



Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Roar & Grethe

...fra Blåmunkevej



Indhold

Forord	2
Opbygning.....	3
Ane-kriterium	3
Anenumre	4
Anerne	4
Roar's aner	4
Grethe's aner	5
Mine forældre og bedsteforældre	5
Lidt statistik.....	9
Anetavle - 5 generationer i halvcirkel	10
Hvor i Danmark kommer slægten fra? (kort)....	11
Anebeskrivelser.....	12
Efterslægtstavle I (indrykningstavle)	261
Efterslægt (foto).....	266
Generationsopdelt aneliste.....	267
Sogneopdelt aneliste	277
Navneliste.....	279
Ordforklaringer og forkortelser	283
Årstal og begivenheder	295
Bilag:	
1: Ane 14 Hans Carlsen og Politibetjent	301
2: Ane 14 Hans Carlsen og mor og datter	304
3: Ane 14 Hans Carlsen og mor og datter	305
4: Gamle breve og fotografier.....	314

Forord

Denne slægtsbog beskriver aner og efterkommere til ægteparret *Roar Martinus* og *Ane Margrethe Alice Due Rasmussen*, født Jensen. De blev begge født i København i 1915, hvor de også døde – *Roar* i år 2000 og *Ane Margrethe* i år 2007.

Materialet til bogen er hovedsagelig indsamlet med assistance fra professionelle forskere samt med stor hjælp fra medlemmer af *DIS-Danmark*¹. Som i alle bøger af denne art, vil der forekomme både tryk- og stavfejl samt fejl i datoer o.a., og skulle læseren finde sådanne, vil jeg være taknemmelig for at modtage rettelser.

Slægtsforskning blev mere end en hobby for mig, da jeg arbejdede med indsamling af data til mine egne forældres slægtsbog, der udkom i 2009. Det gav en uventet og tilfredsstillende følelse af at være en del af noget større; at være bindeled mellem de der var, og de der kom. Mange spændende timer er tilbragt blandt ligesindede på biblioteker og arkiver, hvor varme og glæde gennemstrømmede én, når man efter timers søgning i de gamle arkivalier, kunne sætte endnu en kvist på anetræet.

Rigsarkivar Johan Hvidtfeldt citeres for følgende: *Det slægtshistoriske studium er ikke et pedantisk samleri, der kun egner sig for folk med god tid. Det er i virkeligheden et udslag af menneskets trang til at prøve at finde en indre sammenhæng i livets mangeartede foreteelser* Sådan er det!

For slægtens medlemmer er bogen en samling minder om ens forfædre, som kan hjælpe én til at finde et ståsted i en forjaget og rodløs tid. Løb først bogen overfladisk igennem - og tag den så frem igen, når der er tid til fordybelse. Skulle du under læsningen få den tanke: *Hvad glæde har jeg egentlig af sådan en bog med omtale af en mængde forfædre, som jeg jo slet ikke har kendt? Vedkommer disse mennesker i det hele taget mig?* Så husk at vor tid, med alle dens tekniske fremskridt, bygger på fortiden, og at alt - også én selv - er et produkt af denne.

Nutiden bliver rigere for os, når vi færdes på steder, hvor vi véd, vore forfædre har levet. Selv om tiden har ændret vore byer og landskaber, står endnu meget som det stod engang. De af vore aner der blev født i København, boede i gader og ejendomme hvoraf mange stadig eksisterer.

På landet ligger skove, søer og åer ofte, hvor de altid har ligget, og i landsbyer står både kirker og flere huse fra dengang. Den gamle landsbystruktur kan stadig ses, og tit findes stedet hvor anernes fæstegård og dens marker lå. Befinder man sig dér, hvor ens aner blev født, lo, græd og døde, føler man en særlig tilknytning til stedet.

Man lærer også at værdsætte livet mere, når man opdager, hvor meget held der har skullet til, for at netop vi blev født. Desuden viser kirkebogsstudier, at børnedødeligheden for bare få generationer siden ofte var 50%, og beregner vi dette

¹ Et forum for databehandling i slægts-, personal- og lokalhistorie = www.slaegtodata.dk

over kun 10 generationer ($50\%:2^{10}$), var vor chance for at blive født mindre end 1 ud af 2000!

Jeg håber, både slægten og andre vil få glæde af bogen, og at den måske en dag vil inspirere nogen til at bygge videre på slægtens historie.

Tak til alle der hjalp og en speciel tak til *Michael Schmidt* fra *Forlaget Grifo* og *Niels Bjørg* i Nørresundby.

*De vidste ikke,
hvad vi véd i dag,
og vi ikke hvad
man véd i morgen
- men vi skylder dem
at huske, at de var.*

Kurt Dalby

Opbygning

Slægtsbogen er skrevet som en traditionel anetavle i listeform med en fortløbende nummerering af slægtens aner. Under den enkelte ane er alle oplysninger om den pågældende medtaget, dog kan enkelte oplysninger være noteret under anens ægtefælle/partner. Kilde- og referencehvisninger findes som fodnoter på de enkelte sider; dog kun i tilfælde, hvor en kilde eller reference ikke fremgår af teksten¹⁾.

Bogens probander²⁾ er børnene efter ane 2 og ane 3 (se efterslægtstavler), og i bogen findes

Anebeskrivelse i anenummerorden fra ane nummer 2 til ane nummer 26143.

Aneliste opdelt i generationer med anernes fødsels- og dødsdato.

Sogneregister med henvisning til de anenumre, hvorunder et sogn er nævnt.

Navneregister med anenumre hvorunder den pågældende ane findes.

Ane-kriterium

Nogle af slægtens anegrene går mange generationer bagud og andre kun få. Som hovedregel for denne bog gælder, at en anegren stopper, når det ikke er lykkedes at tilvejebringe *en tilstrækkelig relevant bekræftelse eller dokumentation* på slægtskabet mellem en ane og dennes forældre. Sådanne forældre er dog i enkelte tilfælde medtaget, når sandsynlighed og kilder taler herfor, men dette vil i så fald fremgå af teksten - og aner til disse forældre er ikke medtaget i slægtsbogen.

¹⁾ F.eks. kirkebogs- og folketællingsoplysninger

²⁾ En anetavles proband er den person (og dennes søskende), hvis forældre og forfædre beskrives i anetavlen - altså anetavlens udgangspunkt og, teoretisk set, tavlens nr. 1. Således bliver ane 1921 proband på listen over de adelige aner

Anenumre

Bogens nummerering af aner baserer sig på et nummereringssystem, der for 100 år siden blev taget i anvendelse af *Stephan Kelule von Stradonitz*. Systemet er enkelt at arbejde med, når man husker følgende:

- tavlens lige anenumre (2,4,6 osv.) er altid mænd, og ulige anenumre (1,3,5 osv.) er altid kvinder.
- en mands hustru/partner har altid et anenummer, der er lig mandens plus 1 (ane 10 mand plus 1 = ane 11 kvinde).
- en kvindes mand/partner har altid et anenummer, der er lig kvindens minus 1 (ane 11 kvinde minus 1 = ane 10 mand).

Ovenstående gør det nemt at regne ud, hvilke aner der er gift/partner med hvem. Ønsker man at finde en anes forældre, *ganger* man blot den pågældende anes nummer med tallet 2. Derved får man anens far, og tillægger man da tallet 1, har man også moderens nummer, f.eks.: far til ane 17 (17×2) er ane **34** - og mor er ($34+1$) ane **35**. Og far til ane 376 (376×2) er ane **752** - og mor er ($752+1$) ane **753**.

Skal man omvendt finde en anes barn, *deles* anenummeret med tallet 2. Børns anenumre beregnes altid ud fra faderens nummer, idet moderens anenummer er ulige, f.eks.: barn af ane 418 ($418:2$) er ane **209** (en datter). Og barn af ane 212 ($212:2$) er ane **106** (en søn).

Anerne

I slægtsbogen er nævnt 1202 personer fordelt på 280 familier. Af de 1202 personer er 306 aner, mens 896 er aners søskende samt efterkommere af *Roar* og *Grethe*.

Jeg kunne have ønsket at finde flere oplysninger om de enkelte aner; dog har jeg i flere tilfælde beskåret i tilgængeligt materiale om en ane. Dette er f.eks. sket ved retssager og i skifter.

Roar's aner:

Der er fundet 92 aner til *Roar*, og ingen af disse er fundet i Jylland, men kommer i stedet fra Langeland samt Svendborg og Holbæk amter.

Af Roar's kvindelige aner er de to mest forekommende fornavne *Anna/Anne* (8) og *Johanne* (6), og af efternavnene er det *Hansdatter* (7) og *Rasmusdatter* (7). De mest anvendte fornavne blandt de mandlige aner er *Hans* (7) og *Niels* (7). Af lidt specielle efternavne ses navnene *Aronsen* og *Haagen*.

Næsten alle Roar's aner var beskæftiget med landbrug som f.eks. gårdfæstere, daglejere og husmænd. Der ses dog enkelte smede, en bødker, og murer, en hjulmand og en væver.

Grethe's aner:

Der er fundet 214 aner til *Grethe*, og disse kommer væsentligst fra de fire midtjyske amter Ringkøbing, Vejle, Århus og Skanderborg samt fra Frederiksborg amt på Sjælland.

Af *Grethe's* kvindelige aner er de to mest forekommende fornavne *Anna/Anne* (13) og *Maren* (11), og af efternavnene er det *Nielsdatter* (12) og *Jensdatter* (7). De mest anvendte fornavne blandt de mandlige aner er *Niels* (13) og *Jens* (12). Af lidt specielle efternavne ses navnene *Voetmann* og *Due*.

De fleste af *Grethe's* aner var beskæftiget med landbrug som gårdfæstere, daglejere og husmænd. Men *Grethe's* slægt tæller også et par herredsfogeder, præster og stenhuggere samt en ridefoged, en skolelærer, en værtshusholder, en snedkermester, en kunstgartner, en skrædder, en bøssebærer, en kroejer, en skovfoged og en slotsgartner. Dertil kommer enkelte af *Grethe's* aner fra Skåne i Sverige samt Westphalen og Magdeburg i Tyskland.

Mine forældre og bedsteforældre – *Roar* og *Grethe's* datter *Laila* fortæller:

Min far *Roar* har fortalt, at han havde haft en god barndom. Da han var lille boede han med sine forældre og sin kat i en lejlighed på Glentevej, der lå oven over en stald med heste.

Far klarede sig godt i skolen og kom i *Mellemskolen*, som han dog opgav, fordi han dér blev drillet, bl.a. for sin påklædning, af klassekammerater, hvoraf de fleste kom fra velstående familier. I stedet gik far i lære som maskinsnedker, og da der sidst i 20erne var megen arbejdsløshed, var fars løn fra lærepladsen familiens eneste indkomst.

Som voksen fik far arbejde *Paa Blegdammen*¹, hvor han traf min mor. De blev først gift 1943 efter min søster *Lillians* fødsel i 1942, fordi min far skulle skilles først, og det var der nogle problemer med.

Mine forældre boede to steder i *Lille Colbjørnsensgade* på Vesterbro; det sidste sted var i nr. 2 hvor jeg blev født. Der boede de indtil årsskiftet 1949 og havde under krigen havde været tæt på mange af de uroligheder, der forekom på Vesterbro. Omkring årsskiftet 1948/1949 flyttede de til Folehaven i Valby, hvilket min mor var meget ked af, da hun syntes, det var langt ude på landet. De boede der også kun i kort tid, idet de allerede i foråret 1949 flyttede til Blåmunkevej i Emdrup, hvor Lasse blev født i august samme år.

Jeg syntes min far var en rigtig god far, som efter datidens standard tog han sig meget af sine børn. Om sommeren cyklede vi ofte om søndagen alle sammen. Jeg sad foran på fars cykel, mens Lasse sad bagpå min mor cykel. Vi havde frokost med, og turen gik ofte til farmors sommerhus i Herlev, vi havde selv frokost med. Der var altid sjov og ballade med boldspil og vandkampe, og dejlige "basser" og is, som blev hentet fra bageren og betalt af farmor. Vi var altid mange på disse søndage, for min fars to brødre *Reinhardt* og *Nardo* samt den

¹ *Paa Blegdammen* var en sidevej til nutidens *Blegdamsvej*

enes kone *Antonie* boede i sommerhuset sammen med farmor. To huse fra sommerhuset boede min fars ældste bror *Richard* i en bungalow, så det blev altid lige så muntert som i sangen *Mormors Kolonihavehus*.

Det muntre fik dog desværre en brat slutning efter farmors død, da der blev skænderi om arven efter hende. Min far mente, han fik en for lille del af arven, så far så ikke sine tre brødre i årevis. Far fik først kontakt til sin bror *Nardo*, efter at de to andre brødre var døde.

Om vinteren legede far ofte *Tampen Brænder* og andre lege med os på lørdagsaftener, eller han læste højt for os af klassiske historier som f.eks *Onkel Toms hytte* og lignende – eller også hørte vi hørespil i radioen sammen.

På et tidspunkt købte min far en motorcykel med sidevogn, hvori vi kørte på campingferie. Så blev motorcyklen læsset til bristepunktet med campingdydstyr, mor på bagsædet og *Lillian*, *Lasse* og jeg i sidevognen. Mens vore to ældre søskende var på ferie andetsteds, drog vi fem til Sønderborg. Vi sov i soveposer i teltet med halm som underlag. Vi havde ikke meget andet end et lille spritapparat til at lave mad på - men det var en dejlig oplevelse. Resten af vor skoleferie boede vi alle i teltet på en campingplads i Nivå, hvor far så kørte til og fra sit arbejde. Det var et fantastisk liv, specielt når vejret var godt.

Senere købte min far en gammel høj *Chevrolet* fra 1929, som ofte skulle startes med håndtag ude foran. Der var så meget plads i bilen, at vi på ture i regnvejr kunne slå et lille bord op mellem sæderne og spise dér. Jeg tror vi har været det meste af Danmark rundt og set alle seværdigheder i landet. Min far var meget interesseret i historie og elskede at læse rejsebeskrivelser fra hele verden.

Også Julen husker jeg som en dejlig tid, hvilket den vel har været for alle børn. Men min far gjorde meget ud af at pynte op med guirlander, flag og gran – og det var altid ham, der pyntede juletræ, mens mor klarede al Julemaden.

Min mor *Grethe* blev født som nr. fem i en søskendeflok på syv. Hendes forældre blev først gift, da mor var tre år, og efter festen i anledning af brylluppet fik hendes moster og onkel lov til at tage mor med hjem. Det skulle blot være for et par dage, men kom til at vare hele mors barndom.

Mor viste, at hendes moster havde haft børn, som børnenes far havde taget med sig til Sverige. Slægtsforskningen har dog vist, at børnene i stedet kom til USA, men den viden nåede mor aldrig at få, ligesom hun aldrig fik kendskab til så meget andet i hendes slægt - og godt for det.

Mor *Grethe* voksede op hos mosteren i et lille bondehus ved *Gentofte Sø*. Mosteren, der var hjemmegående, vaskede tøj og gjorde rent for andre, mens onklen var tjener på *Gentofte Hotel* men siden søgte job i hotellets kro, hvor han fik langt flere drikkepenge – der var hans eneste løn! I *Gentofte* fik mor en dejlig opvækst, og hun fik ofte besøg af sin egen mor, der kom med mors mindre søskende.

Det var først da mor var 12 ½ år, at hendes forældre ville have hende hjem igen. Det kom hun - og fik noget af et kulturchok. Hvor hun tidligere havde haft eget værelse, måtte hun nu dele seng med tre andre søskende. Hun boede hjemme til efter hendes konfirmation og vendte så tilbage til Gentofte.

Mor gik hjemme indtil min lillebror *Lasse* blev syv år. Dog gjorde hun ind mellem rent for andre, hvor hun altid havde *Lasse* og jeg med. Senere startede hun som fabriksarbejderske på legetøjsfabrikken *Tekno*, for nu skulle der tjene penge, så familien kunne få deres første bil.

Som voksen tænker jeg ofte på alt det, mor kunne overkomme med et fuldtids-job og fem børn. Det indebærer jo bl.a. meget vasketøj, selv om vi ikke fik rent tøj på hver dag. Der blev dog lige kigget efter, om tøjet havde pletter eller huller. Vi havde ikke selv vaskemaskine, men vi lejede én en gang om måneden. Så var det tid til storvask, hvor der i den mellemliggende tid var blevet vasket i hånden.

En af de sjove ting jeg husker fra barndomshjemmet var, når vi skulle spise aftensmad. Så blev vi alle placeret omkring spisebordet, og sad og ventede på vores far. Ingen måtte begynde før vores far, der havde været i bad, kom og satte sig. Han skulle altid tage først.

Trods mors store arbejdsbyrde, formåede hun alligevel at hygge om sine unger. Vi fik f.eks. æbleskiver og æggesnaps¹ om lørdagen, som vi hver især kunne bruge en hel aften på at røre sammen. Vi spillede også banko med små gulfremier.

Senere blev mor hjemmehjælper og rengøringsassistent på *Håndværkerhavens Plejehjem*, hvor hun også selv kom til at tilbringe sin sidste tid.

Hun blev en elskelig bedstemor, som børnebørnene fik megen glæde af. De tre yngste drenge blandt børnebørnene, fik som voksne den tradition at komme hos mor og spise stegt flæsk og jordbærgrød. Da mor ikke længere havde kræfter nok, stegte drengene selv flæsket hos hende. Den tradition har drengene forsat efter hendes død.

Efter min fars død, boede mor ofte hos os i weekender, og hér fortalte hun alt om hendes liv, så derfor ved jeg, at der var en del, hun ikke vidste om sin slægts historie.

Mor blev til sidst så svag, at hun trods stor hjælp, ikke mindst fra min søster *Lillian*, ikke længere kunne bo hjemme, og måtte på plejehjem. Hér døde mor allerede efter 10 dage med familien på skift omkring sig - og blev holdt i hånden til det sidste.

¹ æggesnaps = æggeblomme med sukker, der røres med en teske i en kop

Min farfar *Hans* véd jeg ikke meget om, bortsét fra, at han er den i min slægt, der først lod sig føde som københavner. Men gennem slægtsforskningen har jeg kunnet se, hvor ulykkeligt hans start på livet må have været - med druk, anholdelser og et utal af flytninger. Men omk. 1914 blev farfar afholdsmand, og familien fik et helt andet liv: Farfar og farmor, der ellers havde boet sammen siden 1902 og fået tre børn, blev endelig gift i 1914.

Farfar fik også arbejde og havde æren af at blive murerformand for de seks håndplukkede murersvende, der stod for opmuring af *Grundtvigskirken*, der startede i 1921. *De seks muresvende var i al den tid, byggeriet stod på, en slags aristokrati inden for deres fag. At arbejde med på Grundtvigskirken – højere kunne man ikke nå¹.*

Nu gik det også godt med farfar's økonomi; han kunne bl.a. købe en byggegrund på Klokkedybet i Herlev. Det var en pløjemark, som min far hjalp med at planere og plantere i sin barndom. Senere i livet fik vi alle megen glæde af haven.

Jeg har set korrespondance fra farfar til min far i årene 1936-1938, hvor far var soldat i Roskilde, og han var en flittig brevsriver. Farfar skrev mange kærlige breve til sønnen Roar, og en del af disse var på rim. Det er dejlig i dag at læse brevene og fornemme den kærlighed, der var i familien. Farfar døde i 1941 - så min mor lærte ham desværre ikke at kende.

Min farmor *Caroline* er født i 1875 i Gudum ved Slagelse – og har altid haft et dårligt syn. Da hun som ganske ung kom til København, boede hun sammen med sin søster og fik arbejde på *Frederiks Hospital* som *Gangpige*². Hér fik farmor opereret sit øje, og måske var det allerede dengang, hun fik et glasøje - hvilket jeg husker hende med som barn.

Farmor fødte fire drenge, hvoraf min far blev en efternøler. Hun har sikkert haft et hårdt liv, i tiden før farfar blev afholdsmandt. Mor huskede farmor som en rigtig god svigermor, der fra starten tog godt imod hende – selvom mor allerede på det tidspunkt havde fået to børn. Det gjorde min fars brødre til gengæld ikke fra starten, men forholdet blev dog siden godt.

Jeg husker, at min farmor altid skulle føle, om vi havde tøj nok på. Og hun så helst, at vi havde underbukser på, der gik ned til knæene, så vi ikke frøs. Jeg husker hende som en kærlig gammel dame, som altid så ”lappet” ud i tøjet, når hun gik rundt i sin have i Herlev. Det var ikke fordi hun manglede pænt tøj, men hun ville altid spare på det.

Vi besøgte hende ofte i den lille 2-værelses lejlighed på Glentevej, hvor hun også havde en af sine sønner boende. Farmor blev 90 år gammel – og havde faktisk været frisk hele livet.

¹ Citat fra bogen *Som i ét stof* af Anne-Marie Steen Petersen, udgivet i 2000

² *Gangpige* = en form for Sygehjælper, der hjælper med rengøring og pasning

Min morfar *Jens* husker jeg ikke meget om, da jeg kun var 3-4 år gammel, da han døde. Men jeg kan huske, at han altid sad i sin stol ved vinduet, da han havde meget svært ved at bevæge sig på grund af slidgigt. Jeg husker morfar som ret tyk med et meget mildt ansigt – og en spytbakke stående på gulvet!

Min mormor *Jorgine* erindrer jeg desværre heller ikke meget om, for jeg var kun 5 år, da hun døde. Men hun har haft et hårdt liv, for hun passede min morfar, da han ikke længere kunne arbejde samtidigt med, at hun tjente penge ved at vaske trapper og gøre rent for andre.

Dog husker jeg, at vi besøgte dem *På Blegdammen*, hvor de havde en lille 2-værelses lejlighed med et toilet på trappen, som de delte med naboen. Der var trangt i lejligheden, og man skulle gennem soveværelset for at komme fra køkkenet og ind i stuen.

Lidt statistik

I alle slægtsbøger, og også i denne, forekommer der aner, der blev indvolveret i dramatiske begivenheder. Disse aner skal ikke nævnes hér; dem finder læseren selv frem til i bogen. Hér er blot nævnt de aner, der er specielle på en anden vis.

Den kvindelige ane (181) var 52 år, da hun i 1753 fødte sit 7. barn, og den mandlige ane (102) var 74 år gammel, da han i 1828 fik sit 5. barn.

En af de kvindelige aner (29), blev kun gift én gang og fødte 8 børn, som hun fik med 6 forskellige mænd.

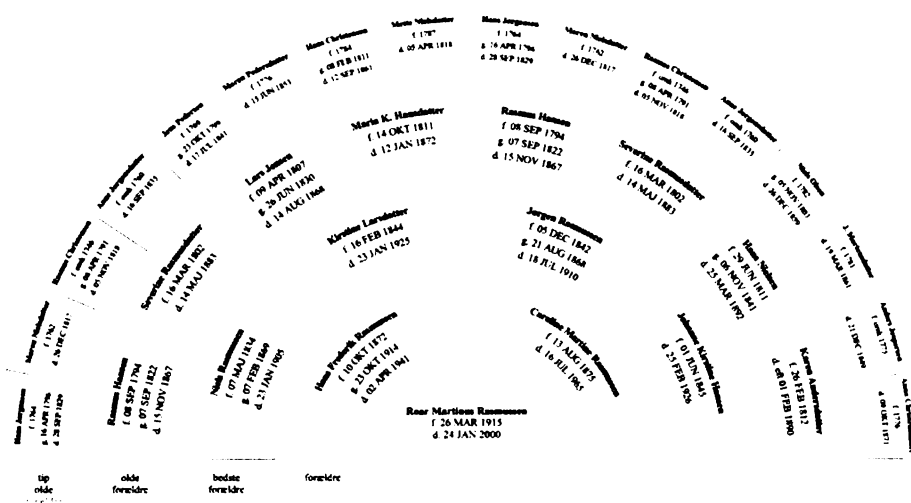
En anden af bogens kvindelige aner (115), blev i slutningen af 1700-tallet gift hele fire gange - og tre af disse ægteskaber endte med skilsmisse. Skilsmisser forekom dengang, men at samme kvinde dengang kunne blive skilt tre gange, var ganske usædvanligt. Kvinder kunne kun blive gift igen efter en skilsmisse, hvis de ved retten kunne påvise, at ægtemanden havde været årsag til skilsmissen. Hun fødte i øvrigt tre børn i to af sine fire ægteskaber - og fødte desuden en søn i separationstiden mellem to af sine ægteskaber.

Der blev også dengang født mange *Uægte* børn - både før og udenfor ægteskabet, men i mange tilfælde nåede forældrene at blive gift inden barnet blev født. Det nåede aneparret 114/115 også, idet kvinden var gravid i 8. måned, da de blev gift i 1796.

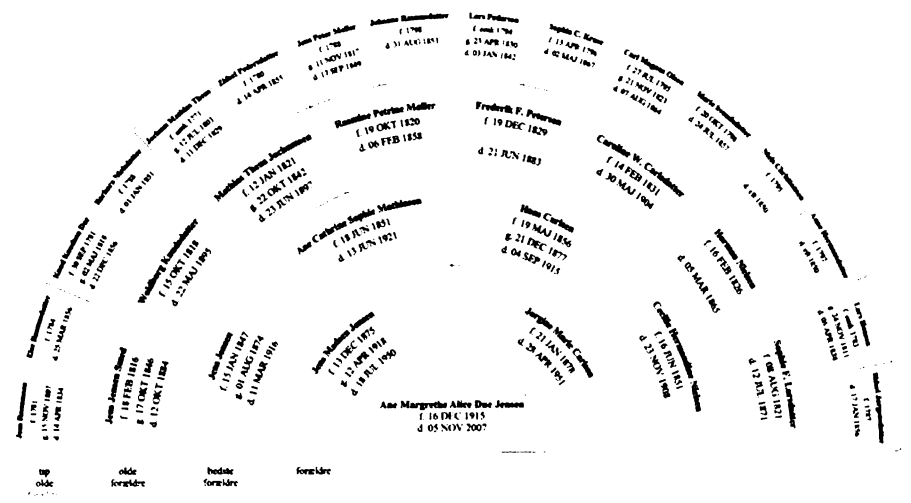
Aneparret 10/11 nåede ikke at blive gift før datteren blev født i 1868 - selvom det var tæt på! Datteren blev døbt (minutter eller timer, men samme dag) før hendes forældre blev gift.

Ane 13.071 blev gift som 15-årig og fødte i ægteskabet 17 børn på en periode af 20 år. Kun tre af de 17 børn nåede voksenalderen.

Anetavler – 5 generationer i halvcirkler

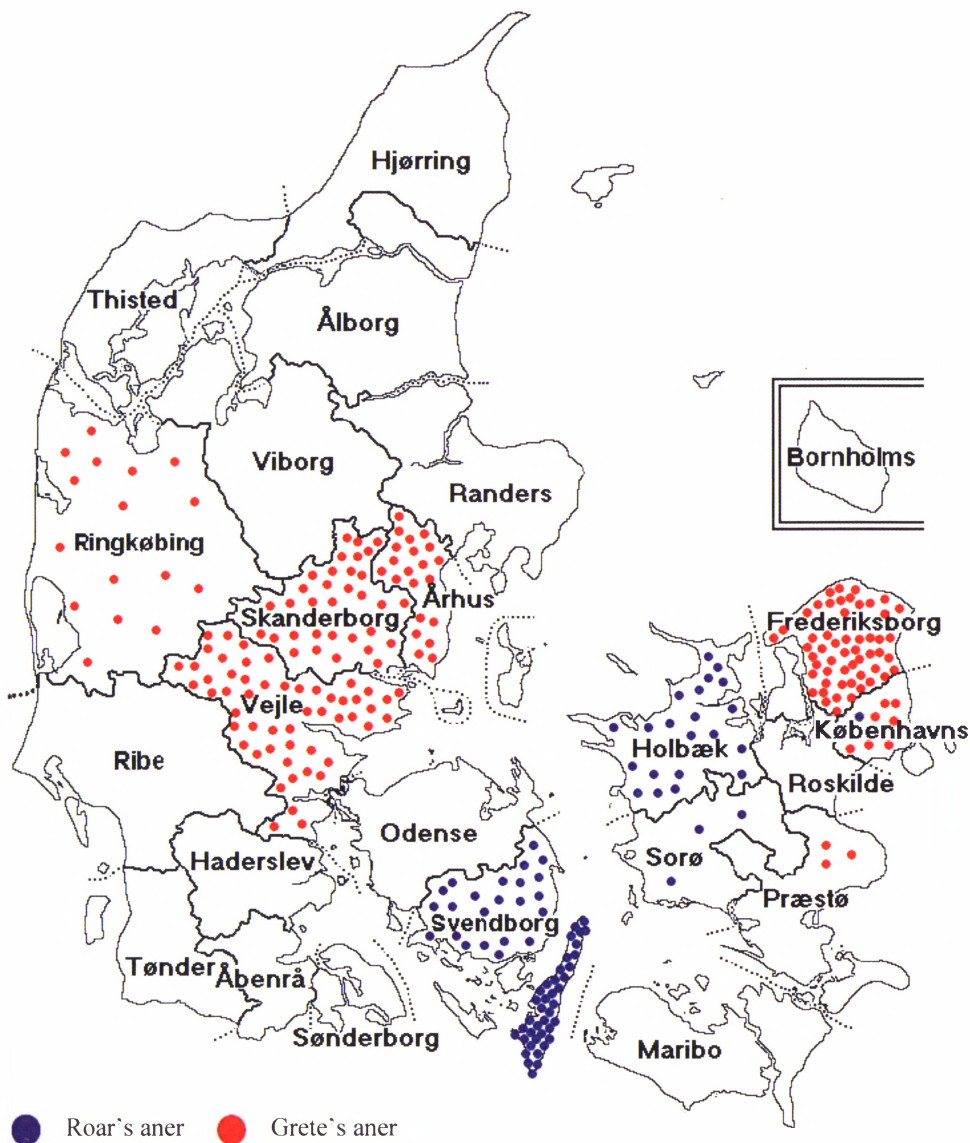


Roar's nærmeste aner



Grethe's nærmeste aner

Hvor i Danmark kommer slægten fra?



2. Roar Martinus Rasmussen, Maskinsnedker, født 26-MAR-1915 København, døbt 05-SEP-1915 Kapernaum sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, død 24-JAN-2000 Bispebjerg Hospital, København, begravet 29-JAN-2000 Askefællesgravnen, Bispebjerg Kirkegård, København. Viet (1) 16-SEP-1939 Københavns Magistrat Tove Augusta Johanne Carlsen, barn: Bente Lilli Rasmussen døbt 15-DEC-1940. Viet (2) 29-MAJ-1943 Københavns Magistrat Ane Margrethe Alice Due Jensen, børn: Lillian Anni Due Rasmussen (tvilling) døbt 07-NOV-1942¹, Grethe Rasmussen (tvilling) døbt 31-JUL-1942², NN dreng født 29-NOV-1944³, Laila Alice Due Rasmussen døbt 26-MAJ-1946, Lasse Roar Due Rasmussen døbt 26-DEC-1949⁴.

Han blev døbt i Kapernaumskirken, og da boede hans forældre på *Lille Frederiksborgvej*⁵ 8, 1. sal, og faderen Hans Frederik nævnes som *Mursvend*. Fadderne ved dåben var *Maskinarbejder Kristian Nielsen og Enke Johanne Rasmussen*, Ydunsgade 10, 1. sal, *Skomager Niels Rasmussen*, Viborggade 17 og *Pige Marie Rasmussen*, Thyrasvej⁶ 3.

Roar fik i skole på *Kommuneskolen paa Frederikssundsvej*. Han har ikke haft problemer med at følge undervisningen, hvor han fik flotte karakterer, der i hans sidste skoleår var *Religion 6, Dansk 5, Dansk Stil 6, Fædrelandshistorie 5+, Geografi 5+, Hovedregning 5+, Tavleregning 6, Skrivning 5+, Gymnastik 5+* og i *Tegning 5*. Den 01-SEP-1930 afgav skolen følgende udtalelse om Roar: *Roar Rasmussen f. 26/3,15 har i den tid han gik her i Skolen, han blev udskrevet herfra til Mellemskolen 1/8,27 vist sig som en særdeles velbegavet flink og interesseret Elev, hvorfor jeg vil anbefale ham paa det bedste. sign. Wald. Madsen.*



Roar som konfirmand

Han blev også konfirmeret i Kapernaumskirken. Det skete den 23-OKT-1929, hvor Roar var 14 år. Præsten har i kirkebogen skrevet, at familien boede på *Glentevej*⁷ 32, 1. sal på Nørrebro.

¹ Hjemmedøbt denne dato på Børnehospitalet *Fuglebakken* i Mariendals Sogn og fremstillet i Mariakirken 18-NOV-1945

² Døbt på Rigshospitalet 31-JUL-1942, og død samme dag

³ Død 29-MAR-1945 kun 4 mdr. gl. og begravet 06-APR-1945 på Bispebjerg Kirkegård

⁴ Død 02-JAN-1992 Greve sogn, Tune hrd, Roskilde amt, begravet Bispebjerg Kirkegård

⁵ Ll. Frederiksborgvej blev 1930 omdøbt til Klokkemagervej, der i dag også er forsvundet

⁶ Thyrasvej på Nørrebro blev i 1930 omdøbt til Kandestøbervej

⁷ Boede ved FT 1925 og 1930 på Nordre Fasanvej 237, der i 1930 omdøbtes til Glentevej



Ved folketællingen i 1925 boede den da 10-årige Roar Martinus og hans tre brødre hos forældrene på Nordre Fasanvej 237, 1. sal (over stalden). Også ved folketællingen fem år senere var han hjemmeboende på samme adresse, og den nu 15-årige Roar Martinus havde fået job som arbejdsdreng på *Dansk Børstetræ Fabrik* på Dortheavej¹. Den 12-FEB-1931 giver fabrikken Roar en anbefaling, hvorfra citeres: ... *skal vi med Glæde udtale, at Roar er en kvik, rask og flink ung Mand, der altid med god Villie og godt Haandelag og Humør har udført sit Arbejde til vor fulde Tilfredshed....* Roar var i 1932-1936 i lære som maskinsnedker i *Maskinsnedkeriet Thor*, der lå i Eskildsgade

23 på Vesterbro. Også hérfra får Roar en anbefaling, hvori bl.a. står: *Roar Rasmussen har, i den Tid han har været her på Fabrikken, været flink og opvagt (?) og udført sit Arbejde med Omhu og Nøjagtighed, og har altid kunnet løse de Opgaver han blev stillet overfor tilfredsstillende, hvorfor jeg kan anbefale ham som en dygtig og pligtopfyldende Arbejder.*

Efter sin læretid kom Roar ind som soldat, hvor han lå på kasernen i Roskilde som *Rekrut 267/36* ved *17. Bataljons 4. Kompagni*.

Roar blev i 1939 gift med *Tove Augusta Johanne Carlsen*, og parret fik i 1940 datteren *Bente Lilli Rasmussen*. Ægteskabet blev opløst ved bevilling af 01-MAJ-1943². Tove Augusta Johanne gifter sig 04-JUN samme år med *Svend Albert Arthur Henrik Løve*, der adopterer datteren Bente Lilli.

3. Ane Margrethe Alice Due Jensen, Skotøjsarbejderske, født 16-DEC-1915 København, døbt 08-OKT-1916 Fredens sogn, Sokkelund hrd, Købehavns amt, død 05-NOV-2007 Plejehjemmet, Håndværkerhaven, 2400 København NV, begravet 09-NOV-2007 Askefællesgraven, Bispebjerg Kirkegård, København. Partner (1) Tage Müller, barn: Lis Due Rasmussen døbt 27-NOV-1938. Partner (2) Willy NN, barn: Leif Due Rasmussen døbt 18-AUG-1940.

Ane Margrethe Alice blev i 1916 døbt i Fredens sogn, og da boede forældrene på *Lille Blegdamsvej*³ 13, 1. sal.. Hendes faddere var Enkefru Flora Sørensen, Thorsgade 42, Søfyrbøder Christian Hansen, Korsgade 42, 3. sal og Væver Sofus Jensen, Thuresensgade 14. Livet igennem blev Ane Margrethe Alice kun kaldt *Grethe*.

¹ Fabrikken fremstillede håndtag af træ til børster o.l.

² Københavns Magistrat nr. 2026/1943

³ Lille Blegdamsvej (Østerbro) blev i 1930 omdøbt til Paa Blegdammen



Ved folketællingen 05-NOV-1925 ses familien boende på Lille Blegdamsvej 13, 1. sal th.. Også Grethe er noteret, men hendes navn er overstreget med en henvisning til, at hun i 1925 boede i Mitchellstræde i Gentofte. Fra Grethe var helt lille har hun i mange år boet hos sin moster *Anna Caroline Christine Carlsen* og dennes mand *Rasmus Jensen*, der boede på adressen Mitchellsstræde 16 B i Gentofte. Grethe er imidlertid ikke set på Gentofte-adressen ved folketællingerne i 1921 og 1925.

Selv om hun en stor del af sine barndomsår boede i Gentofte, blev hun konfirmeret i Fredens Kirke på Nørrebro den 06-APR-1930.

Ved datteren Lis's fødsel i 1938 nævnes Grethe som *Skotøjsarbejderske Ane Margrethe Alice Due Jensen* og boende på Nørrevold 64, 3. tv. i Fredens sogn. Ved sønnen Leif's dåb to år senere, nævnes hun som *Fabrikarbejderske Ane Margrethe Alice Due Jensen*, Ryesgade 79 B, Fredens sogn, og ved tvillingernes fødsel i 1942 nævnes hun som *Uden Stilling Ane Margrethe Alice Due Jensen*, Lille Colbjørnsensgade 2. 1 th. K.



4. Hans Frederik Rasmussen, Murersvend, født 10-OKT-1872 Frederiksberg sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 17-NOV-1872 Frederiksberg sogn. Partner (1) Anna Johanne Henriette Nielsen, barn: Mary Vilhelmine Rasmussen født 10-MAR-1897 København. Viet 23-OKT-1914 Københavns Rådhus¹ Caroline Martine Rasmussen, børn: Richard Jørgen Rasmussen døbt 14-JAN-1902², Reinhardt Niels Rasmussen døbt 05-MAR-1905³, Rinardo Hans Rasmussen døbt 16-JUN-1907⁴, Roar Martinus Rasmussen døbt 05-SEP-1915⁵ (ane 2). Død 02-APR-1941 Kommunehospitalet, København, begravet 06-APR-1941 Bispebjerg Krematorium, Bispebjerg Kirkegård.

Da Hans Frederik blev døbt 1872 på Frederiksberg, stod hans mor som fadder sammen med *Maren Nielsen*, der var en nabokone fra Vesterbrogade 102. I en senere påtegning ved dåben står, at *Hans Frederik Rasmussen er udtraadt af Folkekirken* den 20-09-1914, og også af vielsesattesten en måned senere, hvor han

¹ Københavns Magistrat, vielse nr. 697 i 1914
² Den Kgl. Fødselsstiftelse, Sokkelund hrd, Københavns amt
³ Skt. Johannes sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt
⁴ Skt. Stefan sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt
⁵ Kapernaum sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt

bliver gift med *Caroline Martine*, fremgår, at Hans Frederik ikke tilhørte noget *Trossamfund*.

Politiets Registerblade har ud for datoen 15-APR-1893 noteret, at Hans Frederik var ugift, mens der ud for datoen 01-MAJ-1899 står, at han var gift med *Anna Johanne*, der er født 16-JUL-1868 på Frederiksberg. Når *Anna Johanne* på Registerbladet ikke er tilføjet et efternavn, kunne det tyde på, at *Hans Frederik* og *Anna Johanne* var blevet gift før 01-MAJ-1899. Omvendt nævnes *Hans Frederik* som *Ungkarl*, da han 23-OKT-1914 vies til *Caroline Martine*.



Farfar og murersjakket på Grundtvigskirken

Hans Frederik har i perioden 1898-1911 ofte været efterlyst af politiet for inddrivelse af skyldige børnepenge for datteren *Mary Vilhelmine*, som han fik med *Anna Johanne Henriette Nielsen* 1 1898¹. Af politiets efterretninger ses, Hans Frederik i 1903 også fik en straf for *Vold og Legemsbeskadigelse*, og i 1909 blev han fængsel i 21 dage for *Betleri*²

Det er et ægteskab mellem fætter og kusine, da Hans Frederik og Caroline Martine i 1914 gifter sig med hinanden – idet deres fædre var brødrene Niels Rasmussen (ane 8) og Jørgen Rasmussen (ane 10).

Hans Frederik, der var udlært murer, var blandt de 6 håndplukkede murere, der i 1921 fik opgaven med at bygge Grundtvigskirken³. Hans Frederik var murerformand for murersjakket i de 19 år, det tog at opmure kirken. I al den tid byggeriet stod på var de 6 murersvende en slags aristokrati inden for deres fag. At arbejde med Grundtvigskirken – højere kunne man ikke nå.

De ”gulhvide” håndslebne mursten kom fra et teglværk i Vestsjælland. Stenene blev efterfølgende slebet med en mursten, og det tog ofte flere minutter at få langt bare én sten. En normal akkord var på dengang 1200-1500 sten om dagen, men på Grundtvigskirken blev der kun lagt 100-150 om dagen. Så da byggeriet var færdigt i 1940, og murerne skulle ud og have andet arbejde, var de ikke hurtige nok til en almindelig arbejdsplads⁴.

¹ Forsørgelsesvæsenet – Fattigvæsenet. Alimentationsjournal I. 1897-1911

² Københavns Politi, 2. Politiinspektorat, Protokol Hovedstationen. f. 15 Lbnr. 4781

³ Kilde: Anne-Marie Steen Petersen, *Som i ét Stof*, udgivet 1997

⁴ Kilde: Christian Kirkeby, *Grundtvigskirkens tilblivelse*, udgivet 1999

Politiets Registerblade og folketællinger viser, at Hans Frederik har boet på mange adresser i København og på Frederiksberg: Folkvarsvej 21, Ny Carlsbergvej 18, Absalonsgade 33, Baggesensgade 21, Åboulevarden 34, Wesselsgade 14, Baggesensgade 21 (igen), Guldbergsgade 37, "N Glostrup" (FT 1901), Rådmandsgade 24, Dagmarsgade 24, Gormsgade 8, 2. sal, Gormsgade 8 st., Ordrupgade 5¹, Tranevej 7, Tuborgvej 15, Hejrevej 23, Lille Frederiksborgvej 8, Glentevej 37, Østre Fasanvej 207, 1. sal (over stalden) og Nordre Fasanvej 237, 1. sal (over stalden). De to sidsnævnte adresse er dog identiske, idet Østre Fasanvej i 1920 blev en del af Nordre Fasanvej.

Hans Frederik døde i 1941 på Kommunehospitalet i København²: *Hans Frederik Rasmussen født 10/10 1872 i København, Gift, Murer, Glentevej 8, Død 2/4 1941 paa Københavns kommune Hospital af Cancer cordiae, Pneumoniae* (cancer uden specifikation og lungebetændelse). *Sogn: Kapernaum, Begravet 6/4 1941 Bispebjerg Krematorium Store Kapel kl. 2. Urnen nedgravet 20/4 1941 kl. 11, på Bispebjerg Kirkegård, Urnehaven Gravsted R - 348 Linie.*

Folketællinger:

FT 1880: Hans Frederik, der hér er 7 år gammel bor hos forældrene i Absalonsgade 17 på kvisten.

FT 1885: 12 år gammel bor han hos forældrene i Dannebrogsgade 35, 1. sal.

FT 1901: Hér var *Mursven Hans Rasmussen* til stede hos *Caroline* på optællingsdagen 01-FEB i Teglgårdsstræde 10, København. Ved Hans Frederiks navn er tilføjet *Nærværend Bopæl N Glostrup*, hvilket må antages at være hans tilhørsadresse. Parret bliver først gift 13 år senere – kort før de får deres fjerde barn!

FT 1906: Murersvend Hans Frederik og Caroline bor nu sammen i Rådmandsgade 24 st. i baghuset med deres to ældste drenge. Hos dem bor Carolines søster *Ane Marie* med sin to år gamle datter Ebba Johanne.

FT 1911: Ved denne folketælling bor Hans Frederik og Caroline nu på Hejrevej 23, 1. sal med drengene *Richardt, Reinhardt og Rinardo*, og Carolines søster *Anna Marie* bor stadig hos dem sammen med sin datter Ebba Johanne.

FT 1925: *Murersvend Hans Frederik Rasmussen og Husmoder Karoline Martine* bor på Nordre Fasanvej 237, 1. sal (i baghuset over stalden) og har alle fire sønner hjemmeboende.

FT 1930 Familien bor på samme adresse som ved folketællingen 1925 – nu dog kun med de to yngste sønner som hjemmeboende. I denne folketælling er parrets vielsesår fejlagtigt angivet til år 1900 – det rigtige er år 1914!

5. Caroline Martine Rasmussen, født 13-AUG-1876 Gudum sogn, Slagelse hrd, Sorø amt, døbt 14-NOV-1876 Gudum sogn, død 16-JUL-1965 Kapernaum sogn,

¹ Ordrupgade blev i 1916 omdøbt til Skodsborggade

² Københavns Begravelsesvæsen, 1941/42, nr. 114

Sokkelund hrd, Københavns amt, begravet 22-JUL-1965 Bispebjerg Kirkegård, København.

Caroline blev 1876 døbt i Gudum Kirke i Sorø amt men konfirmeret *Søndag efter Michaeli d. 6te October 1889* i Gierslev Kirke i Holbæk amt. Ved konfirmationen nævnes forældrene som *Hørbereder af Gudum Jørgen Rasmussen og Hustru Johanne Kirstine f. Nielsen*. Caroline får tildelt karakterne *god Kundskab* og *meget god Opførsel*. Det ses i kirkebogen, at Caroline blev vaccineret mod kopper¹ 12-JUL-1877, hvor hun var knapt 1 år gammel.



Farfar og farmor

Ved sønnen *Richard Jørgen*'s fødsel og dåb på *Den Kongelige Fødselsstiftelse* i 1902 er ingen af forældrene nævnt i fødselsprotokollen. Det er kun noteret, at Jørgen er født i stiftelsens *Filial i Borbergade 67 st.* og at moderen er *Ugift Fødende no. 1b, 26 Aar*.

Efter Hans Frederiks død i 1941, kom Caroline til at sidde i uskiftet bo. Det fremgår af skrivelse, dateret 12.4.1941²:

at Afdøde ikke havde adopteret, ikke har efterladt noget Testamente og ikke havde Særeje, samt at jeg, der er myndig og raadig over mit Bo, agter at forblive hensiddende i uskiftet Bo, idet jeg paatager mig Ansvaret for den Boet paahvilende Gæld og forpligter mig til rettidig at indgive Opgørelse over Boets Aktiver og Passiver

København, den 12. April 1941

Ærbødigst

Caroline Rasmussen

m.f.p.³

Foranstaaende Anmeldelse er oplæst og gennemgaaet med

Fru Caroline Rasmussen 7/5 1941, sign. T. Enevoldsen.

Tages til følge

Københavns Byrets Skifteafdeling I

den 8/5 1941

¹ I 1810 indførtes en forordning, der indirekte tvang folk til at lade sig vaccinere, for man kunne kun blive konfirmeret og gift, hvis man kunne dokumentere, at man havde overvundet en koppesygdom eller gennemgået vaccinationen.

² Københavns Byrets Skifteafdeling I

³ m.f.p. = med ført pen

Caroline selv døde 89 år gammel i 1965 i hjemmet på Glentevej 8, 1. sal, og i begravelsesprotokollen¹ ses: *Caroline Martine Rasmussen f. Rasmussen, født 13/8 1875 i Gudme sogn i Jylland (fejl, skal være Gudum sogn, Sjælland), Enke efter murer. Bopæl: Glentevej 8,1. Død: 16/7 1965 af mb. Cordis arterioscl. Sogn: Kaspernaum. Begravet 22/7 1965 kl. 12 Bispebjerg krematorium lille kapel. Urnen nedsat 31/7 1965 kl. 10 på Bispebjerg kirkegård R - 348.*

Folketællinger:

FT 1880: Solbjerg sogn, Løve hrd, Holbæk amt: Her er Caroline 4 år gammel.

FT 1901: Teglgårdsstræde 10, København: Af denne folketælling ses, at Caroline kom til København fra Ruds Vedby i 1895. Hun bor sammen med sin ca. 7 år ældre søster *Marie Rasmussen*, der kom til hovedstaden i 1897. Caroline nævnes som *Tjenestepige* på *Kgl. Frederiks Hospital*. På optællingsdagen var de to søstres fætter *Mur-svend Hans Rasmussen* på besøg, og han og Caroline blev gift 13 år senere!

6. Jens Madsen Jensen, Arbejdsmand, Fabrikarbejder og Kusk, født 13-DEC-1875 Horsens Vor Frelser sogn, Nim hrd, Skanderborg amt, døbt 02-APR-1876 Horsens Vor Frelser sogn, død 18-JUL-1950 Nørre Hospital, Ryesgade, København, begravet 23- JUL-1950 Bispebjerg Kirkegård, København. Viet 12-APR-1918 Københavns Rådhus Jørgine Marie Carlsen, børn: Lilly Sofie Cecilie Jensen døbt 20-MAJ-1906, Valborg Jensine Due Jensen døbt 01-JAN-1913, Ella Marie Jensen døbt 01-JAN-1913, Jens Møller Knud Due Jensen døbt 01-JAN-1913, Ane Margrethe Alice Due Jensen døbt 08-OKT-1916 (ane 3), Carlo Martin Due Jensen døbt 13-OKT-1918, Anna Mary Due Jensen.

På *Politiets Registerblad* for Jens Madsen Jensen, der er udfærdiget den 1. november 1908, er følgende registreret: Jens boede fra 01-NOV-1908 til 01-NOV-1910 i Baggesensgade 21, 4. sal; fra 01-NOV-1910 til 01-MAJ-1911 boede han i Baggesensgade 46 B, st.; fra 01-NOV-1911 til 01-MAJ-1913 i Nansensgade 21, 3. sal; fra 01-MAJ-1913 til 01-NOV-1914 i Rigensgade 55, 3. sal og fra 01-NOV-1914 til 01-MAJ-1915 i Lille Fredensgade 4, st..

På samme registerblad er noteret, at Jens Madsen fra 01-MAJ-1915 boede på Lille Blegdamsvej 13, 1. sal – og han er opført som far til børnene: *Harry Item Walther Carlsen, Lilly Sofie Cecilie Jensen, Valborg Jensine Due Jensen, Viola Mercedes Jensen, Ella Marie Jensen* og *Jens Møller Knud Due Jensen*. Det er mange børn at holde styr på - og man kan se af nedenstående, er det da heller ikke lykkedes!

¹ Københavns begravelsesvæsen 1965/66, Nr. 3255



Morfår Jens

For det første er drengen *Harry Iben Walther Carlsen* Jørgines Marie's barn af et tidligere forhold – men han boede dog sammen med Jens Madsen. Værre er det med pigen *Viola Mercedes Jensen* (født 10-OKT-1909) – hun hører slet ikke til familien, men er naboens datter! Det er lidt af en gåde, hvordan hun er havnet på Jens Madsens Registerblad, for det var Jens Madsen selv, der skulle give Politiet alle oplysninger, og man kan vel ikke tænke sig, at han har sét den lille *Viola Mercedes* lege så meget med hans egne børn, at han har troet, hun hørte til familien?

Arbejdsmand Jens Madsen Jensen og Jørgine Marie Carlsen blev gift i APR-1918 – hvilket kun var 2½ måned før Jørgine fødte parrets 6. barn!

Jens Madsen døde i 1950 og begravedes den 23. juli¹: *Jens Madsen Jensen, født 13/12 1875 i Horsens, Gift, fhv. Kusk, Bopæl: På Blegdammen 13, Død 18/7 1950 på Nørre Hospital af bronchopneum (latinsk for lungebetændelse). Paral. Cordis. Sogn: Fredens, Begravet: Søndre Kapel kl. 13, Bispebjerg Kirkegård, 5 - 4 - 119/120. Bare to dage efter dødsfaldet blev der afholdt skifte²:*

Tirsdag den 20/7 kl. 10: Efter gift kusk Jens Madsen Jensen, På Blegdammen 13, l.tv, død 18.ds. 74 år gl. på Nørre Hospital, her efterladt kontant 1,50 kr, der er medgået til begravelsen. Mødt var enken Jørgine Marie f. Carlsen, smsteds.³ Der foreholdt sin ret efter loven, forklarede at Fællesboet kun består af effekter værdi 150 kr. og begravelsesforsikring 125 kr., hvad udlagdes Enken til erstatning for begravelsesudgiften. Som hun afholder med tilskud af Magistraten af 258,50 kr.

Folketællinger:

FT 1880: Den da 4-årige Jens Madsen bor hos forældrene i Nørretorv nr, 9 i bagbygningen i Horsens Købstad.

FT 1911: Som 36-årig sés han boende i Amagergade 14 i Vor Frelser sogn i København. Han boede i en ejendom, der ménes ejet af en sæbefabrik, da alle mandlige beboere i ejendommen nævnes ansat på fabrikken. *Fabriksarbejder* Jens Madsen og Jørgine er ved folketællingen nævnt som et ægtepar - men gift blev de nu først 7 år senere! Det er oplyst, at parret kom til *Københavns Kommune* i hhv. 1908 og 1906 - begge fra *Ordrup*. Sammen med dem bor børnene *Harry Iben Valter Carlsen*, der er Jørgines søn af et tidligere forhold, *Lilly Sophie Cecilie Due*

¹ Københavns Begravelsesvæsen, 1950/51, nr. 2692

² Skifterettens Forseglingsprotokol 1950 nr. 1 b København, folio 329, nr. 458

³ *smsteds.* = samme sted

Jensen, Valborg Jensige Due Jensen sam en *Pige* født den 21-APR-1910, der var den senere døbt *Ella Marie Jensen*.

FT 1925: Lille Blegdamsvej 13, 1. sal tv.. Alle i husstanden bærer navnet *Jensen*: *Kusk Jens Madsen* (født 13/12 1875 Horsens), *Jørgine Marie* (født 21/1 1878 Tikøb), *Lilly Sofie Cecilie Due* (født 2/12 1905 Tikøb), *Ella Marie Due* (født 21/4 1910 København), *Jens Møller Knud Due* (født 20/7 1912 København), *Carlo Martin Due* (født 29/6 1918 København), *Anna Mary Due* (født 26/2 1921 København). Datteren *Ane Margrethe Due* (født 16/12 1915 København), er registreret som tilstedeværende på optællingsdagen den 05-NOV-1925, men ellers boende i Mitchellstræde i Gentofte.

7. Jørgine Marie Carlsen, Husholderske, døbt 24-FEB-1878 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, død 28-APR-1951 Skt. Joseph Hospital, København, begravet 03-MAJ-1951 Bispebjerg Kirkegård, København. Partner (1) Hans Carlsen, barn: Martin Carlsen døbt 13-JUN-1896¹. Partner (2) Harry Iben Walther Schmidt, barn: Harry Iben Walther Carlsen døbt 24-SEP-1902².

Jørgine blev døbt i Tikøb Kirke, hvor hendes faddere var *Moderen, Pigen Marie Carlsen Inds*³(idder) *Hans Carlsen, Inds Henrik Thelin alle af Ømosen, og Ungkarl Peter Andersen af Villingerød* – og hun blev konfirmeret i samme kirke 10-APR-1892.



Mormor Jørgine

I 1896, hvor Jørgine var 18 år gammel, fødte hun sønnen *Martin* – et barn, som hendes egen far, *Hans Carlsen* var far til! For dette blodskamsforhold blev hun samme år idømt 3 års forbedringshusarbejde – en straf, som hun aftjente i *Christianshavns Straffeanstalt*. Jørgine blev dog løsladt efter 2 års afsoning. (se bilag).

Sønnen *Martin* blev i 1896 døbt i Fredensborg Slots sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt. Forældrene nævnes som *Ugifte Arrestantinde Jørgine Marie Carlsen, 18 Aar, Fredensborg* (og) *Udlagt Barnefader Hans Carlsen af Øerne i Tikøb sogn. p. T. Fredensborg*. Drengen blev *Døbt paa Tikøb Arbejdsanstalt af Sognepræsten i Tikøb: Provst Blum*. I kirkebogen står endvidere: *Dette barn er født i Fredensborg Arresthus, hvor dets Moder og Fader paa den Tid, da barnet blev født, henstod som Arrestanter. (Barnets Fader er tillige dets Moders Fader, altsaa Blodskam)*. Under Bemærkninger står: *10 Maanedersdagen for sin Ned-*

¹ Tikøb Arbejdsanstalt. Tikøb sogn, Lyng-Kronborg

² Den Kgl. Fødselsstiftelse. Sokkelund hrd. Københavns amt

³ *Inds* = Indsidder = person, der bor hos en anden og betaler husleje eller arbejder for lejen

komst opholdt Moderen sig i sine Forældres Hjem, hos Arbejdsmand Hans Carlsen af Øerne i Tikjøb Sogn. Not. i Tikjøb Kirkebog.

Martin blev kun 8 dage gammel indlagt på Tikøb Kommunes Forsørgelsesanstalt, hvor han var indlagt i 3 måneder, hvorefter han blev udskrevet til *Fyns Stifts Plejeforening* - sandsynligvis med adoption for øje¹: *Martin Carlsen, Født 22/5 1896, fødested: Fredensborg Arrest, Forsørgelsessted: Tikjøb. Sidste opholdssted: Fredensborg. Dato for indlæggelse: 1/6 1896, Journal nr 103/96. Udgaet 1/10 1896 til Fyens Stifts Pleie-hjemforening.*

Efter sin løsladelse 11-JUN-1898 rejste Jørgine til *Tåstrup-Valby*, hvor hun boede en kort tid. Hun oplyser ved folketællingen i 1901, at hun ankom til Københavns Kommune fra *Tåstrup-Valby* i 1899. I København møder Jørgine den 31-årige barbermester *Harry Iben Walther Schmidt*², der ved FT 1901 ses boende i Jærggade 21 hos sin hustru og to børn. Med *Harry Iben Walther Schmidt* får Jørgine i 1902 får en søn, der døbes med samme navn som faderen *Harry Iben Walther* – dog med *Carlsen* som efternavn.

Jørgine og Harry har boet sammen i en vis periode, hvilket var årsag til, at hun i den periode ikke kunne modtage en række bidrag fra Københavns Kommune. Men i 1908 søger³ Jørgine om, at *Harry maa blive tilpligtet at betale mig et passende Bidrag til Barnets Underhold*. Som bilag til ansøgningen er vedlagt en såkaldt *Leveattest*⁴, der attesterer, at barnet *Harry Iben Walter Carlsen er i bedste Velgaaende og opholder sig hos sin Moder*. Attesten er underskrevet af *Jens Jensen*, der bor sammen med Jørgine i Baggesensgade 21, 4. sal over gården i opgang A. *Jens og Jørgine* blev gift 10 år senere!

I december 1908 tilpligtes Harry at betale *120 Kr. aarlig*⁵ i børnepenge for sønnen *Harry*. Forud for fastsættelsen af børnebidraget blev Harry afhørt⁶, og af denne afhøring fremgår bl.a. At *Barbérsvend Harry Iben Walter Schmidt* på dette tidspunkt var uden fast arbejde, var gift og i ægteskabet havde to børn på hhv. 16 og 13 år, samt at han boede i Jægersborggade 25 st..

Af Politiets Mandtalslister fremgår, at *Jørgine Marie Carlsen* og *Jens Madsen Jensen* boede sammen i Lille Fredensgade nr. 4 da de den 01-NOV-1915 flyttede til Blegdamsvej 13, 1. sal. Her boede de også, da datteren *Ane Margrethe* blev

¹ Tikøb Kommune, Hovedbog over Forsørgelsesanstaltens lemmer og fattige 1891-1933, nr. 57

² Døbt Sorø Købstad, Alsted hrd, Sorø amt 12-AUG-1870

³ Studentersamfundets Retshjælp for Ubemidlede, Jour. Litra OE no 1959, den 25-NOV-1908

⁴ *Leveattest* = En attest for, at en person er i live

⁵ Københavns Overpræsidium, Alimentations-Resolution nr. 2640/1908, 23-DEC-1908

⁶ Københavns Overpræsidium, afhøring i Alimentationssag nr. 2640/1908, 10-DEC-1908

døbt i OKT-1916. Ved dåben nævnes Jørgine som *ugift syerske, 37 år gl.*, og hun udlagde *Kusk Jens Madsen Jensen* som far til datteren, og han havde skriftligt 3 dage inden dåben vedkendt sig faderskabet.



Morfar Jens og mormor Jørgine

Jørgine døde i 1951¹: *Jørgine Marie Jensen f. Carlsen født: 21/1 1878 i Tikøb, Enke efter Kusk. Bopæl: På Blegdammen 13. Død: 28/4 1951 på Sct. Joseph Hospital af Lap. C. cholecystectomy. Sogn: Fredens. Begravet 3/5 1951 Søndre Kapel kl. 12, Bispebjerg Kirkegård, 5-4-119/120 – og der blev afholdt skifte tre dage efter dødsfaldet²: Aar 1951 tirsdag 1/5 kl.10: Efter kusk Jens Madsen Jensens Enke Jørgine Marie f.*

Carlsen, 73 år; Død 28/4 på Sct. Joseph hospital, Bopæl: På Blegdammen 13,1, mødt var afdødes Datter Ella Marie Nielsen, Krogerupgade 49, st.tv. (fejl: Ellas datter Jytte = 4. sal tv) der forholdt sin ret efter loven, forklarede at afdøde kun efterlader effekter til værdi højst 100 kr., begravelseshjælp 300 kr. police med DFFA nr. 911210 stor 308 kr. der udlagdes Komparenten³ til erstatning for begravelsesudgiften, Afdøde havde selv lejlighed.

Folketællinger:

FT 1880: Ømosen, Tikøb sogn, Lyngø hrd, Frederiksborg amt: Den to-årige Jørgine bor i et hus alene med sin mor *Cecilie H. Lem* og kaldes *Marie Jørgine Carlsen*. Faderen *Hans Carlsen* er på optællingsdagen 01-FEB- indkaldt som soldat på Kronborg Slot.

FT 1890: Ømose By, Hornbæk sogn, Lyngø hrd, Frederiksborg amt: Her nævnes hun blot som *Marie* og er 12 år gammel.

FT 1901: Pilestræde 63, København - opslag 75: *Marie* er tjenestepige hos enken *Karen Svendsen* og det oplyses, at hun kom til Københavns Kommune i 1899 - fra Tåstrup-Valby.

8. Niels Rasmussen, Arbejdsmand, født 07-MAJ-1834 Slagelse Skt. Peder sogn, Slagelse hrd, Sorø amt, døbt 17-MAJ-1834 Slagelse Skt. Peder sogn, død 23-JAN-1905 Frederiksberg Hospital, Frederiksberg sogn, begravet 26-JAN-1905 Frederiksberg Assistents Kirkegård, Frederiksberg sogn. Viet (1) 21-AUG-1863 Skt. Poul sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt Kirsten Jensdatter, børn: Jens Peter Rasmussen døbt 15-NOV-1863, Anna Christine Severine Rasmussen døbt

¹ Københavns Begravelsesvæsen, 1951/52. nr. 793

² Københavns Skifteret. Forseglingsprotokol 1951. 1 b. folio 281. Nr. 374

³ *Comparenten* = person, der møder for en ret eller øvrighed for at afgive forklaring

30-JUN- 1867. Viet (2) 07-FEB-1869 Skt. Johannes sogn, Sokkelund hrd, Kirstine Larsdatter, børn: Lars Christian Rasmussen døbt 29-SEP-1868, Marie Kirstine Rasmussen døbt 06-NOV-1870, Hans Frederik Rasmussen døbt 17-NOV-1872 (ane 4), Anna Meta Mathilde Rasmussen døbt 23-AUG-1874, Jensine Petrea Rasmussen døbt 28-NOV-1875.

Niels blev i 1834 døbt i *Skt. Peder sogns* kirke i Slagelse, og kort før sin 14-års fødselsdag bliver han 30-04-1848 konfirmeret samme sted.

Han er 29 år gammel, da han i 1863 bliver gift med den to år yngre *Kirsten Jensdatter*, der er født 06-JUN-1836 i Ølsemagle sogn i Roskilde amt: *Rasmussen, Niels, Ungkarl, Arbm. 29 ¼ aar af Slagelse, Klerkegade 16* (og) *Pige Kirsten Jensdatter, 27 aar af Ølsemagle pr. Kjøge, Klerkegade 16. Forlovere; Erik Hansen Schjødt, Skomagermester og Christen Christensen, Værtshusholder. Viet 21.8.1863. Parret nåede lige at blive gift, idet Kirsten blot 14 dage efter vielsen føder parrets første barn!*

Ægteskabet varede mindre end 3 år, idet Kirsten døde allerede 11-MAJ-1867 - hvilket var 1½ måned før deres 1½ år gamle datter *Anna Christine Severine* blev døbt Skt. Johannes sogn. I begyndelsen af 1869 bliver *Enkemand, Arbejdsmand Niels Rasmussen, 34 aar, Guldbergsgade 9* (og) *Kirsten Larsdatter, 24 aar, Guldbergsgade 9* gift i Skt. Johannes Kirke på Nørrebro. Deres forlovere var *Værtshusholder Hansen, St. Hansgade 7* og *Spækhøker Nielsen, Guldbergsgade 9. Viet 7.2.1869.*

Som det dengang var almindeligt, flyttede Niels og familien ofte. De har bl.a. boet på følgende adresser: Ved sønnen Jens Peters dåb 1863 i *Klerkegade*, ved datteren Anna Christine Severines dåb 1865 i *Ravnborggade*, ved datteren Marie Kirstines dåb 1870 i *Thyrasgade*, ved sønnens Hans Frederiks dåb 1872 på *Vestebrogade 102*, ved datteren Jensine's dåb 1875 i *Absalonsgade 17* og ved sønnen Lars Christian's konfirmation 1882 i *Dannebrogsgade 35*.

Niels døde i 1905 af *Pneumonia* (lungebetændelse) på Frederiksberg Hospital og blev begravet på Frederiksberg Assistents Kirkegård: *Niels Rasmussen, Fhv. Arbm. s.(sidste) Bopæl: Helgesvej 7, st. efterlevende Hustru Kirstine f. Larsen. (Niels var) Født i Slagelse 7.5.1834, søn af Skovfoged Rasmus Hansen og Hustru Severine. 70 Aar. Der blev afholdt skifte efter Niels¹: Anmelder: Enken Kirstine Rasmussen f. Larsen (Larsdatter), Helgesvej 7, st.: Arbejdsmand Niels Rasmussen, 70 Aar. Død 23/1 1905 paa Frederiksberg Hospital. (Arvinger nævnes som værende): Afdødes enke og 5 med hende sammenavlede børn: 1. Christian R.(= Rasmussen) Tømrersvend, Varde, 2. Marie R. g.m.² Musiker Carl Frederiksen,*

¹ Frederiksberg Birk, Dødsanmeldelsesprotokol VIII 23/9 1904-29/12 1905, f. 797 Nr. 1103

² g.m. = gift med

Benzonsvej 52, st., 3. Hans R. Murersv. Guldbergsgade 4, Mathilde R. Enke efter Montør Gotfred Petersen, Helgesvej 7, st., 5. Jensine R. g.m. Arbmd. Peter Clausen, Rolfsvej 16, st., Af et tidligere Ægteskab med Kirsten Jensdatter efterlader Afdøde 2 børn: 6. Jens Peter Rasmussen pr. Kjøge, 7. Anne R. Tjenestepige i Store Salby pr. Kjøge. Afdøde efterlader ubetydeligt bohave og gangklæder.

Folketællinger:

FT 1840: Den 5 årige Niels boede hos forældrene i *Skovfogedhuus i Idagaards Skov*, der lå i Skt. Peders Landsogn ved Slagelse, hvor hans far var Skovfoged.

FT 1845: Som 11-årig boede Niels hos forældrene i et *Huus i Antvorskov*, der også lå i Sankt Peders Landsogn ved Slagelse.

FT 1850: Niels Rasmussen (16 år) ses boende i Antvorskov, men tilsyneladende ikke hjemme hos forældrene.

FT 1870: Thyrasgade 3 i forhuset ud til gården: Arbejdsmand Niels Rasmussen (35 år), født i Slagelse og Hustru Kirstine Larsen (25 år), født i Lille Fuglede sogn.

FT 1880: Absalonsgade 17, kvisten: *Arbejdsmand og Husfader Niels Rasmussen* (45 år) og *hans Kone Kirstine Rasmussen, født Larsen* (35 år). Hjemme bor *Anna Christine Severine Rasmussen* (14 år) der er *Husfaders Datter* af første ægteskab. Desuden bor alle ægteparrets 5 fællesbørn hjemme: *Lars Christian Rasmussen* (11 år), *Marie Kirstine Rasmussen* (9 år), *Hans Frederik Rasmussen* (7 år), *Anna Meta Mathilde Rasmussen* (5 år) og *Severine Petrea Rasmussen* (4 år). Det fremgår af optællingen også, at huslejen for lejlighedens 2 værelser var kr. 92,00 halvårligt.

9. Kirstine Larsdatter, født 16-FEB-1844 Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, døbt 25-FEB-1844 Lille Fuglede sogn, død 23-JAN-1925 Frederiksberg Alderdomshjem, Godthåb sogn, Frederiksberg Kommune, begravet 28-JAN-1925 Solbjerg Kirkegård, Frederikberg Kommune.

I kirkebogen for Lille Fuglede sogn er Kirstines dåb i 1844 indskrevet med mange forkortelser: *Forældrene: Hd (Husmand) Lars Jensen og H(ustru) Marie Kierstine HansD(atter) i L Fuglede. B(aaret) af Pige Ane NielsD: i Istebjerg. Fad-dere Erik Hansen, Peder Hansen i Jers(lev), Niels Nielsen samt Jens Nielsen L F (Lille Fuglede).* Det fremgår ved Kirstine's konfirmation i 1858 samme sted, at hun var blevet *vaccineret d 4 Juli 1845 af Weihe*, hvor hun var godt 1 år gammel.

Kirstine dør på *Frederiksberg Alderdomshjem* i 1925, hvor der afholdes skifte efter hende¹:

Anmelder frk. Bodil Petersen, Helgesvej 13,4: Den afdødes Navn: Anmelderens Mormoder Enke efter Arbejdsmand Niels Rasmussen, Kirstine Rasmussen f.

¹ Frederiksberg Birk, Skiftesagliste 22/7 1924 - 17/7 1925, nr. XXVI, folio. 185, Nr. 1309

Larsdatter, Bopæl: Frederiksberg Alderdomshjem, Godthaabsvej 83, 80 Aar gl.. (død) 23/1 1925 hjemme. Foreløbige bemærkninger: Afdøde var Enke efter sin for 20 Aar siden afdøde Mand og efterlader 4 med ham fælles Børn alle Fuldmyndige: 1). Hans Rasmussen, Murer, Glentevej 37, 2). Christian Rasmussen, Murer, Varde, 3) Marie Frederiksen f. Rasmussen, Enke, Langelands Plads 4, 4) Jensigne Clausen f. Rasmussen gift med Skiferskjære, Helgesvej 21, Manden død. 5) Datter Mathilde Petersen f. Rasmussen død og efterlader 3 børn alle Fuldmyndige: a. Anmelderen (Bodil Petersen, Helgesvej 13,4), b. Ellen Petersen, Helgesvej 13, c. Irene Petersen, Do. (afdøde) Ejede intet.

Folketællinger:

FT 1845: Hér bor den 1-årige *Kirstine Larsdatter* hos forældrene i *et Huus* i Lille Fuglede By sammen med sine 5 søskende.

FT 1850: Af ukendte årsager bor 6-årige *Kirstine* ikke sammen med sine forældre, men er i pleje hos sin morbroder *Smed Christen Hansen* (35 år) og dennes hustru *Maren Hansdatter* (51 år), der bor i Klovby by, Ubby sogn, Ars hrd i Holbæk amt. *Kirstines* forældre bor i 1850 stadig samme sted som i 1845 med *Kirstines* to søskende: *Karen* (13 år) og *Christen* (11 år).

10. Jørgen Rasmussen, Jordbruger, Hørsvinger¹, Portner og Arbejdsmand, født 05-DEC-1842 Idagaard Skov, Slagelse Skt. Peder sogn, Slagelse hrd, Sorø amt, døbt 15-JAN-1843 Slagelse Skt. Peder sogn, død 18-JUL-1910 Lægeforeningens Boliger, C 16, Skt. Jacobs sogn, Sokkelund hrd, Kbh. amt, begravet 24-JUL-1910 Bispebjerg Kirkegård, København. Viet 21-AUG-1868 Slagelse Skt. Mikkel sogn, Slagelse hrd Johanne Kirstine Nielsen, børn: Anna Marie Kirstine Severine Rasmussen døbt 21-AUG-1868, Nielsine Katrine Sophie Rasmussen døbt 15-MAJ-1870, Hans Christian Jesper Rasmussen døbt 28-JUL-1872, Caroline Martine Rasmussen døbt 14-NOV-1875 (ane 5), Niels Peter Rasmussen døbt 11-JUN-1878², Niels Peter Rasmussen døbt 05-DEC-1880, Karen Kristine Johanne Rasmussen døbt 04-SEP-1883³, Dorthea Margrethe Rasmussen døbt 31-OKT-1886.

Jørgen var kun godt 1 måned gammel, da han blev døbt i 1843: *Jørgen Rasmussen - Huusmand Rasmus Hansen og Hustru Severine Rasmus datter i Idagaards Skov. Pigen Ane Kirstine Christensd; tj(enende) paa Idagaard bar det⁴ - Pigen Karen Pedersdatter tj. sammesteds stod hos⁵. Fadderne vare Grdmnd Christen Rasmussen i Skiørpinge, Huusmd Peder Hansen i Sludstrup og Barnets Broder Rasmus Rasmussen tjen: paa Idagaard.* Han blev vaccineret imod *Kopper* den

¹ Hørsvinger eller Skættemand = En der svinger et redskab for at banke hørren blød

² Begravet 16-JUN-1878 Solbjerg sogn, Løve hrd, Holbæk amt – kun 7 dage gammel.

³ Begravet 26-DEC-1890 Gierslev sogn, Løve hrd, Holbæk – kun 7 år gammel

⁴ *bar det* = var Gudmoder

⁵ *stod hos* = det man kaldte en *Huemor* = kvinde, der bærer barnets hue

19-AUG-1843¹ og konfirmeret *1. Søndag efter Paaske 1857 (19-APR)*, hvor præsten gav ham karaktererne *Antagelig Kundskab og roesværdig Opførsel*.

Han blev vaccineret imod *Kopper* den 19-AUG-1843² og konfirmeret *1. Søndag efter Paaske 1857 (19-APR)*, hvor præsten gav ham karaktererne *Antagelig Kundskab og roesværdig Opførsel*.

Ungkarl Jørgen Rasmussen var 26 år og boede hos sin svigerfar *Hans Nielsen* i Lille Valby i Nørrevang sogn, da han i 1868 blev viet til *Pigen Johanne Kirstine Hansen*. I kirkebogen er Johanne Kirstines efternavn *Hansen* overstreget og erstattet af *Nielsen*³.



Jørgen

Samme dag som vielsen finder sted bliver parrets datter *Anna Marie Kirstine Severine* døbt i kirken. Dåben fandt sted før vielsen, idet barnets forældre omtales som *Ugift Johanne Kirstine Nielsen* og udlagt *Barnefader Jørgen Rasmussen*. Præsten skriver dog, at: *Der er lyst til Ægteskab for Forældrene*. Det er i øvrigt pudsigt at konstatere, at *Jørgen* og *Johanne Kirstine* er det 5. anepar i træk i slægten, der avler børn sammen før ægteskabet. (aneparrene 2/3, 4/5, 6/7, 8/9 og 10/11.

Ifølge Politiets Registerblade dukker *Jørgen* og hustru *Johanne Kirstine* i 1998 op i København. De er 01-NOV-1998 registreret boende i Brohusgade 17 i kælderen, og da nævnes *Jørgen* som *Portner*. Det er muligt i Registerbladene at følge ægteparrets skiftende adresser i hovedstaden: Nordvestvej 37, 1. sal, Bjælkes Allé 18 B, stuen, Vesterbrogade 126, stuen, Øster Søgade 106, stuen, Nordre Frihavnsvej⁴ 55 kælderen, Marstalsgade 17, stuen, Viborggade 72B, 2. sal – og fra 01-MAJ-1909 i Lægeforenings Boliger nr. E3 og fra 01-NOV samme år i Lægeforeningens Boliger nr. C 16 i Kbh. Ø.



Jørgen og Johanne

Jørgen nåede dog kun at bo på sin sidste adresse i ½ år, idet han døde på adressen den 18-APR-1910 og blev begravet fra Skt. Jacobs Kirke på Østerbro: *Fhv. Arbejdsmand Jørgen Rasmussen. Gift med Johanne Kirstine født Nielsen. Født d. 5. December 1842 i Idagaard Skov v. Slagelse.*

Folketællinger:

- ¹ Ses ved hans vielse i 1868
- ² Ses ved hans vielse i 1868
- ³ Dette skyldes forvirring i forbindelse med overgangen fra brug af patonymikom til slægtsnavne
- ⁴ Nordre Frihavnsvej = Nordre Frihavnsvej

FT 1845: Den da 3-årige Jørgen boede hos forældrene i *et Huus i Antvorskov*, Sankt Peders Landsogn, hvor hans far var *Skovfoged* og *Huusmand i Idagaard Skov*. Ved den efterfølgende folketælling i 1850 bor Jørgen samme sted og nævnes da som 7 år gammel.

FT 1870: *Hér sés Arbejdsmand Jørgen Rasmussen (27 år) og Johanne Kirstine Hansen?* (= efter faderen Hans Nielsens fornavn) (24 år). Parret er gift, men bor der uden børn – dog er Johanne Kirstine højgravid på optællingsdagen den 01-FEB, idet hun nedkommer én måned senere. Jørgen og Johanne Kirstine bor hos *Avlsbruger Rasmus Pedersen* og dennes kone og to børn. Adressen er opgivet som *Korsør, bd. 1, Halskov Udenfor Bygningscommisionens Linie Fors(?) N 299 (?)*.

FT 1880: I et hus i Solbjerg sogn, Løve hrd i Holbæk amt bor *Husfader, Inderste, Hørsvinger Jørgen Rasmussen (37 år)*, født i Sankt Peder Landsogn i Sorø Amt og hustru *Johanne Kirstine Hansen (34 år)*, født i Simmerbølle sogn i Svendborg Amt. Hos sig har de børnene *Nielsine Katrine Sophie Rasmussen (9 år)*, født i *Taarnborg Sogn(?)* (fejl = Halskov Sogn) i Sorø Amt, *Hans Christian Jesper Rasmussen (7 år)*, født i Gudum Sogn, Sorø Amt - og *Caroline Martine Rasmussen (4 år)* født i Gudum Sogn, Sorø Amt.

FT 1890: Hér bor *Husfader og Hørsvinger Jørgen Rasmussen (47 år)* på Løve Mark i Gierslev sogn i Holbæk amt og hustru *Johanne Kirstine Nielsen (44 år)* med børnene *Hans Christian Rasmussen (17 år)* og *tømrer født i Gudum*, *Niels Peter Rasmussen (9 år)*, *Karen Kristine Rasmussen (6 år)*, *Dorthea Margrethe Rasmussen (3 år)*. Hos familien bor også Jørgens svigerforældre, *Logerende og Pensionær Hans Nielsen (78 år)* og født i Simmerbølle sogn på Langeland) og *Karen Andersen (78 år)* og født i Snøde sogn) på Langeland, der også nævnes som *Logerende og Pensionær*.

FT 1901: Københavns amt, Smørum hrd, Herstedøster sogn: *Husfader og Jordbruger Jørgen Rasmussen* (født 5-12-1842 i Sorø amt) og *Husmoder Johanne Kirstine Rasmussen* (født 1-6-1845), og sønnen *Niels Peter Rasmussen* (født 18-10-1880 ugift), der hjælper til ved *Jordbruget* og er *Skomagervend*.

FT 1906: Jørgen og Johanne Kirstine bor på Nordre Frihavnsvej (Nordre Frihavnsvej) nr. 55 i forhuset, i kælderen. Jørgen nævnes som *husfader og Arbejdsmand*, og de sammen med deres 25-årige søn *Niels Peter Rasmussen*, der er *Skomager* og deres 19-årige datter *Dorthea Margrethe*, der er *syerske*.

11. Johanne Kirstine Nielsen, født 01-JUN-1845 Kassebølle, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, døbt 11-JUN-1845 Simmerbølle sogn, død 25-FEB-1926 København, begravet 28-FEB-1936 Bispebjerg Kirkegård.

Hun blev døbt i 1845 i Simmerbølle Kirke på Langeland, men *Johanne Hansen* konfirmeres i Skt. Mikkels Kirke i Slagelse den 02-OKT-1859. Hendes far nævnes som *Indsidder Hans Nielsen*, mens moderens navn fejlagtigt er vist som *Johanne Kirstine Nielsen*, som faktisk er konfirmandens navn.

Ægtefællen Jørgen døde 18-APR-1910, og allerede 01-NOV samme år fraflyttede Johanne lejligheden i Lægeforeningens Boliger og flyttede til Præstøgade 5A, stuen på Østerbro. Her boede hun i to år, inden hun flyttede til adressen Ydunsgade 10 på Nørrebro.

Johanne blev 80 år gammel, hvor hun døde af *Similitas arterio sclerosis deg. Cordis* i 1926, og blev begravet på Bispebjerg Kirkegård 18-3-45¹: *Søndag den*



Johanne Kirstine

28/2 1926 kl. 1½ begravet Enke efter Arbejdsmand Jørgen Rasmussen Johanne Kirstine Rasmussen f. Nielsen, født 1/6 1845 i Kassebølle, 80 Aar. Bopæl: Ydunsgade 10. Død 25/2 1926. Der afholdtes skifte efter Johanne² på Skifteskriverkontoret efter Arbejdsmand Jørgen Rasmussens enke Johanne Kirstine 80 Aar, død 25. f. M., Ydunsgade 10,1. Mødt var Datteren Maskinarbejder Chr. Nielsens hustru Margrethe, ibid, der forklarede, at afdøde var til huse hos Comparentinden og ikke ejer effekter til værdi højst 50 kr, som udlagdes Comparentinden til erstatning for Begravelsesudgiften. Underskrevet af datteren Margrethe Nielsen.

FT 1850: Den 5-årige *Johanne Hansen* bor hos forældrene *Jordbruger Hans Nielsen* og *Karen Andersdatter* i Sankt Mikkels Landsogn i Sorø amt, og ved folketællingen 10 år senere, ses hun som 15-årig samme sted.

Caroline Hansen (1 år).

FT 1911: *Husmoder og Enke Johanne Rasmussen* bor i Præstøgade 5A, stuen th. hos den 30-årige Maskinarbejder Christian Nielsen og dennes 25-årige hustru Margrethe. Familien har tre børn på hhv. 5, 4 og 1 år.

FT 1925: Den næsten 80-årige enke *Johanne Kirstine* modtog *Aldersrente* og boede da hos hos datteren *Dorthea Margrethe* og dennes mand og fire børn i *Ydunsgade nr. 10, 1. sal* på Nørrebro.

12. Jens Jensen, Smed, Arbejdsmand født 15-JAN-1847 Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, døbt 21-MAR-1847 Hatting sogn, død 11-MAR-1916 Alderdomshjemmet, Horsens Klostersogn, Horsens Købstad, Skanderborg amt, begravet 17-MAR-1916 Horsens Klostersogn. Viet 01-AUG-1874 Horsens Vor Frelser sogn, Nim hrd, Skanderborg amt Ane Cathrine Sophie Mathiesen, børn: Jens Madsen Jensen døbt 02-APR-1876 (ane 6), Jokum Mathias Jensen døbt 05-MAJ-1878, Valdemar Due Jensen døbt 19-SEP-1880, Knud Due Jensen døbt 07-APR-1883, Rasmus Møller Due Jensen døbt 26-SEP-1886, Frederik Due Jensen døbt 03-NOV-1889, Sofus Due Jensen døbt 13-AUG-1893.

¹ Københavns Begravelsesvæsen. 1925/26. nr. 9856

² Københavns Skifteret. Forseglingsprotokol R2 protokol 3. folio 484. nr. 1638. 1926 2/3

Jens blev født den 15-JAN-1847 og *grundet Sygdom Hjemmedøbt d. 3. Marts*. Dåben blev publiceret i Hatting Kirke *d. 21. Marts*, og da nævnes forældrene som *Jens Jensen Smed i Hatting og Hustru Woldborg Knudsdatter*. Han blev ikke - som sin bror Knud - døbt med mellennavnet *Due*, der kommer fra Jens's morfar's slægt. Men ved Jens's begravelse er navnet *Due* tilføjet i parentes efter *Jens Jensen*.



Hatting Kirke

Vielsen til Ane Cathrine fandt sted i 1874 i *Vor Frelser Kirke* i Horsens: *Ungkarl, Smed Jens Jensen af Horsens født Hatting 15. Januar 1847 og konfirmeret i Horsens d. 14 APR 1861 og Ane Cathrine Sophie Mathiasen af Horsens, født i Tvingstrup d. 18. Juni 1851 og konfirmeret 01-OKT-1865*.

Ved vielsen nævnes Jens som *Smed*, men ved alle 7 børns dåb, og sin egen begravelse, nævnes han som *Arbejdsmand*. Ifølge kirkebogen døde den 60-årige *Arbejdsmand Jens Jensen (Due)*, den 11/3 1916 *paa Alderdomshjemmet i Horsens Klostersogn* og blev *begravet 17/3 1916 paa Horsens nye Kirkegaard*. Det er i kirkebogen skrevet, at både Jens og Ane *Cathrine Sophie f. Mathiesen* havde bopæl på Alderdomshjemmet i Horsens Klostersogn, hvor Jens Jensen døde, men ved folketællingen 01-FEB samme år, ses ingen af dem boende dér?

Folketællinger:

Ved FT 1850 og FT 1860 boede Jens hos sine forældre i *et Huus i Hatting Bye*, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, og alderen er opgivet til hhv. 4 år og 14 år.

FT 1880: i bagbygningen til Nørretorv 9 i Horsens Kbst., Nim hrd, Skanderborg amt bor *Arbejdsmand Jens Jensen* (33 år og født i Hatting) og *Sofie Jensen* (28 år og født i T(vingstrup)) med børnene *Jens Madsen Jensen* (4 år) og *Mathias Jens Jensen* (1 år). Begge børn er født i Horsens Købstad.

13. Ane Cathrine Sophie Mathiesen, født 18-JUN-1851 Tvingstrup, Ørritslev sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, døbt 27-JUL-1851 Ørritslev sogn, død 13-JUN-1921 Horsens Klostersogn, Horsens Købstad, Skanderborg amt, begravet 17-JUN-1921 Horsens nye Kirkegård, Horsens Klostersogn.

Forældrene *Skræder Mathias Jokumsen og Hustru Rasmine Petrine Møller i Tvin-strup* havde datteren *Ane Kathrine Sophie Mathisen* til dåb *d. 27de Juli 1851*. Hendes faddere var *Murer Jens Chr. Jokumsens Kone Maren ? i Tvingstrup, Pige Johanne Otilia Pedersen ?, M. Skrædermester Rasm. P. Bagge, Handelsbetj. Rasm. Peter Møller og Niels Sadolin Møller. Alle af Horsens*. Moderens alder var *31 Aar*. Ane Cathrines konfirmation fandt sted i samme kirke den 01-

OKT-1865, og da oplyser præsten, at Ane Cathrine var blevet koppe-vaccineret 14 AUG 1852.

Jens og Ane Cathrine fik 7 børn sammen – og alle var sønner! Hun var 24 år, da hun i 1875 fødte den første søn og søn nummer 7 fødte hun i 1893 - på Ane Cathrine's 42-års fødselsdag!

Ane Cathrine Sofie Jensen, f. Mathiesen blev 69 år gammel og begravedes i 1921 på *Horsens nye Kirkegaard* i Horsens Klostersogn: *Enke efter Fabriksarbejder Jens Jensen (Due), Møllegade 14, Horsens Klostersogn.*

Folketælling:

FT 1921: *Enke Anne K.S. Jensen f. 18/6 1851 i Tvingstrup* bor i Møllegade 14 i forhuset på 1. sal Klostersogn, Horsens Kbst., Nim hrd, Skanderborg amt.

14. Hans Carlsen, Indsiddler, Arbejdsmand og Murerarbejdsmand, født 19-MAJ-1856 Hellebæk sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 08-JUN-1856 Hellebæk sogn, død 04-SEP-1915, Esbjerg Vor Frelser sogn, Skast hrd, Ribe amt, begravet 12-SEP-1915 Esbjerg Vor Frelser sogn. Viet (1) 21-DEC-1877 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd Cecilie Hermandine Nielsen, børn: Jørgine Marie Carlsen døbt 24-FEB-1878 (ane 7), Anna Ellen Kristine Carlsen døbt 25-MAJ-1879¹, Anders Peder Carlsen døbt 03-JUL-1881, Hans Peder Christian Carlsen døbt 14-MAJ-1885, Anna Caroline Christine Carlsen døbt 17-JUN-1888, Hansine Hermandine Carlsen døbt 25-SEP-1892. Partner Jørgine Marie Carlsen, barn Martin Carlsen døbt 13-JUN-1896. Viet (2) 07-DEC-1913 Esbjerg Vor Frelser sogn Else Kirstine Madsen, barn: Anna Rigmor Carlsen døbt 04-JAN-1914².

Ved Hans's dåb i Hellebæk Kirke kan ses, at han var søn af *Caroline Vilhelmine Carlsen* (26 år) paa *Aalsgaard*, der var *Enke efter Arbrmd. Thelin*. Hun angiver *Tjenestekarl Ferdinand Frederik Larsen paa Hellebækgaard* som far til Hans. Faddere ved dåben var: *Fisker Mogens Olsens Kone, Pigen Ane Britt? Vallengran??, Tjenestekarlene Peter Carlsen og Anders Carlsen af Helsingør samt Smedesvend Gustav Mortensen af Hellebæk.*

Konfirmeret blev han i Tikøb Kirke 24-APR-1870, og da boede *Hans Carlsen paa Tikøb Arbejdsanstalt*. *Hans forældre nævnes som Caroline Vilhelmine Carlsen og udlagte Fader Tjenestekarl paa Hellebækgaard Frederik Ferdinan Larsen*. Hans fik karaktererne MG- og MG i *Dom angaaende Kundskab og Opførsel*. Det fremgår ved konfirmationen, at Hans blev vaccineret 07-JUN-1861, hvor han var 5 år gammel.

¹ Begravet 09-NOV-1879 i Tikøb sogn – blot 6 måneder gammel.

² Døbt i Esbjerg Vor Frelser sogn, Skast hrd, Ribe amt



Tikøb Kirke

Vielsen stod i *Tikjøb Kirke* i 1877: *Ungkarl Hans Carlsen* tjenende i *Torp* født 19-MAJ-1856 og *Tjenestepige, Ugift Cecilie Hermandine Lemm paa Øerne*¹, født 16-JUN-1851.

Hans Carlsen har i flere gange været i konflikt med lovgivningen. Han var knapt 12 år gammel, da han 18-MAR-1867 blev *Straffet med 10 Slag Ris for Tyveri*, og i 1875 fik han en *Bøde paa 10 Kr. for Gadeuorden*.

Det gik også galt for Hans, da han 2den Juledags aften 1875 deltog i *den offentlige Dands paa Marianelund* i Helsingør, hvor han tildelte *Politibetjent Ehlers* et slag i ansigtet. Hans begik voldeligt *Overfald paa en Politibetjent* og blev idømt *Fængsel paa Vand og Brød i 2x5 Dage*. (se bilag).

Den alvorligste dom over Hans Carlsen faldt i JUN-1896, hvor han blev idømt 8 års tugthus for blodskam med sin ældste datter *Jørgine Marie* (ane 7) samt utærlig optræden overfor sin mor *Caroline Wilhelmine Carlsdatter* – en dom som han i *Horsens Tugthus*. Han blev dog allerede - 16 måneder før tid - *løsladt paa Betinget Benaadning den 12' Februar 1903 i henhold til Kgl. Resolution af 6' Februar s. Aar*. (se bilag).

I en rapport fra Horsens Statsfængsel fås følgende oplysninger om Hans's fysionomi: *Højde: 160½ cm., Figur: prop. (proportional), Lemmer: middel, Haar: blondt; skaldet, Øjne: blaa, Næse: stor, rød, Særdeles Kjendemærke: Et ar paa v. Haand mellem Pege- og Langfingeren. Højre Pegefinger kroget*. Da Hans blev løsladt i 1903 havde han en vægt på *122 Pund* svarende til 61 kg.

Under sin afsoning havde Hans mulighed for månedligt at sende ét brev til hustruen Cecilie - en mulighed han benyttede sig af hver måned. Hans blev ved prøveløsladelsen 15-FEB-1903 afleveret til *Politimesteren* i Varde, der skaffede Hans ansættelse hos *Gaardejer N. Jonsen* i Visselbjerg i Alslev sogn, Skast hrd, Ribe amt. Her betegnes Hans 17-AUG samme år som *Redelig og Ædruelig*. Det sidste notat i rapporten viser, at Hans 17-FEB-1904 stadig er på gården i Visselbjerg.

Hans Carlsen ses næste gang i Esbjerg, hvor han 07-DEC-1913 bliver gift med Else Kirstine Madsen: *Enkemand efter 1. ægteskab Hans Carlsen, Arbejder, Esbjerg. Født i Hellebæk 1856, 19. Maj af Caroline Vilhelmine Carlsen*. (Tidligere) *gift med Cecilie Hermandine Carlsen, død i Karlebo Sogn, Nivaagaard Hospital*

¹ *Øerne* = en mindre bebyggelse i Tikøb sogn

23.11.1908. I dag Gift med Pige Else Kirstine Madsen, Esbjerg. Født i Fousing, Hjerm hrd, Ringkøbing amt 1880, 23. Maj af Ugift Ana Marie Christensen, Fousing. Forlovere Uhmager Christen Nielsen, Esbjerg og Barbér Hans Christian Larsen, Stokkebæk. Tillysning blev bestilt 15. November og fandt sted 16. 23. og 30 November. Viet 7. December 1913 i Kirken. Under anmærkninger er noteret: På Brudgommens Daabsattest findes intet andet anført.

Parret havde inden vielsen fået en datter sammen - *Anna Rigmor Carlsen* – der var født 19-MAJ-1913. Datteren blev døbt i 1914, og ved dåben skriver præsten, at moderen var *Ugift Else Kirstine Madsen* (33 år) og *B.F.¹ er Fhv. Murerarbejds., Enkemand Hans Carlsen, Nygaardsvej 3, Esbjerg.*

Hans var gift i mindre en to år, da han begravnes i 1915, og i kirkebogen er skrevet: *Gift med Else Kirstine Madsen, Arbejder, Esbjerg. H.C. Ørstedsgade 1. Født i Hellebæk af Ugift Caroline Vilhelmine Carlsen, dér. 59 Aar.* I dødsanmeldelsesprotokollen² ses, at han intet efterlod sig og havde modtaget *Fattigunderstøttelse.*

To af *Hans Carlsens* og *Cecilie Hermandines* børn fik også flere gange problemer med myndighederne.

Sønnen *Anders Peter Carlsen*, der fødtes i 1883 blev **a)** 1901³ dømt for *Tyveri, Løsgænger og Betleri*, der gav ham en dom på Vand og Brød i 4x5 Dage. **b)** 1906⁴ var Anders Peter indkaldt til militæret som sømand og blev dér dømt for *Absentation* (rømning), *Drukkenskab* og *Værtshusuorden*, hvilket af Søetatens ret blev straffet med *mørk Arrest paa indskrumpet Kost i 2x5 Dage.* **c)** 1907⁵ blev Anders Peter sigtet for *Voldtægt*; men Frifundet for akters tiltale med paa-læg af sagens omkostninger.

Anders Peters problemer fortsatte indtil 1911⁶: **d)** 1907 Idømt *Fangenskab* i 4 måneder for vold og legemsbeskadigelse samt fornærmelse af betjent i funktion. **e)** 1908: idømt *Vand og Brød* i 2 dage for *Betleri.* **f)** 1908: Idømt 8 måneder på *Forbedringsanstalt* for *Tyveri* og *Betleri.* **g)** 1909: *Tvangsarbejde* 30 dage for *Betleri* og **h)** 1911: Fængsel 20 dage paa *Vand og Brød* for *Betleri.*

Også Hans Carlsens yngste datter *Hansine Hermandine* havde problemer med myndighederne⁷: I 1908 fik Hansine Hermandine en betinget dom (ukendt lov-

¹ B.F. = barnefaderen

² Esbjerg Købstad og Skads hrd, Fanø birk, dødsanmeldelsesprot. arkivsign: B86 B-5320

³ Kronborg Birk afd. G strafferegister 1897-1907, bog 5, side 51

⁴ Kronborg Birk afd. G strafferegister 1897-1907, bog 5, side 87

⁵ Kronborg Birk afd. G strafferegister 1897-1907, bog 5, side 89

⁶ Kronborg Østre Birk afd G - strafferegister 1907-1923

⁷ Kronborg Østre Birk afd G - strafferegister 1907-1923

overtrædelse), i 1914 fængsel i 60 dage for tyveri, i 1915 fangekost i 10 dage for overtrædelse af tilhold, i 1916 tvangsarbejde i 18 dage for overtrædelse af tilhold, i 1917 tvangsarbejde i 30 dage for overtrædelse af tilhold, i 1917 tvangsarbejde i 60 dage for overtrædelse af tilhold, i 1918 tvangsarbejde i 30 dage for overtrædelse af tilhold og i 1919 tvangsarbejde i 60 dage for tyveri og overtrædelse af tilhold.

Folketællinger:

FT 1860: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Ålsgårde: Her bor Hans Carlsens 66 år gamle morfar *Carl Magnus Olsen*, der er *Enkemand, Fattiglem¹ og Arbejdsmand*. Hos ham bor datteren *Caroline Wilhelmine Carlsdatter*, der ligeledes er *Fattiglem* og tillige *Enke*, med sine dengang fire børn - heriblandt den 4-årige Hans Carlsen.

FT 1880: Kronborg slot, Helsingør Købstad, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt i Søndre Fløj på 3. Etage. Her finder vi Hans Carlsen som *Menig ved 18. Batl. 1. Comp²*. Han nævnes som 23 år gammel og født i Tikøb sogn, Frederiksborg Amt.

FT 1890: Ømose By, Hornbæk sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt: Her er Hans Carlsen 33 år og nævnes som *Indsidder* og gift med *Husbestyrende Cecilie Lem*, der er 38 år og født i København. Hos sig har de fire børn, der alle er født i Tikøb sogn: Marie (12 år), Anders (8 år), Hans Carlsen (5 år) og Anna (1 år). I huset bor også *Enken Kaveline Carlsen* (58 år), der er Hans Carlsens mor. I huset bor endelig *Enkemand og Indsidder Jens Olsen* (65 år), der er partner med Hans Carlsens mor.

FT 1901: Straffeanstalten, Horsens Købstad, Skanderborg amt: Her er Hans Carlsen indsat og nævnes som *Erhvervsløs*. Det oplyses, at Hans er gift og at han i ægteskabet har 6 levende børn samt 1 barn, der er dødt (evt. dødfødt).

15. Cecilie Hermandine Nielsen, Husbestyrende og Arbejderske, født 16-JUN-1851 Den Kgl. Fødselsstiftelse, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 24-JUN-1851 Den Kgl. Fødselsstiftelse, død 23-NOV-1908 Nivå Hospital, Karlebo sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 29-NOV-1908 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd. Partner (1) Valdemar Christian Harald Hansen, barn: Caroline Birgitte Lemm, døbt 27- JUN-1875.

Cecilie Hermandine blev i 1851 både født og døbt på Den kongelige Fødselsstiftelse³ i København. Den ukendte mor fik tildelt nummre 3292, og hendes barn blev nævnt som *Cecilie Hermandine Nielsen*. Senere er efternavnet *Nielsen* blevet slettet fra fødselsprotokollen - og i stedet er skrevet efternavnet *Lemm*. Dette ef-

¹ *Fattiglem* = person, der underholdes af fattigvæsenet

² *18. Batl. 1. Comp* = 18. batallion 1. kompagni

³ Den kongelige Fødselsstiftelse var en institution, hvor ugifte kvinder kunne føde uden at opgive hverken eget eller faderens navn. Den blev i 1910 til Rigshospitalets fødeafdeling

ternavn fik Cecilie Hermandine, da hendes biologiske mor *Sophie Frederikke Larsdatter* og *Muursvend Johan Heinrich Gottlieb Lemm* 12-OKT-1858 opnår Adoptionsbevilling. Af bevillingen fremgår, at parret var blevet gift 15-APR-1853.

Før ægteskabet med Hans Carlsen fik *Cecilie Hermandine* i 1875 datteren *Caroline Birgitte*, der blev født i Helsingør, men døbt i Tikøb sogn. Som far udlagde *Cecilie Tjenestekarl Valdemar Christian Harald Hansen paa Lille Grønlund ved Helsingør*. Han er sikkert den, der ved folketællingen 1880 bor i Brøndstræde på kvisten i forhuset i Helsingør Købstad: *Husfader Harald Christian Waldemar Hansen¹*, der er 29 år gammel og født i Gurre, i Tikøb sogn. Han bor med sin *Kone Karen Marie Hansen* (21 år og født *Larsen* i Græsted). De har hos sig børnene *Carl Waldemar Hansen* (2 år) og et udøbt drengsbarn under et år gammel.

I november 1908 døde den 57-årige *Cecilie Hermandine* på *Nivå Hospital*, og begravelse er i kirkebogen indført således: *Arbejderske i Øerne i Tikøb sogn, født i København paa den Kgl. Fødselsstiftelse. Adopteret af Murer Svend Johan Heinrich Friederich Gottlieb Lem og hustru Sofie Frederikke Larsdatter. Hun (Cecilie Hermandine) var forladt hustru efter Hans Carlsen.*

Folketællinger:

FT 1880: Ømosen², Tikøb sogn, Lyngø hrd, Frederiksborg amt: *Cecilie H. Lem* bor med sin 2-årige datter *Marie Jørgine Carlsen*. *Cecilie* nævnes som 29 år gammel, gift og modtager af *Fattigunderstøttelse*. Ægtefællen *Hans Carlsen* er fraværende, idet han på optællingsdagen 01-FEB er indkaldt som soldat i Helsingør.

FT 1901: Øerne³, Hornbæk sogn, Lyngø hrd, Frederiksborg amt: *Hér* bor *Husmoder Cecilie Carlsen* med børnene *Anders*, *Anna* og *Hansine*. *Cecilie* nævnes som *Daglejer ved Agerbrug* og modtager *Fattighjælp*. Hun oplyser endvidere, at hun tilflyttede Tikøb sogn fra Helsingør i 1878. Der er i folketællingen tilføjet teksten: *Manden(er) i Forbedringshuset* – hvilket er forkært da *Hans Carlsen* på optællingsdagen ses blandt de indsatte i *Straffeanstalten* i Horsens.

FT 1906: Øerne, Hornbæk sogn, Lyngø hrd, Frederiksborg amt: Ved denne folketælling er familien ikke hjemme på optællingsdagen, men er alligevel medtaget. *Cecilie Carlsen* nævnes hér som *Husmoder og Enke med Tilfældigt Arbejde* samt *Sognehjælp til et Barn*. Hjemme bor også sønnen *Anders* (ca. 25 år, Ugift og sømand) og datteren *Hansine* (ca. 13 år).

¹ Døbt 22-SEP-1850 i Tikøb sogn

² Ømosen = en mindre bebyggelse i Tikøb sogn

³ Øerne, tidligere kaldet Ømosen, er et overdrevsområde mellem Nygaard i Hornbæk sogn og Gurre i Tikøb sogn

16/20. Rasmus Hansen, Skovfoged, født 08-SEP-1794 Nybølle, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, døbt 14-SEP-1794 Hillerslev sogn, død 15-NOV-1867 Slagelse Skt. Peder sogn, Slagelse hrd, Sorø amt, begravet 21-NOV-1867 Slagelse Skt. Peder sogn. Viet 07-SEP-1822 Hillerslev sogn, Sallinge hrd Severine Rasmusdatter, børn: Rasmus Rasmussen døbt 17-NOV-1822, Hans Rasmussen døbt 29-SEP-1824, Mads Rasmussen døbt 29-APR-1827, Maren Rasmusdatter døbt 31-MAJ-1830, Niels Rasmussen døbt 17-MAJ-1834 (ane 8), Ane Sophie Rasmusdatter døbt 08-SEP-1839, Jørgen Rasmussen døbt 15-JAN-1843 (ane 10).

Det fremgår ved Rasmus's dåb, at han kom til verdenen som født udenfor ægteskab: 1794 – *Dom. XIIItia p Trinit¹. døbt Maren Niels Datters uægte Barn af Nybølle kaldet Rasmus. Barnet var født d. 8 September. Til Barne-Fader blev udlagt Hans Jørgensen Gaardmand i Nybølle. Baaren til Daaben af Jørgen Hansen Bødgers Datter Lovise.* Rasmus's forældre blev gift 1½ år senere!

Rasmus og Severine blev Trolovede i 1822 og gift 3 uger senere: *For Ungkarl, Rasmus Hansen, 28 Aar, tien² Poul Nielsen i Hillerslev, og Pigen Severine Rasmusdtr, 20 Aar, tien paa Nybøllegaard, der efter foregaaende Tillysning af Prækestolen agte at indlade sig i Ægtstanden, indestaae vi Underskrevne som Forlovere, efterat Lovens Trudsel³ for falsk Forløftning⁴ os er foreholdt, at intet Hinderligt (er) herimod enten i Henseende til Slægtskab, Ægteskab, Børnekopper eller nogen anden Maade. Østerhæsinge d 17 August 1822.* Erklæringen blev underskrevet af de to forlovere og parret blev Viet 7de Sept: 1822: *Ungkarl Rasmus Hans: tjen Poul Niels: i Hillerslev 28 Aar og Pigen Søvrine Rasmusdtr 20 Aar tjen paa Nybøllegaar. Forlovere Grdm: Poul Nielsen i Hill. og Kristen Rasmus: Høirup.*



Hillerslev Kirke

Parret blev dobbelt-aner, idet sønnerne *Niels* og *Jørgen* får børn, der giftede sig med hinanden – altså et fætter-kusine-bryllup!⁵

De tre ældste af Rasmus og Severine's børn blev døbt i Hillerslev sogn i Svendborg amt. Derefter rejste familien til Nørre Lyndelse sogn i Odense amt, hvor deres 4. barn fødtes. Det fremgår af tilgangslisten for Nørre Lyndelse sogn⁶, at de kom til sognet i MAJ-1827 som *Husfolk*, og de var da hhv. 33 år og 25 år

¹ *Dom. XIIItia p Trinit* = den 13. søndag efter Trinitatis (14-SEP)

² *tien* = tjenende

³ *Trudsel* = Trussel

⁴ *Forløftning* = oversættelse ikke fundet, men ordet må svare til *vidneudsagn*

⁵ Se ane 4 og 5

⁶ Nørre Lyndelse sogn, Åsum hrd. Odense amt. KB 1814-1836. opslag 155

gamle. Det oplyses, at de kom fra *Øster Hæsinge sogn*, der er nabosogn til Hillerslev sogn i Svendborg amt. I Nørre Lyndelse sogn slog de sig ned i *Freltofte Mark i et af Hr Major Sehestedt paa Nørskov opbygget Huus, som de tiltraadte d 30te Sept. d A.* (dette år = 1827).

I NOV-1832 rejser familien fra *Lyndelse Mark* i Nørre Lyndelse sogn til Fangel sogn¹, der også ligger i Odense amt, men kort tid efter går turen til Sjælland, hvor familien slår sig ned i Slagelse Skt. Peder sogn, og hvor parrets 3 yngste børn fødes.

Rasmus døde i NOV-1867 nævnes ved begravelsen som *Forhenværende Skovfoged af Idagaards Skov, 73 Aar.*

Folketællinger:

FT 1801: Den 7-årige Rasmus bor hos forældrene i Nybølle, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt.

FT 1834: *Indsidder og Dagleier Rasmus Hansen (40 år) og hans Kone Severine Rasmusdatter (32 år) med børnene Rasmus (12 år), Hans (10 år), Mads (7 år), Maren (4 år) boede i Smedehuset i Antvorskov, Skt. Peders Landsogn, Slagelse hrd, Sorø amt.*

FT 1840: *Skovfoged Rasmus Hansen (46 år) og hustru Saverine? Rasmusdatter (40 år) med børnene: Mads (13 år), Maren (9 år), Niels (5 år) og Ane Sophie (1 år) bor i Idagaard Skovfogedhuus i Idagaards Skov, Sankt Peders Landsogn, Slagelse hrd, Sorø amt.*

FT 1845: Sorø amt, Slagelse hrd, Sankt Peders Landsogn, Antvorskov: *I et Huus bor Skovfoged og Huusmand Rasmus Hansen, 51 år og født i Hillerslev Sogn i Fyen, Svendborg Amt og hans Kone Severine Rasmusdatter, 45 år og født i Brahetrolleborg Sogn, Svendborg Amt. Parret bor med børnene Maren, 15 år og født i Nørre Lyndelse Sogn i Odense Amt, Niels, 11 år og født her i Sognet, Ane Sophie, 6 år og født hér i Sognet samt Jørgen, 3 år og også født her i Sognet. Hos familien bor desuden et plejebarn, Karen Hansdatter, der er 1 år og ogsaa født i Sognet.*

FT 1850: Antvorskov, Sankt Peders Landsogn, Slagelse hrd, Sorø amt. Her bor Rasmus Hansen (55 år) og Severine Rasmussen (48 år) med børnene Ane Sophie 10 (år) og Jørgen Rasmussen (7 år).

FT 1860: Antvorskov, Sankt Peders Landsogn, Slagelse hrd, Sorø amt: *Aftægstmand, Huusfader Rasmus Hansen (66 år), født i Hillerslev Sogn, Svendborg Amt og hans kone Severine Rasmusdatter (58 år), født i Trolleborg Sogn, Svendborg Amt.*

17/21. Severine Rasmusdatter, født 16-MAR-1802 Hågerup, Brahetrolleborg sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, døbt 21-MAR-1802 Brahetrolleborg sogn,

¹ Nørre Lyndelse sogn, Åsum hrd, Odense amt, KB 1814-1836, opslag 189

død 14-MAJ-1883 Slagelse Skt. Mikkels sogn, Slagelse hrd, Sorø amt, begravet 19-MAJ-1883 Slagelse Skt. Mikkels sogn.

Severine blev døbt 1802 i Brahetrolleborg Kirke hvor det her nævnes, at hun af Haagerup, der ligger i Brahetrolleborg sogn.

FT 1880: Slagelse Købstad, Slagelse hrd, Sorø amt, *Kirkegaardshusene 268*: Severine (78 år) bor hos datteren Maren og dennes mand: Christian Nielsen (51 år) og hustru Maren Nielsen født Rasmussen (49 år) med deres søn Rasmus Valdemar Nielsen (9 år). Den 78-årige enke *Severine Rasmussen, der er Husfaderens Svigermoder, forsørges af dem*. I samme hus bor også arbejdsmand Anders Jespersen (52 år), der er gift med Ane Jespersen, født Hansen (59 år).

18. Lars Jensen, Gårdmand, født 09-APR-1807 Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, døbt 10-MAJ-1807 Lille Fuglede sogn, død 14-AUG-1868 Lille Fuglede sogn, begravet 21-AUG-1868 Lille Fuglede sogn. Viet 26-JUN-1830 Lille Fuglede sogn Maria Kierstine Hansdatter, børn: Peder Larsen døbt 21-APR-1833, Maren Larsdatter døbt 03-MAJ-1835, Karen Larsdatter døbt 09-JUL-1837, Christen Larsen døbt 1839¹, Ane Mette Larsdatter døbt 05-DEC-1841, Kirstine Larsdatter døbt 25-FEB-1844 (ane 9), Jens Larsen døbt 26-JAN-1845.



Lille Fuglede Kirke

Jens Pedersen og hustru Maren Pedersdatter fik deres søn *Lars* hjemmedøbt dagen efter hans fødsel, og den 10-MAJ-1807 blev han døbt i Lille Fuglede Kirke, hvor han blev *frembaaren af Mads Madsens datter Anne Margrethe*. Jens's konfirmation foregik 1822 i nabosognet Store Fuglede.

Lars og Maren blev gift 1830 i Lille Fuglede sogn: *Ungkarl Lars Jensen 23 Aar Tienende Frid: Pedersen i Uby (?) Pigen Maria Kirstine Hans- Datter i Jerslev 18 Aar* Forlovere: *Jens Pedersen (og) Hans Christensen af L. Fugl. d 26 Juni 1830 I Kirken begge Vacc:*

Ved begravelsen i 1868 nævnes Lars som *Gaardmand af Lille Fuglede, 62 Aar*. Under Anmærkninger står *Attest fra Herredscontoret af 16. August. Ligsynsattest*.

Folketællinger:

FT 1834: Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: Husmand Lars Jensen (26 år) og hustru Marie Hansdatter (22 år) med sønnen Peder Larsen (1 år).

¹ Dato ulæselig i kirkebogen

FT 1840: Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, *et Huus: Huusmand og Dagleier Lars Jensen (33 år) og Hans kone Marie Hansdatter (29 år) med børnene: Peder Larsen (7 år), Maren Larsdatter (5 år), Karen Larsdatter (3 år) og Christen Larsen (1 år).*

FT 1845: Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: Huusmand og Daglejer Lars Jensen (38 år) og Hans kone Marie Kirstine Hansdatter (34 år) med børnene: Maren Larsdatter (10 år), Karen Larsdatter (8 år), Christen Larsen (6 år), Ane Mette Larsdatter (4 år), Kirstine Larsdatter (1 år) og Jens Larsen (1 år).

FT 1850: Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: *Arbejdsmand og Huusfader* Lars Jensen (42 år) og hans kone Marie Hansdatter (39 år) med børnene: Karen Larsdatter (13 år) og Christen Larsen (11 år).

FT 1855: Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, *et Huus: Huusmand og Huusfader* Lars Jensen (48 år og Lutheraner) og hans kone Ane Marie Hansdatter (44 år og Lutheraner) med datteren Kirstine (12 år).

FT 1860: Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, *et Huus: Huusmand og Huusfader* Lars Jensen (52 år og Lutheraner), hans Kone Marie Kirstine Hansdatter (49 år og Lutheraner). Parrets egne børn er ikke hjemme, men de har en plejedatter på 4 år, Christiane Pedersdatter.

19. Maria Kirstine Hansdatter, født 14-OKT-1811 Jerslev, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, døbt 17-NOV-1811 Lille Fuglede sogn, død 12-JAN-1872 Lille Fuglede sogn, begravet 18-JAN-1872.

Dåben er i kirkebogen indskrevet i 1811 således: *d/ 17. Novbr. lod Smeden i Jerslev Hans Christensen og hustru Mette Maria Kirstine Niels Datter deres Datter Maria Kirstine fød(t) og hjemmedøbt d: 14. Oct., i Kirken frembaaren af Jens Jensens hustru i sogn. Faddere Christen Hansen, Geert Larsen, Jens Jensen samt Geert Larsens hustru af Jerslev.*

Mette Kirstine blev konfirmeret i 1826, hvor det oplyses, at hun blev *vaccineret 19/2 1812*, hvor hun var fire måneder gammel.

Hun døde i JAN-1872 og nævnes da som 60 år og 3 måneder gammel. *Attest fra Herredscontoret af 13. Januar. Ligsynsattest.*

Folketælling:

FT 1870: Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, i et *Huus*: Marie Kirstine Hansdatter (58 år og enke) bor på aftægt hos sønnen Christen Larsen (30 år) og dennes hustru Ane Kathrine Andersen (33 år).

20. Rasmus Hansen – samme som ane 16/20.

21. Severine Rasmusdatter – samme som ane 17/21.

22. Hans Nielsen, Tjenestekarl og Daglejer, født 29-JUN-1811 Kassebølle, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, døbt 04-AUG-1811 Simmerbølle sogn, død 25-MAR-1892 Gierslev sogn, Løve hrd, Holbæk amt, begravet 02-APR-1892 Gierslev sogn. Viet 06-NOV-1841 Snøde sogn, Langelands Nørre hrd Karen Andersdatter, børn: Anders Nielsen Hansen døbt 06-FEB-1842, Johanne Kirstine Hansen døbt 11-JUN-1845 (ane 11), Caroline Hansen døbt 03-AUG-1849.

Lørdag d: 29de Juni hjemmedøbt Gaardmand Niels Olsen af Kadsebølle og Hustru Johanne Kirstine Mortensdatter, deres Søn som i daaben fik Navnet Hans. Var i Simmerbølle) Kirke 8. Søndag efter Trinit. (4de Aug). Hans blev altså, for en sikkerheds skyld, hjemmedøbt samme dag, som han fødtes. Han blev også konfirmeret i Simmerbølle Kirke, da han var 14½ år gammel i 1826, hvor præsten giver ham karaktéren *Kundskab: temmelig god; Opførsel: god.*

Hans Nielsen blev indført i *Lægdsrullen* i 1812 i Lægdet for Simmerbølle sogn i Svendborg amt, og han er da kun 1 år gammel. I 1832-1833 møder han på session og beskrives i lægdsrullerne som *noget skævrygget, kun 61 ¼ tomme høj*¹ og endvidere *kroget og svag, ej tjenestdygtig*. Han gives da et *Udygtighedspas*, men forbliver dog i Lægdsrullen. I 1834 overstreges han *Udygtighedspas*, da det oplyses, at han er egnet til udtagelse til *Trainkusk*². Det fremgår dog ikke, at han er blevet udtaget til tjeneste som *Trainkusk*. I 1845 flytter han ud af Simmerbølle sogn og overføres til lægt 49 i Sorø amt (Skt. Mikkels sogn, Slagelse), hvor han indskrives som nr. 286. Det fremgår hér, at han er *Husmand*. I 1848 får han udstedt *Fripas* uden at have været indkaldt.

Han og Karen blev viet i Snøde sogn i 1841: *Hans Nielsen, Tjenestekarl fra Tranekjær (29 år) og Tjenestepige i Kassebølle Karen Andersdatter (29 år)*. Deres forlovere var Anders Jørgensen og Jacob (?) - begge gårdmænd fra Kassebølle.

Ifølge *Afgangslisten* for Snøde sogn forlod *Indsider Hans Nielsen (32 år) og Karen Andersdatter (31 år)* Snøde sogn 21-JUN-1843 og rejste til Kassebølle i Simmerbølle sogn. Hér boede parret dog kun i 3 år, idet de forlod Simmerbølle sogn pr. MAJ 1846, og præsten har som rejsemål noteret *lille Valbye (i) Slagelse Pastorat: Husfader Hans Nielsen (35 år) og Hustru Karen Andersdatter (34 år)*. Præsten benævner dem som *Ægtefolk* og giver dem et *godt Skudsmaal*.

Hans døde i 1892 og blev begravet på kirkegården ved *Giersløv Kirke, Løve Herred 1892 den 2' April: Aftægtsmand til huse hos sin svigersøn Jørgen Rasmussen paa Løve Mark. Han var søn af Gmd. Niels Olsen og hustru Johanne Kirstine af*

¹ 61 ¼ tomme høj = ca. 160 cm.

² Alm. soldat, der er uddannet som kusk til transport af troppers udrustning og forsyninger

Kadsebølle sogn paa Langeland - afdødes fødeegn. 80 Aar. Der blev afholdt skifte¹ efter Aftægtsmand Hans Nielsen af Løvemærk, 80 Aar gml. boende hos hørsvinger Jørgen Rasmussen af Løvemærk, som er gift med afdødes datter. Enken bor sammensteds. Boet Extraderet (udlagt) til svigersønnen for begravelsen.

Folketællinger:

FT 1834: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Simmerbølle sogn, Kulepile Bye: Den 23-årige ungkarl Hans Nielsen arbejder som tjenestekarl hos Gårdmand Ole Hansen (30 år) og dennes hustru Kirstine Madsdatter (29 år).

FT 1840: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Simmerbølle sogn, Kassebølle Bye: Hér bor Hans Nielsen (28 år) hjemme hos forældrene *Gaardmand Niels Olsen* (56 år) og hustru *Johanne Kirstine Mortensdatter* (59 år) med børnene Hans Nielsen (28 år), Mads Nielsen (23 år), Morten Nielsen (25 år og ugift), Marthe Nielsen (15 år) og Trine Nielsdatter (25 år og ugift). Den ugifte datter Trine har en datter på 4 år, der også bor hos familien.

FT 1845: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Simmerbølle sogn, Kassebølle Bye: Daglejer Hans Nielsen (34 år) og hans hustru Karen Andersen (34 år) med deres 4-årige søn *Anders Nielsen Hansen* bor i et hus med to familier.

FT 1850: Sorø amt, Slagelse hrd, Sankt Mikkels Landsogn, et hus: *Jordbruger* Hans Nielsen (39 år) og dennes kone Karen Andersdatter (39 år) med børnene Anders Hansen (9 år), Johanne Hansen (5 år) og Caroline Hansen (1 år).

FT 1860: Sorø amt, Slagelse hrd, Sankt Mikkels Landsogn, Lille Valby, 1 Hus, nr. 34: Slagelse Købstad: *Jordbruger og Dagleier Hans Nielsen* (49 år) og han *Kone Karen Andersdatter* (49 år) med børnene Johanne (15 år) og Caroline (11 år).

FT 1880: Sorø amt, Slagelse hrd, Sankt Mikkels Landsogn, Lille Valby, 1 Hus, nr. 19: *Husfader og Husmand Hans Nielsen* (68 år) og *hans Hustru Karen Andersen* (68 år) med datteren Karoline Hansen (30 år og ugift). Hos familien bor også plejebarnet *Anna Marie Kirstine Larsine Rasmussen* (11 år og født i sognet).

FT 1890: Gierslev sogn, Løve hrd, Holbæk amt. Hér bor Hans Nielsen (78 år) og hustru Karen Andersdatter (78 år) hos datteren Johanne Kirstine og svigersønnen Jørgen Rasmussen. Både Hans og Karen nævnes som *Pensionærer*.

23. Karen Andersdatter, Tjenestepige født 26-FEB-1812 Stoense sogn. Langelands Nørre hrd, Svendborg amt², død eft. 25-MAR-1892³.

Hverken Stoense eller Snøde sogne har bevaret kirkebøger fra året 1812, så det er ikke muligt at finde Karens dåbsdato. Men Karen ménes døbt i Stoende sogn, hvor hun også er konfirmeret i 1822: *Karen Andersdatter, født 26/2 1812 fra Tres-*

¹ Løve Herreds Skifteprotokol, side 340, skifte nr. 344

² Karen er konfirmeret i Stoense sogn og nok også døbt hér, men kirkebøger findes først fra 1813

³ Karen nævnes i live ved skifter denne dato efter sin ægtefælle Hans Nielsen

sebølle, far: Gaardm. Anders Jespersen i Tressebølle og mor Anna Kirstine Kristensdatter.

Karen er ikke fundet begravet i Gierslev sogn i perioden 1892-1923. Det var ellers hér hendes mand Hans Nielsen blev begravet i 1892.

Folketællinger:

FT 1834: Den 23-årige og ugifte Karen Andersdatter bor hjemme på forældrenes gård i Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Snøde sogn, Tressebølle.

FT 1840: Den 29-årige Karen Andersdatter bor hos Sognepræsten *Peder Vilhelm* i Præstegården i Snøde sogn, hvor hun arbejder som *Bryggerpige*. Det nævnes hér, at hun var født i Snøde sogn.

24. Jens Jensen Smed, Jordbruger og Smed, født 18-FEB-1816 Hjarsbæk, Ry sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt, døbt 31-MAR-1816 Ry sogn, død 12-OKT-1884 Hvirring sogn, Nim hrd, Skanderborg amt, begravet 18-OKT-1884 Hvirring sogn. Viet 17-OKT-1846 Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt Woldborg Knudsdatter, børn: Jens Jensen døbt 21-MAR-1847 (ane 12), Knud Due Jensen døbt 16-JUL-1848, Barbara Jensen døbt 24-JUL-1851¹, Barbara Jensen døbt 10-SEP-1854², Barbara Jensen døbt 15-JUL-1860.

Jens blev døbt på *Marie Bebudelses dag* i 1816, og forældrene nævnes som *boelsmand*³ i *Hjartsbek Jens Rasmusen og Hustru Else Rasmusdatter*. Fadderne ved dåben var: *Dorthea Rasmusdatter kroemand Jens Jensens Hustru, Kirsten Stephansdatter Boelsmand Niels Andersens Hustru i Glarboe, Boelsmand Rasmus thomesen i Ryelund, Boelsmand Morten Jensen i Pøtsøe, Boelsmand Niels Christensen i Hjarsbech*. Moderen blev introduceret i Kirken samme dag som dåben. Jens blev konfirmeret i samme kirke i 1830, hvor præsten gav ham karaktøren *Mgod*⁴.

Jens og Voldborg blev 1846 viet i Hvirring Kirke: *Jens Jensen, Smed i Hatting (30½ Aar gl.) og Pigen Woldborg Knudsdatter, tjener Forældrene i Hatting 28 Aar gl.. Forlovere var Gaardmand Laurs Rasmussen og Christen Sørensen i Hatting*.

Ægteparret rejser fra Hatting sogn i Vejle amt den 18-APR-1866 - og ankommer samme dag til Hansted sogn i Skanderborg amt.

¹ Begravet 25-SEP-1853 Hatting sogn - kun 2 år gammel

² Begravet 08-JUN-1858 Hatting sogn - kun 4 år gammel

³ *Boelsmand* = ejer af en bondeejendom, der er mindre end en gård, men større end et hus

⁴ *Mgod* = betyder forméntlíg meget god?

Jens døde i 1884 og begravedes fra Hvirring Kirke: *Hmd. Jens Jensen (Smed) paa Hvirring Mark (68 Aar)*.

Folketællinger:

FT 1840: Et Huus i Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt: Den 24-årige Jens Jensen nævnes hér som *Inderste og Smed*.

FT 1845: En gård i Hatting bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt: Den 29-årige ugifte *Smed Jens Jensen*, født i Rye i Skanderborg amt, bor hos sine kommende svigerforældre *Knud Knudsen Due* og *Barbara Nielsdatter*. Også Jens kommende hustru *Woldborg Knudsdatter* (27 år) bor hos sine forældre i huset.

FT 1850: Et Huus, Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt: *Husfader, Husmand og Smed i Byen Jens Jensen* (34 år) født i Hjarbech, Skanderborg amt og hustruen *Woldborg Knudsdatter* (32 år) med børnene: *Jens* (4 år) og *Knud Due* (2 år). Hos dem bor *Jacob Hansen* (22 år og ugift), smedesvend og indkaldt til krigstjeneste.

FT 1855: Hatting Bye, et Huus, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt: *Husmand og Smed Jens Jensen* (38 år) og *Hans Kone Woldborg Knudsdatter* (37 år). De har børnene: *Jens* (9 år) og *Knud Due* (7 år) og *Barbara Jensen* (1 år).

FT 1860: Et Huus, Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt: *Husmand og Smed Jens Jensen*, (44 år) og hans hustru *Woldborg Knudsdatter* (42 år) med børnene *Jens* (14 år) og *Knud Due* (12 år).

FT 1870: En Gaard, Hansted sogn, Voer hrd, Skanderborg amt: *Husfader og Jordbruger Jens Jensen* (51 år og født i Rye sogn, Skanderborg amt) og *Husmoder Volborg Knudsen* (50 år og født i Hatting sogn) med dere børn *Knud Due Jensen* (21 år) og *Barbara Jensen* (9 år).

FT 1880: Et Huus, Hvirring sogn, Nim hrd, Skanderborg amt: *Smed og Jordbruger Jens Jensen* (63 år) og hustru *Volborg Knudsen* (61 år).

25. Voldborg Knudsdatter, født 15-OKT-1818 Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, døbt 06-DEC-1818 Hatting sogn, død 22-MAJ-1895 Horsens Købstad, Nim hrd, Skanderborg amt, begravet 27-MAJ-1895 Hvirring sogn, Nim hrd.

Hun blev døbt i 1818, og da er navnet i kirkebogen stavet *Woldborg Knudsdatter*, men ved konfirmationen i 1833 står navnet som *Voldborg Knudsdatter Due*. Ved vielsen i 1846 nævnes hun igen som *Woldborg Knudsdatter*, og ved begravelsen som *Valborg Knudsen*.

Voldborg fødte i ægteskabet fem børn, hvoraf den førstfødte søn *Jens* må være opkaldt efter Voldborgs svigerfar *Jens Rasmussen*, og den næste søn *Knud Due* er opkaldt efter Voldborgs far *Knud Knudsen Due*. De tre yngste børn var piger – hvoraf de to ældste døde som små – blev alle døbt *Barbara*, hvilket var et opkald efter Voldborgs mor eller mormor, hhv. *Barbara Nielsdatter* eller *Barbara Andersdatter*.

Valborg Knudsen (76 år) døde i Thonbogade nr. 1 på kvisten, men begravedes på Hvirring Kirkegård, hvor hun nævnes *Enke efter Smed Jens Jensen paa Honnum Mark i Hvirring Sogn, Nim hrd, født i Hatting By, Sogn og Herred. Forældrene: Afdøde Gaardmand Knud Knudsen og afdøde Hustru Barbara Nielsdatter.*

Folketællinger:

FT 1834: En Gaard i Hatting By, Hatting sogn, Hatting hrd i Vejle amt: Den 16-årige Voldborg Knudsdatter, født i Hatting sogn, bor hos forældrene.

FT 1890 Horsens Købstad, Nim hrd, Skanderborg amt: Enke *Valborg Knudsen Due* (71 år) boede på aftægt hos sønnen *Kulhandler Knud Due Jensen* (41 år) og hans familie. De boede i Thonbogade nr. 1 i *Forhuset*, og Valborg synes at have boet på loftetagen.

26. Mathias Theus Jochumsen, Skrædder, født 12-JAN-1821 Kattrup sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, døbt 04-MAR-1821 Kattrup sogn, død 23-JUN-1897 Tvingstrup, Ørritslev sogn, Voer hrd, begravet 28-JUN-1897 Ørritslev sogn. Viet (1) 22-OKT-1842 Vær sogn, Voer hrd, Skanderborg amt Rasmine Petrine Møller, børn: Jochum Sigvard Mathiasen døbt 23-JAN-1842, Jørgine Mathiasdatter døbt 21-APR-1844, Johanne Mathiasdatter døbt 26-APR-1846, Jens Peter Møller Mathiasen døbt 04-FEB-1849¹, Ane Cathrine Sophie Mathiasen døbt 27-JUL-1851 (ane 13), Dødfødt Pige begravet 06-FEB-1858. Viet (2) 25-JUN-1858 Ørritslev sogn Mette Nielsdatter, børn: Rasmine Petrine Mathiasen døbt 24-JUL-1859, Jens Karl Mathiasen døbt 11-AUG-1861, Jens Peter Møller Mathiasen døbt 26-DEC-1865.

Hans dåb er indført i Kattrup sogns kirkebog: *Ægte Født den 12 Januarij og hjemmedøbt samme dag: Mattias Teus Jochumsen - Faderen Gaardmand Jochum Matthiassen, og Moderen Zidse Pedersdatter i Kattrup. Fremstillet i kirken Martij 4de. Fadderne Tjenestepige Ane Johan Erichsdatter, Kokkepige i Fruering Præstegrød, Tjenestepige Ane Niels Datter af Kattrup, Gaardmand Søren Pedersen af Tillerup, Gaardmand Anders Pedersen boende paa Houlbek Mark, Tjenestekarl Mikkell Pedersen af Hvolbek.*



Kattrup Kirke

Mathias blev konfirmeret 26-APR-1835 i Kattrup Kirke og da nævnes *Stedfader Gaardmand Jørgen Hansen Kleis og Moderen Sidsel Pedersdatter i Kattrup*

¹ Begravet 24-MAR-1865 Ørritslev sogn – kun 16 år gammel

som hans forældre. I november måned samme år rejser han fra Katstrup sogn til Grumstrup i Vedslet sogn, hvor han blev *Tjenestedreng hos Hans Nielsen, Grumstrup*. Ved folketællingen 01-FEB-1840 er han 20 år og *Skrædderdreng* i Grumstrup by, men 01-NOV samme år står han på sognets afgangsliste og det oplyses, at han skal til *Randers Hospital*.

Han og Rasmine Petrine får sønnen *Jochum Sigvard* døbt i Vær Kirke 23-JAN-1842: *Ugift Fruentimmer Rasmine Petrine Møller, Giordemoderens Datter af Huldrup. Som barnefader Mathias Theus Jochumsen af Katstrup*. Dåben fandt sted ni måneder før, parret bliver gift!

Parret blev Trolovet 17-SEP-1842, og vielsen fandt sted i OKT-1842 efter forudgående *Tillysning 3 Søndage i Vær Kirke: Mathias Theus Jochumsen, Skræder, Katstrup 22½ Aar gl. og Pigen Rasmine Møller, Gjordemoderens datter i Huldrup 22 Aar gl.. Brudgommen vaccin: 1822 af Minisch. Bruden 1821 af den Samme efter Attest*.

Mathias Theus blev enkemand i FEB-1858, men gifter sig igen knapt 5 måneder senere med Mette Nielsdatter: *Enkemand Mathias Theus Jochumsen, Skrædder i Tvingstrup, 37 Aar og Pigen Mette Nielsdatter i Tvingstrup, 31 Aar, født 23. Dec. 1823 i Oldrup¹, en Datter af Hsm. Niels Andersen og Maren Jensdatter, gift med Knud Madsen*.

Med sin første hustru *Rasmine Petrine* fik Mathias Theus 6 børn, hvoraf den sidst-fødte var dødfødt. Med sin anden hustru Mette får han to børn, hvoraf den førstfødte navngives *Rasmine Petrine* – opkaldt efter Mathias Theus's første hustru af samme navn.

Mathias Theus's søn af 1. ægteskab *Jens Peter Møller* dør kun 17 år gammel i MAR-1865 - men allerede i OKT samme år føder Mathias's 2. hustru en søn, der gives nøjagtigt samme navn – hvilket er helt i overensstemmelse med de generelle regler for navneopkald. Men det er en grov fejl, når præsten ved dåben af den nye *Jens Peter Møller* i kirkebogen skriver – at Mathias Theus's 1. hustru *Rasmine* er mor til denne søn. Hun havde da været begravet i næsten 8 år!

Han døde i 1897 og blev begravet på *Ørritslev Kirkegaard: Mathias Jochumsen, gift Skrædder af Tvingstrup, født i Katstrup Sogn 1821, 76 Aar*. Hans anden hustru *Mette Nielsdatter* døde i år 1900 og blev begravet 26-MAJ i Ørritslev sogn, 76 år gammel.

Folketællinger:

¹ Oldrup = en bebyggelse i Hundslund sogn, Hads hrd, Århus amt

FT 1834: Den 13-årige Mathias Theus bor på en gård i Katstrup By, Katstrup sogn Voer hrd, Skanderborg amt hos sin mor og dennes anden mand.

FT 1840: Skanderborg amt, Voer hrd, Vedslet sogn, Grumstrup Bye, et Huus: Her bor Matthias Jochumsen (20 år) som dreng hos: Skræder Johan Jørgensen (44 år) og dennes Kone Ahrngot Sophie Møller (58 år). I familien bor endnu en skrædderdreng, Jocum Nielsen (15 år).

FT 1845: Tvingstrup By, Ørritslev sogn, Voer hrd, Skanderborg amt: *Skrædermester Mathias Jochumsen* (25 år) og hustru *Rasmine Møller* (25 år og født i Vedslet sogn i Skanderborg amt) med børnene *Jochum Sivardt Mathiasen* (4 år og født i Væhr sogn i Skanderborg amt) og *Georgine Mathiasdatter* (1 år og født Ørritslev sogn Skanderborg amt).

FT 1850 Et hus i Tvingstrup by, Ørritslev sogn, Voer hrd, Skanderborg amt: Mathias Jochumsen (30 år), Skræddermester født i Katstrup sogn, hustru Rasmine Møller (30 år) født i Vedslev sogn, Jochum Richardt? (Sigvard) Mathiasen (9 år), Georgine? (Jørgine) Mathiasdatter (6 år), Johanne Mathiasen (4 år) og Jens Peder Møller Mathiesen (2 år) - og en ugift skrædderdreng Jørgen Hansen (18 år).

FT 1855: Et hus i Tvingstrup by, Ørritslev sogn, Voer hrd, Skanderborg amt: *Skræddermester* Mathias og Rasmine er hér begge 35 år gamle. De bor med børnene Sigvard Mathiasen (14 år), Johanne Mathiasen (9 år) og Jens Peder Møller Mathiesen (7 år) og Ane Cathrine Sophie Mathiesen (4 år) samt en skrædderdreng (ulæseligt).

FT 1880: Et hus i Tvingstrup by, Ørritslev sogn, Voer hrd, Skanderborg amt: Her ses *Skrædder og Husfader Mathias Jochumsen* (59 år) og hans anden hustru *Mette Nielsen* (53 år) samt ders fælles søn *Jens Peter Møller Mathiasen* (14 år).

FT 1890: Et hus i Tvingstrup by, Ørritslev sogn, Voer hrd, Skanderborg amt: Mathias (69 år), skrædder står som ejer af huset og hans anden hustru Mette Nielsen (63 år) samt den 9-årige *Jens Peder Møller Mathiasen*, der er deres barnebarn gennem datteren *Rasmine Petrine*, der blev opkaldt efter Mathias Theus første hustru.

27. Rasmine Petrine Møller, født 19-OKT-1820 Grumstrup, Vedslet sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, døbt 17-DEC-1820 Vedslet sogn, død 06-FEB-1858 Tvingstrup, Ørritslev sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, begravet 09-FEB-1858 Ørritslev sogn.

Rasmine Petrine blev 1810 døbt i Vedslet Kirke, hvor forældrene nævnes: *Skolrelærer Jens Peter Møller i Grumstrup og Hustru Johanne Rasmusdatter*, og den 1. Søndag efter Paaske 1835 (26. April) blev hun konfirmeret i samme kirke.

Hun bor hos forældrene ved folketællingen i 1840, men flytter dog kort efter fra sognet til Skanderborg, hvor hun også ifølge sognets tilgangsliste er ankommet. Men allerede i NOV samme år forlader hun Skanderborg igen med kurs mod Katstrup sogn, hvor hun sikkert har mødt sin senere mand.

Efter i Vær sogn at have født sit første barn *Jochum Sigvard* i JAN-1842 og blevet gift med Mathias Theus i OKT samme år, rejser den 22-årige Rasmine Petrine 07-NOV-1842¹ fra Vær sogn til nabosognet Ørritslev, hvor *Rasmune Petrine* føder yderligere fem børn. Den sidste fødsel er en dødfødt pige, der fødes 04-FEB-1858 – og to dage senere dør hun selv *efter Barselsfeber*. Mor og datter begraves sammen.

Både ved folketællingerne i 1834 (14 år) og 1840 (20 år og ugift) bor Rasmine Petrine hos forældrene på Grumstrup Skole i Grumstrup By, Vedslet sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, hvor hendes far er skolelærer.

28. Frederik Ferdinand Petersen, Tjenestekarl på Hellebækgård, født 19-DEC-1829 København, døbt 02-APR-1830 Vor Frue sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, død 21-JUN-1883 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 24-JUN-1883 Tikøb sogn. Partner Caroline Wilhelmine Carlsdatter, barn: Hans Carlsen døbt 08-JUN-1856 (ane 14).

Frederik Ferdinand nævnes både med efternavnet *Petersen* (fars efternavn) og *Larsen* (fars fornavn).

Han blev i 1830 døbt i Vor Fru Kirke i København, hvor hans forældre nævnes som Tjenestekarl *Lars Petersen* og *Sophie Kristine Kruse, Farv. 128* (sikkert Farvergade nr. 128). *Fadderene var forældrene og Jordem(oderen)*.

Da han i 19-APR-1846 blev konfirmeret i Tikøb sogn, var han udsat i Pleie for Fattigvæsenet hos *Parcellist Frederik Svensen i Nyerup* i Tikøb sogn. Hans forældre blev nævnt som *Afdøde Indsieder Lars Pedersen og efterlevende Hustru Sophie Kirstine Kruse i Gurre*. Der er i rubrikken om kundskab og opførelse tilføjet: *Meget svage Forstandsevner, og forsømt Skole Gang i tidligere Aar er Aarsag i, at denne Dreng kun havde maadelig Kundskab, Opførelse paaklagelig?*

Caroline Wilhelmine udlægger Frederik Ferdinand som far til hendes søn *Hans*, der blev døbt i Hellebæk Kirke i 1856: *Moder Caroline Vilhelmine Carlsen (26 Aar) paa Aalsgaard, Enke efter Arbmd. Thelin. Hun angiver Tjenestekarl Ferdinand Frederik Larsen paa Hellebækgård som fader til Hans*.

Frederik Ferdinand blev i 14-APR-1869 tiltalt for *Løsgænger*². Han nævnes da som 40 år gammel, og af afhøringen fremgår bl.a., at han efter konfirmationen i 1846 kom i tjeneste hos *Gaardejer Hoier i Gurre*, hvor han var i ½ år, hvorefter han i 1 år var hos *Kammerjunkeren Krogh paa Landlyst*. Derefter var han på *Qvist-*

¹ Tilgangsliste i Ørritslev sogn

² Kronborg Østre Birks domsprotokol og journalsag

gaard i 2 år, Borupgaard i 2½ år, Nyrupgaard i 1½ år,, Hellebækgaard i 2 år, Borsholmgaard i 1 år og hos Gaardmand Hans Larsen i Borsholm i 1 år. Derefter kom Frederik Ferdinand i 1 år i Kur paa Esbønderup Sygehus, hvorefter han i 2½ år var i tjeneste hos "Gaardmand Lars Pedersen i Tikøb. Næste opholdssted var hos Sognefoged Peder Sørensen paa Kathøi i 1 år, hvorefter han blev indsat på Tikøb Arbejdsanstalt i omtrent 3 år.

Under afhøringen nægter Frederik Ferdinand at have været straffet for tyveri og betleri tidligere, og sagen ender med, at han bliver idømt 5 dages hæfte paa Vand og Brød¹ for løsgænger.

I perioden fra JAN-1867 til JUL-1881 blev Frederik Ferdinand indskrevet på Tikøb Kommunes Forsørgelsesanstalt i alt syv gange - og ligeså mange gange er han udskrevet til arbejde på gårde i sognet².

Det har bestemt ikke været fornøjeligt at skulle bo på Tikøb Forsørgelsesanstalt, hvorfra hér vises et lille uddrag af anstaltens reglement³:

§ 7. Ved Optagelse i Anstalten skal den Fattige medbringe de Klædningsstykker og det Bohave, hvoraf han maatte være i besiddelse. Det saaledes medbragte, hvorover der optages en Fortegnelse, der medunderskrives af den Fattige, teges under Udvalgets Forvaring, for saavidt det ikke kan være til den Fattiges Brug.

§ 8. Udvalget bestemmer, hvilket Arbejde de i Anstalten optagne Fattige ville have at udføre.

§ 14. Uden Økonomens Tilladelse maa de Fattige ikke forlade Anstalten. I Reglen skal det tillades dem at gaa ud om Søn- og Helligdags Eftermiddagen, men de skulle igen indfinde sig til den af Økonomen bestemte Tid. Paa Søgnedage⁴ bør Udgangstilladelse ikke gives uden særlig Grund.

§ 15. Fra 1. Marts til 1. Maj staaes op af Sengen om Morgen Kl. 7, fra 1. Maj til 1. September Kl. 6½, fra 1. September til 1. November Kl. 7 og fra 1. November til 1. Marts Kl. 7½. Til de bestemte Tider maa enhver strax staa op af Sengen, rede den, vaske sig og ordne sit Haar.

§ 16. Fra 1. Maj til 1. Oktober er Sengetiden Kl. 9 om Aftenen og fra 1. Oktober til 1. Maj Kl. 8 om Aftenen. Tilladelse til at gaa tidligere eller sildigere i Seng maa søges hos Økonomen.

§ 21. Besøg hos de i Anstalten optagne Fattige maa kun finde Sted med Tilladelse af Økonomen eller af et af Udvalgets Medlemmer.

¹ paa Vand og Brød = I Straffeloven af 1866 en særlig, kortvarig frihedsstraf, hvor fangen kun fik vand, rugbrød og groft salt. Straffen blev afskaffet i 1933, men vand og brød blev stadig anvendt som disciplinærstraf i fængslerne indtil sidst i 1950'erne

² Tikøb Kommunes Forsørgelsesanstalt, Hovedbog for Lemmer og Fattige (1881-1890)

³ Stadfæstet af Frederiksborg Amtsraad den 5. December 1925

⁴ Søgnedag = ugedag, som ikke er en søndag eller en helligdag = hverdag

På anstalten var, foruden gamle og fattige, alskens folk: Sindssyge, åndssvage, omstreftere m.m.. Når de sindssyge blev urolige, blev de sat i spændetrøje til de bad om forladelse!

*Røgter og Boelsmand*¹ Frederik Ferdinand begik selvmord ved hængning i 1883. Af hans dødsattest fremgår følgende oplysninger²: Døds- eller findestedet: *Stedet, hvor han skulle være bleven funden, forevistest paa Høstænget*³ *over Kostalden i Niels Jensens Gaard, under en Hanebjælke*⁴, *hvor Høet laae i en Høide af omtr. 1 1/2 Alen*⁵ *fra Bjælken*. Ligets leje og forhold til dets nærmeste omgivelser: *Liget forevistest liggende paa en Fjæl*⁶ *paa det nævnte Høstænge iført daglig Klædedragt, med et uldent med Knude sammenknyttet Halstørklæde ved Siden, hvilket skulde have tjent som Strikke, efter at være fastgjort til den nævnte Hanebjælke. Paa Halsen findes fortil over Strubehovedet en Hængningsfure, løbende skraat opad og bagtil, hvor den var næsten udvisket. Et stort (som en Haandflade) Saar saaes midt paa venstre Skinneben. Dødsårsagen: Døden maa antages voldt ved Selvmord og Hængning foranlediget ved Ildebefindende paa Grund af Saaret og i nogen Ophisselse af Brændevin.*

Frederik Ferdinand Petersen begravnes i Tikøb sogn og nævnes da som *Boelsmand*, ugift, 52 år gammel og død ved selvmord. Han var *Røgter hos Gmd. Niels Jensen i Havreholm*, og død(e) ved *Hængning*.

Folketællinger:

FT 1834: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Gurre Skoledistrict, Nyerup, *et Huus: Inderste og Dagleier Lars Pedersen (41 år) og han Kone Sophie Kirstine Kruse (36 år) med børnene Amalia Christiane Josephie Larsdatter (7 år), Frederik Ferdinandt Larsen (5 år) og Ovine Christiane Albertine Larsdatter (3 år).*

FT 1840: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Gurre Bye, *Et Huus: Inderste og Dagleier Lars Pedersen (46 år) og hans Kone Sophie Kirstine Kruse (38 år) med 5 børn: Amalia Christiane Sophie Larsdatter (11 år), Frederik Ferdinand Larsen (9 år), Elvine Elisabeth Albertine Larsen (8 år), Sophie Emilie Larsdatter (5 år) og Inger Margrethe Wilhelmine Larsdatter (1 år). I huset bor yderligere en familie med 5 børn.*

¹ *Boelsmand* = Beboer af et jordløst hus

² Nordre Sjællandske Physikat, Mediko-legale dødsattester for Landdistrikterne, 2. kvartal 1883

³ *Høstænget* = en slags loft af stænger, hvorpaa høet anbringes

⁴ *Hanebjælke* = kort tværbjælke, som i et tagværk forbinder spærene i et fag

⁵ 1 Alen = 0,6277 meter

⁶ *Fjæl* = en slags hylde

FT 1845: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Gurre Skoledistrict, Nyerup, *et Huus*: Her sés *Pleiebarn Frederik Ferdinand* (15 år og født i København) hos *Parcellist Frederik Svendsen* (37 år), *der leves af sin Jord og hans Kone Johanne Pedersdatter* (45 år). Ægteparret har yderligere *Pleiedatteren Ane Elisabeth Jørgensdatter* (18 år og født i Tikøb sogn).

FT 1860: Hér sés *Tjenestekarl Ferdinand Petersen* (31 år og ugift) paa Borupgaard.

FT 1880: Hér findes *Frederik Ferdinand Petersen* (51 år og ugift) på *Tikjøb Arbejdsanstalt i Tikøb Sogn*.

29. Caroline Wilhelmine Carlsdatter, Husbestyrerinde, født 14-FEB-1831 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 24-APR-1831 Tikøb sogn, død 30-MAJ-1904 Øerne, Tikøb sogn, begravet Tikøb sogn. Viet 13-JUL-1849 Tikøb sogn Henrik Magnus Thelin, børn: Thora Eleonora Thelin døbt 03-MAR-1850, Carl Henrik Thelin døbt 13-JUN-1852. Partner (2) Frederik Christian Struck, barn: Inger Marie Frederikke Carlsen døbt 09-APR-1860. Partner (3) Anders Johansen, barn: Charles Christian Carlsen døbt 31-MAR-1867. Partner (4) Lars Pedersen, barn Ane Sophie Dorthea Carlsen døbt 24-MAR-1869. Partner (5) Jens Olsen, børn: Regine Augustina Christiensine Olsen døbt 02-JUN-1872, Niels Peter Christian Olsen døbt 03-AUG-1873.

Caroline Wilhelmine blev Døbt Dom. Jubilate 24-APR-1831. Forældre: Indsider Carl Magnus Olsen og hustru Marie Sørensdatter i Saunte (Hornbæk sogn). Hendes faddere var: Fisker Lars Svensens Kone paa Hornbæk, Pigen Marie Kirstine Ditlebsdatter, Ungkarl Mathias Bentsen, Ynglingen Just Nicilai Carøe og Pensionist Ditlev Hansen, alle i Saunte. Hun blev konfirmeret i Hornbæk Kirke den 3. Søndag efter Paaske i 1846 (03-MAJ), hvor præsten fejlagtigt kalder hende for Caroline Wilhelmine Larsdatter(?).

Caroline - der kun var gift een gang - fik i alt 8 børn med 6 forskellige mænd:

Henrik Magnus Thelin: Caroline var kun 18 år, da hun i 1849 i Tikøb Kirke blev gift med *Ungkarl Henrik Thelin i Holmene - kommen fra Sverrig, 32 Aar og Pigen Caroline Wilhelmine Carlsdatter af Saunte* (Hornbæk sogn). Deres forlovere var: *Huusmand Johannes Jensen af Fuglefængerhusene og Huusmand Ludvig Anthony af Holmene*. I rubrikken *Anmærkninger* står datoen *d 10. Junii*, hvilket rimeligvis er trolovelsesdatoen. Henrik Magnus Thelin var født i Laholms Stadsforsamling, Halland Län i Sverige den 18-SEP-1817: *Hindric Magnus* og hans forældre var *Skomaker Jöns Thelin* (og *Hustrun Malena Snöberg* (36 år)). Henrik ankom til Helsingør fra Tikøb 16-MAJ-1849 og den 06-JUN samme år rejste han videre til Hornbæk. I mellemtiden arbejdede han som tjenestekarl hos *Brykker¹ og Brendeviinsbrender Casper Andersen* i Helsingør¹. Henrik døde 30-

¹ *Brykker* = Ølbrygger

JUN-1853 og blev begravet i Hellebæk sogn 03-JUL: *Arbejdsmand paa Aalsgaard Henrik Thelin, 37 Aar, (har) opholdt sig i Tikøb sogn i 6 Aar. Døde på Esbønderup Sygehus*². Ved datteren *Thora Eleonora's* dåb i 1850 nævnes Henrik som *Indsider*.

Frederik Ferdinand Pedersen: Caroline var 25 år, da hun i 1856 fødte sønnen Hans Carlsen. Hans far var den 29-årige *Tjenestekarl* Frederik Ferdinand Pedersen – se ane 28.

Frederik Christian Struck: Da Caroline's datter Marie Frederikke 1860 døbes udlægges den 20-årige *Tjenestekarl* Frederik Christian Struck som far: *Moder Caroline Vilhelmine Carlsen, Enke efter Arbejdsmand Thelin, 29 Aar Aalsgaard. Barnfader Tjenestekarl Frederik Christian Struck*. Året efter blev Frederik Christian gift med Oline Louise Lundberg. Han blev født i Hellebæk sogn i 1839 og begravet i samme sogn i 1877.

Anders Johansen: Caroline var 36 år gammel, da hun i 1867 udlagde den 40-årige enkemand og *Tjenestekarl* Anders Johansen som fat til sønnen Charles Christian: *Forældre Caroline Vilhelmine Carlsen, 37 Aar, Enke efter Arbejdsmand Thelin af Teglstrop og den udlagte Barnefader Enkemand og Arbejdsmand Anders Johansen, en Svensker af Gurre*. Anders var født 19-JUN-1827 i Veinge sogn, Vessinge, Laholm Län i Sverige og døbt 23-JUN-1827 i Veinge Kirke. Hans forældre var *Johan Johansson* og *Anna Catharina Hultman i Ekedahl* (33 år). Faddere ved dåben var *smeden Haakan Ørnstedt fra Sperlingsholm, skrædder Daniel Hallenberg i Veinge, Skrædder Jöns Pehrsson i Tönnessjö, hustruen Svenborg Jönsdotter i Forsahult, pigen Ingjerd Andersson og Elna Pehrsson i Weinge*.

Anders må i et tidligere ægteskab have fået et eller flere børn, idet han både i APR-1862 og i MAR-1865 idømmes *7 Dage paa Vand og Brød* for manglende betaling af underholdsbidrag³. I første omgang nægtede Anders i *Politiretten* i JAN-1867 at være far til Carolines søn - han sagde, at han ikke havde haft legemlig omgang med *Enken Caroline Thelin*. En *Kommisionsdomstol*⁴ behandlede sagen mod Anders, og da han erkendte at have løjet i *Politiretten*, gav domstolen gav ham en 2-årig forvaringsdom for *Mened*⁵. Ved samme lejlighed blev han dømt til at betale *Alimentationsbidrag*⁶ til barnet fyldte 14 år. Det blev i dommen også

¹ DDD Indvandredatabasen

² Før 1882 havde man ret til 13 ugers gratis kur på Sygehuset, men i 1882 blev kuren nedsat til 10 ugers gratis pleje. Derefter betaltes en dagstakst på 80 øre pr. dag (1885)

³ Arresthusprotokol for Kronborg Østre Birk

⁴ *Kommisionsdomstol*: Nedsat i Kronborg Birk den 30-MAJ-1868, den 19-NOV-1868 samt 17-APR-1869 for at bedømme en sag om brandstiftelser (*Fredensborgsagen*)

⁵ *Mened* = at sværge falsk ed

⁶ *Alimentationsbidrag* = Bidrag til et uden for ægteskab født barns underhold, som faderen

nævnt, at Anders Johansen også blev kaldt *Anders Jonassen*. Anders Johansen blev i APR-1869 indsat i Vridsløselille Statsfængsel, hvor han skulle afsone de 2 år. Han blev dog løsladt efter kun 1½ års afsoning den 12-NOV-1870. Statsfængslet i Vridsløselille har givet følgende omtale af Anders¹:

Anders Johansen, 41 Aar gl., (idømt) 2 Aar for Mened. Ikke tidligere straffet². Født i Sverrig af Husfolk og opdraget i Hjemmet. I sit 24. Aar kom han her til Landet og har ernæret sig dels som Tyende og dels som Teglbrænder. Han er ugift (enkemand!), men har et uægte barn. Han er dømt for falsk Ed, aflagt for 1 Aar siden i en Paternitetssag. Han er en ret beleven Mand, taler godt for sig og har et vindende Ydre. Han er ædruelig, hvorimod han har været meger vidtløftig med Fruentimmere. Anger er ikke i nogen svær Grad tilstede, men han er blød og Straffen Trykker ham.

Lars Pedersen: Carolines datter Ane Sophie Dorthea blev 1869 døbt i Tikøb Kirke, og da nævnes Lars som far: Barnets forældre: *Enke efter Arbejdsmand Hendrik Telin, Caroline Wilhelmine Carlsen, 38 Aar paa Tikjøb Arbejdsanstalt og den udlagte Barnefader, Tjenestekarl Lars Pedersen i Langstrup, forhen i Helsingør.* Lars vedkender sig faderskabet³ og er indstillet på at betale 10 Rdl. årligt i bidrag til barnets fyldte 14. år. Det oplyses også, at Lars dengang tjente 45 Rdl. om året.

Ved folketællingen i 1855 ses den 28-årige ungkarl og tjenestekarl i Luntegaden 227 i Helsingør. Han nævnes født i Sverige og bor hos *B.....Brender⁴ Caspar Andersens* (65 år) og gift med *Juliane Andersen* (55 år). I folketællingen 1870 findes Anders indsat i *Vridsløselille Fængsel*, hvor han nævnes som een af de ialt 380 straffefanger: *Anders Johansen, 41 Aar, Ugift, Straffefange, (født i) Sverrig.*

Jens Olsen: I 1870 får Caroline datteren Regine Augustina Christiensine Olsen, og i 1873 som 42-årig, sønnen Niels Peter Christian Olsen - og i begge tilfælde er faderen den ca. 57-årige *Arbejdsmand* Jens Olsen, der i 1870 er 46 år gammel. Jens er født i Tikøb sogn i FEB-1824 og døbt 09-MAJ-1824 i Tikøb Kirke. I folketællingen 1901 oplyses, at Jens, der da levede af *Fattighjælp*, var blevet gift i 1859, men at hustruen var død i 1863. Endeligt oplyses det, at Jens kom til Tikøb sogn fra Jylland i 1863. Jens blev 89 år gammel og begravedes i Tikøb sogn 09-MAR-1913, hvor det nævnes, at han var *Arbejdsmand og Fattiglem paa Tikøb Forsørgelsesanstalt* og ugift. Jens og Caroline har rimeligvis været samboende i mere end 30 år!

er pligtig at udrede; underholdsbidrag

¹ Statsfængslet i Vridsløselille, Supplement til Stamrulle

² De to domme for manglende underholdsbidrag medregnes åbenbart ikke – eller er glemt

³ Frederiksborg Amt, Journal og Journalsag 57-228, 1869

⁴ Der skal forméntlig stå *Brændevinsbrænder*

Som fattiglem boede Caroline i flere omgange på *Tikøb Fattiggaard*. Hun blev den 05-APR-1861 indskrevet på fattiggården første gang med sine da fire børn. Af fattiggårdens protokol fremgår¹, at hun ved indskrivningen medbragte *1 Særk*², *1 Klokke*³, *1 Skjort, Sko, 1 Kjole, 1 Forklæde og 1 Hætte*. Der blev ved indskrivningen udleveret Caroline følgende *Efecter af gl. Lemmegods*⁴: 1 Sengested, 2 gamle Dyner, 1 Hovedpude, 1 lagen, 1 Bord, 2 Stole, 1 Gryde, 1 Pande. Det gamle *Lemmegods* blev værdisat til i alt 3 Rdl. og 3 Skilling⁵. Under opholdet får Caroline yderligere udleveret 1 Særk, 1 Kam, 1 Kniv, Tøfler og Strømper. Caroline nævnes i 1865 som *Gangkone*⁶ og *Vadskerkone* på fattiggården.

Det ses også i fattiggårdsprotokollen, at Caroline den 01-JAN-1869 *sendes til Gurre for at gjøre Barsel* og at den ugifte *Barnefader hedder Lars Pedersen* (som) *tjener i Langstrup i Asminderød sogn hos Gaardmand Niels Pedersen*. Det var i sidste øjeblik, Caroline blev sendt de 6 kilometer til Gurre for at føde - for allerede samme dag føder hun datteren Ane Sophie Dorthea! Mon ikke hun har siddet eller ligget på en hestevogn? Og mon så ikke de hullede grusveje har medvirket til at fremskynde fødslen?

Også *Caroline's* datter *Thora*, som hun fik med sin ægtefælle *Henrik Magnus Thelin*, var anbragt på Fattiggården. Den 22-årige *Thora* nævnes i protokollen, fordi hun en søndag nat i 1872 udeblev fra anstalten - og at hun to gange tidligere havde fået tilhold af politiet⁷.

På et tidspunkt mellem FT 1890 og marts 1896 må Caroline med børnene og hendes samboende *Jens Olsen* være flyttet fra *Ømose By* i Hornbæk til *Gurre*, hvilket fremgår af retssagen mod hendes søn *Hans Carlsen* (se denne).



Tikøb Arbejds- og Forsørgelsesanstalt

Caroline Wilhelmine døde i 1904 og ved begravelsen nævnes hun som *Karoline Vilhelmine Carlsen (74 Aar) – Enke efter Henrik Thelin af Sverige, der døde mere*

¹ Tikøb Fattiggaards Protokol 1861-1933

² *Særk* = beklædning af linned. båret af kvinder inderst på kroppen eller over en undertøj

³ *Klokke* = forméntlig et underskørt

⁴ *Lemmegods* = effekter, der tidligere havde været ejet af Fattiggaardens tidligere beboere

⁵ Nationalbanken: 01-JAN-1875 blev 1 Rigsdaler omvekslet til 2 Kroner

⁶ *Gangkone* = opvartnings- eller rengøringskone

⁷ Historisk Forening for Espergærde og Omegn v/Lisbet Holck Jensen: *Tikøb Fattigård, Forsørgelses- og Arbejdsanstalt*

end 50 år før Caroline Wilhelmine. I sin 50-årige enkestand fødte hun yderligere 3 drenge og 3 piger – med 5 forskellige fædre!

Folketællinger:

FT 1834: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb amt, Borsholm Skoledistrikt, Saunte: Hér boede den 4-årige *Caroline Carlsdatter* hos sine forældre og søskende.

FT 1840: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Helsingør Købstad, Uden for byen: Caroline Wilhelmine bor hos forældre og nævnes blot som *C.W. Carlsen* (8 år).

FT 1845: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Skibstrup, 1 huus: *Caroline Carls Datt* (14 år) boende hos forældrene.

FT 1850: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Holmene, 1 huus: *Inderste og Dagleier, Henrik Thelin* (33 år og gift), *født i Sverrig og hans Kone Caroline Carlsdatter* (21 år og gift), *født i Tikøb* samt deres da udøbte datter *Thora Eleonora*. I samme hus bor Carolines forældre: *Carl* (Magnus) *Olsen* (50 år) og *Marie Sørensdatter* (54 år).

FT 1855: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Holmene, 1 huus: *Inderste og daglejer Carl Magnus Olsen* (60 år) og *Marie Sørensdatter* (58 år) bor stadig sammen med datteren *Caroline Wihelmine* (25 år), der nu er enke med børnene *Thyra Eleonora Thelin* (6 år) og *Carl Henrik Thelin* (3 år).

FT 1860: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Ålsgårde: Hér sés *Arbejds- og Fattiglem Carl Magnus Olsen* (66 år og enkemand) med datteren *Caroline Wilhelmine Carlsdatter* (30 år og enke), der er fattiglem og har lidt håndarbejde. De bor med Carolines børn: *Thora Eleonora Thelin* (11 år), *Carl Henrik Thelin* (8 år), *Hans Carlsen* (4 år) og et *Udøbt Pigebarn*, som senere døbes *Inger Marie Frederikke*.

FT 1880: Frederiksborg, Lyng-Kronborg, Tikøb, Ømosen, Et Hus: *Arbejdsmand Jens Olsen* (56 år og født i Tikøb sogn) *gift* (fejl - de var ikke gift!) *med Husmoder Cauline Wilhelmine Carlsen* (49 år og født i Tikøb sogn). De har børnene *Hegine Olsen* (9 år) og *Niels Peder Chr. Olsen* (6 år). I huset bor også Enke Marie Nielsen (62 år) med sønnen Emanuel Bunblad? (16 år).

FT 1890: Frederiksborg amt, Lyng Kronborg hrd, Hornbæk sogn, Ømose By: *Enkemand og Indsider Jens Olsen* (65 år og født i Tikøb) samt *Enke Kaveline Carlsen* (58 år og født i Tikøb). De bor sammen med Carolines søn *Indsider Hans Carlsen* (33 år og født i Tikøb), og hans hustru *Husbestyrerinde Cecilie Lem* (38 år og født i København) og deres fire børn, der alle er født i Tikøb: *Marie* (12 år), *Anders* (8 år), *Hans* (5 år) og *Anna* (1 år).

FT 1901: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Gurre By, i et hus med 3 familier: Hér lever *Enke og Husmoder Karroline Telin*, og det oplyses, at hun blev født i Tikøb sogn 14-FEB-1831- og har opholdt sig i sognet lige siden! Hun lever af *Fattighjælp* og angiver at have født 8 børn i ægteskab(!)- heraf 1 død(?). Hun bor sammen med *Husfader og Enkemand Jens Olsen*, der lever af

Fattighjælp. Han havde været gift i perioden 1859 til 1863, hvor hustruen døde. Det oplyses, at han kom tilbage til Tikøb sogn i 1865 fra Jylland, hvor han sikkert har levet med sin hustru, med hvem han havde et barn, der endnu levede i 1901.

30. Herman Nielsen, Stenhuggersvend, Arbejdsmand, født 16-FEB-1826 København, døbt 19-MAR-1826 Helligånd sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, død 05-MAR-1865 Kommunehospitalet, Sokkelund hrd, Københavns amt, begravet 09-MAR-1865 Kommunehospitalet. Partner Sophie Frederikke Larsdatter, barn: Cecilie Hermandine Nielsen, døbt 24-JUN-1851 (ane 15).

Herman blev døbt Palmesøndag i 1826, og forældrene nævnes som *Sæbesølger Niels Christiansen og Anne Marie Hermansdatter* boede på *Ulfeldts Plads No.110*¹.

Han nævnes både med efternavnene *Nielsen, Christiansen og Nielsen Christiansen*. Dette skyldes at man på dette tidspunkt var på vej bort fra at anvende fædres fornavne som efternavne (= sen-navne) - og i stedet benytte slægtsnavne (fædres efternavne).

Ved folketællingen i 1840 ses den da 14-årige Herman boende hjemme hos sine forældre *Niels Christiansen og Ane Marie Hermansen* samt søskende, der bor på *Kalkbrænderivej nr. 131 i Udenbys Klædebo Kvarter*. Og ved folketællingen fem år senere, hvor faderen nævnes som *Wærtshuusholder*, er familien flyttet til *Østerbro nr. 113B* og da er Herman Nielsen 18 år gammel og i *Steenhuggerlære*.

Som 20-årig blev han i 1846 uddannet som Stenhugger hos *mester Scheller* i København, og som 22-årig blev han indkaldt som soldat. Ifølge *Stambogen* er Herman *66 1/4" høj*². Han indgik i 2. Reservejægerkorps den 01-OKT-1848, men blev senere overflyttet til 3. Reservejægerkorps med soldaternummer *319* i 1. Kompagni. Den 10-JUN-1850 blev han overflyttet til 8. Depotkompagni, hvor han er indført under soldaternummer *106*. Ved brug af en nummerombytning med en *Søren Hansen Langstrup* bliver han den 11-DEC-1850 overført til 3. Reservebataljon, hvorfra han hjemsendes den 14-FEB-1851. Der står i Herman's stambog, at han den 07-JUN-1852 fik *meddeelt Følgeseddel til midlertidigt Ophold i Flensborg, men har ikke været at finde sammesteds*.

Ved folketællingen i 1850 er den 24-årige, ugifte *Stenhuggersvend Herman Christiansen* registreret som boende hos sine forældre, men han er dog fraværende på selve optællingsdaten den 01-FEB, idet han er indkaldt til krigstjeneste.

¹ *Ulfeldts Plads* omdøbtes i 1841 til *Gråbrødretorv*

² *66 1/4" høj* = 174 cm

I 1851 blev Herman af *Sophie Frederikke Larsdatter* udlagt som far til dennes datter *Cecile Hermandine*. Dette fremgår bl.a. af en referatprotokol¹ hvoraf ses, at Sophie Frederikke anholder om, at *Stenhuggersvend Herman Nielsen, maa blive tilpligtet at udrede Alimentationsbidrag til et af hende udenfor Ægteskab d. 16de juni 1851 født Pigebarn Cecilie Hermandine Nielsen*. Herman vedgik at være far til barnet, og *tilpligtedes at betale til dets fyldte 14 aar - 12 Rd aarlig at erlægge maanedlig*. Det kunne knibe for Herman at betale de pålagte børnepenge, hvilket bl.a. ses af et nyt notat i referatprotokollen i 1852², hvor *Sophie Frederikke Larsen* erholder om, at *det af Stenhuggersvend Herman Nielsen skyldige Bidrag til et med hende sammenavlede Barn, maa blive indkrævet eller i fornødent fald afsonet*.

Herman, der kun blev 39 år gammel, begravedes 09-MAR-1865 som *Almisselem og Arbejdsmand*, og dagen efter blev der på Kommunehospitalet afholdt skifte efter ham³: *Communehospitalet efter Arbejdsmand Herman Nielsen Christiansen, som den 5. d. M. er død her. For Kur og Pleie samt Begravelsen fordres 5 Rdl 12 sk.. Tilstæde var assistent Stocholm, som forklarede at Afdøde var indlagt her af Politiet som Husvild. Hvornæst han paaviste Afdødes effekter der af Betjenten erklæredes værdiløse, hvorfor Forretningen strax blev sluttet. Christensen, G. Bruun, Stockholm.*

31. Sophie Frederikke Larsdatter, født 08-AUG-1821 Hellebæk sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 30-SEP-1821 Hellebæk sogn, død 12-JUL-1871 Kommunehospitalet, Sokkelund hrd, Københavns amt, begravet 18-JUL-1871 Kommunehospitalet. Viet 15-APR-1853 Holmen sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt Johan Heinrich Friederich Gottlieb Lemm.

Sophie blev døbt i Hellebæk Kirke, hvor hendes faddere var *Svend Jens Larsens Enke af*, *Grethe Jørgensdatter i Aalsgaard*, *Svend Johannes Eskildsen og Peder Nielsen begge af Fabrikken* (Kronborg Geværfabrik) og *Svend Christian* af Aalsgaard. Fra samme kirke blev hun konfirmeret 16. Søndag efter *Trinitatis* (04-OKT) i 1835.

Ved folketællingen i 1834 bor Sophie, der er 13 år, hos forældrene *Bøsemagersvend Lars Hansen* og *Sidse Jørgensdatter* (47 år) og sine to søskende. De bor i et hus på *Geværfabrikken*⁴, der lå i Tikøb sogn. Ved folketællingen i 1840, hvor So-

¹ Københavns Stadsarkiv, Magistratens 1. Sekretariat, Referatprotokol 1851, Nr. 1926

² Københavns Stadsarkiv, Magistratens 1. Sekretariat, Referatprotokol 1852, Nr. 661

³ Hof og Stadsretten, Skiftekommission, Forseglings- og Registreringsprotokol, 1 afd. A, Protokol 1, 1863, f. 331, Nr. 513, Aar 1865, den 10. Marts

⁴ På Kronborg Geværfabrik blev i 1800-tallet fremstillet i titusindvis af geværer, pistoler og sabler til den danske hær. Omkring 1800 boede ca. 500 mennesker på fabrikken

phie er knapt 18 år, findes hun ikke længere i Tikøb sogn, og hun er da forméntlign flyttet til København.

Men ved folketællingen i 1850 finder vi igen Sophie i Nordsjælland, Hun bor da på havnen i Helsingør i et hus sammen med flere familier. Sophie er da 29 år gammel og ernærer sig som *Amme*. Hun er sandsynligvis en såkaldt *Goldamme*¹, idet hun først selv ménes at få barn året efter.

Sophie er 30 år gammel, da hun i 1851 med *Stenhuggersvend Herman Nielsen* får datteren *Cecilie Hermandine*. Datteren blev født og døbt på *Fødselsstiftelsen* i København og var knapt 3 uger gammel, da hun udleveres til Sophie². Hun har mange gange problemer med at få børnepenge fra Herman Nielsen, og beder bl.a. i 1851 retten om hjælp til inddrivelse af forfaldne børnepenge³:

For Kjøbenhavns Magistrat andrager hermed Undertegnede om, at Steenhuggersvend Herman Nielsen, der er tilhuuse hos hans Forældre, Værtshuusholder Niels Christiansen, boende paa Østerbro, omtrent, Ligeoverfor Svanemøllen, maa blive indkaldt for Retten, og, som Fader til et af mig udenfor Ægteskabet, paa Den Kongelige Fødselsstiftelse den 16de Juni 1851 født Pigebarn, der i Daaben er kaldet: Cicilie Hermandine Nielsen - tilpligtet, at betale til dette Barns Underhold at, Alimentationsbidrag efter Rettens nærmere Bestemmelse.

At denne Indkaldelse maa skee snarest er min særlige Bøn til den høie Magistrat. Underdanigst Sophie Frederikke Larsen, Gothersgade No 6, 2den Sidesal. Kjøbenhavn d: 27de October 1851.

Retten sender sagen til inddrivelse via *Kongens Foged, Hr Justitsraad Homann*:

Ved at fremsende et Andragende fra Sophie Frederikke Larsen om at forhjælpes til at erholde det af Steenhuggersvend Hermann Nielsen efter medfølgende Resolution skyldige Alimentationsbidrag til et med hende udenfor Ægteskab avlet Barn, skulle vi anmode Hr Justitsraaden om at foranstalte Restanceninddrevet, dog paa Reqvirentindens eget Ansvar, hvad Fordringens Rigtighed angaar.

I 1852 er der atter problemer med betaling af børnepenge⁴: *Sophie Frederikke Larsen erholder om, at det af Steenhuggersvend Herman Nielsen skyldige Bidrag til et med hende sammenavlede Barn, maa blive indkrævet eller i fornødent fald afsonet.*

¹ *Goldamme* = betegnelse for kvinde, der er ansat til at passe børn – uden at amme

² Udsætterprotokol 302, nr. 3516

³ Københavns Stadsarkiv, Magistratens 1. Sekretariat, Referatprotokol 1851, Nr. 1926

⁴ Københavns Stadsarkiv, Magistratens 1. Sekretariat, Referatprotokol 1852, Nr. 661

Sophie gifter sig i 1853 med *Johan Heinrich Friederich Gottlieb Ludvig Lemm*, der er 26½ Aar gammel, *Muursvend og Ungkarl* og boede i *Hummergaden*¹ 229 i København. Før vielsen skulle parret dokumentere, at de var vaccineret imod, eller havde haft, *Børnekopper*; Sophie fremviste attest på, at hun var vaccineret som spæd i 1821, mens Johan havde en nyudstedt attest der viste, at lægen havde konstateret tydelige *Ar efter Børnekopper*. Ved vielsen nævnes, at Sophie var 31½ Aar og boede i *Lille Kongensgade 72*. Det ses også, at *Brudens Moder (Enke) biliger Ægteskabet bevidner Wilhelm Larsen Brudens Broder, Bøssemagersv(end) paa Kronborg Geværfabrik og dér bosat*.

Sophie Frederikkes sidste år har ikke været lette for hende, hvilket vil fremgå i det følgende:

Det fremgår bl.a. af *Almindelig Hospitals Mandtalsbog over Lemmer*², hvor hun i 1867 og 1868 er indlagt flere gange. Hun nævnes som *Sophie Frederikke Lemm, forladt Kone*, og hendes mand nævnes som *Mursvend*. Sophie udskrives fra hospitalet 13-JUL-1868 med diagnosen *Chronisk betændelse i begge knæled*. Fra sin udskrivelse og til sin død tre år senere er Sophie Frederikke blevet arresteret af politiet i alt 7 gange for drukkenskab, udeblivelse fra *Ladegaarden*, tyveri, bedrageri og for at være *Logi- og Erhvervsløs*.

I 1869 rejses der ved *Kronborg Øster Birk* en sag mod Sophie for tyveri³:
*Actor Proc.*⁴ *Alster mod Arrest. Sophie Frederikke Lemm Aug. Paadømt d. 4. Aug.*

*Irettelagt d. 4. Aug. 1869 Frederiksborg Amt, d. 26. Juli 1869 Til som Actor at tiltale og erhverve Dom over Arrestantinden Sophie Frederikke Lemm født Larsen der ved Actionsdecret af D.D. er beordret til ved Kronborg østre Birks Extraret for Tyveri blive herved beskikket og er Procurator Langkilde udnævnt til Defensor*⁵.
Forhøret er tilstillet Dom-meren J Petersen Til Hr. Procurator Alsted

Irettelagt 4. August 1869 Arrestantinden Sophie Frederikke Lemm født Larsen, der ifølge Amtets Actionsordre af 26de d. M. skal ved mig som Beskikket Actor justitialiter tiltales for Tyveri, indstævnes hermed, som hensiddende i Arresten ved Fredensborg, til at møde inden Kronborg østre Birks Extraret, der holdes til den Tid og paa det Sted som Dommeren har paategnet bestemmer for Saggivelse at modtage, Paastand at anhøre og Dom at lide til Strafs Undgjeldelse efter Lovgivningen og til at udrede alle med denne Action og Dommens Execution forbundne

¹ Hummergaden, gik fra Admiralgade til Holmens Kanal og blev saneret i 1950erne

² Note: 1845-1886, nr. 461-690

³ Kronborg Østre Birk, Ekstrarets- og Gæsteretsager 1868-1869, No. 27 - 1869

⁴ *Actor Proc.* = Actor Prokurator: sagsøgers advokat

⁵ *Defensor* = forsvarer

*Omkostninger. Denne Stevning anmeldes for Arrestantindens beskikkede Defensor Procurator Langkilde i Hillerød.
Fredensborg d. 31de Juli 1869 Alsted.*

Foranstaaende Sag berammed herved til Foretagelse Onsdagen d. 4. August fra kl. 11½ Birkecontoiret i Fredensborg d. 2. August 1869.

Aar 1869 den 2. August hvor at undertegnede Stævningsmænd for Kronborg østre Birks Arresthus lovligen forkyndt foranstaaende Stævning for Arrestantinden Sophie Frederikke Lemm personlig for hende selv i hendes Arrest hvilket herved i henhold til den af os engang iden Retten aflagte Eed bekræftes med vore Hænders Underskrifter.

Simmonsens J Ehlers

Irettelagt d. 4. August 1869. Til Kronborg østre Birks Extraret Ifølge amtets actionsordre af 26de f. M. tiltaler jeg, som beskikket Actor under nærværende Sag Arrestantinden Sophie Frederikke Lemm født Larsen for Tyveri, og har i denne Anledning den Ære at fremlægge:

1. Dommerens Skrivelse til mig af 30te f.M. og dermed fulgte Udskrift af det i Sagen op tagne Forhør hvorpaa Actionsordren findes tegnet og derunder fremlagte 2de Rapporter med tilhørende Breve fra Byfogden i Helsingør og fra Kiøbenhavns Politi.

2. Extraret Udskrift af en Arrestantinden den 9de April 1861 under Kiøbenhavns Crimnal og Politiret overgaaet Dom med tilhørende Bilage.

3. Amtets Skrivelse til mig af 26de f. M. Efterat Arrestantinden den 12te Juni sidstleden var bleven demiteret fra Ladegaarden ved Kiøbenhavn, hvor hun siden 1866 af og til har været udlagt, kom hun, efter nogle Dages Ophold hos en Søster i Helsingør, til hendes Broder Bøsse- magersvend Hans Larsen paa Hellebek for at besøge ham. Om Eftermiddagen den 24de Juni gik Arrestantinden til Helsingør hvorfra hun igjen henimod Aften vendte tilbage, men dog først naaede til Hellebek ud ad Natten, og ved da ad Strandveien kl 12 a 1 at passere Hellebek Kro tilvendte hun sig, fra entæt ved Kroen værede Blegeplads eller fra et denne omgivende Tjørnegjærde, et Par der henliggende, Kroforpagter Hansen tilhørendeherreds Lagner, der med rødt garn vare paasyede Bogstaverne L.H. samt No. 2, og skiulte dem samme Nat under nogle Buske i Marienlyst Have saa at hun først henad Morgenstunden kom tilbage til Hellebek.

Efterat Arrestantinden den paafølgende 28de Juni havde bragt Lagenerne indsvøbte i et Forklæde mig sig til hendes ommeldte Søster i Helsingøraftsprættede hun der Merkerne, syede det ene Lagen om og tilsvarede af det andet en Chemise og et Par Beenklæder, hvorpaa hun atter begav sig til Kjøbenhavn og der pantsatte Lagnet for 4 Mk samt solgte Chemisen og Beenklæderne. Af de saaledes stjaalne Lagner, der under Sagen ere uimodsagt vurderede til 3 Rdl, er det ene Lagen og

nogle smaa Stykker af det andet kommet tilstede og udleveret til Bestjaalen der har frafaldet Krav paa videre Erstatning. Arrestantinden, der efter den fremlagte Døbeattest er født 8de August 1821 og ved den hosommeldte Criminal og Politiretsdom er ikjendt Straf af Fængsel paa Vand og Brød¹ i 5 Dage for Hæleri, vil nu, da hun ifølge egen Tilstaaelse der stemmer med de unden Sagen fremkomne Oplysninger, maa ansees tilstrækkelig overbevist om at have gjort sig Skyldig i det heromhandlede Tyveri, for denne Forbrydelse blive at dømme efter Straffelovens § 228

jfr. § 241 sidste Punktum samt § 238, hvorhos ved Straffegradens Bestemmelse bør som Skjærpende Momenter komme i Betragtning saa vel den hende tidligere overgaaede Dom, som hendes iøienfaldende Hang til Lediggang og andre Udskejelser, at Tyveriet maa ansees udført med Overlæg, og at hun ikke havde Trang til at stæle i det hun vidste, hvad ogsaa hendes oplyst senere at være skeet, at Familien vilde hjælpe hende med fornøde Reisepenge. Arrestantinden vil saaledes formentlig passende kunne afsone denne hendes nye Brøde med nogle Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød efter Rettens nærmere Bestemmelse, foruden at hun selvfølgelig maa blive at tilpligte at udrede alle med nærværende Action og Dommens Execution forbundne Omkostninger.

Med Paastand i Overensstemmelse hermed og forventende mig tilkjendt Sallair som Actor, indlader jeg Sagen under Dom.

Fredensborg den 2de August 1869, Ærbødigst Alsted

Hr. Procurator Langkilde, No. 35/1869, Frederiksborg Amt, den 26. Juli 1869. Irettelagt d. 4. Aug. 1869 beskikkes herved Defensor for Arrestantinden Sophie Frederikke Lemm født Larsen, Under den Justitssag, der ifølge Actionsordre af D. D. vil blive anlagt mod hende ved Kronborg østre Birks Extraret af Procurator Alsted for Tyveri. Petersen.

Irettelagt d. 4. Aug. 1869 Kronborg østre Birks Extraret. Som beskikket Defensor for Arrestantinden Sophie Frederikke Lemm, født Larsen, som under nærværende Sag tiltales for Tyveri, tillader jeg mig herved, nøie at fremlægge min Ordre af 26de f. Md., at bemærke:

Da Arrestantinden har vedgaaet, og det i øvrigt Fremkomne bekræfter, at hun som af Actor anført har stjaalet et Par Lagen fra Tjørnegjærdet om Hellebek Kroes Have Natten mellem d. 24' og 25' Juni d. A. og derefter disponeret over dem, vil hun, da hun i 1861 er dømt og straffet for Hæleri, ikke nu kunne undgaae Straf efter de af Actor citerede Lovbestemmelser, men da Tyveriet næppe, som Actor mener kan ansees som overlagt og da Arrestantinden, om hun end ikke i det Øieblik paa trængende til Penge, dog alene ved sin Fattigdom er bleven fristet til

¹ paa Vand og Brød = vand, rugbrød og groft salt. Frihedsstraf, der afskaffedes i 1936

at stjæle, til hvilken Forbrydelse hun navnlig ikke tør siges at have Tilbøjelighed eller hang, da hun ingen sinde tidligere har været under Tiltale for Tyveri, og hendes Afhængigheds forfald til Manden vel nærmest var skyld i, at hun deeltog i hans under Sagen i 1861 omhandlede Forbrydelser, vil der formentlig ikke findes Anledning til at ansee hende med højere Straf end det i § 228 for Tyveri saavel som i § 238 for 2den Gang begaaet Hæleri fastsatte Minimum, 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød, saameget mindre som der har været særdeles Leilighed til at begaae Tyveriet og flere andre formildende Omstændigheder tillige ere tilstede. Det Meste af Kosterne er saaledes bragt tilveie og udleveret Bestjaalne, Kosterne var af mindre betydelig Værdi, Arrestantinden har strax afgivet fuldstændig og aabenhjertig Tilstaaelse om Forbrydelsen, men desuagtet har hun, siden hun d.8 f. Md. blev anholdt i Kjøbenhavn været berøvet Friheden, altsaa i omtrent 4 Uger. I Henhold til det foranførte indstiller jeg saaledes Arrestantinden til den ærede Rets mildeste Dom, og indlader hermed Sagen under fornøden Reservation, idet jeg paastaaer mig som Defensor tilkjendt Sallair. Frederiksborg d. 3' August 1869. Ærbødigst Langkilde ved Mariager.

Den 29. og 30. august 1870 afsoner Sophie en 2-dages *Simpel Fængselstraf* for en *Skolemulct*¹, og i den forbindelse gives følgende beskrivelse af hene: *Sophie Frederikke Larsen, Lemmes Hustru, Helbæk: 49 Aar, middel højde, gult Haar, blaa Øine, middel af Bygning.*²

En retssag fra 1870 om sigtelse for Hæleri³:

Aar 1870 den 21de Oktober blev inden Helsingørs Extraret i Sagen Procurator Knose Actor Imod Arrestantinden Ane Sophie Frederikke Larsen, Lems Hustru afsagt saadan Dom.

Under nærværende mod Arrestantinden Ane Sophie Frederikke Larsen, Lems Hustru for Tyveri og Bedrageri anlagte Sag har Arrestantinden vedgaaet, at hun der i længere Tid havde rejst med Handelsmand Hans Larsen, den 20de August d. A. i Nærheden af Hammermøllen er bortgaaet med Larsens Portemonnaie⁴ indeholdende 14 mk 8 sk, som hun af ham havde faaet i Forvaring og at hun derefter paa Jernbanestationen her ved Byen har ved at foregive at hun handlede i Forening med Larsen og var berettiget til at qvittere for ham, tilvendt sig en til ham ankommen Kasse indeholdende noget over 4 Gros bundter Svovlstikker, for hvilken hun qvitterede med sit eget Navn. De i Portemonnaien værende Penge har Arrestantinden forbrugt paa 8 sk nær og Svovlstikkerne med undtagelse af 32 Bundter har hun solgt og forbrugt de derfor indkomne Penge.

¹ *Skolemulct* = bøde for barn/børns skoleforsømmelse

² Helsingør Byfoged Arrestprotokol B, 1859-1871, Nr. 242, Mart 1870

³ Helsingør Byfoged Domsprotokol 1862 Juni-1875 Februar, sagnr. 23/1870

⁴ *Portemonnaie* = pengepung

Vel har hun fornævnte Hans Larsen forklaret, at Arrestantinden har frastjaalet ham Portemonnaien og at denne dengang indeholdt 20 mk og 10 sk, men da denne Forklaring i øvrigt er ubestyrket, vil Arrestantindens Tilstaaelse i det hele være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, og hun, der er født den 8de August 1821 og tidligere straffet ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 9de April 1861 for Hæleri med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage og ved Kronborg Ø-stre Birks Extrarets Dom af 4' August 1869 for Tyveri med Straf som for 2den Gang begaaet Hæleri med lige Fængsel med 2 Gange 5 Dage, vil derfor være at Dømme efter Straffelovens § 251 og § 253 og hendes Straf skjønnes at kunne Bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage. Hvad Arrestantinden har forbrugt af de Penge der fandtes i Portemonnaien vil hun efter derom nedlagt Paastand blive pligtig at erstatte Handelsmand Larsen med 14 mk, hvorhos hun vil have at betale denne Sags Omkostninger derunder i Salair til Actor 5 Rdl og til Defensor 4 Rdl.. Den befalede Sag førelse har været lovlig.

Thi kjendes for Ret

Arrestantinden Ane Sophie Frederikke Larsen, Lems Hustru bør straffes med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage samt udrede denne Sags Omkostninger derunder i Salair til Actor Procurator Knose 5 Rdl og til Defensor Procurator Møller 4 Rdl og i Erstatning til Handelsmand Hans Larsen at betale 14 mk. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage. efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det hele at Efterkommes under Adfærd efter Loven. (sign.) Fleischer.

Sophie Frederikke Dorteia Lem døde i 1871 på Kommunehospitalet - kun 50 år gammel, og nævnes i kirkebogen som Lem¹ paa Ladegaarden.

Hendes ægtemand Johan overlevede Sophie med godt to år. Den 24-JUL-1873 indlægges han på *Almindeligt Hospital*, og i den forbindelse fremkommer følgende oplysninger²: *Mursvend Johan Heinrich Frederik Gottlieb Ludvig Lemm, Enkemand, 45 Aar, født 9/8 1827 i Wittenberg (Sachsen-Anhalt Kreis, Tyskland) og Lutheraner.* Om hans helbredstilstand og arbejdskraft står, at han led af *Brystsye og Baregthers Sygdom*³. To dage efter sin indlæggelse får Johan *tilstaaet 20 sk ugl.*⁴ *indtil videre* - hvilket han dog ikke fik megen glæde af, idet han døde allerede 3 uger senere. Johan døde i *De gamles By* den 23-AUG-1873 og blev begravet to dage senere på Almindeligt Hospitals Kirkegård – 45 år gammel.

¹ *Lem* = en person, der underholdes af fattigvæsenet

² Mandtalsbog over Lemmer 1845-1886, nr. 231-460

³ *Baregthers Sygdom* = der er formentligt tale om *Bartters Sygdom*, der er en nyresygdom

⁴ *20 sk ugl.* = 20 Skilling om ugen

32/40. Hans Jørgensen, Husmand med Jord, født 1764 Pensylvalien, Herringe sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, døbt 01-NOV-1764 Herringe sogn, død 28-SEP-1829 Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, begravet 04-OKT-1829 Hillerslev sogn. Viet 16-APR-1796 Hillerslev sogn Maren Nielsdatter, børn: Rasmus Hansen døbt 14-SEP-1794 (ane 16/20), Mette Kirstine Hansdatter døbt 17-NOV-1799.

Hans blev døbt *Omnium Sanctor 1764* (Alle Helgens Dag = 01-NOV) i Herringe sogn, hvor hans forældre var *Jørgen Hansen Bød.(-ker)* og *Hustru Mariane Marcus Datter af Pensylvanien*¹.

Den 08-SEP-1794 fødte hans senere hustru Maren et uægte barn i Hillerslev sogn, der blev døbt 14-SEP samme år: *Maren Niels Datters uægte Barn af Nybølle kaldet Rasmus* (og) til *Barne-Fader* blev udlagt *Hans Jørgensen Gaardmand i Nybølle*.

Halvandet år senere, da Hans var 32 år gammel, blev han viet i Hillerslev Kirke: *Den 23de Marts trolovedes*² *Ung Karl Hans Jørgensen med Pigen Maren Njels Datter fra Nymølle. forlovere vare Gaardmændene Rasmus Andersen og Christen Hansen fra Nymølle – Copulerede 16de April.*

Både Hans og hans bror Marcus ses i *Lægdsrulle nr. 8*, der er Hillerslev sogn under Svendborg amts *Hovedrulle*. Af lægdsrullen fremgår, at Hans var 62 3/4 tomme høj (1,64 m), mens broderen Marcus kun var 60 3/4 tommer høj (1,59 m). I Lægdsrullen står om broderen Marcus, at han var *Rømt 21Sep. 1796*, men der er ingen melding om hvorhen.

Han døde og blev begravet i Hillerslev sogn 1829: *Hans Jørgensen Aftægtsmand paa (i) Rueren(?) i Nybølle 62 Aar.*

Folketællinger:

FT 1787: Nybølle, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt: Her ses Hans Jørgensen (22 år og ugift) som *tjenestefolk hos Husband Rasmus Andersen* (34 år).

FT 1801: Nybølle, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt: *Huusmand med jord Hans Jørgensen* (36 år) og *hustru Maren Nielsdatter* (39 år). De har hos sig børnene Rasmus Hansen (7 år) og Mette Hansdatter (2 år).

33/41. Maren Nielsdatter, født 1762 Nybølle, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, døbt 08-APR-1762 Hillerslev sogn, død 26-DEC-1817 Nybølle, Hillerslev sogn, begravet 01-JAN-1818 Hillerslev sogn.

¹ Pensylvanien = en meget lille bebyggelse ca. 38 km syd for Odense

² Trolovelser = se under ordforklaringer

Fra Hillerslev sogns kirkebog: *Skærtorsdag i 1762 (08-APR-1762) døbt Niels Larsens Barn af Nymølle - Maren*. Hun blev 58 år gammel, og på årets første dag i 1818 blev Maren begravet i Hillerslev sogn: *Huusm: H: Jørgens: Hustru i Nybølle*.

Ved folketællingen i 1787 bor Maren hjemme hos forældrene i Nymølle, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt: *Husbonde og gaardbeboer Niels Larsen (52 år) og hustru Susanne Jørgensdatter (56 år) med deres børn: Jens Nielsen (27 år og ugift), Lars Nielsen (27 år og ugift), Maren Nielsdatter (25 år og ugift) og Birthe Nielsdatter (23 år og ugift)*. Desuden ses en 10-årig tjenestedreng Hans Dinessen.

34/42. Rasmus Christensen, Gårdmand og Arvefæster, født omk 1746, død-05-NOV-1818 Højrup, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, begravet 12-NOV-1818 Hillerslev sogn. Viet 08-APR-1791 Brahetrolleborg sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt Anne Sophia Jørgensdatter, børn: Karen Rasmusdatter¹ døbt 22-JAN-1792 Christen Rasmussen døbt 26-MAJ-1793, Karen Rasmusdatter døbt 13-DEC-1795, Maren Rasmusdatter døbt 20-OKT-1799, Severine Rasmusdatter døbt 21-MAR-1802 (ane 17/21).

Rasmus er sandsynligvis både født og konfirmeret i Brahetrolleborg sogn, hvor han er viet, og alle hans fire børn er døbt – men der er ikke bevaret kirkebøger fra sognet for tiden før 1766.



Brahetrolleborg Kike

I 1791 blev han og *Anne Sophia Jørgensdatter* gift i Brahetrolleborg Kirke: *Marts d: 4de Trol: Rasmus Christensen og Anna Sophia Jörgens Datter begge af Haagerup med forlovere: Peder Nielsen ibid². og Ludvig Jørgensen af Sallinge*. De blev viet 8de April 1791.

Rasmus og hustruen Anne må have forladt Brahetrolleborg sogn på et tidspunkt mellem 1802 og 1808, hvor deres yngste barn blev døbt, og deres ældste barn burde have været konfirmeret i sognet. De slog sig ned i landsbyen Højrup i Hillerslev sogn, hvor *Rasmus Christensen, Gaardmand i Høirup* døde, 72 aar gl. Et efterfølgende skifte³ påbegyndtes 09-NOV-1818, og heri nævnes Rasmus som *Arvefæster* og gift med *Ane Sophie Jørgensdatter*.

¹ Begravet Brahetrolleborg sogn 05-FEB-1792: *gl: 14 Dogn*

² *ibid.* = ibidum = sammesteds

³ Brahetrolleborg Gods Skifteprotokol 1807-1842, s. 389 og s. 411

Folketællinger:

FT 1787: Svendborg amt, Sallinge hrd, Brahetrolleborg sogn, Haagerup by: Rasmus Christensen (40 år og ugift) er én af 5 tjenestefolk hos *Bonde og Gaardbeboer* Peder Nielsen (44 år og gift).

FT 1801: Svendborg amt, Sallinge hrd, Brahetrolleborg sogn, Haagerup by: Rasmus Christensen (55 år), *Huusmand med 3 tdr. land og gaaer i dagleje* og hustru Anne Sophia Jørgensdatter (41 år) med børnene Christen Rasmusen (8 år), Karen Rasmusdatter 5 år) og Maren Rasmusdatter (2 år). Det oplyses at både Rasmus Christensen og Anne Sophia Jørgensdatter lever i deres 1. ægteskab.

35/43. Anne Sophia Jørgensdatter, født omk 1760¹, død 16-SEP-1835 Nybølle, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, begravet 22-SEP-1835 Hillerslev sogn.

Anne Sophia er sandsynligvis født i Brahetrolleborg sogn, hvor hun både er konfirmeret og viet – men der er ikke bevaret kirkebøger fra sognet for tiden før 1766.

Ved konfirmationen i 1776 nævnes *Sophia Jørgensens* da være fra Haagerup.

Anne døde i 1835 og begravedes som *Anne Jørgensdatter, Rasmus Christensens Enke i Nybølle*, 68 år.

Folketællinger:

FT 1787: Svendborg amt, Sallinge hrd, Brahetrolleborg sogn, Haagerup by: A. Sophia Jørgensdatter (27 år og ugift) bor hos sin far *Bonde og Gaardbeboer Jørgen Christensen* (55 år) og dennes 2. hustru Maren Hansdatter (38 år) og parrets 2-årige datter Karen Jørgensdatter. Desuden bor Anne's 2 helsøskende på gården: Christen Jørgensen (20 år og ugift) og Anders Jørgensen (17 år). På gården er også tjenestekarl Jens Hansen (24 år og ugift).

36. Jens Pedersen, Husfæster, Gårdmand, født 1769 Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, døbt 20-AUG-1769 Lille Fuglede sogn, død 17-JUL-1841 Lille Fuglede sogn, begravet 22-JUL-1841 Lille Fuglede sogn. Viet 23-OKT-1799 Lille Fuglede sogn Maren Pedersdatter, børn: Jens Jensen døbt 07-SEP-1800, Peder Jensen døbt 24-OKT-1802, Hans Jensen døbt 21-OKT-1804, Lars Jensen døbt 10-MAJ-1807 (ane18), Niels Jensen døbt 11-NOV-1810.

¹ Ifølge folketællingerne i 1787 og 1801, blev Anne født omk 1760, mens aldersangivelsen ved hendes begravelse i 1835 indikerer et fødselsår omk 1767

Da Jens bliver døbt i 1769 nævnes han som *Lisbeth Peders Doters uægte Barn af Lille Fuglede kaldet Jens. Faderen (er) Peder Aronsen*. Han var altså et *uægte Barn*, hvilket blev gentaget i 1786, hvor Jens blev konfirmeret i Store Fuglede Kirke: *Jens Pedersen af L Fuglede - P Aronsen i Jorløse og Lisbeth Pedersdatters uægte barn, født i L Fuglede - 17 Aar*.

Den 04-OKT-1799 bliver Jens og Maren trolovet: *Copul: d 23 Oct: 1799. At Ung Karl og Huusfæster Jens Pedersen og Pigen Maren Pedersdr begge i L. Fuglede kunne træde i Ægteskab tilsammen, naar den anordnede Lysning paa 3 Søndage er skeet, saa der er intet, der efter Kongl Lov og Forordninger der kan gjøre nogen Hinder det cavere vi 2 Mænd for og holde Præsten, som vier dem, fri for alt Ansvar. St. Fuglede d 4 Oct: 1799 (sign:) Peder Jensen og Hans Olsen. Forloveren Peder Jensen er Marens far.*

Hans bror *Peder* døde i 1814, og der blev afholdt skifte¹ efter ham 30-SEP-1814: *Husmand Peder Pedersen og Parcellist i Jordløsegave, hans hustru Karen Hansdatter*. Ved denne lejlighed nævnes hans brødre: *Jens Pedersen hmd i L. Fuglede*, Johannes Pedersen inds. i L. Fuglede – og deres halvbroder Arve (Aron) Pedersen *tien i Khvn*.

Jens blev begravet i 1841 fra Lille Fuglede Kirke: *Gaardmand i Lille Fuglede, 72 Aar - og allerede dagen efter påbegyndes skiftet²: Jens Pedersen hmd i L. Fuglede, 18 Jul 1841*. Som arvinger nævnes alle hans børn: Jens Jensen hmd i Tveden, Peder Jensen hmd i Isteberg, Hans Jensen hmd i Svebolle, Lars Jensen hmd i L. Fuglede og Niels Jensen hmd i L. Fuglede.

Folketællinger:

FT 1787: Jerslev, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: Her ses *Jens Pedersen* (18 år og ugift) blandt tjenestefolkene hos *Husbonde Christian Sørensen Rasch* (75 år) og dennes hustru, *Madmoder Maren Nielsdatter*.

FT 1801: Lille Fuglede By, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: *Jens Pedersen* (32 år), *jordløs huusmand gaar i dagleje og hans kone Maren Pedersdatter* (25 år) med sønnen Jens Jensen (1 år).

FT 1834: Lille Fuglede By, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: *Jens Pedersen* (66 år), *huusmand og hans kone Maren Pedersdatter* (57 år) med sønnen Hans Jensen (28 år og ugift) - han *væver noget*. I huset bor desuden Niels Jørgensen (8år), der er fattiglem.

FT 1840: Lille Fuglede By, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbak amt: *Jens Pedersen* (74 år), *Huusmand og Daglejer og hans kone Maren Pedersdatter* (64 år).

¹ Selchausdal-Grundetved Gods, Holbæk Skifteprotokol, 1790-1832, s. 442, 446, 447, 448

² Vesterbygaard-Avnsøgaard, Holbæk Skifteprotokol, bog 1, s. 520-521

37. Maren Pedersdatter, født 1776 Kelleklinte, Ubby sogn, Ars hrd, Holbæk amt, døbt 08-SEP-1776 Ubby sogn, død 15-JUN-1853 Lille Fuglede sogn, begravet 22-JUN-1853 Lille Fuglede sogn.

Maren blev født i 1776: *d: 8de Sept. som var 14 p. Trinit. liden Peder Jensen husmand af Kielleklinte en Datter døbt Maren. Frembaaren af Cort Jensens hustr i Jeerslev. Test: Niels Hansen, Niels Nielsen Johan Anders: og Niels Andersens h-alle af Kiell.*

Hun var 17 år gammel, da hun i 1793 blev konfirmeret i Store Fuglede Kirke.

Maren Pedersdatter blev i 1853 begravet som *Gmd. Jens Pedersens Enke i Lille Fuglede, 77 Aar.*

Folketællinger:

FT-1787: Lille Fuglede By, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: *Maren Pedersdatter* (11 år) bor hjemme hos forældrene.

FT 1845: Lille Fuglede By, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: *Maren Pedersdatter* (72 år) - *husmandsenke, lever af sin jordlod, født i Ubbye Sogn i Holbæk amt.* Hos hende bor sønnen *Daglejer Niels Jensen* (35 år og ugift) samt plejebarnet *Peder Larsen* (12 år).

FT 1850: Lille Fuglede By, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: *Maren Pedersdatter* (77 år) - *Enke og aftægtskone, født i Lille Fuglede sogn.* Sønnen *Daglejer Niels Jensen* (40 år) nævnes som gift og bor stadig hos Maren.

38. Hans Christensen, Smed, født 1784 Tjørnelund, Finderup sogn, Løve hrd, Holbæk amt, døbt 14-MAR-1784 Finderup sogn, død 12-SEP-1861 Jerslev, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, begravet 20-SEP-1861 Lille Fuglede sogn. Viet (1) 08-FEB-1811 Jorløse sogn, Skippinge hrd, Holbæk amt *Mette Maria Kirstine Nielsdatter*, børn: *Maria Kierstine Hansdatter* døbt 17-NOV-1811 (Ane 19), *Anna Hansdatter* døbt 03-APR-1814¹, *Christen Hansen* døbt 04-FEB-1816. Viet (2) 19-JUN-1818 Lille Fuglede sogn *Anne Kirstine Nielsdatter*, børn: *Peder Hansen* døbt 18-MAJ-1819, *Jørgen Hansen* døbt 25-FEB-1821², *Mette Kirstine Hansdatter* døbt 14-FEB-1823³, *Anna Maria Hansdatter* døbt 04-SEP-1825⁴, *Niels Hansen* døbt 15-MAJ-1831, *Anna Mette Hansdatter* døbt 20-JUL-1834⁵, *Maren Hansdatter* døbt 28-FEB-1836.

¹ Begravet 17-NOV-1831 Lille Fuglede sogn: *Smed Hans Christens:D. Jerslev 17½ Aar*

² Begravet 14-MAJ-1841 Lille Fuglede sogn: 21 år gammel

³ Begravet 22-FEB-1829 Lille Fuglede sogn: 6 år gammel

⁴ Begravet 05-APR-1852 Lille Fuglede sogn: 26 år gammel

⁵ Begravet 11-JAN-1846 Lille Fuglede sogn: 11½ år gammel

Han blev døbt som Hans - *Christen Smeds søn*. Derfor har han fået *Christensen* som efternavn, men alle hans søskende er døbt som *Anders Christen Smeds* børn.

Hans blev viet første gang i 1811 i Jorløse sogn: *Jorløse d 18de Novbr mødte for mig Ungkarl og Smedesvend af Wester vejegaard, Hans Christensen og erklærede sig at ville ægte Pigen, Mette Kirstine Nielsdatter af Jordløse. Viede d 8de Februarii 1811 Forloverne vare Peder Christiansen og Christen Nielsen Begge Huusmænd af Jordløse.*



Finderup Kirke

Ni måneder efter vielsen fik Hans og Mette Maria deres første af tre børn. Ægteskabet varede dog kun i 7 år, idet Mette Maria døde i APR-1811. Hans var dog kun enkemand i to måneder, da han i JUN-1818 giftede sig igen i nabosognet Lille Fuglede: *Enkemand og Smed i Jerslev Hans Christensen, 34 Aar og Anne Kirstine Nielsdatter i Jerslev, 24 Aar. Forlovere var Mads Hansen og Peder Larsen, begge af Jerslev.*

I sine to ægteskaber fik Hans Christensen i alt 10 børn, hvoraf 5 døde hhv. 6 år, 11 år, 17 år, 21 år og 26 år gamle.

Der ses skifter efter *datteren Anna Hansdatter*, der døde 17 år gammel i 1831¹ og efter sønnen Jørgen², der døde 21 år gammel i 1841 samt efter *datteren Anna Maria*³ der døde 26 år gammel i 1852.

Hans Christensen døde i 1861 og begravedes fra Lille Fuglede Kirke: *Hans Christensen, Smed og Aftægtsmand af Jerslev, 77 Aar.*

Folketællinger:

FT 1834: Smedien i Jerslev Bye, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: Hans Christensen (50 år), smed og husmand, hustru Ane Kirstine Nielsdatter (40 år) med børnene: Christen (19 år) Jørgen (13 år), Niels (3 år) og Ane Marie Hansdatter (9 år). Hos dem bor smedesvend Peder Jensen (31 år og ugift).

FT 1840: Et hus i Jerslev Bye, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: Hans Christensen (56 år), smed og husmand, hustru Ane Kirstine Nielsdatter (46 år)

¹ Vesterbygaard-Avnsogaard, Holbæk, Skifteprotokol, bog nr. 1, side 446

² Vesterbygaard-Avnsogaard, Holbæk Skifteprotokol, bog 1, side 520-521, 1797-1847

³ Arts-Skipinge Herreds Skifteprotokol, bog 3, side 472, 1839-1853

med børnene: Christen (25 år), Niels (9 år) og Ane Marie (15 år), Ane Mette (6 år) og Maren Hansdatter (5 år)..

FT 1845: Et hus i Jerslev Bye, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: Hans Christensen (61 år), smed og husmand (født i Finnerup sogn), hustru Ane Kirstine Nielsdatter (51 år) med børnene: Peder (26 år og ugift), Niels (14 år) og Ane Marie (19 år), Ane Mette (11 år) og Maren Hansdatter (10 år).

FT 1850: Et hus i Jerslev Bye, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: Hans Christensen (67 år), smed og husmand (født i Finnerup sogn), hustru Ane Kirstine Nielsdatter (56 år) med børnene Ane Marie Hansdatter (25 år, ugift og ernærer sig ved at væve), Maren Hansdatter (15 år ugift og ernæres af forældrene samt sønnen Peder (31 år, ugift og smedesvend).

FT 1855: Et hus i Jerslev Bye, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: *Hans Christensen, 71 Aar, Enkemand, født i Finnerup sogn. Aftægtsmand, Ordet Smed er overstreget - men tjener ved Husfaderens Mark.* Han bor hos Husfader Søren Nielsen (38 år) og dennes hustru Christiane Larsdatter (31 år), hvilket han også gør i FT 1860.

FT 1860: Et hus i Jerslev Bye, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: Enkemand, Aftægtsmand og Smed Hans Christensen, 76 Aar, født i Finnerup sogn i Holbæk amt. Han bor hos Husfader, Husmand og Hønsekræmmer Søren Nielsen (42 år) og dennes hustru Christiane Larsdatter (36 år).

39. Mette Maria Kirstine Nielsdatter, født 1787 Jorløse sogn, Skippinge hrd, Holbæk amt, døbt 27-MAJ-1787 Jorløse, død 05-APR-1818 Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, begravet 10-APR-1818 Lille Fuglede sogn.

Mette Maria blev døbt Pinsedag 1787: *Die Pentecost blev døbt gaardmanden Niels Jensens liden datter af Jordløse kaldet Mette. Arne Gravesens Hustru af Jordløse Karen Jacobs Datt: bar hende til daaben. Faderne var Niels Madsen, Anders Grevesen, Christen Jensen, Kirsten Christens - alle af Jordløse.*

Mette kaldes ved dåben blot *Mette*, men ved vielsen 1811 kaldes hun *Mette Kirstine*, hvilket hun også gør ved dåb af børnene i 1814 og 1815. Ved dåb af den ældste datter i 1811 nævnes hun som *Mette Maria Kirstine* – mens hun ved begravelsen i 1818 nævnes som *Mette Maria* – og endelig: Ved de to folketællinger kaldes hun igen blot *Mette*.

Hun døde i APR-1818 og blev begravet i Lille Fuglede sogn som *Smed Hans Christensens Hustru i Jerslev, 32 Aar.* Der blev holdt skifte efter hende 8 May 1818¹: *Mette Marie Kirstine Nielsdatter i Jeerslev: Husbond Hans Christensen smed hmd.* Børnene nævnes Marie *Kirstine Hansdtr* (6 år), *Ane Hansdtr* (5 år) og *Christen Hansen* (2 år). Der nævnes også en bror til Mette Maria Kirstine - *Jens Jensen(? = Nielsen) hmd i Biergsted.*

¹ Vesterbygaard-Avnsogaard, Holbaek, Skifteprotokol 1797-1847; bog nr. 1, side 225

Ved folketællingen i 1787 bor den 1-årige *Mette Niels Datter* hjemme hos sin far og mor i Jordløse Bye, Jorløse sogn, Skippinge hrd i Holbæk amt. Ved den næste folketælling i 1801 bor den da 14-årige Mette Nielsdatter med sine helsøskende Ane Marie (16 år) og Jens Nielsen (11 år) hos sin far og dennes nye hustru og deres to børn. Huset er i 1801 *Udflyttet fra Jordløse*.

40. Hans Jørgensen – samme som ane 32/40.

41. Maren Nielsdatter – samme som ane 33/41.

42. Rasmus Christensen – samme som ane 34/42.

43. Anne Sophia Jørgensdatter – samme som ane 35/43.

44. Niels Olsen, Gårdfæster, Gårdmand, født 1782 Kassebølle, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, døbt 15-DEC-1782 Simmerbølle sogn, død 26-DEC-1859, begravet 02-JAN-1860 Simmerbølle sogn. Viet 05-NOV-1803 Simmerbølle sogn Johanne Kirstine Mortensdatter, børn: Anna Maria Nielsdatter døbt 23-NOV-1803, Anna Kirstine Nielsdatter døbt 13-JUL-1806, Ole Nielsen døbt 06-MAR-1808, Morten Nielsen døbt 06-SEP-1809, Hans Nielsen døbt 04-AUG-1811 (ane 22), Johanne Kathrine Nielsdatter døbt 30-JUL-1815, Mads Nielsen døbt 15-DEC-1816, Niels Nielsen døbt 20-MAJ-1821, Marthe Nielsdatter døbt 12-JUN-1825.

Han blev døbt i Simmerbølle Kirke i 1782: *Eodem*¹ (Dom 3 Advent) døbt *Ole Larsens Søn af Cadsebølle med Navn Niels, baaren til Daaben af Peder Bays Hustrue, og havde til Faddere Hans Jensen, Morten Bay, Hans Peter Hansens, Christen Hansens og Peder Hviids Hustruer*. Niels blev sikkert opkaldt efter sin bror af samme navn, der døde året før - kun 1 år gammel.

Niels og Johanne Kirstine blev viet 15-NOV-1803 i Simmerbølle sogn: *Ungkarl Niels Olsen af Kassebølle og Pigen Johanne Kirstine Mortensdatter af Kullepille*

Han havde overtaget fæstet af gården i Kassebølle by efter sin far *Ole Larsen*, der døde som 73-årig i 1809. Niels selv døde i 1860: *Niels Olsen, Aftægtsmand i Kadsebølle, 77 Aar gl.*, og da havde svigersønnen *Rasmus Jørgensen* og datteren *Marthe Nielsdatter* forinden overtaget fæstet af gården.

Folketællinger:

¹ *Eodem* = samme dag (som ovenfor nævnt)

FT 1787: Kassebølle By, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, på en gård: Her bor den 5-årige Niels Olsen hos forældrene – hvilket han også gør ved folketællingen i 1801, hvor han er 19 år gammel.

FT 1834: Kassebølle By, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, på en gård: *Gårdmand Niels Olsen* (52 år) og hustru *Johanne Kirstine Mortensdatter* (53 år) med børnene: Morten Nielsen (25 år og ugift), Trine Nielsdatter (19 år og ugift), Niels Nielsen (13 år) og Marthe Nielsdatter (9 år). De har desuden et plejebarn - Mads Hansen (8 år) boende.

FT 1840: Kassebølle By, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, på en gård: *Gårdmand Niels Olsen* (56 år) og hustru *Johanne Kirstine Mortensdatter* (59 år) med børnene: Hans Nielsen (28 år), Mads Nielsen (23 år), Morten Nielsen (25 år og ugift), Marthe Nielsen (15 år), Trine Nielsdatter (25 år og ugift). Den ugifte datter Trine har en datter på 4 år, der også bor hos familien.

FT 1845: Kassebølle By, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, på en gård: *Gårdmand Niels Olsen* (63 år) og hustru *Johanne Kirstine Mortensdatter* (64 år). De har ansat en gårdbestyrer, der bor på gården med hustru og 2 børn. Desuden bor på gården en tjenestepige (20 år) og en tjenstekarl (18 år).

FT 1850: Kassebølle By, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, på en gård: Her bor *Aftægtsmand Niels Olsen* (68 år) og hustru *Johanne Kirstine Olsen* (69 år). De bor på aftægt hos deres svigersøn gårdmand *Rasmus Jørgensen* (34 år) og datteren *Marthe Nielsdatter* (25 år).

45. Johanne Kirstine Mortensdatter, født 1781 Kulepile, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, døbt 13-MAJ-1781 Simmerbølle sogn, død 19-MAR-1861 Kassebølle, Simmerbølle sogn, begravet 26-MAR-1861 Simmerbølle sogn.

Døbt i Simmerbølle Kirke 1781 - *Dom: Cantate den 13de May blev døbt Morten Hansen Gaardmands Datter af Culepille ved Navn Johanne Kirstine; Rasmus Hansens Hustrue af gl. Schrøbeløv bar barnet til Daaben; Testes:¹ Hans Jensens Karl Lars Hansen, Rasmus Dinnessens Søn Mogens, Jens Christian Mortensen, Peder Navnes 2de Døtre Karen og Magrethe.*

Johanne Kirstine må enten have født kort forinden brylluppet med Niels den 15-NOV-1803 - eller have været højgravid ved brylluppet, for allerede 8 dage efter brylluppet blev deres datter *Anna Maria* døbt i kirken: *Fredagen d: 23 Novembr Blev Niels Olsens og Hustrue Johanna Kirstine MortensDatters af Kulepille deres hjemme-Døbte liden Datter ført til Kirken og kaldet Anna Maria.*

Hun dør som 79-årig Aftægtskone hos datteren Marthe og hendes mand Rasmus Jørgensen, der havde overtaget gården i Kassebølle by i Simmerbølle sogn.

¹ Testes: - Vidner

Folketællinger:

Ved folketællingen 1787 bor den 6-årige *Johanna Kirstina* hjemme hos forældrene i Kulepile Bye, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt – og hun bor samme sted ved foktetællingen i 1801, hvor hun nævnes som 20 år gammel.

FT 1860: Kassebølle Bye, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt: Johanne Kirstine Mortensen (79 år) bor stadig på gården, som hun havde sammen med Niels. Nu er hun Aftægtskone på gården, som blev overtaget af datteren Marthe og svigersønnen Rasmus Jørgensen.

46. Anders Jespersen, Gaardmand, født omk 1775 Snøde sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, død 21-DEC-1849 Tressebølle, Snøde sogn, begravet 29-DEC-1849 Snøde sogn. Viet før 1809¹ Anna Kirstine Christensdatter, børn: Marie Andersdatter født 09-APR-1809, Jesper Andersen født 12-AUG-1810, Karen Andersdatter født 26-FEB-1812 (ane 23), Kristen Andersen døbt 06-MAR-1814, Hans Andersen døbt 30-JUL-1815, Jørgen Andersen døbt 04-JUL-1819.

Anders er forméntlig både døbt, konfirmeret og viet i Snøde sogn – hvorfra der ikke findes kirkebøger fra tiden før 1813 - de gik op i røg, da præstegården brændte 15-JUL-1883.



Møllebjerggaard

Efter faderens død 1801 overtog Anders gården *Møllebjerggaard*². Gården lå på Snødevej 33, Matr. nr. 1a i Tressebølle i Snøde sogn. Med 1846-matriklen fik gården et nyt hartkorn³ på 5-1-2-1½ mod det tidligere, der var på 6-0-3-1.

Ved faderens skifte 26-OKT-1801⁴ fremgår, at Anders Jespersen var 26 år, myndig og tjente gårdmand Hans Nielsen i Snøde - hvilket han også gjorde ni måneder tidligere ved folketællingen samme år.

Anders døde 1849 og begravedes på Snøde Kirkegaard: *Anders Jespersen, Aftægtsmand i Tressebølle 74 Aar*.

Folketællinger:

¹ Parret får barn dette år

² På Møllebjerggaard ligger *Hogebjerg*, der med sine 32 meter er Nordlangelands højeste punkt

³ hartkorn = et måletal for et jordareals størrelse samt dets evne til at give afgrøde (bonitet)

⁴ Snøde-Stoense Præstearkiv, Skifteprotokol 1801-1818, nr. 2, side 14, 23

FT 1787: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Snøde sogn, Tressebølle bye: Den 12-årige Anders bor hjemme hos forældrene på Møllebjerggaard.

FT 1801: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Snøde sogn, Snøde Bye: Den 25-årige *Anders Jespersen* er *Landsoldat* tjener hos *Bonde og Gaardbeboer* Hans Nielsen (37 år).

FT 1834: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Snøde sogn, Tressebølle bye: *Gaard-mand Anders Jespersen* (59 år) og hustru *Anne Kirstine Kristensdatter* (58 år), med børnene: Marie Andersdatter (25 år og ugift), Jesper Andersen (24 år og ugift), Karen Andersdatter (23 år og ugift), Kristen Andersen (21 år og ugift), Hans Andersen (19 år) og Jørgen Andersen (15 år). Desuden havde familien et plejebarn - Kristine Laurine Pedersdatter (13 år) - og hos dem boede også Anders Jespersens søster, *Ellen Jespersdatter* (44 år og ugift), der blev underholdt af Anders.

FT 1840: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Snøde sogn, Tressebølle bye: *Gaardmand Anders Jespersen* (65 år) og hans hustru *Anne Kirstine Kristensdatter* (64 år) med børnene Marie Andersdatter (31 år ugift), Kristen Andersen (27 år og ugift) og Hans Andersen (25 år og ugift). Plejebarnet fra folketællinger i 1834 - Kristine Laurine Pedersdatter (19 år og ugift) - er nu tjenestepige på gården. Endelig ses også en 15-årig tjenestedreng Hans Mathiesen på gården.

FT 1845: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Snøde sogn, Tressebølle bye: *Huufader og Gaardmand Hans Andersen* (30 år og født i Snøde) og Hans kone *Johanne Madsdatter* (30 år og født i Bødstrup sogn, Svendborg amt) med deres 1-årige datter *Anne Kirstine* (sikkert opkaldt efter Hans Andersens mor). *Anders Jespersen* (70 år) og *Anne Kirstine Kristensdatter* (69 år) har nu overladt gården til Hans Andersen og nævnes som *Huufaders Forældre*. På gården bor også to tjenestedreng og to tjenestepiger samt Hans Andersens ugifte 36-årige søster *Marie Andersdatter*. Endelig bor hos familien også et 3-årigt plejebarn - Jakob Jakobsen.

47. Anna Kirstine Christensdatter, Aftægtsenke, født 1776 Kassebølle, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, døbt 13-OKT-1776 Simmerbølle sogn, død 09-OKT-1871 Tressebølle, Snøde sogn, Langelands Nørre hrd, begravet 14-OKT-1871.

Anna Kirstine blev døbt i Simmerbølle sogn: *Eodem die* (19 p Tr) *blev døbt Christen Larsens Datter af Cadsebølle, og kaldet Anna Kirstina; Hans Jensens Datter Mette bar Hende til Daaben; Test: Hans Jensen, Ole Larsen, Jens Hansen, Hans Peter Hansens og Peder Hvids Hustruer.*

Hun begravedes i OKT-1871 i Snøde sogn: *Ane Kirstine Kristensdatter, Aftægtsenke i Tressebølle, 95 Aar.*

Folketællinger:

FT-1787: Anna Kirstine ses ikke hjemme hos sin familie i Simmerbølle sogn i denne folketælling, hvor hun ville være omk 11 år gammel. Hun er sikkert allerede ude at tjene – og hun **kan** være *Tjenestepige Anna Kirstine Christensdatter* (10 år), der arbejder hos *Fisker og Husmand Hans Mickelsen* (53 år) og hans hustru *Mette Eilersdatter* (52 år), der bor i Strandbye By, Tranekær sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt. Heller ikke ved FT 1801 (hvor hun ville være omk 25 år) bor hun hos familien i Simmerbølle sogn. (Der er ikke fundet andre i denne folketælling i Langelands Nørre hrd fundet andre med samme alder og navn).

FT 1801: Heller ikke i denne folketælling bor Anna Kirstine hos sin familie, og hun **kan** være den 25-årige ugifte *Anna Christensdatter*, der ses blandt tjenestefolkene hos *Bonde og Gaardbeboer Marcus Nielsen* (23 år) og hans hustru *Karen Jørgensdatter* (24 år), der bor Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Bøstrup sogn, Lejbølle bye. (Der er ikke fundet andre i denne folketælling i Langelands Nørre hrd med samme alder og navn).

FT 1850: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Snøde sogn, Tressebølle by, et hus: *Enke og Aftægtskone Anne Kirstine Kristensen* (74 år og) født i *Cimmerbølle*.

FT 1860: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Snøde sogn, Tressebølle by: *Enke, Huusmoder og Aftægtskone, Anne Kirstine Christensen* (85 år og født i Simmerbølle sogn). Hun bor alene med sønnen *Christen Andersen* (47 år og ugift), der er *Daglejer* og født i Snøde.

FT 1870: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Snøde sogn, Tressebølle by, et hus:

Hér bor den nu 94-årige *Enke Anne Kirstine Christensen* på aftægt hos sin datter *Marie Andersdatter* (60 år), der er gift *Hans Ditlev Larsen* (51 år). I huset bor også det 11-årige *Pleiebarn Niels Jørgensen*.

48. Jens Rasmussen, Gårdmand, født 1781 Hjarsbæk, Ry sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt, døbt 16-SEP-1781 Ry sogn, død 14-APR-1834 Hjarsbæk, begravet 20-APR-1834 Ry sogn. Viet 15-NOV-1806 Ry sogn Else Rasmusdatter, børn: Ane Cathrine Jensdatter døbt 06-SEP-1807, Rasmus Jensen døbt 13-AUG-1809, Rasmus Jensen døbt 16-JUN-1811, Mette Marie Kirstine Jensdatter døbt 13-DEC-1813, Jens Jensen Smed døbt 31-MAR-1816 (ane 24), Jens Jensen døbt 18-JUL-1818, Christen Jensen døbt 03-SEP-1820, Johan Jensen døbt 02-MAR-1823, Niels Jensen døbt 23-JAN-1825, Frands Jensen døbt 15-JUL-1827¹, Dorteia Jensdatter døbt 08-AUG-1830.

Jens blev født i Hjarsbæk og døbt i Ry Kirke d. 16. september 1781: *Rasmus Povelsens* (Jensens!) *søn døbt og kaldet - Jens -, baaren af Peder Nielsens hustru Mette Nielsdatter fra Asklev. Faddere: Jens Povelsen af Rye, Mølleren Sr. Bloch fra Rye Mølle og søn Johan Bloch, Madam Woetmann fra Closter Mølle.*

¹ Hjemmedøbt denne dato – og begravet i Ry sogn den 29-JUL-1827 = kun 8 dage gammel

I 1806 blev Jens og Else viet i Rye Kirke: *Den 15. november 1806 efter foregaaende tillysning copulerede Ungkarl Jens Rasmussen og pige Else Rasmusdatter test: Mølleren Frantz Block, Gaardmand Rasmus Thomassen alle af Rye.*

Jens og Else fik 11 børn, der alle nåede konfirmationsalderen bortset fra sønnen *Frands*, der døde bare 8 dage gammel. Af de 8 sønner fik to navnet *Rasmus* og to blev døbt *Jens* - men der var også både en morfar og en farfar, der skulle opkaldes med navnet *Rasmus*, og en far og oldefar der skulle opkaldes med navnet *Jens*.

Jens døde på dramatisk vis, idet han *Omkom ved et Par løbske Heste*. Han var da 53 år gammel og nævnes i kirkebogen som *Boelsmand i Hjarsbek*.

Folketællinger:

FT 1787: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Gammel Rye sogn, Rye Bye: Den 5-årige jen Rasmussen sés hér boende hos sine forældre.

FT 1801: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Gammel Rye sogn, Rye Bye:: Jens Rsmussen, der er 20 år og ugift. bor hos sin søster *Dorthe Rasmusdatter* (25 år). Dorthe er gift med *Jens Jensen, der nævnes som Bonde, Gaardbeboer og Kroermand*. Han har således overtaget sin svigerfars kro.

FT 1834: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Gammel Rye sogn, Hjarsbek, *Et Boelssted: Jens Rasmussen* (53 år), *Lever af sin Jordlod og hans Kone Else Rasmusdatter* (50 år) med børnene: Rasmus Jensen (23 år og ugift), Chresten Jensen (14 år), Johan Jensen (12 år), Niels Jensen (10 år) og Dorthe Jensdatter (4 år). Udover familien bor også på gården en 17-årig Jacob Pedersen, der *Gører Træsko*, tjenestepigen Mette Sørensdatter (29 år og ugift) og *Rasmus Andersen* (83 år), der er Enkemand og Aftægtsmand. Han er formentlig far til Else Rasmusdatter.

49. Else Rasmusdatter, født 1784 Hjarsbæk, Ry sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt, døbt 12-SEP-1784 Ry sogn, død 25-MAR-1856 Ry sogn, begravet 01-APR-1856 Ry sogn.

Else blev døbt i Ry Kirke. *Den 12. september 1784: Rasmus Andersen en datter døbt og kaldet - Else -, frembaaren af Jens Mortensens kone fra Pøtsø. Faddere: Bertel Nielsen, Jens Nielsen, Jens Mortensen og Stephan Pedersen, alle i Sønder Skoven.*

Folketællinger:

FT 1787: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Rye sogn, *Hiarsbeck*: Den 3-årige *Else Rasmus Dr.* bor hjemme hos forældrene. Det samme gør hun ved folketællingen i 1801, hvor *Else Rasmusdatter* 17 år gammel.

FT 1840: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Gammel Rye Bye, Skovbeboere, Hjarsbæk, Et Boelssted: *Else Rasmusdatter* (56 år og enke) *Boelsk*¹. ernærer sig

¹ *Boelsk.* = forkortelse for Boelskvinde = en kvinde, der ejer en bondeejendom, der er mindre end en gård, men større end et hus

af sin Jordlod med 3 børn, hvoraf den Ældste bestyrer Stedet: Rasmus Jensen (29 år og ugift), Chresten Jensen (20 år og ugift) samt Dorthe Jensdatter (10 år).

FT 1845: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Gammel Rye sogn, Hjarsbæk, en gård: Den 60-årige enke *Else Rasmusdatter* bor med sin 15-årige datter *Dorthe (Dorthea) Jensdatter* på Aftægt hos sin søn *Gårdmand Rasmus Jensen* (34 år) og dennes kone *Mariane Hansdatter* (25 år og født i Them sogn) og 1-årige barn *Jens Rasmussen*. Desuden bor på gården Rasmus's bror *Træskokarl Christen Jensen* (25 år og ugift) og Tjenestepige *Mette Nielsen* (14 år).

FT 1850: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Gammel Rye sogn, Ved Rye Skov, Hjarsbek, *En Gaard: Gaardfæster og Huusfaderen Rasmus Jensen* (39 år) og hustru *Mariane Hansdatter* (30 år) med børnene *Jens Rasmusen* 6 år), *Ane Marie Rasmusen* (4 år) og *Else Rasmusen* (1 år), der sikkert er opkaldt efter Rasmus Jensen's mor, der også bor på gården: *Else Rasmusdatter* (66 år og enke) - *der af ham (Rasmus Jensen) forsørges*. Også denne gang bor en *Træskokarl* på gården - *Jacob Pedersen* (33 år og ugift).

FT 1855: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Gammel Rye sogn, Rye Bye, Hjarsbæk en *Fæstegaard: Huusfader og Fæster Rasmus Jensen* (44 år) og hustru (nr. 2) *Maren Sørensdatter* (35 år født i Taaning Sogn) med børnene *Jens Rasmusen* 11 år), *Ane Marie Rasmusen* (9 år) og *Else Rasmusen* (6 år), *Marianne Rasmussen* (2 år) og *Søren Rasmussen* (1 år). Rasmus Jensen's mor, *Else Rasmusdatter* (72 år og enke) bor stadig på Aftægt i huset.

50. Knud Knudsen Due, Gårdmand, født 30-SEP-1781 Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, døbt 04-NOV-1781, død 22-DEC-1856, begravet 30-DEC-1856. Viet 02-MAJ-1818 Hatting sogn *Barbara Nielsdatter*, børn: *Voldborg Knudsdatter* døbt 06-DEC-1818 (ane 25), *Knud Knudsen* døbt 29-OKT-1820¹, *Niels Peter Knudsen* døbt 02-DEC-1821², *Ane Catharina Knudsdatter* døbt 27-JUN-1824, *Knud Knudsen Due* døbt 29-OKT-1826, *Mette Kirstine Knudsdatter Due* døbt 03-MAJ-1829³, *Jens Knudsen* døbt 05-DEC-1831 (tvilling), *Niels Knudsen* døbt 05-DEC-1831 (tvilling).

Knud blev døbt im 1781: d. 30te Septbr hjemmedøbt *Knud, Knud Dues Søn i Hatting. Daaben confirmeret Dom 21de Trin. Test: Niels Skibsteds Hustrue af Neder-Mølle Thomas Due af Er(iknaur) Knud Due junior, Poul Pedersen og Jens Halds Hustrue alle af Hatting.*

Knud findes i *Lægdsrullen*⁴ i 1805 for Hatting sogn. Her angives han at være 60½ tomme høj, hvilket kun er godt 157 cm, så han har været særdeles lille af sta-

¹ Begravet Hatting sogn 26-NOV-1820 – kun 3 uger gammel. Han døde af *Trøsk uden at komme i Kirke. Trøsk* = slimhindelidelse; især i mundhulen hos småbørn

² Begravet Hatting sogn 25-APR-1830 – kun 8½ år gammel

³ Begravet Hatting sogn 15-MAJ-1831 – kun 2 år gammel

⁴ Hovedrullen, Vejle amt. Lægd 108, nummer 19/15 (gammelt og nyt nummer)

tur¹. I Lægsrullens kommentarrubrik stod følgende om Knud Knudsen Due: *Besidder afdøde Forældres Gaard Hk. 5-1. Fæste 21 Octbr. 1802 og Attest.- Sess. 1808.* Han har altså ved sessionen 1808 fremlagt attest på, at han ved fæstebrev af 21-OKT-1802 havde overtaget forældrenes gård, der var 5 Tdr. og 1 Skp. hartkorn. På grund af hans fæste blev han fritaget for soldatertjeneste. Han blev 3. generation på gård nr. 27, matr. nr. 28 i Hatting – *Bromølle Højgaard*, da han efter sin far fæster familiegården i 1802².

Han og Barbara blev viet i 1818: *Knud Knudsen Due, Ungkarl og Gaardbeboer i Hatting, født og stedse opholdt sig i sin Fæstehavende Gaard, 36 Aar gammel (og) Barbara Nielsdatter, 30 Aar gl., født i Erichnaur, og for det meeste opdragen og opholdende sin i sin Faders Niels Bies Gaard i Hatting.* De blev trolovede 7 Martii 1818 og Forloverne vare *Jens Mogensen, Gaardbeboer i Hatting og Knud Due Hsmd paa Vinthen Mark i Tamdrup sogn.* Det oplyses ved vielsen, at *Brudgommen saavel som Bruden have begge havt de naturlige Bornekopper.* Sign: Knud Due (*med paaholdt Pen*³) og Jens Mogensen.

Knud havde en bror med samme navn - *Knud Knudsen Due* – der boede i *Vinten Skov*, som ligger nær ved Hatting. Ved skiftet efter denne bror i 1824 optræder Knud som formynder for sine nevøer og niecer⁴.

Knud Knudsen Due havde efter sin far *Knud Knudsen Due* overtaget *Bromølle Højgaard* i Hatting by og drev den til 1854, hvor han overdrog den til sønnen, der også héd *Knud Knudsen Due*. Samtidig med udstedelsen af skødet, blev der oprettet en Aftægtskontrakt:

Underskrevne Knud Knudsen af Hatting afstaar herved med Husbondens Indrømmelse min Fæstegaard i Hatting, for at min Søn Knud Knudsen derpaa kan erholde Fæste; saa afstaaer og overdrager jeg ogsaa benævnte min Søn herved Gaardens Sæd og Avl, den Hele i Gaarden værende Besætning, Inventarium, Ind- og Udbo paa følgende Vilkaar:

1: At han ved særskilte Documenter har givet sine Søskende et saadant Vederlag, som jeg har bestemt.

2: I aarlig Aftægt udreder og betaler Knud Knudsen eller efterkommende Fæster eller Bruger af Gaarden til mig, saalænge jeg lever, Følgende: 3 Tdr. Rug, 1 Td. Byggryn, 3 Skp. Boghvedegryn, 3 Skp. sigtet Bygmel, 1 Td. Malt, 1½ Skp.

¹ Kilde: *Asbjørn Romvig Thomsen* (PhD): En undersøgelse af 500 værnepligtiges højde (de var født 1750-1830) i tre sogne i Salling hrd viste en gennemsnitshøjde på 167 cm

² Fæstebrev af 21-OKT-1802 under Bygholm Gods

³ *med paaholdt Pen* = med ført pen

⁴ Bygholm skifteprotokol for gods i Århus amt 1802-1844, den 5.6.1824, fol.35, 46B

Humle, 1½ Skp. Salt, 4 Lispund¹ røget Flæsk midt over Siderne, 4 Snese Hønsææg, 1 Lispund Ost, 12 Pund reenskaget² Hør, ½ Lispund Faaretalg, 2 Skp. Træ- aske, 2 Pund grøn Sæbe, 7 læs gode forsvarlige Tørv, 1/3 Favn Bøgetræ, Tørvene hjemkorte og indsatte ved Olesdags³ Tid og Træet i December, i contante Penge 20 Rbd. aarlig, skriver Tyve Rigsbankdaler rede Sølv og mit Højtidsoffer⁴, samt endelig aarlig til en Piges Løn 20 Rbd.. Ovennævnte Varer og Contant 40 Rbd. sølv betales til mig, Varerne i gode sunde velrensedede Varer, med Halvdelen hvert Aars Iste Mai og Halvdelen hvert Aars Iste November altid forud for ½ Aar.

3: Knud Knudsen eller Eftermand ved Gaarden er pligtig til aldeles forsvarlig at fordre og græsse paa Gaarden og dens Lod, lade passe og holde med Tøir og Baand 1 Koe og 2 Faar med Lam, de Sidste til hvert Aars Mikkelsdag⁵, for mig saa længe jeg lever, og forbeholder jeg mig tiilige Ret til at tage en hvilken Koe af Gaardens Qvægbesætning, jeg lyster, der skal kælte om Mortensdag⁶, og naar den staar seen, skal Gaardfæsteren være pligtig daglig at levere mig 2 Potter nymalket Mælk, og ugentlig 1½ Pund Smør. Skulle Koen døe eller blive ubrugbar af Vanheld, skal Fæsteren være pligtig strax at skaffe en anden god Koe i stedet. Det samme ogsaa med Faarene, og tager Fæstren da de cassetede Kreaturer.

4: Knud Knudsen eller Fæsteren af Gaarden er pligtig, til Beboelse for mig, saa længe jeg lever, paa Anfordring med ½ Aars Varsel, at bygge 4 Fag nyt Huus i en lille Toft vesten for Gaarden og forsyne det med Fjelleloft, Fjellegulv⁷ i Dagligstuen, Vinduer, Døre, Skorsteen, Skillerum og i øvrigt indrette og sætte det i complet og forsvarlig beboelig Stand, og vedligeholdes det ligeledes af ham eller Eftermand. En lille Haugeplads⁸ af Toften⁹ forbeholdes.

5: Knud Knudsen eller Eftermand ved Gaarden er pligtig paa Anfordring at køre mit Korn til og fra Mølle, med sit eget Brændsel bage mit brød, brygge mit Øl, vadske mit Linned og Klæder og ellers lade mig have fri Adgang og Brug af Bryggeredskaber samt Adgang til brønden.

6: Til fri Raadighed, Brug og Afbenyttelse, saa længe jeg lever, udtaget jeg mig af Indboet Følgende: 2 Sengs Klæder bestaaende af 4 Dyner, 2 Hoveddyner, 4 smaa Puder, 6 Par Lagener og 1 Sengeophæng, samt saa meget af Indboet, som jeg behøver til mit Brug paa Aftægten, hvorimod saavel Koen og Faarene som

¹ *Lispund* = 1 lispund = 16 pund = 8 kg

² *reenskaget* – befriet for skaller

³ *Olesdags Tid* = St. Olufsdag - den 29 Juli.

⁴ *Højtidsoffer* = et offer (penge), der indtil 1919-20 ved de tre store højtider ydedes præster og kirkebetjente

⁵ *Mikkelsdag* = 29. september

⁶ *Mortensdag* = 11. november

⁷ *Fjelleloft, Fjellegulv* = bræddeloft, bræddegulv

⁸ *Haugeplads* = Haveplads

⁹ *Toften* = et jordstykke

den udtagne Indboe ved min Død tilfalder Fæsteren imod, at denne besørger min anstændige Jordefærd¹.

7: For Aftægten giver herved Sikkerhed med 1ste Prioritets Panteret i Gaardens hele Besætning, Ind- og Udboe, Avl og Afgrøde.

8: Med Hensyn til det stemplede Papir ansættes de heri betingede Aftægtspræstationer, efter gangbar Pries og bedste Overbeviisning, paa Troe og Love, til Værdie saaledes:

Den aarlige Udredelse i Penge og Varer 115 Rbd ² . er for 5 Aar	575 Rbd.
Opførelse af Bolig	100 Rbd.
Begravelse	25 Rbd.

Saaledes er denne Aftægtskontrakt indgaaet og bekræftet med Underskrifter i Vitterlighedsvidners Overværelse. Hatting d. 18de Februar 1854. Sign: Knud Knudsen Due (og) Knud Knudsen Due.

Læst inden Bjerre og Hatting Herreders Ret den 27. Februar 1854 og protocoleret i Litra Q, Fol. 442.

At Aftægtsmand Knud Knudsen Due af Hatting ved Døden er afgaaet d. 22de December 1856 og begravet d. 30te s.M., bliver herved i Overensstemmelse med Mini-strialbogens Udvisende attesteret. Hatting Præstegaard d. 3. Januar 1857. (Sign:) Zahrtmann.

Læst til Udslettelse inden Hatting Herreders Ret den 10. Januar 1857 og annulleret i Pantebogen.

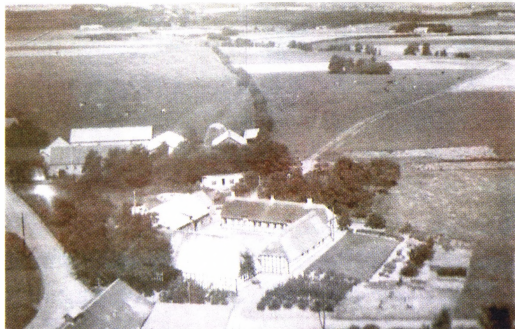
Knud Knudsen Due døde i 1856 og ved begravelsen nævnes han som Aftægtsmand og 75 Aar gammel. Der er ikke fundet skifte efter ham, hvilket formentlig skyldes, at han før sin død har overladt fæstet af gården til sønnen, og boede dér som aftægtsmand.

Den 15-NOV-1902 overtoges Bromølle Højgaard af endnu en Knud Knudsen Due. Han var født på gården 12-MAR-1855, og frikøbte Bromølle Højgaard fra fæstet under Bygholm Gods.

¹ Jordefærd = begravelse

² Rbd. = Rigsbankdaler, der ved møntreformen i 1873 fastsattes til en værdi af 2 kroner

Om Bromølle Højgaard omk 1995¹: Bromølle Højgård, der har sit navn efter en sløjfet kæmpehøj på marken, ligger på sin oprindelige plads (i 1915) i den nordlige side af byen - og er opført i bindingsværk med stråtag. Nuværende ejer Knud Erik Due er 12. generation på gården. Jordarealet er på 24 ha, deraf lidt eng og skov. Stuehuset er opført omkring 1700, tilbygget i 1975 og restaureret løbende. Avlsbygningerne består af kvægstald fra 1930, kalvestald fra 1974, værksted fra



Bromølle Højgaard

1960, lade fra 1864, som løbende er renoveret, samt maskinhus fra 1985. Gården drives med en kvægproduktion på 33 årskøer og 65 ungdyr af racen SDM (Sortbroget Dansk Malke race). Planteproduktionens salgsafgrøder er raps og hvede. På gården er der 4 traktorer, mejetærsker, tårnsilo samt korntørreri med varm og kold luft.

Folketællinger:

FT 1787: Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt: Hér bor den 6-årige Knud hjemme på forældrenes gård, hvilket han også gør som 18-årig i den efterfølgende folketælling i 1801.

FT 1834: Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt: Gårdmand Knud Knudsen Due (53 år) bor med hustruen Barbara (46 år) og børnene: Voldborg (16 år), Ane Katharine (10 år), Knud (8 år), Jens (3 år) og Niels (3 år) (tvillinger). De har tjenestefolkene Stephan Niels (21 år og ugift) og Niels Peter Nielsen (15 år og ugift).

FT 1840: Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt: Gårdmand Knud Knudsen Due (60 år) og hustru Barbara (56 år?) med børnene: Voldborg (22 år), Ane Katharine (17 år), Knud (14 år), Jens (9 år) og Niels (9 år). De har en tjenestekarl - Peder jensen (29 år og ugift) boende.

FT 1845: Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt.: Gårdfæster Knud Knudsen Due (64 år og født i Hatting) bor med sin hustru Barbara Nielsdatter (57 år) og børnene Woldborg (27 år og ugift), Ane Cathrine (21 år og ugift), Knud Knudsen (19 år) og tvillingerne Niels og Jens (14 år). Udover en tjenestekarl (29 år) bor i huset også Smed Jens Jensen, der året efter blir' gift med datteren Valborg.

FT 1850: Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt.: Gårdmand Knud Knudsen Due (69 år og født i Hatting) bor med sin hustru Barbara Nielsdatter (62 år) og børnene Ane Cathrine (26 år og ugift), Knud Knudsen (24 år og ugift) og tvillingerne Niels og Jens (19 år). Derudover bor 3 tjenestefolk på gården.

¹ Danske gårde. 3. samling, bind I

FT 1855: Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt: Hér bor den 74-årige *Enkemand, Aftægtsmand og Huusfaders Fader* på aftægt hos sin 29-årige søn af samme navn og dennes hustru Karen Olesdatter (32 år).

51. Barbara Nielsdatter, født 1788 Eriksnaur, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, døbt 04-MAJ-1788 Hatting sogn, død 01-JAN-1851 Hatting sogn, begravet 08-JAN-1851 Hatting sogn.

Barbara blev født som et uægte barn i *Ericknaur*, hvor hun også blev hjemmedøbt: *Barbra, Niels Pedersens og Barbra Andersdatters uægte barn* (døbt) *4de May* (og) *Moderen døde i barselsseng 14 dage efter fødslen*.

Hun var født som en *Bie* og voksede også op hos sin biologiske far *Niels Pedersen Bie*. Så den 02-MAJ-1818 var en speciel dag for Hatting by. Den dag i dag kalder man Hatting for byen - *hvor Bier og Duer parrede sig*. For den dag blev både Barbara Nielsdatter *Bie* og Knud Knudsen *Due* gift i Hatting Kirke – og det blev Barbara's far Niels Pedersen *Bie* og Anne Kirstine Knudsdatter *Due* også! Derved skete en dobbelt sammensmeltning af slægterne *Bie* og *Due*.

Knud og Barbara fik sammen otte børn, hvoraf de to drenge er tvillinger. Af deres otte børn døde 3 alt for tidligt.

Barbara døde i 1851 og blev begravet som Knud Knudsen Due's Hustru i Hatting, 62 Aar. Der blev ikke afholdt skifte efter hende. Barbara er indført blandt de dødsanmeldte i skifteprotokollen den 3-1-1851, og her står, at enkemanden gårdmand Knud Knudsen Due, hensad i uskiftet bo.

FT 1801: Hatting sogn: *Barbara Nielsdatter* (13 år) bor hos sin biologiske far *Niels Pedersen Bie* (46 år). Han bor med sin første hustru Ane Cathrine Jørgensdatter (53 år) og hendes tre børn af et tidligere ægteskab. Endelig bor i huset også en 22-årig tjenestepige.

52. Jochum Mathias Theus, Gårdejer, født omk 1771, død 11-DEC-1829 Kattrup sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, begravet 17-DEC-1829 Kattrup sogn. Viet 12-JUL-1803 Fruering sogn, Hjemlev hrd, Skanderborg amt Zidsel Pedersdatter, børn: Ane Cathrine Margrethe døbt 28-OKT-1804, Anne Sophie Jochumsdatter døbt 20-APR-1806, Peder Jochumsen født 30-DEC-1811¹, Hans Peter Jochumsen døbt 09-MAJ-1814, Jens Christian Jochumsen døbt 20-JUL-1817, Mathias Theus Jochumsen døbt 04-MAR-1821 (ane 26).

Det har ikke været muligt at finde Jochum døbt i Skanderborg amt, ligesom han ikke har været at finde i folketællingerne 1787 og 1801. Han dukker først op, da

¹ Dato er fra konfirmation 1826 i Kattrup sogn. Der er lakuner i kirkebogen omk dåbsdato

han i 1803 bliver viet til Zidsel: *Ungkarl Mathias Tevs og Pigen Zidsel Pedersd. paa Skaarup copulerede 12. Julij. Forlovere Jens Sørensen og Peder Andersen, der var Zidsels far.*

Ved en offentlig auktion i 1806 køber *Jochum* gården *Amalienborg* i Kattrup by for 1.500 Rigsdaler¹. Der udstedes auktionsskøde ved købet, hvoraf bl.a. fremgår, at *Jochum* kom fra Ring Kloster, der ligger i Hylke sogn i Vor hrd.:

No 16 C7timus² 8rd 42 sk
1807

Auctions Skiøde

Til Mathias Tydsker paa Niels Sørensens Gaard i Kattrup af 14de Julii 1807, tinglyst 17de Maii 1811, lydende saaledes:

Nicolai Christian Carøe, Kongelig Majestæts Borgemester og Byefoged i Horsens, Herredsfoged og Skriver i Woel og Nim Herreder, samt Birke-dommer og Skriver til Steensballegaards Birk. - Gjør vitterligt:

at Anno 1806 den 5te August blev af mig holdet offentlig Auction over Niels Sørensens paaboende Gaard i Kattrup, Hartkorn 3 Tdr 1 Skp 3 Fr 1 1/4 Alb, samt Skovskyl³ 1/4 Album, efter Requisition af Dom og Ud-lægshaverne Niels Jensen af Ørschou Matthias Christensen og Jørgen Mortensen af Brigsted, Hans Christensen paa Elbech Mark, Peder Munch i Horsens og Rasmus Nielsens Enke i Kattrup.

- Auctionen var bekendtgjort saavel i Aarhus Stifts Tidende, som ved Placater opslagne i Horsens og læste ved omliggende Kirkestævne. - Efter adskillige Opraab, Bud og Overbud, blev Matthias Tydsk af Ringkloster ved Bud af Hr Peter Herschend til Herschendsgave høystbydende for den Summa 1500 rd skriver Femten Hundrede Rigsdaler; hvilket høyeste Bud blev af Vedkommende approberet og Eyendommen altsaa bemeldte Matthias Tydsk som Ejer tiltagen.

- Og da fornævnte Matthias Tydsk nu har ved Incassator Forvalter Willesens Qvittering beviist at have betalt ovennævnte Summa 1500 rd, og i øvrigt opfyldt Auctions Conditionerne, saa sælger, skjøder og afhænder jeg herved paa Embedsvegne bemeldte Gaard i Kattrup Bye og Sogn, Woer Herred, Aarhus Amt, med ald dens tilliggende og tilhøren-

¹ I dag matr. nr. 6, Elbjergvej 27, Kattrup

² C7timus = Christian den syvende

³ Skovskyl^d = en skat af et stykke skov beregnet efter, hvor mange svin der kunne ernæres af skovens olden, der er en fællesbetegnelse for frugten af bøg- og egetræer

de, saaledes og med ald den Ret, som Loven og Auctions Conditionerne hjemler og forrige Ejer det haver ejet, til oftmeldte Matthias Tydsk af Ringkloster og hans Arvinger, som deres lovlige Eyendom, hvilket Niels Sørensen og Arvinger, samt de benævnte Dom og Udlægshavere efter Loven skal hjemle dem.

- Til Bekræftelse under min Haand og Forsegling. - Horsens den 14de Julii 1807- N. C. Carøe (L.S.)

Betalt 3 rd og 12½ proC 2 mk 4 sk, i alt Tre Rigsdaler Toe Mark, Fiire Skilling.

I den tid *Jochum* ejer *Amalienborg* frasælger han et par små-parceller, bl.a. i 1807 et stykke på hartkorn 0-1-3-1 1/4 til Hans Christensen¹.

I datidens små landsbyer inviteredes unge ofte til sang- og danselege – og således også i Katstrup by.. Disse lege holdtes oftest i private hjem, normalt inde i Storstuen, og man skulle både ansøge og opnå tilladelse af den lokale Politimester til et sådant arrangement for egnens unge karle. Også *Jochum Mathias* var vært for sådanne arrangementer, bl.a i Pinsen 1825. Ansøgningen har han dog ikke selv skrevet, men det klarede hans datter *Anne Sophie*².

Jochum begravnes kort før Jul i 1829, og han nævnes han som *Gaardmand i Katstrup, Jochum Mathias Theus, 58 Aar og 1 md. gammel.*

Heller ikke skiftet efter *Jochum Mathias Theus* rummer information om, hvor han er født. Skiftet er delt i tre dele:

Dødsanmeldelsen³: *Den 11. December 1829 meddelte Sønnen Peder Jochumsen, at hans Far, Gaardmand Jochum Matthias Teus var Død i morges.* Han efterlod sig, foruden enken *Sidsel Pedersdatter*, fire børn: Anmelderen *Peder Jochumsen, 18 Aar (der underskrev med ført pen), Claus Peter, 15½ Aar, Jens Christian Gundorph, 12 Aar og Mathias Theus, 9 Aar.*

Registrering og vurdering af boet⁴: Den 11. Januar 1830 foretoges en registrering og vurdering af boet. Ved den lejlighed var Anders Sørensen i Lundsgaard på Ustrup Mark tilstede som lavværge for enken, medens tømrer Jens Voldby, Katstrup, var kurator for den ældste søn, og gårdmand Jørgen Jensen, ligeledes Katstrup, var værge for de umyndige børn.

¹ Kilde: Vor og Nim herreders Skøde- og panteprotokol, Arkivsign.: 65 - SP 9

² Landsarkivet i Viborg, Tilladelsesbog 1825-1849 og Katstrup Bogen, side 133B

³ Vor-Nim herreders Skifteprotokol 1827-1830, B 65-210, pag. 374

⁴ Vor-Nim herreders Skifteprotokol 1827-1830, B 65-210, pag. 382a-383a

Indboet viser ved registreringen et ret typisk mønster, hvor det ikke er ølkanden til 8 skilling og den slags, der får vurderingssummen til at gå opad. Det gør derimod kakkelovnen (4 rdl) og gruekedlen (8 rdl), der normalt er det dyreste inventar, efterfulgt af dragkister (her én til 3 rdl og et *standskab*¹ ligeledes til 3 rdl). Samlet hører også sengetøjet til i denne ende: her var samlet for over 16 rdl af dyner, puder, lagner og betræk. De dyreste ejendele stod imidlertid ikke inde i stuehuset. De var ude i stalden: Her var seks får (12 rdl), 2 kvier, 1 stud og 1 kalv (16 rdl), 4 køer (40 rdl) samt et føl, en hest og en hoppe (40 rdl). Hertil kom en *jernbeslagen vogn med tilbehør* (20 rdl) og en plov og en harve (hver til 4 rdl). Redskaberne og dyrene stod altså for 136 af de 191 rigsdaler, som boets ejendele blev vurderet til.

Dødsboets helt store aktiv var imidlertid gården. Den var på 2 tønder, 6 skæpper og 2 album hartkorn (2-6-0-2), altså godt 2½ tønder hartkorn. Den blev vurderet til 1250 rigsdaler og udgjorde altså samlet over 6/7 af dødsboets aktiver. Theus havde købt gården ifølge skøde af 14. Juli 1807, et skøde, der blev tinglæst 17. Maj 1811.

Indtægten i boet var altså på 1441 rigsdaler. Udgiftsposterne var langt mere overskuelige. De bestod af en pantegæld på 800 rigsdaler til Peder, Rasmus og Enevold Herskind i Gedved, og 10 rigsdaler, som dødsboet skyldte sønnen *Peder Jochumsen* i løn for *sidste Aar*. Og i sidste øjeblik kom enken i tanker om, at hun skyldte 21 rdl bort, som hun havde lånt til den afdødes begravelse.

Fordeling af boets midler²: Tre måneder efter vurderingsforretningen mødtes de involverede parter igen i skifteretten. Den 6. April 1830 skulle boets overskud fordeles. Gældsposterne blev forøget med godt 31 rigsdaler i administrationsomkostninger til skifteretten. Dermed var den samlede gæld nået op på knap 862 rdl, så der samlet blev små 580 rdl at fordele mellem arvingerne. Heraf fik enken det halve, 290 rdl, og resten skulle fordeles mellem de fire sønner. Enken erklærede, at hun - af sin egen lod - ville forøge sønnernes andel til samlet 350 rigsdaler, så de hver arvede 87½ rigsdaler.

Mod at få lov at blive siddende på gården lovede enken at udstede en obligation til den ældste søn på hans arveandel, mod sikkerhed i gården - sikkert som udtryk for, at han ventedes at overtage gården, når han blev gammel nok. Tilsvarende blev der givet de mindre børn udlæg i gården og besætningen og indboet, hvad deres formynder straks accepterede. Derefter blev skiftet sluttet.

¹ *Standskab* = et fritstående skab

² Vor-Nim herreders Skifteprotokol 1827-1830, B 65-210, pag. 394b-395a

53. Zidse Pedersdatter, født 1780 Ormslev sogn, Ning hrd, Århus amt, døbt 02-JUL-1780 Ormslev sogn, død 14-APR-1855 Kattrup sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, begravet 23-APR-1856 Kattrup sogn. Viet (2) 06-OKT-1832 Kattrup sogn Jørgen Hansen.

Hun blev døbt i 1780: *6te p. Trin: Døbt Peder Andersens barn af Ormsløv N: Zidse.*

Zidse og *Jochum Mathias Theus* fik 6 børn, og de to ældste af disse blev døbt i Hylke sogn, medens de øvrige fire blev døbt i Kattrup sogn – hvor også alle seks børn blev konfirmeret.

Hun blev 1829 enke efter ægteskabet med *Jochum Mathias Theus*, og 12-AUG-1832 blev den 49-årige *Enkekone Sidsel Pedersdatter af Kattrup* trolovet til den 14½ år yngre *Jørgen Hansen Klein*¹, og parret blev viet 06-OKT-1832 i Kattrup Kirke.

Jørgen køber gården *Amalienborg* og overtager hæftelserne på ind- og udbo, der er takseret til 262 Rigsdaler og 3 Skilling. Også Jørgen frasælger en parcel af jorden på 4.510 kvadratalen (ca. 2.830 kvm). Der findes en brandtaxering på gården fra omk 1835, og i den beskrives gården: *Jørgen Hansen, Gaard, 3 Huse, et Hus (sikkert stuehuset) er fritliggende. Der er 6 Alen (godt 3,5 mtr.) til det nærmeste Hus; de to andre Huse er sammenbyggede. Alle Bygninger er tækket med Straa.*

I forbindelse med *Jørgen Hansen Klein's* overtagelse af gården, udfærdigede sognepresten i Kattrup sogn en bekræftelse² på vielsen:

*Fjerde Klasse No. 2 FVIR*³ *10 Rbskill. Sølv, 1834*

Præsteattest

om at Jørgen Hansen Kleis er ægteviet til Sidsel Pedersdatter, Enke efter afgl. Jochum Mathiasen Theus af Kattrup.

At Foreviseren heraf Jørgen Hansen Kleis er i Aaret 1832 den 6te October ægteviet i Kattrup, Enke efter afgl. Jochum Mathiasen Theus, som sædvanlig blev kaldet Mathias Tydsker, og ved Døden afgik den 11te Decbr. 1829; det bliver herved i Overensstemmelse med Kirke-

¹ Jørgen blev døbt 22-FEB-1795 i Rårup sogn, Bjerre hrd, Vejle amt som søn af Hans Christensen Bødgers og Lisbeth Jørgensdatter

² Kilde: Vor og Nim herreders Skøde- og panteprotokol, Arkivsign.: 65 - SP 18

³ Stempeloplysninger og Frederik den Sjettes monogram

bogen bevidnet under Haand og Segl af Kattrup Præstegaard den 17de
October 1834.

Brandt
Sognepræst
/: L. S.:/ ¹

Læst² i Voer og Nim Herreders Ret den 21de Novbr. 1834 og ind-
ført i samme Rets Skjøde og Panteprotokol Fol. 12. Bernth.

Zidsele døde af *Brystsvalg* i 1855 og blev begravet 23-APR-1855, 73 Aar gl.
Året efter sælger Jørgen *Amalienborg* til Lars Peder Møller ved skøde af 20-JUN-
1856.

Blot en måned efter hustru Sidsels død forlader Jørgen i JUN-1855 Kattrup
sogn for at begive sig til Horsens Kbst.. Han rejser sammen med *Ane Cathrine
Jensdr. Dns* (= dennes = Jørgens) *Pige*. Med denne pige blev Jørgen trolovet 12-
JAN-1856 i Horsens Kbst., og de blev viet 01-FEB-1856: *Enkemand efter 1. æg-
teskab Arbejdsmand Jørgen Hansen* (61 år) og *Pigen Ane Catharine Jensdatter*
(42 år). Jørgen døde i Horsens Vor Frelser sogn 69 år gammel den 12-DEC-1863.

Folketællinger:

Ved FT 1787: Ormslev by, Ormslev sogn, Ning hrd, Aarhus amt: Den 7-årige
Sidsel Pedersdatter bor hjemme hos sine forældre *Husbonde Peder Andersen* og
Madmoder Anne Katrine Sørensdatter.

Ved FT 1801: Schaarup Bye, Fruering sogn, Hjelmslev hrd, Skanderborg amt:
Her ses den 21-årige ugifte tjenestepige Zidsele Pedersdatter hos Bonde og Gård-
beboer Rasmus Sørensen (38 år) og hans familie.

Ved FT 1834: Kattrup by, Kattrup sogn, Voer hrd, Skandersborg amt, en gård:
Hér bor Sidsel Pedersdatter (51 år) med sin anden ægtemand Jørgen Hansen (40
år). Hun har også to af sine sønner med fra 1. ægteskab: Jens Christian Jochumsen
(17 år) og Mathias Theus Jochumsen (13 år). På gården bor også en anden familie
med 2 børn.

Ved FT 1840: Kattrup by, Kattrup sogn, Voer hrd, Skandersborg amt, en gård:
Hér bor Sidsel Pedersdatter (57 år) med sin anden ægtemand, den 46-årige Jørgen
Hansen. De to sønner, der nu bor hjemme er Claus Peter Jochumsem (26 år) og
Jens Christian Jochumsen (23år). De har på gården også en tjenestepige, Maren?,
der er 17 år og ugift.

FT 1845: Kattrup by, Kattrup sogn, Voer hrd, Skandersborg amt, en gård:
Gaardmand Jørgen Hansen (50 år født i Raarup sogn i Vejle amt) og hustru Sidsel
Pedersdatter (63år og født i Koldt sogn i Aarhus amt). Desuden ses to tjeneste-
folk: Simon Jensen (20 år og ugift) og Inger Marie Nielsdatter (19 år og ugift).

¹ /:....:/ er datidens parentes; L.S. = Loco Sigilli, seglets placering på originaldokumentet

² Læst = Tinglyst

Ved FT 1855 bor Sidsel (73 år) på en gård i Katstrup By med sin anden mand Jørgen Hansen (61 år). Det nævnes, at de har et plejebarn *Jørgine" Mathisen* (11 år) boende. Det må være Sidsels barnebarn Georgine Mathiasdatter, og det passer med hendes alder.

54. Jens Peter Møller, Skolelærer, født 1788 Fensten, Gosmer sogn, Hads hrd, Århus amt, døbt 23-NOV-1788 Gosmer sogn, død 17-SEP-1849 Vedslet sogn, Vorer hrd, Skanderborg amt, begravet 25-SEP-1849 Vedslet sogn. Viet 11-NOV-1817 Horsens Vor Frelser sogn, Nim hrd, Skanderborg amt Johanne Rasmusdatter, børn: Rasmine Petrine Møller døbt 02-SEP-1818¹, Rasmine Petrine Møller døbt 17-DEC-1820 (ane 27), Ane Johanne Helene Møller døbt 19-MAJ-1823, Pouline Kirstine Møller døbt 25-JUN-1826, Niels Sadolin Møller døbt 25-MAR-1829, Rasmus Peter Møller døbt 07-NOV-1831, Jensine Møller (tvilling) døbt 07-JUL-1833, Johannes Møller (tvilling) døbt 01-APR-1833², Nielsine Jockumine Severine Møller døbt 31-MAR-1836.

Blev døbt i 1788 i Gosmer Kirke: *27 p Trin: Peder Rasmuss: i Fensten 1 Søn Jens baaren af Karen Christensd: af Fensten. Faddere: Jens , Rasmus Peders:, Søren Rasmuss: og Ane Pedersd: i Fensten.*

Han blev døbt *Jens*, og efter faderens fornavn ville han hedde *Jens Pedersen*. Men efterhånden som *Jens*'s sociale status ændrede sig, begyndte han at kalde sig *Jens Peter Møller*. Hans patronym *Pedersen* ændrede han til mellemnavnet *Peter*, som også gav hans navn et mindre præg af hans bondske ophav. Efternavnet *Møller* er kun én gang sét brugt én gang i forbindelse med hans forældre – nemlig ved begravelsen af Jens Peters mor i 1832, hvor faderen nævnes som *Peter Møller*.

I lægdsrullen 1806³ for Gosmer sogn er Jens opført som 16-årig og der står i kommentarfeltet, at han ved sessionen 1810 er registreret som lidende af *Brok* - og i øvrigt flyttet til *Saksild sogn*. I lægdsrullen 1810⁴ for Saksild sogn står i notatet *Virkelig Brok*, i 1811 står *Stærk Ansats til Brok* og i 1812 *Udygtighedspas*⁵. Herefter blev Jens slettet fra lægdsrullen.



Gosmer kirke

¹ Begravet 15-NOV-1818 Vedslet sogn – kun 3 mdr. gammel

² Hjemmedøbt denne dato og begravet 14-APR-1833 Vedslet sogn – bare 14 dage gammel

³ Gosmer sogn = nummer 22/16

⁴ Saksild sogn = nummer 173/143

⁵ *Udygtighedspas* = bevis for uegnet til militærtjeneste

Jens Peter Møller var skolelærer på Grumstrup Skole i Vedslet sogn fra 1816 til sin død 1849¹.

Han og Johanne var hhv. 28 og 19 år, da de i 1817 blev viet i Horsens Kbst: *Trolovet 12. October Ungkarl Jens Peter Møller, Skolelærer og Pigen Johanne Rasmusdatter - viet 11 Novbr, 1817.*

I skiftet efter sin far *Peder Rasmussen* i 1829 nævnes Jens som en *Søn, Skolelærer Jens Pedersen af Grumstrup.*

Jens og Johanne fik 9 børn i ægteskabet, hvoraf dog mindst 2 døde som små. På grund af deres arbejde har de næppe boet sammen til hverdag. Jens var skolelærer og boede på Grumstrup Skole i Vedslet sogn, og Johanne var Jordemoder og boede i Haldrup by i Vær sogn – og der var ca. 11 km mellem de 2 byer. Alle deres børn blev døbt i Vedslet sogn, hvor også de ældste af børnene blev konfirmeret, mens de mindste af børnene blev konfirmeret i Vær sogn. Johanne er formentlig flyttet til Vær sogn, fordi hun dér fik job som *Gjordemoder for Vær og Søvind Sogne.*

Han døde i 1849: *Skolelærer i Grumstrup fød i Fensteen (i Gosmer sogn), hans Fader var Huusmand Peder Møller sammesteds (Fensten). Døde af Vattersot², 60 3/4 år gl.. Der blev ikke afholdt skifte efter Jens Peter Møller, men af skifteprotokollen³ fremgår, dødsfaldet var blevet anmeldt den 18. sept. 1849 af Niels Jensen af Grumstrup, der sagde, at skolelærer Jens Peter Møller sammesteds var død i gaar efterladende sig enke og 7 børn, hvoraf nogle umyndige. Enken erklærer nærmere, om hun ønsker skifte foretaget. Det fremgår også af skiftet, at hun ønskede - og fik - bevilget ret til at hensidde i uskiftet bo.*

Folketællinger:

FT 1801: Fendsteen Bye, Gosmer sogn, Hads hrd, Aarhus amt: Her ses den 13-årige *Jens Pedersen* boende hos sine forældre *Jordløs Huusmand og Hiulmand Peder Rasmussen* (46 år) og *Hans Kone Ane Jensdatter* (37 år) med børnene: *Jens Pedersen* og *Maren Pedersdatter*. Hos dem bor børnenes farfar og farmor: *Rygter paa Gersdorfs-lund Rasmus Pedersen* (68 år) og *Hans Kone Ane Sørens-datter* (68 år).

FT 1834: Grumstrup Skole, Grumstrup By, Vedslet sogn, Voer hrd, Skanderborg amt: Her nævnes Jens som skolelærer, 46 år og gift. Hustruen Johanne Møl-

¹ Erik Hauberg Lind: *Ryttergårde og grønne tofter - egnhistorie fra Vedslet sogn, udgivet 1989*

² *Vattersot* = en ophobning af væske i kroppens væv

³ Skifte B 65-215 pag 436a og pag. 476a. Teksten er ordret gengivet, men ikke bogstavsret transkriberet

ler er født Rasmussen (36 år). De bor med børnene Niels Sadolin (5 år), Rasmus Peter (3 år), Rasmine Petrine (14 år), Ane Johanne Helene (11 år), Pouline Kirstine (8 år) og Jensine Møller (1 år).

FT 1840: Grumstrup Skole, Grumstrup By, Vedslet sogn, Voer hrd, Skanderborg amt: Skolelærer Jens Peter Møller (52 år) bor alene med børnene Niels Sadolin (11 år), Rasmus Peter (9 år), Rasmine Petrine (20 år) og Pouline Kirstine (14 år).

FT 1845: Grumstrup Skole, Grumstrup By, Vedslet sogn, Voer hrd, Skanderborg amt: Skolelærer Jens Peter Møller (57 år og født i Gosmer sogn i Aarhus amt). Han bor alene med børnene Rasmus Peter (14 år), Pouline Kirstine (19 år) og Jensine Møller (12 år).

55. Johanne Rasmusdatter, Jordmoder, født 1798 Horsens Vor Frelser sogn, Nim hrd, Skanderborg amt, døbt 21-NOV-1798 Horsens Vor Frelser sogn, død 31-AUG-1853 Vær sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, begravet 06-SEP-1853 Vær sogn.

Johanne blev døbt i Vor Frelser Kirke i Horsens i 1798 *Onsdagen den 21 Novemb. Taarnvægter Rasmus Nielsen og Hust¹ Johanne Hansdatter En Datter Johanne. Faddere: Mad(ame) Tonboe, Jomfr.² Stilling. H:(?) do* (må vel være Jomfru?) *Rasmusen Knud Groth og Niels Maler*. Hun blev sikkert opkaldt efter sin fars første hustru *Johanne*, der døde året før Johannes fødsel.

Den 1. Søndag efter Paaske 1813 (25-APR) blev *Johanne* konfirmeret i samme kirke, som hun var døbt i – og hun var da 14½ år gammel.

Johanne blev døbt som *Johanne Rasmusdatter*, men ved datteren *Ane Johanne Helene's* konfirmation i 1836 nævnes hun som *Johanne Marie Rasmusdatter* – og ved datteren Rasmine's vielse i 1842 i nævnes datteren som *Gjordemoderens Datter i Haldrup*.

Johannes to første børn - Rasmine og Johanne - er med rimelighed opkaldt efter *Johanne's* forældre (Rasmus og Johanne). *Johanne* og Jens Peters 1. barn *Rasmine* blev kun 3 måneder gammel, så da de 2 år senere igen får en datter, døbes hun også med navnet *Rasmine*, hvilket vel er et navneopkald efter Johannes far *Rasmus*. Den næste datter bliver døbt *Johanne*, og det er sikkert et opkald efter Johannes mor *Johanne* - og måske *Johanne* selv. Jens og *Johanne* fik i 1833 et tvillingepar – en dreng og en pige, hvor drengen dog kun blev 14 dage gammel.

¹ *Hust* = hustru

² *Jomfr.* = Jomfru

Johanne Møller, født Rasmussen, Gjordemoder i Vær og Søvind sogne, Enke af Haldrup efter Skolelærer Møller i Grumstrup blev begravet 06-SEP-1853 i Vær sogn..

Folketællinger:

FT 1801: Borregades Sdr. Siide, Horsens Købstad, Nim hrd, Skanderborg amt: Her bor den 2-årige *Johanne* hos forældrene *Huusbonde og Taarnvægter Rasmus Nielsen* (39 år) og *Hans Koene Johanne Hansdatter* (25 år).

FT 1840: Haldrup by, Vær sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, *et Huus: Gjorde-moder Johanne Rasm. Møller* (42 år og gift) bor alene med hendes 3 børn: Anne Helene Møller 17 år, Jensine Møller (7 år) og Severine Møller (5 år).

FT 1845: Haldrup by, Vær sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, *et Huus: Enke og Gjordemoder Johanne Rasmussen Møller* (47 år og født i Horsens) og datteren Severine Pedersen Møller (10 år og født i Vedslet sogn). De har Mette Marie Hansdatter (20 år og ugift) boende, og hun er tjenestepige og også født i Vedslet sogn i Skanderborg amt.

FT 1850: Haldrup by, Vær sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, *et Huus: Gjorde-moder for Væhr og Søvind Sogne, Johanne Rasmussen Møller* (52 år, Enke og født i Horsens) med børnene Jensine Møller (17 år) og Severine Møller (15 år). Johanne har desuden et Pleiebarn, i Søns sted, Marius Nielsen (4 år og født i Søvind sogn i Skanderborg Amt).

56. Lars Pedersen, Tjenestekarl, Inderste og Daglejer, født omk 1792, død 03-JAN-1842 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 09-JAN-1842 Tikøb sogn. Viet 23-APR-1830 Trinitatis sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt Sophie Kirstine Kruse, børn: Amalie Cristiane Josephine Pedersen døbt 09-NOV-1827¹, Frederik Ferdinand Petersen døbt 02-APR-1830² (ane 28), Elvine Elisabeth Albertine Larsdatter døbt 10-JUL-1831³, Sophie Emilie Larsdatter døbt 14-SEP-1834, Inger Margrethe Wilhelmine Pedersen døbt 14-JUL-1839.

Lars og Sophie Kirstine blev viet i Trinitatis Kirke i APR-1830 - blot 3 uger efter, at de i Vor Frue Kirke havde fået døbt deres andet barn. Ved vielsen opgives Lars at være 36 år gammel og fra Lyngby, mens Sophie Kirstine's alder opgives som 34 år gammel og fra *Adelgade 307 & 8*. Deres forlovere var *Skræddermester L. F. Hammon, Laxegade 209* og *Glarmester F. L. Gigas Lille Løngangstræde 68⁴*.

Kort tid efter vielsen flytter parret til Asminderød sogn, hvor deres tredje barn døbes. I 1834 findes familien i Tikøb sogn, hvor de to yngste børn er døbt. Alle 5 børn bliver konfirmeret i Tikøb sogn.

¹ Døbt i Trinitatis sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt

² Døbt i Vor Frue sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt

³ Døbt i Asminderød sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt

⁴ *Glarmester Friderich Gigas* sés ved FT 1801 som 39-årig, gift og boende i Rosen borg kvartér.

Han døde i 1842 og blev begravet i Tikøb sogn 09-JAN: *Lars Pedersen, Indsieder paa Nyrup Overdrev, 50 Aar*; og der blev ikke afholdt skifte efter ham¹. Her blev det oplyst, at *der er kommet anmeldelse den 7. januar om, at Indsieder Lars Pedersen, Nyrup Overdrev er død 3. januar (1842) og at enken ønsker at sidde i uskiftet bo, hvilket bevilges.*

Folketællinger:

FT 1834: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Gurre Skoledistrict, Nyerup, *et Huus: Inderste og Dagleier Lars Pedersen (41 år) og hans Kone Sophie Kirstine Kruse (36 år) med børnene Amalia Christiane Josephie Larsdatter (7 år), Frederik Ferdinandt Larsen (5 år) og Ovine Christiane Albertine Larsdatter (3 år).*

FT 1840: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Gurre Bye, *Et Huus: Inderste og Dagleier Lars Pedersen (46 år) og hans Kone Sophie Kirstine Kruse (38 år) med 5 børn: Amalia Christiane Sophie Larsdatter (11 år), Frederik Ferdinand Larsen (9 år), Elvine Elisabeth Albertine Larsen (8 år), Sophie Emilie Larsdatter (5 år) og Inger Margrethe Wilhelmine Larsdatter (1 år). I huset bor yderligere en familie med 5 børn.*

57. Sophie Kirstine Kruse, Inderste, født 13-APR-1796 Skt. Petri sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 01-MAJ-1796 Skt. Petri sogn, død 02-MAJ-1867 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 06-MAJ-1867 Tikøb sogn.

Sophie Kirstine blev døbt i Skt. Petri Kirke, og da nævnes hendes forældre som *Johann Henrich Kruuse, Steinhauermeister* og *Hustru Maria Christiana geb.² Gigas*. Der var følgende faddere: *Frau Zimmermeister Mad: Maria Kopp, Jgf: (jomfru) Gertrud Sohl ..., Schmied Ole Jenen, Eisenkrämer Johann Hansen, Verpächter Lars Andersen.*

Ved datteren Inger Margrethes konfirmation i 1853 nævnes, at Sophie Kirstine Kruse er *af Helsingør*.

De sidste 4 år af sit liv boede Sophie på *Tikøb Forsørgelses- og Arbejdsanstalt*³. Der oplyses det, at hun blev indskrevet 24-APR-1863, 63 år gammel og var født i København. Hendes seneste opholdssted før indskrivningen var Helsingør. Ved

¹ Kronborg Rytterdistrikts Birks Skifteprotokol 1836-1843, side 361

² *geb.* = geboren = født

³ Tikøb- Forsørgelses- og Arbejdsanstalt, Hovedborg over forsørgelsesanstaltens lemmer og fattige 1861-1873, side 120

ankomsten til anstalten havde Sophie medbragt: 1 Særk¹, 1 Kjole, 2 Tørklæder, 1 par Strømper og et par Støvler. Sophie får på anstaltet udleveret 1..... og 1 gammel Kjole.

Sophie, der var enke i 25 år, døde i 1876 og blev begravet i Tikøb sogn: *Sophie Kirstine Pedersen, Enke efter Arbejdsmand Lars Pedersen af Ømosen, Lem paa Tikjøb Arbeidsanstalt, 67 Aar.*

Der blev afholdt skifteforretning efter Sophie²: *Aar 1867 den 2. Maj anmeldtes at Lem af Tikøb Forsørgels- og Arbejdsanstalt, Arbejdsmands Lars Pedersens Enke Sophie Kirstine Petersen, i dag er afgaaet ved Døden 67 Aar gl.. Efterladt intet.*

Folketællinger:

FT 1801: Københavns amt, København (Staden), Frimand Kvarter, Frimands Kvarter, Matr. 56, 210: Stenhuggermester og Huusbondede Johan Henrich Kruse (38 år) og hans Kone Kirstine Gigas (35 år). Børn: Trine Gigas (11 år), der nævnes som datter af hustru Kirstine og Underholdes hos Forældrene. Desuden fællesbørnene: Johan Henrich [Kruse] (9 år), Sophie Kruse (5 år) og Elise Kruse (2 år). Familien har en 24-årig ugift tjenestepige: Gundel Nielsdatter.

FT 1845: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Gurre Skoledistrict, *Et Huus: Hér bor Inderste Sophie Christine Kruse (51 år og enke, født i København), der lever af Haandarbeide med to af sine børn: Amalie Crestiane Pedersen (18 år og ugift, født i København) og Inger Margrethe Wilhelmine Pedersen (6 år og født i Tikøb.)* I samme hus bor også tre enlige kvinder.

FT 1850: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Helsingør Kbst., Fiolgade, *1 Hus: Hér bor Arbejdskone Sophie Kirstine Petersen (49 år(!) og født i København) med døtrene Amalie Christine Josephine Petersen (20 år og født i København) og Inger Margrethe Wilhelmine Petersen (10 år og født i Tikøb sogn).*

FT 1860: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Helsingør Købstad, Skt. Annagade 183, Forhus (Ejes af Major Friess Arvinger): *Enke Sophie Christine Petersen (59 år og født i København).* Det nævnes, at hun var *Enke efter arbejdsmand Lars Petersen* og at hun *ernærer sig ved arbejde*. Sophie bor sammen med sin ældste datter *Amalie Christine Josephine Petersen (29 år, ugift og født i København)*. Om datteren står, at hun *ernærer sig ved arbejde og har understøttelse af Fattigvæsenet*.

58. Carl Magnus Olsen, Inderste og Daglejer, født 27-JUL-1795 Borsholm, Hornbæk, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 02-AUG-1795 Tikøb sogn, død 07-AUG-1864 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, begravet 11-AUG-1864 Tikøb sogn. Viet 21-NOV-1823 Hornbæk sogn Marie Svendsdat-

¹ Særk = beklædningsstykke af linned, båret af kvinder inderst på kroppen

² Kronborg Østre Birks Skifteprotokol 1865-1870, side 221

ter, børn: Ane Carlsdatter døbt 22-SEP-1822, Hans Carlsen døbt 11-JUL-1825, Birthe Sophie Carlsdatter døbt 18-MAJ-1828, Caroline Wilhelmine Carlsdatter døbt 24-APR-1831 (ane 29), Anders Svendsen Carlsen døbt 27-JUL-1834, Sven Peter Carlsen døbt 10-MAR-1839, Johanne Marie Sophie Carlsdatter døbt 03-DEC-1843.

Med mellemnavnet *Magnus*, som sikkert er et navneopkald efter moderen Britte's far, blev *Carl* døbt i Hornbæk Kirke: *Borsholm*¹: *Carl Magnus, en Søn af Ole Paulsen og Britte Magnus Datter. Fadd: Frøken Sophia Charlotte Castonier, Frøken Eleonore Castonier, Hr. Gøttsche paa Esserom, Controlleur Møller af Steenstrup. Carl Magnus Olsen fra Borsholm var 14½ år gammel, da han Quasimodogeniti (21/4) i 1811 blev konfirmeret i Tikøb Kirke.*

Carl Magnus og Marie blev 1823 gift i Hornbæk Kirke: *Ungkarl Carl Magnus Olsen (26 år), Tjenestekarl af Lille Esbønderup (Tikøb sogn) og Pigen Marie Svendsdatter (24 år) af Hornbæk.* Forlovere var: *Inds. Anders Olsen i Gurre og Fisker Ole Pedersen Kræmer*² af Hornbæk. Anmærkning: *Tillysning begyndt Dom. Misericordia 1822. (= 2. Søndag efter Påske, den 21. april 1822).*

Han og Marie får datteren *Ane Carlsdatter* den 25-APR-1822 og hun bliver døbt 22-SEP samme år – men parret bliver først gift mere end 1 år senere! Der er huller i kirkebogen omkring tidspunkterne for datterens fødsel og dåb, hvorfor det ikke er muligt at sé, at datteren er født *Uægte*. De kendte datoer for fødsel og dåb findes ved *Ane's* konfirmation i 1837.

Carl Magnus blev enkemand i 1857 og døde selv i 1864: *Enkemand, død som Fattiglem i Tikjøb Arbejdsanstalt. Skifteretsattest af 9de Aug 65 Ligsynsattest af 10 Aug s. A*³.

Folketællinger:

FT 1834: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Borsholm Skoledistrikt, Saunte et hus: *Inderste og Dagleier Carl Magnus Olsen (38 år), Hustru Marie Svendsdatter (36 år) med børnene: Ana Carlsdatter (12 år), Hans Carlsen (9 år) og Caroline Carlsdatter (4 år).*

FT 1840: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Helsingør Købstad, Uden for byen: *Arbejdsmand C.M. Olsen (45 år) og hustru Marie Svensen (44 år) med børnene: Ane Carls (17 år), Hans Carls (14 år), C.W. Carlsen (= Caroline Wilhelmine, 8 år), Anders Svendsen (= Carlsen, 5 år) og Svend Peter Carlsen (2 år).*

¹ Borsholm er en større landsby i Tikøb Sogn (tidl. Hornbæk sogn), der ligger øst for Klosteris Hegn og syd for Hornbæk

² *Kræmer* = Kræmmer = person, der driver handel

³ s. A = samme år

FT 1845: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Skibstrup, 1 hus: *Inderste og daglejer Carl Magnus Olsen* (50 år) og *Marie Svens Datter* (48 år) med børnene *Caroline Carls Datt* (14 år), *Anders Carlsen* (11 år) og *Sven Peter Carlsen* (7 år).

FT 1850: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Holmene, 1 hus: *Inderste og daglejer Carl (Magnus) Olsen* (55 år) og *Marie Svendsdatter* (54 år). De bor i samme hus som datteren *Caroline* (21 år), dennes mand, *Indsidder og Dagleier Henrik Thelin* (33 år) og parrets da udøbte datter på 1 år.

FT 1855: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Hellebæk sogn, 1 hus - opslag 24: *Arbejdsmand, Almissem Carl (Magnus) Olsen* (60 år) og *Marie Svendsen* (58 år). De bor stadig sammen med datteren *Caroline* (25 år), der nu er enke med børnene *Thyra Eleonora Thelin* (6 år) og *Carl Henrik Thelin* (2 år).

FT 1860: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Ålsgårde: Hér ses *Arbejdsmand og Fattiglem Carl Magnus Olsen* (66 år og enkemand) med datteren *Caroline Wilhelmine Carlsdatter* (30 år og enke), der er fattiglem og har lidt håndarbejde. De bor med Carolines børn: *Thora Eleonora Thelin* (11 år), *Carl Henrik Thelin* (8 år), *Hans Carlsen* (4 år) og et *Udøbt Pigebarn*, som senere døbes *Inger Marie Frederikke*.

59. Marie Svendsdatter, født 20-OKT-1798, Hornbæk, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 28-OKT-1798 Tikøb sogn, død 24-JUL-1857 Esbønderup Sygehus, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, begravet 25-JUL-1857 Hellebæk sogn, Lyng-Kronborg hrd. Hun blev døbt 25-OKT-1798 = *21 past trinitatis* i Hornbæk Kirke: *Marie; en datter af Sven Mogenssen. Fad. Lars Jensens kone Petronelle Jensdatter, Peder Jensen, Christian Christensen, Mogns Pedersen* (og) *Niels Jensen*. Marie blev også konfirmeret i Hornbæk Kirke, hvilket skete 3. Søndag efter Paaske 1813 (09-MAJ) *Marie Svends., 14½ Aar, Født i Hornbek.*



Esbønderup Sygehus fra 1755 - 18-20 senge

Ved folketællingen i 1801 boede den 2-årige *Marie* med sine ni ældre søskende hos forældrene i Hornbeks Leje, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt.

Marie døde den 24-JUL-1857 på *Esbønderup Sygehus*¹ - og allerede dagen efter blev hun begravet på Hellebæk Kirke.

¹ I tidligere tider var hospital betegnelse for en fattiggård/fattighus eller *mild stiftelse*. Dette er baggrunden for, at mange hospitaler uden for København kaldes *sygehuse*. *Esbønderup Sygehus* er fra 1755 - og det første sygehus på Sjælland udenfor København.

kegård: *Fattiglem paa Aalsgaard Carl Olsens Hustru, født Svensen, død paa Esbønderup Sygehuus*. Der er sjældent at se så kort tid mellem død og begravelse - men præsten kan selvfølgelig have skrevet forkært.

60. Niels Christiansen, Sæbesælger og Værtshusholder, født 1795 Skalstrup, Vor Frue sogn, Sømme hrd, Roskilde amt, døbt 29-MAR-1795 Vor Frue sogn, Roskilde. Viet før 1826 Anne Marie Hermansdatter, børn: Herman Nielsen døbt 16-FEB-1826 (ane 30), Marie Sophie Nielsen født omk 1827, Peter Eduard Christiansen døbt 24-MAJ-1839.

Niels blev døbt 1795 i Roskilde Vor Frue Kirke: *Palmesøndag havde Huusmand Christian Pedersen i Schalstrup en Søn til Daab kaldet Niels baaret af Hans Pedersens Datter Mette og Niels Pedersens Hustru*.

Han og Anne Marie Hermansdatter er rimeligvis viet i København, hvor også to af de tre børn også er fundet døbt. Sønnen Herman, der blev døbt i 1826, er forméntlig opkaldt efter sin morfar *Herman Poulsen*, og ved hans dåb nævnes *Niels* som *Sæbesælger* og boende på *Ulfeldts Plads nr. 110*¹.

Sønnen Peter Eduard, der døbes 1839 i Trinitatis sogn bliver døbt med efternavnet *Christiansen*.

Folketællinger:

FT 1801: Roskilde amt, Sømme hrd, Vor Frue sogn, Skalstrup by, 9. familie, et hus: Hér bor *Niels* og hans søskende hos sine forældre *Christian Pedersen* (65 år), *Inderste og gaaer i Dagleye og hans Kone Maren Jensdatter* (45 år). Det ses af Folketællingen, at begge er i deres 2. ægteskab

FT 1840: Kalkbrænderivej 131 ACD, Udenbys Klædebo Kvarter 2, Københavns amt: *Værtshusholder Niels Christiansen* (45 år) og *hans Kone Ane Marie Hermansen* (42 år) med børnene Herman Christian(?) Christiansen (14 år), Marie Sophie Christiansen (13 år) og Peter Eduard Christiansen (1 år). Børnene er denne gang nævnt med samme efternavn som faderen! Familien havde Frederik Jensen (20 år) og Ane Marie Rasmussen (16 år) som Tyende.

FT 1845 Østerbro hele huset nr. 113 B kælderer, Udenbys Klædebo Kvarter, Københavns amt: *Wærtshuusholder Niels Christiansen* (49 år og født i Kelstrup) og *hans Kone Ane Marie Poulsdatter* (47 år og født i Storehedinge) med børnene Herman Nielsen (18 år og i Steenhuggerlære), Marie Sophie Nielsen (17 år) og Peter Nielsen (5 år). Børnene, der alle er født i København) er hér nævnt med efternavn efter faderens fornavn. Familien havde tjenestefolkene Sine Hansen (23 år, ugift og født i Slagelse) og Hans Iver Hansen (26 år, ugift og født i Næstved).

FT 1850: Blegdamsvej 83 stueetagen, Udenbys Klædebo Kvarter, Københavns amt: *Wærtshuusholder og Huusfader Niels Christiansen* (55 år og født i Skalstrup

¹ Ulfeldts Plads blev i 1841 omdøbt til Gråbrødretorv

i Roskilde amt) og *hans Kone Maria Hermansen* (53 år og født i Store Heddinge) med børnene Herman Christiansen (24 år, ugift og fraværende, indkaldt til krigstjeneste, stenhuggersvend), Marie Sophie Christiansen (23 år og ugift) og Peter Christiansen (11 år). Børnene, der alle er født i København, er hér nævnt med faderens efternavn.

61. Anne Marie Hermansdatter, født Store Heddinge sogn, Stevns hrd, Præstø amt, døbt 17-SEP-1797 Store Heddinge sogn.

Anne Marie blev 1797 døbt i Store Heddinge: *Herman Poulsen og H: Margrethe Jens Datter af H: en Datter som den 13de* (AUG blev hjemmedøbt) *og kaldet Anne Marie. Søndagen den 17. Septembr. - 14de efter Trinitatis blev Daaben Confirmeret af Herman Poulsen, hans under No. 26 Hjemmedøbte Datter Anne Marie, frembaaren af Sr. Wöldiches Pige Kirsten Peders Datter.* Blandt fadderne ses en Jens Nielsen (der kan være barnets morfar) og en Jeppe Poulsen (der kan være barnets farbror).

FT 1801: Præstø amt, Stevns hrd, Store Heddinge Købstad, Egestræde 63: Den 4-årige *Ane Marie Hermansdatter bor hos forældrene Daglejer Herman Poulsen* (30 år) og hustru *Margrethe Jensdatter* (31 år).

62. Lars Hansen, Bøsemagersvend, født omk 1783 Søborg sogn, Holbo hrd, Frederiksborg amt, død 06-APR-1838 Hellebæk sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 13-APR-1838 Hellebæk sogn. Viet 24-NOV-1811 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd Sidsel Jørgensdatter, børn: Marie Lisbeth Larsdatter døbt 29-NOV-1812, Anders Jørgen Larsen døbt 13-NOV-1814, Bodil Kirstine Larsdatter døbt 06-FEB-1820, Sophie Frederikke Larsdatter døbt 30-SEP-1821 (ane 31), Wilhelm Larsen døbt 11-OKT-1830.

Der findes ingen kirkebøger fra Søborg sogn før 1815, idet Præstegården brændte den 23. og 24. april 1873, men *Lars Hansen* blev født på *Passebækgaard* i Søborg sogn omk 1783¹.

Lars arbejdede og boede på *Kronborg Geværfabrik*, da han og Sidse blev gift i 1811: *Ungkarl Lars Hansen og Pige Sidse Jørgensdatter ægteviede Dom: 24. p. Trinit.*

Han døde i 1838 og begravdes fra Hellebæk Kirke: *Bøsemagersvend paa Kronborg Geværfabrik - 55 Aar - født i Børstrup i Søborg.*

Folketællinger:

¹ Kilde: Slægtsforsker Frida Kristensen, Græsted Lokalhistoriske Forening

Ved folketællingen i 1787 bor den 4-årige *Lars* hjemme hos sin mor *Maren Nielsdatter* (26 år og i sit 2. ægteskab), og hendes nye mand *Husbonde, Gaardbeboer og Skovfoged Hans Pedersen*, der er 25 år og lever i sit første ægteskab. De bor i Passebæk, Søborg sogn, Holbo hrd, Frederiksboerg amt. *Lars* bor sammen med sin 1-årige helbror *Niels* og hans fars børn af hans to tidligere ægteskaber. Også ved folketællingen i 1801 bor den 17-årige *Lars* hjemme hos sin mor i Passebæk.

FT 1834: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Hellebæk Skoledistrict, Hellebæk, Geværfabrikken, et hus: *Bøssemagersvend Lars Hansen* (51 år) og hans *Kone Sidse Jørgensdatter* (47 år) med børnene: *Bodil Christine Larsdatter* (15 år), *Sophie Frederikke Larsdatter* (13 år) og *Wilhelm Larsen* (5 år).

63. Sidsel Jørgensdatter, født 1787 Asminderød sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 15-APR-1787, død 17-JAN-1856 Hellebæk sogn, Lyng-Kronborg hrd, begravet 23-JAN-1856.

Ved dåben blev hun i kirkebogen kaldt *Cisse*, der dog senere blev til *Sidse* eller *Sidsel*: *Jørgen Jørgensen og hstr. Ellen Pedersd: fra Asminderød 1 d: Cisse. Dom Q:M:G: (1787, Quasimodogeniti 15-APR). (Faddere) Lisbeth Thomas Jørgensens fra Asminderød ledsaget af Boel Sørens: fra Endrup. Test Lars Olsen, Jørgen Thomsen og Jørgen Bendsen alle fra Asminderød.*

Sidse Jørgensd: blev sammen med 25 andre piger konfirmeret i Asminderød sogn den Anden Søndag efter Paaske i 1802 (02-MAJ).

Hun og *Lars* fik sammen fem børn, der alle både blev døbt og konfirmeret i Hellebæk Kirke.

Sidse døde 1856 og blev begravet som *Fattiglem af Hellebek - 69 Aar – Enke efter Bøssemagersvend Lars Hansen*.

Folketællinger:

FT 1787: Den 1-årige *Sidse Jørgensdatter* bor hjemme hos forældrene *Staldkarl Jørgen Jørgensen* (37 år) og *Kone Ellen Pedersdatter* (29 år) med to ældre søskende. De bor i *Asminderød Bye*, Asminderød sogn, Lyng-Kronborg hrd i Frederiksborg amt.

FT 1801: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Asminderød sogn, Nyboe: Her er 13-årige *Sidse Jørgensdatter* én af tre unge tjenestefolk hos familien *Gaardmand og Huusbond Per Persen* (28 år) og hans *Kone Birthe Matisdatter* (20 år).

FT 1834: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Hellebæk Skoledistrict, Hellebæk, Geværfabrikken, et hus: *Bøssemagersvned Lars Hansen* (51 år) og hans *Kone Sidse Jørgensdatter* (47 år) med børnene: *Bodil Christine Larsdatter* (15 år), *Sophie Frederikke Larsdatter* (13 år) og *Wilhelm Larsen* (5 år).

FT 1840: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Tikøb sogn, Kronborg Geværfabrik, *Et Huus: Enke og Almissem Sidse Jørgensdatter* (53 år) med børnene *Sophie Frederikke Larsen* (19 år) og *Wilhelm Larsen* (11 år). Hun nævnes at have yderligere et barn - *Oline Wilhelmine Larsen* (2 år). Dette er imidlertid en fejl, idet dette barn er Sidse's uægte barnebarn gennem datteren *Marie Lisbeth*. I huset bor også en anden familie: *Smergelsvend Peter Hansen* (44 år) og hans *Kone Elllen Andersdatter* (48 år). Dette par har tre børn.

FT 1845: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Hellebæk sogn, Hellebæk, et *Huus: Enken Sidse Jørgensdatter* (58 år og født i Asminderød) ernærer sig nu ved *Frugthandel og Haandarbeide* og hos hende bor også sønnen *Wilhelm Larsen* (16 år og Læredreng i Fabrikken¹). Den ældste datter *Marie Lisbeth Larsdatter* (33 år) er flyttet hjem og ernærer sig - som moderen - ved *Frugthandel og Haandarbeide*, og hun har sin 7-årige datter *Oline Wilhelmine Larsen* hos sig. I huset bor også familien: *Bøssemagersvend Ludvig Loua* (34 år) og hans *Kone Marie Lisbeth Larsen* (30 år) med to børn. I huset bor også tjenestepigen *Caroline Henriette Vecht* (17 år)

FT 1850: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Hellebæk sogn, Kronborg Geværfabrik, et *Huus: Enke og Huusmoder Sidse Jørgensdatter* (63 år) modtager Pension og bor med sønnen *Bøssesvend Wilhelm Larsen* (21 år) og datteren *Marie Larsen* (38 år og ugift), der lever af *huuslig Haandgjerning*. Hun har hos sig den uægte datter *Wilhelmine Larsen* (12 år).

FT 1855: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Hellebæk sogn, et hus: Her ses *Sidsel Jørgensdatter* (68 år) nævnt som *Almissem* (og) *Huusmoder* boende med datteren *Elisabeth Larsen* (43 år og ugift), der arbejder med *Haandgjerning*.

64/80. Jørgen Hansen, Bødker, født omk 1731, død 1800 Nybølle, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, begravet 18-MAJ-1800 Hillerslev sogn.. Viet Marianne Marcusdatter, børn: Hans Jørgensen døbt 01-NOV-1764 (ane 32/40), Lovise Margreta Jørgensdatter døbt 25-JAN-1767, Maria Jørgensdatter døbt 30-JUL-1769, Marcus Jørgensen døbt 08-JUN-1772, NN Søn døbt 24-DEC-1775².

Jørgen var 69 år gammel, da han blev begravet i Hillerslev Kirke: *Jordet Huusmand Jørgen Hansen bødker i Nybølle*.

Ved folketællingen i 1787 ses *Huusmand og Bødker Jørgen Hansen* (57 år) og hans kone *Marie Marcusdatter* (49 år) med sønnen *Marcus Jørgensen* (15 år) boende i Nymølle by i Hillerslev sogn i Sallinge hrd, der ligger i Svendborg amt.

¹ Rimeligvis Kronborg Geværfabrik

² Drengens navn er ikke indført i kirkebogen ved dåben og heller ikke ved begravelsen i Hillerslev sogn 14-MAR-1779: *Midfaste Søndag Jordet Jørgen Bødkers Søn fra Nybølle, 3 aar*

65/81. Marianne Marcusdatter, omk 1736, død 1810 Nybølle, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, begravet 18-MAR-1810 Hillerslev sogn.

Jørgen og Marianne fik sammen fem børn, der alle er født *Pennsylvanien* og døbt i Herringe Kirke. Ved dåb af den sidstfødte i 1776, har præsten glemmt at skrive barnets køn og navn – han skriver blot: *4. Søndag i Advent døbt Jørgen Bødkers og Hustrus i Pensylvanien deres Barn.*

Marianne havde overlevet Jørgen med mere end 10 år, da hun blev begravet i 1810: *Jordet fra Nybølle Jørgen Hansen bødkers Enke Marianne Marcusdatter, 75 Aar.*

Ved folketællingen i 1801 bor *Mariane Markusdatter* hos sin datter Marie Jørgensdatter (32 år) og dennes mand Lars Pedersen (32 år), der er *Huusmand med Jord* og deres 10-årige datter Mette Marie Jørgensdatter. Familien bor i Nybølle by i Hillerslev sogn i Sallinge hrd i Svendborg amt, og det siges om *Marianne*, at hun er 70 år og enke, og nævnes som *Konens Moder* (og) *syer og spinder for betaling.*

66/82. Niels Larsen, Gårdboboer, født omk 1734, død 14-DEC-1824 Nybølle, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, begravet 21-DEC-1824 Hillerslev sogn. Viet 26-MAR-1760 Hillerslev sogn Susanne Jørgensdatter, børn: Jens Nielsen født omk 1760 (tvilling?), Lars Nielsen født omk 1760 (tvilling?), Maren Nielsdatter døbt 08-APR-1762 (ane 33/41), Berte Nielsdatter døbt 26-FEB-1764, Maria Nielsdatter døbt 01-DEC-1765.

Fødsel, dåb og konfirmation: Niels Larsen er født omk 1734 – og forméntlig i Hillerslev sogn - hvor der ikke findes kirkebøger for perioden 1727-1738, ligesom der ikke er indført konfirmationer for den relevante periode.

Han og Susanne blev gift i Hillerslev Kirke: *Trolovet 8/2-1760 - Nybølle og sammenviede d: 26de Martij:*

Der blev i 1779 afholdt et skifte¹ efter en *Hjulmand Anders Rasmussen i Espe*, og heri nævnes *Niels Larsen* som *Gaardmand i Nymølle* sammen med sin da afdøde far *Lars Nielsen*, der nævnes som et *Søskendebarn* til afdøde.

Året efter nævnes han igen samme sted² - denne gang som *Lavværg*³ for enken efter afdøde *Dines Isaksen*. Dette kunne tyde på, at der var familierelationer

¹ Fjellebro Skrifteprotokol 1719-1785, I-1077, 25-09-1779

² Fjellebro Skrifteprotokol 1719-1785, I-1093, 29-06-1780

³ Indtil 1922 kunne enken selv vælge sin lavværg – ofte en mand i familien

mellem Niels Larsen og Dines Isaksen, idet Niels ved begge folketællinger i 1787 og i 1801 havde børn af Dines Isaksen boende.

Niels blev begravet i 1824: *Niels Larsen, Aftægtsmand i Nybølle - 91 Aar.*

Folketællinger:

FT 1787: Svendborg amt, Sallinge hrd, Hillerslev sogn, Nybølle by: *Husbonde Bonde og Gaardbeboer Niels Larsen* (52 år og i første ægteskab) og hustru *Susanne Jørgensdatter* (56 år og i første ægteskab) med børnene *Jens Nielsen* (27 år, tvilling? og ugift), *Lars Nielsen* (27 år, tvilling? og ugift), *Maren Nielsdatter* (25 år og ugift) og *Birthe Nielsdatter* (23 år og ugift). Desuden ses en 10-årig tjenestdreng *Hans Dinessen*.

FT 1801: Svendborg amt, Sallinge hrd, Hillerslev sogn, Nybølle by: *Husbonde Bonde og Gaardbeboer Niels Larsen* (65 år) og hustru *Susanne Jørgensdatter* (61 år) med børnene *Jens Nielsen* (40 år og ugift) og *Maren Nielsdatter* (38 år og ugift) og 2 tjenestefolk: *Karl Jørgensen* (16 år) og *Maren Dinnesdatter* (21 år).

67/83. Susanne Jørgensdatter, født omk 1730, død 1804 Nybølle, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, begravet 09-FEB-1804 Hillerslev sogn.

Fødsel, dåb og konfirmation: Susanne Jørgensdatter er født omk 1730 - og formentlig i Hillerslev sogn - hvor der ikke findes kirkebøger for perioden 1727-1738, ligesom der ikke er indført konfirmationer for den relevante periode.

De to ældste børn - Jens og Lars, der i folketællingen 1787 begge nævnes som 27 år gamle - er ikke som de efterfølgende børn fundet døbt i Hillerslev sogn. Dette kan skyldes at de er født udensogns før Niels og Susanne blev gift i Hillerslev sogn 1760.

Susanne begravedes i 1804: d: *9 Fbr jordet Insidder Niels Larsens Hst Susanne Jørgens Datter fra Nybølle 74 Aar.*

70/86. Jørgen Christensen, Gårdfæster, født 1734 Vester Hæsinge sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, døbt 04-APR-1734 Vester Hæsinge sogn, død 02-APR-1814 Hågerup, Brahetrolleborg sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, begravet 09-APR-1814 Brahetrolleborg sogn. Viet (1) omk 1760¹ Karen Nielsdatter, børn: Anne Sophia Jørgensdatter født omk 1760² (ane 35/43), Niels Jørgensen født omk 1762³, Christen Jørgensen født omk 1767⁴, Anders Jørgensen født omk 1770⁵, Søren Jør-

¹ Parrets første barn fødes omk 1760

² Konfirmeret Brahetrolleborg 1776

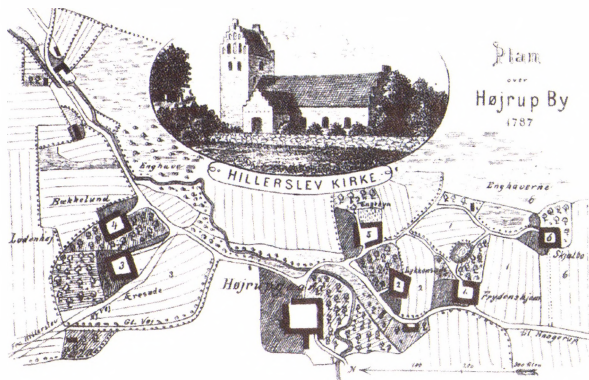
³ Konfirmeret Brahetrolleborg 1779

⁴ Konfirmeret Brahetrolleborg 1783

⁵ Konfirmeret Brahetrolleborg 1786

gensen født omk 1777¹. Viet (2) 1783² Maren Hansdatter, børn: Karen Jørgensdatter døbt 08-JAN-1786, Anne Cathrine Jørgensdatter døbt 08-MAJ-1789.

Jørgen blev i 1734 døbt i Vester Hæsinge Kirke: *Midfaste Søndag blev døbt Christen Christensen's Søn N: Jørgen*. Hans to vielser er forméntlig skét i Brahetrolleborg Kirke, hvorfra kirkebøger med vielsesdatoer før 1784 ikke findes.



Gården *Æresæde* (nr. 3 nederst til venstre)

Han var 23 år gammel, da hans far døde i 1758. Faderen havde været fæster af gården *Æresæde*, der lå i Højrup by i Brahetrolleborg sogn. Jørgen overtog fæstet af gården, da hans mor opgav at føre den videre³. Jørgen forlod dog allerede fæstet året efter, og overtog i stedet sin svigerfader *Niels Jensens* fæste af gården *Lundegaard*, der lå i Hågerup by i Brahetrolleborg sogn.

Jørgen Christensen var først gift med *Karen Nielsdatter*, der døde 1783 og med hvem han fik mindst 5 børn, og derefter med *Maren Hansdatter af Krogen*, med hvem han fik to døtre, hvoraf den ældste *Karen*, sikkert er opkaldt efter Jørgens første hustru.

Hustruen *Maren* døde 05-MAJ-1807 i Brahetrolleborg sogn - og Jørgen blev da enkemand for anden gang. I forbindelse med Maren's begravelse skrev præsten i kirkebogen: *Maren Hansdatter af Haagerup død 5. Maj, beg. 12. Maj, 58 aar. Født i Haagerup, Gift med Gaardmand Jørgen Christensen i Haagerup, med hvem hun havde 2de Pigebørn, som med Faderen efterleve. Hun var syg paa 3die Aar af Tæring hvoraf hun, efter at have været ½ Aar sengeliggende, døde.*

Jørgen ville tilsikre gården *Lundegaard* til sin datter *Karen* af andet ægteskab, hvorfor han fik sin ældste søn *Niels Jørgensen* af første ægteskab til at overtage gården *Stenmark* i Grønderup. Sønnen *Niels* forlod imidlertid *Stenmark* og fik husly i et af faderen tilhørende *Hus ved Haagerup Gade*.

¹ Alder opgivet fra skiftet efter moderen i 1783, og han er ikke fundet i Brahetrolleborg KB

² Første hustru døde i SEP-1783 og vielser før 1784 ses ikke i Brahetrolleborg kirkebog

³ Brahetrolleborg Skifteprotokol 1719-1770, I-391b, 04-APR-1758

Herover blev far Jørgen så gal, at han i 1810 solgte huset til en anden, og lod sønnen *Niels* sætte ud af huset med magt - alle hans ejendele blev sat ud på gaden. I følge skifte af 20-SEP-1809 og *Afstaaelsesforretning* af 09-FEB-1810 gik gården *Lundegaard* til svigersønnen *Mads Jensen Krog*, der var gift med Jørgens datter *Karen Jørgensdatter*¹.

I forbindelse med Jørgens begravelse i 1814 skriver præsten: *Aftægtsmand Jørgen Christensen af Haagerup, 80 Aar. Anmærkninger: Fød i Wester-Hæsinge. Havde været 2de Gange gift; i 1ste Ægteskab været Fader til 6 Sønner og 1 Datter leve; i 2det Ægteskab til 2de Døttre, som begge leve, af hvilke den Ældste er gift med Gaardmand Mads Jensen Krog, der, i Følge en Disposition af Jørgen Christensen, har modtaget dennes Gaard med sin Hustrue. I det sidste halve Aar følte han, at hans Kræfter aftog, og han faldt ievnlig i Afmagt. Han døde pludselig efter en Besvimelse.*

Skiftet² efter Jørgen blev afholdt 04-APR-1814. Børnene af hans 1. ægteskab med *Karen* nævnes: *Niels* (53 år), *Kristen* (46 år), *Anders* (43 år) og *Anne Sophie*, gift med *Arvefæster Rasmus Christensen*. Også børnene af Jørgens 2. ægteskab nævnes: *Karen*, der var gift med *Arvefæster Mads Jensen Krog* her i *Gaarden* (*Lundegaard*) samt *Anne Catharina* (24 år). Ved skiftet kræver sønnen *Anders* sin arv, men *Mads Jensen Krog* henholder sig til den *allernaadigste afsagte Højesterets Dom af 1. April 1814, under hvilken indbefattet den Afdøde Jørgen Christensens AfstaaelsesForretning af 7. Febr. 1810.*

Den nævnte højesteretsdom var afgørelsen på en tvist mellem *Jørgen* og sønnen *Niels*, der jo tidligere havde været på kant med hinanden! *Jørgen* fik medhold ved domstolen, men om han nåede at kende resultatet, er tvivlsomt, eftersom han døde allerede dagen efter domsafsigelsen:

No. 43.

Huusmand Niels Jørgensen contra Jørgen Christensen. Stævning dat. d. 14de Sept. 1813.

Cit.(tant)en³ inden Skiftet efter Jørgen Christensens Hustrue, afdøde Maren Hansdatter, under 9 Marts 1812 afsagt Decision udi en Tvistighed betreffende Citantens Ret til efter en under 23de Marts 1807 oprettet Disposition at erholde et i Haagerup Bye liggende Huus med tilliggende 3 Tdr. Land in natura samt 400 Rdlr. m. v. eller og Erstatning i Penge

¹ N. Rasmussen Søkilde: Trolleborgeggen og dens beboere igjennem 250 Aar, 1894, side 7, 8, 27, 28 og 29

² Brahetrolleborg Skifteprotokol 1807-1842, side 298

³ *Cit. en* = Citanten = Sagsøgeren

for Huset og Jorden samt Sammes Afsavn m. v.

Thi som ved bemeldte Decision saaledes er kiendt for Ret: 1) Jørgen Christensen bør for Sønnen Niels Jørgensens Tiltale, angaaende det omvistede Huus med 3 Tdr. Land og 400 Rdlr. i Penge, i denne Sag frie at være. 2) Forbeholdes Jørgen Christensens Regres til Sønnen Niels Jørgensen for Omkostninger, Tab og Skade, som er foraarsaget ham, ved at Niels Jørgensen ei godvilligen har villet ryddeliggiøre hans Eiendom. Alt efter nærmere lovlig Omgang imellem dem, under Forbeholden af enhver Ret.

Saa indstævnes denne Kiendelse til aldeles Underkiendelse, Tilside-sættelse og bedre Rets Nydelse.

Skifte Decisionen bør ved Magt at stande. Processens Omkostning for Høyeste Rett ophæves. Til Justitskassen betaler Citanten som talende¹ 1 Rbd. Sølv Verdie. Fredagen den 1ste April 1814.

Folketællinger:

FT 1787: Svendborg amt, Sallinge hrd, Brahetrolleborg sogn, Haagerup by: *Bonde Gaardbeoer Jørgen Christensen* (55 år) og dennes 2. hustru *Maren Hansdatter* (38 år) og parrets 2-årige datter *Karen Jørgensdatter*. Desuden Jørgens børn af hans 1. ægteskab: *A. Sophia Jørgensdatter* (27 år og ugift), *Christen Jørgensen* (20 år og ugift) og *Anders Jørgensen* (17 år). På gården bor endvidere tjenestekarl *Jens Hansen* (24 år og ugift).

FT 1801: Svendborg amt, Sallinge hrd, Brahetrolleborg sogn, Haagerup by: *Bonde Gaardbeoer Jørgen Christensen* (67 år) og hustru *Maren Hansdatter* (51 år) med børnene: *Karen Jørgensdatter* (15 år), *Anne Cathrine Jørgensdatter* (12 år) og tjenestefolkene *Christen Christensen* (35 år) og *Erich Christiansen* (18 år) - begge ugifte.

71/87. Karen Nielsdatter, født omk 1735, død 1783 Brahetrolleborg sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, begravet 07-SEP-1783 Brahetrolleborg sogn.

Der er store lakuner i kirkebøgerne for Brahetrolleborg sogn, hvorfor vi ikke kender hverken vielsesdatoer eller dåbsdatoer på Jørgen og Karens børn. Men alle børn i begge Jørgens ægteskaber er konfirmeret i Brahetrolleborg Kirke.

Hun nævnes i skifte 1760 efter sin far *Niels Jensen* som 25 år gammel og gift med *Jørgen Christensen*.

¹ *talende* = ordet ménes læst korrekt, men dets betydning kendes ikke

Karen døde i 1783, og der afholdes skifte efter hende fra 6. september til 18. oktober samme år¹. I skiftet nævnes Karen og Jørgens fællesbørn: *Anne Sophie* (23 år), *Niels* (21 år), *Christen* (16 år), *Anders* (13 år) og *Søren* (6 år). Til stede ved skiftet var børnenes farbror *Hans Frederik Christensen*, der var Husmand i Nyboe og børnenes morbror *Søren Nielsen*, der var gårdmand i Hågerup. Boets samlede vurdering var 316 Rigsdaler, 5 Mark og 12 Skilling - mens *Stærboens Gandske Udgift til den Summa* 347 Rigsdaler, 1 Mark og 11 3/4 Skilling. Heraf udgjorde *Stedets Brøstfældighed*² 65 Rigsdaler på ialt 3 bygninger. Boet gav altså underskud - og der var intet at arve!

72. Peder Aronsen, Væver, født omk 1722 Jorløse sogn, Skippinge hrd, Holbæk amt, død 1809 Halleby, Sæby sogn, Løve hrd, Holbæk amt, begravet 11-JUL-1809 Sæby sogn. Viet (1) omk 1760³ Ukendt fru Peder Aronsen, børn: Mette Pedersdatter døbt 03-APR-1760⁴, Mette Pedersdatter døbt 06-SEP-1761⁵, Aron Pedersen døbt 29-MAJ-1762, Kirsten Pedersdatter døbt 21-SEP-1766, Mette Pedersdatter døbt 17-MAR-1771⁶. Viet (2) 11-OKT-1771 Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt Lisbeth Pedersdatter, børn: Jens Pedersen døbt 20-AUG-1769 (ane 36), Anna Margrete Pedersdatter døbt 05-JAN-1772, Mette Pedersdatter født omk 1775⁷, Peder Pedersen født omk 1777⁸, Johannes Pedersen døbt 08-DEC-1782.

Der er højst forskellige angivelser om tidspunktet for Peders fødsel. Ifølge folketællingerne i 1771, 1787 og 1801 skulle han være født i hhv. 1729, 1724 og 1720 - og ifølge aldersangivelsen ved hans begravelse skulle Peder være født omk 1722.

Samtidigt med sin søster *Jehanne Aaronsdatter* blev *Peder Aaronsen* (der er ansat) hos *Anders Michelsen* konfirmeret i Jorløse Kirke i 1749, og han må da have været 20-29 år gammel⁹! Også søsteren *Jehanne* har forméntlig været mere end 19 år ved konfirmationen - idet hun allerede to år efter bliver viet¹⁰. Ved deres konfirmationer nævnes deres far som *Aaron Væver*.

¹ Brahetrolleborgs Godsarkivs Skifteprotokol II, 1772-1784, side 1056-1062

² *Stedets Brøstfældighed* = stedets skrøbeligheder eller mangler

³ Parrets første barn døbes i APR 1760

⁴ Begravet 20-APR-1760 Jorløse sogn

⁵ Begravet 25-DEC-1761 Jorløse sogn

⁶ Begravet 28-APR-1772 Jorløse sogn

⁷ Begravet 11-MAR-1801 Sæby sogn, Løve hrd, Holbæk amt

⁸ Begravet 26-SEP-1814 Jorløse sogn

⁹ I 1736 blev dåbsbekræftelsen genindført ved lov, og man kunne blive straffet, hvis man ikke var blevet konfirmeret inden sit 19. år. Se afsnit om konfirmationer

¹⁰ Jorløse Kirke 1751 – opslag 80

Peder fik fem børn med sin første hustru, hvis navn ikke kendes, og alle børn døbes i Jorløse sogn. Tre af børnene blev døbt *Mette*, men alle døde som små. Den ukendte hustru døde i 1771 i forbindelse med fødslen af det sidste barn, og blev begravet i Jorløse sogn 24-MAR-1771 - uden navn og aldersopgivelse. Hendes navn fremkom heller ikke ved skiftet¹ efter hende, der blev afholdt 09-OKT-1771: i Jorløse: *Huusbond Peder Arntsen væver og Barn Mette Pedersdtr. (afkald 28 Nov 1790)*².

Knap to år inden Peders hustru døde, fik Peder et uægte drengebarn med en kvinde fra nabosognet *Lille Fuglede* - og kun 3 uger efter at have begravet sin første hustru, blev Peder i Lille Fuglede sogn trolovet med drengens mor: *Trolovet 14. April 1771 og Copuleret 11de October* (samme år): *Peder Aronsen, Væver i Jorløse sogn og Lisbeth Peders Datter af Lille Fuglede. Forlovningsmændene var Jens Sørensen af Lille Fuglede og Frederik Jacobsen af Jorløse.*

Peder og hustruen Lisbeth Pedersdatter fik også fem børn, der blev døbt i Jorløse sogn – bortsér fra den førstfødte og *uægte* Jens, der blev døbt i Lille Fuglede sogn. Også i dette kuld blev en pige døbt *Mette*, men blev kun 25 år gammel.

Han døde og blev begravet i 1809: *Jordet Almissem Peder Aaronsen i Hallebye gl i det 87de Aar.*

Folketællinger:

I Oeders Eft. 1771 ses i Jorløse sogn, Skippinge hrd, Holbæk amt: *Peder Arendsen, Væver* (42 år og i ægteskab nr. 2), hustru (Lisbeth Pedersdatter) (25 år og i 1. ægteskab).

FT 1787: Jorløse Bye, Jorløse sogn, Skippinge hrd, Holbæk amt: *Væver Peder Arontzen* (63 år), og hustru *Lisbet Peders Datter* (42 år) med *Kirsten Peders Datter* (der er 21 år og Peders datter af 1. ægteskab) og fællesbørnene *Peder Pedersen* (10 år), *Johannes Pedersen* (5 år) og *Mette Peders Datter* (12 år).

FT 1801: Halebye, Sæby sogn, Løve hrd, Holbæk amt: *Jordløs Huusmand og fattig Væver Peder Aaronsen* (81 år) og hustru *Lisbeth Pedersdatter* (53 år) med sønnen *Johannes Pedersen* (19 år).

73. Lisbeth Pedersdatter, født 1746 Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, døbt 17-APR-1746 Lille Fuglede sogn.

Lisbeth blev døbt i Lille Fuglede sogn 17-APR-1746: *Dom Quasimod: Peder Christens og Johanne JensD. Lisbeth i Lille Fugl. Test: Konens Syster Maren*

¹ Selchusdal-Grundetved Gods, Holbæk skifteprotokol, bog 1, 1790-1832, side 23

² Se Arts-Skippinge herred 11 Dec 1790

JensD: fra Skamstrup, Christen Nielss Kone, Knud Pederss Kone Willum, Jenss og Karl Ole alle af Lille Fugl. I samme kirke blev Lisbeth konfirmeret i 1762.

Hun er ikke fundet begravet i Sæby sogn, Løve hrd i perioden 1801-1847.

Der blev i MAJ-1792 afholdt skifte efter Lisbeths mor *Johanne Jensdatter*, og ved skiftet nævnes, at *Lisbeth Pedersdtr* (gift med) *Peder Arntsen Vaevev hmd i Jordlose* er datter af *Johanne Jensdatters* første ægteskab.

74. Peder Jensen, Bonde og Gårdbeboer, født omk 1742, død 12-JUL-1814 Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, begravet 15-JUL-1814 Lille Fuglede sogn. Viet 16-DEC-1774 Lille Fuglede sogn Maren Nielsdatter, børn: Else Pedersdatter døbt 11-JUN-1775¹, Maren Pedersdatter døbt 08-SEP-1776 (ane 37), Else Pedersdatter døbt 17-OKT-1779, Niels Pedersen døbt 03-FEB-1782, Karen Pedersdatter døbt 22-JAN-1786.

Hverken Peder Jensens dåb eller konfirmation er fundet, men han blev viet i 1774 i Lille Fuglede sogn: *Trolovet Dend 11 Octobr Desp: Peder Jensen tienende i Jeerslev og Maren NielsDoter sammesteds, Forløftningsmændene vare Hans Monsen og Søren Pedersen begge Gaardmænd i Jeerslev. Conpul: dend 16de Xbr (December).*

Kort efter vielsen i 1774 flytter parret fra Jerslev i Lille Fuglede sogn til Kelleklinte i Udby sogn (kun 3 km i afstand), hvor de 3 ældste børn fødes. Omkring 1781 flytter parret tilbage til Lille Fuglede sogn, hvor de yngste 2 børn fødes.

Peder blev 70 år og begravedes 1814: *Peder Jensen, Indsidder i Lille Fuglede.*

Folketællinger:

FT-1787: Lille Fuglede By, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: *Bonde og Gaardbeboer Peder Jensen* (43 år og i 1. ægteskab) og *Madmoder Maren Nielsdatter* (43 år og i 1. ægteskab) med børnene: Maren Pedersdatter (11 år), Else Pedersdatter (8 år), Niels Pedersen (6 år) og Karen Pedersdatter (2 år). Desuden ses 3 tjenestefolk, hvoraf den ene er *Gevorb: Rytter*².

FT-1801: Lille Fuglede By, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt: *Bonde og Gaardbeboer Peder Jensen* (60 år (?) og i 1. ægteskab) og Maren Nielsdatter (57 år og i 1. ægteskab) med børnene Else Pedersdatter (22 år) og ugift, Niels Pedersen (19 år og vanvittig) og Karen Pedersdatter (16 år). Desuden er på gården tjenestekarl Peder Rasmussen (29 år, ugift og nationalsoldat).

¹ Begravet 23-JUN-1775 Ubby sogn – kun 6 uger gammel

² *Gevorb: Rytter* = *Gevorben Rytter* = Hvervet ryttersoldat

75. Maren Nielsdatter, født 1744 Jerslev, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, døbt 26-DEC-1744 Lille Fuglede sogn, død 06-MAJ-1804 Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, begravet 10-MAJ-1804 Lille Fuglede sogn.

Hun blev 1744 døbt i Lille Fuglede sogn *Fer 2 Nativ* (2. Juledag) og forældrene nævnes: *Chr: Niels Hanss og ...Jensd Maren i Jersløv*.

Maren må have været gravid, da hun og Peder blev gift i DEC-1774, for deres første barn blev født 6 måneder efter brylluppet.

Hun døde 1804 og blev begravet som *Peder Jensens Hustru Maren af L: Fuglede, død d: 6. Maj, 62 Aar*.

76. Anders Christensen, Smed, født omk 1762, død før 1829. Viet før 1784¹ Johanne Madsdatter, børn: Christen Andersen født omk 1783², Hans Christensen døbt 14-MAR-1784 (ane 38), Anna Andersdatter døbt 29-OKT-1785, Christen Andersen døbt 13-APR-1788³, Lars Andersen døbt 21-JUN-1789⁴, Anders Andersen døbt 27-MAR-1791.

Der findes ingen vielser i kirkebøger for Finderup sogn før 1787.

Alle børn er døbt i Finderup sogn, og ved deres dåb nævnes han enten som *Anders Smed* eller *Cristen Smed*. Tre af ægteparrets seks børn døde som små – og den ældste søn *Christen* var kun godt syv år gammel, da han i JUL-1791 faldt i en *Leergrav*.

Omkring 1788 flytter familien fra *Tjørnelund By* til *Høng By* - der begge ligger i Finderup sogn.

Folketællinger:

FT 1787: Holbæk amt, Løve hrd, Finderup sogn, Tiørnlunde: *Huusmand og Smed Anders Chrestensen* (25 år og gift 1. gang) og hans Kone *Johanne Madsdatter* (32 år og gift 2. gang) med datteren *Anne Andersdatter* (2 år og datter af sidste ægteskab).

FT 1801: Familien er ikke fundet i denne folketælling.

¹ Parret er forméntlígt viet i Finderup sogn, hvor vielser ikke findes i kirkebøger før 1787

² Begravet 1791 i Finderup sogn: *d. 29de Julii blev Christen Smeds Son, Christen af Hong begravet, paa 8de Aar gl.- NB. Dette Barn var druknet i en Leergrav*

³ Begravet 11-MAJ-1788 Finderup sogn – blot 6 uger gammel

⁴ Begravet 22-SEP-1789 Finderup sogn: *blev Anders Smeds liden Søn begravet, 1/4 Aar gl.*

77. Johanne Madsdatter, født omk 1755¹, død 27-OKT-1829 Ruds Vedby sogn, Løve hrd, Holbæk amt, begravet 08-NOV-1829 Ruds Vedby

Der er ingen dåbsindførsler i kirkebogen for Finderup sogn før 1758, ligesom der ikke er opbevaret kirkebøger med vielser før 1787.

Ved børnenes dåb i 1784, 1785 og 1788 nævnes Johanne som: *Johanne Madsd: Christen Smeds Kone i Tiørnelund*.

Det fremgår af folketællingen i 1787, at *Johanne* har været gift før ægteskabet med *Anders Christensen Smed*, men jvf. skiftet efter Johanne i 1829, har der ikke været børn i dette ægteskab – alternativt er eventuelle børn af dette ægteskab døde før Johanne uden at efterlade arvinger.

Johanne døde 1829 og ved begravelsen nævnes hun fejlagtigt som *Johanne Hansdatter*. Det må imidlertid være *Johanne Madsdatter*, der begravnes - idet såvel sognet, dødsdatoen og betegnelsen *Fattiglem ved Conradinesl(yst)* stemmer overens med skiftet efter hende²: *Dato 28 Oct 1829: Johanne Madsdr, enke, fattig hos Jørgen Nielsen i Conradineslyst*. Det nævnes at hendes mand Anders Christensen da var død, og at de havde datteren *Ane Andresdr.* Denne datter var gift med førnævnte Jørgen Nielsen, og Johanne Madsdatter opholdt sig hos dem på dødsdagen.

78. Niels Jensen, Gårdmand, født omk 1755. Viet (1) omk 1782 Jorløse sogn, Skippinge hrd, Holbæk amt Sidsel Rasmusdatter, børn: Anne Nielsdatter født omk 1784, Mette Kirstine Nielsdatter døbt 27-MAJ-1787, Jens Nielsen døbt 04-JUL-1790. Viet (2) 08-JUL-1792 Jorløse sogn, Skippinge hrd, Holbæk amt Margrethe Olsdatter, børn: Magdalena Nielsdatter døbt 07-SEP-1794, Anna Nielsdatter døbt 23-DEC-1798.



Jorløse Kirke

Der mangler vielser i kirkebogen for Jorløse i perioden 1757-1789, hvor Niels og Sidse forméntlig bliver viet, men det har heller ikke været muligt at finde dåben af deres ældste barn Anne Nielsdatter. Dette kunne indikere, at Niels og Sidse er blevet gift udensogns, hvor deres ældste barn så også kunne være døbt? De to yngste af deres børn er begge døbt i Jorløse sogn, hvilket også er tilfældet med Niels's børn af andet ægteskab.

¹ Johanne er nok døbt i Finderup sogn, hvor der ikke findes dåb i kirkebøger før 1758

² Løve Herreds Skifteprotokol 1829-1832, bog 3, side 78

Niels første hustru *Sidse* døde i 1792 og blev begravet den 15-APR - og allerede 10 dage senere blev Jens i kirken trolovet med sin anden hustru: *Den 25de April blev Trolovede gaardmand og Enkemand Niels Jensen af Jordløse og Pigen Magrete OlsDatter ligeledes af Jordløse - og Dom: 5te p. Trinit. blev de Copulerede.*

Folketællinger:

FT 1787: Holbæk amt, Skippinge hrd, Jorløse sogn, *Jordløse Bye: Husbonde, Bonde og Gaardbeboer Niels Jensen* (32 år) med sin første hustru *Madmoder Cidse Rasmus Datter* (27 år) med børnene: Anne Niels Datter (3 år) og Mette Niels Datter (1 år). De havde desuden 3 ugifte tjenestefolk: Jens Jørgensen (17 år), Jens Jensen (8 år) og Anne Envoldsdatter (15 år).

FT 1801: Holbæk amt, Skippinge hrd, Jorløse sogn, *Udflyttet¹ fra Jordløse Bye: Husbonde, Bonde og Gaardbeboer Niels Jensen* (42 år) og *Hans Kone Margrethe Olsdatter* (34 år) med deres fællesbørn *Malene Nielsdatter* (7 år) og *Ane Nielsdatter* (2 år). Desuden ses Niels's børn med hans første hustru: *Ane Marie Nielsdatter* (16 år), *Mette Nielsdatter* (14 år) og *Jens Nielsen* (11 år) samt den 23-årige ugifte *Tienestekarl Jørgen Knudsen*.

79. Sidsel Rasmusdatter, født omk 1760, død 1792 Jorløse sogn, Skippinge hrd, Holbæk amt, begravet 15-APR-1792 Jorløse sogn.

Sidsel døde i 1792 og *15de April blev iordet Gaardmanden af Jorløse Niels Jensens afdøde hustru navnlig Sidsel, Ætat: 31* (år).

Der findes et skifte² efter Sidse dateret 11-JUN-1792: *Sidse Rasmusdtr i Jordlose*. Deri nævnes enkemand og gårdmand *Niels Jensen* og fællesbørnene: *Ane Marie Nielsdtr* (8 år), *Mette Nielsdtr* (6 år) og *Jens* (1 år). Værgе for børnene er *Christen Rasmussen*, gårdmand i Jorlose, der kan være en bror til Sidse.

80. Jørgen Hansen – samme som ane 64/80

81. Marianne Marcusdatter – samme som ane 65/81

82. Niels Larsen – samme som ane 66/82

83. Susanne Jørgensdatter – samme som ane 67/83

86. Jørgen Christensen – samme som ane 70/86

¹ *Udflyttet* = om en bonde eller gård, der er flyttet fra landsbyen og har bosat sig ude på marken

² Selchausdal-Grundetved Gods's skifteprotokol, bind I, side 72 og 96

87. Karen Nielsdatter – samme som ane 71/87

88. Ole Larsen, Bonde og Gårdbeoer, født 1736 Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, døbt 29-JAN-1736 Simmerbølle sogn, død 1809 Kassebølle, Simmerbølle sogn, begravet 06-SEP-1809 Simmerbølle sogn. Viet 20-NOV-1763 Lindelse sogn, Langelands Sønder hrd, Svendborg amt Johanne Madsdatter, børn: Anna Olsdatter døbt 19-SEP-1764, Mads Olsen døbt 08-FEB-1767, Stine Olsdatter døbt 22-OKT-1769, Anna Maria Olsdatter døbt 13-JUN-1773, Lars Olsen døbt 03-JUL-1774, Anders Olsen døbt 06-APR-1777, Niels Olsen døbt 02-JUL-1780, Niels Olsen døbt 15-DEC-1782 (ane 44).

Ole blev født i 1738 og *Dom Septuages 1736: blef Laurits Olufsens Søn Oluf døbt. Farbroderen Knud Olufsens Hustru i Skrøbelef bar ham test: Morbroderen Mads Christesen, Anders jens Hendrik Jensen af Cassebølle, Hans Smeds stifdatter¹ Mette Mogens Christoffers datter Maren af Cammerbølle.*

Han og Johanne blev 1763 viet i Lindelse Kirke: Dom 16. p Trinit: trolovede hr Thrane d 18 Septbr: En UngKarl Oluf Lauritsen fra Simmerbølle, med beviis fra hr Scharstrand, til En Pige Johanne Maths Dotter fra Herslev. De bleve viede af mig selv Domin: 25 p: Trinit. d: 20 Novbr

Ole nævnes ved skifte efter datteren 15-12-1806: *Ole Larsen gmd i Cadsebølle.*

Datteren Stine døde i 1806 og i skiftet² efter hende er Ole nævnt som *Ole Larsen gmd i Cadsebølle.* Ole selv døde i 1809 *Onsdagen d: 6te Septembr. blev der kast Jord paa Gaardmand Ole Larsen af Cadsebølle, 75 Aar gammel.*

Folketællinger:

FT 1787: Kassebølle By, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt: *Ole Larsen* (54 år) nævnes som *Gaardbeoer* og hustru *Johanna Madsdatter* (48 år). De har børnene Mads Olsen (21 år), Lars Olsen (11 år), Anders Olsen (9 år), Niels Olsen (5 år) og Stine Olsdatter (18 år). Desuden nævnes Maren Jensdatter (62 år og enke) som *Hosbondens Stifmoder³* - hun er *Inderste og nyder Almis-se.*

FT 1801: Kassebøll By, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt: *Ole Larsen* (65 år) nævnes som *Bonde og Gaardbeoer* og hustru *Johanne Madsdatter* (58 år). De har børnene Lars Olsen (27 år) og Niels Olsen (19 år). Desuden bor hos dem Ellen Pedersdatter (39 år og vanfør), der er Johanne Madsdatter's søsterdatter samt 3 tjenestefolk.

¹ *Stifdatter* = steddatter

² Grevskabet Langeland Gods, Svendborg skifteprotokol, bog 17, 1797-1810

³ *Hosbondens Stifmoder* = Husbondens (Ole Larsens) stedmoder

89. Johanne Madsdatter, født 1742 Herslev, Lindelse sogn, Langelands Sønder hrd, Svendborg amt, døbt 24-JUN 1742 Lindelse sogn, død 1808 Kassebølle, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, begravet 05-APR-1808

Hun blev født i 1742 og døbt samme år på Sankt Hans dag: *Dito (Johannis Baptistae) døbte Hr Hviid Mats Lauritzs huusmands datter af Herslev, kaldit Johanne. Anna Andersd: af Vindebierg bar hende til daaben. Fadderne vare Peder Mogenss: t(jenende) Peder Lauridzs. Hans Christ: d i H....gaard. Nels Lauridzs: Anne Christensd. t(jenende) Hans Pederss: i Hersl: og Erich Lauridzs: S(ogne) Dehnen i Humbled.*

Johanne er kun 13 år, da hendes far dør, og hun er da også nævnt i skiftet efter ham. Selv døde hun i 1808 og blev begravet i Simmerbølle sogn: *Den 5te April blev der lagt Jord paa Ole Larsens Hustru af Cadsebølle, 66 Aar gammel.*

90. Morten Hansen, Gårdfæster, født 1741 Henninge, Skrøbelev sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, døbt 26-MAR-1741, død 1803 Kulepile, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, begravet 16-OKT-1803 Simmerbølle sogn. Viet omk 1764 Kirsten Hansdatter, børn: Hans Mortensen født omk 1765, Lars Mortensen født omk 1769, Mads Mortensen døbt 12-JUL-1772, Karen Mortensdatter døbt 27-MAR-1774¹, Anna Maria Mortensdatter døbt 12-JAN-1777, Rasmus Mortensen døbt 20-DEC-1778, Johanne Kirstine Mortensdatter døbt 13-MAJ-1781, Anna Catharina Mortensdatter døbt 16-JAN-1785².

Han blev døbt i Skrøbelev sogn: *Den 26de Marthi havde Hans Christensen i Henninge en Søn i Kirke kaldet Morten baaren af Madtz Hustrue ibid³.*

Morten Hansen blev husfæster den 20-JAN-1766, hvor han *overtog Thomas Skomagars hus i Stengade* i Tullebølle sogn⁴. Ifølge Lægdsrullens oplysninger boede *Morten Hansen* og *Kirsten Hansdatter* også i 1770 landsbyen *Stengade* i Tullebølle sogn. Lægdsrullen fortæller også, at Morten, der var *Recrut Dragon*, var 65 tommer (1,70 m) høj. Trods sit fysiske handicap forbliver Morten i lægdsrullen, indtil han slettes i 1799.

Parret er sikkert også viet i Tullebølle sogn, ligesom deres to ældste børn formentlig også er døbt hér. Desværre findes ingen kirkebøger fra sognet for perio-

¹ Død 04-APR-1842 og begravet 09-APR i Stoense sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt

² Begravet Simmerbølle sogn 20-FEB-1785 – kun 5 uger gammel

³ *ibid.* = ibidem = sammesteds

⁴ Grevskabet Langeland Register til Fæsteprotokollen 1699-1846, side 280

den før 1813, idet disse forsvandt i en brand i præstegården i Tranekær 19-MAJ-1875.

I 1771 er parret parret rejst til Simmerbølle sogn, hvor deres øvrige børn er døbt. Der overtog han fæstet gården *Aulbjerggaard*¹ i Kulepile i Simmerbølle sogn, efter den forrige fæster *Mads Michelsen*. Gården hørte under *Faarevejle Gods* og havde da et Hartkorn på 7-0-0-0 - samme størrelse som andre gårde i Kulepile, idet gårdene i 1766 blev gjort lige store. Efter Mortens død 1803 fortsatte enken Kirsten fæstet i et par år, indtil sønnen Rasmus Mortensen overtog fæstet af *Aulbjerggaard* 23-MAJ-1805.

Morten døde 1803 og blev begravet i Simmerbølle sogn: *Søndagen d: 16de Oktobr: kastet Jord paa Gaardmand Morten Hansen af Kulepile, 56(?) Aar gammel*. Præsten må have kludret med tallene, for Morten var 62½ år gammel, da han blev begravet.

Der blev afholdt skifte efter *Gmd. Morten Hansen i Kulepile den 10 Nov 1803*². I skiftet nævnes enken *Kirsten Hansdtr.* og deres fælles børn: *Hans Mortensen boer i huus i Rudkiobings Grund, Lars Mortensen gmd i Cadsebolle, Rasmus Mortensen 25 (boede) hiemme, Karen Mortensdtr = (gift med) Mads Mortensen selv. (selvejer) i Espe ved Fiellebroe, Fyen, Ane Marie Mortensdtr = (gift med) Mads Hansen selv (selvejer) i Espe ved Fiellebroe, Fyen og Johanne Kirstine Mortensdtr 23 ugift (boede) hiemme*. Er bror til den afdøde Morten nævnes: *Rasmus Hansen gmd i Gl. Schrobelev. Enken Kirsten's Værge var Jens Jensen sognef (sognefoged) i Cadsebolle*.

Folketællinger:

FT 1787: Kulepile Bye, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt: *Bonde og Gaardbeboer Morten Hansen (47 år) og hustru Kirsten Hansdatter (45 år) med børnene Hans (22 år), Lars (18 år), Karen (14 år), Rasmus (9 år), Johanna Kirstina (6 år)*. Parrets da 10-årige datter - *Anna Maria Mortensdatter* - bor ikke hjemme ved denne folketælling, men er *Tienestepige hos hmd. Peder Christensen i Kulepile*.

FT 1801: Kulepile Bye, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt: *Bonde og Gaardbeboer Morten Hansen (61 år) og hustru Kirsten Hansdatter (61 år) med børnene Hans, der er 34 år, ugift og halter, Rasmus (23 år og ugift) og Johanna Kirstina (20 år og ugift)*.

91. Kirsten Hansdatter, født omk 1742, død 1807 Kulepile, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, begravet 25-FEB-1807 Simmerbølle sogn.

¹ Kilde: Slægtsforsker Mona Kristensen, Lejbølle i Tullebølle

² Grevskabet Langeland Gods, Svendborg skifteprotokol, bog 17, 1797-1810, side 17

Kirsten døde 1807 og blev begravet i Simmerbølle sogn den *2den Onsdag i Fasten lagt Jord paa Morten Hansens Enke af Kulepille, 64 Aar.*

92. Jesper Knudsen¹: Gårdfæster, født omk 1751 Snøde sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, død før 26-OKT-1801² Tressebølle, Snøde sogn, begravet 1801 Snøde sogn. Viet omk 1775 Giertrud Andersdatter, børn: Anders Jespersen født omk 1775 (ane 46), Knud Jespersen født omk 1778, Katrine Jespersdatter født omk 1782, Christen Jespersen født omk 1782, Hans Jespersen født omk 1785, Ellen Jespersdatter født omk 1790, Ole Jespersen født omk 1793.

Det formodes at parrets vielse, børnenes dåb og Jesper's begravelse har fundet sted i Snøde sogn - men der findes ingen kirkebøger fra sognet før 1813. De ældre kirkebøger brændte med Præstegården 15-JUL-1883, derfor kan hverken dåb, konfirmationer, vielser eller begravelser findes!

Jesper Knudsen og Giertrud Andersdatter boede på Møllebjerggaard, Snødevej 33 i Snøde sogn: Jesper overtog gården omk 1776 efter sin far - og blev derved 3. generation på Møllebjerggaard. På samme tidspunkt blev han gift i Snøde kirke med Gjertrud, der var datter af gmd. Anders Christensen og hustru Marie Hansdatter i Lille Snøde.

Han døde i perioden 01-FEB-1801, hvor han ses i folketællingen og datoen for skiftet³ efter ham *d. 26.10.1801*. Af arvinger nævnes *Enke Giertrud Andersdatter* og deres fælles børn *Anders Jespersen*, 26 år, myndig, tjener gårdmand Hans Nielsen i Snøde; *Knud Jespersen*, 23 år og hjemmeboende; *Hans Jespersen*, 15 år og hjemmeboende; *Ole Jespersen*, 8 år og hjemmeboende; *Kirstine Jespersdatter*, 18 år og hjemmeboende; og *Ellen Jespersdatter*, 10 år og hjemmeboende. Lavværgen for enken var gårdmand Rasmus Madsen i Fæbæk. Kurator for sønnen *Knud Jespersen* var hans farbroder Jørgen Knudsen, der var gårdmand i Bødstrup, og for de øvrige børn er værgen endnu en farbroder, gårdmand Hans Knudsen af Lille Snøde.

Folketællinger:

FT 1787: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Snøde sogn, Tressebølle Bye: *Bonde og Gaardbeboer Jesper Knudsen* (36 år) og *Madmoder Giertrud Andersdatter* (34 år) med børnene *Anders Jespersen* (12 år), *Knud Jespersen* (9 år), *Christen Jespersen* (5 år) og *Hans Jespersen* (2 år). Dertil har familien 2 tjenestefolk.

FT 1801: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Snøde sogn, Tressebølle Bye: *Bonde og Gaardbeboer Jesper Knudsen* (50 år) og *hans kone Giertrud Andersdat-*

¹ Kilde: De fleste informationer er leveret af Nordlangelands Lokalarliv og Slægtsforsker Mona Kristensen, Lejbølle i Tullebølle

² Dato for afholdelse af skifte efter ham

³ Snøde-Stoense Præstearliv, Skifteprotokol 1801-1818, nr. 2, side 14, 23

ter (48 år) med børnene Knud Jespersen (23 år og National Soldat), Katrine Jespersdatter (19 år og ugift), Ellen Jespersdatter (11 år), Ole Jespersen (8 år) og Hans Jespersen (15 år). Derudover havde de en sønnedatter boende, Maren Andersdatter (3 år), der er en datter af deres ældste søn Anders.

93. Giertrud Andersdatter¹, født omk 1753, død 05-DEC-1820 Tressebølle, Snøde sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, begravet 11-DEC-1820 Snøde sogn.

Hun er født og opvokset hos forældrene *Gaardmand Anders Christensen og hustru Marie Hansdatter*, der boede på matrikel nr. 5 i Lille Snøde.

Giertrud levede næsten 20 år som enke og blev begravet fra Snøde Kirke: *Giertrud Anders Datter, gmd. Jesper Knudsens Enke i Tressebølle, 67 Aar.*

Allerede dagen efter begravelsen, blev der afholdt skifte² efter Giertrud *enke i Tredsebolle, Snode Praestegods 12 Dec 1820*: I skiftet nævnes hendes mand, *Jesper Knudsen gmd (død)*. Desuden nævnes børnene: *Anders Jespersen (44 år og boede hjemme), Knud Jespersen (41 år) gmd i Pudselykke, Faareveile gods, Hans Jespersen (35år) tiene hiemme, Ole Jespersen (27 år) dragon ved Fyenske Regmt, tiener broderen Knud Jespersen, Kirstine Jespersdtr (38 år og gift med) = Lars Jensen hmd i Hou og Ellen Jespersdtr (30 år og ugift) tiene hiemme.* Værge var *Lars Nielsen hmd i Tressebølle.*

94. Christen Lauritsen, Jordløs Husmand, Daglejer, født omk 1740 Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, død 13-MAR-1823 Simmerbølle sogn, begravet 19-MAR-1823 Simmerbølle sogn. Viet omk 1775 Maren Nicolaysdatter, børn: Anna Kirstine Christensdatter døbt 13-OKT-1776 (ane 47), Anna Maria Christensdatter døbt 08-JUN-1778³, Anders Christensen døbt 18-MAR-1781, Anna Maria Christensen døbt 09-MAR-1783, Lars Christensen døbt 17-APR-1785, Hans Christensen døbt 14-OKT-1787, Karen Christensdatter døbt 25-APR-1790, Johanne Christensdatter døbt 01-NOV-1795.

Hans forældre kendes ikke med sikkerhed, men faderen **kan** være *Lars Olsen*, der er den eneste *Lars*, der i Simmerbølle sogn får døbt en søn med fornavnet *Christen*: *Domin. 8tava p: Trinit: blef Lars Olsens Søn Christen døbt, Kirsten Jacobsdatter af Katzebølle bar ham, fadderne Anders jens i Katzebølle Hans Kiertsen i Kulepile, Hans Smeds pige Maren i Cimmerbølle, Christen Mogensens Koene Jens Nelsens Koene af Catzebølle.*

¹ Kilde: De fleste informationer er leveret af Nordlangelands Lokalkarkiv og Slægtsforsker Mona Kristensen, Lejbølle i Tullebølle

² Langeland Herred skifteprotokol, bog 3, 1820-1828; side 25, 34, 50 og 226

³ Begravet 16-SEP-1781 Simmerbølle sogn: 3 år og næsten 4 måneder gammel

Christen døde i 1823 og begravedes i Simmerbølle sogn: *Christen Larsen, Almisselem af Kadsebølle, 82½ Aar.*

Folketællinger:

FT 1787: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Simmerbølle sogn, *Cassebølle Bye: Bonde og Huusmand Christen Larsen* (48 år) og hustru *Maren Nicolaysdatter* (37 år) med børnene Anders Christensen (7 år), Lars Christensen (4 år) og Anna Maria Christensdatter (5 år).

FT 1801: Svendborg amt, Langelands Nørre hrd, Simmerbølle sogn, *Cadsebølle Bye: Jordløs huusmand og dagleyer Christen Larsen* (61 år) og hans kone *Maren Nicolaysdatter* (50 år) - begge i deres første ægteskab - og børnene Karen Christensdatter (11 år) og Johanna Christensdatter (6 år).

95. Maren Nicolaysdatter, født omk 1750, død 19-NOV-1829 Kassebølle, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, begravet 24-NOV-1829 Simmerbølle sogn.

Maren ménes at være en datter af *hmd Nicolaj Hansen* og *hustru Ellen Jørgensdatter* i Bjerrebølle Skebølle sogn¹.

Hun døde i 1829 og begravedes i Simmerbølle sogn som *Fattiglem, Enke efter Husmand Christen Larsen i Kadsebølle, 70 Aar*. Denne aldersangivelse må være forkert, idet den indikéer, at Maren skulle være født omk 1759 - i modsat fald er begge aldersangivelser i folketællingerne 1787 og 1801 forkerte, da de viser, at Karen blev født omk hhv. i 1750 og 1751.

96. Rasmus Jensen, Bonde og Kromand, født omk 1751, død 14-MAJ-1828 Ry sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt, begravet 18-MAJ-1828. Viet 23-JUN-1775 Voerladegård sogn, Tyrsting hrd Cathrine Elisabeth Voetmann, børn: Dorthea Rasmusdatter døbt 28-JAN-1776, Mette Rasmusdatter døbt 14-DEC-1777², Mette Rasmusdatter døbt 30-MAJ-1779, Jens Rasmussen døbt 16-SEP-1781 (ane 48), Anne Marie Rasmusdatter døbt 13-NOV-1785, Anna Marie Sophie Rasmusdatter døbt 07-SEP-1788, Ane Kirstine Rasmusdatter døbt 26-FEB-1792, Peder Rasmussen døbt 04-JAN-1795.

Hans far *Jens Poulsen* kom fra Rustrup i Them sogn, men havde købt en gård i Ry - Rasmus er derfor rimeligvis født i Them sogn eller Ry sogn, uden at hans dåb er fundet i disse sognes kirkebøger.

¹ Kilde: nordlangelands lokalarkiv stoense@gmail.com

² Begravet 10-MAJ-1778 Ry sogn: Bare 20 uger gammel

Rasmus kaldes både med efternavnet *Jensen* og *Poulsen*. I kirkebogen kaldes han ved sine børns dåb både *Rasmus Poulsen* (med faderens efternavn) og *Rasmus Jensen*, der er dannet efter faderens fornavn¹.

Han blev i 1774 ejer af Rye Kro², hvis alder næppe kendes - men der har givetvis været kro langt tilbage i tiden. Kroen havde ligesom byen været under *Skanderborg Rytterdistrikt*, men blev ifølge et ryttergodsauktionsskøde af 08-DEC-1774 solgt til *Rasmus Jensen*, der var født i 1752.

Rasmus og *Cathrine Elisabeth* blev gift i 1775: *Trolovet 27de Decbr (1774) Rasmus Jensön boende i Rye Bye og Cathrine Elisabeth Woetman i Klostermølle - Sr. Wöetmans ugifte Datter. og 23. Junj (1775) Copulerede disse personer.*

Parret havde otte børn, og deres ældste datter *Dorthea Rasmusdatter* var den 16-AUG-1793 blevet gift med *Karlen Jens Jensen af Laasbye*. *Dorthea* var da bare 16 år gammel, og vielsen blev gennemført efter *Kongelig Bevilning* – uden forudgående trolovelse. Det blev denne datter og svigersønnen *Jens Jensen Laasby*, der overtog kroen, da *Rasmus* gik på *Aftægt*. *Jens Laasby* var dog næppe kroejer i længere tid, idet han døde i 1825 - tre år før *Rasmus* begravedes i Ry sogn den 18-MAJ-1828: *Aftægtsmand i Rye Rasmus Jensen, 76 Aar.*



Ry Kirke

Der blev afholdt skifte³ efter *Rasmus* den 13-OKT-1828

Folketællinger:

FT 1787: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Gammel Rye sogn, *Rye Bye*: *Bonde, Gaardbeboer og Kroermand Rasmus Poulsen* (37 år) og *hustru Catharina Woetman* (32 år), der begge lever i deres første ægteskab. De har børnene boende hjemme: *Dorthe Rasmusdatter* (10 år), *Mette Rasmusdatter* (7 år) og *Marie Rasmusdatter* (1 år) og *Jens Rasmussen* (5 år). Familien har desuden 5 ugifte tjenestefolk boende.

FT 1801: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Gammel Rye, *Rye Bye*: *Jordløs Huusmand, Opholdsmand⁴ Rasmus Jensen* (49 år) og *hustru Ane Cathrine Ernstdatter* (47 år) med børnene *Ane Marie Kirstine Rasmusdatter* (14 år), *Peder Rasmussen* (6 år) og *Ane Kirstine Rasmusdatter* (9 år).

¹ Patronym eller patronymikon

² Kilde: Niels Ravn: *Gamle slægter i Rye sogn*, 1969

³ Tyrsting-Vrads Herreds Skifteprotokol 1821-1831

⁴ *Opholdsmand* = aftægtsmand

97. Cathrine Elisabeth Ernstsdatter Voetmann¹, født 1755 Voerladegård, Klostermølle, Voerladegård sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt, døbt 05-OKT-1755 Voerladegård sogn, død 28-JUN-1825 Ry sogn, Tysting hrd, begravet 02-JUL-1825 Ry sogn.

Cathrine Elisabeth blev født på *Voerladegaard Klostermølle* i 1755 og døbt 19 p. *Trinitatis* samme år: *Blev Mons. Woetmands datter af Ør-Closter døbt og kaldet Elisabeth baaren af Jomf. Borch af Faddere: Mons. Woetmand fra Silkeborg, Mons. Østergaard og Mons Smidt begge af Claoster Mølle, , Mons. Woetmands Kiæreste fra Silkeborg og Anders Siurz kiæreste fra Ry.*

Hun døde i 1825 og blev begravet *Cathrine Woetmann, Aftægtsmand Rasmus Jensens Hustrue i Rye - 70 Aar.*

98. Rasmus Andersen, Træskomand og Fæster, født 1752 Boes, Dover sogn, Hjelmslev hrd, Skanderborg amt, døbt 28-MAJ-1752 Dover sogn, død 19-SEP-1835 Ry sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt, begravet 25-SEP-1835. Viet (1) 07-SEP-1781 Dover sogn Anne Jørgensdatter, børn: Anders Rasmussen døbt 12-MAJ-1782, Else Rasmusdatter døbt 12-SEP-1784 (ane 49), Jørgen Rasmussen døbt 25-FEB-1787, Kirsten Rasmusdatter døbt 05-APR-1789², Christen Rasmussen døbt 13-NOV-1791³, Kirsten Rasmusdatter døbt 28-OKT-1792, Dødfødt pige født 16-NOV-1794⁴, Christen Rasmussen født 12-DEC-1795⁵. Viet (2) 29-JUN-1798 Sønder Vissing sogn, Tyrsting hrd Gertrud Sørensdatter, barn: Dødfødt dreng født 25-DEC-1800⁶.

Han blev døbt i Dover Kirke: *Festo Trinitatis d: 28 May blev døbt Anders Nielsens Huusmands barn af Boes, kaldet Rasmus, Faddere: Erick Pedersen, barnets Farbroder, Søren Nielsen tjenistekarl, Syepige Maren Jensdatter og Christen Lauritsens Datter alle af Boes, foruden Thomas Nielsens Datter Maren af Emborg, som bar barnet.*

Rasmus og Anne blev trolovet og viet i 1781: *den 18. juli trolovelse i Boes med Ungkarl Rasmus Andersen og Pige Anne Jørgensdatter begge i Boes. Forlovere Peder Jensen og Jens Christensen begge ibed. Og den 7. sept Copulation i Dover kirke med foranstaaende unge folk Rasmus Andersen og Anne Jørgensdatter, begge af Boes.*

¹ Viden om Voetmann-slægten er hentet fra Niels Ravn: *Gamle Slægter i Rye Sogn*, 1969 samt Børge Fogsgaard, www.fogsgaard.org

² Begravet 11-JUL-1790 Ry sogn: *1 aar 14 uger 4 dage gl.*

³ Begravet 22-NOV-1791 Ry sogn: *8 dage gl.*

⁴ Begravet 23-NOV-1794 Ry sogn

⁵ Begravet 20-DEC-1795 Ry sogn: *død den 14. december 1795, gl. 1 dag 2 nætter*

⁶ Begravet 28-DEC-1800 Ry sogn

Parret får otte børn, men fire af disse døde som små! Efter vielsen og deres første barns dåb i 1782 flytter familien fra Dover sogn i Hjelmlev hrd til nabosognet i Ry sogn i Tyrsting hrd, hvor de syv yngste børn aller er født.

Både ved sine børns dåb og som fadder ved dåb af andres børn nævnes Rasmus Andersen som *Fæster*.

Hustru Anne døde og blev begravet kort før Jul i 1797, og ½ år senere giftede Rasmus sig igen: *Fredagen d: 29de Junii 1798 blev Enkemanden Rasmus Andersen af Hiarsbeck og Gjertrud Sørensdatte af Sønder Wissing copulerede i Kirken, uden forangaende Trolovelse. Forloverne vare Søren Pedersen Kier og Sr. Møller i Pintz Mølle.*

Rasmus og hans 2. hustru Gjertrud for i slutningen af 1800 en dødfødt dreng, og der er ikke fundet yderligere børn i ægteskabet.



Dover Kirke

Gjertrud døde i 1832 og blev begravet fra Ry Kirke: *Aftægtsmand Rasmus Andersens Hustru i Hjarsbek, 75 Aar.* Rasmus blev enkemand i 3½ år og begravedes som Aftægtsmand i Hjarsbek, 82 Aar gl..

Folketællinger:

FT 1787: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Rye sogn, Hiarsbeck: *Rasmus Andersen* (34 år og i første ægteskab), *Huus og Træskomand* og hustru *Anne Jørgens Dr* (30 år og i første ægteskab) med børnene: Anders Rasmussen (5 år), Jørgen Rasmussen (1 år) og Else Rasmus Dr (3 år).

FT 1801: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Rye sogn, Hiarsbek: *Rasmus Andersen* (52 år) *Huusmand med Jord* og hustru *Gertrud Sørensdatte* (45 år) og børnene: Anders Rasmussen (19 år), Else Rasmusdatter (17 år), Jørgen Rasmussen (14 år) og Kisten Rasmusdatter (9 år).

FT 1834: Skanderborg amt, Tyrsting hrd, Rye sogn, Hjarsbek, *et Boelssted*: *Enkemand og Aftægtsmand Rasmus Andersen* (83 år) bor på Aftægt hos datteren *Else Rasmussen* og dennes mand *Jens Rasmussen*.

99. Anne Jørgensdatter, født 1755 Dover sogn, Hjelmlev hrd, Skanderborg amt, døbt 20-APR-1755 Dover sogn, død 16-DEC-1797 Ry sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt, begravet 22-DEC-1797 Ry sogn.

Hun blev 1755 døbt i Dover sogn: *Dom Jubilate 1755 Jørgen Simonsens Inds barn af Siim kaldet Anne; Faddere Niels And: Karl Søren Lauritsen, Anders Christ: Stif søn Jørgen Rasm: Oluf Rasmussen, Søren Erichs: Stifdatter Maren Simonsd. og Jens Frederichs: Koene holdte barnet for Daaben, alle af Siim. Anne døde 1797 og begravedes i Ry sogn: Fredag den 22 december 1797 jordet fæster i Hiarsbek Rasmus Andersens Hustru Ane Jørgensdatter, døde den 16 december 1797 gl., 42 aar nogle maaneder.*

100. Knud Knudsen Due¹, Gårdfæster, født 1752 Hatting by, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, døbt 30-JAN-1752 Hatting sogn, død 04-JAN-1802 Eriksnaur, Hatting sogn, begravet 10-JAN-1802 Hatting sogn. Viet 10-MAR-1778 Hatting sogn Voldborg Knudsdatter, børn: Mette Knudsdatter døbt 28-FEB-1779, Knud Knudsen Due døbt 04-NOV-1781 (ane 50), Anne Kirstine Knudsdatter døbt 07-MAR-1784, Rasmus Knudsen døbt 11-JUN-1786.

Knud blev døbt i 1752 i Hatting Kirke : *Dom. Septuages. d. 30 Januar. Døbt Knud, Knud Knudss due's Barn af Hatting, Test: Ane Knuds daatter, Lisbeth Nielsdaatter, Søren Due, Jens Due, og Thomas Due – og 26 år senere blev han gift samme sted: Trolovet 9. Januar 1778 Knud Knudsen Due af Hatting og Pigen Wolborg Knudsdatter af Bygholm. De blev Copuleret 10 Marts 1778.*

Han, der ofte blev kaldt *Knud Due*, blev kasseret som soldat på grund af sin ringe højde - 59½ tomme².

Knud overtog som 24-årig i 1777 fæstet af gården *Bromølle Højgaard* i Hatting, hvor han også var født. Han overtog fæstet³ af gården efter sin mor og dennes 2. mand *Anders Jensen*. To gode mænd af Hatting by - Peder Juul og Henrik Pedersen - kautionerede for, at *Knud Knudsen Due* er dygtig nok til at dyrke og drive markerne og passe besætningen. I *Landgilde*⁴ skal han årligt svare 5 Rdl. og 12 Skill., medens *Indfæstningssummen*⁵ er sat til 20 Rdl.

Gårdens hartkorn var da nedsat til 5-1-0-0. Der er tilsyneladende mellem 1750 og 1777 sket en fordeling af landsbyens hartkorn således, at alle gårde har samme størrelse - en operation, der lettede administrationen af fæstegodset.

Knud's far døde Juleaftensdag i 1757 og der blev afholdt skifte efter ham under *Bygholm Gods* den 15-JUN-1758. Som arvinger nævnes de to brødre af samme

¹ Mange oplysninger om Due-slægten er hentet fra Hatting Lokalhistoriske Arkiv

² 59½ tomme = knapt 155 cm

³ Kilde: Fæste af 15-DEC-1777, pag. 418 i Bygholm Gods fæsteprotokol

⁴ *Landgilde* = en fæsters årlige afgift i penge, korn eller naturalier til ejeren

⁵ *Indfæstningssummen* = pengeafgiften, som betales af en fæster ved tiltrædelse af fæstet

navn *Knud den ældre* (ane 100), der var 6 år og *Knud den yngre*, der blot var 2 måneder gammel. Knud's mor døde i 1777, og den 30-JAN-1778 afholdt man også skifte efter hende under *Bygholm Gods*. Af skiftet fremgår dels, at hun ikke havde børn i sit andet ægteskab med *Anders Jensen* - og at hun var mor til sønnerne *Knud* og *Knud*, der i 1778 var hhv. 20 år og 25 år gamle.

Knud døde selv i 1802 og blev *Jordet, paa 1ste Søndag efter H: 3 K Dag, Knud Knudsen Due, Gaardbeoer. Han var fød i sin iboende Gaard i Hatting Aar 1752 - traadte i Ægteskab Aar 1778 med Pigen Voldborg Knuds Datter, med hvilken han avlede 2 Sønner og 2 Døttre, hvilke alle tilligemed Moderen overlevede ham, som døde d 4de Januar: som det syntes af hidsig Sygdom i sit Ægteskabs 24de og Alders 50de Aar.*

Da der kun var 1½ måned imellem *Knud's* og hustru *Voldborg's* død, blev skiftet afholdt som et dobbeltskifte under *Bygholm Gods: Knud Knudsen Due og hustru Voldborg Knusdatter i Hatting. 12.3.1802, fol.72, 76.* Her nævnes børnene: *Mette* (23 år), *Knud* (21 år), *Anne Kirstine* (18 år), og *Rasmus* (15 år). De havde deres farbror *Knud Knudsen Due i Vinten* som formynder.

Folketællinger:

FT 1787: Hatting by, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt. Han nævnes som *Bonde og Gaardbeoer Knud Knudsen Due*, 34 år gl. og gift. Hustruen nævnes som *Walborg* (39 år) og *Madmoder*. De har børnene *Mette* (8 år), *Knud* (6 år), *Ane Kirstine* (4 år) og *Rasmus* (2 år) samt tjenestefolkene *Niels Madsen* (24 år gift og soldat) og *Karen Knapensdatter* (18 år).

FT 1801: Hatting by, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt. Han nævnes som *Bonde og Gaardbeoer Knud Knudsen Due* (48 år) og *Hans Kone Voldborg Knusdatter* med børnene: *Mette Knusdatter* (22 år), *Knud Knudsen* (18 år), *Ane Kirstine Knusdatter* (16 år) og *Rasmus Knudsen* (14 år). I huset bor også *Tjenestekarl og Landsoldat Svend Jensen* (24 år og ugift).

101. Voldborg Knusdatter, født 1748 Firgårde, Dover sogn, Hjelmslev hrd, Skanderborg amt, døbt 03-JUN-1748 Dover sogn, død 17-FEB-1802 Eriksnaur, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, begravet 21-FEB-1802 Hatting sogn.

Voldborg blev døbt 1748 i Dover sogn: *Feria 2da: Pentecostes Knud Sørensens Huusmands Barn af Fiirgaarde, kaldet Volborg; Faddere: Rasmus Mikelsen, Niels Rasmussen, Barnets Morbroder, Peder Jensen, Skræder. Søren Jachobsens Koene, Maren Rasmusdatter Barnets Moster alle af Fiirgaarde, foruden Peder Rasmus-sens Skoemagers Koene Sidsel af Vig, som bar Barnet, og det var d. 3 Junij.*

Hun døde 1½ måned efter sin mand og blev begravet: *Jordet, paa Søndag Sexagesima, d 21. Febr: Voldborg Knuds Datter, Enke efter kort forhen afg:*

Gaardbeboer Knud Knudsen Due. Hun var født i Siim Bye udj Dover Sogn, Hielmsløv Herred Aar 1748. Traadte i Aaret 1778 i Ægteskab med ovennevnte for 6 Uger siden afdøde Knud Knudsen Due, med hvem Hun blev Moder til 2 Sønner og 2 Døtre, som alle sørgeligt nu ogsaa begræde Tabet af deres retskafne Moder, som efter 8 Dages Syge=Leie døde af hidsig Sygdom d: 17de Febr: i sit Alders 54 Aar.

102. Niels Pedersen Bie¹, Fæstegårdmand, født 1754 Store Dalby sogn, Hatting hrd, Vejle amt, døbt 29-SEP-1754 Store Dalby sogn, død 03-MAR-1837 Hatting sogn, Hatting hrd, begravet 10-MAR-1837 Hatting sogn. Partner (1) Margrethe Sørensdatter, barn: Ane Cathrine Nielsdatter døbt 08-MAJ-1782. Partner (2) Barbara Andersdatter, barn: Barbara Nielsdatter døbt 04-MAJ-1788 (ane 51). Viet (1) 02-OKT-1789 Hatting sogn Ane Kathrine Jørgensdatter, børn: Ingen. Viet (2) 02-MAJ-1818 Hatting sogn Anne Kirstine Knudsdatter Due, børn: Jens Peter Nielsen Bie døbt 10-DEC-1820, Ane Kathrine Nielsdatter døbt 07-MAR-1824, Voldborg Nielsdatter døbt 27-JUL-1828.

Niels blev født i 1754 og døbt i Store Dalby Kirke *Festo Michaelis*, hvilket det år var den 29-SEP.

I 1782 blev Niels i Hatting sogn far til *Margrethe Sørensdatter's* uægte datter *Ane Cathrine*. Moderen Margrethe ses i folketællingen i 1787 som én af de 11 malkepiger, der er på *Bygholm Gods* i Hatting sogn. I samme folketælling ses den da 5-årige *Ane Cathrine* hos *Bonde og Gaardmand Søren Thomesen* i Erichnaur, hvor hun opholder sig som et *uægte Barn til Opdragelse*.

Også i 1788 blev Niels far til et uægte barn i Hatting sogn, idet han med *Barbara Andersdatter* får datteren *Barbara*, der givetvis er opkaldt efter sin mor, som døde i forbindelse med fødslen. I folketællingen året inden fødslen arbejdede både Niels og Barbara som *Tjenestefolk* i *Hatting Præstegaard*. Den lille *Barbara* er forméntlig vokset op hos sin biologiske far *Niels* - hun bor i hvert fald hos ham ved folketællingen 1801.

Godsejeren *Lars Thygesen* på *Bygholm Gods* tilbød *Niels Pedersen Bie* den gård i Hatting (*Hatting Østergaard*), som Jens Hald havde haft i fæste - mod at *Niels* giftede sig med enken *Ane Cathrine Jørgensdatter* og udførte hoveriarbejde på *Bygholm Gods* på de sædvanlige fæstevilkår, der havde været gældende fra 1688. Der skulle gå yderligere 100 år, før gården blev en selvejergård, men i mellemtiden havde den været en *Avefæstegaard* hvilket betød, at slægten var sikret overtagelse af fæsteriet på fastsatte vilkår. Indledning til *Niels Pedersen Bies* fæstebrev fra 1789:

¹ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*, udg. 1977, indeholder mange oplysninger om slægterne *Due* og *Bie*

Lars de Thygeson til Bygholm, Deres Kongelig Mayestæts Etatz Raad, Giør Vitterligt at jeg herved steder og Fæster til Niels Pedersen Dalbye af mit Gods den Gaard i Hatting afgl.¹ Jens Hald sidst havde i fæste, hvis Enke han ægter og Børnene som Fader Christelig opdrager og forsørger. Bemde² Gaard, hvis Hartkorn er 5 tr. (og) 1 skp. nyde han paa følgende Vilkaar:

1: At han til rette forfaldis Tide svarer de Kongl paabudte og herefter paalydende Conditioner³, samt andre lovlige Udgifter, saa og Landgilde til hver Aars Mortensdag Penge 5 Rdl. 12 s (Skilling).

2: Hoveri hertil Gaarden forrettes upaaklageligt af en halv gaard tilligemed øvrige Hans Naboer, saavel som Konge og andre Rejser efter Omgang.

3: Gaardens Bygninger, Besætning, Inventarie, Æde og Sæde, Korn med øvrigt som ved Siun⁴ af 12 Hujus (denne måned) er ham overleveret, forbindes han altid at holde i saadan stand og Han eller Arvinger det ved Fratrædelse eller Dødsfald efter ret Siun hele herhos erhæftet aflevere eller det manglende erstatte.

4: Gaardens tilliggende Ejendomme dyrkes og besaas forsvarligt og ej upligt, intet af Jorden bortleje og lade intet Foder eller Gødning paa (u)lovlig vis bortkomme.

Fæsteren forholder sig iøvrigt efter Hans Kongl Mayestæts allernaadigste Anordning, da han saaledes nyder dette Fæste sin Livstid, men oversides eller efterlades noget heraf, er dette Fæste forbrudt.

Indfæstningen er Ham eftergivet - Til bekræftelse under min Haand og Segl - Bygholm, den 18 Juni 1789 - L. Thygeson

Så måtte Niels blive gift i en fart – og det blev han. Allerede i OKT-1789 blev han viet til *Enken Ane Kathrine Jørgensdatter*, efter at de var blevet trolovet 14. Junii samme år. Det var blot 2 dage efter, at der 12-JUN-1789⁵ var lavet skifte efter hendes afdøde mand. Af dette skifte fremgik i øvrigt, at afdøde og *Ane Kathrine* havde fået mindst 6 sønner.

Af hans *Afskedspas*⁶ fra soldatertjenesten i 1791 får vi følgende oplysninger om Niels: *Foreviseren Niels Pedersen fød udi Store Dalbye Bye i Store Dalbye Sogn, udi Stiernholm Amt, nu 34 Aar gammel, 66 tommer høi (ca. 173 cm), blaa øine, brun af Haar, stærk af skuldre, og af Been, der haver tient udi 12 Aar som Land=Soldat og ved Extra Sessionen befunden at være afgaaet, meddeles herved*

¹ afgl. = afg. = afgangen, afdøde

² Bemde = bemeldte = nævnte

³ Conditioner: vilkår, betingelser

⁴ Siun = syn

⁵ Bygholm Gods skifteprotokol 1761-1850, side 683

⁶ Kilde: *Udi Land=milice=sessionen for Stiernholms Amt, den 11 Aprilis 1791*

hans Afskeds Pas; hvorefter han sig kan opholde paa hvad Sted i Landet ham Lyster. (sign: 2 underskrifter).

Niels Pedersen Bie og Ane Kathrine var gift i mere end 27 år, da hun døde i 1816, uden at ægteparret havde fået børn sammen.

Kort tid efter at være blevet enkemand, skulle Niels på vegne af sin stedsøn *Jørgen Hald* fri til enken *Ane Kirstine Knudsdatter Due*. *Ane Kirstine* ønskede dog ikke at blive gift med stedsønnen, men sagde i stedet til den da 65-årige *Niels*: *Hvis do havde bejlet for dæ sjæl, Niels Peder - saa vil a ha so ja*. Det må *Niels* så have gjort, for han blev gift med den 30 år yngre *Ane Kirstine* i 1818.

Det skete ved et dobbeltbryllup den 02-MAJ i *Hatting Kirke*, hvor både far *Niels* og hans datter *Barbara* (ane 51) blev gift – og begge blev de gift med et medlem af *Due-slægten!* Hans vielse er indført i kirkebogen sådan: *Niels Pedersen Bie, Gaardbeoer og Enkemand i Hatting, 63 Aar gl: født i Store Dalbye (og) Anne Kirstine Knudsdatter Due født i Hatting, hvor hun hidtil i hendes Fædrengaard har opholdt sig 34 Aar gl: Trolovet den 7 Martii. Forloverne vare Thomas Christensen og Niels Nielsen Gregersen, begge Gaardbeoere i Hatting. Thomas Christensen Niels N: Gregersen med paaholdt Pen. Viet d: 2 May. Brudgommen saavel som Bruden have begge havt de naturlige Børnekopper.*

Niels Pedersen Bie og Anne Kirstine Knudsdatter Due var gift i 19 år og fik tre børn sammen - den yngste blev født, da *Niels* var 74 år og *Ane Kirstine* 44 år gamle!

Han døde i 1837: *Niels Pedersen Bie, Fæstegaardmand i Hatting, Han var født i Store Dalbye Annex til Hedensted, traadte i Aaret 1789 i Ægteskab 1ste Gang med Ane Cathrine Jørgensdatter, Enke efter afg: Gaardmd Jens Hald i Hatting. Dette Ægteskab, som varede fra 1789 til d 24 Novb: 1816 var uden Livsarvinger. Derefter indgik han i Aaret 1818 den 2: Mai nye Ægteforbindelse med Pigen Ane Kirstine Knudsdatter Due, ved hvem han blev Fader til 1 Søn og 2 Døttre, som tilligemed Moderen efterleve(r ham) 89½ Aar (gammel).*

Der blev 04-MAR-1837 afholdt skifte efter *Niels Pedersen Bihe i Hatting: Enke Anne Kirstine Knudsdatter med Lavværge Knud Due i Hatting*, og børnene *Jens Peder* 16 år, *Anne Cathrine* 13 år og *Voldborg* 8 år. Børnenes formynder var *R. Hansen*, skolelærer i *Hatting: Afdøde havde ingen børn af første ægteskab*. *Niels's to uægte døtre Ane Cathrine og Barbara* (ane 51), der begge var født inden *Niels's* første ægteskab, nævnes ikke i skiftet. Dette skyldes forméntlig, at *uægte* børn dengang ikke var arveberettigede, med mindre de var *Lyst i Kuld og Køn*¹.

I boopgørelsen ses kvægbesætningen på *Hatting Østergaard*:

¹ *Kuldlysning* skete dengang ved, at faderen bragte barnet til *Tinget* og vedkendte sig faderskabet - og først herefter var barnet betinget arverettigt

1 gråbroget ko (8 år) 9 Rdl.
1 rød do (12 år) 10 Rdl.
1 sort do (5 år) 10 Rdl.
1 blå do (5 år) 10 Rdl.
1 sortbroget do (3 år) 9 Rdl.
1 grå do (3 år) 9 Rdl.
1 rødgrimet do (2 år) 7 Rdl.
1 sort do (4 år) 10 Rdl.
2 kvier 5 Rdl.
1 kalv 1 Rdl.
8 får 16 Rdl.

Boets aktiver blev opgjort til 217 Rdl. 3 Mk. og 8 Sk. mens de samlede gældsposter beløb sig til 214 Rdl. og 9 3/5 Sk. således, at der blot blev 3 Rdl. 4 Mk. og 14 2/5 Sk. til deling mellem arvingerne.

Efter Niels's død i 1838 drev enken Ane Kirstine *Hatting Østergaard* indtil 1844, hvor hun afstod gården til sønnen *Jens Peter* og gik på aftægt på gården. I den forbindelse blev der oprettet en aftægtskontrakt dateret 12-JUN-1844.

Folketællinger:

FT 1787: Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt: Både Niels Peder- sen (34 år) og Barbra Andersdatter (27 år) er ansat som tjenestefolk i Hatting præ- stegård. Året efter får parret en datter, der fødes udenfor ægteskab = uægte barn.

FT 1801: Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt: *Bonde og Gaard- beboer Niels Pedersen Bie* (46 år) og hans anden hustru *Ane Cathrine Jørgensdatter* (53 år). Udover Niels's *uægte* datter Barbara (13 år), bor i huset også hans anden hustrus børn: Anders Jensen (23 år), Søren Jensen (21 år) og Laurits Jensen (15 år). Endelig bor i huset også en 22-årig tjenestepige.

FT 1834: Hatting Bye, Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, en Gaard: *Gaard- mand Niels Bie* (81 år) og hustru Ane Kirstine Knudsdatter (51 år). De har børne- ne Jens Peter Nielsen (14 år), Ane Kathrine Nielsdatter (11 år) og Voldborg Niels- datter (6 år). På gården er desuden 4 tjenestefolk (2 mænd og 2 kvinder).

103. Barbara Andersdatter, født 1757 Nørre Aldum, Stenderup sogn, Hatting hrd, Vejle amt, døbt 14-AUG-1757 Stenderup sogn, død 1788 Eriknaur, Hatting sogn, Hatting hrd, begravet 21-MAJ-1788 Hatting sogn.

Hun blev født i 1757 og hjemmedøbt Mandag d: 8de Aug: blev Hyrden i N: Ald: Anders Olufsens Barn døbt, for Svagheds skyld her i Præstegaarden og kal- det Barbara. Var i Kirke næst Dom: 10ma p: Trin (14-AUG) baaret af Jens Knud-

sens D: Anna. Test: Søren Mortens, Peder Christian, Bend Søren, Ole lunds D: Maren, Jens Huuses D: Maren.

Barbara døde i 1788 i barselsseng og blev begravet i Hatting sogn: *Ericknaur, Jordet Barbra Andersdatter som døde i Barselseng 14 dage effter at hun havde fød sit med Niels Pedersen avlede Barn - Hun var 31 Aar gl.. Begravet 21de dito (21-MAJ).*

I skiftet¹ efter hende står: *Barbara Andersdatter (havde et) Slegfredsbarn med Niels Pedersen i Hatting Præstegaard = Barbara 7 uger gl..*

106. Peder Andersen, Skomager og Husmand med jord, født omk 1740, død 01-MAR-1819 Skårup, Fruering sogn, Hjemsløv hrd, Skanderborg amt, begravet 11-MAR-1819 Fruering sogn. Viet 26-FEB-1775 Tulstrup sogn Ning hrd, Århus amt Anne Cathrine Sørensdatter, børn: Anders Pedersen døbt 25-JUN-1775², Maren Pedersdatter døbt 18-JAN-1778, Johanne Pedersdatter døbt 01-APR-1779, Sidsel Pedersdatter døbt 02-JUL-1780 (ane 53), Søren Pedersen døbt 06-JUL-1783³, Anders Pedersen døbt 03-JUL-1785, Søren Pedersen døbt 05-APR-1787, Karen Pedersdatter døbt 14-FEB-1790, Anne Pedersdatter døbt 12-FEB-1793⁴, Michel Pedersen døbt 22-MAR-1797.

Hverken Peder eller Anne Cathrine er fundet døbt i Tulstrup sogn, hvor de blev viet i 1774: *d. 28 Dec: blev Peder Anders(en) af Hi...d...⁵ og Catrine sørensd: af Pederstrup (i Tulstrup sogn) Trolovede – og i 1775 d: 26 Febr blev Peder Anders(en) og Fæstemø⁶ Copulerede.*

De får i ægteskabet 10 børn, hvoraf de tre ældste er døbt i Tulstrup sogn. Omkring 1780 rejste familien til Ormslev sogn, hvor de øvrige børn er døbt – begge sogne ligger i Ning Herred. Tre af de 10 børn døde som små, heraf to med blot en måneds mellemrum. Ved børnenes dåb i 1786 og 1787 nævnes Peder med tilnavnet *Hinnedrup*, der ligger i Tulstrup sogn.



Ormslev sogn

¹ Horsens Hospitals Skifteprotokol 1779-1815. 19-JUN-1788. folie 17

² Begravet 28-JUN-1785 Ormslev sogn: *i sit Alders 11 aar*

³ Begravet 07-AUG-1785 Ormslev sogn: *i sit Alders 2det aar*

⁴ Begravet 13-JAN-1799 Ormslev sogn: *5 aar gl.*

⁵ Forméntlige Hinnedrup, der ligger i Tulstrup sogn

⁶ *Fæstemø* = ugift kvinde, som har givet en mand ethøjtideligt ægteskabsløfte

Parrets yngste søn *Michel* døbes i APR-1797 i Ormslev sogn, hvorefter familien forlader sognet og slår sig ned i Fruering sogn, der ligger i Skanderborg amt, hvor de ses ved folketællingen i 1801.

Peder døde i 1819 Skårup og nævnes ved begravelsen i Fruering sogn som *Peder Andersen, Aftægtsmand i Skaarup, 83 Aar gl.*

Folketællinger:

FT 1787: Ormslev by, Ormslev sogn, Ning hrd, Aarhus amt: *Husbonde Peder Andersen (47år) og Madmoder Anne Katrine Sørensdatter (36 år) med børnene Anders Pedersen (2 år), Søren Pedersen (1 år), Maren Pedersdatter (10 år) og Sidsel Pedersdatter (7 år).*

FT 1801: Skårup, Fruering sogn, Hjlemslev hrd, Skanderborg amt: *Huusmand med Jord Peder Andersen (60 år) og Hans Kone Ane Catrine Sørensdatter (50 år) med børnene: Søren Pedersen (15 år), Karen Pedersdatter (9 år) og Michel Pedersen (5 år).*

107. Anne Cathrine Sørensdatter, født omk 1751, død 28-SEP-1826 Skårup Mark, Fruering sogn, Hjemslev hrd, Skanderborg amt, begravet 05-OKT-1826 Fruering sogn.

Anne Cathrine døde i 1826 og begravedes som *Anne Cathrine Sørensdatter, Opholdskone paa Skaarup Mark, 79 Aar.*

Hun nævnes med sin søster som søskendebørn til en ung pige på *Vilhelmsborg - Anne Madsdatter* – ved skifte¹ efter denne i 1820: *Anne Cathrine Sørensdatter, enke efter Peder Andersen paa Skaarup Mark og søsteren Karen Sørensdatter g.m. Simon Andersen i Tulstrup*

108. Peder Rasmussen, Hjulmand og Husfæster uden Jord, født 1758 Fensten, Gosmer sogn, Hads hrd, Århus amt, døbt 15-JAN-1758 Gosmer sogn, død 08-MAJ-1829 Gosmer sogn, begravet 14-MAJ-1829 Gosmer sogn. Viet 08-JAN-1788 Gosmer sogn Anne Jensdatter, børn: Jens Peter Møller (ane 54) døbt 23-NOV-1788, Maren Pedersdatter døbt 10-FEB-1793.

Peder blev døbt i Gosmer sogn i 1758 *Dom: 1 p: Epiph: Peder Rasmussen af Fændsteen en Søn Rasmus baaren af Bergithe Thomasdatter af fadderne: Michel Thomassen af Søebye, Peder Michelssen af Halling, Hans Pedersen af Fændsteen, Bodel Rasmusdatter af Søebye, Anne ...datter af Fændsteen.*

Han og Anne blev gift i 1788 *D: 8de Janu: Peder Rasmussøn i Fændsteen og Anne Jensdatter af Søebye.*

¹ Vilhelmsborg gods Skifteprotokol 1814-1838, den 03-MAJ-1820

Peder overtog i 1797 fæstet af det hus i *Fendsteen*, som hans forældre tidligere havde fæstet, og i denne forbindelse skulle huset vurderes:

Anno 1791 den 2. Juli indfandt vi underskrevne Rasmus Simonsen af Morsholt og Søren Nielsen af Ondrup¹ os ifølge udmeldelse udi soldaten Peder Rasmussens hans nu i fæste tiltrædende hus, som hans moder² hidtil har beboet, for at syne og taksere dets brøstfæld efter forordningen af 7. Juni 1787. Vi forefandt denne husbygning, i nordre ende af Fendsteen beliggende, østen gaden i sønder og nord, bestaaende af 3½ fag, ege-undertømmer og fyr-overtømmer, indrettet med loft, vinduer, døre og skorsten samt ovn og grue³, item⁴ en sten-kakkelovn, i 3 fag, til to stuer og et bryggers; befandtes i god stand og mangler alene til tække paa østre side

6 travet tag á 3 mk	3 Rdl.	0 Mk.
1 tylt lægter	1	1
Søndre ende en vindske(de?)	0	1
Arbejdsløn	0	3
Summa brøstfæld og arbejdsløn	4 Rdl.	5 Mk.

Udi saadan tilstand har bemeldte Peder Rasmussen modtaget dette hus i fæste til lovlig ansvar. At denne syn og taksation er gjort efter vor samvittighed og bedste overbevisning, det ville vi til næste ret bekræfte med vor ed. Datum ut supra.⁵ (Sign:) Søren Nielsen og Rasmus Simonsen. Paa høje herskabets vegne som overværende O: Rosenmeyer. Fæstetaksation for Peder Rasmussen af Fendsteen.

Fremlagt, læst og af taksationsmændene med lovens ed afhjemlet og bekræftet i retten paa Hads-Ning herreders ting, mandagen den 4. Juli 1791. (Sign:) F Keldbiert(?).

Peder Rasmussens fæstebrev fra 1791:

Joachim Otte Schack Rathlou, herre til stamhuset Rathlousdal pp⁶. Ridder af Elefanten, Deres kongelige majestæts gehejmerraad og kammerherre pp. kendes og herved tilstaar at have sted og fæst, som jeg og hermed efter hans fader Rasmus Pedersens egen begæring og afstaaelse fra sit fæste til hans søn Peder Rasmussen steder og fæster et mig i Fendsteen tilhørende hus som faderen hidtil har

¹ Stednavnene *Morsholt* og *Ondrup* er usikre

² Peder Rasmussens far levede endnu, men har måske som hyrde kun sjældent boet i huset?

³ *Grue* = åben fordybning, især i massivt murværk, der benyttes som åbent muret ildsted
⁴ *item* = ligeledes

⁵ *Datum ut supra* = samme dato

⁶ *pp* = per procura = ifølge fuldmagt

beboet, hvilket forskrevne hus med alt sit tillæg, som nu tillægges, fornævnte Peder Rasmussen maa nyde, bruge og besidde sin livs tid paa maade og med de vilkaar, at han af sig og sine svarer og til terminstider betaler alle kongelige personelle skatter, som nu paabudne ere eller vorder. Samt til mig eller stamhusets ejere i stedet for pengeafgift, forretter aarligt det sædvanlige have- og ladearbejde ved Gerstorphslund, ligesom hans fader og formand forrettet haver efter tilsigende upaaklagelig.

Huset med tilliggende som i allerunderdanigst følge kongelig allernaadigste forordning af 8. Juni 1787 efter hoshæftede taksationsforretning fæsteren overleveres og af ham er modtaget, haver han paa alle lovlige maader at forbedre og tilsvare.

De med faderen indgangne foreninger holder han sig ligeledes i alle maader efterrettelig, er mig og min fuldmægtig hørig og lydlig, som og ej uden min tilladelse at indtage nogen fremmed uden for stavnen, ej heller at indlade sig i nogen ulovlig forening eller overenskommelse mig til fornærmelse eller fortræd. Udi dette forskrevne og alt øvrigt retter han sig efter hans majestæts allernaadigste lov og forordninger under forbrydelse af dette ham meddelte fæstebrev, som i forskrevne meninger under min haand og signette bekræftes. Fæstet er betalt.

Rathlousdal den 16. Juli 1791 (Sign:) Schack Rathlou [L:S:]

Revers¹ fra husmand Peder Rasmussen paa sin faders hus I Fendsteen. Ligelydende originalt fæstebrev med hoshæftet taksationsforretning har jeg fra min naadige husbonde modtaget, som jeg her ved denne min revers forbinder mig til i alle maader at holde og efterleve. Det tilstaas under min haand. Fendsteen die ut supra. (Sign:) Peder Rasmussen.

Peder Rasmussen døde i 1829 og begravedes som Aftægtsuusmand paa Fendsteen Mark, 72 Aar. Der blev afholdt skifte² den 29-DEC-1829 efter Peder Rasmussen i Fensten. Det fremgår af skiftet, at han efterlod sig børnene: Skolelærer Jens Pedersen af Grumstrup og Maren g.m. Niels Nielsen i Ørting:

Aar 1829, den 29de december mødte som myndige Arvinger efter afdøde Aftægtsmand Peder Rasmussen af Fendsteen den Afdødes Søn, Skolelærer Jens Pedersen af Grumstrup og paa Datteren Maren Pedersdatters Vegne hendes Mand og Værge Niels Nielsen fra Ørting som tilkjendegav: at de som eeneste og myndige Arvinger efter bemeldte Afdøde selv havde skift og deelt de funde Efterladenskaber den Afdøde havde efterladt sig; og bemærkede derfor: At disse Efterladenskabers Værdie langt fra ikke kunne opløbe til den Summa den Afdødes Begravelse havde kostet, men at de til sammes Udgivters Bestridelse selv af egen Casse

¹ Revers = et dokument, hvorved udstederen anerkender en forpligtelse

² Rathlousdal Gods Skifteprotokol, Arkivsign.-lb.nr.: G 332-26

har maattet gjøre Tilskud.

Denne deres afgivne Deklaration erbød de, naar forlanges, at eedfæste.

Saaledes passeret, bekræftet med Vedkommendes Underskrifter.

Datum ut supra. Terndrup

Jens Pedersen (og) Niels Nielsen, med ført Pen

Til vitterlighed J. O. West (og) Schmidt

Ved hustruen Anne's begravelse i 1832 blev *Peder Rasmussen* kaldt for *Peder Møller* – og dette efternavn anvender sønnen *Jens* også i hele sit liv.

Folketællinger:

FT 1787: Aarhus amt, Hads hrd, Gosmer sogn, Fændsteen Bye: Her ses Peder boende hos sine forældre: *Hyrde og hussmand Rasmus Pederssøn* (55 år) og *Hans koene Anne Søren Datter* (57 år) med børnene *Peder Rasmussøn* (30 år og ugift), *Mette Rasmus Datter* (16 år) og *Anne Rasmus Datter* (11 år).

FT 1801: Aarhus amt, Hads hrd, Gosmer sogn, Fendsteen Bye: *Jordløs Huusmand og Hiulmand Peder Rasmussen* (46 år) og *Hans Kone Ane Jensdatter* (37 år) med børnene: *Jens Pedersen* (13 år) og *Maren Pedersdatter* (9 år). Hos dem bor Peders forældre *Rygter paa Gersdorfshund og Mandens Fader Rasmus Pedersen* (68 år) og *Hans Kone Ane Sørensdatter* (68 år).

109. Anna Jensdatter, født 1764 Søby¹, Gylling sogn, Hads hrd, Århus amt, døbt 10- OKT- 1764 Gylling sogn, død 08-JUN-1832 Gosmer Hospital, Gosmer sogn, Hads hrd, begravet 14-JUN-1832 Gosmer sogn.

Hun blev døbt i 1764 i Gylling sogn: *Onsdagen d. 10 Octob. døbt Jens Junchers Pige af Søbye Anna*, og ved folketællingen i 1787 ses Anna som tjenestepige hos *Peder Bering* (55 år), der er sognepræst i Gylling sogn.

Anna døde på Gosmer Hospital i 1832 og begravedes som *Enke efter Husmand Peder Møller og Lem i Gosmer Hospital, 68 år gl.*

110. Rasmus Nielsen, Klejnsmed og Tårnvægter, født 1763 Horsens Vor Frelser sogn, Nim hrd, Skanderborg amt, døbt 18-MAR-1763 Horsens Vor Frelser sogn, død 02-AUG-1851 Vedslet sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, begravet 08-AUG-1851 Vedslet sogn. Viet (1) 14-AUG-1784 Øster Snede sogn, Nørvang hrd, Vejle amt Johanne Sørensdatter, børn: *Niels Rasmussen* døbt 28-NOV-1784, *Ane Lene Rasmusdatter* døbt 30-MAJ-1788, *Jochum Rasmussen* døbt 04-JUL-1790, *Mette Cathrine Rasmusdatter* døbt 08-MAR-1793, *Hans Severin Rasmussen* døbt 30-

¹ Søby = lille bebyggelse ca. 26 km øst for Horsens Købstad, der omk 1775 var delt mellem Gosmer og Gylling sogne, der begge ligger i Hads hrd, Århus amt

MAJ-1796. Viet (2) 12-DEC-1797 Horsens Vor Frelser sogn Johanne Hansdatter, børn: Johanne Rasmusdatter døbt 21-NOV-1798 (ane 55).

Rasmus blev født og døbt i Horsens Købstad i 1763: *Fredagen d 18 Martij havde Niels Ovesen Vægter et barn til Daaben kaldet Rasmus baaret af Hans Pinds pige Ide Test Søren Hjernøes pige Eva, Mdf¹: Conradt Casten Skoemager Sven(d) Laurs Sørensen Juul og Hendrich Lams Søn Christian.*

Han blev gift to gange; første gang som 21-årig med Johanne i 1784: *d 17de Juli Trolovet unge Karlen Rasmus Nielsen fra Horssens og Pigen Johan(ne) Sørens datter af Snede forlovere ere Niels ollesen og Hans Jensen og d: 14de August Copuleret unge karlen Rasmus Nielsen Klein Smed sven fra Horssens, og Pigen Johanne Sørensdt af Snede.*



Tårnvægteruniform
med morgenstjerne

Kort tid efter sin vielse i 1784, blev Rasmus Nielsen Horsens Købstads første *Tårnvægter*². Det skete på baggrund af en storbrand i Horsens, der lagde flere gårde øde, hvorefter byens borgere blev enige om at ansætte en tårnvægter. Der blev i Skt. Ibs kirketårn indrettet udgange i alle verdenshjørner, hvorfra tårnvægteren skulle varsle ved ildebrand. Jobbet blev lønnet med 68 Rdl. 2 Mark og 10 Skilling årligt, hvortil kom *12 Rdl. til 72 pund lys*. Desuden fik han hvert andet år en *Kjol*³ og *Cabus*⁴ til 12 Rdl.. Kort tid efter opførtes på kirkegården et materielhus⁵, der samtidigt tjente som bolig for tårnvægteren, og som kostede 476 Rdl..

Rasmus's første hustru *Johanne* var født 1759 i Kragelund, der ligger i Øster Snede sogn, Nørvang hrd, Vejle amt, og hun blev døbt 04-FEB-1759 i Øster Snede Kirke. Ved dåben nævnes hendes far *Søren Hansen af Kragelund*. I et skifte⁶ efter Johanne's far i 1787 bekræftes, at hans datter *Johanne* var gift med *Tårnvægteren i Horsens*.

¹ *Mdf* = mandsfaddere

² Kilde: *Horsens Historie indtil 1837*, Udgivet af Horsens Kommune, side 190, 219 og 278

³ *Kjol* = tidligere almindelig anvendt knælang mandsdragt, embedsdragt

⁴ *Cabus* = Kabuds = en særlig hovedbeklædning = en tyk, ulden hue med øreklapper

⁵ Materielhuset blev p.g.a pladsmangel fjernet i 1825, og tårnvægteren måtte flytte

⁶ Grundet og Højgård Godsers Skifteprotokol 1774-1806, G 385-1. nr 176, den 05-FEB-1787

Rasmus og *Johanne Sørensdatter* var gift i 13 år og fik sammen 5 børn, inden *Johanne* døde i 1797. Hendes begravelse er ikke fundet, men der findes et skifte¹ efter *Johanne* dateret 27-OKT-1797. Skiftet nævner enkemanden, *Taarnvægter Rasmus Nielsen* og børnene Niels (13 år), Anne Lene (10 år), Jochum (8 år), Mette Cathrine (4 år), Hans Severin (1 år). Børnenes *fødte Væрге*² var *Hans Jensen i Kragelund* i Øster Snede sogn - der også var far til *Rasmus Nielsen's* anden hustru, der i øvrigt også héd *Johanne*.

I følgende skifte³ ses at *Johanne Sørensdatters* far er *Søren Hansen Svensk*, og at den *fødte Væрге Hans Nielsen* var fætter til afdøde *Johanne Sørensdatter*. Skifte 05-FEB-1787 efter *Maren Hansdatter i Hornstrup*. Enkemand *Peder Christensen*; Arvinger: *Broder Oluf Hansen Svensk*, husmand i Båstrup, *Broder Søren Hansen Svensk*, død = barn *Johanne g.m. taarnvægteren i Horsens*, *Søster Johanne Hansdatter*, død, var gift med *Jens Andersen i Hornstrup*, børn: *Hans* (Jensen) i *Kragelund* og *Maren*.

Der blev ved folketællingen i 1787 (se nedenstående) begået en fejl vedrørende Rasmus's første hustru *Johanne Sørensdatter*. Som det ses er *Johanne* ikke med i tællingen, og Rasmus er angivet som enkemand! Det vides ikke, hvordan sådan en fejl kan forekomme, men nøjagtighed i disse folketællinger var ofte en mangelvare.

Den 34-årige Rasmus havde været enkemand i mindre end én måned, da han trolovede sig: *Taarnvægter Rasmus Nielsen* og *Pigen Johanne Hansdatter trolovet 3/11-1797* - og viet 12-DEC samme år. *Johanne*, der var 21 år gammel, var i familie med Rasmus's første hustru *Johanne Sørensdatter* på den måde, at den unge *Johanne's* far, *Hans Jensen af Kragelund* var fætter til Rasmus's afdøde hustru *Johanne*. Det var samme *Hans Jensen Kragelund*, der var *født Væрге* for sin afdøde kusines børn.

På grund af slægtskabet mellem Rasmus's to hustruer *Johanne*, måtte der søges om tilladelse til ægteskab nummer 2. Bevillingen⁴ lyder således:

Bevilling paa Ægteskab i forbunden Leed for Taarnvægter Rasmus Nielsen.

¹ Horsens Købstad Skifteprotokol 1791-1813, nr. 1979, fol.232B

² Børns væрге var så vidt muligt en af den afdøde forældres nærmeste myndige slægtninge. Dvs. afdødes far, bror, svoger, eller lign – i dette tilfælde var værgen og afdøde fætter og kusine

³ Grundet og Højgård Godsers Skifteprotokol 1774-1806, G 385-1. nr 176

⁴ Ribe Bispearkiv, Kongelige Bevillinger, ægteskabsdispensationer samt eftergivelse af lejermåls bøder mv., 1681-1810

Vi Christian den Syvende af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken og Oldenburg; gjøre alle vitterligt:

At Vi, efter herom allerunderdanigst gjorte Ansøgning og Begiering, allernaadigst have bevilget og tilladt, saa og hermed bevilge og tillade: at Taarnvægter Rasmus Nielsen af Vor Kiøbstad Horsens og Johanne Hans Datter af Hveisel i Ribe Stift, udi Vort Land Nørre Jylland maae udi Ægteskab sammenkomme, uanset at hun skal være hans afdøde Hustrus Næstsøskendebarns Datter. Dog skal de først paa behørige Steder beviisliggiøre, at de hverandre ej nærmere, end som heroven er meldet, udi Slægt eller Svogerskab, paarøre, saa og noget, efter deres Midler og Leilighed, samt Biskoppens billige Sigende, til næste Hospital udgive, saafremt de denne Vor allernaadigste Bevilling, hvilken Vi, i Betraggtning af deres Fattigdom, ville allernaadigst have dem forundt frie og uden nogen Betaling, agte at yde. Forbydende alle og enhver herimod, eftersom forskrevet staar, at hindre, eller i nogen Maade Forfang at gjøre, under Vor Hyldest og Naade.

Givet udi Vore Kongelige Residens=Stad Kiøbenhavn den 17de Novemver 1797. Efter Hans Kongelige Majestæts allernaadigste Befaling.

Underskrifter og Segl.

I sit andet ægteskab fik Rasmus kun en datter, der i 1798 blev døbt *Johanne* – helt sikkert opkaldt efter hans første hustru.

Rasmus døde i 1851 og blev begravet i Vedslet sogn: *Aftægtsmand hos Gmd. Jørgen Winther i Grumstrup, Rasmus Nielsen*, død 2. August og begravet 8. August - 89 Aar. gammel. Der blev afholdt ligsyn den 5. August og dødsårsagen er angivet som Alderdom.

Folketællinger:

FT 1769: Skanderborg amt, Nim hrd, Horsens Kbst., Søndergades Rode¹, Fugholm: *Anna Abrahamsdatter sahl Niels Owesen vægters encke* (47 år) med børnene: Abraham (9 år), *Rasmus* (6 år) og *Kiersten* (11 år). Hos dem bor også *Indsider Mette Andersdatter* (76 år).

FT 1787: Skanderborg amt, Nim hrd, Horsens Købstad, Borregades Sdr. Siide: *Huusbonde og Taarnvægter Rasmus Nielsen* (26 år og Enkemand) med sønnen af l. ægteskab *Niels Rasmussen* (3 år).

FT 1801: Skanderborg amt, Nim hrd, Horsens Købstad, Borregades Sdr. Siide: *Huusbonde og Taarnvægter Rasmus Nielsen* (39 år) og *Hans Koene Johanne Hansdatter* (25 år). De bor med børnene *Anne Leene Rasmusdatter* (11 år), *Jo-*

¹ Søndergades Rode = navn på et af de distrikter, hvori en større by er inddelt af hensyn til opkrævning af skatter o.l.

chum Rasmussen (10 år), Matte Cathrine Rasmusdatter (8 år), Hans Severin Rasmussen (4 år) og Johanne Rasmusdatter (2 år). Børnene nævnes alle som hans – undtagen den yngste *Johanne*, der nævnes som fælles barn.

FT 1834: Skanderborg amt, Voer, Vedslet sogn, Grumstrup, *En Gaard*: Rasmus Nielsen (72 år) og hustruen Johanne Hansdatter (60 år) bor som *aftægtsfolk* hos sønnen Niels Rasmussen og dennes hustru: Niels Rasmussen (52 år), Gaardmand og hustru Ane Kirstine Rasmussen (33 år). De har børnene: Christian Søltøft Nielsen, (14 år) Rasmus Nielsen, (4 år) Ane Margrethe Nielsdatter (12 år), Johanne Nielsdatter (8 år). Desuden har de en Indsieder boende - Hans Henrich Bierring (67 år), der er enkemand og lever af sine midler. På gården bor også Jocum Henrich Madsen (30 år og ugift).

FT 1840: Skanderborg amt, Voer hrd, Vedslet sogn, Grumstrup Bye, *en Gaard*: *Aftægtsmand Rasmus Nielsen* (78 år) bor stadig hos sønnen Niels, men nu er han enkemand. Gaardmand Niels Rasmusen (59 år) og hans hustru Ane Kirstine Rasmusen (39 år) med børnene: Christian Søltøft Nielsen (20 år), Rasmus Nielsen (10 år), Johannes Nielsen (1 år), Jens Nielsen (1 år), Ane Margrethe Nielsen (18 år) og Johanne Nielsen (14 år). De har en plejesøn, Carl Emil Bardenfleth (10 år) og en 26-årig ugift tjenestepige Kirstine Marie Frandsdatter.

FT 1845: Skanderborg amt, Voer hrd, Vedslet sogn, Grumstrup by med udflyttere, *en Gaard*: *Enkemand og Aftægtsmand Rasmus Nielsen* født i Horsens (83 år) bor stadig hos sønnen, *Enkemand og Gaardmand Niels Rasmussen* (64 år).

FT 1850: Skanderborg amt, Voer hrd, Vedslet sogn, Grumstrup med Udflytning, *en Gaard*: *Rasmus Nielsen* (89 år) bor stadig samme sted, men nu hos barnebarnet *Johanne Nielsen* (24 år) der har overtaget gården og er gift med Jørgen Hansen Winther (34 år).

111. Johanne Hansdatter, født omk 1776 Kragelund, Øster Snede sogn, Nørvang hrd, Vejle amt, død 25-JUL-1835 Grumstrup, Vedslet sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, begravet 31-JUL-1835 Vedslet sogn.

Hun konfirmeredes i Øster Snede Kirke 1. Søndag efter Paaske i 1793 (07-APR).

Johanne blev begravet i Vedslet sogn i 1835: *Johanne Hansdatter, Aftægtsmand Rasmus Nielsen Tornvægters Hustru af Grumstr., født i Kragelund. Hendes Fader var Skræder Hans Nielsen ibd. - 60 Aar.*

Ved folketællingen i 1787 bor den 11-årige *Johanne* hos sine forældre *Husmand og Skrædder Hans Jensen* (38 år) og hustru *Anna Nielsdatter* (42 år) i *Kragelund*, der ligger i i Øster Snede sogn i Nørvang hrd i Vejle amt.

114. Johann Henrich Kruse, Stenhuggermester, født 19-JAN-1764 Skt. Petri sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 22-JAN-1764 Skt. Petri sogn, Kø-

benhavn, død 19-FEB-1806 Frederiks Hospital, Bredgade, København, begravet 24-FEB-1806 Trinitatis sogn. Viet (1) 09-JAN-1788 i Huset, Helligånd sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt Anna Marie Kolvig. Viet (2) 04-MAR-1796 Skt. Petri sogn, Sokkelund hrd Maria Christiana Gigas, børn: Johannes Heinrich Kruse født omk 1792, Sophia Christina Kruse døbt 01-MAJ-1796¹ (ane 57), Elise Kruse født omk 1799.

Johann blev døbt i Stk. Petri Kirke 22-JAN-1764: *Johann Henrich geb(oren) d: 19. Jan. Vat: Joh: Christian Cruuse Steinhauerges(elle) Mut: Mette Christina. Gev(atter)²: 1. Mad: Pretzke Steinhauer, 2. Jfr (Jungfrau) Anna Christina Bertou, 3. Henr: Sieg SteinhauerGesellen, 4. Fried: Lohmann Gesellen, 5. Kloumann.* Også Johann's konfirmeration foregik i Skt. Petri Kirke; det var den 17-APR-1778: *Johann Kruse, Steinhauergess(elle) S(ohn),³ 15 Jahre..*

Han blev altså født i København, hvilket også fremgår af en protokol i Stenhuggerlauget: *Ao. 1778. d. 16 December lod Mester Fischer indskrive Drengen Johan Henrich Kruse fød her i Staden, som efter Contract skal lære i 5 aar. Til højre i protokollen er noteret: Ao. 1783 d. 17 July Løsgivet og fik Trygt LæreBrev.*

Stenhuggermestre blev dengang almindeligvis *Mestre efter kongelig Bevilling⁴*, men *Johann*, og ganske få andre, fik deres mestertegninger godkendt af *Kunstakademiet*. Johann blev af akademiet godkendt som *Stenhuggermester* i 1787, hvor han var 23 år gammel.

Første gang *Johann* blev gift, var i Helligånds sogn i 1788: *d: 9 Jan: bleve efter Kongel: Bevilling dat: 5te ejusd(em)⁵ i huset Copulerede Steenhugger Mester og Borger Johan Henrich Kruuse, og Jomfr: Anna Maria Kolvig. Som Forlovere givet denne Skriftlige Beviis. For Brudgommen: C. Jørgensen Post Expeditur i Lyngbye. For Bruden Hendes Fader: I C(?) Kolvig.* Parret havde søgt, og opnået, kongelig bevilling til at lade vielsen foregå i hjemmet.

Året efter vielsen blev *Johann* indlagt på Frederiks Hospital: *Kruuse, 28 Aar (?)*, *stenhuggermester⁶*. Hans sygdom oplyses ikke, men han blev indlagt 17-JAN-1789 (dagen efter sin fars begravelse) og var indlagt til 21-FEB. For denne 36 dages indlæggelse betalte han 15 Rigsdaler 2 Mark og 9 Skilling. Som det ses under hans forældre (ane 228 og 229), har hele hans familie også været indlagt i perioder i JAN og FEB-måneder i 1789 på Frederiks Hospital.

¹ Døbt i Skt. Petri Kirke, København

² *Gevatter* = Faddere

³ *Steinhauergess(elle) S(ohn)*, = Stenhugger-søn

⁴ Kilde: C, Nyrop: *Kjøbenhavns Murer og Stenhuggerlav, historiske Meddelelser*, 1907

⁵ *ejusdem* = latin = i samme år eller måned

⁶ Kilde: Patientprotokol for Frederiks Hospital

Anna Maria Kolvig var født omk 1770¹, og var således kun omk 18 år gammel, da hun i 1788 blev gift med Johann. Hendes forældre var the- og kaffehandler Johan Christian Kolvig og hustru Marie Elisabeth Agathe Krebs.

Der er ikke fundet børn i dette ægteskab, og heller ikke i skiftet efter Johann nævnes børn fra dette ægteskab. Ægteskabet med hustruen *Anna Maria* blev ophævet² omk 1792 *paa Grund af Mandens hor i henhold til Danske Lov 3-16-15 §1*. Samtidigt blev der nedlagt forbud mod, at Ægtemanden inddrager sig i nyt Ægteskab. At ægteskabet blev ophævet skyldes forméntlig Johann's utroskab med hans senere hustru nummer to *Maria Christiana Gigas*, der omk 1792 fødte deres fælles søn *Johannes Heinrich*.

Maria var i 1791 blevet separeret fra sin første mand, men hun og Johann kunne ikke blive lovformeligt gift, før de begge havde opnået endelige skilsmisser fra deres respektive ægtefæller. I oktober 1795 ansøger³ Johann om tilladelse til at indgå ægteskab efter, at han ved dom i Landsover- og Hof- og Stadsretten den 21-MAJ-1792 er blevet skilt fra *Anna Marie*, der nu kaldes *Lindemann (født Lindam?)*.

Johann Henrich og *Maria Christiana* blev i 1796 gift i Skt. Petri Kirke, og da var *Maria* gravid i 8. måned: *Den 4. Martii (1796) copuliret: der Johann Henrich Kruuse, Steinhauermeister (stenhuggermester) mit Mad: Maria Christiana Gigas. Caut(ionister = forlovere): Vor den Br(autigam = brudgom)) Rasmus Rierup, Koch Vor die Br(aut = brud) Joh: Arent Möller, Brauer (brygger) Verlobt den 11 Jan: Beyde Brautleuthe haben Scheidebriefe vorgezeigt (begge brudefolk har fremvist skilsmissebreve) Det fremgår således ved vielsen, at de begge var blevet fraskilt deres tidligere ægtefæller!*

Johann døde i 1806 på Frederiks Hospital i Amaliegade i København, og blev begravet fra Trinitatis Kirke: *Stenhugger Johan Kruse, 43 aar gl. fra Frederiks Hospital, død d. 19. af Gigt*. I den efterfølgende boopgørelse ses, at Johann's hospitalsophold kostede 5 Rigsdaler og 14 Skilling.

I skiftet⁴ efter ham kaldes han *Johan Friderich Heinrich Kruuse*, selvom han kun blev døbt *Johann Henrich*. Hans tre fællesbørn med *Maria Christiana* nævnes: *Johannes Heinrich* på 14 år, *Sophia Christine* på 9 år og *Elise Amalie* 5 år.

¹ www.mortenclausen.dk

² Landsover-, samt Hof- og Stadsrettens Justitskontor 1771-1919, Domsprotokol til sager ved 1. instans 1790, September 7 – 1793 Juli 1. nr. A, side 511-512

³ Danske Kancelli, Sjællandske registre, 1794-1795, side 896, nr. 960

⁴ Københavns Skiftekommissions forseglings-og behandlingsprotokol samt skiftedokumenter, protokol 5, 1806 skifte nr. 45

Herudover nævnes en *Cathrine Elisabet* som Johann's steddatter. I boet indgik bl.a. en ejendom på *Svanholm Mark*, der ménes at lave ligget i Københavns amt. Ejendommen blev solgt på auktion i forbindelse med skiftet til et beløb af 823 *Rigsdaler og 14 Skilling*¹ indgik i boopgørelsen som eneste aktiv. Boets passiver oversteg dog aktiverne.

Af den første registrering i boet efter *Johann*, der fandt sted dagen efter hans død, står bl.a., at *De ved Annotations Forretningen den 20de Februarii sidstleden Registrerede Effecter ere efter udskrift af Forretningen No 1 Vurderede til 7.0.0 (7 Rigsdaler). Disse Ting ere endnu usolgte, da Enken behøver samme til hendes og Børns nød vændige brug, og haaber hun af Deherrer Creditorer, den Ædelmodighed, at Skiænke hende samme uden godtgjørelse af Vurderingen.*

Folketællinger:

FT 1787: København, København (Staden), Vester Kvarter, Frederiksberggade 219: Steen Hugger Svend og Huusbonde Joh. Kruuse (61 år og i 1. ægteskab) og hans Kone Mette Hansen (51 år og i 1. ægteskab) med sønnen Joh. H. Kruuse (23 år) og datteren Dorth. Maria (18 år). De har i huset en 26-årig ugift tjenestepige: Ahne Johansen.

FT 1801: Københavns amt, København (Staden), Frimand Kvarter, Frimands Kvarter, Matr. 56, 210: *Stenhuggermester* og *Huusbonde Johan Henrich Kruse* (38 år) og hans Kone *Kirstine Gigas* (35 år) - begge levede da i deres andet ægteskab. Børn: *Trine Gigas* (11 år), der nævnes som datter af hustru Kirstine. Desuden ses børnene *Johan Henrich Kruse* (9 år), *Sophie Kruse* (5 år) og *Elise Kruse* (2 år), der alle nævnes som fællesbørn. Familien har en 24-årig ugift tjenestepige: Gundel Nielsdatter.

115. Maria Christiana Gigas, født 1766 Helsingør Kbst., Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 30-MAJ-1766 Skt. Mariæ sogn, Helsingør Kbst., død 10-SEP-1818 Frederiks Hospital, Bredgade, København, begravet 13-SEP-1818 Trinitatis sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt. Viet (1) 09-DEC-1785 Garnisons sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt Snedkermester August Dettlev Friedrich Riemann, børn: Friedrich Wilhelm Riemann døbt 26-SEP-1786², Carl Friedrich Riemann døbt 21-JUL-1788³, Birthe Cathrine Riemann døbt 11-OKT-1789⁴. Partner (1) Søfarende Johann Gottfried Kruuse, barn: Andreas Christian Kruse

¹ 1 Rigsdaler = 6 Mark. 1 Mark = 16 Skilling. Salgssummen omregnet til Skilling bliver således 79.022 Skilling, hvilket dengang svarede til en arbejdsmands samlede indkomst over en 10-årig periode. (Kilde: Poul Thestrup: *Mark og skilling, kroner og ører*, udgivet af Rigsarkivet i 1991)

² Døbt i Garnisons sogn, København

³ Døbt i Garnisons sogn, København

⁴ Døbt i Frelser sogn, København

døbt 08-OKT-1793¹. Viet (3)10-OKT-1808 Holmen Sogn Skipper Lars Hansen². Viet (4) 08-APR-1812 Holmens sogn Mathias Peter Thulstrup.

Hun blev født i Helsingør og døbt i Skt. Mariæ Kirke: *Maria Christina. Parent*³. *Leopold Giga, Tischler*⁴ und *Sidse Catharia (!) Peters Tochter. Gev. Hr Etats-Rath Putscher, Hr Agent Godenald, Comissaire v. Deurs, Regimentsfeldscherer Span Frau Commerce-Rathinn Claessen und Jungfr Augusta Henrietta Frisch.*

Maria's første ægtemand var *August Dettlev Friedrich Riemann*, der ved viel- sen i 1785 nævnes som *Tischlerges(elle)* (Snedkersvend). Parret, der ved folketæl- lingen i 1787 begge nævnes som værende i deres første ægteskab, boede i Gam- mel Mønt med deres da 1-årige søn, *Friedrich Wilhelm Rieman*. Denne søn ses ved folketællin- gen i 1801 boende hos faderen, *Snedkermester August Rig- mand(?)*, der da nævnes som ugift i Sankt Annæ Østre Kvar- ter, og sønnen er da 14 år gam- mel.



Sankt Mariæ Kirke med Vor Frue Kloster

Maria søger 25-SEP-1795 om skilsmisse fra ægtemanden *August Ditlev Frie- drich*, som hun havde været separeret fra i 4 år (fra AUG-1791). Hendes ansøg- ning bevilges 04-DEC-1795, og 31-DEC samme år blev gennemført et delingsbo. Boet indeholdt kun beskedne værdier, der blev delt ved skifterettens mellem- komst.

Under separationstiden fra ægtefællen *August Ditlev Friedrich* får *Maria* i 1793 sønnen *Andreas Christian Kruuse*, der ved sin dåb nævnes som *uægte*. Faderen er *Johann Gottfried Kruuse*, der ved dåben benævnes som *Ein Seefahrer* (en søfa- rende). Denne søfarer er måske familie med *Maria's* kommende ægtefælle med samme specielle efternavn. Han var dog ikke en bror til *Maria's* kommende mand, idet han ikke er nævnt i skiftet efter *Maria's* senere svigerfar.

I 1796 blev *Maria* gift med *Johann Henrich Kruuse*, og ægteskabet varede til 1806, hvor *Johann Henrich* døde. *Maria* havde været enke i godt 2½ år, da hun atter blev indskrevet til ægteskab. Det skete i Holmens Kirke, hvor hun blev gift

¹ Døbt i Skt. Petri Kirke, København - og ikke fundet i folketællingen 1891

² Døbt i Helligøjst Kirke, København den 01-JAN-1758

³ *Parent* = Forældre

⁴ *Tischler* = Snedker

med Skipper *Lars Hansen*¹, hvis forældre var *Slagter Hans Pedersen i Hyskenstræde* og *Kirstine Strøm*:

An. 1808 af 23. septemb. Indskrevne til Copulation Lars Hansen, Skipper af 6. Compag. ved Haandværkstocken separeret. Foreviist en Kongel. Bevilling af 15. May 1807, at ægteskabet imellem ham og Hustruen Margrethe Magnus-D(atte)r maae være ophæved og begge tilladt igien at indgaae nyt og andet ægteskab i Henseende til Indskud i Enke-Kassen da tillod Hr. Provst Hiort at der maatte lyses fra Prædikestolen, men at han ej maatte blive copuleret förend Beviis fra Enke Kassen her var foreviist.

Beviset fra Skifteretten blev fremvist den 14-OKT-1806: *Christiane Gigas, Johan Friederich Kruuses Stenhuggermesters Enke, Foreviist Beviis fra Skifte Retten, at der fra den Side intet var hinderligt i Enkens nu attraaende nyt og andet ægteskab. I kirkebogens venstre margin er yderligere noteret: Copul. 10. Oct. 1808, Enkeekasse-Beviiset blev leveret af 8. Oct. 1808. Brudgommens Forlover H. Lund, Sergeant ved 6 Comp og Brudens Forlover Søren Mortensen. Qvarter Mand.*

Selve vielsen er i kirkebogen indskrevet således: *Lars Hansen, Separeret, Skipper ved Holmen og Christiane Gigas, Johan Friderich Kruse's, Stenhuggermesters Enke. Der er ikke fundet børn af dette ægteskab.*

Lars Hansen var Skipper og blev i 1801 udskrevet til tjeneste på Orlogsskivet Trekroner., I 1804 gjorde han tjeneste på skibet Neptunus og i 1807 var han Skipper ved Gammelholms Bradværk². Han blev dog afskediget i unåde ved dom af FEB-1812³: Thi kiendes efter disse samtlige Sagens Omstændigheder for Ret. Arrestanten Skipperen ved Gammelholms Bradbænk Lars Hansen bør have sit Embede som Skipper forbrudt, og derefter hensættes til Arbejde i Kiøbenhavns Forbedringshuus i 2 Maaneder og Saa bør han og betale i Erstatning til Den Kongelige Kasse 31 Rd. og de paa hans Arrest medgaaede Omkostninger.

Han slap dog for *Forbedringshuset*, idet han blev reddet ved en *Kongelig Resolution* af 23-FEB-1812: *Lars Hansen skal være frietaget for at han sættes til Arbejde i Forbedringshuset. I øvrigt approberer Vi allernaadigst den combineerede Rets i nærværende Sag fældede Dom. København den 23. Februar 1812. Frederich R. / Rosenstand-Goiske. Som en konsekvens af sagen måtte Lars Hansen 01-JUN-1812 også forlade boligen i *Delfingaden 36* i Nyboder.*

¹ Lars Hansen boede ved 1801-folketællingen med sin forrige hustru og deres tre fællesbørn i København (Staden), Hof- og Militæretaten, Delfingaden 36

² *Bradværk* = en plads vor træskibe blev kølhalet for at blive repareret og tjæret

³ Søetatens Kombinerede Ret, februar 1812

Der er ikke fundet børn i ægteskabet med *Lars Hansen* - et ægteskab der endte med endnu en skilsmisse for *Maria*. I slutningen af 1811 ansøger *Maria ForligelsesCommissionen* om skilsmisse:

Promemoria.

I omtrent 3 Aar har jeg levet i Egteskab med min Mand Lars Hansen, Skipper ved GammelHolms Bradebænk af 6. Comp. No 1. Hans Forhold imod mig i den Tid har været yderst slet, og i hans Tieneste saaledes, at han har sadt arresteret i Holmens Vagt i omtrent 1 Aar og sidder der endnu. Under den Tid han har sadt arresteret, har han lagt 4 Maaneder syg paa Søe Etatens Hospital af et betydeligt venerisk Saar paa membrum virile¹, og som han natuurligviis har paadraget sig ved Samleie med løsagtige og med venerisk Smittebefængte Fruentimmer. Da jeg saaledes har det uimodsigeligste Beviis for at han har begaaet Hoer, og jeg ikke ønsker at leve længere i Egteskab med ham, saa agter jeg at paastaae Egteskabet imellem os ophævet ved Dom og jeg kiendt berettiget at indlade mig i nyt og andet Egteskab. Thi beder jeg at han maae vorde indkaldt til ForligelsesCommissionen, og Tilsigelsen anmeldt for Holmens Chef hr Contre Admiral Kierulf, paa det han ved dennes Foranstaltning kan vorde fremstillet.

Kiøbenhavn d. 31. October 1811

Indlev 9.. November

Ærbødigst

Marie Hansen født Gigas. boende i Ulkegaden No. 239

Forligskommisionen sender sagen videre til afgørelse ved Domstolen:

Da Forliig i denne Sag her ved Commissionen ikke har været at opnaae, saa henviises samme til Afgjørelse ved Rettergang. Klagerinden har ladet møde. Indklagte har mødt. Kjøbenhavn Forligelses-Commission den 30. November 1811. Dall ??? H Friis

Retten behandler og pådømmeer sagen 23 marts 1812²:

Christiane Marie Hansen fød Gigas contra Skipper Lars Hansen

Citantinden Christiane Marie Hansen fød Gigas søger under nærværende Sag hendes Mand Indstævnte Skipper Lars Hansen til at have hans Ægteskab med hende forbrudt, da han, der efter den under No. 1. fremlagte Attest fra

¹ *membrum virile* = penis

² Lands- Over- samt Hof og Stadsretten, Domsprotokol 19B side 37-38. 509/1811

Divisions Chirrug Møller har lagt paa Søetatens Hospital af de betydeligt venerisk Saar paa Membrum virile, formeentlig maa have gjort sig skyldig i Hoer. Vel har den for Indstævnte beskikkede Sagfører imod dette Søgsmal erindret, at den fremlagte Attest ei beviser sammes Rigtighed, og i saa Henseende under benægtelse af at have havt Sammenleie med noget løsagtigt Fruentimmer, der kunde have paadraget ham Smitten, paaberaabtsig Mueligheden af at han uskyldig kan have faaet det ommældte Saar, ligesom han og anseer det mueligt at han har faaet det ved Citantinden selv; men da det ifølge det af Divisions Chirrug Møller paa den under No 2 fremlagte Skrivelse givne Svar, maa antages, at Indstævnte ikke kan have faaet det oftommældte Saar uden ved Sammenleie med et Subject, der var besmittet, i hvilken Tilstand han ei imod Citantindens Benægtelse har godtgjort, at hun som været; saa maae det ansees beviist, at han har gjort sig skyldig i Hoer, af hvilken Aarsag det ikke ifølge 3-16- 15 § 1 kan nægtes Citantinden den paastaaede Skilsmisse. Processens Omkostninger, som Indstævnte har pastaaet sig tillagte, blive efter Omstændighederne at ophæve. Under Sagførelsen, forsaavidt den har været befalet, har ulovligt Ophold ikke fundet Sted.

Thi kjendes for Ret:

Det imellem Citantinden Christiane Marie Hansen fød Gigas og Indstævnte Skipper Lars Hansen den 10. October 1808 indgaaede Ægteskab bør være ophævet, hvorimod det tilstædes den Førstnævnte at indlade sig i nyt og andet Ægteskab. Processens Omkostninger ophæves.

Maria havde dog ikke mistet troen på ægteskabet, idet hun bare 14 dage efter skilsmisdommen gifter sig for fjerde gang. Det gjorde hun med Mathias Peter Thulstrup i 1812 i Holmens Kirke, og da var hun omk 46 år gammel: Hr. Mathias Peder Thulstrup Ungk. (og) Madame Marie Christiane Hansen, født Gigas.

Maria døde på Frederiks Hospital i 1818 og blev begravet 13-SEP-1818: Christiane Marie Taalstrup, Landmand Taalstrups fraskilte¹ Hustrue til Huse i Vognmagergade N 91 – (49 Aar). Maria sés således også skilt fra sin 4. ægtefælle!

Der afholdes skifte² efter Maria hvoraf det fremgår, at Maria er fraskilt afdøde landmand Mathias Tolstrup og efterlader sig 4 børn. Det sés også, at Mathias Tholstrup havde ejet en ejendom i Nørre Uttrup i Hvorup Sogn i Vensyssel, som er blevet solgt 22-AUG-1815. Maria's ejendele blev sogt på auktion, og de samlede indtægter og udgifter udgjorde hhv. 82 og 27 Rigsdaler. De 55

¹ Ligeledes (Attest fra Skifteretten forevist)

² Københavns Skiftekommision, Forseglingsprotokol, Behandlingsprotokol samt skiftedokumenter for året 1818-1819, hvor skiftet er indført under nr. 541

Rigsdaler blev udbetalt til *Frederik Wilhelm Gigas*, der havde udlagt 65 Rigsdaler vedrørende begravelsen. *Frederik Wilhelm Gigas*¹ var bror til *Maria Christina* og i øvrigt *Oberstløjtnant i Det Borgerlige Infanteriregiment*.

Af *Maria's* fire ægteskaber endte de tre altså med skilsmisse, og selvom skilsmisser forekom dengang, var det dog ganske sjældent, at den samme kvinde oplevede flere af slagsen! Når *Maria* kunne opnå tilladelser til at indgå nyt ægteskab efter en skilsmisse, må det have været mændene, der var årsag til skilsmisserne. Udover sine fire ægteskaber fødte *Maria* i 1793 en *uægte* søn.

Folketællinger:

FT 1787: Københavns amt, København (Staden), Købmager Kvartér, Gammel Mønt, 168: Snedkermester og Husbond August Riemann (32 år og i 1. ægteskab) og Hustru Marie Christiane NN (24 år og i 1. ægteskab). De har hos sig sønnen Friedrich Wilhelm Riemann (1 år) og læredrengen Anders Knudtzen, der er 14 år.

116. Ole Paulsen, Smed og Gårdmand, født omk 1747 Skåne, Sverige, død før 01-FEB-1801. Viet 19-AUG-1781 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt Britte Magnusdatter, børn: Johanne Marie Olesdatter døbt 16-OKT-1774², Hans Olsen døbt 16-JUN-1776, Anders Olsen døbt 29-NOV-1778, Poul Olsen døbt 25-NOV-1781, Ellen Olesdatter døbt 12-OKT-1788, Cathrine Olesdatter døbt 26-DEC-1792, Carl Magnus Olsen døbt 02-AUG-1795 (ane 58), Juliane Caroline Helene Olesdatter døbt 10-MAR-1799³.

Ole's fødsel og forældre skal forméntlílg søges Skåne i Sverige, men dette er vanskelígt, da oplysningerne om ham er for få. Rimeligvis er *Paulsen* en for-danskning af det svenske efternavn *Paalsson*.

Der er en del mystik omkring *Ole* og hans hustru *Britte*. De får 8 børn sammen, der alle er døbt i Hornbæk Kirke, der dengang lå i Tikøb sogn. Det ældste og det yngste barn – begge piger – dør hhv. 6 uger og 16 uger efter fødslen. De øvrige 6 børn er alle fundet konfirmeret i Tikøb kirke.

Parret blev gift i Tikøb Kirke i 1781: *Die 14 Martii. Trolovede fra Saunthe Ole Poulsen og Pígen Brette Magnus Datter sammesteds. Caut.*⁴ *Jens Jensen og Peder Jensen begge fra Saunthe - NB med Konge Brev fra Consistorium i Lund. Dom: 10 p. Trinit: Viede paa Hornbæk fra Saunte Ole Poulsen og Brette Magnus Datter.*

¹ Død 24-NOV-1835, 73 år gl. Kilde: V. Richter: 100 års Dødfald i Danmark

² Begravet 27-NOV-1774 Tikøb sogn – kun 6 uger gammel

³ Begravet 09-APR-1799 Tikøb sogn – kun 16 uger gammel

⁴ *Caut.* = Cautionister, forlovere

Deres tre førstfødte børn er alle døbt **inden** Ole og Britte bliver gift, hvilket er yderst ejendommeligt. Præsten har ved disse 3 fødsler troet, at forældrene allerede var gift, for ved ingen af de 3 dåbsindførsler i kirkebogen viser præsten tegn på mistanke om andet. Ved den førstfødte datter *Johanne Marie's* dåb i 1774 identificeret forældrene blot som: *Moderens Nafn er Britte. Faderen en Skonning Nafnl: Ole.*

Ved folketællingen i FEB-1801 er Ole ikke fundet i Frederiksborg amt og er forméntlí død inden folketællingen, hvor hans hustru nævnes *Enke*. Det er ikke lykkedes at finde hans begravelse - eller et skifte efter ham.

Folketælling:

FT 1787: Saunte, Tikøb sogn, Lyngé Kronborg hrd, Frederiksborg amt: *Husmand, Hus-bonde og Smed Ole Poulsen* (40 ár) og *Madmoder Britte Magnusdatter* (28 ár) med børnene *Hans Olsen* (12 ár), *Anders Olsen* (9 ár) og *Poul Olsen* (6 ár).

117. Britte Magnusdatter, født omk 1754 Skåne, Sverige, død 03-OKT-1815 Borsholm, Hornbæk, Tikøb sogn, Lyngé-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 08-OKT-1815 i Tikøb sogn Viet (2) 13-MAR-1808 Tikøb sogn Ungkarl Ole Knudsen.

Britte ménes ligesom fællen *Ole* at være født i Skåne i Sverige. Ved børnenes dåb og konfirmationer, sine to vielser, sin begravelse og i skiftet efter hende, nævnes hun med efternavnet *Magnusdatter*. Men i folketællingen i 1801 nævnes hun som *Brethe Hansdatter*. Det kan være en fejl, men rimeligvis er det aflédt af hendes fars navn, der enten har været *Hans Magnusson* eller *Magnus Hansson*.

Ved folketællingen i 1801 boede *Sælgekone, Enke og Huusmoder Brethe Hansdatter* (48 ár, i Borsholmgaard¹ i Tikøb sogn, Lyngé Kronborg hrd i Frederiksborg amt med børnene *Ellen Olesdatter* (13 ár) *Kathrine Olesdatter* (9 ár) og *Carl Magnus Olsen* (6 ár).

Britte giftede sig igen i 1803: *Trolovet Søndag efter Nytaarsdag* (02-JAN) *Ungkarl Ole Knudsen og Enke Britte Magnus D: Forlovere Hans Jensen og Gabriel Nielsen begge Gaardmænd i Borsholm. Ægteviede 2. Søndag i Fasten* samme ár.

Britte var omk 54 ár gammel, da hun blev gift anden gang. Der blev ikke født børn i ægteskabet, og Britte døde i 1815 og blev begravet i Tikøb sogn: *Britte Magnusdatter - Indsidder Ole Knudsens Kone i Borsholm, 60 Aar.*

¹ *Borsholmgaard* var i 1774 var en landsby med 9 gårde og 11 huse (udskiftet i 1783)

Der blev afholdt skifte¹ efter Britte under Aar 1817 den 11. Febr. Skifte efter Ole Knudsens Hustru Briitha Magnusdatter. Ved dette Skifte var tilstede Enke- manden Ole Knudsen af Borsholm og af Arvingerne Anders Olsen af Horserød, avlet i den afdødes første Ægteskab med Ole Poulsen. Bemeldte Anders Olsen tilkendegav, at hans medarvinger ere først Comparentens² Broder Hans Olsen i tjeneste hos Gjæstgiver Schnoetzen i Kjøbenhavn. 2. Poul Olsen husmand i Wei- bye, 3. Carl Olsen i tjeneste i Helsingør, 4. Ellen Olsdatter gift med Niels Olsen i Dauglække, 5. Trine Olsdatter i tjeneste i Helsingør. Hr. Carøe i Saunte var til ste- de som Værge for de umyndige og tillige som tilsynsværge for de fraværende Ar- vinger.

118. Svend Mogensen, Fisker, født 1756 Hornbæk, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 24-OKT-1756 Tikøb sogn, død 21-AUG-1817 Hornbæk sogn, begravet 26-AUG-1718 Hornbæk sogn. Viet 13-MAJ -1779 Tikøb sogn Bodil Olsdatter, børn: Mogens Svendsen døbt 12-MAR-1780³, Peternille Svendsdatter døbt 23-JUN-1782, Anders Svendsen døbt 09-JAN-1785⁴, Anne Svendsdatter døbt 29-JUL-1787, Anders Svendsen døbt 23-JAN-1790, Niels Svendsen døbt 13-JUN-1791⁵, Johanne Svendsdatter døbt 01-JUL-1792, Marie Svendsdatter døbt 26-DEC-1794⁶, Mogens Svendsen døbt 06-MAR-1796, Marie Svendsdatter døbt 28-OKT-1798 (ane 59).

Svend blev døbt i Hornbæk Kirke i 1756: *Døbt paa Hornbeck Mogens Peder- sens Søn Svend fra Hornbek Peder Mogensens Kone ibid bar barnet Fadd: Jens Larsen, Cornelius Svendsen Peder Svendsen. Bente Jens Datter ibid.* Og i samme kirke blev han som 14-årig i 1770 konfirmeret Quasimodogeniti (1. søndag efter Påske = Hvide Søndag = 22-APR).

Han var blot 6 år gammel, da hans far *Mogens Pedersen* døde i 1762, og ved denne lejlighed arvede *Svend 35 Rigsdaler, 1 Mark og 9 Skilling* – mens han 1½ år gamle lillesøster *Bente* kun arvede det halve beløb = *17 Rigsdaler, 3 Mark og 12½ Skilling*⁷.

Svend og Bodil blev viet i 1779: *Ascensio Christi*⁸ *Viede effter Konge brev af Dato 6te May Ung Karl Svend Mogensen og Pigen bodil Ols Datter fra Horn-*

¹ Kronborg Rytterdistrikts Birk 1804-1820, 1817, 11. Febr.

² *Comparenten* = personen, der afgiver forklaring for en ret eller (politi-)øvrighed

³ Begravet 29-JAN-1796 Tikøb sogn: *Omkommen paa Stranden, gl 16 Aar*

⁴ Begravet 08-OKT-1786 Tikøb sogn – knapt 2 år gammel

⁵ Begravet 04-SEP-1791 Tikøb sogn – kun 13 uger gammel

⁶ Begravet 25-JAN-1795 Tikøb sogn – kun 4 uger gammel

⁷ Dengang var reglen, at sønner arvede dobbelt i forhold til døtre, og derfra stammer ud- trykket *at få eller tage broderparten*, når noget skal deles. I dag bruges udtrykket også, selv om det er en pige der har/får *broderparten*

⁸ *Ascensio Christi* = Kristi Himmelfartsdag 1779 (13-MAJ)

bech. Cautionister Peder Jensen og Ole Ousen (= Øhnsen) ibidem. Kongebrevet er i dette tilfælde forméntlígt søgt for at undgå den på den tid ellers krævede lysning fra prædikestolen i 3 på hinanden følgende søndage. Andre årsager kan tænkes - sé afsnit om trolovelse og vielse.

Han var inroulleret i *Sørullen*¹ for Kronborg Distrikt i 1802², hvor han havde fået udstedt *Sørullepatent*³. Det nævnes da i sørullen, at Svend var 47 år, 64 tommer høj (ca. 168 cm), var gift og havde 5 børn og drev fiskeri med båd. Ifølge Sørullen for 1804, fik han Søpatent som *Lods*. Det er ikke lykkedes at finde oplysninger om, at Svend var indkaldt i forbindelse med krigen mod England. Han blev i 1816 overført fra *Hovedrullen* til *Ekstrarullen* på grund af alder.

Svend døde i 1817 og blev begravet fra Hornbæk Kirke: *Svend Mogensen, Fisker paa Hornbek, 63 Aar.*

Folketællinger:

FT 1787: Hornbeks Leje, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt: *Husmand og Fisker Sven Mogensen* (31 år) og *Madmoder Boel Olesdatter* (28 år) med børnene: *Mogens* (7 år) og *Peternille* (5 år).

FT 1801: Hornbeks Leje, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt: *Husmand, Fisker og Enroulleret*⁴ *Sven Mogensen* (46 år) og hans *Kone Bodil Olsdatter* (41 år) med børnene: *Anne* (13 år), *Anders* (11 år), *Johanne* (8 år) og *Marie* (2 år).

119. Bodil Olsdatter, født 1760 Hornbæk sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 24-FEB-1760 Hornbæk sogn, død 07-APR-1846, begravet 13-APR-1846 Hornbæk sogn.

Bodil blev døbt i Hornbæk Kirke: *1760 Invocavit* (24-FEB = 1. søndag i Fasten) *Døbt fra Hornbech, Ole Ønsens barn Boel. Sven Ønsens kone bær barnet. Fad. Niels Christoffersen, Johan Larsen, Lars Ønsen, Berte Christoffersdatter, alle paa Hornbæk.* Og hun blev konfirmeret 14 år gammel i 1774 den 1. søndag efter påske = hvide søndag = *Quasimodogeniti* 10-APR).

Bodil og Svend fik fem piger og 5 drenge sammen. Af de 10 børn døde de fire uden af have nået voksenalderen. Den ældste af disse fire børn var parrets førstfødte, sønnen Mogens, der som 16-årig var *omkommen paa Stranden*.

¹ *Sørulle* = en fortegnelse over det værnepligtige mandskab af sølægdeme.

² Lægd 20, nr. 41 og nyt sørullepatent samme år som nr. 162

³ *Sørullepatent* = Bevis på, at en person er optaget i sørullen

⁴ *Enroulleret* = indskrevet som soldat i flåden, men ikke i tjeneste. Udtrykket er vist især anvendt i kystområder - f.eks. langs Øresund og nordkysten

Hun modtager i 1796 en arv efter sin bror *Jens Olsen*, der døde som ungarl¹. Der var kun tre arvinger i boet efter bror Jens, nemlig hans søstre *Bente*, *Bodil* og *Ane*, der hver får udbetalt 98,5 Rigsdaler, 11 Mark og 1/3 Skilling.



Hornbæk Kirke

Bodil begravnes fra Hornbæk Kirke som *Bodil Olsdatter, Almissem paa Hornbek Svend Mogensens Enke*. Bodil blev 86 år gammel og *Alderdom* angives som dødsårsag. Der blev ikke foretaget noget skifte, men det er i skifteprotokollen² 08-APR-1846 indført, at *Svend Mogensens Enke Bodil Olsdatter af Hornbæk er død den 7. April. Efterlader intet og var Fattiglem*.

Folketællinger:

FT 1834, *Hornbek* Skoledistrikt, Hornbæk, Hornbæk, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt: Bodil Olesdatter bor som enke (74 år) hos Jens Ingolsen, der har kone og 5 børn. Bodil nævnes som *Inderste og Almissem*.

FT 1840, *Hornbek*, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt: Bodil Olsdatter bor som enke (80 år) hos samme familie som i FT 1834, og Bodil nævnes nu som *Almissem*.

FT 1845 *Hornbek*, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt: Bodil Olsdatter bor som enke (85 år) hos samme familie som i FT 1834 og FT 1840. Bodil nævnes da som *Fattiglem*.

120. Christian Pedersen, Husmand og Daglejer, født omk 1738, død 06-FEB-1809 Skalsstrup, Vor Frue sogn, Sømmehrd, Roskilde amt, begravet 24-FEB-1809 Roskilde Vor Frue sogn. Viet (1) Maren Hansdatter født omk 1740, barn: Peder Christiansen døbt 04-SEP-1774 Skalsstrup, Vor Frue sogn, Sømmehrd, Roskilde amt, Viet (2) Maren Jensdatter, børn: Jens Christiansen døbt 21 NOV 1790, Hans Christiansen døbt 02-SEP-1792, Niels Christiansen døbt 29-MAR-1795 (ane 60), Marie Christiansdatter døbt 21-MAJ-1797, Andreas Christiansen døbt 25-MAJ-1800.

Christians første hustru Maren er i folketællingen 1787 kaldt *Pedersdatter* og ved hendes begravelse 1789 blot som *Christian Pedersens Kone*. Men i skiftet efter hende samme år, nævnes hun som *Hansdatter*, hvilket forméntlign er det korrekte.

Begge Christians hustruer hed *Maren*. Hans første hustru døde i 1789 og *Torsdagen d. 15. oct 1789 (blev) begravet Christian Pedersens Kone af Schalstrup, 50*

¹ Kronborg Amtstue skifteprotokol 1773-1807 fol. 551

² Kronborg Rytterdistrikts Birk. Skifteprotokopl 1843-1848. Nr. 4., Side 250, nr. 68

Aar gl. To dage efter begravelsen blev der foretaget skifte¹ efter *Maren Hansdtr i Schalstrup, 17 Oct 1789*. Her nævnes ægtefællen *hmd* (husmand) *Christian Pedersen* og parrets søn *Peder Christiansen* (15 år). Formynder for sønnen var *Mads Pedersen* i Skalstrup.

Sønnen *Peder* fra Christians første ægteskab samt de fem børn fra hans andet ægteskab er alle døbt i Roskilde Vor Frue sogn. Der findes først konfirmeringer i kirkebøgerne fra Roskilde Vor Frue sogn fra år 1814 – derfor kan kun den yngste af Christians børn findes konfirmeret i 1815: Første søndag efter Påske (02-APR), *Andreas*. Faderen nævnes som afdøde *husmand Christian Pedersen i Skalstrup* og det ses, at *Andreas* tjente hos *Gaardmand Niels Johansen i Kamstrup*.

Christian døde i 1809, og hans død er nævnt i kirkebogen således: *død d: 6. Februarii* – men blev først begravet 2 uger senere: *Søndagen d: 24de Febr.* (blev begravet *Husmand Christian Pedersen fra Schalstrup, 72 Aar gammel*. Forklaringen på at han først blev begravet så længe efter sin død gives også: *Han blev ej før jordet, da Enken ej havde Evne til at betale for at opkaste Graven i den strænge Kulde, men henstod i Vaabenuuset 2de Uger*.

Folketællinger:

FT 1787: Roskilde amt, Sømme hrd, Vor Frue sogn, Skalstrup by, 7. familie: *Husmand Christian Pedersen* (48 år) og hans *Kone Maren Pedersdatter* (47 år). Det ses af folketællingen, at de begge er i deres 1. ægteskab. Christians søn af første ægteskab bor ikke hjemme, men ses som *Tjenestedreng Peder Christiansen* (15 år) hos *Bonde og Gaardbeboer Ole Pedersen i Skalstrup*.

FT 1801: Roskilde amt, Sømme hrd, Vor Frue sogn, Skalstrup by, 9. familie, *et Hus: Christian Pedersen* (65 år), *Inderste og gaaer i Dagleje* og hans *Kone Maren Jensdatter* (45 år). Det ses af FT, at de begge er i deres 2. ægteskab. De har børnene: *Jens Christiansen* (11 år), *Hans Christiansen* (8 år), *Niels Christiansen* (7 år), *Marie Christiansdatter* (5 år) og *Andreas Christiansen* (1 år).

121. Maren Jensdatter, født omk 1856. Viet (1) Ukendt hr. Maren Jensdatter.

Det ses ved folketællingen i 1801, at *Maren Jensdatter* havde været gift én gang før ægteskabet med *Christian Pedersen*.

122. Herman Poulsen, Daglejer og Arbejdsmand, født omk 1771, død 24-SEP-1821 Store Heddinge sogn, Stevns hrd, Præstø amt, begravet 26-SEP-1821 Store Heddinge sogn. Viet 26-MAJ-1797 Store Heddinge sogn Margrethe Jensdatter, børn: *Anne Marie Hermansdatter* døbt 17-SEP-1797 (ane 61), *Birthe Cathrine Hermansdatter* døbt 24-DEC-1802², *Peder Hermansen* døbt 06-DEC-1807¹.

¹ Bidstrup Gods Skifteprotokol, bog nr. 11, 1783-1795, side 310

² Begravet 05-JAN-1803 Store Heddinge sogn: *Herman Poulsens D: Birthe Cathrine, 8*

Herman og Margrethe blev gift i Store Heddinge Kirke: *Den 28-APR-1797 blev Herman Poulsen, Ungkarl, og Pigen Margrethe Jens Datter af H: (Heddinge) trolovet og Viet den 26de Maii 1797.*

Parret fik sammen tre børn, der alle er fundet døbt i Store Heddinge sogn: Den ældste datter *Anne Marie* (ane 61) rejste til København. Datteren *Birthe Cathrine* blev kun 8 dage gammel, og sønnen *Peder* blev i 1822 konfirmeret i Store Heddinge.

Herman døde i 1821 og blev ved begravelsen nævnt som *Herman Poulsen, Arbejdsmand af Store Heddinge, 46 Aar.*

Folketælling:

FT 1801: Præstø amt, Stevns hrd, Store Heddinge Købstad, Egestræde 63, 15. *Fam.: Daglejer Herman Poulsen (30 år) og hustru Margrethe Jensdatter (31 år) med datteren Ane Marie Hermansdatter (4 år).*

123. Margrethe Jensdatter, født omk 1770.

124. Hans Pedersen, Gårdfæster, født omk 1745 Søborg sogn, Holbo hrd, Frederiksborg amt, død omk 1786 Søborg sogn. Viet (1) omk 1770 med Kirsten Larsdatter, børn: Ane Hansdatter født omk 1770, Anders Hansen født omk 1772. Viet (2) omk 1777 Ane Simonsdatter, barn: Peder Hansen født omk 1778. Viet (3) 10-APR-1781 Esbønderup sogn Maren Nielsdatter, børn: Lars Hansen født omk 1783 (ane 62), Niels Hansen født omk 1786.

Der findes ingen kirkebøger fra Søborg sogn før 1815, idet Præstegården brændte den 23. og 24. april 1873, men *Hans Pedersen* var fra *Hestehavegaard* i Søborg sogn, hvor han blev født omk 1745².

Hans blev omk 1770 gift med *Kirsten Larsdatter*, der var enke efter ægteskab med fæsteren af *Passebækgaard Anders Hansen*, der døde omk 1769³, og med hvem hun havde sønnen Lars, der blev født omk 1764. Samtidig med at Hans overtog enken *Kirsten* overtog han også fæstet af *Passebækgaard*, der da havde et hartkorn på 5 Tdr. Med Kirsten fik Hans børnene *Ane Hansdatter* (omk 1770) og *Anders Hansen* (omk 1772).

dage gl.

¹ Hjemmedøbt denne dato

² Kilde: Slægtsforsker Frida Kristensen. Græsted Lokalhistoriske Forening

³ Der findes et skifte dateret 25-SEP-1769

Ved Folketællingen i 1771 (Oeders Efterretninger) ses *Fæstebonde Hans Pedersen (26 år og i 1. ægteskab)* med sin 36-årige hustru *Kirsten Larsdatter*, der da lever i sit andet ægteskab, i Søborg sogn, Holbo hrd i Frederiksborg amt.

Han blev enkemand omk 1777 da Kirsten døde, hvorefter han giftede sig med *Ane Simonsdatter*, med hvem han fik sønnen *Peder Hansen* omk 1778. Dette hans andet ægteskab varede ikke længe, idet *Ane* døde omk 1781 og Hans stod alene med 3 små børn. Hans blev så gift for tredje gang, denne gang i Esbønderup Kirke med *Pigen Maren Nielsdatter*: *At intet er til Hinder i Ægteskabet imellem Hans Pedersen Bonde i Passebek (Søborg s) og Pigen Maren Nielsdatter af Willingerød derfor give vi underskrevne vor Forløvt som Forlovere efter Loven. (sign:) Simon Hansen (og) Niels Sørensen fr: Strandb., Willingerød. Parret blev Copulered efter Kongel. Concession d 10 A-pril 1781.*

Hans Pedersen ser iøvrigt ud til at have været en dygtig mand. I hans tid på Passebækgaard blev de økonomiske forhold på gården betydeligt forbedret. Fremgangen synes ikke at skyldes nogen væsentlig stigning i landbrugets konjukturer, og må vel derfor kunne tilskrives Hans Pedersen's indsats. Det var således en ret velsitueret gård Hans efterlod sin navnebror - hvilket skete ved fæstebrev af 03-MAJ-1787.

Han døde inden folketællingen den 01-JUL-1787, og der ses et skifte efter ham dateret 09-MAJ-1789 i *Kronborg amtsstue*:

Skifte efter Hans Pedersen Gaardmand i Pesebech til Deling mellem Enken Maren Nielsdatter med sin nuhavende Mand og Forsvarer¹ Hans Pedersen og den afdødes efterladte børn: Lars Hansen, 5 aar, Niels Hansen, 2 aar. Desuden ses børnene, Anders Hansen 14 aar, Peder Hansen, 11 aar og Ane Hansdatter gift med Lars Jensen Gaardmand i Paarup - der var Hans Pedersens børn af hans to tidligere ægteskaber. Formyndere for disse børn var: Søren Pedersen Gaardmand i Søborg og Lars Svendsen paa Gilleleje.

Selv om Hans kun blev omk 42 år gammel, nåede han at have 3 hustruer!

125. Maren Nielsdatter, født 1761 Villingerød, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, døbt 19-JUL-1761 Esbønderup sogn, død 29-AUG-1819 Passebæk, Søborg sogn, Holbo hrd, begravet 03-SEP-1819 Søborg sogn. Viet (2) omk 1786 Søborg sogn, børn: Karen Hansdatter født omk 1790, Hans Hansen født omk 1793, Kirsten Hansdatter født omk 1795, Anna Kirstine Hansdatter født omk 1800.

¹ *Forsvarer* = Lavværg: En Enke rådede ikke over sin egen formue og kunne ikke indgå økonomisk bindende aftaler uden godkendelse fra sin Lavværg

Maren blev døbt 1761 i Esbønderup Kirke den IX p. Trin: d. 19 Juli: Niels Søfrensen af Willingerød en datter til Daab kaldet Maren. Rasmus Olsens Hustru udi Søborg bar barnet. Testes: Jens Olsen og Truels Nielsen begge af Willingerød. Niels Michelsen fra Pannehaug, Kirsten Jacobs Datter fra Rapholms Huus. Hun blev konfirmeret i 1775: Marin NielsD: Willingerød.

Begge Marens ægtefæller héd *Hans Pedersen*. Hendes ægtemand nr. 1 (ane 124) var født omk 1745 i Søborg sogn og døde inden folketællingen i 1787, hvor Maren sés gift med *Hans Pedersen nr. 2*.

Hans Pedersen nr 2 var Marens fætter, der var søn af Marens moster *Karen Olsdatter*. Han blev døbt 01-AUG-1762 i Esbønderup sogn, og hans forældre var *Peder Hansen og Karen Olsdatter af Willingerød*.

Han overtog 03-MAJ-1787 *Passebækgaard* ved fæstebrev: *Passebech - Hans Pedersen (2) fæst den Gaard med tilliggende Hartkorn Ager og Eng 5 Tdr. og Skovskyld, som Hans Pedersen (1), hvis Enke han ægter, er fradød. Paa Gaardens (grund er) Frugt Træer og stk. Aske og Pile Træer som Fæsteren blive ansvarlig til Og som mig paa denne Gaard er i dag tilsagt Fæste, saa for binder eig mig til mit Fæstebrev og Efterlevelse i alle maader under mit Fæstes fortabelse. Esrum d. 3 May 1787.*

Hans Pedersen nr. 2 fik 28-JAN-1795 *Arvefæste og Skiødebrev¹ paa Gaarden Passebech* i Søborg sogn.

Maren fik fire børn med sin anden ægtefælle i perioden 1790-1800. Hun døde 1819 og begravedes i Søborg sogn: *Gmd. Hans Pedersens Hustru af Passebæk - 57 Aar*. Der blev *Ringet og Ligprædiken*.

Hans Pedersen nr. 2 fremlagde i *Skifteretten* et imellem parterne oprettet testamente, som imidlertid ikke blev godkendt af retten - p.g.a. formelle fejl ved udformningen og et manglende stempel. Hvad der har stået i testamentet vides ikke, men i stedet søgte enkemanden om tilladelse til at sidde i uskiftet bo – og fik det.



Esbønderup Kirke

Han overlevede Maren i 19 år og giftede sig ikke igen, men levede på aftægt hos datteren og svigersønnen på *Passebækgaard*. Han døde JUN-1838 og begravedes som *Aftægtsmand i Passebæk, 76 Aar gammel*, og eftersom han var aftægtsmand, var boet ikke særligt stort - men der blev dog 64 Rdl. til arvingerne.

¹ *Arvefæste og Skiødebrev*: Ejendomsret og frihed for hoveri og pligtarbejde

Folketællinger:

FT 1787: Frederiksborg amt, Holbo hrd, Søborg sogn, Passebæk: *Husbonde, Gaardbeboer og Skovfoged Hans Pedersen* (nr. 2), der er 25 år og i sit 1. ægteskab og *Madmoder Maren Nielsdatter* (26 år og i sit 2. ægteskab). Hos dem bor børnene Anders Hansen (15 år) og Peder Hansen (10 år) - der nævnes som Maren Nielsdatter's Stifbørn, og som er Hans Pedersen (nr. 1's) børn af hans to tidligere ægteskaber. Desuden ses børnene *Lars Hansen* (4 år) og *Niels Hansen* (1 år), der er Maren Nielsdatters børn med Hans Pedersen (nr. 1). Til huse bor desuden Bent Jørgensen (76 år og enkemand), og han *Nyder naadsens brød*. Familien har tjenestepigerne Pernille Hansdatter (17 år) og Mette Olsdatter (16 år).

FT 1801: Frederiksborg amt, Holbo hrd, Søborg sogn, *Pasebech: Bonde og Gaardbeboer Hans Pedersen* (nr. 2), der er 40 år og i sit første ægteskab, og *Hans Kone Maren Nielsdatter* (41 år og i sit andet ægteskab) med drengen *Lars Hansen* (17 år), der er Maren's søn af hendes ægteskab med *Hans Pedersen* nr. 1. Desuden ses *Maren og Hans Pedersen's* (nr.2) *fællesbørn* Karen Hansdatter (11 år), Hans Hansen (8 år), Kirsten Hansdatter (6 år) og Anna Kirstine Hansdatter (1 år). Familien havde en tjenestepige Maren Nielsdatter (21 år).

126. Jørgen Jørgensen, Staldkarl og Husmand, født 1749 Asminderød sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 21-SEP-1749 Asminderød sogn, død 01-NOV-1816 Asminderød sogn, begravet 08-NOV-1816 Asminderød sogn. Viet 22-SEP-1782 Asminderød sogn Ellen Pedersdatter, børn: Ane Jørgensdatter døbt 22-APR-1783¹, Ane Jørgensdatter døbt 27-JUN-1784, Jørgen Jørgensen døbt 20-NOV-1785, Sidsel Jørgensdatter døbt 15-APR-1787 (ane 63), Margrethe Jørgensdatter døbt 18-APR-1790².

Han blev døbt i 1749 Asminderød Kirke 16. p. *Trinit.: Jørgen Jørgensen i øv. Torp og hs hstr* (hans hustru) *Anne Knuds Daatter, en Søn Jørgen holdt til Daaben af Lisabeth gl Jørgen Pedersens i Langerød geleidet af Bodild Oles D. i Nybo. u. Jens Pedersen i Søholm Andreas (Anders?) Pedersen ibid. Jens Nielsen paa lille Tvelt.*

Jørgen og Ellen blev i 1782 *Trolovet Die 12 July: At der er indtet Lovstridigt som kand hindre Ægteskabet imellem Ung Karl Jørgen Jørgensen og Pigen Ellen Peders Datter, begge af Asminderød, bevidne Vi Underskrevne, som Cautionister og Forlovere efter Loven. Cop(uleret) Dom: 17 p: Trin. Jochim Greve (og) Jørgen Tomsen.*

Han døde i 1816 og blev begravet som *Hmd. i Asminderød Jørgen Jørgensen, 66 Aar.*

¹ Begravet 23-SEP-1783 Asminderød sogn – blot 22 uger gammel

² Begravet 21-JAN-1791 Asminderød sogn – blot ¾ år gammel

Folketællinger:

FT 1787: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Asminderød sogn, *Asminderød Bye*: *Staldkarl Jørgen Jørgensen* (37 år) og *Kone Ellen Pedersdatter* (29 år) med børnene *Anne Jørgensdatter* (3 år), *Jørgen Jørgensen* (2 år) og *Sidse Jørgensdatter* (1 år).

FT 1801: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Asminderød sogn, *Asminderød Bye*: *Hsmd. uden Jord Jørgen Jørgensen* (52 år) og *Kone Ellen Pedersdatter* (42 år).

127. Ellen Pedersdatter, født omk 1758, død 05-OKT-1818 Asminderød sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 12-OKT-1818 Asminderød sogn.

Jørgen og Ellen fik 5 børn, hvoraf 2 døde som spæde. Børnene *Ane* (født 1784) og *Jørgen* (født 1785) er rimeligvis opkaldt efter deres farmor og farfar.

Ellen døde i 1818 og begravedes som *Enke Ellen Pedersdatter efter Huusm. Jørgen Jørgensen i Asminderød - 61 Aar*.

132/164. Lars Nielsen, død før 25-SEP-1779 Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt. Viet Ukendt fru Lars Nielsen, barn: Niels Larsen født omk 1734 (ane 66/82), Karen Larsdatter, og Lisbeth Larsdatter døbt-11-OKT 1739. Jørgen Larsen døbt 02-SEP-1742, Morten Larsen døbt 22-OKT-1747.

Der afholdes 25-SEP-1779 skifte¹ efter en Hjulmand Anders Rasmussen i Espe, der ligger i Sallinge hrd. Heri nævnes *Lars* som afdød, et søskendebarn af afdøde og som *forhen Gaardmand i Nybølle*. Også Lars's børn er nævnt i skiftet: *Niels Larsen* er nævnt som *Gaardmand i Nybølle*, *Jørgen Larsen*, *Gaardmand i Volstrup*, *Karen Larsdatter* gift med *Gaardmand i Rynkeby* og *Elisabeth Larsdatter*; hvis opholdssted ikke kendes. Sønnen *Morten* er ikke nævnt i skiftet, hvorfor det formodes, at han er død inden skiftedatoen.

133/165. Ukendt fru Lars Nielsen, født omk 1704, død 1772 Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, begravet Hillerslev sogn 19-JUL-1772.

I 1772 døde Lars's ukendte hustru, og den 19-JUL: *Jordet Lars Nielsens Hustru fra Hillerslev i sit 68. Aar*.

140/172. Christen Christensen, Gårdfæster, død 1757 Højrup by, Hillerslev sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt, begravet 25-SEP-1757 Hillerslev sogn. Viet

¹ Fjellebro Skrifteprotokol 1719-1785, I-1077, 25-SEP-1779

22-MAR-1733 Vester Hæsinge sogn, Sallinge hrd Mette Jørgensdatter født omk 1705, børn: Jørgen Christensen døbt 15-MAJ-1733¹, Jørgen Christensen døbt 04-APR-1734 (ane 70/86), Christen Christensen døbt 29-JUL-1736, Birthe Christensdatter døbt 27-DEC-1738, Maren Christensdatter født 27-MAR-1742, Hans Frederik Christensen født omk 1745, Christine Marie Christensdatter døbt 17-MAR-1748.

Han og Mette blev 22-MAR-1733 gift i Vester Hæsinge sogn: *Judica* (= 5. søndag i Fasten = 2. søndag før Påske) *copulerede Christensen og Mette Jørgensdatter*, og de var forinden blevet *Trolovede Septuagesima* (01-FEB) samme år. De havde travlt med at blive gift, for de fik allerede deres første barn døbt 15-MAJ – mindre end to måneder før deres vielse!

De 4 ældste børn er døbt i Vester Hæsinge sogn, mens de 3 yngste er døbt i Hillerslev sogn. Sønnen *Hans Frederik's* dåb er dog ikke fundet hér.

Christen fæstede 1739 gården *Æresæde*, der lå i Højrup by i Brahetrolleborg sogn. Han døde i 1758 og havde 4 sønner og 3 døtre. Den ældste søn *Jørgen Christensen* overtog fæstet af *Æresæde*² (se foto under sønne ane 70/86).

Han døde i 1757: *Jordet Christen Christensen af Højrup med ringen* - og der blev afholdt skifte 04.04.1758³: *Christen Christensen, Højrup, og Mette Christens* med børnene: *Jørgen Christensen* (23 år og får gården i fæste når moderen opgiver), *Christen Christensen* (21 år), *Hans Frederik Christensen* (13 år), *Birte Christensdatter* (19 år), *Maren Christensdatter* (16 år) og *Christine Marie Christensdatter* (10 år).

141/173. Mette Jørgensdatter, født omk 1705, død eft. 01-JUL-1787

Mette er nævnt blandt arvingerne i et skifte af 01-JUN-1735 efter *Ladefoged Christen Hansen på Egeskov*⁴. Ladefogedens 6 brødre er eneste arvinger: *Laurs Hansen* i Volstrup, *Niels Hansen* i Akerup, *Hans Hansen* i Hostrup, *Morten Hansen* i Sallinge, *Peder Hansen* og *Jørgen Hansen* i Hæsinge. Den sidsnævnte *Jørgen Hansen* var død før inden skiftet, hvorfor hans børn nævnes som arvinger: *Karen Jørgensdatter* g.m. *Peder Michelsen*, Vester Hæsinge - *Mette Jørgensdatter* g.m. *Christen Christensen*, Vester Hæsinge og *Dorte Jørgensdatter* (26 år), der som Lavværgen havde *Hans Hansen* i Hostrup.

¹ Begravet 24-JUN-1733 Vester Hæsinge sogn

² Kilde: N. Rasmussen Søkilde: *Trolleborgegnen og dens beboere igennem 250 Aar*, 1894, side 7, 8, 27, 28 og 29

³ Brahetrolleborg Skifteprotokol 1719-1770, I-391b

⁴ Egeskov Skifteprotokol 1691-1770 V-45

Dette skifte nævner altså Mette's far og hendes 6 farbrødre!

Mettes begravelse er forgæves søgt i Hillerslev sogn, hvor hun fødte sine 3 yngste børn, og hvor hun boede hos datteren Birthe ved FT 1787.

Folketælling:

FT 1787: Svendborg amt, Sallinge hrd, Hillerslev sogn, Høyrup: Her ses *Mette* boende hos sin datter Birthe: *Bonde og Gaardbeoer Soren Nielsen* (54 år) og *Madmoder Berthe Christensdatter* (50 år) med deres ugifte børn: *Christine Sørens datter* (23 år), *Ellen Sørens datter* (21 år), *Niels Sørens en* (18 år), *Christen Sørens en* (15 år), *Rasmus Sørens en* (10 år) og *Hans Sørens en* (8 år). Familien har en tjenestekarl - *Peder Christophersen* (29 år og ugift), der tillige er national soldat. Endelig ses *Mette Jørgens datter* (82 år og enke), der er *Konens moder, Inderste og faar Ophold af Gaarden*.

142/174. Niels Jensen, Gårdfæster, født omk 1694, død før 18-FEB-1760 Hågerup, Brahetrolleborg sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt. Viet *Anne Sophie Christens datter*, børn: *Christen Nielsen* født omk 1724, *Maren Niels datter* født omk 1727, *Jens Nielsen* født omk 1729, *Anne Marie Niels datter* født omk 1730, *Peder Nielsen* født omk 1733, *Karen Niels datter* født omk 1735 (ane 71/87), *Søren Nielsen* født omk 1736.

Der er i Brahetrolleborg sogn ingen kirkebøger for dåb, konfirmationer, vielser og begravede for tiden før 1766.

I skiftet efter Niels's far i 1719 oplyses, at Niels da var 25 år gammel, hvilket indikerer, at Niels blev født omk 1694.

Niels døde omk 1760, og der afholdes skifte efter ham 18.02.1760¹. I skiftet nævnes han som *Niels Jensen, Haagerup*. Hustruen *Anne Sophie Christens datter's; Lauværge* var *Hans Jørgensen, Haagerup*. Deres børn nævnes: *Christen Nielsen 36 Aar; Jens Nielsen 31 Aar; Peder Nielsen 27 Aar; Søren Nielsen 24 Aar; Maren Niels datter 33 Aar; Anne Marie Niels datter 30 Aar og Karen Niels datter 25 Aar*. Sidstnævnte *Karen* er gift med *Jørgen Christensen*, der har overtaget fæstet af gården.

143/175. Anne Sophie Christensdatter, død eft 18-FEB-1760.

Der er i Brahetrolleborg sogn ingen kirkebøger for dåb, konfirmationer, vielser og begravede for de pågældende tidsrum.

¹ Skifteprotokol fra Brahetrolleborg Godsarkiv 1719-1811, 1-396

Anne Sophie må være død efter 18-FEB-1760, hvor hun nævnes i skiftet efter manden.

144. Aron Væver, Væver, død 1757 Jorløse sogn, Skippinge hrd, Holbæk amt, begravet 24-APR-1754 Jorløse sogn. Viet Ukendt fru Aron Væver, børn: Peder Aronsen (ane 72) født omk 1722, Johanne Aronsdatter.

Aaron Væver nævnes ved sine børns konfirmation i 1749 i Jorløse sogn.

Han døde i 1757 og begravnes: *Dominica Misericordia Domini b(lev) Aaron Væver begravet, som var i de Fattiges Tall - uden aldersangivelse.*

145. Ukendt fru Aron Væver.

146. Peder Christensen Haagen, Husmand, død 1754 Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, begravet 05-MAJ-1754 Lille Fuglede sogn. Viet (1) 10-JAN-1740 Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt Anne Christensdatter. Viet (2) 30-MAJ-1745 Lille Fuglede sogn Johanne Jensdatter, børn¹: Lisbeth Pedersdatter døbt 17-APR-1746 (ane 73), Jens Pedersen døbt 18-OKT-1750, Margrete Pedersdatter døbt 01-APR-1753.

Han blev 1740 gift med *Anne Christensdatter: Den 16. Octobr. Peder Christensen Haage og Anne Christensdatter i Lille Fuglede. Wiede Dom. Ima Epiph. 1740.* Anne var født omk 1697 og var ved vielsen omk 43 år gammel. Hun havde ved vielsen været enke i ca. 6 år efter ægteskab med *Rasmus Sadelmager Jensen*, som hun havde været gift med i 17 år, og med hvem hun havde fået 5 børn. *Anne* døde i 1745, og der er ikke fundet børn i hendes ægteskab med Peder.

To måneder efter at have begravet sin første hustru, blev *Peder* i 1745 gift med Jensdatter: *Despons²: d 24 Apr: Peder Christenss og Johanne JensDatt: i Lille Fugl: for ... begge lovede Willum Jenss og Søren ...begge boende i Lille Fugl, at de vare hinanden ubeslægtede og fri for Egteskabs Løffte med andre. Viede Dom: Exaudi (30/5).*

Datteren *Margrete* blev døbt 01-APR-1753, og da nævnes forældrene som *Peder Haagen* og *Johanne Jensdr.* Allerede året efter dåben døde *Peder*, og hans hustru *Johanne* giftede sin for 2. gang 22-OKT-1754.

147. Johanne Jensdatter, født omk 1720, død 1792 Jorløse sogn, Skippinge hrd, Holbæk amt, begravet 11-MAJ-1792 Jorløse sogn. Viet (2) 22-OKT-1754³ Lille

¹ Alle børn er døbt i Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt

² *Despons* = Desponsati = Trolovelse

³ Død 05-APR-1784 i Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt

Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt Jens Sørensen, viet (3) 25-JUL-1784 Fuglede sogn Jens Rasmussen.

Hun var gift 3 gange og har forméntlígg også fået børn også i sit ægteskab med *Jens Sørensen*, men de er ikke søgt. *Jens Sørensen* døde 05-APR-1784, og mindre end 3 måneder efter blev Johanne gift for 3. gang. I sit sidste ægteskab har *Johanne* næppe fået børn, idet hun var 64 år ved ægteskabet indgåelse med *Jens Rasmussen* – og han var 36 år yngre!

Johanne døde i 1792 og begravedes: *Eod Die* (samme dag = 11-MAJ) *Johanne Jens Datter Huusmanden Jens Rasmussens Hustrue af Jordløse ætat: 84.*

Den opgívgne alder ved begravelsen ménes forkert, idet det ville betyde, at der dels var en forskel i alderen på ægtefællerne på 48 år, og dels ville Johanne være 52 år, da hun fødte sit yngste barn. Hendes aldersopgívgelse (67 år) i folketællínggen 1787 virker mere realistisk; i så fald ville ægtefællernes aldersforskél kun være 36 år, og Johanne ville kun være 40 år, da hun i 1760 føder sit yngste barn.

Der afholdes skifte¹ efter *Johanne Jensdtr i Jordløse, 18 May 1792*. Hendes mand nævnes som *Huusbonde Jens Rasmussen, hmd* og hendes datter af første ægteskab *Lisbeth Pedersdtr* (gift med) *Peder Arntsen Vaever hmd i Jordløse*. Det fremgår af skiftet, at der ikke er andre levende arvinger efter *Johanne* end datteren *Lisbeth* fra *Johanne's* ægteskab med *Peder Christensen*.

Blot 8 dage efter at have lagt Johanne i graven, blev enkemanden Jens Rasmussen gift igen: *Trolovet d 20 de May bleve Troelovede Enke manden unge Jens Rasmussen huusmand i Jordløse og Pigen Cidse Jensdr Ibid: For Deres Ægteskab lovede og som Forlovmænd effter Loven Underskriver J:J:S=Jens Jensen af Flinterup (og) M:M:S= Mads Madsen af lille Fuglede. Dom 2de a Trinit bleve de copulerede (17-JUN-1792).*

Jens døde i år 1800 og blev begravet den 19-MAJ. I skiftet² efter ham nævnes Jens's enke *Sidse Jensdtr.* og deres fælles datter *Johanne Jensdtr.* – som sikkert er opkaldt efter Jens's første hustru *Johanne Jensdatter.*

Folketællíng:

FT 1787: Holbæk amt, Skíppíngne hrd, Jorløse sogn, Jordløse Bye: *Bonde og Huusmand Jens Rasmussen* (31 år og gift for 1. gang) og *Hans Kone Johanne Jens Datter* (67 år og gift for 3. gang).

¹ Selchausdal-Grundetved Gods. Holbæk skifteprotokol, bog 1, 1790-1832, side 83

² Selchausdal-Grundetved Gods skifteprotokol, Holbæk, bog 1, 1790-1832, side 290

150. Niels Hansen, født omk 1696, død 1766 Jerslev, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, begravet 11-MAJ-1766 Lille Fuglede sogn. Viet Else Jensdatter, børn: Jens Nielsen døbt 05-DEC-1734¹, Jens Nielsen døbt 12-APR-1739, Maren Nielsdatter døbt 26-DEC-1744 (ane 75), Anne Nielsdatter døbt 22-OKT-1747, Else Nielsdatter døbt 11-JAN-1750², Else Nielsdatter døbt 29-OKT-1752, Hans Nielsen døbt 18-SEP- 1754.

Ved datteren Marens dåb i 1744 nævnes han som *Chr: Niels Hanss* - og ved andre børns dåb og ved sin begravelse nævnes han med tilnavnet *Viise* eller *Wiise*.

Niels døde i Jerslev i 1766 og begravedes *Dom 6 post Pascha Niels Hansen Viise af Jeerslev Gl 70 Aar*.

151. Else Jensdatter, født omk 1715, død 1764 Jerslev, Lille Fuglede sogn, Ars hrd, Holbæk amt, begravet 08-APR-1764 Lille Fuglede sogn.

Else blev begravet den *5te Søndag i Fasten Niels Viises koene fra Jerslev Gl: 49 Aar*.

172. Christen Christensen - samme som ane 140/172

173. Mette Jørgensdatter - samme som ane 141/173

174. Niels Jensen - samme som ane 142/174

175. Anne Sophie Christensdatter - samme som ane 143/175

176. Laurs Olsen, født omk 1708, død 1783 Kassebølle, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, begravet 10-SEP-1783 Simmerbølle sogn. Trolovet (1) 12-FEB-1730 Simmerbølle sogn Anna Christensdatter, børn: Kirstine Larsdatter døbt 08-JUL-1731, Anders Larsen døbt 29-MAR-1733, Ole Larsen døbt 29-JAN-1736 (ane 88), Bodil Lausdatter døbt 26-MAR-1738, Christen Larsen døbt 07-AUG-1740. Viet (2) 19-OKT-1742 Simmerbølle sogn Maren Jensdatter, børn: Anna Maria Larsdatter døbt 12-APR-1744³, Anna Maria Larsdatter døbt 06-FEB-1746.

Han ménes født i Simmerbølle sogn, hvorfra der ikke er bevaret kirkebøger tidligere end 1718.

¹ Begravet 11-FEB-1735 Lille Fuglede sogn: Blot 2 måneder gammel

² Begravet 20-SEP-1750 Lille Fuglede sogn: $\frac{3}{4}$ Aar gl.

³ Begravet 07-MAR-1745 Simmerbølle sogn

Laurs og hans første hustru Anna Christensdatter blev viet i Simmerbølle Kirke i 1730 - men præsten har glemt at indskrive vielsesdatoen i kirkebogen. Kun datoen for troløvelsen kendes: *Dom: Sexagesima blev Laurids olluffs og Anna Christensdatter af Kadsebølle troløvet og vare da forlovmænd Christen CAS Andersen Hans HKS Kierudsen.*

I 1737 døde Laurs's mor *Bodil Lauritsdatter*, og i skiftet efter hendes nævnes Laurs som *Laurids Olsen boende i Kadsebole* (Laurs Olsen).

Laurs's hustru Anna døde i 1741 og året efter blev enkemanden Laurs gift igen. 1742: Domin: Ima p: Trinit: blef Lars Olsen troløvet til Maren Jensd: og vare Forloverne Jørgen Larsen og Christen lambretsen begge af Cadsebølle. Copulerede d 19 Octobr:

Med sin første hustru *Anna* fik *Laurs* fem børn, og med sin anden hustru *Maren* fik han to døtre. Den førstfødte af disse to døtre blev døbt *Anna Maria*, men døde knapt 1 år gammel, hvorfor datter nr. 2 blev døbt med samme navn – rimeligvis opkaldt efter Laus's første hustru, som det var skik dengang.



Simmerbølle Kirke

Selv døde Laurs i 1783 og *Onsdagen den 10de Sept.: Lars Olsen af Cadsebølle begravet, gammel 75 Aar og 1 Maaned.* Laurs's anden hustru *Maren Jensdatter* døde i 1790 og *Dom: 23 p: Trinit:(07-NOV) blev der kast Jord paa Maren Jenses, gammel lidet over 74 Aar.*

Folketælling:

FT 1787: Hér ses Laurs's anden hustru *Maren Jensdatter* boende hos sin sted-søn *Ole Larsen* (54 år), der er *Hosbonde og Gaardbeoer* i *Kassebølle By* i *Simmerbølle sogn*. *Maren* nævnes som *Inderste, Enke, 62 Aar gammel og Hosbondens Stifmoder*, og det oplyses, at hun nyder *Almisse*.

177. Anna Christensdatter, født omk 1708, død 1741 Kassebølle, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, begravet 19-FEB-1741 Simmerbølle sogn.

Hun ménes født i Simmerbølle sogn, hvorfra der ikke er bevaret kirkebøger tidligere end 1718.

Anna døde i 1741 i Kassebølle, og *Dom: Septuagesima* (1. søndag i Fasten) blev *Lars Olufsens Hustru af Cadsebølle Anna Christens D: begravet, gl. 33 Aar*.

178. Mads Laursen, Hjulmand, født omk 1699, død 1755 Herslev, Lindelse sogn, Langelands Sønder hrd, Svendborg amt, begravet 05-MAJ-1755 Lindelse sogn. Viet (1) omk 1730 Margrethe Mogensdatter, barn: Mogens Madsen født omk 1732. Viet (2) 06-JUL-1738 Lindelse sogn Ane Margrethe Hansdatter, børn: Margrethe Madsdatter døbt 26-APR-1739, Johanne Madsdatter døbt 24-JUN-1742 (ane 89).

Mads's første hustru *Margrethe Mogensdatter* ménes født omk 1704 i Fuglsbølle sogn på Langeland – og det er forméntlígg også hér *Mads* og *Margrethe* er blevet gift omk 1730. Der eksisterer imidlertid ingen kirkebøger fra Fuglsbølle sogn før 1813¹.

Med *Margrethe* fik *Mads* omk 1732 sønnen *Mogens*, der rimeligvis er opkaldt efter Mads's svigerfar, og senere blev skrædder i Lindelse by i Langelands Sønder hrd.

Margrethe døde i 1738 og *Mandagen d: 5 May: kaste Hr Gomme jord paa Mads Lauritzs: husmands Hustru, Margrethe Mogensd:, af Hersløf, var fød i Snamremose og døde efter 34 aars lefned*. Der blev holdt skifte² efter hende 9 May 1738: *Margrethe Mogensdtr i Herslev. Husbond hmd. Mads Laursen og barn Mogens Madsen (6 år)*. I skiftet nævnes også Margrethes bror Jesper Mogensen i Neppe.



Lindelse Kirke

Mads var kun enkemand i 14 dage, før han blev trolovet: *Løfverdagen d: 17 dito (MAJ) Trolofvede jeg Mats Lauridss: en husmand af Hersløf og Anne Margretha Hansd: førte bevis fra Hr Mogens, de blefve Viede Dom 5 p. Trinit. d: 6 Julij (1738)*.

Med sin anden hustru *Anne Margretha* fik Mads to døtre, hvor den førstfødte blev døbt *Margrethe* – opkaldt efter Mads's første hustru.

Mads døde i 1755 og *Mandagen d: 5. May blev begravet Matz Larsen Juulmand af Hersl., 56 Aar* - og der blev afholdt skifte³ efter ham den 19-MAJ samme år: *Mads Laursen hjulmand hmd i Herslev*. Begge hans hustruer nævnes med de-

¹ Fuglsbølle sogn var dengang sammen med Longelse sogn, hvor præstegården brændte den 6. december 1862 - og de gamle kirkebøger fra før 1813 brændte med den

² Grevskabet Langeland, Svendborg Skifteprotokol, 1737-1743, bog 1, side 11-55

³ Grevskabet Langeland Skifteprotokol, bog 13 1751-1759

res fælles børn: Hustru *Margrethe Mogensdtr.* med sønnen *Mogens Madsen* (23 år), der er *skraedersvend tien* (tjenende) i *Qvindebjerg*; Hustru *Ane Margrethe Hansdtr.* med børnene *Margrethe Madsdtr.* (16 år) *tien* i *Herslov*, *Johanne Madsdtr.* (13 år) *hiemme*. Ane Margrethes værge er Peder Larsen i Herslev (der kan være en bror til afdøde) og børnenes formyndere er Ove Clausen i Qvindebjerg & Christen Clausen Brandt i Herslev. Endelig nævnes også en *Erik Laursen* i Stoen-se, der er bror til *Mads Laursen*.

179. Ane Margrethe Hansdatter, død eft MAJ-1755.

Der er ingen begravelser i kirkebøger for Lindelse sogn i perioden 1761-1790, og *Ane Margrethe* er ikke fundet begravet inden da.

180. Hans Christensen, født omk 1700 Lismose, Tullebølle sogn, Langelands Nørre hrd, død 1763 Henninge, Skrøbelev sogn, Langelands Nørre hrd, begravet 31-MAR-1763 Skrøbelev sogn. Viet 14-APR-1734 Skrøbelev sogn Anna Hansdatter, børn: Kirstina Hansdatter døbt 09-FEB-1735, Anna Christine Hansdatter døbt 08-JUL-1739, Morten Hansen døbt 26-MAR-1741 (ane 9o), Peder Hansen døbt 01-MAR-1744, Jeppe Hansen døbt 22-OKT-1747¹, Jeppe Hansen døbt 02-MAJ-1749, Mette Hansdatter døbt 14-FEB-1753.

Han nævnes født i Tullebølle sogn, hvorfra der ikke er bevaret kirkebøger for tiden før 1813. De gik tabt sammen med kirkebøger fra Tranekær sogn 19-MAJ-1875, hvor præstegården i Tranekær brændte.

Hans og Anna blev viet i Skrøbelev sogn i 1734 d. 28 Febr: *blef Hans Christensen ungarl fra Kragholm troloved til Anna Hansdatter En Enche i Torpe*. Og de blev *Viede d 14 April*. Parret fik 7 børn, der alle er fundet døbt i Skrøbelev sogn. Ved den yngste datters dåb i 1753 nævnes *Hans Christensen* med tilnavnet *Skraver*.



Tullebølle Kirke

Han døde 1763 og *Skiærtorsdag d: 31 Martij (1763) blef Hans Christensen fra Henninge Begravet, fød i Litzemoese (Lismose) i Tullebølle Sogn, Ætat. 63 Aar nogle Maaneder og nogle Dage*.

181. Anna Hansdatter, født 1700 Humble sogn, Langelands Sønder hrd, Svendborg amt, døbt 11-JUL-1700.

¹ Begravet 24-DEC-1747 Skrøbelev sogn: Ætat: 9 Ugger

Hun blev døbt i Humble sogn i år 1700: *dom: qvinta p: trin: døbt Hans Madsens barn i homled, Anna, frembaaren aff Niels Jacobsens degns hustru i homled. Faddere Jørgen bonde, Peder land i homled, lauridtz Mortensen i kiedeby, Peder hansens hustru i homled og Anna findzdatter paa Ristrup.*

Anna var 34 år, da hun og *Hans* i 1735 får deres første barn *Kirstina* – og hun var mere end 52 år gammel, da deres sidste barn *Mette* blev født i 1753.

184. Knud Jespersen, Gårdfæster, død før 01-JUL-1787. Viet Kirsten Hansdatter, børn: Anne Marie Knudsdatter født omk 1737¹, Jesper Knudsen født omk 1751 (ane 92), Jørgen Knudsen, Hans Knudsen, Ole Knudsen.

Der er ikke bevaret kirkebøger fra Snøde sogn for tiden før 1813. De ældre kirkebøger brændte med Præstegården 15. Juli 1883 - men der er andre kilder til viden om *Knud Jespersen*².

Det vides ikke hvor mange børn *Knud Jespersen* og *Kirsten Hansdatter* fik i deres ægteskab, men følgende 5 børn er fundet: En datter *Anne Marie* Knudsdatter født omk 1737 var gift med hmd. Marcus Johansen, der var fæstehusmand under Nedergaard i Bøstrup; sønnen *Hans* blev gårdmand i Lille Snøde og gift med Kirstine Marie Christensdatter; sønnen *Ole* blev gårdmand i Uglebjerg og gift 1. gang med Johanne Andersdatter, 2. gang med Anne Marie, Jens Villadsen skyttes datter og 3. gang med Maren, der var datter af gårdmand Jacob Jørgensen i Snøde. Og endelig sønnerne *Jørgen*, der var gårdmand i Bøstrup sogn og nævnt som værge i skiftet af 1801 efter broderen *Jesper*, der overtog fæstet af *Møllebjerggaard* efter faderen *Knud Jespersen*.

Knud og *Kirsten* boede på *Møllebjerggaard*, der ligger på matr. nr. 1-a Tressebølle, Snødevej nr. 33 i Snøde sogn, og han blev den anden mand i slægten, der boede på *Møllebjerggaard*. Slægten sad på gården i 8 generationer indtil 1974 - hvor slægten frasolgte gården.

Kort om *Møllebjerggaard*:

- På gården ligger *Høgebjerg*, der med sine 32 m er Nordlangeland højeste punkt.
- I 1486 gav *Fru Kirstine Pramisdatter*, *Peder Braskes Efterleverske* en gård i Tresebølle til *Præstebordet* og en ager (*Korsens Ager*) til *Vor Frues Lysning* i Snøde.

¹ Begravet Bøstrup sogn 22-NOV-1793 – 56 år gammel

² Kilder: Mona Kristensen, Lejbølle i Tullebølle og Nordlangelands Lokalkiv

- Ved *Matrikel*¹ 1662 og 1665 var *Hans Jørgensen* fæster af gården i Tressebølle by (gård nr. 11), der havde et hartkorn 6-0-2-0² til Snøde Præstekald.
- I 1675 var *Hans Jørgensen* stadig fæster af Møllebjerggaard, der hørte til Snøde-præsten, der ligesom Rudkøbing-præsten, havde en anden gård i Tressebølle. Grunden til at præsterne havde disse gårde, skyldtes ofte gamle adelsfolk, der har villet betale aflad og derfor skænkede gods til kirken, i håb om på den måde at komme lettere gennem skærsilden.
- I 1681 nævnes *Hans Jørgensen* og en datter, *Sidsel* i skattemandtalslisten.
- I 1688 havde Møllebjerggaard (matr. nr. 1) et hartkorn på 6-4-0-1 og tilhørte Snøde Præstekald.
- I 1705 ses på mandtalsliste, at *Anders Jørgensen* og *Lisbeth Hansdatter* boede på Møllebjerggaard. *Anders Jørgensen* antages at være søn af gårdmand *Jørgen Hansen* i Ennebølle³ og var gift med *Lisbeth Hansdatter*, der var datter af formanden *Hans Jørgensen*. *Lisbeth Hansdatters* søskende er nævnt i et skifte efter *Hans Jensen* på Hou.

185. Kirsten Hansdatter, død før 01-JUL-1787.

186. Anders Christensen, Gårdfæster, død før 01-JUL-1787. Viet omk 1740 *Marie Hansdatter*, børn: *Hans Andersen*, *Ellen Andersdatter* født omk 1740⁴, *Christen Andersen* født omk 1743, *Giertrud Andersdatter* født omk 1753 (ane 93), *Johanne Andersdatter* født omk 1754.

Der er ikke bevaret kirkebøger fra Snøde sogn for tiden før 1813. De ældre kirkebøger brændte med Præstegården 15. Juli 1883 - men der er andre kilder til viden om *Anders Christensen* og *Marie Hansdatter*⁵.

Anders overtager fæstet af gården på matr. nr. 5a i Lille Snøde efter sin far *Christen Sørensen* den 19. marts 1739. Han blev gift med *Marie Hansdatter*, og de fik følgende børn: *Ellen* der blev født omk 1740 og var gift med gårdmand *Peder Jørgensen*; *Christen* der blev født omk 1743 og blev gårdmand på *Maglebjerggaard* i Stengade; *Gjertrud* der blev født omk 1753 og giftede sig ind på Møllebjerggaard i Tressebølle; *Johanne* der blev født omk 1754 og gift med bon-

¹ *Matrikel* = fortegnelse over et lands faste ejendomme

² Hartkorn = 1 Tønde = 8 Skæpper = 32 Fjerdingskar = 96 Album

³ Død før 1723

⁴ Skifte 08-FEB-1762 i Grevskabet Langeland Skifteprotokol, bog 14, 1759-1763

⁵ Kilder: *Mona Kristensen*, *Lejbølle* i *Tullebølle* og *Nordlangelands Lokalkiv*

demand Ole Knudsen i Uglebjerg og *Hans Andersen*, der overtog gårdfæstet efter sin far ved Fæstebrev af 08-MAJ-1781.

Anders bror *Jacob* døde i 1747, og ved skiftet¹ efter ham er *Anders* formynder for sin 7-årige nevø *Rasmus*.

187. Marie Hansdatter, Inderste og Aftægtsenke, født omk 1719, død før 16-JAN-1797.

Marie døde omk 1797, og der afholdes skifte² efter hende den 16-JAN-1797: *Marie Hansdtr Inderster aft(ægt)senke i Lille Snøde*. Det nævnes, at hendes mand *Anders* er død forinden skiftet - og af børnene ses: *Christen Andersen gmd i Stengade*, Egeløkke gods, *Hans Andersen* (død og efterladende sig sønnen *Jacob Hansen* 15 år), *Giertrud Andersdtr* = (gift med) *Jesper Knudsen* i Tressebølle, *Ellen Andersdtr* (død) = (gift med *Peder Jørgensen gmd* i Stoense under Grevskabet) og *Johanne Andersdtr* (død) = var gift med *Ole Knudsen hmd* i Uglebjerg, Præstens gods og efterladende sig datteren *Kirsten Olsdtr* (11 år).

Der er ved en søgning efter Marie i folketællingen i 1787 kun fundet én *Marie Hansdatter* på hele Lolland. Det er i *Snøde Bye* i *Snøde sogn* hos *Husbonde, Bonde og Gaardbeboer Rasmus Rasmussen* (27 år) og *Madmoder Anne Cathrine Pedersdatter* (23 år) med deres 1-årige søn *Peder*. Familien har to tjenestefolk boende samt *Sidsel Pedersdatter* (78 år og enke), der er *Husbondens Moder*.

Hér nævnes *Marie Hansdatter* som *Madmoderens Moder* (58 år og) *Enke af Iste ægteskab*. Der er desuden børnene *Jens Pedersen* (10 år) og *Ellen Pedersdatter* (8 år) – der siges at være *Marie Hansdatter's* børn? Marie kan dog ikke være mor til disse børn; for det første nævnes det, at hun er enke efter 1. ægteskab (med *Anders Christensen*) og børnenes efternavne er *Pedersen* - og for det andet er ingen af børnene nævnt i skiftet efter *Marie Hansdatter* i 1797.

192. Jens Poulsen, Gårdejer, Ejendomshandler og Husmand, født 1721 Rustrup, Them sogn, Vrads hrd, Skanderborg amt, døbt 15-APR-1721, Them sogn, død 28-FEB-1795 Ry sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt, begravet 04-MAR-1795 Ry sogn. Viet (1) Ukendt fru *Jens Poulsen*, børn: *Rasmus Jensen* født omk 1751. Viet (2) før 29-AUG-1762 *Mette Sørensdatter*. Viet (3) 04-JUL-1781 Ry sogn *Karen Salomonsdatter*. Viet (4) 08-JUL-1785 Ry sogn *Marie Sørensdatter Smidt*.

Jens blev født i 1721 i Rustrup og døbt i Them Kirke: *Peder Poulsens hustru bar ham og fadderne var Christen Bruun, Thammasen, Jens Pedersen, Maren Jensdatter og Mette Nielsdatter – alle af Virklund*.

¹ Stensgaard Gods Skifteprotokol, (1-236)

² Stensgaard Gods Skifteprotokol, bog I, side 169

Alle Jens Poulsens fire vielser er forméntlig skét i Ry sogn, hvor der ikke findes kirkebøger før 1762. Af samme årsag kendes kun ét barn af disse ægteskaber – og i det tilfælde kendes hustruens navn ikke!

Jens Poulsens første hustru - hvis navn ikke kendes - er mor til sønnen Rasmus Jensen, der blev født omk 1750.

Hans anden hustru var *Mette Sørensdatter*, der blev født omk 1708 og begravet 69 år gammel i Ry sogn 17-NOV-1777. Hun nævnes som *Jens Povelses Hustru* den 29-AUG-1762, hvor hun bærer et barn til dåb i Ry sogns kirke.

Hustru nummer tre var *Karen Salomonsdatter*, med hvem Jens blev trolovet 26-FEB-1781. Hustruen *Karen* havde været gift to gange før ægteskabet med Jens Poulsen. Hun var først gift med Gudik Jørgensen, der døde i 1765¹. Umiddelbart efter dette skifte blev hun viet til *Laurids Andersen*, der havde været hendes værge under skiftet.

Jens's sidste hustru blev den ca. 55-årige *Marie Sørensdatter Smidt* – og de blev trolovet 27-MAJ-1785.

Jens Poulsen stammede fra Rustrup i Them sogn, men havde købt en gård i Ry, hvor han i øvrigt med en vis succes drev ejendomshandel, og efter at have overlevet 4 hustruer, døde han i 1795² og den 2.onsdag i fasten jordet Huusmand forhen Gaardmand i Rye - Jens Povelsen - død den 28. februar 1795, gl. 75 Aar.

Ved folketællingen i 1787 boede *Jens Poulsen* (64 år) og hans kone *Marie Sørensen Dr* (55 år) i Rye Bye i Gammel Rye sogn, Tyrsting hrd i Skanderborg amt.

193. Ukendt fru Jens Poulsen.

194. Ernst Johansen Schmidt Voetmann³, Møller, født 1710 Helved, Notmark sogn, Als Søndre hrd, Sønderborg amt, døbt 26-DEC-1710 Notmark sogn, død 1785 Klostermølle, Voerladegård sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt, begravet 27-JUL-1785 Voerladegård sogn. Viet 28-OKT-1740 Linå sogn, Gjern hrd, Skanderborg amt Dorthea Christiansdatter Voetmann, børn: Anne Dorthea Ernstatter Voetmann født 1743, Ewert Ernstsens Voetmann døbt 21-OKT-1744, Johan Christian Ernstsens Voetmann døbt 05-JUN-1746⁴, Christian Ernstsens Voetmann døbt

¹ Skanderborg Rytterdistrikt Skifteprotokol 1680-1765, 7.3.1765, fol.445

² Palle Kousgaard: *Mennesker og Landskab*, 2007, side 103

³ Viden om Voetmann-slægten er hentet fra Niels Ravn: *Gamle Slægter i Rye Sogn*, 1969 samt Børge Fogsgaard, www.fogsgaard.org

⁴ Begravet 26-DEC-1746 Voerladegård sogn: *Nær 29 Ugger*

22-OKT-1747, Ingeborg Ernstatter Voetmann døbt 07-DEC-1749, Johan Ernstsen Voetmann døbt 09-JAN-1752, Anne Kirstine Ernstatter Voetmann døbt 02-DEC-1753, Cathrine Elisabeth Ernstatter Voetmann, døbt 05-OKT-1755 (ane 97).

Han blev født 1710, og *Johan Pedersens Barn af Helstedt* blev døbt Ernst 2den Juledag i Notmark Kirke. Ernst Woetman holdt det.

Han kom til *Kloster Mølle* som medhjælper hos morbroderen *Ewert Voetmann*, der dengang var fæster af møllen. *Ernst Voetmann* overtog i 1737 fæstet af *Kloster Mølle*:



Notmark kirke

Ernst Johansen Woetman, Ør Kloster Mølle¹, fæster denne som hans Moderbroder Edward Woetmann for hannem formedelst hans helbreds og tilstands slette Krefter, og efter en imellem dennem oprettede Contract haver afstaaet, med vilkaar at saalænge Edward Woetman derved kan udrette noget til fellits gaun skal være hannem frivillig tillat. Møllens Hk Agger og Eng 2 td 1 skp Møllenskyld 12 td 6 skpp og Skov 2 alb. Af Maaleværket svares aarlig Landgilde 30 Rdl hvor af han til indf betaler 6 Rdr 4 mark. Bygningen er 55 fag og til besætning udfordres 2 b 3 k 2 ung² og 4 faar o.s.v. 22 Juni 1737.

Han blev i 1740 gift i Linå Kirke med *Dorthea* – og det var et bryllup mellem fætter og kusine, idet Ernst's mor *Anna Dorthea Voetmann* var søster til *Dorthea's* far *Christian Voetmann*. Et giftemål mellem fætter og kusine kunne dengang kun finde sted med kongelig tilladelse. Denne tilladelse blev givet af *Kong Christian den VI* i en skrivelse udstedt på Christiansborg Slot og dateret 12-AUG-1740.

I 1768 købte han *Kloster Mølle* af det *Skanderborgske Rytterdistrikt*. Ifølge samme distrikts Skøde og Panteprotokol, tilskødede han den 11-JUN-1778 sønnen *Johan Voetmann* møllen mod udbetaling af et større beløb. Samtidig sikrede han sig og sin hustru ophold i et til møllen tilhørende hus. Det er en let opgave at skulle karakterisere *Ernst Voetmann*. Uden mange omsvøb kan det fastslås, at han har været en dygtig mand, og det lykkedes for ham at gøre *Kloster Mølle* til et rentabelt foretagende.

¹ Ør Kloster Mølle = ifølge TRAP Danmark skal det være Øm Kloster Mølle

² 2 b 3 k 2 ung = 2 bæster (større husdyr. hest el. okse); 3 kør: 2 ungnød = ungtreurer

Ernst var også en mand med hjertet på rette sted, medfølelse overfor sine medmennesker, og en mand, der følte sig forpligtet overfor sin slægt. De gamle og syge i slægten gik ikke forgæves til ham. Disse egenskaber hos ham ses også i hans forhold til hans gamle og syge morbroder *Ewert Voetmann*, hvem han tjente trofast i mange år, og hvem han uden at være forpligtet overfor, påtog sig at forsørge. Rytterdistriktets embedsmænd udtrykker sig dybt anerkendende om ham.

Han påtager sig en cautionsforpligtelse på 600 Rdl. for hans ruinerede svigerfar *Christian Voetmann paa Silkeborg Ladegaard*. Han gav sin ligeledes fattige svigermoder *Ingeborg Hansdatter Rønne* livsvarigt ophold i *Kloster Mølle* - og endelig gjorde han møllen til et samlingssted for *Voetmann-slægtens* medlemmer.

Ernst overdrog 08-NOV-1774 *Ør Klostermølle*¹ til sin søn *Johan* og opretter samtidig en aftægtsaftale med sønnen. *Ernst* døde i 1785 og begravdes d: 27 Julij som den *forrige Møller i Closter Mølle Erenst Woethman, 75 aar 7 maaneder*.

195. Dorthea Christiansdatter Voetmann, født 1720 Sjelle Skovgaard, Sjelle sogn, Framlev hrd, Århus amt, døbt 07-MAR-1720 Sjelle sogn, død 1755 Klostermølle, Voerladegård sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt, begravet 18-DEC-1755 Voerladegård sogn.

Dorthea blev født i Sjelle sogn: *Den 7de Martii 1720 var til daaben Signeur*



Sjelle sogn

Christian Wotmands Barn kaldet Dorrethe baaren af Christoffer Saatmands kone af Jaungyde. Fadder: Ædle Hr. Johan Snelle, Peder Jacobsen, Peiter Mønsted, hans broder Ewert Wotmand og Monseur Biering, kongens laquej. Kvindelige faddere var Peder Jacobsens kone, Peiter Mønstedes kone, Mademoiselle Mette Whraae og Mademoiselle Saatmand. Mons. Bierring, kongens laquej.

Hun og *Ernst* blev viet, da *Dorthea* var 20 år gammel, og i deres ægteskab fødte hun mindst 8 børn. *Dorthea* døde kun et par måneder efter at have født parrets yngste barn, og den 08-DEC-1755 blev *Ernst Wotmands kiereste* (kone) *Dorthea Christiansdatter Wotmand af Kloster mølle begravet i hendes alders 35 Aar 9 Mdr. 5 dage*.

Der findes et skifte² efter *Dorthea* datéret den 09-MAR-1756: *Dorthe Christiansdatter Voetmann i Kloster Mølle*. Som arvinger nævnes *Enkemand Ernst Vo-*

¹ *Ør Klostermølle* = er det gamle navn for *Voer Klostermølle*

² Skanderborg Rytterdistrikt, nr. 2474, side 179

etmann og hendes efterlevende syv børn: *Anne Dorthe* (14 år), *Evert* (12 år), *Christian* (9 år), *Ingeborg* (7 år), *Johan* (5 år), *Anne Christiane* (3 år) og *Cathrine Elisabeth* (3 mdr). Børnenes formynder var deres morbroder *Baltser Voetmann*, der var ladefoged i Silkeborg. Desuden nævnes afdødes bror *Hans Christian Voetmann*, der var ridefoged ved *Vestervig Kloster*.

196. Anders Nielsen, Husmand, født omk 1730, død 1785 Boes, Dover sogn, Hjelslev hrd, Skanderborg amt, begravet 11-SEP-1785 Dover sogn. Viet 21-JAN-1749 Dover sogn Kirsten Thomasdatter, børn: Johanne Andersdatter døbt 26-JUL-1750, Rasmus Andersen døbt 28-MAJ-1752 (ane 98), Maren Andersdatter døbt 09-MAR-1755¹, Maren Andersdatter døbt 20-AUG-1756², Else Andersdatter døbt 01-APR-1759, Thomas Andersen døbt 20-SEP-1761, Karen Andersdatter døbt 21-APR-1765.

Både *Anders* og hans hustru *Kirsten* sés kommende fra Boes i Dover sogn, da de blev trolovet Nytårsaftensdag i 1748. *Boes* var ved folketællingen i 1787 en mindre bebyggelse i Dover sogn, hvor der kun boede 23 familier med i alt 107 personer.

Parret blev gift i Dover sogn. *Tiisdagen d. 31 Decbr: bleve Anders Nielsen ung Karl og Kiersten Thomasdatter ung Pige begge af Boes trolovede. Forlovere for dennem vare Rasmus Thomassen af Boes, og Rasmus Jespersen af Boes – og Tiisdagen d. 21 Januarij (1749) bleve næst anførte Anders Nielsen og Kiersten Thomasdatter af Boes copulerede.*

Anders døde i 1785: *Dom: 16. p. Trinit: d 11. Sept: Lagt Jord paa Anders Nielsen af Boes, 55 Aar.* Han blev begravet bare 14 dage efter sin 28-årige datter *Maren*, der 27-JUN året forinden havde fået døbt en uægte søn *Anders*, hvor faderens navn blev opgivet som *Korporal Justesen*.

Der blev afholdt skifte efter *Anders* den 19.4.1786³: Arvingerne efter *Afdøde Anders Nielsen i Boes* var enken *Kirsten Thomasdatter*, der havde *Jørgen Sørensen* som *Lavværg*, og børnene *Rasmus* i *Hjarsbæk* i *Rye Sønderkov*, *Thomas* (25 år), *Johanne* i *Boes*, der var *enke efter en Rytter Peder Jensen* fra *Vejle*, *Else* (27 år), samt *Anders's* afdøde datter *Maren's* uægte søn *Anders Justesen* (2 år), de som formynder havde *Rasmus Rasmussen* i *Boes*.

197. Kirsten Thomasdatter, født omk 1722, død 28-FEB-1800 Boes, Dover sogn, Hjelslev hrd, Skanderborg amt, begravet 05-MAR-1800 Dover sogn.

¹ Begravet 09-MAR-1755 Dover sogn: *Som var noget over ½ Aar gl.*

² Begravet 28-AUG-1785 Dover sogn: *Gl: 28 Aar*

³ Skanderborg og Åkær amters Skifteprotokol 1782-1791, fol. 428

Kirsten og Anders er begge forméntlig f6drt i Dover sogn. Men i kirkebogen for det págældende tidsrum har sognepræsten undladt at skrive børnenes navne ved ca. halvdelen af dåbshandlingerne? Det virker helt grotesk, at præsten har skrevet en ellers korrekt tekst ved de enkelte dåbsindførsler med navne på børns forældre og dåbfaddere – og så glemmer at skrive barnets navn?

Parrets forlover ved trolovelsen i 1748 *Rasmus Thomassen af Boes* kunne meget vel være en bror til *Kirsten Thomasdatter*.

Kirsten ses i folketællingen i 1787 i Skanderborg amt, Hjelmslev hrd, Dover sogn, Boes: *Huskone og gaar i Dagleje Kiersten Thomasdatter* (64 år og enke) bor sammen med sønnen *Thomas Andersen* (25 år og ugift), der også går i dagleje. Hos dem bor også drengen *Anders* (4 år), der er hendes afdøde datter *Marens* uægte søn.

Kirsten blev begravet i år 1800: *Lagt Jord paa Kirsten Thomasdatter i Boes, gl: 78 Aar. Død d. 28 Febr:*

198. Jørgen Simonsen, født omk 1713, død 1790 Siim, Dover sogn Helmslet hrd, Skanderborg amt, begravet 21-FEB-1790 Dover sogn. Viet (1) 09-DEC-1742 Dover sogn, Hjelmslev hrd, Skanderborg amt Else Hansdatter, børn: Niels Jørgensen døbt 08-SEP-1743, Jens Jørgensen døbt 14-FEB-1745, Christen Jørgensen døbt 19-FEB-1747¹, Christen Jørgensen døbt 23-JUN-1748², Karen Jørgensdatter døbt 29-JUN-1749, Christen Jørgensen døbt 06-JAN-1752, Anne Jørgensdatter døbt 20-APR-1755 (ane 99). Viet (2) 07-OKT-1774 Dover sogn Maren Sørensdatter.

Jørgen nævnes i kirkebøgerne med efternavnene *Simonsen* og *Tydsk* – og Else nævnes med efternavnene *Hansdatter* og *Molbois*.

Parret blev *Trolovet Løverdagen d: 6. October (1742) Jørgen Tydsk og Else Molbois af Siim* - og de blev viet i december måned: *Søndagen dend 9. Decembr: blef Jørgen Simonsen og Else Hansdatter, begge thoe fattige folk af Siim ægtevie-de sammen.*

De var gift i godt 30 år og fik mindst 7 børn, der alle blev døbt i Dover sogn. Det må have været vigtigt for *Jørgen* og *Else* at få én af deres sønner døbt med navnet *Christen*. Begge sønnerne, der var født i hhv. 1747 og 1748, blev døbt med navnet *Christen*, men døde som små; først i 1752 lykkedes det at få døbt en *Christen*, der nåede voksenalderen.

¹ Begravet Dover sogn 08-OKT-1747: *1 aar gammel*

² Begravet Dover sogn 08-SEP-1748: *Nær 10 Uger gl:*

Hustruen Else døde i 1773 og året efter blev Jørgen gift igen: *13 p: Trinit d: 7 Aug Trolovelse i Siim med Enke Mand Jørgen Simonsen af Siim og Enke Maren Sørensdatter af Fregerslev. Forlovere Laus Gertsen og Rasmus Rasmus Rasmusen begge af Siim. Og Fredagen d: 7 Octobr: Copulation med forommelte Jørgen Simonsen af Siim og Maren Sørensdatter af Fregersløv. Ifølge folketællingen 1787, skulle Maren være født omk 1723.*

Ved folketællingen i 1787 ses Jørgen og hans anden hustru Maren boende hos sønnen Niels i Skanderborg amt, Hjelmlev hrd, Dover sogm, *Siim By: Bonde og Gaardbeboer Niels Jørgensen (44 år) og Madmoder Kiersten Laursdatter (27 år).* Hos dem bor børnene: *Rasmus Nielsen (16 år og søn af Niels's 1. ægteskab) samt Jens (8 år) og Jørgen (3 år), der begge er Niels Jørgensens børn af 3. ægteskab!* Det er hér *Jørgen Simonsen (74 år)*, og han nævnes at være *Hosbondens Fader og Nyder Almissee af Sognet* med sin anden hustru *Maren Sørensdatter (64 år)*, der nævnes *som Hosbondens Stedmoder - og Betler.*



Dover Kirke

Jørgen døde i 1790: *Dom: Incocavit Lagt Jord paa Almisseelem Jørgen Tysk i Siim, 76 Aar.*

199. Else Hansdatter, født omk 1713, død 1773 Siim, Dover sogn, Hjelmlev hrd, Skanderborg amt, begravet 31-OKT-1773 Dover sogn.

Else, der var Jørgens første hustru, blev begravet i 1773: *Lagt Jord paa Jørgen Tydsks kone Else af Siim: gl. 60 aar.*

200. Knud Knudsen Due, Gårdfæster, født 1710 Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, døbt 15-JUN-1710 Hatting sogn, død 1757 Hatting sogn, begravet 24-DEC-1757 Hatting sogn. Viet 25-SEP-1750 Skjold sogn, Bjerre hrd, Vejle amt Mette Rasmusdatter, børn: Knud Knudsen Due døbt 30-JAN-1752 (ane 100), Knud Due døbt 07-MAJ-1758.

Knud blev hjemmedøbt den 04-APR-1710 og derpå fremstillet i kirken den 15-JUN samme år. Som faddere havde han Anders Jensen i Dallerup, Rasmus Sørensen i Dagnæs, Søren Hansen og Johanne Hansdatter af Tyrsted og Sidsel Hansdatter i Hatting.

Han og Mette blev *trolovede d: 28de November i 1749*, men først 10 måneder senere blev de viet og var da hhv. 40 år og 36 år gamle: *September d: 25de blev*

Ovenmældte Knud Knudsen Due af Hatting og Mette Rasmusdatter af Bisholt (i Skjold sogn) copulerede.

Samtidigt med giftemålet fæstede *Knud Knudsen Due* i 1750 gården *Bromølle Højgaard* i Hatting by, hvor den stadig ligger¹. Gården hørte under *Bygholm Gods*² og havde et på Hartkorn 5 Tønder, 6 Skæpper, 0 Fjerdingkar og 2½ Album.

Knud's døde i december 1757 og blev begravet *d 24 Dec: jordet Knud due af Hatting, 46 aar gammel*. Der blev afholdt skifte efter ham under *Bygholm Gods* den 15-JUN-1758. Som arvinger nævnes de to brødre af samme navn *Knud den ældre* (ane 100), der var 6 år og *Knud den yngre*, der blot var 2 måneder gammel

Efter *Knud*'s død fortsatte hustruen *Mette* fæstet af gården sammen med sin nye mand *Anders Jensen* – og ved disses død i 1777 overtager sønnen *Knud Due* (den ældre) fæstet.

201. Mette Rasmusdatter, født 1714 Skjold sogn, Bjerre hrd, Vejle amt, døbt 16-DEC-1714 Skjold sogn, død 1777 Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, begravet 12-DEC 1777 Hatting sogn. Viet (2) 05-OKT-1759 Hatting sogn *Anders Jensen*.

Hun blev døbt i Skjold Kirke den 16-DEC-1714.

Mette blev gift for anden gang: 1759 *d: 20de Febr.: Trolovet Anders Jensen og Mette Rasmusdatter begge af Hatting. Parret blev Copul: d: 5. Octobr:*

Ægtefællen *Anders* døde i 1777 og begravedes 27-JUN i Hatting sogn: *Jordet Anders Jensen af Hatting, 59 Aar gl*. Der afholdtes skifte efter *Anders* 02-AUG-1777 under *Bygholm Gods*³. Af *Anders* skifte sés, at der ikke var andre arvinger end *Enken Mette Rasmusdatter*, der havde *Henrik Pedersen Smed* fra Hatting by som *Lavværge*, samt to af *Anders*'s søstre og en niece. Samtidigt henvises i skiftet efter *Anders* til skiftet efter *Mette*'s første ægtemand *Knud Knudsen Due*⁴, hvor *Mette* og *Knuds* sønner: *Knud den ældre* og *Knud den yngre* skulle arve deres far. Børnene havde, ligesom deres mor, *Henrik Pedersen Smed* fra Hatting som *Fuld-mægtig*.

Der gik kun et halvt år fra *Mette*'s anden ægtefælles død, til *Mette* selv døde og blev begravet: *Den 12te Decembr jordet Mette Rasmusdatter, Anders Jensens Enke af Hatt: gl. 63 Aar*.

¹ Grønhøjvej 6. Hatting by. 8700 Horsens

² Bygholm Gods fæsteprotokol 18-OKT-1750, pag. 249

³ Skifteprorokol Bygholm Gods 1761-1850, side 381 nr. 127

⁴ Skifteprorokol Bygholm Gods, skiftedato 15.6.1758

Ved skifte efter Mette Rasmusdatter¹ under Bygholm Gods (Hatting 30.1.1778, side 382) fremgår, at hun var enke efter ægteskab med sin anden mand Anders Jensen, og at hendes sidste ægteskab var barnløst. Hendes eneste arvinger var Knud og Knud, der i 1778 var hhv. 20 år og 25 år gamle.

202. Knud Sørensen, Husmand, født omk 1718, død 1784 Siim By, Dover sogn, Hjlemslev hrd, Skanderborg amt, begravet 26-SEP-1784 Dover sogn. Viet (1) 05-JUN-1743 Veng sogn, Hjlemslev hrd Mette Rasmusdatter, børn: Anna Knudsdatter døbt 03-APR-1744², Maren Knudsdatter døbt 01-AUG-1745, Voldborg Knudsdatter døbt 03-JUN-1748 (ane 101), Anna Knudsdatter døbt 17-JAN-1751³, Rasmus Knudsen døbt 08-APR-1753⁴, Inger Knudsdatter døbt 12-JAN-1755, Rasmus Knudsen døbt 24-JUN-1757. Viet (2) 08-NOV-1767 Ry sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt Anne Christensdatter.

Han ménes født i Dover sogn, men hér har præsten meget ofte glemt at skrive de døbte børns navne i kirkebogen!

Knud og Mette blev gift i 1743: *Dom 2da a Epiph: (20-JAN) bleve Knud Sørensen og Mette Rasmusdatter begge af Veng troelovede sammen, som forlovere forsikkrede Søren Nilsen og Jens Sørensen mig, ieg uden fare Samme Tiid kunde Giøre mit Embede, saasom intet var til hinder for mig i deres forlangende: (sign:)*

Søren Nielsen og Jens Sørensen. Og fem måneder senere blev de viet: Feria 3tia: Pentecost: Skeede Copulation med Knud Sørensen og Mette Rasmusdatter af Veng.



Veng sogn

Parret får i Veng sogn deres to ældste børn døbt, før de i begyndelsen af 1748 flytter til *Fiiirgaarde* i Dover sogn, hvor Mette føder yderligere fem børn. Af deres syv børn døde tre af dem som små.

Knud Sørensen var i 1748 *Retsvidne*⁵ i en pudsig sag om *Brændevinsbrænding* og ulovligt *Krohold*⁶. *Birkedommer* Christen Gundorph i Skanderborg og *Skriver* Niels Wissing af Galten⁷: *15 Februar 1748 blev efter Sr. Kirchmans begæring,*

¹ Kilde: Skifteprorokol Bygholm Gods 1761-1796. side 382 nr. 128

² Begravet Veng song 19-APR-1744: *Var næsten 3 Uger gammel*

³ Begravet 29-FEB-1756 Dover sogn: *gl: 5 Aar*

⁴ Begravet 12-AUG-1753 Dover sogn: *19 Uger gl.*

⁵ *Retsvidne* = *Tingsvidne* person. der var beskikket til at være retsvidne paa Tinget

⁶ Kilde: Ekstrakt af breve til amtmanden i Skanderborg Aakier amter 1661-1799

⁷ Sagen er beskrevet på 19 sider og gengives hér i begrænset omfang

udstedt Tingsvidner i sagen mod en Del i Jaungyde¹, angaaende ulovligt Krohold med videre. Stævnet Ove Andersen, Jeramias Skomaggers Kone Dorthie Hampnes, Jørgen Jensens Hustrue Johanne Sørensdatter og Hyrden Niels Laursen i Jaungyde, for deres ulovlige Krohold og Brændevins brænding, hvorved de lokker, og forfører, manges et ungt Menneske, og saaledes berøver dem deres timelige Velværd, nævnes Søren Jensens Kone endog hemmeligt har modtaget de varer, som hun har taget fra Manden. Tinghørere: Peder Rasmussen, Iver Jensen, Rasmus Laursen, Jens Knudsen og Rasmus Jensen alle af Veng, Jens Rasmussen, Alken og Knud Sørensen af Firgaarde.

Hustruen Mette døde i 1766 og i 1767 blev Knud gift for anden gang: Mandagen 20. Julij Trolovede ieg Enke Manden Knud Sørensen af Siem og Enke Konen Anne Xstens Datter af Fisker Huus. Forlovere Morten Salomonsen af Emborg og Niels Rasmussen af Boes. Knud og Anne copulerede 08-NOV samme år.

Knud døde i 1784 og Dom: 16 p. Trinit. 26de Sept: lagt Jord paa Knud Sørensen i Siimb, gl. 66 aar. Der afholdtes skifte² efter Knud 15.10.1784. Her ses Knud Sørensen i Siim's 2. hustru Anne Christensdatter som enke, og hun havde som Lavværges Søren Jensen i Svejstrup. Der nævnes Knud's efterlevende børn af hans ægteskab med Mette: Rasmus i Boes, Maren gift med Jens Jørgensen i Siim, Voldborg gift med Knud Knudsen i Hatting på Bygholm gods og datteren Inger.

203. Mette Rasmusdatter, født 1717 Nørre Vissing, Veng sogn, Hjlemslev hrd, Skanderborg amt, døbt 20-JUN-1717 Veng sogn, død 1766 Siim By, Dover sogn, Hjlemslev hrd, Skanderborg amt, begravet 06-JAN-1766 Dover sogn.

Hun blev døbt i 1717 i Venge sogn: Dom: 4 postv Trinit d: 20 Juni Var Hyrdens af Vissing Rasmus Jensens datter til daaben i Wenge: Kirche kaldet Mette. Fadde-re Christen Hansen, Søren Jørgensen, Jens Pedersen, Rasmus Jensens Pige og Søren Knudsens datter item Rasmus Pedersens Pige.

Mette døde i 1766 og Festo Epiphan: d: 6 Janv: begravet Knud Sørensen Huus-Mands Koene Mette Rasmusd: af Siim gammel 48½ Aar 2 Uger og 3 Dage.

204. Peder Nielsen Bie³, Husmand og Daglejer, født omk 1724 Store Dalby sogn, Hatting hrd, Vejle amt, død 15-MAR-1804 Store Dalby sogn, begravet 21-MAR-1804 Store Dalby sogn. Trolovet 02-JUL-1752 Store Dalby sogn Kirsten Anders-

¹ Jaungyde – er en landsby i Skanderborg amt, dre liggre tæt på Ry og Himmelbjerget

² Skanderborg og Åkær amters Skifteprotokol 1782-1791, fol. 273B

³ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754, udg. 1977, har leveret mange oplysninger om slægterne Due og Bie

datter, børn: Mette Nielsdatter døbt 10-SEP-1752, Niels Pedersen Bie døbt 29-SEP-1754 (ane 102), Lisbeth Pedersdatter født omk 1769.

Peder's fødselsår er usikkert. Ud fra folketællingen 1787 skulle han være født omk 1727, og ud fra folketællingen 1801 skulle han være født omk 1721, mens han ud fra aldersopgivelsen ved hans begravelse i 1804, skulle være født omk 1723. Hans dåbsdato kan tillige ikke findes, da Store Dalby sogns kirkebog dels er ulæselig i perioden 1720-1725 og dåbsindførsler mangler helt i perioden 1726-1731 - i hvilke perioder *Peder* ménes født. Der er tillige store mangler i kirkebogens dåbshandlinger i 1758-1770, hvor flere af ægteparrets børn forménes døbt. Der er desuden flere lakuner i kirkebogen.

Han døde i 1804 og *Peder Nielsen var 81 Aar, Blind, Aftægtsmand og Almisselem* da han blev *begraven den 21de Martz*.

Folketællinger:

FT 1787: Vejle amt, Hatting hrd, Store Dalby sogn, Store Dalby By: *Huusmand og Dagleier Peder Nielsen Bie* (60 år) og hans hustru *Kirsten Andersdatter* (52 år).

FT 1801: Vejle amt, Hatting hrd, Store Dalby sogn, Store Dalby By: Hér ses *Peder Nielsen Bie* boende hos datteren Lisbeth og dennes mand: *Søren Pedersen* (45 år), *Jordløs Huusmand, der gjør Træskoe* og hans *Kone Lisbet Pedersdatter* (32 år) med datteren *Kirsten Sørensdatter* (1 år). Hos dem bor *Laurs Olesen* (9 år), der nævnes som *Konens Systemson*. Endelig sés *Peder Nielsen Bie*, der nævnes som *Enkemand Peer Nielsen* (80 Aar), der er *Konens Fader og faaer sit Ophold*.

205. Kirsten Andersdatter, født 1731 Hedensted sogn, Hatting hrd, Vejle amt, døbt 30-SEP-1731 Hedensted sogn, død før 01-FEB-1801¹.

Hun blev født i 1731 og d: *30 Sept: Dom: 19. p Trin: Anders Svenske een Daatter døbt Kirsten. blef baaren af Rasmus Nielsøns koene i Hedensted fadderne vare Jørgen Nielsøn i Aarup Steffen Jensøn, Jens Knudsøn, Mette Jørgensdatter og Johane Matzdatter*.

I et skifte² efter *Anne Andersdatter* i Korning 05-JAN-1798 nævnes søskende til Kirsten: *Erik Andersen* i Torup i Hedensted sogn, afdøde *Bent Andersen*, Kirsten Andersdatter g.m. *Peder Bhie* i Store Dalby og *Ellen Andersdatter*.

206. Anders Olufsen, Hyrde. Viet Ukendt fru Anders Olufsen, børn: Maren Andersdatter født omk 1754, Barbara Andersdatter døbt 14-AUG-1757 (ane 103).

¹ FT den 01-FEB-1801, hvor Kirsten Andersdatter's ægtefælle nævnes som enkemand

² Merringgaard og Ussinggaard Skifteprotokol, 1794-1817, G 377-2, fol. 26B, 28

Ved datteren *Barbara's* dåb 1757 nævnes *Anders Olufsen* som *Hyrde* i Nørre Aldum, der ligger i Stenderup sogn.

207. Ukendt fru Anders Olufsen.

216. Rasmus Pedersen, Hyrde, Røgter og Husfæster, født omk 1732, død 18-OKT-1806 Fensten, Gosmer sogn, Hads hrd, Århus amt, begravet 23-OKT-1806 Gosmer sogn. Viet 15-NOV-1757 Gosmer sogn Anne Sørensdatter, børn: Peder Rasmussen døbt 15-JAN-1758 (ane 108), Anne Rasmusdatter døbt 13-JUL-1760¹, Søren Rasmussen døbt 14-AUG-1763, Sejer Rasmussen døbt 12-JUL-1767², Mette Rasmusdatter døbt 07-APR-1771 (tvilling), Kirsten Rasmusdatter døbt 07-APR-1771 (tvilling), Anne Rasmusdatter døbt 21-JUL-1776.

Både *Rasmus* og hans hustru *Anne* er forméntlíg født i Gosmer sogn, hvorfra der først er bevaret kirkebøger fra 1735.

Rasmus og Anne blev gift i 1757: *d: 15 Novembr.: Rasmus Pedersen og Anne Sørensdatter, begge af Fænsteen Copulerede.*

Han var *Husfæster* under *Rathlousdal Gods*, og fæstebrev kan ses under sønnen *Peder Rasmussen* (ane 108).

Ved tvillingepigernes dåb i 1771 og hans hustru *Anne's* begravelse i 1804 kaldes Rasmus for *Rasmus Markmand*.

Han døde i 1806: *Død 18 Octob bg: 23 do: Huusmand Rasmus Pedersen Fænsten, 73 aar.*

Folketællinger:

FT 1787: Aarhus amt, Hads hrd, Gosmer sogn, Fændsteen by: *Hyrde og Hussmand Rasmus Pederssøn* (55 år) og *Hans koene Anne Søren's Datter* (57 år) med børnene Peder Rasmussøn (30 år og ugift), Mette Rasmus Datter (16 år) og Anne Rasmus Datter (11 år).

FT 1801: Hér ses Rasmus og hustru boende hos sønnen Peder i Aarhus amt, Hads hrd, Gosmer sogn, *Fendsteen Bye: Jordløs Huusmand og Hiulmand Peder Rasmussen* (46 år) og *Hans Kone Ane Jensdatter* (37 år) med børnene: Jens Pedersen (13 år) og Maren Pedersdatter (9 år). Hos dem bor Peders forældre - *Rygter paa Gersdorffslund og Mandens Fader - Rasmus Pedersen* (68 år) og *Hans Kone Ane Sørensdatter* (68 år).

¹ Begravet 25-JAN-1775 Gosmer sogn: *15 Aar gl:*

² Begravet 24-JAN-1771 Gosmer sogn: *6 Aar gl: (?)*

217. Anne Sørensdatter, født omk 1732, død 09-APR-1804 Fensten, Gosmer sogn, Hads hrd, Århus amt, begravet 15-APR-1804 Gosmer sogn.

Ved et skifte¹ 23-MAR-1782 efter en ugift Maren Sørensdatter i Fensten ses, at afdøde Maren var halvsøster til bl.a. *Anne Sørensdatter*. Der nævnes også helsøskende til *Anne Sørensdatter*: Regine Sørensdatter og Sidsel Sørensdatter i Tulstrup. En helsøskende til den afdøde var Karen Sørensdatter. Desværre nævnes afdøde Marens mor ikke med navn, men moderen er på skiftetidspunktet gift med en Peder Rasmussen Storm fra Fensten – så hverken moderen eller han kan være forældre til *Anne Sørensdatter*. Den afdøde *Maren* og hendes hel- og halvsøsken- des far skal hedde Søren til fornavn.

Da ægteparrets hus i Fensten skulle overtages af sønnen i 1791, blev det først synet og takseret, og rapporten kan ses under sønnen *Peder Rasmussen* (ane 108). I synsrapporten nævnes, at huset hidtil har været beboet af Peder's moder. Når Peders far ikke nævnes, kan det måske skyldes, at han som *Hyrde* og *Røgter* kun sjældent var i huset?

Anne døde i 1804 og begravedes som: *Rasmus Markmands H: Anne Sørensdatter af Fændsteen 72 Aar*.

218. Jens Christensen, født 1734 Søby, Gylling sogn, Hads hrd, Århus amt, døbt 31-JAN-1734, død 1780 Gylling sogn, begravet 23-JAN-1780 Gylling sogn. Viet 30-JUL-1760 Gylling sogn Maren Rasmusdatter, børn: Kirsten Jensdatter døbt 11-MAJ-1761, Anna Jensdatter døbt 10-OKT-1764 (ane 109), Dødfødt dreng født 1767², Rasmus Jensen døbt 19-NOV-1769³, Maren Jensdatter døbt 08-DEC-1771⁴, Rasmus Jensen døbt 17-FEB-1774.

Jens blev født i Søby i 1734 og *Dom: 4. Epiph. Døbt Christen Jensen af Søbye Hans Søn Jens*, og ligesom sin far er han enkelte gange nævnt med efternavnet *Junker*.

Han og *Maren* blev gift i 1760 *d: 30. Julij Copul: Jens Christensen og Maren Rasmusdatter, begge af Søbye. Trolovet forhen Trinitatis Søndag (1/6). Forlovere vare Jørgen Søgaard og Espen Povelsen, begge af Søbye*.

Jens døde i 1780 og blev begravet i Gylling sogn den 23-JAN samme år: *Septuagesima Jens Christensen af Søbye, 47 aar gl.* - hvilket kun var én uge efter hu-

¹ Rathlousdal og Gersdorffslund Godsers Skifteprotokol 1761-1782., fol. 520, BG 332-23

² Begravet 02-OKT-1767 Gylling sogn: . . . *som døde uden Daab straks efter fødslen*

³ Begravet 18-NOV-1770 Gylling sogn: *eet aar gammel* (uden navn)

⁴ Begravet 12- JAN-1772 Gylling sogn: *½ aar gammel* (uden navn)

struen *Marens* begravelse! Derfor blev der også fællesskiftet¹ efter *Jens Christensen* og *Maren Rasmusdatter* i *Søbye* den 12-FEB-1780. Arvingerne er børnene: *Kirsten* (19 år), *Anne* (15 år), *Rasmus* (6 år) - og deres formyndere var *Peder Jensen* i *Halling* og *Sejr Pedersen* i *Søby*.

I 1774 døde *Jens's* far, og i skiftet² efter ham ses, at *Jens* ikke skulle arve sin far. Faderens arvinger var kun hans anden hustru *Sidsel* og deres 11-årige fælles søn *Jens-2*. Når *Jens* ikke står som arving, må det skyldes, at hans far havde skiftet med ham, der jo var søn af faderens 1. ægteskab - inden han blev gift for anden gang. Alligevel er *Jens Christensen* nævnt i skiftet – men som formynder for sin 11-årige halvbror *Jens-2*.

Jens og *Marens* børn: *Kirsten*, *Anne* og *Rasmus* kommer i 1799 til at arve *Jens-2*, der døde som 36-årig den 15-APR-1799. Det ses i skiftet³ efter *Jens Christensen* i *Amstrup* den 13.4.1799. Det sér pudsigt ud, at man påbegynder skiftet før *Jens-2* døde. Dette hastværk skyldes forméntlign godsejeren, der havde travlt med så vidt muligt at få dækket sine tilgodehavender for restancer og bygningers *Brøstfældighed*⁴ og den slags. Godsejeren var jo ikke blot kreditor i boet - men også skifteforvalter. Boet var i øvrigt et fallitbo.

219. Maren Rasmusdatter, født omk 1734 *Søby*, *Gosmer* sogn, *Hads* hrd, *Århus* amt, død 1780 *Gylling* sogn, begravet 16-JAN-1780 *Gyllings* sogn

Hun er forméntlign døbt i *Gosmer* sogn - som de sine søskende – men der er ingen kirkebog fra *Gosmer* sogn, der indeholder dåbshandlinger tidligere end 1735.

Ved skifte⁵ efter sin mor *Maren Nielsdatter* af 16-OKT-1759 nævnes hendes far og deres fællesbørn som arvinger: *Maren* (26 år), *Jens* (25 år), *Karen* (20 år), *Helle* (15 år), *Niels* (13 år) og *Anders* (9 år). Og børnene arver⁶ igen efter deres far *Rasmus Jensen* i *Søbye* den 18-MAJ-1761: *Maren* gift med *Jens Christensen* i *Søby*, *Jens*, der er *Smed* i *Randlev*, *Karen* (22 år), *Helle* (18 år), *Niels* (15 år) og *Anders* (8 år). Børnenes *Farbroder Anders Jensen* i *Halling* er formynder for børnene.

Ved skifte⁷ efter søsteren *Helle Rasmusdatter* af 11-DEC-1779, nævnes *Maren's* mand som *Jens Christensen Junker* i *Søby*.

¹ Rathlousdal og Gersdorffslund godsers Skifteprotokol 1761-1782, side 462B

² Rathlousdal og Gersdorffslund godsers Skifteprotokol 1761-1782, side 320

³ Åkjær Gods Skifteuddrag 1676-1818, side. 241B, 243, 299

⁴ *Brøstfældighed* = forfaldenhed

⁵ Rathlousdal og Gersdorffslund godsers Skifteprotokol 1761-1782, G 332-23, fol. 328B

⁶ Rathlousdal og Gersdorffslund godser, Skifteprotokol 1761-1782, fol.4B. G 332-23

⁷ Rathlousdal og Gersdorffslund godser Skifteprotokol 1761-1782 G 332-23, side 451

Maren døde i 1780 og 2. Søndag efter Epiphani Begravet Jens Christensens Hustru af Søbye, 46 aar gl.

220. Niels Ovesen, Rytter, Vægter, født 1714 Kolt sogn, Ning hrd, Århus amt, døbt 15-APR-1714 Kolt sogn, død 1766 Horsens Vor Frelser sogn, Nim hrd, Skanderborg amt, begravet 28-JUN-1766 Horsens Vor Frelser sogn. Viet 13-DEC-1743 Hundslund sogn, Hads hrd, Århus amt, børn: Anne Kirstine Nielsdatter døbt 16-APR-1745, Mette Nielsdatter døbt 23-MAJ-1746¹, Anna Marie Nielsdatter døbt 31-MAJ-1748, Marie Nielsdatter døbt 27-APR-1749, Ove Nielsen døbt 03-SEP-1751, Abraham Nielsen døbt 19-OKT-1753², Kirsten Nielsdatter døbt 03-SEP-1756, Abraham Nielsen døbt 01-DEC-1759, Rasmus Nielsen døbt 18-MAR-1763 (ane 110).

Niels blev født i 1714 og: d: 2 Søndag efter Paaske blev døbt I Kolt Kirke ofue Pedersens barn I Kolt N. Niels Knud Rasmussens Kone i Kolt bar barnet fadernis naune Rasmus Andersen Peder ofsen og Niels Søfrensen af Kolt Anne Rasmusdatter og Angenene Hendrichsdatter der sammestads.

Han og Anne blev gift i 1743 d 13 Decemb: Hafde Niels Ousen Courasier³ bryllup med Anne Abrahamsdatter af ol-drup, der ligger i Hundslund sogn.

Ved vielsen 1743 nævnes Niels som Kyrassér, og ved dåb af de tre ældste børn, nævnes Niels Ovesen som Rytter hhv. Major og Obrist Lieutenant Trappauds Compagnie.



Kyrassér

Niels døde i Horsens i 1766 d: 28 Junii kastede Jord paa Niels Ovesen Vægter som døde 55(?) aar gammel, nedsat til 12 Slet⁴ uden følge i fattiges Jord.

Der blev foretaget Skifte Forretning Efter Niels Ovesen Vægter⁵:

Aar 1767 Onsdagen Dend 21de January Er Skifted efter Niels Ove-

¹ Menes død før 21-JAN-1767, da hun denne dag ikke er nævnt i skifte efter faderen

² Begravet 23-JUL-1754 Horsens Vor Frelser sogn: 3 fierding aar gammel nedsat til 12 slet i Kirkegaarden i fattiges Jord

³ Courasier = en til det tunge rytteri hørende rytter, der til feltbrug var udrustet med et Kyras = beklædning af bronze og jern (tidligere læder). Kyrasser i forskellige udformninger blev båret af soldater i tidligere tider, enten som en del af en større kroprustning eller alene. Kyras blev særligt brugt af kavalerister kaldet kyrasserer

⁴ Slet = Sletdaler, der er en beløbsstørrelse. Der har aldrig eksisteret nogen mønt, der hed en sletdaler. I 1618 indførtes 1 krone, som snart betegnedes som slettedaler = 4 mark

⁵ Horsens Byfoged Skifteprotokol, Arkivsign. – lb. nr. B66.259

sen Vægter slutted og til Endebragt, Ved hvilket skifte fra Først til sidst er Forretted og Passerit saaleedes som Følger.

Anno 1766 Dend 26de July som Rette 30te Dag efter Niels Ovesen Vægters Dødelige Afgang, Indfandt sig i Stervboen paa Egne og Øvrige Magistratens Vegne Raadmand og Byefoged Andreas Flensburg med Bye og Raadstue skriver Søren Saabye og tiltagne 2de Mænd og Borgere Frantz Sørensen og Christian Poulsen begge borgere og Indvaahnerne her i Horsens for at Forretage een Lovlig Registerings og Vurderings Forretning Over hvis Hand sig haver efterladt til Nærmere paafølgende Skifte og Deeling Imellem hans Efterladte Enke Anna Abrahamsdatter paa den Eene og Deris i Ægteskab sammen Auflede 7 Børn Neml. 3 Sønn og 4re Døttre Nafnlig Eldste Søn (Ove) Nielsen 16 Aar Anden Søn Abraham Nielsen 8te Aar og yngste Søn Rasmus Nielsen 4 Aar, Eldste Datter Anna Kirstine Nielsdatter 22 Aar, Anden Datter Anna Nielsdatter 20 Aar, Tredie Datter Maria Nielsdatter 18 Aar, og yngste Datter Kirstine Nielsdatter 10 Aar alle paa den Anden Siide. Og er da udi Overværelse af Enken ved Hendes Selv antagne Lauvæрге Ebbe Hammer og paa Samtlige Børnenes vegne Peder Houmand Forretaged og Forretted som Følger (hér følger en registrering og vurdering af boets inventar, der ikke indeholder særlige effekter).

Dend Sal Mands gang og Lin Klæder angav Enken at være af Ringe Verdie og at hun samme hafde Forbrugt til Børnene. Da nu intet meere Forefandtes eller blev paaviist blev Enken med Lauvæрге Samt den paa Børnenes Vegne Overværende Saavelsom Øvrige tilstædeværende af Skiftet Retten tilspurdt om De vidste meere at andgive denne Stervboe tilhørende end hvis Allereede Registerit og Vurderit er, Hvortil de Samtlig Svarede Nej. Bedrager saa Heele Stervboens Registerede og Vurderede Formue 8 rdr. 10 sk..

Og siden Enken ei Hafde sin Reigning over Hendes Sal. Mands Begravelses bekostning Forfatted og ingen enten Credi eller Debitorer efter Skifte Rettens paraabelse Indfandt sig saa blev med Videre her i Stervboen at forrette Skifted Vedkommende udsatt til Magistratens Nærmere Foranstaltning, Da tiiden som bliver berammed til Skiftets slutning betids skal blive Vedkommende bekendtgjort

Datum Stervboen Utsupra. A. Flensburg (og) Søren Saabye, Anna Abrahamsdatter, Som Laugvæрге Ebbe Hammer, Paa De umyndiges Vegne Peder Houmand (og) Som Overværende Vurderingsmænd Frantz Sørensen, Christen Poulsen.

Anno 1767 Onsdagen Dend 21de Januarii er Skifted efter Afg. Niels Ovesen Vægter Forretaget i Stervboets Leje Vaaning til Endelig slutning af underskrevne Magistraten og Rettens middel, med tiltagne forhen Næfnt 2de mænd og Borgere, Og er da udi Overværelse af Enken med Laugværge og paa Børnenes Vegne Peder Houmand Forretaged og Forretted som Følger:

Først blev Enken med Laugværge og Øvrige tilstædeværende af Skifte Retten tilspurgt om De vidste meere Stervboen tilhørende end hvis forhen Registeret og Vurderit er, med tilhold sligt da nu at Anmelde Hvortil De Samtlig Svarede Nej.

Bedrager Saa Heele Stervboets Formue Ligesom Forhen andført er

Dernæst blev Stervboets Gield og Besværing Forretaged og blev da anmeldet.

Enken fremlagde een Special Fortegnelse Over Hendes

Sal. Mands begravelses bekostning, der Beløber sig 6 rdr. 5 m. 12 sk.

Sr. Janus Frydensberg fordrede et Halv Aars Huus

og Kakkelovns Leje til sidst Michaeli Forfalden 3 rdr. - m. - sk.

Fleere Creditorer meldte sig ikke og Enken Erklærede ey meere at være Fleere Creditorer bortskyldig.

Dette Skiftes Bekostning blev fordred Saaleedes:

Magistraten og Byefogden eftergav Deres Salarie formedelst Stervboens slette tilstand.

Stempeld Papiir til Skifte Brevet 3 Ark á 1 m. 8 sk.

er 4 m. 8 sk. for samme at Reenskrive og udfærdige 1 rdr. 3 m.

Vurderings Mændene Fordrede for Deres umage 2 m.

Til sammen 2 rdr. 3 m. 8 sk.

Bedrager saa Heele Stervboets Udgift og Besværing med Skiftets Bekostning

12 rdr. 2 m. 4 sk.

Der er 4 rdr. 1 m. 10 sk. høiere end Formuen, hvoraf Følger at intet bliver til Deeling imellem Enken og Børnene, Og lovede Enken at betale dette Skiftes bekostning og Fornøje hendes Creditorer Snarest muelig, og Saaleedes holde Magistraten kræves og Skadesløs. Hvormed Dette Skifte Saaleedes er sluted og tilendebragt.

Datum Skifte Stædet i Horsens Utsupra. Søren Saabye

221. Anne Abrahamsdatter, født omk 1722, død 1797 Horsens Vor Frelser sogn, Nim hrd, Skanderborg amt, begravet 11-APR-1797 Horsens Vor Frelser sogn.

Ved vielsen i 1743 oplyses, at *Anne* var fra Oldrup i Hundslund sogn, hvor hun forgæves er søgt døbt

Anne Abrahamsdatter blev den 11-APR-1797, som sin mand *Niels*, begravet i Horsens Vor Frelser sogn - uden at hendes navn er nævnt i kirkebogen. I stedet nævnes hun som *Taarnvægterens Moder, 74 Aar gl.*

Ved folketællingen i 1769 boede *Anna Abrahamsdatter sahl Niels Owesen vægters encke* (47 år) med børnene: *Abraham* (9 år), *Rasmus* (6 år) og *Kiersten* (11 år) i *Fugholm*¹, Søndergades Rode, Horsens Købstad, Nim hrd i Skanderborg amt. Hos dem boede også *Indsidder Mette Andersdatter* (76 år).

222. Hans Jensen, Skrædder, født omk 1749. Viet Anna Nielsdatter, børn: Johanne Hansdatter født omk 1776 (ane 111).

Hans er sikkert født i Hornstrup sogn, der ligger i Nørvang hrd i Vejle amt, hvor der ikke er bevaret kirkebøger ældre end 1750. Han blev gift med Anna i 1775, *d: 5te September Trolovet unge Karl Hans Jensen skræder fra Horn.... og pigen Anna Niels Datter fra Solschov*² og *d 14de Octobr Copuleret Hans Jensen skræder og Anna Niels Datter af Solschov*.

Af følgende skifte ses, at *Hans i Kragelund* var søn af *Jens Andersen* i Hornstrup og *hustru Johanne Hansdatter*³. Den afdøde var *Maren Hansdatter* i Hornstrup og enkemanden Peder Christensen Gartner. Arvinger broder Oluf Hansen Svensk, der var husmand i Båstrup, broder *Søren Hansen Svensk*, der var død, hvorfor hans børn arver: *Johanne* (Sørens datter) *g.m. taarnvægteren i Horsens*, søster *Johanne Hansdatter*, død, der var gift med *Jens Andersen i Hornstrup*, hvorfor hendes børn arver: *Hans i Kragelund*, *Maren g.m. Mads Villadsen husmand i Tørring*.

Hans var værge for børnene ved skiftet efter *Rasmus Nielsen's* (ane 110) første hustru *Johanne Sørens datter*, der døde i 1797 – og samme år blev *Hans* svigerfar til Rasmus Nielsen, idet *Hans's* egen datter *Johanne* blev Rasmus Niensens 2. hustru!

¹ *Fugholm* = en gade i Horsens, der oprindeligt hed *Fugholmsgade*. Husene var næsten alle *Lejevåninger*, som beboedes af *Småkårsfolk*, *Daglejere* og *Småhåndværkere*, der her levede side om side med *Tiggere* og andre *Stakler*. (Kilde: Egon Kjeldsen: *De gamle Horsensgader*)

² *Soleschou* = Soleskov, der ligger i Øster Snede sogn

³ Grundet og Højgård Godsers Skifteprotokol 1774-1806, G 385-1. side 68b, 05-02-1787

Ved folketællingen i 1787 ses *Husmand og Skrædder Hans Jensen* (38 år) boende i Kragelund i Øster Snede sogn, i Nørvang hrd i Vejle amt. Han boede med sin anden hustru *Anna Nielsdatter* (42 år) og deres datter *Johanne Hansdatter* (11 år).

223. Anna Nielsdatter, født omk 1745.

228. Johann Christian Kruse, Stenhugger, født omk. 1730¹, død 1789 Skt. Petri sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, begravet 16-JAN-1789 Skt. Petri sogn. Viet Mette Kirstine Nielsdatter, børn: Dorthe Maria Kruse døbt 01-FEB-1756², Johann Christian Kruse født omk 1757³, Johann Christoph Kruse døbt 15-FEB-1760, Johann Henrich Kruse døbt 22-JAN-1764 (ane 114), Johann Friderich Kruse døbt 20-JUL-1766, Dorthe Maria Kruse døbt 13-SEP-1767⁴, Johann Andreas Kruse døbt 16-MAR-1774⁵, Johann Andreas Kruse døbt 17-OKT-1779.

Johann Christian fik med hustruen *Mette Kirstine* mindst 8 børn, heraf 5 sønner der alle blev døbt med fornavnet *Johann*. Den ældste datter blev døbt i Fredensborg Slotskirke, mens den ældste søn *Johann Christoph* blev døbt i Garnisionskirken. Sønerne *Johann Henrich* og *Johan Friderich* blev døbt ihv. Skt. Petri Kirke og Fredensborg Slotskirke, mens de tre yngste børn alle blev døbt i Skt. Petri Kirke. Ved børnenes dåb nævnes *Johan Christian* som Stenhugger eller Stenhuggersvend.

Ved Skattemandtals-optælling for København, foretaget omk 27-SEP-1762, bor *Steenhugger Johan Christian Kruse* og hustru i *Borregaden matr. 180, Sankt Annæ Vester Kvarter* med deres to sønner *Johann Christian* (5 år) og *Johan Christoffer* (2 år). Parrets ældste datter *Dorthe Maria Kruse* er ikke nævnt, hvorfor hun formodes død før 1762.

Sønnen *Johann Andreas* døde i 1775 af kopper, og ved begravelsen fremgår, at Johann Christian da boede i Store Kongensgade: *Den 23 Sept: wurde vor das Thor* (foran porten) *begraben Johann Christian Kruses Sohn Johann Andreas in der gr: Königsstrasse* (Store Kongensgade) No: 59; *1 1/4 Jahr alt hatte die Blattern* (kopper); *die Erde frei* (fri jord).

Johann Christian døde i 1789 og blev begravet sammen med sin datter *Dorthe Maria*⁶: *Dern 16 Jan: vor das Thor* (foran porten) *begraben: Johann Chri-*

¹ Tallet er et gennemsnit af aldersangivelserne ved folketællingen i 1787 (født omk 1733) og begravelsen i 1789 (56 år)

² Menes død som lille, da hun er nævnt i skattemandtalsliste i 1762, og yngre søster i 1767 døbes med samme navn

³ Nævnes som 5 år gammel ved Københavns Skattemandtalsliste i 1762

⁴ Begravet Skt. Petri sogn 16-JAN-1789: *18 Jahre alt*

⁵ Begravet Skt. Petri sogn 23-SEP-1775

⁶ Ifølge skiftet efter faderen *Johann Christian* døde dateren *Dorthe Maria* dagen efter denne

stian Kruse, ein Steinhauer; 56 Jahr alt; und seine Tochter Anna Dorothea Maria; in der Burgerstrasse, No: 163; hatten ein faules Fieber (en slem høj feber); frey Erde (fri jord). Datteren er forméntlígg dód af barselsfeber, ídet hun 14 dage før begravelsen fødte en datter, der blev opkaldt efter moderen og døbt Dorothea Maria¹.

Skiftekommissionen dukker 09-FEB op på adressen Borbergaden 163, for at foretage skifte efter *stenhuggersvend Kruuse*. Hér oplyses det, *at afdódes enke for 6-8 dage siden er blevet indlagt paa Frederiks Hospital, og at afdóde har en Søn, som er Stenhuggermester i Byen*. Dórene forsegles og boregistreringen viderefóres 05-MAR-1789².

Ved denne registrering, der foregár på adressen i *Borbergaden 163*, er både sønnen *Johan Heinrich* og enken *Johanne Christine Nielsen* til stede. *Johanne Christine Nielsen* der underskrev registreringen med dette navn (dog med ført pen), var netop blevet udskrevet fra hospitalet. Hun oplyser, at hun var i ægteskab med afdóde, og at de havde fået to børn sammen: *Johan Heinrich Kruuse, 26 Aar* (alderen blev ændret til 25 Aar iflg. attest fra Skt. Petri Kirke) og datteren *Dorthe Marie Kruuse*, der var dód dagen efter faderen.

Af skiftedokumenterne³ fremgár det, at *Johann Christian* var medlem af *Begravelse-Selskab Fælleds Omsorg*, og at selskabet udbetalte 50 Rigsdaler til begravelsen. Blandt dokumenterne i hans skiftet findes også en regning fra *Johann Christians's* enke, *Mette Kirstine*:

Regning til min afdóde Mands Stervboe:

<i>1. i Husholdnings Penge fra min Mands Dód, anføres íkkuns</i>	<i>30 Rd</i>
<i>2. For en gammel Kone som gik i Huset i min Mands tíid, og siden effter er gaaet mig til Haande, som er Syg og svagelig effter accord i Løn</i>	<i>20 Rd</i>
<i>3. Min Begravelses Bekostning lige ímod min Sal: Mands paa staar jeg godtgjort med</i>	<i>50 Rd</i>
	<i>1 Alt 100 Rd</i>

Kiøbenhavn den 18de Januari 1790

Mette Kerstine Hans Datter Paulli

Jacob Zuschlag, der var en ven af familien og bl.a. havde været fadder ved dåb af sønnen *Johann Andreas* i 1774, stod for en stor del af de praktiske ting ved begravelsen. Det fremgár af et dokument i skiftet:

¹ Skt. Kirke, bog 1779-1789 opslag 308: Fódtt 02-JAN-1789 og døbt 04-APR samme ár

² Registreringsprotokol E, side 739

³ Skiftekommissionen 1789, protokol 5 J, No 3864, side 110, 9/2 1789

Regning Paa hvad Udgifter ieg har haft til Afg. Johan Kruuses og ligeledes afdøde Datter Dorthe Marie Kruuses Begravelse med viidere:

<i>Betalt for Johan Kruuses Liig Kiste efter Qvittering No 1</i>	4.0.0
<i>for Datterens ditto efter Qvittering No 2</i>	4.3.0
<i>Indløst 7 Liig Casse¹ Sædler² som vare Pantsadt, hver for 1 M 8 s No 3</i>	1.4.8
<i>Til Fuldmægtig Höwitz i Do.... for 2de Liig vogne 2de Kudske</i>	1.1.8
<i>Kapper en Krants og 1 Liig klæde betalt i alt samt for begge Gravene</i>	7.5.0
<i>drikke Penge til Liigvogns Kudskene hver 16 s</i>	0.2.0
<i>4 Carether a 1 Rd</i>	4.0.0
<i>til Cantoren</i>	1.0.0
<i>Drikke Penge til disse Kudske, hver 12 s</i>	0.3.0
<i>Til 4 Mænd som kiørte med, for at sætte Liigene i Jorden hver 1 M</i>	0.4.0
<i>Til den Latinske Skoole</i>	0.3.0
<i>Præsten</i>	1.2.0
<i>Later³</i>	27.4.0
<i>Transport</i>	27.4.0
<i>Til adskillige smaae udgifter i Anledning af disse 2de Liigs Begravelse som ey kan Specificeres, har ieg ud givet</i>	2.1.0
<i>for 2de lagener at vaske som de døde bleve Svøbte udi</i>	0.0.10
<i>For min Umage og Tiids spilde i 12 dage dels med at indløse Liig Casse Sædlerne dels med at bringe alting i Rigtighed, da ingen Bede mand er brugt a dag 3 M</i>	6.0.0
<i>I Anledning af den Afdøde datters efterladte Nyefodde Barn Dette Barn har ieg haft hos mig i 5 Uger som er dets Alder a Ugen 3 M</i>	2.3.5
<i>Qvarteer Vadmæl til Svøb</i>	0.3.2
<i>Brænde</i>	0.4.8
<i>til Barnets Daab som ieg nu Maae foranstalte, vil i det ringeste Medgaae</i>	3.0.0
<i>Leveret Enken Madame Kruuse</i>	1.0.0
<i>Ligeledes hendes Søn</i>	1.0.0
<i>til en Kone for at vaage over Enken i 3 Nætter a 1 M</i>	0.3.0
<i>for at Bære hende ud paa Hospitalet</i>	0.0.12
<i>Later</i>	45.2.0
<i>Transport</i>	45.2.0
<i>Til Gang Konen</i>	0.0.8
<i>Til Vask</i>	0.0.8
<i>for at gjøre Reent</i>	0.0.12
<i>for 12 Maaltiider Varm Mad som Jeg har ladet hende bringe ud paa Hospitalet efter hendes forlangende a 1 M</i>	2.0.0

¹ *Liig Casse = begravelseskasse*

² *Sædler = beviser eller garantisædler*

³ *Later = sammentælling, saldo*

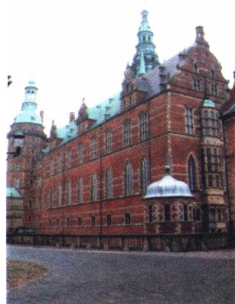
<i>Summa</i>	48.1.12
<i>Kiøbenhavn den 23 Februarii 1789.</i>	
<i>herpaa har ieg hævet af Liig Cassen</i>	50.0.0
<i>PS. Ovenmeldte Summa</i>	48.1.12
<i>bliver endnu at til lægge, som er forglemt at anføre</i>	
<i>Tilgode for hos mig bekomne Spækhøkker Vahre</i>	2.2.0
<i>Nok leveret Enken</i>	1.0.0
<i>Summa</i>	51.3.12
<i>Kommer mig alt saa til gode</i>	1.3.12
<i>Datum ut supra</i>	
<i>ant. den 23 Febr 1789 Jacob Zuschlag</i>	
<i>Steenhugger boende i No 258 i Adelgaden</i>	
<i>S Mand Kruuses boe 1 Sahl til Gaden</i>	

Folketællinger:

FT 1787: København, København (Staden), Vester Kvarter, Frederiksberggade 219: *Steen Hugger Svend og Huusbonde Joh. Kruuse* (61 år og i 1. ægteskab) og *hans Kone Mette Hansen* (51 år og i 1. ægteskab) med sønnen *Joh. H. Kruuse* (23 år) og *datteren Dorth. Maria* (18 år). De har i huset en 26-årig ugift tjenestepige: Ahne Johansen.

229. Mette Kirstine Nielsdatter, født 1736 Fredensborg Slots sogn, Lyngge-Fredensborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 19-FEB-1736 Fredensborg Slotskirke, død eft 18-JAN-1790¹.

Hun blev døbt i Frederiksborg Slotskirke: *Anno 1736 d: 19. February hafde Niels Hansen Skovfoged sin Datter til Daaben kaldet Mette Kirstine. Faddere vare Madame Barsis Jomfr. Schovlund, Mr Hornemann, Mr Kirchner, Mr Davis Foss, Peder Smed af Asminderød.*



Mette's far var *Niels Hansen*, hvorfor hun både nævnes med *Nielsen* og *Hansen* som efternavn. I et dokument ved boet efter hendes mand i 1790 underskriver hun sig som *Mette Kerstine Hans Datter Paulli* (?).

Ved sønnen *Johann Christian's* dåb i 1760 nævnes hun som *Mette Christine Niels Daat* (Nielsdatter), og da sønnen *Johann Andreas* blev døbt i 1779 nævnes hun som *Mette Christina geb.*² *Hansen*.

Frederiksborg Slotskirke

¹ Har underskrevet et dokument dateret denne dato ifm. skifte efter hendes mand

² *geb.* = geboren (tysk) = født

230. Johann Wilhelm Leopold Gigas, Snedkermester, født omk 1722 i Magdeburg¹, delstat Sachsen-Anhalt, Tyskland, død AUG-1790 Sankt Petersborg, Rusland. Viet omk 1760 Sisse Catharina Petersdatter, børn: Carl Ludvig Gigas født omk 1761, Friedrich Wilhelm Gigas døbt 23-MAR-1764, Maria Christiana Gigas døbt 30-MAJ-1766 (ane 115), Johann Georg Gigas døbt 12-JUN-1768, Johan Emanuel Gigas 04-OKT-1771.

Johann Wilhelm Leopold opnår *Borgerbrev*² som snedker i Helsingør. Det oplyses i forbindelse med hans ansøgning fra torsdag den 23. august 1764, at *Leopold Giga* er født i Magdeburg. Han medbringer lærebrev som snedker fra *Magdeburg* og får udstedt *Borgerbrev* som snedker i Helsingør. *Borgerbrevet*, som han skal aflevere ved fraflytning, er ikke fundet blandt de bevarede borgerbreve.

Fire af parrets fem børn er fundet døbt i Mariæ sogn i Helsingør, hvor også sønnen *Carl Ludewig Giga* blev konfirmeret 16 år gammel den 18. p. Trinitatis (6/10) i 1776³. Drengens dåb er ikke fundet i Helsingør, ligesom hans forældre ikke ses viet i byen.

Familien rejser fra Helsingør til København, hvor *Johann Wilhelm Leopold* den 10-FEB-1779 blev medlem af *Snedkerlauget*⁴. Ved denne lejlighed oplyses, at han havde været Snedkermester i Helsingør. Det fremgår af *Københavns Stadsarkivs borgerskabsprotokol*, at *Snedker Leopold Gigas*, der var født i Magdeburg, erhvervede sig borgerskab i København 19-MAJ-1779. Det formodes at han samme år kom til København fra Helsingør.

Johann Wilhelm Leopold var medlem af Snedkerlaugets Ligkasse i perioden 1780-1791 hvortil han to gange *Haver erlagt Tiide og Liig Penge*⁵. Den 29-JUL-1791 er i protokollen noteret: *Udslettes og er Død 6 rigsdaler, 5 mark, 8 skilling i Restanse*.

Af *Snedkerlaugets Protokol* ses, at sønnen *Johann Georg Gigas* den 23-APR-1787 blev udlært som snedker hos faderen efter at have gjort *Svendestykke*. Samtidigt med sønnen blev også en *Anthon Severin Heller* udlært hos *Johann Wilhelm Leopold*.

Johann Wilhelm Leopold døde i Sankt Petersborg Rusland i AUG-1790, men først 19-SEP-1792 indfinder Skiftekommissionen sig hos enken *Cathrine Petersdatter*. I skiftepapirerne er hans efternavn stavet *Gygas*, og det oplyses, at han ikke

¹ Magdeburg er hovedstad i den tyske delstat Sachsen-Anhalt og er beliggende ved Elben

² Helsingør Rådstue, Rådstueprotokol 1745 - 1771

³ Helsingør Mariæ sogn kirkebog 1736-1813, opslag 29

⁴ Snedkerlaugets arkiv, Københavns Stadsarkiv

⁵ *Haver erlagt Tiide og Liig Penge* = indbetalt penge til hjælp ved sygdom og begravelse

har været i andre ægteskaber, og at han med hustruen *Sisse* havde 5 børn, som er i live: *Carl Ludvig*, *Friedrich Wilhelm*, *Johan Georg*, *Johan Emanuel* og *Marie Christiane*. I skiftet¹ efter *Johann Wilhelm Leopold* nævnes han ved sit fulde navn, men andre steder nævnes han blot som *Leopold Gigas*.

Det fremgår af skiftet, at han har været involveret i en retssag, som 03-OKT-1785 blev pådømt af *Hof- og Stadsretten i København*. Sagen var anlagt af enken efter *Abraham Elsam*, der var medlem af den jødiske synagoge. Mens *Leopold Gigas* boede i Helsingør, havde han den 01-MAR-1773 underskrevet en obligation², men ikke overholdt aftalen om tilbagebetaling.

Den jødiske enke krævede hele beløbet på 150 rigsdaler betalt, og dommen i 1785 gik *Johann Wilhelm Leopold* imod, så han appellerede sagen til *Højesteret* – der 18-JUN-1788 stadfæstede den tidligere afsagte dom. På dette tidspunkt havde *Johann Wilhelm Leopold* imidlertid forladt Danmark, så *Abraham Elsam's* enke kunne ikke få sit tilgodehavende. Men i skiftet efter *Johann Wilhelm Leopold* ses et brev fra Kongen, der giver enken tilladelse til at rette sit krav mod boet. Det fremgår også af boopgørelsen som en udgift, og at beløbet blev betalt.

Blandt de mange papirer i skiftet efter ham er fundet 8 håndskrevne siders korrespondance på gammelt tysk³, som i en tilpasset oversættelse gengives hér:

Brev fra *Johann Wilhelm Leopold* i fra Skt. Petersburg den 08-JUL-1788 til sin bror Ernst Adam⁴:

Fra min kone har jeg erfaret, du ofte har skrevet. Det vidste jeg ikke, ellers havde jeg svaret hurtigere.

Jeg ser af brevet, at vores gamle moder er død, og at du behøver en fuldmagt fra mig. Jeg vil gerne have min arv - stor eller lille. Gennem år og dag har jeg ikke været hjemme og opholder mig for tiden i Sct Petersburg. Du kan skrive til min kone i København, hun vil så svare i mit navn. Til vinter vil jeg nok vende tilbage (til Kbh). Jeg stoler på dig, kære broder, og vil betale dig for dine anstrengelser.

For lang tid siden skrev jeg, at min arvepart skulle bruges til min gamle moders pleje. Det takkede hun mig for og har gennem broder Fritz ladet skrive, at jeg efter hendes død som tak skulle have, hvad der skulle tilkomme mig.

¹ Københavns Skiftekommissions forseglingsprotokol 1792. Skifte 5 L, nr. 4934

² obligation = en gældesforpligtelse

³ Oversat af Generalagentur für Genealogie v/Daniel Riecke, Magdeburg

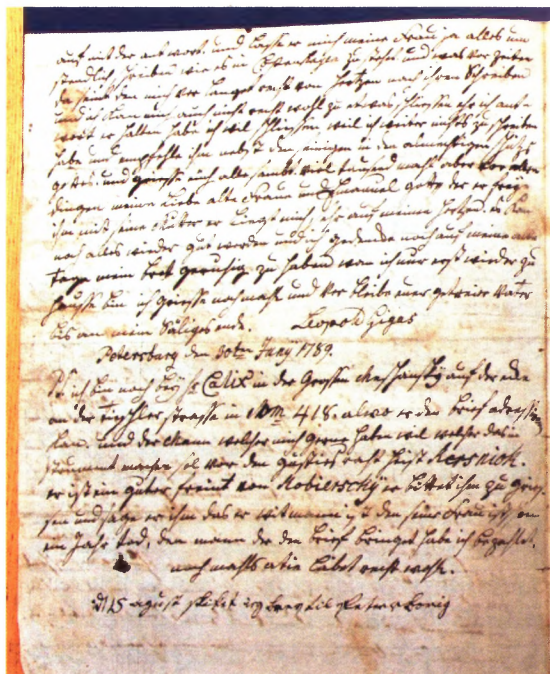
⁴ Broderen Ernst Adam Gigas døde 30-APR samme år – inden brevet blev skrevet

Jeg ser også, at en af vore brødre er død. Nu kender jeg ikke navnet på broderen (dvs: hvem af brødrene er død?). Jeg er bange for, jeg ville forsynde mig, hvis jeg bortskænker min mødrene arv.

Jeg forbliver til alle tider din broder Leopold Gigas.

Brev af 30-JUN-1789 og AUG Johann Wilhelm Leopold i Skt. Petersborg til hans hustru, søn og datter i København:

Brev fra Skt. Petersborg 1789



Mange ønsker om alt vel, kære søn og datter. Jeg har ikke fået svar på mit sidste brev. Jeg skrev til min broder, hvad jeg mener om arven. Har min kone fået brev fra min broder? Hvad ville hun synes om, hvis jeg rejste til min broder i Magdeburg? For jeg vil rejse til Tyskland, for det er svært at komme herfra.

En instrumentmager er ved at færdiggøre et instrument. Han ser gerne, jeg personlig overbringer instrumentet til Justitsråd Braun i København. Han vil betale mig godt. Det har jeg svært lyst til. Min kone skal ikke snakke

til andre om, jeg måske kommer til København.

Læs venligst brevet for min kone, og hun skal svare med egen hånd, så jeg kan se, hun endnu er i live.

Her er alt meget dyrt. Alle penge går til hæren. Krigen ruinerer alle. Jeg takker Gud for, jeg er ved godt helbred.

Hvis min kære kone ønsker det, kommer jeg gerne snart til København. Mener hun, at jeg skal vente på, at instrumentet bliver færdigt, gør jeg det og kommer så senere til København. Lad mig ikke vente for længe på svar.

Min kone skal skrive udførligt om, hvordan det står til i København. Jeg længes efter brev. Jeg kan ikke afgøre alt selv og håber på at få råd af min kone,

Jeg hilser jer Tusinde gange og forbliver jeres trofaste fader til mine dages ende.

Leopold Gigas.

Petersborg d. 30^e Junj 1789:

Jeg er hos Hr Calix i Grosser Meschansky på hjørnet til Tischlerstrasse 418. Dertil kan I sende brevet. Instrumentmageren hedder Rersnick og en god ven af Kobierschky. Han beder jer hilse Kobierschky og meddele, at han er enkemand, efter at hans kone døde for et år siden.

Endnu en gang: Alle gode ønsker

15. August

Brev fra Magdeburg fra enken efter *Johann Wilhelm Leopold's* bror *Adam Ernst* dateret 28-FEB-1793:

Jeg skriver nu for 3 gang (de første 2 breve er enten ikke nået frem - eller ikke besvaret ?).

Deres mor døde 23 April 1788 efter 4 ugers sygdom. 30 April døde Deres broder Ernst Adam Gägass efterladende sig enke (mig) og 7 børn, 3 af dem syge.

Ifølge testamentet skulle jeg købe huset for 1500 Rigsdaler; de penge havde jeg ikke og måtte sælge huset.

Fandt en mand i Strassfurt, der var enkemand. 14/6-1789 blev vi gift. Vi lever i små kår.

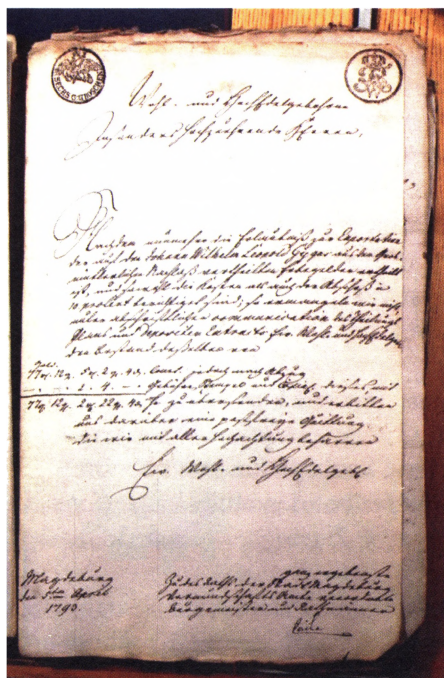
Blandt min afdøde mands efterladenskaber er der et brev, der fortæller, at De frasiger Dem Deres arveandel (112 Rigsdaler). Den arveandel skulle overgå til Deres moder (der jo nu er død). Vil De skænke mig denne arveandel? Jeg har gennem lang tid plejet Deres moder.

Jeg bragte 450 Rigsdaler ind i ægteskabet. Deres broder har anvendt 280 Rigsdaler på huset. (Sidste del omtaler en række ret uigennemskuelige pengetransaktioner):

Jeg har 215 Rigsdaler til gode, betragtelig mindre end de 450 Rigsdaler, jeg bragte ind i ægteskabet. Derfor beder jeg Dem om, De vil skænke mig Deres arveandel. Hvis ja, kan jeg så få det på skrift? Hvis nej, beder jeg Dem betænke Dem af hensyn til de 5 børn, jeg har med Deres broder (2 børn synes hun at have indbragt i ægteskabet). Der er 2 sønner og 3 døtre. Der skyldes i huset 800 Rigsdaler. Blev købt for 1419 Rigsdaler af Hr Lindemann.

Maria Elisabeth Lindau, født Ehricke

rev fra byen Magdeburg til *Johann Wilhelm Leopold* dateret 05-APR-1793:



Nu har vi tilladelse til at betale Herren *Johann Wilhelm Leopold Gygas* de beløb, som moderens (Maria Magdalene Gigas (ane 461)) arv udgør. Byen Magdeburg trækker 10% (i skat?), hvorefter der kan udbetales 77 Rigsdaler og 12 Groschen¹. Send venligst en kvittering tilbage.

De to sidste breve er skrevet i 1793 - og da havde *Johann Wilhelm Leopold* været død i ca. 2½ år.

Brev fra byen Magdeburg 05-APR-1793
Folketællinger:

FT 1769: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Helsingør Købstad, 2. Fierding: I denne tidlige folketælling er kun sat navn på husherren, der nævnes således: Snedker *Leopold Giga* (46 år) og *hands Hustru* (37 år). De bor med 3 sønner, der nævnes som værende hhv. 8 år, 5 år og 1 år. Desuden nævnes 1 datter på 3 år (som forméntlig er ane 115 *Maria Christiana Gigas*). I huset bor desuden 4 snedkersvende på hhv. 26 år, 26 år, 23 år og 22 år, samt en dreng på 19 år og en pige på 13 år. Desuden har familien en 20-årig pige som logerende, der ellers er *Pige hos Hr. Regiments Feldtskier Fr. Lambt Hummel*.

I OE² 1771: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Helsingør Købstad: Hér nævnes kun ægtemanden ved sit fornavn "Leopold" (50 år) og hustru? (40 år). Det oplyses, at de begge lever i gift deres første ægteskab.

FT 1787: Københavns amt, København (Staden), Sankt Annæ Vester Kvarter, Adelgade 309: Hér bor Sneker Mester og Husbonde *Leopold Giga* (60 år) og *Kone Catrine Heuer* (55 år), og det oplyses, at de begge lever i deres 1. ægteskab. De har boende hos sig den 26-årige *Tienestepige Ellen HansDatter* og den 17-årige *Lære Dreng Johannes Bøhmen*.

231. Sisse Catharina Petersdatter, Opvartningskone, født omk 1731, død eft 1801.

¹ Groschen = i ældre tid en tysk sølvmønt; i nyere tid om en møntenhed af ringe værdi

² OE = Oedkers Efterretninger

Ved dåb af sønnen *Friederich Wilhelm* i 1764 nævnes *Catharina* som *Catharina Peters Tochter*, ved datteren *Maria Catharina's* dåb i 1766 nævnes hun som *Sidse Catharina Peters Tochter*, og ved dåb af sønnerne *Johann Georg* i 1768 og *Johan Emanuel* i 1771 som *Sisse Catharina Peters Tochter*. Men ved folketællingen i 1787, hvor hun nævnes som *Leopol Gigas* hustru, kaldes hun *Catrine Heuer*.

Ved folketællingen 1801 boede og arbejdede den da 71-årige *Catharina* på *Almindeligt Hospital* i Amaliegade i København som *OpvarningsKone*¹. Det oplyses også, at *Catharina* da var enke for 2. gang. Denne oplysning synes ikke korrekt, idet det ved folketællingen 1787, hvor hun var gift med *Leopol*, oplyses, at hun da levede i sit første ægteskab, og at hun ved folketællingen 1801 stadig bar ægtefælle *Leopol Giga's* efternavn!

Folketælling:

FT 1801: København amt, København (Staden), Sankt Annæ Øster Kvarter I, 3. afdeling, *Almindeligt Hospital* i Amaliegade 71: Her bor den nu 71-årige *Cathrine Giga* og nævnes som *OpvarningsKone* og *Enke for 2. gang*.

236. Mogens Pedersen, Fisker og Husmand, født omk 1736 Gilleleje sogn, Holbo hrd, Frederiksborg amt, død 1762 Hornbæk, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 25-APR-1762 Tikøb sogn. Trolovet 20-JUL-1755² Tikøb sogn Bente Svendsdatter, børn: Svend Mogensen 24-OKT-1756 (ane 118), Bente Mogensdatter døbt 02-AUG-1761.

Mogens er forméntlign født i Gilleleje sogn, hvorfra der ikke er bevaret kirkebøger for tiden før 1816.

Han blev i 1755 gift med Bente, men selve vielsesdatoen må præsten have glemt at indføre i kirkebogen: *Dom. 8 p Trin 1755 Trolovede udj Hornb. Mogens Peders og Bente Svends Daater*. Som forlovere havde de *Peder Svendsen og Kromanden paa Hornb*.

Parret nåede kun at være gift i knapt 7 år, idet *Mogens* døde – kun ca. 26 år gammel - i 1762: *Dom Misericordia begravet paa Hornb. Mogens Pedersen*. Der findes et skifte³ efter ham fra 1763, hvori enken *Bente Svendsdatter* og deres fælles børn *Svend* og *Bente* nævnes som arvinger:

Anno 1763 d. 16 aprill blev efter foregaaende skeede illynsning og bekiendtgjørelse foretaget lovlig skifte og deeling efter huusmanden Mogens Pedersen som

¹ *OpvarningsKone* = kone var ansat og boede på et hospital og gik patienterne til hånd

² Vielsesdatoen ses ikke indført i kirkebøger for Hornbæk og Tikøb sogne

³ Kronborg Amtstue Skifteprotokol, fol. 522, nr. X38-763

boede og døde paa Hornebeck til erfaring om noget fra boets paahæftende giæld og besværing maatte overskyde at komme til deeling imellem encken Benthe Svendsdatter paa den eene og deres udi ægteskab sammen avlede 2de bør, neml:

Svend Mogensen 6 aar og
 Benthe Mogensdatter 1½ aar gl.
 Begge opholdende sig i stervboen paa den anden side.

Ved denne forretning mødte encken bemt. Benthe Svendsdatter med hendes til-
 tagen laugværge Peder Hansen huusmand paa Hornebeck, paa egen vegne, samt
 som formynder paa de 2de umyndiges vegne Cornelius Povelsen huusmand paa
 Hornebeck.

Skifttet forrettede regimentsskriver Plum ved fuldmægtig Gotlob Badstuber i
 overværelse af hr. birkedommer Lottrup paa rettens vegne samt de 2de mænd Ni-
 els Jensen og Niels Jørgensen begge fogder i Borsholm, som forhen havde regi-
 streret og vurderet boet hvorom de nu fremlagde deres forretning som blev læst og
 lyder saaledes:

1 koe	4,4,0
1 par sølv skoe spænder	3,2,0
Fiskeredskab:	
den halle part i een stoer baad med behør	35,0,0
halvparten i en fiskebaad med segl	9,0,0
1 dreg og 1 tog og vag tynde	2,4,0
12 sille manser ¹	4,3,0
2 næringer (fintmasket fiskegarn)	0,4,0
6 flyndergarn	4,0,0
1 makrellegarn	0,5,0
2 aale ruser	1,0,0

Videre anmeldte encken at hendes afdøde mand ved skifttet
 efter hans afdøde moder afgl.² Peder Andersens hustrue paa
 Gilleleje af 26de marty 1762 arveligen er tilfalden som i boen
 hos bemelte Peder Andersen paa Gilleleje er indestaaende 30,1,1

Til ovenstående kommer diverse indbo, som ikke er afskrevet
 Boets indgiæld og formue summa 170,3,1

Stervboens udgiæld og besværing neml.

- 1) huusets brøstfældighed 4,2,0
- 2) I boen indestaar børne penge efter skifte af 3die marty
 1761 tilfalden Svend Pedersen, som den afdøde som hands

¹ Specielt net til sildefiskeri

² afgl. = afg. = afgangne

<i>formynder hos sig har haft indestaaende</i>	
<i>26 rd. 4 mk. med 2 aars rente 2 rd. 4 mk.</i>	29,2,0
3) <i>Begravelsen</i>	12,0,8
4) <i>encken fordrede lige imod</i>	12,0,8
5) <i>Skiftets bekostning</i>	6,5,6
<i>Summa</i>	64,4,6
<i>Som naar tages fra boens indgieldd og formue overskyder</i>	
<i>altsaa som kommer til deeling imellem encken og bornene</i>	
<i>den summa</i>	105,4,11
<i>Hvor af encken nyder den halve deel</i>	52,5,5½
<i>og bornene den anden halve deel</i>	52,5,5½
<i>som atter igien deeles i een broder</i>	
<i>og 1 søster lod da alt saa</i>	
<i>sønnen Svend Mogensen</i>	35,1
<i>datteren Bente Mogensdatter</i>	17,3,12½

Da nu saa vidt var behandlet begierede encken, at deres arve Part i Boen hos hende uden Rentes Svarelse maatte blive indestaaende indtil hun med tid og leilighed samme kunde udbetale, som skiftte retten bevilgede da formynderen bliver pligtig med boen at have nøiagtig indseende. Slut.

Udover det fiskeriestyr, der er nævnt ovenfor, nævnes i boopgørelsen naturligvis også både indbo og klæder. Her lægger man særligt mærke til, at *Mogens Pedersen* må have været usædvanligt velklædt. Han havde bl.a. to røde damaskes *under trøyer med Sølv Knapper* til en værdi af 2-3 rigsdaler hver - det var mange penge dengang. En *Kallemankes*¹ *brystdug med sølvknapper* og en *Verckenstrøje*² med sølvknapper, sølvkospænder og et silketørklæde. Der var selvfølgelig også en pæn bunke arbejds- og hverdagstøj. Endelig var der, som noget dengang realt seldent, 3 bøger i boet, der er beskrevet således: *En Huus Bestilling, en liden Bog og en Dito*.

Som det ses af skiftet efter *Mogens*, tilkom der børnene i 1763 en arv på til sammen 52 Rigsdaler, 5 Mark og 5½ Skilling. Dertil kom yderligere en arv efter deres farfar *Peder Andersen* i 1764, hvid bo gav et samlet overskud på 153 Rigsdaler og 3 Skilling.

237. Bente Svendsdatter, født 1732 Hornbæk sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 07-SEP-1732 Hornbæk sogn, død 24-DEC-1818 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, begravet 01-JAN-1819 Tikøb sogn. Viet (1) Anders NN, børn: Gunild Andersdatter født omk 1753³, Sophie Andersdatter født før 20-JUL-

¹ *Kallemanke* = Et tidligere brugt halvulent, atlaskvævet (oftest sribet) stof

² Lavet af et almindeligt hjemmevævet stof med en kæde af hørgarn og islæt af uld

³ Fødselsåret er beregnet ud fra aldersangivelsen ved FT 1787

1755¹. Viet (2) 06-JAN-1770 Tikøb sogn Peder Jensen, barn: Mogens Pedersen født omk 1770².

Kirkebogen for KB 1715-1764 for Tikøb sogn er flere steder ulæselig pga. tidens ælde - og hvor det ikke er tilfældet, har præsten gjort den svær at læse!

Hun blev født i Hornbæk, og døbt i 1732 *Dom 13 Trint hornbech, Bente, Svend Nielsens datter, Ide povels bar barnet, faderne jens svendsen, rasmus Knudsen, peder svendsen, tønnis datter, godmand Nielsens Koene alle af hornbech.*

Bente var gift tre gange, men om hendes første ægtemand *Anders* vides ikke meget. Men i skiftet efter hende i 1819 optræder to døtre, hvis efternavne er *Andersdatter*. Den ene af disse døtre er *Gunild Andersdatter*, der i folketællingen i 1787 opgives at være 34 år; altså født omk 1753.

Hendes anden ægtemand var *fisker Mogens Pedersen*, der døde i 1762, hvorefter hun 06-JAN-1770 fik sin tredje ægtemand: *Viede fra Hornbæk, Festo Epip. efter Kongebrev Ungkarl Peder Jensen med Enken Bente Svendsdatter. Bente og Peder* havde søgt og fået tilladelse³ til at gifte sig selv om de var *i forbudne led*. De var i slægt med hinanden i 2. og 3. led.

Peder Jensen var *Fisker* og nævnes i folketællingen i 1801 som *Enrolleret*⁴. Det betød, at han var indskrevet i *Lægds- eller Sørullen*. I *Sørullen* for 1802⁵ ses, at *Peder* var født i Hornbæk, 63 tommer (ca. 165 cm) høj, usøfarende og at han i 1802 havde fået *Søpatent* nr. 163. Det fremgår af rullen, at han var gift og havde et barn, drev fiskeri med båd og var tjenstdygtig.

Peder og *Bente* får sønnen *Mogens*, der sikkert er opkaldt efter *Bente's* forrige ægtemand af samme navn. *Peder* døde i 1804 og begravelse er indført således i kirkebogen: *Hornbek, Peder Jensen døde den 23 Jan: begr: Fredagen d: 27 ejusd:*⁶ *gl: 56 aar.*

Bente selv døde i 1818 og i kirkebogen nævnes hun som: *Bente, Skipper Peder Jensen Munks Enke 90 år gl.* Da *Bente* ved ægtefællen *Peders* død havde fået lov til at sidde i uskiftet bo, blev der efter hendes død afholdt et dobbelt-skifte den 16-

¹ Må være født før denne dato, hvor moderen gifter sig for anden gang

² Begravet Tikøb sogn 07-OKT-1810: 40 aar

³ Danske Kancelli Sjællandske registre 1770: Kongebrev

⁴ *Enroulleret* = indskrevet som soldat i flåden, men ikke i tjeneste. Udtrykket er vist især anvendt i kystområder, f.eks. langs Øresund og nordkysten

⁵ 1802-sørullen for Kronborg Distrikt, Lægd 20 (Hornbæk), nr. 43

⁶ *ejusd.* = *ejusdem* = samme måned

JUL-1819 efter afg: *Bentte Svendsdatter og forhen afdøde Mand Fisker Peder Jensen af Hornbæk*¹. Dobbelt-skiftet afsluttes således:

Videre end hvad de ved Auction bortsolgte Effecter er udlagt til vidste ingen af Arvingerne at anføre Boet til Indtægt. Og bliver

*Indgjelden altsaa Auctionsbeløbet efter Attest 167 Rd 0 M 6 sk
Udgæld 70 Rd 5 M 3 sk
Til deling 96 Rd 1 M 3 sk
Hvilket beløb så deles arvingerne imellem.*

Folketællinger:

FT 1771 Frederiksborg amt, Tikøb sogn: *Fisker Peder Jensen*, 24 år og i første ægteskab. Hustruers navne nævnes ikke i denne specielle tælling, men det oplyses, at Peders hustru da er 44 år og levede i sit 3. ægteskab.

FT 1787: Hornbeks Leje, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt: *Fisker og Husmand Peder Jensen* (39 år) og *hustru Bente Svendsdatter* (57 år og gift for 3. gang) samt *Mogens Pedersen* (16 år) og søn af sidste Egteskab.

FT 1801: Hornbeks Leje, Hornbæk sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt: *Husmand, Fisker og Enrolleret Peder Jensen* (53 år) og *hustru Bente Svendsdatter* (70 år og gift for 3. gang). De har en 18-årig ugift pige i huset - *Johanne Eyerod*. Hos dem bor deres søn, *Indsiddet og Skipper Mogens Pedersen* (31 år) og dennes hustru *Inger Olsdatter* (33 år).

238. Ole Øhnsen, Fisker og Husmand, født 1730 Hornbæk sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 19-FEB-1730 Hornbæk sogn, død 23-MAR-1795 Hornbæksleje, Hornbæk, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, begravet 27-MAR-1795 Tikøb sogn. Viet 11-NOV-1753 Tikøb sogn *Johanne Christophersdatter*, børn: *Bente Olsdatter* døbt 13-OKT-1754, *Jens Olsen* døbt 15-FEB-1756, *Iver Olsen* døbt 10-SEP-1758, *Bodil Olsdatter* døbt 24-FEB-1760 (ane 119), *Karen Olsdatter* døbt 25-MAR-1762², *Karen Olsdatter* døbt 11-SEP-1763, *Niels Olsen* døbt 07-JUL-1765, *Ida Olsdatter* døbt 15-DEC-1767, *Navnløs tvilling* født 1769³, *Navnløs tvilling* født 1769⁴, *Peternille Olsdatter* døbt 09-DEC-1770⁵, *Anne Olsdatter* døbt 04-APR-1773.

Ole blev født i 1730 og døbt: *Dom Esto Mihi hornbech Oluf, Øens Søn, ane rasmusis bar barnet. Faderne peder..... peder....., rasmus Knudsens datter*

¹ Frederiksborg amt, Kronborg Rytterdistrikts Birk. Skifteprotokol, AO-opslag 323-324.

² Begravet 1763 Tikøb sogn. Præsten indførte ofte børne-begravelser uden at angive navne

³ Begravet 10-DEC-1769 Tikøb sogn: *begravet Ole Øngsens 2de Børn* (uden navne)

⁴ Begravet 10-DEC-1769 Tikøb sogn: *begravet Ole Øngsens 2de Børn* (uden navne)

⁵ Begravet 31-MAJ-1778 Tikøb sogn: *Ole Ønsens datter 7 aar gl.*

Han blev i 1753 gift med Johanne: *Feria Sec. Pascat: Trolovet Ole Ynsen fra Hornbek og Johanne Christoffers Daatter. Forlov. Yne Jensen fra Hornb. Christoffer Iversen – og Dom 21. p Tri illigemaa(de): Viede fra Hornb. Ynes Søn med sin Feste Møe.*

Ved skifte¹ efter sin halvbroder Erich Nielsen Anno 1766 den 30te january nævnes halvbroder Ole Yndsen 37 aar huusmand paa Hornebeck, der arver 20 Rigsdaler, 1 Mark og 14 11/12 Skilling.

Ole døde i 1795: *Hornbeksleje Ole Ønsen død d: 23 Martii begr: d: 23de, gl. 66 Aar, og der er fundet et skifte² efter ham hvoraf sés, at hans arvinger var døtrene Bente, Boel og Anne.*

Anno 1796 den 26de sept. blev efter forhen skeete tillysning ved Cronborg Amts Birketings Ret foretaget skifte her paa Esserum regimentsskriver stue efter afdøde Ole Øhnsen paa Hornbeck til deeling imellem den afdødes efterladte børn, nemlig

*Bente Olesdatter gift med Jens Nielsen paa Hornbeck
Bodel Olsdatter gift med Svend Mogensen paa Hornbeck
Ane Olsdatter gift med Svend Olsen paa Hornbeck*

*Skiftet forrettede hr. regimentsskriver Badstuber ved fuldmægtig Hans Langsted udi overværelse af hr. Birkedommer Frørup. Ved forretningen mødte forand førte arvinger som alle vare myndige ligesom vare og tilstæde de brugte vurderingsmænd Lars Hansen foged i Haureholm og fisker Peder Jensen Munck fra Hornbeck som forhen havde registreret og vurderet afdødes efter ladenskaber hvilken forretning de nu herved fremlagde som blev læst og er saa lydende hvorefter dette registrerede og vurderede gods ved offentlig auction er bort solgt saaledes som efterstaaende auctions forretning udviiser der er saa lydende hvor efter boets indgiæld og formue beløber sig efter afdrag auctions omkostningerne 368,5, 2
Viidere kommer boet til bedste af indkommen giæld 195,2, 8
Summa boets indgiæld 564,1,10*

hvilket var alt det de tilstædeværende vidste at angive og og som boet til bedste kunde beregnes, altsaa andføres dets udgiæld og besværing nemlig:

- 1) Begravelsen var af arvingerne beskostet og betalt og altsaa ey kommer her til udgift*
- 2) Bortskyldig giæld*
 - a) Kromandens Anders Olsens enke Johanne Marie Svendsdatter paa Hornbeck fordrede tilgodehavende laante penge med revers af 28de nov. 1791 som arvingerne tilstod at være rigtig, dog*

¹ Kilde: Kronborg Amtstue Skifteprotokol 1765-73, fol. 37

² Kilde: Kronborg Amtstue Skifteprotokol 1773-1807, fol. 550

<i>kunde de ikke med vished viide om den afdød havde laant disse penge af kromanden Anders Olsen i hans levende live, imidlertid havde de ey noget imod at denne fordring her af boet udbetales, som udleverede den derfor meddelte revers til arvingerne og for sammes paalydende summa her paa skifte brevet qvittere, altsaa føres samme her til udgift med</i>	200, 0, 0
<i>b) Hans Larsen i Schibstrup fordrede tilgodehavende som arvingerne tilstod og som til hannem imod herpaa tegnet qvittering blev udbetalt med</i>	20, 0, 0
<i>3) Skiftets omkostninger</i>	16, 3, 2
	236, 3, 2
<i>Som naar fradrages boets indgiæld og formue overskyder til deeling den summa</i>	327, 4, 8
<i>Hvoraf enhver af arvingerne tilfalder saasom</i>	
<i>1 Bente Olsdatter</i>	109,1, 8
<i>2 Bodil Olsdatter</i>	109,1, 8
<i>3 Ane Olsdatter</i>	109,1, 8
<i>Som udgjør forestaaende</i>	327,4, 8

Hvilke arveparter strax her paa skiftet blev udbetalt til arvingerne imod afkald fra enhver i sær, hvorefter da ey viidere forefaldt at erindre, men alle de tilstædeværende og samtlig arvinger lovede at holde skifte retten kravesløs og uden ald ansvar saa er dette skifte saaledes sluttet og tilendebragt.

*Datum ut supra paa skifteforvalterens
paa rettens vegne vegne
Frørup H. Langsted*

At jeg undertegnede har paa enken Johanne Marie Svendsdatters vegne imodtaget de hende efter andførsel i dette skifte tilgodekommende 200 rd. det tilstaaes hermed og for samme toe hundrede rixdaler qvittere - Peter Mogensen

*Ligesaa er mig og udbetalt de mig tilgodekommende 20 rd. hvorføre qvittere - Hans Larsen
For de os udbetalte arveparter qvitteres ligesom vi og for samme haver meddelt behørig afkald Jens Nielsen, Svend Mogensen, Svend Olsen (døtrenes ægte-mænd).*

Folketællinger:

FT 1771: Oedkers Efterretninger: Fisker Ole Øngsen (42 år, gift 1. gang) og Hustru (42 år, gift 1. gang) i Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt.

FT 1787: Hér er parret ikke fundet.

239. Johanne Christophersdatter, født 1731, døbt 22-APR-1731 Hornbæk sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, død 1792 Tikøb sogn, begravet 15-MAJ-1792 Tikøb sogn.

Johanne blev døbt i Hornbæk Kirke i 1731: *Dom: Cantat: hornbech Johanne, Christopher Iversens datter, Gundel Ingels I horne bye bar barnet, faderne Hans Knudsen af Peder aagesen af horne bye, Niels Maansen af hornebye, Johanne Ingels datter af horne bye, Lars povelsens koene af hornebech.*

I ægteskabet med Ole fødte Johanne 12 børn, hvoraf 4 døde som små – heriblandt et par tvillinger i 1769, der end ikke nåede at blive døbt. Yderligere 5 børn døde inden skiftet efter deres far Ole den 26-SEP-1796. Der var således kun 3 af de 12 børn i live ved faderens skifte, og det var døtrene *Bente, Bodil* (ane 119) og *Anne*, der alle var blevet gift inden skiftet.

Bodil Knudsdatter, der var Johanne's mor, døde i 1755, hvor der blev afholdt skifte¹ efter hende. Der var et nettooverskud i boet: *Hvoraf enkemanden tilfalder det ½ve som er 14 Rigsdaler 1 Mark og 12 Skilling* - medens der blev 4 Rigsdaler, 4 Mark og 9 1/3 Skilling til hver af de to sønner - og 2 Rigsdaler, 2 Mark og 4 2/3 Skilling til *Johanne* og hendes søster.

Selv døde Johanne i 1792 og blev begravet i Hornbæk: 15. Maj, *Johanne, Ole Ønsens Kone, gl. 63 Aar.*

250. Niels Sørensen, Gårdfæster, født 1725 Villingerød, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, døbt 18-MAR-1725 Esbønderup sogn, død 1800 Esbønderup sogn, begravet 07-DEC-1800 Esbønderup sogn. Viet 22-OKT-1752 Esbønderup sogn Kirsten Olsdatter, børn: Søren Nielsen døbt 11-JUN-1753², Bodil Nielsdatter døbt 26-JAN-1755, Søren Nielsen døbt 27-JUN-1756³, Birthe Marie Nielsdatter døbt 11-DEC-1757, Sidse Nielsdatter døbt 09-DEC-1759, Maren Nielsdatter døbt 19-JUL-1761 (ane 125), Maren Kirstine Nielsdatter døbt 03-MAJ-1767.

Niels Sørensen blev døbt 1725 i Esbønderup Kirke: *Søren Ibsen af Willingerød hans barn til daaben kaldt Niels.* Det var også i Esbønderup Kirke, at Niels blev gift med Kirsten: *for Niels Sørensen og Kirsten Ols=datter af Willingerød gaar vi underskrevne i Forsichring, at intet er, som kand hindre dem i deres Ægteskab, være sig Slægtskab, eller til andre udgifne Ægteskabs Løfter, det vi med vo(re)*

¹ Kronborg Amtstue Skifteprotokol 1749-57 fol: 708

² Begravet 18-AUG-1754 Esbønderup sogn: *Niels Søfrensens liden Søn Søfren begravet*

³ Begravet 03-OKT-1756 Esbønderup sogn: *Niels Søfrensens liden Søn Søfren til Jorden*

Nafnesunderskrivelse bekræfte Lars Mathiessen i Borsholmi Tikiøb Sogn og Niels Hansen i Willingerød. De blev Trolovede d: 7 Junii 1752 og Copulerede Dom: 21 Post Trinit. 1752. d: 22 October.

Kirsten var datter af *Ole Larsen* og *Johanne Jensdatter*, der var fæstere af Nyevangsgaard, der var gård nr. 7 i Willingerød. *Niels* overtog fæstet af *Agergaard*, hvor han også var født, ved fæstebrev af 12-JUN-1755 efter sin mor, der som enke havde drevet gården i godt 4 år.

Niels og Kirsten fik 2 drenge og 6 piger, men drengene døde som spæde – og begge héd de *Søren*. Det blev således ikke muligt at opkalde *Niels's* far, *Søren Ibsen*, der døde i 1751.

To af de seks piger, der blev født i ægteskabet, blev døbt med navnet *Maren*. At to eller flere børn af samme ægtepar fik samme navn, var ikke ualmindeligt. Børnene skulle jo normalt opkaldes, sædvanligvis efter bedsteforældrene. Navneskikken var ofte sådan, at den ældste søn fik navnet efter sin farfar, den næste søn efter sin morfar, mens den ældste datter fik sin mormors navn og den næste datter sin farmoders. Nogle steder i landet gav man først børnene navn efter bedsteforældrene, når disse var døde. Det skyldes den tro, at man tog lykke fra endnu levende bedsteforældre, hvis man gav sine børn deres navne.

Niels døde i år 1800 og begravedes *d: 7 Decb. Niels Sørensen af Willingerød, 76 Aar.*

Om *Agergaard*:

Agergaard blev ved *Udskiftningen*¹ omk 1780 ikke udflyttet, men blev liggende på sin hidtidige plads, hvor den iøvrigt stadig ligger. Men den fik som de øvrige gårde sine jorde samlet i ét sammenhængende areal. Som de andre gårdmænd i *Willingerød* modtog *Niels Sørensen* skøde på sin gård dateret 08-JUN-1788.

Fra *Arrilds tid*² havde landsbyfællesskabet hersket i de danske landsbyer. Det betød, at alt arbejde: pløjning, såning, høst m.v. foregik i fællesskab. Dette system var godt på mange måder, men ikke rationelt og tilfredsstillende for den dygtige og driftige bonde, der måtte vente på den mindre dygtige. En sådan erkendelse begyndte også at spire frem ude i Europa i midten af 1700-tallet og nåede også til Danmark. Det fik flere godsejere til at ophæve landsbyfællesskabet og udskifte jordene, så bønderne fik deres agerjord samlet omkring deres gårde - og kunne

¹ *Udskiftningen* = betegner det, at gårde flyttede ud fra landsbyerne til de pågældende gårdes nye markarealer

² *Fra Arrilds tid* = et gammelt udtryk hvormed mènes *fra meget gammel tid eller siden de ældste tider*

arbejde når og hvordan det passede dem bedst. Denne udvikling bredte sig i 1779 også til *Krongodset* i Villingerød.

I begyndelsen var der dog ikke enighed om denne jordudskiftning blandt de 10 *Kronbønder i Villingerød*, men i september 1779 gik de alligevel med til at få udskiftet jordene - og det skér straks derefter. Resultatet blev, at to gårde måtte flytte ud af byen. Det blev *Thorshøjgaard* og *Nyevangsgaard*, der flyttede ud nord for Villingerød til deres nuværende beliggenhed. Det blev noget af en omvæltning for bønderne i Villingerød, men der var mere i vente 9 år senere: Overgangen fra Fæstebønder til Selvejere!

Som de første kongelige fæstebønder var de 10 *Gaardfæstere i Villingerød* (sammen med 4 fæstere fra andre sogne i Nordsjælland) udvalgt til at modtage skøde på deres gårde. Skøderne var underskrevet af *Kongen paa Christiansborg* 08-JUN-1788 og overrækkelsen skéte under en højtidelighed på *Frederiksborg Slot* den 15-AUG-1788.

De nye selvejere fik dog ikke deres gårde forærende - de skulle købe dem af *Kongen*. Så for at hjælpe bønderne med at finansiere købet oprettedes en *Kreditkasse*, som tilbød billige, uopsigelige lån til en rente af 2% og med en løbetid over 25 år. De nyslåede gårdejere blev begunstiget af gode tider for landbruget med stigende priser på landbrugsprodukter. Som et eksempel kan nævnes, at torveprisen i København for 1 pund oksekød i 1788 var 19 øre - og 10 år senere var prisen 27 øre.¹

Datteren *Birthe Marie* og hendes mand *Anders Pedersen* fra Saane i Tikøb sogn blev i 1790 ejere af *Agergaard*, hvor *Birthe Marie's* forældre *Kirsten Olsdatter* og *Niels Sørensen* kom på aftægt på gården indtil deres død i hhv. 1793 og 1800.

Folketælling:

FT 1787: Frederiksborg amt, Holbo hrd, Esbønderup sogn, Villingerød: *Husbonde, Bonde og Gaardbeboer Niels Sørensen* (63 år) og *Madmoder Kirsten Olsdatter* (58 år med børnene *Birthe Nielsdatter* (28 år) og *Maren* (Kirstine) *Nielsdatter* (20 år). De havde 2 ugifte Tjenestekarle: *Jonas Børgesen* (28 år) og *Amners Persen* (24 år) og desuden 2 Tjenestedrenge: *Niels Carlsen* (15 år) og *Søren Villumsen* (11 år).

251. Kirsten Olsdatter, født 1729 Villingerød, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, døbt 06-MAR-1729, død 1793 Esbønderup sogn, begravet 17-NOV-1793 Esbønderup sogn.

¹ Priserne er omregnet fra datidens Mark og Skilling

Hun blev født i 1729 og døbt i Esbønderup Kirke: *Ole Larsens Barn fra Willingerød til Daaben kaldet Kirsten* og hun blev også bisat fra Esbønderup Kirke i 1793: *17. Novbr. jordet Niels Sørensens hustru af Willingerød. 70 Aar Ligklæde og Klokk(er) 4M (Mark) betales til Kirkeværge.* Den angivne alder må være forkert! Når Kirsten er født i 1729, burde hun kun være omk 64 år gammel!

Kirsten oplevede den første landsdækkende folketælling, der blev gennemført i Danmark. Det var i 1787, og på landet blev tællingen foretaget af præsten med hjælp fra degn og skoleholder.

Rent praktisk foregik det på den måde, at præsten fra prædikestolen indkaldte så mange husfædre, han kunne nå at notere efter gudstjenesten. Formelt skulle tællingen ské den 1. juli 1787, men man fortsatte de følgende søndage, indtil alle var registreret.

252. Jørgen Jørgensen, Gårdmand, født 1715 Asminderød sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 17-FEB-1715 Asminderød sogn, død 1766 Asminderød sogn, begravet 05-OKT-1766 Asminderød sogn. Viet (1) 13-NOV-1739 Asminderød sogn Anne Knudsdatter, børn: Inger Jørgensdatter døbt 23-OKT-1740¹, Inger Kirstine Jørgensdatter døbt 18-FEB-1742, Karen Jørgensdatter døbt 30-AUG-1744, Knud Jørgensen døbt 28-NOV-1745, Jørgen Jørgensen døbt 21-SEP-1749 (ane 126). Viet (2) 06-JAN-1754 Asminderød sogn Birthe Nielsdatter, børn: Anne Jørgensdatter døbt 08-DEC-1754², Johanne Jørgensdatter døbt 20-MAR-1757, Niels Jørgensen døbt 16-SEP-1759, Peder Jørgensen døbt 04-APR-1762, Margrethe Jørgensdatter døbt 09-DEC-1764.

Han blev født i 1715 og blev i 17-FEB samme år døbt i Asminderød Kirke: *Eod: die hafde Jørgen Rasmusøn i øfveste Torp med sin Hustrue Inger Jørgens daatter 1 Søn til daaben, kaldet Jørgen, barnet bar Anne Ole Rasmussis i Søeholm, Fadd: Christen Nielss: p(aa) Toilt (Sø)freden Olufs: i Langerø, Magrette Rasmus daa(tter i) Søeholm, Magrette Nielsis p(aa) Toilt.*

Jørgen blev første gang gift med Anne i 1739: *Trolovet: Die 20. octobr. Jørgen Jørgens fra øfverste Torp u: k: (ungkarl) og Anne Knuds daatter i Søeholm, Pige. Forlovere: Jørgen Rasmusøn i øfverste Torp, Peder Hansøn i Søeholm. Parret Copulerede die 13 Novembr:samme år.*

Han var gårdmand på matrikel nr. 5 i *Krogerup* i Asminderød sogn.

¹ Begravet 20-NOV-1740 Asminderød sogn: *4 Uger gl.*

² Begravet 22-DEC-1754 Asminderød sogn: *18 Dage gl.*

Jørgen og *Anne* fik 5 børn sammen og havde været gift i 14 år, da *Anne* døde i OKT-1753. Han stod da som enkemand med fire børn i alderen fra 4 år til 11 år – men blev allerede et par måneder efter gift med hustru nummer to: *d 14 Dec: Jørgen Jørgensen Enkemand i øv Torp, Birte Niels Daatter, Pige ibid.* Forlovere var *Ole Alfsen i Nybo: og Niels hansen Skomager i Tibberop.* *Jørgen* og *Birte* blev *Copul. Festo Epiph: -* hvilket var den 06-JAN-1754.



Asminderød Kirke

Parret fik 6 børn, hvor den ældste blev opkaldt efter *Jørgens* første hustru *Anne*. Datteren døde imidlertid kun 18 dage gammel, og to år efter fik *Jørgen* og *Anne* endnu en datter, der blev døbt med samme navn.

Selv døde *Jørgen* i 1766 og blev begravet 05-OKT: *Dom: 19. p. Trinit 1766. Gaardmand paa Kraagerup Gods Jørgen Jørgens. af øv. Torp (Øvre Torp), 53 Aar* – og så stod *Birthe* alene med 5 børn i alderen 2-10 år.

Birthe var dog ikke i enkestanden ret længe, idet hun allerede blev gift igen den 16-DEC samme år. Hendes nye ægtemand var *Ungkarl Lars Børgesen i Asminderup sogn*, og de blev gift med *Kongelig Dispensation for Trolovelsen hjemme i Huuset i Øverste Torp.* *Lars Børgesen* overtog også gården efter *Jørgen*.

Hun og *Lars* blev forældre til mindst tre børn og havde været gift i 36 år, da *Birthe* døde 22-AUG-1802 og begravedes i Asminderød sogn: *Øv Torp, Hmd. Lars Børgesens H: Birte Nielsd., 60 Aar.*

Birthe blev født i 1734, men der er afvigelser ved hendes aldersopgivelser i en folketælling og ved hendes begravelse: I folketællingen 1801 angives *Birthe* som 62 år gammel, og hun skulle således være født omk 1739 - men ved hendes begravelse året efter i 1802 angives hun at være 60 år gammel, hvilket peger på 1742 som fødselsår! Sådanne afvigelser forekommer ofte, men sjældent på hhv. 5 og 8 år.

Folketællinger:

FT 1771: Oeders Eft. Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Asminderød sogn: *Gaardmand Lars Børgesen* (35 år og i 1. ægteskab) og hustruen (36 år og i 2. ægteskab).

FT 1787: Frederiksborg amt, Lyng-Kronborg hrd, Asminderød sogn, Øverste Torp: *Hsm: med lidet Jord Lars Børgesen* (51 år) hans *Kone Birthe Nielsdatter*

(53 år) med *Hdes Dt: af 1 Egt: (med Jørgen Jørgensen) Johanne Jørgensdatter* (30 år, ugift og nævnes som *taasset*). Desuden ses Birthe's børn med Lars Børgesen: Cathrine Larsdatter (18 år), Børge Larsen (16 år), Jørgen Larsen (13 år) samt Margrethe Larsdatter (7 år), der nævnes som *Stum*.

FT 1801: Frederiksborg amt, Lynge-Kronborg hrd, Asminderød sogn, *2de Huuse i Øverste Torp: Huusmand med Jord Lars Børgesen* (61 år) og *hans Hustru Birthe Nielsdatter* (62 år) med Birthes datter af første ægteskab (med Jørgen Jørgensen) *Johanne Jørgensdatter* (42 år), der nævnes som *vanfør*, og *nyder Almissee af Sognet*. Desuden ses datteren af Birthes ægteskab med Lars Børgesen - Margrethe Larsdatter 18 (år), der nævnes som *Dum og Stum*. Hos dem bor Niels Pedersen (21 år), der er Tieneste Dreng.

253. Anne Knudsdatter, død 1753 Asminderød sogn, Lynge-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 30-OKT-1753 Asminderød sogn.

Hun døde i 1753 og blev begravet: d. 30. Octobr.: *Jørgen Jørgensens hustr: Anna Knudsd. fra øv Torp h(avde) Klokker* (der betales særskilt for ringning med kirkeklokkerne)! Begravet uden alderangivelse.

282/346. Jørgen Hansen, død før 01-JUN-1735 Vester Hæsinge sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt. Viet Ukendt fru Jørgen Hansen, børn: Mette Jørgensdatter født omk 1705, Karen Jørgensdatter, Dorte Jørgensdatter født omk 1710.

Der er ikke bevaret kirkebøger for Vester Hæsinge sogn, der dækker perioden 1673-1711, hvorfor det ikke har været muligt at finde hverken Jørgens vielse eller børnenes dåb.

Jørgen nævnes blandt arvingerne i et skifte¹ af 01-JUN-1735 efter *Ladefoged Christen Hansen paa Egeskov*. De eneste arvinger efter afdøde *Ladefoged Christen Hansen* var hans seks brødre: *Laurs Hansen* i Volstrup, *Niels Hansen* i Akerup, *Hans Hansen* i Hostrup, *Morten Hansen* i Sallinge², *Peder Hansen*³ og *Jørgen Hansen* i Hæsinge. *Jørgen Hansen* er også død inden dette skifte, hvorfor hans tre døtre arver hans arvepart: *Karen Jørgensdatter* gift med Peder Michelsen, Vester Hæsinge, *Mette Jørgensdatter* gift med Christen Christensen, Vester Hæsinge og *Dorte Jørgensdatter* (26 år), der som *Lavværge* havde sin farbror *Hans Hansen* i Hostrup.

¹ Egeskov Gods Skifteprotokol 1691-1770 V-45

² Angives død ved skiftet - men børnene Rasmus (12 år) og Birte (10 år) arver i stedet

³ Angives død ved skiftet - så børnene Hans, Karen (gift) og Anne (16 år) arver i stedet



Vester Hæsinge Kirke

Skiftet viser, at *Jørgen* døde før 01-JUN-1735 og da havde 6 brødre: *Ladefoged Christen Hansen* på Egeskov, *Laurus Hansen* i Volstrup, *Niels Hansen* i Akerup, *Hans Hansen* i Hostrup, *Morten Hansen* i Sallinge og *Peder Hansen* i Hæsinge.

Jørgens begravelse er ikke fundet med bestemthed, men kan være denne i Vester Hæsinge sogn den 14-SEP-1729¹: *blev Jørgen Hansen begravet, ætat: 50.*

283/347. Ukendt fru **Jørgen Hansen**.

284/348. Jens Lauridsen, død før 12-JUL-1719 Hågerup, Brahetrolleborg sogn, Sallinge hrd, Svendborg amt. Viet *Maren Nielsdatter*, børn *Niels Jensen* født omk 1694, *Margrethe Jensdatter*.

Jens døde før 12-JUL-1719, hvor der afholdtes skifte² efter ham: *Jens Lauridsen, Haagerup*. I skiftet nævnes hustruen *Maren Nielsdatter*, der som *Lavværge* havde *David Jensen i Haagerup*, samt ægteparrets børn *Niels Jensen, 25 Aar* og *Margrethe Jensdatter*, der som *Formynder* havde *Lars Jensen i Haagerup*.

285/349. **Maren Nielsdatter**.

352. Ole NN, død før 1716. Viet *Bodil Lauritsdatter*, børn: *Laurs Olsen* født omk 1708 (ane 176), *Ane Lucia Olsdatter*, *Kirsten Olsdatter*³, *Knud Olsen*⁴.

Der er ikke bevaret kirkebøger fra Simmerbølle sogn for tiden før 1718, hvorfor hverken vielses-, dåbs- og dødsdatoer kendes. Men *Ole* må være død før 1716, da det ved skiftet efter hustruen *Bodil* i 1737 oplyses, at hun med sin anden ægtefælle havde fået en datter, der da var 21 år gammel.

353. Bodil Lauritsdatter, død 1736 Kulepile, Simmerbølle sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, begravet 05-DEC-1736. Viet (2) omk 1716 *Hans Kierudtsen*, barn: *Inger Hansdatter* født omk 1716.

¹ Kilde: arkivalieronline.dk - opslag 87

² Brahetrolleborg skifteprotokol 1719-17701 -30

³ Død før skiftet efter moderen den 11-JAN-1737

⁴ Må være død før skiftet efter moderen den 11-JAN-1737, da hen ikke er nævnt dér

Bodil døde 1736 i Kulepile og: *5de Decembr. blef Hans Kierutsens Hustru Bodild LauridsDatter begravet - uden alderopgivelse. Der blev 11-JAN-1737 afholdt skifte¹ efter Bodil Lauridsdtr i Kulepile: Som arvinger nævnes hendes anden ægtefælle Hans Kierudtsen og deres 21-årige hjemmeboende datter Inger Hansdatter. Også Bodil's børn med hendes første ægtefælle, der blot nævnes med fornavnet Ole, er nævnt i skiftet: Laurids Olsen boende i Fastebølle/Kadsebølle, Ane Lucia Olsdatter, der er gift med Ole Mortensen i Boetofte, Kirsten Olsdatter, der var død, men havde været gift med Morten Hansen i Fæbeck og efterladende sig den 7-årige søn Hans Mortensen. Det fremgår desuden af skiftet, at Bodil havde en bror Christen Lauridsen, der boede i Fodslette.*

Enkemanden Hans Kierudtsen gifter sig kort tid efter med Maren Jacobsdatter, med hvem han får tre døtre, hvor den ældste opkaldes efter hans forrige hustru Bodil, inden han dør og begravet i Simmerbølle den 12-AUG-1742. Der findes et skifte² efter Hans Kierutsen i Kulepile dateret den 10-AUG og 19-SEP-1742. Her nævnes hustruen Maren Jacobsdatter og parets tre døtre: Bodil Hansdatter (4 år), Ane Hansdatter (2 år) og Maren Hansdatter (4 uger gammel). Også Hans's første hustru Bodil Lauridsdatter er nævnt med deres fællesdatter Inger Hansdatter, der er blevet gift med Niels Jorgensen i Fæbeck.

Hans Kierudtsen har formentlig overtaget fæstet af den ½-gård på htk. 2.3.2.½ i Kulepile som han bebor, og som Bodil's første ægtemand Ole fradøde. Den 01-MAJ-1719 fik Hans et lovpligtigt³ fæstebrev gården. Den 20-JUL-1730 overtager han fæstet af et sted i Kulepile, som en Rasmus Mortensen tidligere har fæstet⁴.

362. Hans Madsen, Gårdmand og Husmand, født omk 1668, død 1731 Humble sogn, Langelands Sønder hrd, Svendborg amt, begravet 09-JAN-1731. Viet 14-JUN-1694 Humble sogn, Langelands Sønder hrd, Svendborg amt Karen Hansdatter, børn: Maren Hansdatter døbt 25-JAN-1695, Johanne Hansdatter døbt 02-MAJ-1697, Anna Hansdatter døbt 11-JUL-1700 (ane 181) Sidsel Hansdatter født omk 1706.

Hans kan være født i Humble sogn, hvorfra der først er bevaret kirkebøger fra 1692. Han blev i 1694 gift med Karen: Den. 28. Martij troloved Hans Madsen i Humle och Karen Hansd: - og de blev Viet 12. Junij samme år: Jens(?) (= Hans) Madsen i Homled og Karen Hansdatter.

¹ Grevskabet Langeland Gods, Svendborg, bog 10, 1733-1737, side 10, 443

² Grevskabet Langeland, Svendborg Skifteprotokol, bog 11, 1737-1743, side 11 - 667

³ Fra 1719 blev det lovpligtigt for godserne at indføre en genpart af fæstebrevet i en fæste-protokol, som opbevarede i godsarkivet

⁴ Grevskabet Langeland, register til Fæsteprotokollen 1699-1846, side 80 og 397

Den 1 May 1719 får *Hans Madsen i Humble* det (lovpligtige) fæstebrev¹ på gården som han bebod. Dette fæste sés overtaget af Jens Isaksen i 1730, der har fæstet indtil 16-JAN-1748.

Hans døde i Humble i JAN-1731 og 09-JAN Begrav: *gl: Hans Madsen i Humble, 63½ aar*. Der findes et skifte² efter ham dateret 07-FEB-1731: *Hans Madsen gmd i Humle*. Arvingerne er enken *Karen Hansdatter* og deres 3 dalevende børn: *Maren Hansdatter*, der var gift med *Jacob Pedersen* i Hesselberg, *Ane Hansdatter* (28 år), der tjente i Holmegaard og *Sidsel Hansdatter* (25 år), der endnu boede hjemme. I skiftet nævnes også, at *Hans Madsen* havde en broder - *Christen Madsen* i Bransbye.

Af et tidligere skifte af 23-JAN-1711 fra samme gods efter *Karen Madsdr i Humble* fremgår, at *gl. Hans Madsen* var bror til *Karen*.



Humble Kirke

363. Karen Hansdatter, død eft 07-FEB-1731.

368. Jesper Olufsen³, Gårdfæster, død omk 1740 Træsebølle, Snøde sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt. Viet (1) *Anne Rasmusdatter*, børn: *Knud Jespersen* (Ane 191), Navnløst barn født 1718⁴. Viet (2) omk 1724 *Gjertrud Andersdatter*.

Der er ikke bevaret kirkebøger fra Snøde og for tiden før 1813. De ældre kirkebøger brændte med præstegården 15-JUL-1883. Dog er der bevaret en særlig *Fortegnelse paa Æge og fyr ligkister for Aar 1718-1720 nedsadt i Snøde og Staaense Saagner*⁵.

Dette skyldes, at staten (Kongen) for at finansiere krigen mod Sverige havde lagt skat på egetræskister. I en sådan begravelsesliste ses den 13-03-1718: *Dom: Remin* (2. søndag i fasten, Reminiscere) *begrof vi Jesper Olufsens lille barn af Træsebølle - fik een fyrkiste og ikun kast jord paa*.

¹ Grevskabet Langeland. register til Fæsteprotokollen 1699-1846. side 57 og 126

² Grevskab Langeland Gods Skifteprotokol, bind 9 723-31, side 9

³ Mange data om *Jesper Olufsen* og hans familie er givet af Nordlangelands Lokalkarkiv

⁴ Begravet 13-MAR-1718 Snøde sogn: *begrof vi Jesper Olufsens lille barn af Træsebølle*

⁵ Snøde og Stoense sognes begravelsesliste for 1718-1720



Snøde Kirke

Jesper Olufsen blev fæster af *Møllebjergergaard* i Tressebølle by i Snøde sogn.

Gården ses ved 1662-Matriklen at tilhøre Snøde præsten, ligesom Rudkøbing præsten havde en anden gård i Tressebølle. Grunden til at præsterne havde disse gårde, skyldtes ofte gamle adelsfolk, der har villet betale aflad og derfor skænkede gods til kirken - i håb om på den måde at komme lettere gennem skærsilden.

Omkring 1723 overtager *Jesper Olufsen* fæstet af *Møllebjergergaard* på Snødevej 33 i Snøde sogn. I 1724-rullen over Lægdsinddelingen i Snøde Sogn i Tressebølle By: *En Gaard under Snøde Præstekalds Gods: Beboer Jesper Olufsen, hartkorn 6.0.2.0* og under *Grevskabet Langeland hartkorn 0.3.2.1*. I Jordebog¹ fra 1727 og 1740 var Hartkornet 6-4-0-1.

Jesper var søn af gårdmand *Oluf Jespersen* og hustru *Anne Rasmusdatter*, der boede på gård nr. 8 i Korsebølle i Tranekær sogn. Jespers første hustru var *Anne Rasmusdatter Jesper*, med hvem han fik to børn, hvoraf den ene døde ved fødslen i 1718 uden at blive døbt. Hustruen *Anne* døde omk 1723, hvorefter *Jesper* blev gift med *Gjertrud Andersdatter*. Der er ikke fundet børn af dette ægteskab.

Hans søskende var *Ellen Olufsdatter*, som var gift og bosiddende i Snøde, *Hans Olufsen*, der først var gårdmand i Korsebølle og siden på *Gundersgaarden*, *Anna Olufsdatter* og *Helene Olufsdatter*. Desuden havde *Jesper* fra moderens andet ægteskab med Niels Andersen, en halvsøster - *Kirsten Nielsdatter*.

369. Anne Rasmusdatter, død før 1723.

370. Hans Pedersen Smed, Smed, død før 20-JUN-1748. Viet Dorte Laursdatter, børn: Kirsten Hansdatter (ane 185), Peder Hansen født omk 1726, Laurs Hansen født omk 1730, Johanne Hansdatter født omk 1737.

Der er ikke bevaret kirkebøger fra Stoense sogn for perioden før 1757.

¹ *Jordebog* = en fortegnelse over én ejers ejendomme med angivelse af omfanget af hver enkelt fæsters leje i form af bl.a. i form af bl.a. Landgildeydelse og Hloveri

Hans **kan** være dén *Hans Pedersen*, der nævnes i skifte den 19-JUN-1737¹ - i så fald finder vi i skiftet både *Hans's* forældre og søskende: Afdøde *Peder Hansen* i Stoense med enken *Maren Hansdatter* og deres fællesbørn: *Hans Pedersen*, gårdmand i Stoense (ane 370?) *Christen Pedersen*, der er sin egen værge, *Giertrud Pedersdatter* 25 år med Lavværge *Hans Pedersen* (ane 370?).

Der afholdes skifte² efter *Hans Pedersen Smed* 20-06-1748: Udover enken *Dorte Laursdatter* er der nævnt deres fælles børn: *Peder Hansen* (22 år), *Laurs Hansen* (18 år), *Kirsten Hansdatter* gift med Knud Jespersen i Tressebølle og *Johanne Hansdatter* (11 år), der som formynder havde sin morbror *Niels Laursen* i Stoense. Lavværge for enken *Dorte Laursdatter* var Claus Jochumsen.

371. Dorte Laursdatter, død eft 20-JUN-1748.

372. Christen Sørensen³, Gårdfæster, død 1738 Snøde sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt. Viet Anna Jacobsdatter, børn: Anders Christensen (ane 186), Jacob Christensen.

Christen overtog fæstet af gården på matr. nr. 5a i Lille Snøde efter sin far og nævnes i *Stensgaards Jordebog* i 1714.

Han døde i 1738, og der blev skiftet⁴ efter ham 03-JUL-1738: *Christen Sørensen* i Lille Snøde: Som arvinger nævnes *Enken Anna Jacobsdatter* og *Sønner*, men kun den ældste søn *Anders Christensen* nævndes med navn - sikkert fordi han overtager fæstet af gården efter faderen. Enken *Anna* havde som *Lavværge Claus Madsen* i Fæbæk.

Sønnen *Anders* overtog fæstet af gården den 19-03-1739.

373. Anna Jacobsdatter, død eft 03-JUL-1738.

384. Poul Nielsen, Fæstebonde, født omk 1667, død 1748, Virklund, Them sogn, Vrads hrd, Skanderborg amt, begravet Them sogn 12-MAJ-1748. Viet (1) Zidsel Jensdatter 13-JAN-1695 Them sogn. Viet (2) 16-OKT-1698 Them sogn Kirsten Pedersdatter, børn: Niels Poulsen døbt 05-MAJ-1701⁵, Anders Poulsen døbt 13-MAJ-1703⁶, Sidsel Poulsdatter døbt 01- JAN-1706⁷, Søren Poulsen døbt 29-MAJ-

¹ Stensgaard Gods Skifteprotokol 1723-1754 (I-131b)

² Stensgaard Gods Skifteprotokol 1723-1754

³ Mange informationer er modtaget af Slægtsforsker Mona Kristensen, Lejbølle i Tullebølle

⁴ Stensgaard Gods Skifteprotokol 1723-1754 (I-142)

⁵ Begravet Them sogn 03-NOV-1726: 24 år, 5 mdr., 2 uger 5 dage

⁶ Begravet Them sogn 25-JUL-1717: 14 år 10 uger

⁷ Begravet Them sogn 03-JUN-1708: 2 år 5 mdr. 4 dage

1709, Jens Poulsen døbt 15-MAR-1711¹. Viet (3) 14- OKT-1714 Them sogn Anne Sørensdatter, barn: Kirsten Poulsdatter døbt 22- SEP-1715². Viet (4) 19-APR-1716 Serup sogn, Hids hrd, Viborg amt Kirsten Nielsdatter, børn: Anne Kirstine Poulsdatter døbt 04-JUL-1717, Maren Poulsdatter døbt 02- FEB-1719, Jens Poulsen døbt 15-APR-1721, Zidse Poulsdatter døbt 14-FEB-1723³, Niels Poulsen døbt 17-JUN-1725⁴, Maren Poulsdatter døbt 25-MAJ-1727⁵, Niels Poulsen døbt 18-SEP-1729.

Han nævnes som *Fæstebonde* og var gift 4 gange - og der er fundet 13 børn døbt i Them sogn. Han har sikkert fået alskelligt mere end de 13 børn, men kirkebogen for Them sogn starter først i 1688, hvor han første hustru var omk 40 år gammel – og der er ikke fundet børn af dette ægteskab. Der har været en stor dødelighed blandt børnene; mange døde som små og kun 5 af de 13 børn nåede at blive 25 år!

Poul blev første gang gift *Zidse Jensdatter*. Det skete i 1695, men ægteskabet varede kun til 1698, hvor *Zidse* døde og blev begravet uden, at hendes navn nævnes: *Dend 6 Juli blef begrafen Povel Nielsens Hustru, Rustrup. Hindis alder 50 aar.* Hun må således være født omk 1648.



Them Kirke

Bare tre uger efter Pouls hustrus død trolovedes *Kirsten Pedersdatter af Virchlund* og *Poul Nielsen af Rustrup* den 24-JUL-1698 – og de blev viet 17. p. *Trinit.* Kirsten Pedersdatter var født omk 1675 og begravdes 39 år gammel den 25-FEB-1714. I dette ægteskab var børnedødeligheden særligt udtalt – idet kun ét af ægteparrets fem børn nåede voksenalderen!

Pouls tredje ægteskab varede mindre end ét år. Den 27-JUL-1714 trolovedes *Poul Nielsen af Rustrup* og *Anne Sørensdatter af Virchlund* – og samme år d: 14 Oct. stod deres stod *Brøllup*. Hustruen Anna var døbt 18-MAR-1688: d: 3die Søndag i Fasten: *Søfren Nielsens i Virchlund et piggebarn til daaben blef kaldet Anne. Niels Østergaards hustru i Virchlang bar det. Faderne: Niels Østergaard i Virchlund Jens Nielsen Giertrud Anders Dater begge af Virchlang og Karen Niels Dater i Løgager.*

¹ Begravet Them sogn 29-FEB-1728: 16 år 2 mdr.

² Begravet Them sogn 06-JAN-1716: 26 uger gl.

³ Begravet Them sogn 28-APR-1748: 25 år

⁴ Begravet Them sogn 10-DEC-1741: 16 år 5 mdr. 2 uger og 5 dage

⁵ Begravet Them sogn 12-JUN-1729: 2 år, 1 mdr. 2 uger

Den 22-SEP-1715 blev Poul og Annes datter *Kirsten* døbt i Them Kirke. Det var ikke nogen glædens dag, da *Poul* fik datteren døbt – idet barnets mor *Anne* blev begravet samme dag. *Anne* blev kun 27 år og 7 måneder gammel, og der har givetvis været komplikationer i forbindelse med fødslen - siden også den nyfødte *Kirsten* døde 3½ måned senere.

Pouls fjerde - og sidste - vielse skete udensofns, idet han 16-FEB-1716 blev trolovet i Serup sogn, der ligger i Hids hrd i Viborg amt til *Kirsten Nielsdatter af Serup*, og *d: 19. April: blev Poul Nielsen af Wirklund og Kirsten Nielsdaateraf Serup Copulerede.*

Poul døde i 1748 og blev begravet 12 dito (Maj) Poul Nielsen af Wirklund, 81 (år).

385. Kirsten Nielsdatter, født omk 1684, død 1764 Wirklund, Them sogn, Vrads hrd, Skanderborg amt, begravet 19-AUG-1764 Them sogn.

Ægteparret fik 7 børn, hvoraf 3 ikke nåede voksenalderen. Poul og Kirstens første barn *Anne Kirstine* er sikkert opkaldt efter Pouls forrige hustru *Anne*.

Kirsten overlevede Poul med 16 år og døde i 1764. Hun blev begravet 19-AUG: *Kirsten Nielsdatter, Wirklund, 80 Aar, gift med Povel Nielsen*

388. Johan Pedersen Schmidt¹, født omk 1680 Helved, Notmark sogn, Als Søndre hrd, Sønderborg amt, død omk 1740 Notmark sogn., Viet 04-NOV-1708 Anna Dorthea Voetmann, børn: Peter Schmidt døbt 10-MAR-1709, Ernst Johansen Schmidt Voetmann døbt 26-DEC-1710 (ane 194), Christoffer Schmidt døbt 21-JAN-1714, Cathrine Schmidt døbt 01-JAN-1718, Hans Schmidt døbt 30-JUL-1719, Cathrine Schmidt døbt 24-NOV-1720, Christian Frands Schmidt døbt 01-MAJ-1734.

Kirkebogen for Notmark sogn starter først i 1688, og der er tillige en lakune i kirkebogen i perioden 1729-1743.

Johan var søn af Peder Schmidt og Catharine Hansdatter fra Helved i Notmark sogn, og blev i 1708 gift med Anna Dorthea i Notmark sogn. Parret har fået 7 børn døbt i Notmark sogn – og det sidste barn er døbt i 1734!

389. Anna Dorthea Voetmann, født omk 1686 Notmark sogn, Als Søndre hrd, Sønderborg amt, død omk 1740 Notmark sogn.

¹ Viden om Voetmann-slægten er hentet fra Niels Ravn: *Gamle Slægter i Rye Sogn*, 1969 samt *Børge Fogsgaard*, www.fogsgaard.org

Det forekommer mærkeligt, at *Anne Dorte*a føder et barn som ca. 48 årig og ca. 14 år efter hendes forrige fødsel. Dåben ses ikke i kirkebogen, men der foreligger en dåbsattest¹, der fastslår det som en kendsgerning!

390. Christian Voetmann, Ridefoged, Fuldmægtig, Forpagter, født omk 1688 Notmark sogn, Als Søndre hrd, Sønderborg amt, død 1748 Silkeborg sogn, Gjern hrd, Skanderborg amt, begravet 08-MAJ-1748 Linå, Silkeborg sogn. Viet omk 1712 Ingeborg Hansdatter Rønne, børn²: Ernst Christian Voetmann født omk 1712, Rebecha Voetmann født 1713, Hans Christian Voetmann født 1717, Dortea Christiansdatter Voetmann døbt 07-MAR-1720 (ane 195), Baltzer Voetmann født omk 1724, Birgitte Voetmann født omk 1730.

Christian er første gang omtalt i Fremlev Herreds Tingbog i 1709. Anledningen er en retsag, han har anlagt mod en person, der stod anklaget for skovrøveri. *Christian* var på dette tidspunkt *Ladefoged* på *Sjelle Skovgaard*, der nu hedder *Wedelslund*. Denne gård, der var på ca. 40 tdr. hartkorn, blev i 1718 købt af kong *Frederik den fjerde* og lagt under det *Skanderborgske Rytterdistrikt* ved dettes oprettelse.

I 1711 nævnes *Christian* stadigvæk som boende på *Sjelle Skovgaard*. Han anlægger dette år ved Landstinget i Viborg sag mod en mand, som skylder ham penge. Manden udebliver fra retten, og *Christian Voetmann* vinder sagen.

I 1714 omtales han i Ørting kirkebog som Ridefoged på herregården *Aakjær* i Falling sogn, men i 1720 er han atter vendt tilbage til *Sjelle Skovgaard*. Han omtales nu som fuldmægtig.

I 1725 nævnes han i Harre herreds regnskaber som Forpagter af den store gård *Eskjær* i Salling, og også i 1727 og 1729 er han forpagter af *Eskjær*. Det fremgår af en ansøgning om, at han på grund af mange små børn må få nedsat sit *Brandstyr*³, og i 1730 nævnes han som forpagter af den store gård *Ørndrup* på Mors.

I 1737 nævnes han i Sønderlyngs gejstlige skifteprotokol. Han er dette år af krigsråd *Gyberg* i Skanderborg udpeget til at repræsentere denne ved registreringen af boet efter krigsrådens datter, *Lene Margrethe Gyberg*, efter hvem der afholdtes skifte den 13-JUL-1737. Fra 1737 var han forpagter af *Silkeborg Ladegaard*, og hér indhentede skæbnen ham. Året 1745 var et år med stor misvækst, og med kvægsygen i sit kølvand udryddede det på nærmeste hans kvægsætning.

¹ Niels Ravn: *Gamle Slægter i Rye Sogn*, side 63, 1969

² Alle børn ménes døbt i *Sjelle* sogn, hvor der først er kirkebøger fra 1720

³ *Brandstyr* = brandsteuer (tysk) = særlig skat til hjælp til brandlidte

Christian døde i 1748 som en fattig mand i Silkeborg. Så fattig var han, at hans hustru og børn den 22-APR-1714 måtte fragå arv og gæld efter ham - og begravnes i Linå sogn: *Silcheborrig Christian Voetman d: 8 Maj*.

Meget tyder på at *Christian Voetmann* har været en dygtig mand. Fra en stilling som *Ridefoged* og over en stilling som *Fuldmægtig*, bliver han efter tur *Forpagter* af to store gårde i Nørrejylland.

391. Ingeborg Hansdatter Rønne, født omk 1683, død 1756 Klostermølle, Voerladegård sogn, Tyrsting hrd, Skanderborg amt, begravet 09-JUL-1756 Voerladegård sogn.

Hun døde 1756 i Klostermølle og begravedes: *d 9de July blef Ingeborg Hansdtr Rønne, der opholdte Sig hos Sin Sviger-Søn Monsr Ernst Woetmand udi Closter-Mølle, begravet. Hindis Alder var 73 aar mindre 4 dage.*

400. Knud Sørensen Due¹, Gårdfæster, født omk 1671, død 1728 Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, begravet 03-APR-1728 Hatting hrd. Viet omk 1700 Kirsten Jensdatter, børn: Anne Knudsdatter Due døbt 06-FEB-1701, Anne Knudsdatter Due døbt 11-NOV-1703, Søren Knudsen Due døbt 20-DEC-1706, Knud Knudsen Due døbt 15-JUN-1710 (ane 200), Jens Knudsen Due døbt 27-JAN-1713, Kirsten Knudsdatter Due døbt 11-MAJ-1717, Thomas Knudsen Due døbt 10-OKT-1718.

Han ménes født i Tyrsting sogn i Hatting hrd, hvor kirkebogen først starter i 1684. Han kom til hatting omk 1700 og fæstede gården matr. nr. 32 og flere andre parceller.

Knud Sørensen Due nævnes som *Knud Due* ved skifte 25-SEP-1720 efter *Anders Jensen i Dallerup*². Her nævnes afdødes enke *Maren Jensdatter* samt ægteparrets syv børn med lavværger. Desuden nævnes *Enkens svoger Knud Due i Hatting*. Enken *Maren* var søster til *Knud Due's* hustru *Kirsten*.

Han døde i 1728 og begravedes fra Hatting Kirke: *Begrafen Knud Sørensen Due i Hatting 57 aar.*

401. Kirsten Jensdatter, født omk 1676, død 1730 Hatting sogn, Hatting hrd, Vejle amt, begravet 30-JAN-1730 Hatting sogn.

¹ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*, udg. 1977, har leveret mange oplysninger om slægterne *Due* og *Bie*

² Boller og Møgelkær godsers Skifteprotokol 1696-1721, side 187B

Knud og Kirsten kan være gift i Hatting sogn, men deres vielse er ikke fundet hér, hvor kirkebogen først starter i 1701 – men alle parrets syn børn er fundet døbt i Hatting Kirke i perioden 1701-1718.

Kirsten døde i 1730 og *d: 30. Januar begravet Kiersten JensDatter gl: Knud Dues Hustru i Hatting, var 54 aar gl.*

402. Rasmus Pedersen, født omk 1678 død 1762 Skjold sogn, Bjerre hrd, Vejle amt, begravet 07-NOV-1762. Viet 12-OKT-1710 Skjold sogn Birgitte Bentsdatter, børn: Mads Rasmussen døbt 12-MAR-1713, Mette Rasmusdatter døbt 16-DEC-1714 (ane 201), Bent Rasmussen døbt 06-DEC-1716, Kirsten Rasmusdatter døbt 16-JAN-1718, Peder Rasmussen døbt 19-JAN-1721, Jens Rasmussen døbt 11-JUL-1723, Søren Rasmussen døbt 24-JUN-1725, Anne Rasmusdatter¹.

Han og Birgitte blev trolovet og gift i 1710. Den 24-APR *Troloffvet jeg tilsammen i Ectes(hab) Rasmus Peders(en) og Birgitte Bentsd: i Schjold og Dom 17 Trinit. Viet jeg tilsammen i EcteshabRasmus Peders(en) og Birgitte Bentsd: i Schjold.*

Rasmus døde i 1762 og *Novembr. d 7de blev Rasmus Pedersen af Schjold i sit 84de Aar begravet.*

403. Birgitte Bentsdatter, født 1688 Skjold sogn, Bjerre hrd, Vejle amt, døbt 06-JUN-1688 Skjold sogn, død 1739 Skjold sogn, begravet 06-OKT-1739 Skjold sogn².

Birgitte blev 1688 født i Skjold sogn og døbt: *Fer: 3. Pentec: læste ieg ofr Bendt Sørensens lille Birgite, af Vesterschiold, som M....Kirsten (ikke udfyldt) af Brunde holdt ofr læsningen, faddere vare.....*

406. Rasmus Jensen, Hyrde, født omk omk 1648, død 1730 Nørre Vissing, Veng sogn, Hjelmslev hrd, Skanderborg amt, begravet 10-DEC-1730 Veng sogn. Viet Ukendt fru Rasmus Jensen, børn: Niels Rasmussen døbt 15-APR-1714, Mette Rasmusdatter døbt 20-JUN-1717 (ane 203).

Rasmus døde i 1730 og: *Dom: 2da Advent: blev begravet Rasmus Jensen af Wissing, 82 aar gammel.*

407. Karen Andersdatter født omk 1682.

¹ Begravet 03-FEB-1732 Skjold sogn. Ingen alder angivet

² Kilde: Dansk Slægthistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

Det er usikkert, om Rasmus Jensens hustru er *Karen Andersdatter* og født omk 1682!¹

Oplysningerne stammer alene fra en usikker kilde²: I et skifte 13-AUG-1711 efter afdøde *Anders Pedersen Dyhr i Tulstrup* nævnes hans enke *Maren Jacobsdatter* og ægteparrets fælles børn: Peder (30 år), *Karen* (29 år) og gift med *Rasmus Jensen i Nørre Vissing*, Jacob (28 år), Jørgen (24 år), Anne (23 år) og Mette (3 år).

Det **kan** være aneparret 406/407, der er nævnt i skiftet. *Karen* er i skiftet nævnt som 29 år gammel - og i 1711 er Rasmus Jensen omk 63 år gammel. Da parret får deres yngste barn døbt i 1717, er *Karen* omk 35 år og Rasmus omk 69 år gammel!

408. Niels Nielsen Bie³, Selvejerbonde, født omk 1691 Store Dalby sogn, Hatting hrd, Vejle amt, døbt 01-JAN-1692 Store Dalby sogn, død 1746 Store Dalby sogn, begravet 24-JUN-1746 Store Dalby sogn. Viet (1) 17-OKT-1717 Store Dalby sogn Mette Sørensdatter, børn: Søren Nielsen døbt 24-APR-1718, Niels Nielsen døbt 17-MAJ-1722, Laurids Nielsen Bie døbt 18-MAR-1725, Peder Nielsen Bie født omk 1726 (ane 204). Viet (2) 24-JUN-1731 Store Dalby sogn Elisabeth Pedersdatter, børn: Mette Nielsdatter Bie døbt 16-SEP-1731, *Karen Nielsdatter Bie* døbt 25-OKT-1733, Jens Nielsen Bie døbt 20-FEB-1735, Bodil Nielsdatter døbt 30-JUN-1737.

Niels blev født omk 1691 og præsten skrev: *Min hustru bar ham til daaben, og faddere var Niels Pedersen, Peder Vinter, Leene Jørgensdatter og Mathias Schri-vers datter i Bjerre.*

Hans første hustru var *Mette Sørensdatter*, med hvem han blev gift i 1717 og fik fire børn. Efter hendes død i 1730 blev han året efter gift med *Elisabeth Pedersdatter*, efter at de var blevet trolovet *Dom Rogate* = 5. Søndag efter Påske, der i 1731 var den 29-APR - og også med *Elisabeth* fik *Niels* fire børn.



Store Dalby Kirke

¹ Usikkerheden er forgæves søgt afklaret ved resultatløs søgning efter skifter

² Rytterdistrikt Skifteprotokol 1680-1765, side 385, nr. 837

³ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*, udg. 1977, har leveret mange oplysninger om slægterne *Due* og *Bie*

Niels døde i 1746 hvor han begravedes Sankt Hansdag. Hans hustru *Elisabeth* overlevede ham med næsten 50 år - idet hun først døde i 1795, og Den 18. Februar (blev) *Niels Due's* Enke *Lisbeth Due* i Store Dalbøe begravet, som døde den 10. Febr. i sin alders 89. Aar.

409. Mette Sørensdatter, født 1697 Store Dalby sogn, Hatting hrd, Vejle amt, døbt 25-MAJ-1697, død 1730 Store Dalby sogn.

Mette blev født i 1697 og: *Festo 3 Pent: Christnet Søren Pedersens barn Mette, hands Moder bar det. Fadderne Maren(?)Niels datter, Niels Terckelses, Niels Pedersen Lars Jensen.*

410. Anders Svensk, Gårdmand, død før 28-SEP-1744 Nørre Snede sogn, Vrads hrd, Skanderborg amt. Viet 24-NOV-1715 Hedensted sogn, Hatting hrd, Vejle amt Karen Nielsdatter, børn: Anne Andersdatter døbt 08-DEC-1715, Ellen Andersdatter døbt 16-MAR-1721, Ellen Andersdatter døbt 15-AUG-1724, Anne Andersdatter døbt 03-MAR-1726, Tue Andersen døbt 16-JAN-1729, Kirsten Andersdatter døbt 30-SEP-1731 (ane 205), Søren Andersen døbt 27-JUN-1734, Knud Andersen døbt 26-JUL-1738, Birgitte Andersdatter døbt 13-MAR-1740.

Han og *Karen* blev gift i 1715: *9br¹ Dom: 23 Trin: blef Anders Svensk og Karen Nielsdatter copulerede.*

Alle deres 9 børn er døbt i Hedensted – og den yngste blev født i foråret 1740. Herefter må familien være flyttet til Nørre Snede sogn, hvor *Anders* døde i 1744.

Anders døde i 1744 og der sés et skifte² efter *Gaardmand Anders Svensk* i Nørre Snede. Der angives kun navnet på *Anders's* enke *Karen Nielsdatter*, og der er ikke vist arvinger. Det skyldtes sikkert, at boets samlede indtægt kun vurderedes til godt 11 Rigsdaler, og at udgifterne langt oversteg dette beløb. Derfor indskrev man ikke andre arvinger end enken - som blot blev nævnt for en ordens skyld.

411. Karen Nielsdatter,

Af de fire ældste døtre blev to døbt med navnet Anne og to med navnet Ellen – og ingen af de fire piger er fundet døde som små! Det kan skyldes ønsker om at opkalde ældre familiemedlemmer med disse navne.

436. Christen Jensen, født omk 1707 Odder sogn, Hads hrd, Århus amt, død 1774 Fensten, Gosmer sogn, Hads hrd, Århus amt, begravet 02-MAJ-1774 Gos-

¹ *9br* = 9-bris eller IXbre = November måned

² Rosenvold Gods 1722-1747, side 151B, den 28/9-1744:

mer sogn. Viet (1) 27-APR-1732 Gylling sogn, Hads hrd, Århus amt Kirsten Christensdatter, barn: Jens Christensen døbt 31-JAN-1734 (ane 218). Viet (2) 05-APR-1761 Gosmer sogn Sidsel Pedersdatter, børn: Rasmus Christensen døbt 10-JAN-1762¹, Jens Christensen døbt 26-DEC-1763, Else Christensdatter døbt 05-MAJ-1765², Kirsten Christensdatter døbt 05-OKT-1766³, Kirsten Christensdatter døbt 20-APR-1767, Else Christensdatter døbt 05-NOV-1769.

Christen Jensen ménes døbt i Odder sogn omk 1707, idet han af præsten dér i 1731 blev udstyret med et *pas* til brug for sin vielse i Gylling sogn. I Odder sogn blev der i perioden 1706-1709 kun døbt én *Christen* med en far, hvis fornavn var *Jens*⁴ Han var gift to gange – første gang i 1732: *Dom: 18. p: Trinit (23-SEP-1731): Christen Jensen af Fendsteen og Kirsten Christens daatter af Søebye trolofvede. Karlen medbragte Ægteskabs Seddel fra Hr Jørg: Davids.i Odder dat: d: 21 7ber*⁵ 1731. *Forlofver ved dette Ægteskab vare Søren Ibs af Gyl. og Peder Anders af Fendsteen.* Og vielsen fandt sted i APR året efter: *Dom: Misericord: Christen Jensen af Søebye og Kirsten Christensdaatter sammestds copulerede.*

Han og hustruen *Kirsten* var gift i 18 år, men de fik kun sønnen *Jens* i 1734. *Kirsten* døde i 1761 og året efter giftede *Christen* sig igen - uden forudgående trolovelse: *Christen Jensen af Søbye og Zidsel Pedersdatter af Fændsten.*

Christens anden hustru *Sidsel* var enke, da hun i 1761 giftede sig med *Christen*. Hendes første mand - Rasmus Hovgaard - var død året forinden, og med ham havde *Sidsel* været gift i 8 år. I skiftet¹ efter ham nævnes *Sidsel Pedersdatter* og deres børn *Maren* (6 år) og *Anne* (2 år).



Odder Kirke

Med sine to hustruer fik *Christen* 7 børn, men kun 2 af disse overlevede deres far – det var de to havbrødre, der begge fik navnet *Jens*. Ved flere af børnenes dåb kaldes *Christen* med efternavnet *Junker*: og det gør han også ved sin begravelse i 1774: *d: 2den Maj, Christen Junker af Fændsten, 67 Aar.*

Skiftet⁶ efter *Christen* er dateret 08-MAJ-1774: Arvingerne er kun *Enken Sidsel Pedersdatter*, der som *Lavværge* har Peder Sjælland i Fensten og *Christen* og *Sid-*

¹ Begravet 31-JAN-1762 Gosmer sogn

² Begravet 17-JAN-1768 Gosmer sogn

³ Begravet 18-JUL-1773 Gosmer sogn

⁴ Se arkivalieronline.dk – opslag 196: 1708 Feria 2da Paschat

⁵ 7ber = september

⁶ Rathlousdal og Gersdorffslund godsers Skifteprotokol 1761-1782, fol. 320. 15-JUN-1760

sels fælles søn *Jens* (11 år). Sønnen *Jens* havde sin næsten 30 år ældre halvbror *Jens Christensen Junker* (ane 218) i Søby som sin *Formynder*. Når denne halvbror ikke selv står som arving i skiftet, kan det skyldes, at *Christen* har skiftet med ham - inden han indgik ægteskab med sin anden hustru *Sidsel*.

Christens hustru *Sidsel* overlevede ham med 5½ år og blev begravet i 1779: *d: Octobr. 24de Zidse Pedersdatter af Fændsten, 49 Aar.*

437. Kirsten Christensdatter, født omk 1706, død 1760 Søby, Gylling sogn, Hads hrd, Århus amt, begravet 20-FEB-1760 Gylling sogn.

Selvom *Kirsten* og *Christen* var gift i 28 år – har de tilsyneladende kun fået eet barn sammen. *Kirsten* døde i 1760 og begravedes fra Gylling Kirke: *Lagt jord paa Christen Jensens Hustrue Kirsten Christensdatter af Søbye i sit Alders 54 Aar.*

438. Rasmus Jensen, død 1761 Søby, Gosmer sogn, Hads hrd, Århus amt, begravet 15-MAJ-1761 Gosmer sogn. Viet (1) 21-OKT-1731 Gylling sogn, Hads hrd Maren Nielsdatter, børn: Helle Rasmusdatter døbt 11-NOV-1731, Maren Rasmusdatter født omk 1734 (ane 219), Jens Rasmussen født omk 1734, Niels Rasmussen døbt 09-NOV-1738¹, Karen Rasmusdatter døbt 31-JAN-1740, Helle Rasmusdatter døbt 01-JAN-1744, Niels Rasmussen døbt 19-JUN-1746, Anders Rasmussen døbt 13-DEC-1750. Viet (2) omk 1760 *Kirsten Rasmusdatter*.

Rasmus blev i 1731 gift med *Maren* i Gylling sogn *d: 7 p. Trinit. (08-JUL-1731): Rasmus Jensen af Halling, og Maren Nielsdatter af Søbye trolofvede. Karlen medbragt Hr. Lauritz Udtzen af Præstholm hans Attest, at han i hans Menighed var frie for Ægteskabs Løfite. Dateret d. 1. Julij 1731. Og forlovere vare Søren Peders Hofmand af Gylling, og Søren Peders af Søbye. Rasmus Jensen af Halling og Maren Nielsdatter af Søbye - og Dom: 22. p. Trin. (21-OKT s.å.) Rasmus Jensen af Halling og Maren Nielsdatter af Søbye copulerede.*

Parret fik sammen 8 børn, hvoraf den førstfødte *Ellen* blev døbt i Gylling sogn, hvor parret også var gift. De to næste i børnerækken er ikke døbt i Gylling sogn, men sikkert - som resten af børneflokket - døbt i Gosmer sogn, hvor der først findes kirkebøger fra 1735.

Rasmus's hustru *Maren* blev begravet 19-SEP-1759 - og allerede 15-MAJ-1761 blev *Rasmus* selv begravet. Af skiftet efter ham fremgår, at han i denne 20-måneders periode nåede at gifte sig med *Kirsten Rasmusdatter*, med hvem han dog ikke fik børn. *Rasmus* og *Kirsten* må være blevet viet udensogns, da vielsen ikke er fundet i hverken Gylling, Gosmer eller Halling sogne.

¹ Begravet 02-JAN-1739 Gosmer sogn

Han døde i 1761 og blev begravet uden aldersangivelse. I skiftet¹ efter ham den 18-MAJ-1761 nævnes *Rasmus Jensen i Søbye* og hans Enke Kirsten Rasmusdatter, der har Peder Rasmussen Dyingby som Lavværge. Rasmus's første hustru *Maren* nævnes med deres fællesbørn: *Maren, Jens*, der var Smed i Randlev, *Karen* (22 år), *Helle* (18 år), *Niels* (15 år) og *Anders* (8 år). Børnenes farbror *Anders Jensen* i Halting er formynder for børnene.



Gylling Kirke

439. Maren Nielsdatter, død 1759 Søby, Gosmer sogn, Hads hrd, Århus amt, begravet 19-SEP-1759 Gosmer sogn.

Der er først bevaret kirkebøger fra Gosmer sogn fra 1735, hvorfor Marens dåb ikke kan findes. Hun døde i 1759 og begravedes som *Maren Nielsdatter af Søbye* – uden aldersangivelse.

Der afholdtes skifte² efter *Maren Nielsdatter i Søbye* den 16-OKT-1759. Hér ses enkemanden *Rasmus Jensen* med børnene *Maren* (26 år), *Jens* (25 år), *Karen* (20 år), *Helle* (15 år), *Niels* (13 år) og *Anders* (9 år).

440. Ove Pedersen, født 1698 Kolt sogn, Ning hrd, Århus amt, døbt 02-JUN-1689 Kolt sogn, død 1719 Kolt sogn, begravet 22-MAR-1719 Kolt sogn. Viet 29-NOV-1711 Årslev sogn, Hasle hrd, Århus amt Anne Nielsdatter, børn: Anne Ovesdatter døbt 16-OKT-1712, Niels Ovesen døbt 15-APR-1714 (ane 220), Peder Ovesen døbt 10-MAJ-1716, Anders Ovesen døbt 13-MAR-1718.

Han blev i 1698 født i Kolt sogn: *Dom 1 past Trin Døbt Peder Ofvesens barn i Kolt n. Ofur*, og gift i Årslev sogn 1711 med Anne: *Dnica 1 Adventus copuleret Offue Pederson af Koldt og Anne Nielsdaatter udj Aarslev*. To måneder før vielsen, den 27-SEP var blevet trolovede: *Dom: 17 post Trin trolovet Ove Pedersen af Koldt og Anne Nielsdaatter af Aarslev*.

Ove og Anne fik fire børn døbt i Kolt sogn i hhv. 1712, 1714, 1716 og 1718 – og året efter det sidste barns dåb døde Ove i en alt for ung alder! I 1719, den: 22. *Martij blev begrafvet Ove Pedersen, gammel 30 Aar*.

¹ Rathlousdal og Gersdorffslund godser, Skifteprotokol 1761-1782, fol. 4B, G 332-23

² Rathlousdal og Gersdorffslund godser Skifteprotokol 1761-1782, G 332-23, fol. 328B

441. Anne Nielsdatter.

Anne og Ove blev viet i Årslev sogn, og normalt fandt vielser sted i brudens hjemsgn - så derfor er *Anne* sikkert født i Årslev sogn. Der findes desværre ingen kirkebog for Årslev sogn ældre end 1692, og *Anne* er sikkert født inden da. Der er kun 10 km mellem Årslev sogn, der var stedet for parrets vielse og stedet, hvor de slog sig ned og fik døbt deres børn.

444. Jens Andersen, død 1763 Hornstrup sogn, Nørvang hrd, Vejle amt, begravet 06-FEB-1763. Viet (1) før 1750 Hornstrup sogn Johanne Hansdatter, børn: Hans Jensen født omk 1749, Maren Jensdatter, Navnløst barn født SEP-1756¹. Viet (2) 19-MAJ-1757 Grejs sogn, Nørvang hrd, Vejle amt Maren Lauridsdatter, barn: Johanne Jensdatter døbt 04-DEC-1757, Anna Maria Jensdatter døbt 02-FEB-1760.

Der findes ingen kirkebøger for Hornstrup sogn ældre end 1750 - hvorfor evt. dåb og vielse i dette sogn ikke kan ses.

Jens's første hustru *Johanne* begravnes i NOV-1756 - og mindre end 6 måneder senere får *Jens* sin anden hustru *Maren*: *19. Måjús blev Jens Andersen fra Hornstrup (sogn) copuleret med Maren Lauritsdatter fra Ørum (sogn).*



Hornstrup Kirke

Den første datter i *Jens's* 2. ægteskab blev opkaldt efter hans første hustru, *Johanne*.

Jens døde i 1763 og *Sexagesima* (06-FEB) *blef Jens Andersen af Hornstrup begravet* – og hans alder blev ikke noteret.

445. Johanne Hansdatter, født omk 1720, død 1756 Hornstrup sogn, Nørvang hrd, Vejle amt, begravet 21-NOV-1756 Hornstrup.

Johanne fødte i SEP-1756 et barn, som blev begravet 12-SEP samme år: *13 Trin. Kast Jord paa Jens Andersens spæde Barn, som døde strax efter Fødslen, og af Jordemoderen blev døbt*. Dåben er ikke noteret i kirkebogen, og der er ikke opgivet navn ved begravelsen. Der har forméntlig været komplikationer i forbindelse med fødslen, idet Johanne blev begravet 2 måneder senere: *d 21 Novembr. blef Jens Andersens Kone af Hornstrup Johanne Hansdaatter begravet æt: 36.*

¹ Begravet Hornstrup sogn 12-SEP-1756: *Jens Andersens spæde Barn, som dode strax*

I et skifte¹ af 05-FEB-1787 efter *Johanne's* søster *Maren Hansdatter* i Hornstrup nævnes de to søstres brødre *Oluf Hansen Svensk*, der er husmand i Båstrup og *Søren Hansen Svensk*, der er død på tidspunktet for skiftet.

458. Niels Hansen, Skovfoged. Viet Ukendt fru Niels Hansen, barn: Mette Kirstine Nielsdatter (ane 229) døbt 19-FEB-1736, Nicolaj Nielsen døbt 13-APR-1738, Sophia Caroline Nielsdatter døbt 16-SEP-1740, Sophia Wilhelmina Eleonora Nielsdatter døbt 10-APR-1744.

Alle børn er døbt i Frederiksborg Slotskirke, og ved deres dåb nævnes Niels som *Niels Hansen Skovfoged*. Og da datteren *Mette Kirstine* i 1766 får en søn døbt samme sted, nævnes hun som *Skovfogdens Datter her ved Fredensborg*.

459. Ukendt fru Niels Hansen.

460. Johan Christopher Gigas. Viet Maria Magdalene Braun, børn Johann Wilhelm Leopold Gigas (ane 230), Ernst Adam Gigas².

461. Maria Magdalene Braun, død 23-APR-1788 Magdeburg, Sachsen-Anholt, Tyskland.

Maria Magdalene døde i 1788 efter fire ugers sygdom, men først 05-APR-1793, hvor byen Magdeburg sender brev til sønnen Leopold om, at hans arv efter moderen kan udbetales. Arven var på 77 *Rigsdaler* og 12 *Groschen*³ - efter at byen Magdeburg havde fratrukket 10% (i skat?).

472. Peder Andersen, Fisker og Fæstehusmand, død 1763 Gilleleje sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, begravet 23-MAJ-1763 Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt. Viet Karen Holgersdatter, børn Maren Pedersdatter født omk 1733, Mogens Pedersen (ane 236).

Både *Peder* og hustru *Karen* er sikkert viet, og måske også døbt i Gilleleje sogn, hvorfra der ikke er bevaret kirkebøger fra tiden før 1815.

Hustruen *Karen* døde i MAR-1762 og bare én måned efter døde *Peder* og *Karens* søn *Mogens Pedersen* (ane 236).

Peder selv døde i 1763, og: *Fer. 2 Pentecost. begravet Peder Andersen i elhuuset*, og der blev foretaget skifte⁴ efter ham den 9 Jul. 1764.

¹ Grundet og Højgård Godsers Skifteprotokol 1774-1806, G 385-1, side 68b

² Død 30-APR-1788 iflg. brev fra enken til afdødes bror Johann Wilhelm Leopold Gigas

³ *Groschen* = i ældre tid en tysk sølvmønt; i nyere tid om en møntenhed af ringe værdi

⁴ Kronborg Amtstues Skifteprotokol 1757-65, side 684

Skifte efter *Fæste Huusmand Peder Andersøn som boede og døde paa Gilleleje*. Arvingerne var den afdødes efterladte børn

- 1: *Mogens Pedersen Huusmand paa Hornbæk død og efterladt sig 2 Børn, nemlig: Svend Mogensen 7 Aar (og) Bendte Mogensdatter 1½ Aar*
2: *Maren Pedersdatter gift med Huusmand Svend Pedersen paa Gilleleje*
Cornelius Poulsen formynder for *Mogens Pedersen's* børn

Udgjæld:

- 1: *Mogens Pedersens Enke paa Hornbæk fordrede en arv som hendes 2 børn ifølge skifte af 26 Marty 1762 efter Peder Andersens tilforn afdøde Hustrue Karen Holgersdatter som indestaar i boet 30, 1, 1½*
- 2: *Ligeleedes fordrede Svend Pedersen paa Gilleleje den Hands Hustrue Maren Peders Datter i følge samme Skiftte tilfaldene Arv som ligeleedes i Boen er indestaaende 15, 0, 8 3/5*

Boets samlede formue var på 248 Rdl. 5 Mrk. 3 Sk., medens udgælden kun var på Rdl. 95. 5 Mrk. 0 Sk. – så der var et pænt overskud til arvingerne

473. Karen Holgersdatter, død 26-MAR-1762 Gilleleje sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt. Viet (1) Mogens Pedersen, barn Peder Mogensen.

Karen var først gift med *Mogens Pedersen*, med hvem hun fik sønnen *Peder*. Ægtefællen *Mogens* må være død inden 1733, hvor *Karen* får børn med sin ægtefælle nr. 2. Sønnen *Peder* var død før skiftet efter *Karen* i 1762.

Der afholdtes skifte¹ efter *Peder Andersens tilforn afdøde hustru Karen Holgersdatter som boede og Døde paa Gilleley den 26 marts 1762:*



Gilleleje Kirke

Imellem Enkemanden Peder Andersen paa den Eene og den afdødes Efterladte Børn, Nemlig: Peder Mogensen aflagt udi den afdødes forrige Ægteskab med Mogens Pedersen, som er død og har efterladt sig 2 Børn, nemlig: Mogens Pedersen 12 aar gl. og Svend Pedersen, 10 aar gl, begge opholdende sig hos Moderen Peder Mogensens enke i Gilleleye, samt den afdødes udi sidste Ægteskab med Peder Andersen er avled 2de Børn, nemlig: Maren 28 aar gift med Svend Pedersen paa

¹ Kronborg Amtstues Skifteprotokol 1757 - 1765. side 412

Hornebech og Mogens Pedersen 26 aar boende paa Hornebech alle paa den anden Side.

474. Svend Nielsen, Kromand og Fisker, født omk 1662, død 1742 Hornbæk, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 18-NOV-1742 Tikøb sogn. Viet (1) omk 1695 Karen Pedersdatter, børn: Pernille Svendsdatter født 1696, Ingeborg Svendsdatter¹, Peder Svendsen døbt 26-APR-1705, Else Svendsdatter døbt 19-DEC-1706², Ide Svendsdatter døbt 10-MAR-1709, Jens Svendsen døbt 25-MAJ-1711. Viet (2) omk 1717 Bente Pedersdatter, børn: Dødfødt dreng født FEB-1718³, Cornelius Svendsen døbt 30-APR-1719, Karen Svendsdatter døbt 02-FEB-1721⁴, Johanne Marie Svendsdatter døbt 07-MAR-1723, Pernille Svendsdatter døbt 15-FEB-1728, Bente Svendsdatter døbt 07-SEP-1732 (ane 237), Ellen Svendsdatter døbt 08-FEB-1733⁵.

De ældste kirkebøger fra Hornbæk og Tikøb sogne er mange steder ulæselige – ikke så meget på grund af tidens tand som på grund af præsters ulæselige håndskrifter.

Svend var Kroemand paa Hornbeck, men i skiftet efter ham står også 3 fiskebåde og diverse fiskeredskaber, så han har tilsyneladende også beskæftiget sig med fiskeri. Omkring 1695 blev han gift med Karen Pedersdatter og parret fik mindst 6 børn. Karen døde i 1716 og ved begravelsen, at Karen da var 46 år, hvorfor hun må være født omk 1670.

Der blev holdt skifte⁶ efter Karen: *Anno 1716 d. 26 novembr. mødte Kongl. Mayts. Amtsforvalter over Cronborg Amt Lorents Juhl at ville holde skifte og deeling paa Hornbeck eftter Svend Nielsen kroemand ibid⁷. hans afdøde hustrue Karen Pedersdatter. Imellem bem⁸. Svend Nielsen og begge deres tilsammen auflede 5 børn 2 sønner og 3 døtttere neml.*

*Peder Svendsen 12 aar
Jens Svendsen 5 aar
Pernille Svendsdatter 20 aar
Ingeborg Svendsdatter 14 aar
Ide Svendsdatte 7 aar*

¹ Død inden skiftet efter faderen 15-DEC-1742
² Død inden skiftet efter moderen 26-NOV-1716
³ Begravet 20-FEB-1718 Hornbæk sogn
⁴ Død inden skiftet efter faderen 15-DEC-1742
⁵ Død inden skiftet efter faderen 15-DEC-1742
⁶ Kronborg Amtstues Skifteprotokol 1712-1721, side 274
⁷ *ibid.* = sammesteds (Hornbeck)
⁸ *bemt.* = bemeldte = tidligere nævnte

Vurderings mændene vare sognefogden Hendrich Seyer i Borsholm (og) Simon Madsen ibid. og som faderen Svend Nielsen erbød sig af faderlig kierlighed til sine børn at ville give dennem til deeling udi alt 140 sld¹. Som er paa een broderlod 40 sld og paa hver søsterlod 20 sld. Som han forsikrede var langt mere en de ville tilkomme ved vurdering og som skifteforvaltere godkendte. Skiftet sluttet uden kreditor opgørelse.

Svend blev gift anden gang omk 1717 med Bente Pedersdatter, men hvem han fik mindst 7 børn. Svend døde i 1742 og blev 26. p. Trinit. begravet paa Hornbek, den brave Mand Sven Kromand (80 Aar). Af skiftet² efter ham sés, at kun 8, af de i alt 13 børn, han fik med sine to hustruer, overlevede ham!

Den 15-DEC-1742 Blev efter foregaaende tillysning til Cronborg Districts Bircheting, fortaget lovlig Skifte og Deling efter afg³. Svend Nielsen, som boede og døde paa Hornebeck, imellem Enken Bente Pedersdatter med laugværge Rasmus Knudsen paa Hornebeck paa den Eene og den Sl. Mands efterlatte Børn som ere:

- 1. Peder Svendsen bor ibid. selv møndig*
- 2. Jens Svendsen bor ibid., selv Møndig*
- 3. Cornelius Svendsen ligeledes*
- 4. Pernelle Svendsdatter gift med Lars Povelsen ibid.*
- 5. Ingeborg Svendsdatter som boede og døde paa Hornebeck og efterladt sig 2 Børn a. Lars Olsen, 13 aar og b. Karen Olsdatter, 15 aar de 2 Børns Formynder er deres Fader Ole Andersen paa Hornebeck*
- 6. Ide Svendsdatter gift med Povel Nielsen ibid.*
- 7. Johanne Marie Svendsdatter, 18 aar*
- 8. Pernille Svendsdatter, 15 aar og*
- 9. Bente Svendsdatter, 13 aar (burde kun være 10 år).*

De 3 yngste Børns Formynderskab paatog Enken med laugværge sig at forestaa, Thi blev beskicket som Deris tilsuinsformynder Deris Broder forbemte⁴ Peder Svendsen i Hornebeck.

Ved skiftet blev fremlagt og oplæst dend i Sterfboet d. 21 novembr. sidst holdte registrerings og vurderings forretning:

Ao. 1742 d. 21 novembr. møtte Kongl. Mayts. regiments skriver Otto Christian Rasch ved fuldmægtig Lars Marchuessen i afg. Svend Niensens boe af Horne-

¹ Sdl. = Sletdaler. Én sletdaler (Sdl) = 4 mark (Mk) = 64 skilling (Sk)

² Kronborg Amtstues Skifteprotokol 1741-1745, side 148

³ afg. = afgangen = afgået = afdød

⁴ forbemte = foran meddelte = tidligere meddelte

bech for at tage under vedbørlig registrering og vurdering hans efterladte formue ved hvilken forretning var tilstæde Enken Bente Pedersdatter med tiltagen laugverge Rasmus Knudsen af Hornebech og dend Sal. mands børn Naunl.

- 1) Pernille Svendsdatter paa hendes veigne hendes mand Lars Povelsen *ibid.*
- 2) Ingeborg Svendsdatter død thi var tilstæde paa hendes 2de børns veigne hendes efterladte mand Ole Andersen *ibid.*
- 3) Peder Svendsen
- 4) Ide Svendsdatter mand Povel Nielsen *ibid.*
- 5) Jens Svendsen
- 6) Cornelius Svendsen
og paa de 3de umyndige børns veigne var tilstæde Sonne Andersen paa Hornebech.

Som vidnere og vurderings mænd var ved forretningen tilstæde Lars Olsen i Bidstrup, Niels Jensen i Borsholm Hvor da blev forrettet som følger.

Reede penge fandtes i boet 16,0,0¹
Povel Nielsen i Hornebech møtte og tilstod
at være skyldig til stervboet laante penge 24,0,0
Jens Svendsen ligesaa 7,5,8
Niels Christensen *ibid.* 1,1,4
Peder Skrædder 3,0,0
Isack Iversen *ibid.* 0,2,0
Fiskeedskab
12 silde mandser a 3 mk. 6sk. 6,4,0
12 dito a 2 mk. 4sk. 4,3
9 fløndergarn a 3 mk. er 3,0,0
6 dito 4,4,0
silderedskab og behør for 14,1,0
noget gl. toug værk 1,1,8
1 fiske ruuse 0,2,0
4 silde næringer² 2,4,0
2 macrelgarn³ 0,5,0
7 torske garn 4,4,0
1 dræge⁴ 1,0,0
1 stor baad 13,2,0
1 dito 24,0,0
1 dito 13,2,0

¹ Beløbene er Rigsdaler, Mark og Skilling

² sildenæring = fintmasket fiskegarn til sildefangst

³ macrelgarn = fiskegarn til fangst af makreller

⁴ dræge = f.eks. at trække dræg langs havbunden for at fiske noget op

1 koe 8,0,0
1 brun hest 8,0,0
1 gl. dito 1,2,0
3 stk. faar 7,0,0
7 svin 5,2,0
10 td. sæd 10,0,0
Desuden fandtes indbo, som ikke er afskrevet
Summa boets formue ialt 314,0,2

Derimod befindes boet med følgende giæld og besværing beheftet

Huusets brøstfældighed efter taxation 16,0,0
Bortskyldig løn saa som til
Knud Pedersen 8,4,0
Anders Svendsen 8,20
Enken paastod til sin begravelse 20,0,0
Skiftets bekostning 10,3,2
Enken skyldte for mandens begravelse 7,3,0
Summa boets besvær 71,0,2

Bliver da til deeling imellem enken og arvingerne 243,0,0
Hvoraf enken tilkommer 121,3,0
og arvingerne lige saa meget neml. 121,3,0
Saaledes deelis imellem samtlige arvingerne neml.

1. Peder Svendsen 20,1,8
2. Jens Svendsen 20,1,8
3. Cornelius Svendsen 20,1,8
4. Pernille Svendsdatter 10,0,12
5. Ingeborg Svendsdatters søn Lars Olsen 6,4,8 og datteren Karen Olsdatter 3,2,4
6. Ide Svendsdatter 10,0,12
7. Johanne Marie Svendsdatter 10,0,12
enken tillagde hende af sit eget formedelst hendes svaghed 10,0,12 bliver hendes arvelod 20,0,8
8. Pernille Svendsdatter 10,0,12
9. Bente Svendsdatter 10,0,12

Hvad nu disse arvelodder angaar da lovede enken med laugværge nu straxen at betale de 3de sønner deres arveparter i reede penge hvormed de og er fornøyet og som deris formyndere og laugværger som alle møndige ved skiftet er tilstæde bliver de tilholt arven straxen at annamme¹, som og skeete at de samme

¹ *annamme* = at få eller modtage

arvelodder nu antog mens hvordan gaar de 3de ugifte datters tilskreven arvelodder da forbliver samme i boet under enkens og laugværgens formynderskab. Enken som fremdeles beholder huuset til anboelse lover med laugværge at betale kreditorene. Skiftet sluttet.

475. Bente Pedersdatter, død eft 15-DEC-1742.

Bente fødte i ægteskabet deres første barn i FEB-1780 – men *Sexagesima* samme år: *Svend Nielsens Hustru fra Hornbech forløst med et dødfødt drengebarn, der i dag (20-FEB) blev begravet.*

Ægteparrets førstfødte pige *Karen* er sikkert opkaldt efter *Svend Nielsens* første hustru af samme navn.

Ved bodelingen efter ægtefællen *Svend* i 1742 får datteren *Johanne Marie* flere penge end sine søstre; det skete ved, at *Bente* gav datteren en del af sin egen arv *formedelst hendes svaghed*. Vi véd ikke hvori denne *svaghed* bestod, men på en gaveliste til *Hornbæk Kirke* i 1739-40 står¹, at der til Kirken er betalt *16 Skilling for Johanne Marie Svendsdatter i hendes Svaghed!* Beløbet er vel indbetalt i håbet om at opnå lindring eller helbredelse?

476. Øhn Jensen, Gårdmand, født omk 1693, død 1772 Hornbæk, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 16-FEB-1772 Tikøb sogn. Viet *Karen Nielsdatter*, børn: *Svend Øhnsen* døbt 26-MAR-1721, *Jens Øhnsen* døbt 30-APR-1724 Hornbæk, *Ole Øhnsen* døbt 19-FEB-1730 (ane 238).

Siden 1725 har *Øhn* boet i et hus i Hornbæk, som han i 1737 fæstede²: *Hornbech Ynd Jensen tilholt at fæste det Huus no. 10 med tilliggende hartkorn 1 skp. 1 alb. som han nu 12 aars tid ufæst har beboet - Bygningen er 6 fag.*



Hornbæk Kirke

I *Oedkers Efterretninger* 1771 for Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt ses *Enkemand efter 1. ægteskab Øng Jensen* (79 år og) *opholdes af sine Børn*. Det nævnes, at han da havde været enkemand i 4 år.

Øhn døde i 1772 og blev begravet: *Dom Septuagesima paa Hornbek Ynn Jensen 79 aar gammel* – altså født omk 1693.

¹ Kilde: *Holbækegnen* nr. 10, oktober 1987, udgivet af Holbækegnens Historiske Forening

² Kilde: Frederiksborg-Kronborg Amter, 1737 - Hornbæk.

477. Karen Nielsdatter, død 1766 Hornbæk, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 12-OKT-1766 Tikøb sogn. Viet (1) Niels Nielsen, børn: Thore Nielsdatter døbt 18-SEP-1707, Inger Nielsdatter døbt 18-SEP-1709, Erik Nielsen døbt 11-FEB-1714 begravet¹.

Hun var først gift med *Niels Nielsen*, med hvem hun havde tre børn. Han må være død inden 1721, hvor *Karen* får barn med sin anden ægtemand.

Ved et skifte² i JAN-1766 efter *Karen*'s søn *Erik* af første ægteskab nævnes *Karen* som gift med *Ynd Jensen paa Hornebeck gmd.* Sønnen *Erik* var gift, men barnløs, hvorfor hans mor også arvede: *Moderen Karen Nielsdatter tilkommer Rdl. 20 Mrk. 1 og Sk. 14 11/12.* Samme beløb fik arvede *Erik*'s 2 helsøstre og 3 halvbrødre.

Karen selv døde i 1766, og begravelsen er indført i Tikøb Kirkebog: *Dom 20 p Trin.: Død paa Hornbek Ynns Hustru.*

478. Christopher Iversen, Fisker, født omk 1702, død eft 1771 Hornbæk, Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt. Viet *Bodil Knudsdatter*, børn: *Iver Christophersen* døbt 08-JUN-1727, *Johanne Christophersdatter* døbt 22-APR-1731, *Niels Christophersen* døbt 02-AUG-1733, *Birthe Christophersdatter* født omk 1738.

Han blev enkemand i 1755, og skiftet efter hustruen *Bodil* viste et nettooverskud på 28 Rigsdaler, 3 Mark, og 8 Skilling: *Hvoraf enkemanden tilfalder det ½ve som er 14 Rigsdaler 1 Mark og 12 Skilling.*

I Oedkers Efterretninger 1771 for Tikøb sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt ses *Fisker og Enkemand efter 1. ægteskab Christopher Ivertsen* (69 år). Det nævnes, at han da havde været enkemand i 16 år - og at han havde et uforsørgt barn?

479. Bodil Knudsdatter, død før før 24-NOV-1755 Hornbæk sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt.

Bodil døde i 1755, og der findes et skifte³ efter hende: *Anno 1755 dend 24de novembr. blev af velædle Hr. Regimentsskriver Plum ved fuldmægtig ieg underskreven Johan Friderich Lottrup efter forregaaende tillysning udi overværelse af velædle Hr. Birkedommer Jensen forretaget lovlig skifttes behandling efter ved døden afgangne Bodild Knudsdatter som var Christopher Iversens Hustrue paa*

¹ Begravet før 30-JAN-1766, hvilken dato der blev afholdt skifte efter *Erik Nielsen*

² Kronborg Amtstue Skifteprotokol 1765-73 fol. 37

³ Kronborg Amtstues Skifteprotokol 1749-57, fol. 708

Hornebeck imellem enkemanden paa dend eene og hands med dend afdøde udi ægteskabet sammen aufløde 4 børn og sande arfvinger der ere:

1 Søn Iver Christophersen boende paa Willingebæk
1 do Niels Christophersen 25 Aar hiemme hos Faderen
1 Datter Johanne gift med Ole Yndsen paa Hornebeck
1 do navnlig Birthe 17 Aar hiemme hos Faderen

Med formynder alle paa dend anden side hvilke ved denne forretning vare samtlig tilstæde saa var og overværende de 2de Dannemænd nemblig Lars Olsen i Bidstrup, Niels Jensen i Borsholm, Som denne boe strax efter dødsfaldet har registreret hvor da er forrefunden og passeret som følger.

1 baad med seil og fild behør	20, 4, 0
18 sillegarn	9, 0, 0
3 næringer (fintmasket fiskegarn)	1, 0, 0
16 flynder og torske garn	5, 4, 0
Diverse indbo (ikke medtaget hér)	
Summa Indtægt	59, 4, 1

Derimod boens giæld og besvær Angav Enkemanden at være skyldig som følger:

Jens Jensen i Steenstrup mødte og fordrede som blev tilstaaed	6, 4, 0
Kroemanden paa Hornebeck fordrede som blev tilstaaed	4, 4, 0
Peder Andersen paa Gilleleje lod fordre	1, 0, 0
Yndsen paa Hornebeck	0, 3, 0
Konens begravelse	7, 2, 8
Skiftets bekostning	3, 3, 6
Summa Udgift	31, 1, 6

Naar nu samme fradrages boens gandske formue erfahres at blive til deeling imellem enkemanden og arfvingerne

Hvoraaf enkemanden tilfalder det $\frac{1}{2}$ ve som er	14, 1, 12
Og arfvingerne resten der bliver følgende til hver	
Iver Christophersen myndig	4, 4, 9, $\frac{1}{3}$
Niels Christophersen do	4, 4, 9, $\frac{1}{3}$
Johanne gift med Olle Yndsen	2, 2, 4, $\frac{2}{3}$
Birthe Christophersdatter	2, 2, 4, $\frac{2}{3}$

De 3de første arfvinger som ere myndige lovede Enkemanden at udlevere hver sin lod imod vedbørlig¹ afkald, men dend yngste datters lod blev staaende i huuset

¹ vedbørlig = Retmæssig, i overensstemmelse med love og regler

hos broderen Niels Christophersen under opsigt af hendes fader føed værge¹ der og er sammesteds. Skiftet sluttet.

Enkemand Christopher fik altså halvdelen af boets overskud - den resterende del blev delt således, at de to sønner hver fik dobbelt så meget² som deres to søstre.

500. Søren Ibsen³, Gårdfæster, født omk 1682, død 1751 Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, begravet 19-FEB-1751 Esbønderup sogn. Viet 06-NOV-1707 Esbønderup sogn Maren Nielsdatter, børn: Bodil Sørensdatter døbt 09-AUG-1707⁴, Lars Sørensen døbt 21-OKT-1708⁵, Bodil Sørensdatter døbt 14-MAJ-1711, Birgitte Sørensdatter (tvilling) døbt 08-MAR-1716, Karen Sørensdatter (tvilling) døbt 08-MAR-1716⁶, Laurits Sørensen (tvilling) døbt 13-OKT-1720, Jeppe Sørensen (tvilling) døbt 13-OKT-1720⁷, Niels Sørensen døbt 17-MAR-1725 (ane 250).

Der er ikke kirkebøger fra Esbønderup sogn tidligere end 1700, men både *Søren* og *Maren* er rimeligvis født og døbt i sognet. *Søren* blev som 20-årig i 1702 *Landsoldat*, og det var han i ni år indtil 1711. Han var i 1707 blevet gift med *Maren*, der var en datter fra *Thorshøjgaard* i Villingerød: *DOM: 20 Trinit. blef Søren Ibsen og Maren Nielsdatter copulerede.*

I 1714 fæstede han *Agergaard*, der var gård nr. 8 i Villingerød. Indtil da havde han fæstet ½-delen af sin svigerfar, gamle *Niels Nielsens* gård, *Thorshøjgaard*, der var gård nr. 6 i Villingerød, men nu fik han altså sin egen hele gård. Ved Matriklen i 1684 havde gården et dyrket areal på 50 tønder land med et årligt udbytte på 9 Tdr. 0 Skp. 1 Fjk. og 2 Alb.

I 1718 havde *Agergaard* en størrelse på 59 fag⁸ og i 1755 angives gårdens størrelse til 61 fag. Om høstudbyttet på *Agergaard* véd vi intet, men i KrigsJORDEBOGEN er udsædens størrelse angivet til 10 Tdr. rug, 9 Tdr. byg, 6 Tdr. havre og 1/4 Tdr. boghvede. Regner vi med et høstudbytte på 2-3 fold og en skattebyrde på ca.

¹ *foed værge* = født værge = mandsperson der er værge i kraft af slægtskab med afdøde; f.eks. en far, bror o.l.

² Herfra kommer udtrykket at få eller give broderparten

³ Mange informationer om slægten fra Villingerød er givet af Slægtsforsker Frida Kristensen og Græsted Lokalhistoriske Forening

⁴ Begravet 14-AUG-1764: 6 dage gl.

⁵ Begravet 21-APR-1710: *ætatis et aar og 26 uger. Til Kirken betalt 1 Mark*

⁶ Begravet 15-NOV-1716 Esbønderup sogn: *Söfren Ibsöns Lidet barn begravet*

⁷ Præsten skriver 20-OKT = 13 p. Trinit. som dåbsdato for tvillingerne, men det skal være 20 p Trinit, der er den 13-OKT – så passer det også med indførslerne over og under tvillingernes dåb

⁸ Jvf. KrigsJORDEBOGEN. Et fag kunne variere i størrelse fra 1,6 m til 1,8 m

1 fold, så var der intet overskud at sælge - når næste års udsæd og mætning af folk og fæ skulle fraregnes.

Om husdyrholdet er kilderne mere meddelsomme. Dels har vi bo-registreringerne, og dels en samlet opstilling fra Krigsjørdebogen i 1718 (i sidst-nævnte er svin dog ikke optalt). For *Agergaard* sér tallene sådan ud:

- I 1700 havde gården 10 heste, 5 stude, 8 køer, 5 kvier, 1 får og 10 svin
- I 1718 havde gården 10 heste, 4 stude, 6 køer, 6 kvier, 14 får og 0 svin
- I 1751 havde gården 16 heste, 2 stude, 8 køer, 2 kvier, 2 får og 13 svin

Det relativt store antal heste skyldes en forordning fra 10-AUG-1695, der på-bød de kongelige fæstegårde - på størelse med dem i Villingerød - at have mindst 2 rideheste og 6 *Plovbest*¹. Desuden skulle der være mindst 2 stude, 3 køer, 6 får, 1 vogn, 1 plov og harve samt af sædekorn 16 Tdr. rug, 11 Tdr. byg og 8 Tdr. havre.. Disse hørte altså til gården og skulle være der, når en ny fæster trådte til - og de blev også ved skiftebehandlinger forud udtaget af boet.

Det er indlysende, at det store antal heste har betydet, at man ikke kunne have så meget kvæg på gårdene - foderet og staldpladsen strakte ikke til. Og netop op-fedning af stude, som var en vigtig salgsvare på den tid, var ellers en god ind-tægtskilde for fæsterne i Villingerød; specielt fordi deres jorde ikke var den bedste til jordavl, og derfor - som vi har sét, ikke kunne have korn i overskud til salg. Selvfølgelig havde de også fedekvæg, men det var i en begrænset målestok. Stu-dene solgte de til slagtere på markeder eller til forpagteren på *Esrom Ladegaard* - undertiden også til *Amtsforvalteren*.

Søren døde i 1751 og *Torsdagen 19 Febr. blev Sören Ipsen af Willingerød be-gravet i sin Alders 69de Aar, 4 Ugger og nogle Dage.*

Der blev afholdt skifte efter ham 11-MAJ-1751, og det giver os et lille indblik i familiens forhold, hvad de ydre rammer angår. Familien på *Agergaard* var bety-deligt mere velstående end familier på gårde af samme størrelse. Her var meget - ja, nærmest overflod - af alt. Så der blev 291 Rigsdaler til arvingerne. Halvdelen tilfaldt selvfølgelig enken *Maren*, men derudover forlangte hun at få en *Broder-lod*² af børnenes arv.

Hun havde ret til at kræve en broderlod også - selvom det sjældet blev brugt. Hvorfor satte hun dette krav? Frygtede hun, at der ikke ville blive sørget godt nok for hende i hendes aftægt? Eller var hun bjergsom³? Måske lå det til familien at

¹ *Plovbest* = heste eller stude at spænde for en plov

² *Broderlod* = en broderlod er dobbelt så stor som en "søsterlod"

³ bjergsom = en person, der skraber til sig

være bjergsom - for det var hendes søn *Niels Sørensen*, der var indblandet i arvestriden om en kobberkeddel på *Nyevangsgaard*.

501. Maren Nielsdatter, født omk 1695 Villingerød, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, død 1764, Villingerød, Esbønderup sogn, begravet 13-APR-1764 Esbønderup sogn.

Maren og Søren blev viet i NOV-1707 – men allerede 3 måneder inden ægteskabet, fødte *Maren* parrets første barn! Hun fik otte børn med *Søren* – bl.a. et hold drenge-tvillinger og et hold pige-tvillinger - men kun 5 af de 8 børn nåede voksenalderen. Datteren *Bodil* blev fæstekone på Havmosegaard og datteren *Birgitte* kom til Borsholm i Hornbæk sogn. Sønnen *Lars* blev *Kongens Kudsk i Kiøbenhafn*, *Jeppe* fæstede Rapholmshus ved Esrum og *Niels* overtog *Agergaard* efter moderen.

Ægtefællen *Søren* døde 1751 og efterlod sig en velkonsolideret gård, som enken *Maren* drev videre i godt 4 år, hvorefter hun i 1755 afstod gården til sønnen *Niels Sørensen* (ane 250).

Maren døde i 1764 og blev begravet på Esbønderup Kirkegård: *Søfren Ibsens Enke af Willingerød begravet. 2 Mark 1 sk(illing) bet(alt) til L Larsen (graveren?)* - der er ikke opgivet nogen alder ved begravelsen.

Som *Aftægtskone* havde *Maren* naturligvis ikke meget bohave. Men af hendes skifte af 05-MAR-1765 ses, at hun havde et væsentligt aktiv, nemlig 14 sølvskeer og et sølvbæger. Disse ting må *Maren* have anskaffet sig i sin enkestand, for de ses ikke i boopgørelsen efter ægtefællen *Søren* - eller var de bare *glemt*? *Marens* efterladte ting blev solgt på auktion, og sølvtøjet blev købt af sønnen *Niels Sørensen* for 35 Rigsdaler og 2 Mark - så sølvtøjet blev på gården.

502. Ole Larsen, Gårdfæster, født omk 1695, død 1749 Villingerød, Esbønderup sogn, begravet 03-DEC-1749 Esbønderup sogn. Viet 26-OKT-1716 Esbønderup sogn *Johanne Jensdatter*, børn: *Jens Olsen* døbt 10-OKT-1717¹, *Lars Olsen* døbt 05-MAR-1719², *Jens Olsen* døbt 09-NOV-1721, *Rasmus Olsen* døbt 30-JAN-1724, *Maren Olsdatter* født omk 1726, *Kirsten Olsdatter* døbt 06-MAR-1729 (ane 251), *Karen Olsdatter* døbt 18-NOV-1731.

Der er ikke kirkebøger fra Esbønderup sogn tidligere end 1700, men både *Ole* og *Johanne* er rimeligvis født og døbt i sognet. De blev viet i 1716 den 15. *May Oluf Larsen og Johanne Jens Datter Trolovede* - og den 25. *Oktobr. Copulerede* de.

¹ Begravet 31-OKT-1717 Esbønderup sogn: *20 dage gammel*

² Begravet 27-AUG-1730 Esbønderup sogn

Han og hustru *Johanne* fik 7 børn, hvoraf de 5 nåede voksenalderen. *Ole Larsen* overtog i 1716 fæstet af *Nyevangsgaard* efter sin svigerfar *Jens Rasmussen*.

Ole har bestemt ikke været egoistisk, for selvom der intet var at arve efter svigerfaderen, giver han sin svoger *Lars Jensen* - der er udenlands ved Militien¹ en *Stud eller andet af 10 Rigsdalers værdi når denne om Gud vil vender hjem fra Krigen*. Svogeren vendte hjem og fæstede hus nr. 1 i Villingørød ved *Dyremose* og blev altså husmand.

I 1718 havde *Nyevangsgaard* en størrelse på 54 fag², i 1750 angives gården at have 63 fag - men i 1771 kun 52 fag. De har vel næppe bygget til - for igen at rive ned? Eller har der være brand på gården?

Krigsjørdebogen fortæller også om *Gårdenes herligheder*, d.v.s. om græsningsmuligheder, høavl, skov og tørveskær. De 8 helgårde i Villingebæk skønnedes hver at kunne avle 10 læs god og 10 læs slet hø. Hver gård blev tillagt 1 Skp. 2 Fjd. i *Skovskylde*³. Deres muligheder for *Tørveskær*⁴ betegnes som ringe, så de må i årenes løb have slidt hårdt på *Dyremosen* og *Egemosen* i Troltdangs Vang; måske var tørvene også af en ringe kvalitet.

Vi véd intet om høstudbyttet på *Nyevangsgaard*, men i *Krigsjørdebogen* er udsædens størrelse angivet. Gårdene i Villingørød var på dette tidspunkt blevet egaliseret - altså deres jorde var gjort lige store målt i hartkorn - så udsædens størrelse var ens for alle de 8 helgårde i Villingørød. Tallene så således ud: 10 Tdr. rug, 9 Tdr. byg, 6 Tdr. havre og 1/4 Tdr. boghvede. Regner vi under normale vejrforhold med et høstudbytte på 2-3 fold og en skattebyrde på ca. 1 fold⁵, så var der intet overskud at sælge, når næste års udsæd og mætning af folk og fæ skulle fraregnes.

Om husdyrholdet er kilderne mere meddelssomme. Dels har vi bo registreringerne, og dels en samlet opstilling fra 1718-*Krigsjørdebogen* (i sidstnævnte er svin dog ikke optalt). For *Nyevangsgaard* sér tallene sådan ud:

- I 1718 havde gården 10 heste, 4 stude, 5 køer, 7 kvier, 14 får og 0 svin.
- I 1750 havde gården 12 heste, 0 stude, 5 køer, 3 kvier, 7 får og 4 svin.

Ole døde i 1749 og om *Onsdagen d. 3. December 1749 blev Ole Larsen Begravet*, og der holdtes skifte efter ham 20-MAR-1750. *Ole* må have været en dygtig

¹ Militien = militære stridskræfter

² Jvf. *Krigsjørdebogen*. Et fag kunne variere i størrelse fra 1,6 m til 1,8 m

³ *Skovskylde* = hvad der svares i skat af skov. tidligere beregnet ud fra det antal svin. der kunde holdes paa olden i den pågældende skov

⁴ *Tørveskær* = udskæring af tørv fra tørvemoser

⁵ Kilde: O.H. Larsen: *Landbrugets Historie og Statistik*

mand, for da han overtog gården, var der underskud på regnskabet, men da han døde, var der et overskud til arvingerne på 114 Rigsdaler - hvoraf *Enken Johanne* fik halvdelen.

Når man læser boopgørelsen får man indtryk af, at det har været et velstående hjem, men da opgørelsen fylder 3½ tætskrevne sider, er den ikke medtaget hér. I skiftet får vi også at vide, hvilke kornsorter, og hvor meget af hver, han brugte til tilsåning af sine agre: 16 Tdr. Rug, 12 Tdr. Byg og 8 Tdr. Havre. Boghvede er ikke nævnt, men det har han sikkert også dyrket, for det gjorde alle bønder i Nord-sjælland dengang.

503. Johanne Jensdatter, Gårdfæster, født omk 1694 Villingerød, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, død 1771 Esbønderup sogn, begravet 01-DEC-1771 Esbønderup sogn.

Johanne blev født omk 1694 på Nyevangsgaard i Villingerød, og bode på gården hele sit liv. Efter Ole's død fortsatte hustru *Johanne* fæstet af Nyevangsgaard i 6 år, hvorefter den yngste datter *Karen* og hendes mand *Peder Hansen* overtog halvdelen af gården i 1755. Allerede året efter overtog det unge par hele *Nyevangsgaard*.

Hun døde i 1771 og blev begravet 01-DEC samme år: *Johanne Jensdatter af Willingerød - 77 Aar*. Og så opstod en 4-år lang arvestrid før skiftet kunne afsluttes. Sønnen *Niels Olsen* og svigersønnen *Niels Sørensen* beskyldte svigersøn *Peder Hansen* for at have tilegnet sig kedlen. Omsider dukkede kobberkedlen op, men desværre oplyses det ikke, hvor den havde *gemt* sig i de fem år. Der blev nu ikke meget at arve, godt 1 Rigsdaler til sønnen og ca. ½ Rigsdaler til hver af døtrene. Så enken *Johanne* har øjensynligt brugt godt af de 57 Rigsdaler hun arvede efter manden *Ole*, og det var måske meget fornuftigt - der sér jo ikke ud til at have været de bedste relationer i den familie.

Skiftet efter Johanne påbegyndtes 24-NOV-1772, men p.g.a. den forsvundne kobberkedel, kunne skiftet først afsluttes 24-DEC-1776.

504. Jørgen Rasmussen, født omk 1675, Asminderød sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, død 1747 Asminderød sogn, begravet 05-FEB-1747. Viet 30-NOV-1704 Asminderød sogn Inger Jørgensdatter, børn: Anne Jørgensdatter født omk 1705, Johanne Jørgensdatter døbt 25-SEP-1707, Peder Jørgensen døbt 08-FEB-1711¹, Jørgen Jørgensen døbt 29-SEP-1713², Jørgen Jørgensen døbt 17-FEB-1715 (ane 252).

¹ Begravet 18-AUG-1728 Asminderød sogn: 17 Aar, 6 Maaneder, 2 Uger og nogle dage gammel

² Begravet 22-OKT-1713 Asminderød sogn: som var 2 Ugger og 6 Dage gammel

Jørgen er født omk 1675¹ i Søholm, der ligger i Asminderød sogn, og hans forældre var *Rasmus Olofsen* (Olsen) og *Maren Nielsdatter*. Han blev i 1704 gift med Inger Jørgensdatter: *Dom: 18. post Trin: sc², d 21 Sept: blefve Jørgen Rasmus och Inger Jørgensdaatter i Øfverste Torp trolofuede. Forlofverne ere: Rasmus Olsen i Søeholm ochn Olsen i dauglyche. Dom: 1. Advent: sc. d 30. Novembr. blefve Jørgen Rasmus och Inger Jørgensdaatter copulerede.*

Han døde i 1747 og begravedes fra Asminderød Kirke: *Dom: Sexagesima: Jørgen Jørgensens Fad(er) Jørgen Rasmussen fra Øv. Torp gl 72 Aar havde Kl(=klokker). Der blev betalt for ringning med kirkeklokkerne.*

505. Inger Jørgensdatter, født omk 1675, død 1739 Øvre Torp, Asminderød sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 05-APR-1739 Asminderød sogn.

Inger døde i 1739 og begravedes: *Dom. 1. P. Pascha, Die 5. april 1739 Jørgen Rasmussen i Øverste Torp hans Hustru N: Inger Jørgensdaatter blev begravet 64 Aar ringere end 12 Ugger gammel.*

736. Oluf Jespersen³, Gårdfæster. Viet Anne Rasmusdatter, børn: Jesper Olufsen (ane 368), Ellen Olufsdatter, Hans Olufsen, Anna Olufsdatter, Helene Olufsdatter.

En meget stor del af de langelandske kirkebøger er gået tabt ved indebrande i præstegårdene i Stoense Snøde og Tranekær sogne.

Han blev gift med *Anne Rasmusdatter*, og parret fik 5 børn. De fæstede en gård i Korsebølle i Tranekær sogn, der hørte under *Nedergaard Gods*. *Oluf Jespersen* og *Anne Rasmusdatter* er forældre til *Jesper Olufsen* (ane 368) - og Oluf er tillige bror til gårdmand *Knud Jespersen* i gård nr. 13 *Bukkegaarden*.

Anne's bror *Laus Rasmussen* var gift første gang med en søster til Oluf – så der var tale om et dobbelt svogerskab!

737. Anne Rasmusdatter, død før 09-MAR-1731. Viet (2) Niels Andersen, barn: Kirsten Nielsdatter.

Anne døde før 09-MAR-1731, idet hun denne dato nævnes død ved skifte⁴ efter hendes bror Rasmus Rasmussen.

¹ Kilde: Fredensborg-Humlebæk Lokalhistoriske Arkiv, Kaj Strandbergs Kartotek

² *sc* = scilicet = nemlig

³ Kilder: Mona Kristensen, Lejbølle i Tullebølle og Nordlangelands Lokalarkiv

⁴ Nedergård Gods Skifteprotokol 1720-1747, bog I, side 332

744. Søren Andersen¹, død eft 24-APR-1719 Snøde sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt. Viet Ukendt fru Søren Anderssen, børn: Christen Sørensen (ane 372), Karen Sørensdatter født omk 1663.

Det meste af Lille Snøde by og dens gårde blev lagt øde i forbindelse med svenskekrigene, og byen var endnu ikke opbygget i 1682. *Søren Andersen* blev den første, der kom til at bo på den nye gård omk 1683, hvor hartkornet blev sat til 3.5.0.1.. Gården har i dag matr. nr. 5a i Lille Snøde.

I 1698 sés *Søren Andersen* på gården med datteren *Karen* og tjenestedrengen *Jens Rasmussen*.

Søren levede ved begravelsen af sin for os ukendte hustru, der 1719 blev begravet i Snøde sogn.

745. Ukendt fru Søren Andersen, død 1719 Snøde sogn, Langelands Nørre hrd, Svendborg amt, begravet 24-APR-1719 Snøde sogn.

De gamle kirkebøger for Snøde sogn brændte sammen med præstegården i 1883. Dog findes særlige begravelseslister for årene 1718-1720, hvilket skyldes, at staten (Kongen) for at finansiere krigen mod Sverige havde lagt skat på egekirker. I en sådan *Fortegnelse paa ligkister som ere indsatte i Snøde og Staaense kirkegaarde i Aar 1719* (sés): *d. 24 April Begrof vi Søfren Andersens Hustru af Lille Snøde i en fyr kiste.*

778/780. Ernst Petersen Voetmann², Kådner³ og Gartner, født omk 1652 Ketting sogn, Als Sønder hrd, Sønderborg amt, død 1714 Notmark sogn, Als Søndre hrd, Sønderborg amt, begravet 14-NOV-1714 Notmark sogn. Viet Mette Hansdatter Voetmann, børn: Peter Voetmann født omk 1680, Ewert Voetmann født omk 1683, Anna Dorthea Voetmann født omk 1686 (ane 389), Christian Voetmann født omk 1688 (ane 390), Gjertrud Voetmann døbt 28-MAR.1689, Hans Voetmann døbt 10-JUN-1694 (tvilling), Jørgen Voetmann døbt 10-JUN-1694 (tvilling), Hans Jørgen Voetmann født omk 1695, Anna Ernstatter Voetmann døbt 12-OKT-1697.

Ernst og hustru *Mette* var fætter og kusine – idet de begge havde *Ewert Voetmann* som farfar! Ernst var søn af farfaderens søn *Peter* – mens *Mette* var datter af farfaderens søn *Hans*.

¹ Kilder: Mona Kristensen, Lejbølle i Tullebølle og Nordlangelands Lokalkiv

² Viden om Voetmann-slægten er hentet fra Niels Ravn: *Gamle Slægter i Rye Sogn*, 1969 samt Børge Fogsgaard, www.fogsgaard.org

³ Kådner = Kaadner = Gammel sønderjysk betegnelse for en *Boelsmand* = *Husmand*

Ægteparret fik 9 børn, der alle ménes alle døbt i Notmark sogn, hvor kirkebogen først er ført fra året 1688.

Ernst omtales først i en gammel *Tiendeliste*¹ fra 1703. Han omtales dér som *Kaadner* og *Gartner* i Notmark sogn på Als. Der er grund til at formode, at han også har været gartner på *Godset Rumohrsgaard* på Als.

Han døde i 1714 og begravedes *d: 14 9br* (november) *Ernst Woetman i Nottmark*.



Ketting Kirke

Han var den første i den *Voetmann'ske* slægt, der fik navnet *Ernst* – senere forekommer det mange gange i slægten. Forklaringen er den, at ingen familie i det Augustenborg'ske område undlod at opkalde en søn efter *Hertug Ernst Günther af Augustenborg* (1609-1689), som også var ejer af *Rumohrsgaard*.

779/781. Mette Hansdatter Voetmann, født 1662 Padholm, Notmark sogn, Als Søndre hrd, Sønderborg amt, døbt 21-SEP-1662 Notmark sogn, død 1721 Notmark sogn, begravet 11-JUN-1721 Notmark sogn.

Mette døde i 1721 og blev begravet fra Notmark Kirke som *Mette Ernstes den 11 junij*.

780. Ernst Petersen Voetmann – samme som ane 778/780

781. Mette Hansdatter Voetmann – samme som ane 779/781

800. Søren Due², død 1691 Dallerup, Tyrsted sogn, Hatting hrd, Vejle amt, begravet 03-APR-1691 Tyrsted sogn. Viet Ukendt fru Søren Due, barn: Knud Sørensen Due født omk 1671.

Han boede i Dallerup i Tyrsted sogn, hvor han også døde i 1691 og *d: 3 Apr ♀*³ *post Dnca Judica: Søren Due af Dallerup begravet*.

801. Ukendt fru Søren Due.

¹ *Tiendeliste* = liste over årlig afgift i form af naturalier eller penge

² Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*, udgivet i 1977, har leveret mange oplysninger om slægterne *Due* og *Bie*

³ ♀ = Et symbol for ugedagen fredag (i kirkebøgerne kan ses symboler for alle ugedage)

806. Bent Sørensen, født omk 1659 Skjold sogn, Bjerre hrd, Vejle amt, død før 26-APR- 1712. Viet 24-JUL-1687 Tamdrup sogn Anne Nielsdatter Kørup, børn: Birgitte Bentsdatter døbt 05-JUN-1688 (ane 403), Mette Bentsdatter døbt 30-JAN-1690¹, Søren Bentsen døbt 16-FEB-1691, Niels Bentsen døbt 02-JAN-1694², NN barn døbt 22-NOV-1696³, Christen Bentsen (tvilling) døbt 21-OKT-1703, Ane Cathrine Bentsdatter (tvilling) døbt 21-OKT-1703.

Bent fæster⁴ 24-MAR-1665 halvdelen af sin far *Søren Thomsens* gård i Skjold.

Han og Anne blev gift i 1687: *Eodem die (08-JUN) Troelofvede Niels Nielssens Daatter aff Kiørup noe Anne Nielsdaatter, till Den Ung Karll Bendt Søffrens. af Schiolde. Og Dom: Nona (9.) post Trin: Copulerede I Tambdrup Kir(c)he Bendt Søffrensens aff Schiolde till Anne Nielsd: i Kiørup obt: 4 thaleros simplices*⁵.

Efter Bent's død fortsætter enken Anne fæstet af gården.

807. Anne Nielsdatter Kørup, født omk 1666 Skjold sogn, Bjerre hrd, Vejle amt, død eft 10-FEB-1724 Skjold sogn.

Anne Nielsdatters tilnavn *Kørup* er formentlig stednavnet *Kørup*, der ligger i Tamdrup sogn og hvor parret også bliver copuleret.

Efter ægtefællens Bent's død fortsatte Anne fæstet af gården. Hun har formentlig overtaget fæstet af begge ½-gårde, idet sønnen *Niels* den 26-APR-1712, fæster ½-delen af sin mor *Bent Sørensens Enke Annes gaard* i Skjold - mens den anden søn, *Christen* den 10-FEB-1724 fæster sin mor *Bent Sørensens Enke Annes ½-gaard i Skjold*.

Da sønnen *Christen* døde i 1730 overtog hans bror *Niels* fæstet⁶ af dennes ½-gård således, at *Niels* fæstede begge ½-gårde.

816. Niels Jensen⁷, Selvejerbonde, født omk 1650 Store Dalby sogn, Hatting hrd, Vejle amt, død 18-MAJ-1691 Store Dalby sogn, begravet 26-MAJ-1691 Store Dalby sogn. Viet 02-JUL-1685 Store Dalby Lene Andersdatter, børn: Appelone Nielsdatter døbt OKT-1687, Jens Nielsen døbt 18-DEC-1689, Niels Nielsen Bie døbt 01-JAN 1692 (ane 408).

¹ Begravet 15-FEB-1690 Skjold sogn

² Hjemmedøbt denne dato – og født dagen før

³ Hverken barnets navn eller køn er noteret i kirkebogen

⁴ Horsens Hospitals Fæsteprotokol 1665-1734 C 653-54, nr. 1, (fb) side 2

⁵ *obt: 4 thaleros simplices* = modtog 4 slettedaler

⁶ Horsens Hospitals Fæsteprotokol 1665-1734, C 653-54, nr. 104, 1730 side 74

⁷ Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*, udg. 1977

Niels Jensen var selvejerbonde i Store Dalby sogn, og blev i samme sogn trolovet med *Lene Andersdatter* 04-FEB-1685 og copuleret 02-JUL samme år.

Han døde i 1691 og *d: 26 Maji begrafen Niels Jensen i Dalby, som døde 18 Maji til forn.*

817. Lene Andersdatter, født omk 1660 Stauenbjerggaard, Store Dalby sogn, Hatting hrd, Vejle amt, død omk 1727 Store Dalby sogn. Viet (2) 14-AUG-1694 Store Dalby sogn Peder Christensen Bie, børn: Kirsten Pedersdatter døbt 25-APR-1697, Olifa Pedersdatter født 1701.

Lene blev enke efter sit første ægteskab i 1691, og tre år senere blev hun gift igen. Trolovet den 04-APR-1694 og viet 14-AUG samme år: Lene Andersdatter og Peder Christensen Bie – som blev ophavsmand til Bie-slægtens navn!

Hun døde omk 1727, men der er en lakune i kirkebogen for Store Dalby sogn i perioden 1727-1730.

818. Søren Pedersen, født omk 1650 Store Dalby sogn, Hatting hrd, Vejle amt, død 1718 Store Dalby sogn, begravet 19-JUN-1718 Store Dalby sogn. Viet 14-JUN-1696 Store Dalby sogn Maren NN, barn: Mette Sørensdatter døbt 26-MAJ-1697 (Ane 409).

Trolovelse og vielse mellem *Søren* og *Maren* er indført i Store Dalby sogns kirkebog for perioden 1682-1727. Imidlertid er kirkebogen i en så elendig forfatning, at kun følgened kan læses: *1696 Januarii trolofet Sø....af dalby och Maren (dat)ter i N. Aldum, som (vi)ede domin: 1. Trinit: 14 jun:* Selv om deres navne og trolovelsesdagen ikke ses tydeligt, er der ikke tvivl om, at der er tale om *Søren Pedersen* og *Maren NN*, der bliver viet hér.

Søren døde 1718 og *Dom: 1 post Trinit: begraf Søren Pedersen i dalbye.*

819. Maren NN, død 1701 Store Dalby sogn, Hatting hrd, Vejle amt, begravet 27-JUL-1701 Store Dalby sogn.

Maren døde i 1701 og hendes begravelse er indført i kirkebogen således: *d: 27 julij begrafven Sørens kone i dalbye, som døde i ?*

Både ved vielsen i 1696 og *Maren's* begravelse i 1701 er hendes efternavn ulæseligt, men det ménes at være *Nielsdatter*, idet hun formodes at være en datter af *Niels Terkelsen* i Nr. Aldum.

880. Peder Ovesen, født omk 1653, død 1726 Kolt sogn, Ning hrd, Århus amt, begravet 19-MAJ-1726. Viet før 18-NOV-1683 Maren Lauridsdatter, børn: Karen Pedersdatter, Maren Pedersdatter, Anne Pedersdatter døbt 06-APR-1684, Ove Pedersen døbt 06-NOV-1687¹, Ove Pedersen døbt 02-JUN-1689 (ane 440), Maren Pedersdatter døbt 06-MAR-1692, Laurs Pedersen døbt 02-SEP-1694, Laurids Pedersen døbt 15-JAN-1699², Kirsten Pedersdatter døbt 06-MAR-1701³, Jens Pedersen (tvilling) døbt 09-APR-1702, Rasmus Pedersen (tvilling) døbt 09-APR-1702⁴, Rasmus Pedersen døbt 15-AUG-1706⁵.

Alle børn er døbt i Kolt sogn, og *Peder Ovesen* og *Maren Lauridsdatter* er sikkert også gift i sognet. Deres vielse må have fundet sted før 18-NOV-1683, hvor kirkebøgerne i Kolt sogn starter. De fik mindst 12 børn sammen, hvoraf der er fundet døbsdatoer på de 10 i Kolt sogn. Døtrene *Maren* og *Karen*, som ikke er fundet døbt, nævnes sammen med deres mor i et skifte i 1721, men deres placering i børnerækken kendes ikke. De kan meget vel være de ældste børn i rækken og født inden kirkebogen starter.

Peder døde i 1726, og *Dom: Cantate blef Peder ovesen af Kolt begrafvet i Kolt Kircke: gaard gl: 73 Aar.*

881. Maren Lauridsdatter, født omk 1664, død 1721 Kolt sogn, Ning hrd, Århus amt, begravet 16-MAR-1721 Kolt sogn.

Blandt de 12 børn, *Peder* og *Maren* fik, var et drenge-tvillingepar hvoraf den ene dog døde allerede 12 uger efter fødslen. Mange af børnene døde som små og unge - og kun 4 af de 12 børn overlevede deres mor, der døde 1721 som 57-årig!

Maren døde fem år før sin ægtemand *Peder*, og blev begravet i *Dom: Oculi blef Peder Ovesens hustru af Kolt N. Maren Lauridsdatter begravet i Kolt Kircke=gaard gl. 57 Aar.*

Blot halvanden måned efter Marens død døde hendes halvbroder Mikkell Lauridsen, og der findes et skifte efter ham, der tydeligt viser Marens hel- og halvsøskende:

Skifte⁶ efter afdøde *Mikkell Lauridsen* i Enslev: Enken Maren Mikkelsdatter og lavværge bror Søren Mikkelsen i Viby. Arvinger: Mor *Anne Mikkelsdatter* og lav-

¹ Begravet Kolt sogn 29-APR-1688: 28 uger gl. (uden navn)

² Begravet Kolt sogn 14-JUN-1716: 17 Aar, 5 Maneder og 8 dage gl.

³ Begravet Kolt sogn 16-MAJ-1701: *Peder offves barn I Kolt 11 U 3 d.* (uden navn)

⁴ Begravet Kolt sogn 24-JUN-1702: 12 Uger 2 dage gl. (uden navn)

⁵ Ménes død før 31-MAJ-1721, da han ikke er nævnt i skifte af denne dato

⁶ Constantinsborg gods Skifteprotokol 1719-1741, den 31.5.1721, side 15B

værge Mikkel Olufsen i Enslev: Søskende Anne Lauridsdatter g.m. Niels Vesten i Viby, Kirsten Lauridsdatter g.m. Mads Rasmussen i Ingerslev, Kirsten Lauridsdatter g.m. Jens Mortensen i Enslev, Gertrud Lauridsdatter g.m. Jørgen Nielsen i Jeksen, halvsøskende *Maren Lauridsdatter, død, var g.m. Peder Ovesen i Kolt. 4B(ørn): Maren g.m. Thomas Trov under oberst Grabows regiment, Karen g.m. Anders Knudsen i Kolt, Maren, Jens, Kirsten Lauridsdatter g.m. Iver Mikkelsen i Edslev, Karen Lauridsdatter g.m. Jens Nielsen i Jeksen.*

1002. Niels Larsen¹, Gårdfæster født omk 1658 Villingerød, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, død 1729 Villingerød, Esbønderup sogn, begravet 23-DEC-1729 Esbønderup sogn. Viet Anne Olsdatter, børn: Maren Nielsdatter født omk 1695 (ane 501), Lars Nielsen født omk 1696², Margrethe Nielsdatter født før 1700, Oluf Nielsen døbt 24-JUN-1700, Berete Nielsdatter døbt 16-OKT-1701, Karen Nielsdatter døbt 18-MAR-1705.

Niels blev født mellem 1655 og 1660 på *Hellebjerggaard* i Villingerød. Han blev kaldt *gamle Niels Larsen*, fordi der i Villingerød samtidigt levede en *ung Niels Larsen*.

I 1681 ses han som fæster af *Thorshøjgaard*, og visse ting tyder på, at han blev gift med sin forgængers datter. I så fald må hun være død ret hurtigt efter uden at efterlade sig børn - måske i barselsseng, som det ofte skete dengang.

Niels var 1 af de 10 gårdfæstere, der omk år 1700 fandtes i Villingerød, hvor alle gårdene var ejet af *Kongen*, og ved begyndelsen af århundredet havde *Niels Larsen* allerede fæstet *Thorshøjgaard* i ca. 20 år. Ved Matriklen i 1684 havde gården et dyrket areal på 53 Tdr. land med et årligt udbytte på 9 tdr., 1 Skp., 2 Fjk og 1 Alb.

I 1718 havde *Thorshøjgaard* en størrelse på 60 fag³. Om høstudbyttet på *Thorshøjgaard* véd vi intet, men i *KrigsJORDEBogen*⁴ er udsædens størrelse angivet ens for alle helgårde i Villingerød, nemlig: 10 tdr. rug, 9 tdr. byg, 6 tdr. havre og 1/4 tdr. boghvede. Regner vi med et høstudbytte på 2-3 *Fold*⁵ - og en skattebyrde på ca. 1 fold, så var der intet overskud at sælge - når næste års udsæd og mætning af folk og fæ skulle fraregnes. I *KrigsJORDEBogen* kan vi ligeledes sé, hvor stort et

¹ Kilde: Slægtsforsker Frida Kristensen, Græsted Lokalhistoriske Forening

² Begravet 29-MAJ-1707: *ætatis 11 Aar og 7 uger*

³ Et fag kunne variere i størrelse fra 1,6 m til 1,8 m

⁴ *KrigsJORDEBogen* = liste over det *Krongods*, der efter 1670 blev udlagt til det nationale rytteri

⁵ *Fold* = en målangivelse for høstudbytte. Tidligere om det antal gange, afgrøden oversteg udsæden. F.eks. 2-3 *Fold* = en afgrøde, der er 2-3 gange større end udsæden

hysdyrhold *Thorshøjgaard* havde i 1718, nemlig: 10 heste, 4 stude, 6 køer, 6 kvier, 12 får og ingen svin.

Hvor mange børn han og hustruen *Anne Olsdatter* fik vides ikke, men kun de 3 døtre *Maren*, *Margrethe* og *Karen* overlevede *Niels* og *Anne*, der døde i hhv. 1729 og 1732. Parret efterlod sig en velforsynet gård - men ingen penge. Det var i det hele taget uhyre sjældent, at rede penge nævnes i boopgørelserne, så enten har de ingen haft - eller også har de gemt dem godt!

I 1727 overtog svigersønnen Lars Larsen, der var gift med datteren *Karen*, fæstet efter svigerfar *Niels*, der var blevet for gammel til at klare driften - og *Niels Larsen* døde da også et par år senere.

Han døde i 1729, og han blev begravet fra Esbønderup Kirke 23-DEC: *Niels Larsen fra Willingerød begravet*. Der blev holdt skifte efter *Niels* 16-MAJ-1730, og skønt det var et ret velforsynet hjem med aktiver for 222 Rdl., blev der ikke noget til arvingerne - for gælden var lige så stor.

1003. Anne Olsdatter, født omk 1670, Tisvilde, Tibirke sogn, Holbo hrd, Frederiksborg, død 1732 Villingerød, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, begravet 21-OKT-1732 Esbønderup sogn.

Anne døde i 1732 og d: *21 Octobr. gl. Niels Larsens Enke i Willingerød begravet*.

1006. Jens Rasmussen¹, Gårdfæster, født 1658 Villingerød, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, død 1716, Villingerød, Esbønderup sogn, begravet 09-APR-1716 Esbønderup sogn. Viet Kirsten Larsdatter, børn: Karen Jensdatter født omk 1684², Lars Jensen født omk 1690, Johanne Jensdatter født omk 1694, Oluf Jensen døbt 02-FEB-1702³.

Både *Jens* og hustru *Kirsten* er født i Villingerød - han på *Nyevangsgaard* og hun på *Ertebjerggaard* - så de har givetvis kendt hinanden fra barnsben. Desværre starter kirkebøgerne i Esbønderup sogn først i år 1700.

Jens overtog 1682 fæstet af *Nyevangsgaard* i Villingerød efter sin far og parret er sandsynligvis blevet gift samtidigt. Ved Matriklen i 1684 havde gården et dyrket areal på 53 Tdr. land med et årligt udbytte på 9 tdr., 6 Skp., 2 Fjk og 2 Alb.

¹ Kilde: Slægtsforsker Frida Kristensen, Græsted Lokalhistoriske Forening

² Begravet 08-FEB-1704 Esbønderup sogn: *20 aar gammel - til Kirchen betalt 1 Mark*

³ Begravet 19-FEB-1702 Esbønderup sogn: *ætatis d: 14 (= alder død) 14 dage gammel*

Han og Kirsten fik mindst 4 børn, hvoraf den ældste datter Karen døde som 20-årig - og den yngste blev ikke 1 år gammel. Sønnen Lars var *udenlands ved Militien* ved faderens død - så det blev datteren *Johanne* og svigersønnen *Ole Larsen*, der overtog fæstet af gården. Da sønnen *Lars* vendte hjem fra deltagelsen i den *Store Nordiske Krig*, blev han husmand i Villingerød, hvor han døde i 1747.

Jens døde i 1716 og begravedes 09-APR: *Jens Rasmussen barnfødt i Willingerød, 58 Aar*. Der blev afholdt skifte efter ham 12-DEC samme år - men der blev intet til arvingerne.

1007. Kirsten Larsdatter, død 1728 Villingerød, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt, begravet 14-APR-1728 Esbønderup sogn.

Hun overlevede sin mand *Jens* i 12 år, og hun skulle da have *Undentag*¹ på *Nyevangsgaard* - men hun sikrede sig sandelig godt! Ifølge aftægtsaftalen skulle *Kirsten* årligt have *Korn fra 3 Acre samt 3 Læs Hø*. Desuden skulle hun have *2 Køer, 2 Heste, 6 Får og 2 Svin*. Dette var dog kun en éngangsydelse - men alligevel var det ikke så lidt til en enlig ældre kvinde. Mon hun trode, at de unge ikke ville sørge godt for hende? Svigersønnen *Ole Larsen* synes ellers ikke at have været en nærig person. Han lovede nemlig ved skiftet efter sin svigerfader *Jens* - hvor der ellers intet var at arve for arvingerne - at han ville give sin svoger *Lars* en *Stud* - eller noget tilsvarende til en værdi af 10 Rdl., når denne vendte hjem fra krigen.

Kirsten døde i 1728 og blev begravet fra Esbønderup Kirke: *d 14 Apr: Jens Rasmussens Enke fra Willingerød begrafvet*.

1008. Rasmus Olsen, Gårdfæster, født omk 1644, død 1722 Asminderød sogn, Lyng-Kronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 20-DEC-1722. Viet Maren Nielsdatter, børn: Niels Rasmussen² født omk 1672, Jørgen Rasmussen født 1575 (ane 504), Ole Rasmussen født omk 1686, Margrethe Rasmusdatter døbt 21-JUL-1689.

Kirkebøgerne fra Asminderød sogn er først bevaret fra 1685.

Rasmus var fæster af ½-gård no. 4 i Søholm, Asminderød sogn. I 1688-Matriklen sés, at gården var *Krongods*³, fæsteren var *Rasmus Ollofsen*, og at gårdens gamle hartkorn var på 5-5-3-0, og det nye hartkorn i 1688 blev på 7-2-0-2.

¹ *Undentag* = komme på aftægt, ernæres, underholdes

² Begravet 15-SEP-1700 Asminderød sogn: *begrafen som var 28 Aar gammel*

³ *Krongods* = ejendom der tilhører kronen

Af Synsforretningen i 1717 sés, at hele gården var på 43 fag i mådelig stand og besætningen udgjorde 8 *Bæster*, 2 *Stude*, 3 *Kvier*, 3 *Ungnød* samt 10 *Faar*, og da var hartkornet nedsat til 6-5-0-0.

Rasmus afstår i 1718 fæstet af ½-gården i Søholm til *Landsoldat Hans Pedersen*, og da er ½-gårdens hartkorn på 3-2-2-0 som *Rasmus Olufsen* godvilligt afstaar formedels *Alderdom paa condition*, at han (Landsoldaten) ægter datteren (*Margrethe*) og giver *Indfæstning*¹.

Derfor er det også svigersønnen *Hans*, der i *1718-Krigsjørdebogen* står som fæster af ½-gården i Søholm, hvor det også sés, at ½-gården var på 22 fag og med et hartkorn på 3-2-2-0.

Der var i 1718 ingen *Gaardfæld forskyldt af Fæsteren*². Gårdens besætning udgjorde 5 *Bæster*, ingen *Stude*, 2 *Kvier*, 1 *Ungnød*³ og 9 *Faar* – og udsæden udgør 3½ tdr. Rug, 3 tdr. Byg, 3½ tdr. Havre og 1/8 td. Boghvede, og der svares et årligt landgilde på 13 *Rigsdaler* og 24 *Skilling*.

Rasmus døde i 1722 og d 20 Dec: *Rasmus Olufsen fra Søeholm* begravet 78 aar gl.. *Betalt for Klokker*.

1009. Maren Nielsdatter, født omk 1644, død 1717 Asminderød sogn, Lyngekronborg hrd, Frederiksborg amt, begravet 06-MAJ-1717 Asminderød sogn.

Maren døde og begravedes fra Asminderød sogn med ringende kirkeklokker: *Festo Ascen. Christi Die 6. maj 1717 Lod Rasmus Olufsen i Søeholm sin Hustru Maren Nielsdaatter begrafen som var 73 Aar gl.. Hafen Klokker betalt 3 sk. Almisse.*

1474. Rasmus Nielsen⁴, Gårdfæster, født omk 1620, død omk 1677 Lejbølle, Bøstrup sogn, Langelands Nørre hrd. Viet omk 1645 Johanne NN, børn: *Anne Rasmusdatter* (ane 737), *Hans Rasmussen*, *Maren Rasmusdatter*, *Niels Rasmussen* født omk 1642, *Laurs Rasmussen* født omk 1644, *Mette Rasmusdatter* født omk 1648, *Jacob Rasmussen* født omk 1652, *Rasmus Rasmussen* født omk 1661, *Peder Rasmussen* født omk 1662, *Kirsten Rasmusdatter* født omk 1663.

Der er ikke bevaret kirkebøger fra Bøstrup sogn ældre end 1684.

¹ *Indfæstning* = pengeafgift, der betales af fæsteren

² *Gaardfæld* = ingen forringelse af gårdens bygninger og besætning forårsaget af fæsteren

³ *Ungnød* = ungkreatur

⁴ Kilder: Mona Kristensen, Lejbølle i Tullebølle og Nordlangelands Lokalkarkiv

Rasmus, der var født omk 1620 som søn af *Hjulmand og Gårdfæster Niel Rasmussen* og dennes ukendte hustru, blev omk 1645 gift med hustruen *Johanne*, og med hvem han fik mindst 10 børn.

En *Jørgen Nielsen*, der **kan** være en bror til *Rasmus*, rømte omk 1647 fra sit fæste af gården på Lejbøllegårdvej 19 i Tranekær. *Rasmus* på Lejbøllegårdvej 16 var genbo til *Jørgen* og havde overtaget fæstet af sit fødehjem i 1641, da hans far døde. *Rasmus* flyttede over vejen i 1648 og fæstede gården på Lejbøllegårdvej 19 ved at betale 20 Rdl. i *Indfæstning*.

1600-tallet kaldes den lille istid - der var krig, sygdom og stor armod. De svenske tropper huserede selvfølgelig også i Lejbølle i 1659. Landet var meget forarmet og alt skulle gøres op. Skattegrundlaget måtte ændres. Alle jordbesiddere i hele landet skulle indsende jordebøger over deres ejendomme. *Rasmus's* gård tilhørte *Kongen* (Frederik d. 3.) og blev vurderet af Erich Kaas til Lehnskov og Hjortholm og Niels Hardeboe på Egeløkke.

Rasmus Nielsen's gård nævnes at være en del forfalden, men ellers ser det ud til, at *Rasmus* og hans familie havde klaret sig godt - hans børn var dygtige og blev gift godt. *Landgilden*¹ blev i 1662 ændret til *Hartkornsskat*² og gårdens takst blev sat til 5.6.3¼.0 i den såkaldte *Kommissionsmatrikel*, men den var ikke god nok. I 1664 kom Frederik d. 3.'s matrikel. Heri benævnes gårdmand *Rasmus* som *gamle Rasmus Nielsen* og naboen, som hed det samme, blev kaldt *Rasmus Nielsen Fynboe*. I *Familie- og Folcheschatten*³ den 01-JAN-1675 nævnes på gården: *Gl. Rasmus Nielsen, 1 søn Jacob. 2 døtre, Anna og Mette*.



Bøstrup sogn

Rasmus døde omkring 1677 og nåede derved at være gårdfæster 30 år. Enken blev boende på gården med sine yngste børn, og sønnen *Jacob* overtog gårdfæstet. Jorden der der hørte til Høsehøjgaard blev bortfæstet omkring 1680 til en mand ved navn Johannes Heichsen, som bosatte sig på den anden gård.

1475. Johanne NN, født omk 1622, død 1694 Lejbølle, Bøstrup sogn, Langelands Nørre hrd, begravet 06-MAJ-1694 Bøstrup sogn.

¹ *Landgilden* = en fæsters arlige afgift i penge, korn eller naturalier til ejeren

² *Hartkornsskat* = hver eneste gårds Landgilde blev omregnet til hartkorn og brugt som grundlag for opkrævning af skat = hartkornsskat

³ *Folcheschatten* = Folkeskatten

I Skattemandtalslisten fra 1681 er enken *Johanne Rasmusis* nævnt sammen med døtrene *Mette* og *Maren*.

Johanne døde 1694 og Cantate blev *Johanne Rasmusis* begravet, 72 år gammel.

1556/1560. Peter Ewertsen Voetmann¹, Gartner, født omk 1620 Westphalen, Tyskland, død omk 1683 i Ketting sogn, Als Sønder hrd, Sønderborg amt. Viet Ukendt fru Peter Ewertsen Voetmann, børn: Hans Christian Voetmann født 1650², Ernst Petersen Voetmann født omk 1652 (ane 778/780), Frederich Voetmann døbt 04-DEC-1654³.

Peter var ifølge de Voetmann-Thomsenske slægtdokumenter, gartner på *Herregården Gammelgart* i Ketting sogn på Als i året 1645.

Kirkebogen i Ketting sogn begynder i 1653, og alligevel er det ikke muligt at finde *Peter's* begravelse, da der i sognets kirkebog er en lakune i perioden 1680-1685, hvor han meget vel kan være død.

1557/1561. Ukendt fru Peter Ewertsen Voetmann, født Westphalen, Tyskland.

1558/1562. Hans Ewertsen Voetmann⁴, Slotsgartner, født omk 1630 Notmark sogn, Als Søndre hrd, Sønderborg amt. Viet 23-OKT-1659 Notmark sogn Catharina Pedersdatter Padholm, børn: Ewert Voetmann født 06-SEP-1660, Mette Hansdatter Voetmann født 21-SEP-1662 (779/781), Hans Christian Voetmann født 08-MAR-1664, Peder Hansen Voetmann født 04-APR-1666, Gjertrud Hansdatter Voetmann født 19-SEP-1668, Eleonora Hansdatter Voetmann født 31-MAR-1673, Catharina Hansdatter Voetmann født 12-SEP-1676.

Der er ingen kirkebøger fra Notmark sogn før 1688, men alligevel kendes mange datoer og andre informationer om Voetmann-slægten.

Ved giftemålet med *Catharina* kom *Hans* i besiddelse af gården *Padholm*. Fra svigerfaderen *Peder Pedersen Padholm* fik *Hans* et lille hefte indeholdende forskellige optegnelser. I dette endnu opbevarede hæfte indskrev *Hans Ewertsen Voetmann* bl.a. parrets vielsesdato samt alle sine syv børns fødselsdage. Det lille hæfte går senere i arv til *Hans's* søn *Peder*, der også noterer slægtsoplysninger i hæftet.

¹ Viden om Voetmann-slægten er hentet fra Niels Ravn: *Gamle Slægter i Rye Sogn*, 1969 samt Børge Fogsgaard, www.fogsgaard.org

² Begravet Ketting sogn 23-JUN-1699

³ Begravet Ketting sogn 24-DEC-1654

⁴ Data om Hans Ewertsen Voetmann og hustru er givet af <http://voetmann.skysite.dk>

Hans Ewertsen Voetmann blev stamfader til Sønderborg-grenen af Voetmann-slægten. Hans søn - Peter født 1666 i Padholm i Notmark sogn - blev gartnersvend i Sønderborg slotshave og i 1689 slotsgartner samme sted. I 1695 forpagtede han slotshaven og anlagde som noget nyt, ikke blot på egnen, men i hele Danmark, en mindre planteskole, hvor han lagde stor vægt på forædling af frugttræer. Der kan læses mere om Voethman-slægtens virke i Sønderborg i *Alsisk Kalender* 1983, udgivet af dialektsekskabet *Alsingergildet*.

1559/1563. Catharina Pedersdatter Padholm, født omk 1640.

Catharina var datter af skovrider *Peder Pedersen Padholm* og hustru *Mette Peders*.

1560. Peter Ewertsen Voetmann – samme som ane 1556/1560.

1561. Ukendt fru Peter Ewertsen Voetmann – samme som ane 1557/1561.

1562. Hans Ewertsen Voetmann – samme som ane 1558/1562.

1563. Catharina Pedersdatter Padholm – samme som ane 1559/1563.

1612. Søren Thomsen, Gårdfæster. Viet Ukendt fru Søren Thomsen, barn: Bent Sørensen født omk 1659 (ane 806).

Den 24-MAR-1665 fæster¹ sønnen *Bent* halvdelen af sin far *Søren Thomsens* gård i Skjold sogn ligger i Bjerre hrd i Vejle amt.

1613. Ukendt fru Søren Thomsen.

1614. Niels Nielsen. Viet Ukendt fru Niels Nielsen, barn: Anne Nielsdatter Kørup født omk 1666 (ane 807).

Niels nævnes ved datteren *Anne's* trolovelse i 1687 i Tamdrup sogn, Nim hrd, Skanderborg amt: *Eodem die (8 Juni) Troelofvede Niels Nielssens Daatter aff Kiorup noe Anne Nielsdaatter, till Den Ung Karll Bendt Søfrens. af Schiolde.*

1615. Ukendt fru Niels Nielsen.

1632. Jens Nielsen², Herredsfoged og Gårdejer, født omk 1620 Spettrup i Urlev sogn, Bjerre hrd, Vejle amt, død før 26-Okt-1674 Store Dalby sogn, Hatting hrd,

¹ Horsens Hospital Fæsteprotokol 1665-1734 C 653-54, nr. 1

² Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*, udg. 1977 har leveret mange oplysninger om slægterne *Due* og *Bie*

Vejle amt. Viet Ukendt NN Nielsdatter, barn: Niels Jensen født omk 1650 (ane 816).

Han blev født i Urlev sogn og blev herredsfoged i Store Dalby sogn. De to sogne ligger kun ca. 2 km fra hinanden, og havde da også indtil 1797 fælles kirkebog sammen med Stenderup sogn.

I 1664-Matriklen for Store Dalby nævnes *Jens* som selvejer af en gård, der havde et hartkorn på 1 Td. 5 Skpr. 2/3 Fjdr. og som i årlig *Landgilde* skulle svare 2 *Groter Leding*¹, 4 *Skæpper Havre* og 3 *Mark* og 2 *Skilling* i rede penge. Han havde tillige 2 huse på gårdens enge, som var beboet af *Oluf Lauritsen* og *Jørgen Juel*.

Jens blev 10-MAJ-1665 udnævnt til *Herredsfoged* i Hatting herred, hvilken udnævnelse konfirmeredes den 01-AUG-1670. Han ses at have været ejer af flere gårde i Store Dalby.



Urlev Kirke

Jens Nielsen's død er noteret i Hatting Herredstings protokol: *I Jesu Naffn Anno 1674. Mandagen den 26de October: Tilforordnede Herredsfoged Christen Michelsen i Sønder Aldum advarer paa Tinget, om nogen her i Herredet havde noget at fordre og gøre krav paa i Boet efter sal. Jens Nielsen, forrige Herredsfoged i Store Dalby. De skal i saa fald møde paa rette 30de Dag d. 2 November i den sal. Mands Gaard i Store Dalby.*

I forbindelse med opgørelse af boet efter *Jens*, blev hans bondehuse synet af fire mænd. Disse mænd aflagde rapport på Hatting Herredsting 09-NOV-1674: *For Retten fremkom Peder Høgh i Torup, Peder Rasmussen i Lille Dalby, Søren Ras... og Mads Rasmussen i Stor Dalby og med oprakt Finger efter Recessen afhjemlede og kjundgjorde, at de den 7. November sidst afvigte var til Syn til sal. Jens Nielsens i Dalby hans Arfingers Selveigerbondehuse og synet som følger:*

- *Et Hus i Remmerslund, unge Peder Jensen paaboer - synes dennem at hverken Tag eller Tømmer var tienligt til andet end at brænde Nock it* (endnu et hus)
- *Peder Madsen paaboer - ved Macht*²
- *Et Hus i Ølsted Niels Sørensen paaboer - ved Macht*

¹ *Groter Leding*: En krigsskat, vistnok svarende til 3 Skilling

² *ved Macht*: acceptabelt

- *Maren Nielsdatter i Spettrup, Henrik Sørensen og Søren Knudsen sst.¹ hver af dennem et Hus - ved Macht*
- *Michel Hansen i Stor Dalby et Hus - ved Macht*
- *Peder Hansen sst. et Hus - ved Macht*
- *Snedker Mads Rasm, sst. et Hus - ved Macht*
- *Anna Madsdatters to Bindinger² til Leje - ved Macht*
- *Peder Madsens Hus findes brøstfeldig³ for Tag paa den nørre Side paa Straatag - 4 Traver⁴, paa den østre Ende fattes Gavl og to Vindskeer og findes ingen Vinduer*
- *Søren Rasmussen et Hus, brøstfeldig paa Nørside*
- *Christen Skræders Hus findes brøstfeldig 2 Bindinger paa begge sider*
- *Et Hus Niels Andersen paaboer, findes brøstfeldig for 3 Bjælker og 3 Stolper paa den nordre Side, noget Dyng oplagt, som ey holder for Vand*
- *Item besichtet den sal. Mands Skofue⁵ udi Høylyckelund, befindes at være hugen og afsauget 11 Esker og 3 Sillier⁶*
- *Dalbygaard Skoff befandtes intet at være huggen uden noget Underskoff*

1633. NN Nielsdatter.

1634. Anders Vinther⁷, Herredsfoged og Selvejerbonde, født før 1630, død 1702 Stavnsbjerggård, Store Dalby sogn, Hatting hrd, Vejle amt, begravet 12-NOV-1702 Store Dalby sogn. Viet Kirsten Jørgensdatter, barn: Lene Andersdatter født omk 1660 (ane 817).

Anders Vinther var en tid *Herredsfoged* i Hatting herred samt *Kirkeværge* for Store Dalby kirke. Han blev født før 1630, døde 1702 og begravedes 12-NOV-1702.

Han blev gift med enken *Kirsten Jørgensdatter*, og de har sikkert fået flere børn end datteren *Lene* omk 1660, men der findes ikke kirkebøger fra sognet før 1682.

I 1664-matriklen nævnes *Anders* som beboer og ejer af gården *Stouenbjerggaard* i Store Dalby sogn. Gården har da et hartkorn på 1 Tdr. 5 Skpr. og 2/3 Fjdr. I årlig *Landgilde* ydede *Anders* til Lensmanden 2 Skill. i *Leding⁸* samt 4 Skpr. Havre og 3 Mrk. 2 Skill. i rede penge samt 4 *Hestes Gæsteri* (foder og ophold).

¹ *sst.*: samme sted

² *Bindinger*: sammenføjede tømmerstokke i et bindingsværkshus

³ *brøstfeldig*: forfalden eller skrøbelig

⁴ *Traver*: bundter af tækkerør

⁵ *Skofue*: skov

⁶ *Sillier*: rimeligvis søjlegraner

⁷ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

⁸ *Leding*: En krigsskat

I 1688-matriklen opføres *Stouenbjerggaard* med beboer *Anders Vinther*, med et Bygholm Gods tilhørende hartkorn på 7 Tdr. og 6 Skpr..

Vi véd ikke nøjagtigt hvor *Anders* er født, men meget peger på, at han stammer fra Sønder Aldum, der ligger i Stenderup sogn i Hatting herred - og at han er sønnesøn af selvejerbonden *Anders Vinther*, der antagelig længe før 1604 boede på sin selvejergård, matr. nr. 2 i Sønder Aldum og fra nævnte år også står opført som ejer af en anden mindre gård i Aldum.

1635. Kirsten Jørgensdatter, født omk 1630 Aldum, Stenderup sogn, Hatting hrd, Vejle amt, død 13-SEP-1691 Store Dalby sogn, Hatting hrd, begravet 18-SEP-1691 Store Dalby sogn. Viet (1) Laurits Michelsen.

Begravet - opslag 151: d 18 Sept: *begravten Anders Vinthers hustru Kirsten Jørgensd. aff S....., som døde d 13 dito meget hastig.*

Kirsten er født omk 1630 i Sønder Aldum, der ligger i Stenderup sogn, Hatting hrd.

Hun blev omk 1650 gift med Laurits Michelsen fra *Stouenbjerg*(gård). Kirsten og Laurits har sikkert fået børn, men der findes ikke kirkebøger for Store Dalby sogn fra den tid. Kirsten må være blevet enke før omk 1660, hvor hun får datteren Lene med *Anders Vinther*.



Stenderup sogn

1636. Peder Nielsen¹. Viet Maren Sørensdatter, barn: Søren Pedersen født omk 1650 (ane 818).

Peder Nielsen var borger i St. Dalby sogn.

1637. Maren Sørensdatter, død 1700 Store Dalby sogn, Hatting hrd, Vejle amt, begravet 30-MAR-1700 Store Dalby sogn.

1762. Laurids Rasmussen², død omk 1697. Viet (1) omk 1630 Ukendt fru Laurids Rasmussen, børn: Kirsten Lauridsdatter født omk 1656, Karen Lauridsdatter, Maren Lauridsdatter født omk 1664 (ane 881). Viet (2) Anne Michelsdatter, børn:

¹ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

² Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

Mikkel Lauridsen født omk 1677¹, Anne Lauridsdatter, Kirsten Lauridsdatter², Kirsten Lauridsdatter, Gertrud Lauridsdatter.

Med sin første hustru, hvis navn ikke kendes, fik *Laurids* døtrene *Maren*, *Kirsten* og *Karen*, og med sin anden hustru *Anne Michelsdatter* fik *Laurids* 1 søn og 4 døtre.

Hustruen *Anne* overlevede *Laurids*, og blev gift med en *Niels Jørgensen*. Parret blev trolovet 31-OKT-1697 og viet 20-MAR-1698. *Anne* overlevede også sin anden mand, idet han blev begravet 21-NOV-1717. Af skiftet³ efter *Niels Jørgensen* fremgår, at der ikke var børn i ægteskabet mellem *Anne* og *Niels*.

Laurids søn *Mikkel*⁴ af 2. ægteskab døde i 1721, og i skiftet efter ham nævnes alle hans hel- og halvsøskende som værende i live – bortset fra halvsøsteren *Maren* (ane 881), der var død 1½ måned forinden.

Laurids's hustru *Anne* døde selv i 1728 og begravedes 22-FEB-1728 i Tiset sogn: *Mads Rasmussens kones moder Anne Michelsdatter af Ingeslef* (begravet).

Datteren *Kirsten* af *Laurids*'s 2. ægteskab blev i 1743 dømt for *at have dødet og ihjelslaget en fattig gl. kvinde der til hende var kommen og begierte nogle eble, og da skal have taget en hiul egger i haanden og død slagen hende med* *Kirsten* havde intet udestående med den gamle kone, som héd *Lisbeth Rasmusdatter*; og som hun havde kendt i årevis. *Kirsten* forklarede, *at hendes forstand* (var) *hende fra taget af en nordsk kvinde 1742 ungefæhr ved Mortensdags tiide* Siden mødet med den norske kvinde havde *Kirsten*, ifølge flere vidner, ofte været skrigende og voldelig. Hun forklarede i retten, *at hun vilde af med sit lif* Hun blev da også dømt *hendes hoved fra kroppen med et sværd at fra skilles og med legomet i kirkegaard at begraves uden nogen ceremonie.*

Der afholdes skifte⁵ efter *dend afgangne Koene Salig Kiersten Laursdatter* 06-FEB-1744. I skiftet nævnes, at *Kirsten* døde 24-DEC-1743 i Århus Arrest - så hun undgik altså bødlens sværd – og hendes mand fik tilladelse til at begrave hende i Tiset sogn 19-JAN-1744: *2. Epiphan blev Delinquenten Kirsten Lauridsdatter af Ingerslev tilladt at jordes.*

1763. Ukendt fru Laurids Rasmussen

¹ Begravet Kolt sogn 04-MAJ-1721: 44 år gammel

² Henrettet omk 1743 for mord på ældre kvinde i nabosognet Tiset i Ning hrd

³ Marselisborg og Constantinsborg Gods Skifteprotokol 1674-1719 G 322-4

⁴ Constantinsborg Gods Skifteprotokol 1719-1741, side 15b, den 31-MAJ-1721

⁵ Constantinsborg Gods Skifteprotokol 1741-1762, G 321, side 4 den 06-FEB-1744

2012. Rasmus Jensen¹, Gårdfæster, død før 24-FEB-1682 Villingørød, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt. Viet (1) Ukendt fru Rasmus Jensen, børn: Niels Rasmussen født omk 1655, Sidse Rasmusdatter. Viet (2) Ane Andersdatter omk 1657, børn: Jens Rasmussen født omk 1658 (ane 1006), Birthe Rasmusdatter født omk 1665, Kirsten Rasmusdatter født omk 1674, Ole Rasmussen født omk 1682.

Rasmus fæstede omk 1650 *Nyevangsgaard*, hvor han muligvis også var født, og giftede sin med en pige, hvis navn ikke kendes. Parret fik to børn - *Niels* og *Sidse*, og så døde den ukendte hustru omk 1655. I et notat i *Kronborg Lens Lensregnskab* for perioden 01-MAJ-1655-01-MAJ-1656 ses, at der er betalt afgift for arven efter den ukendte hustru: *Gav förlou² 2½ Rdl.*

Hans anden kone var *Ane Andersdatter*, der var fra *Havreholm*. De fik sikkert en del børn, men kun 3 overlevede begge forældre.

Rasmus døde 1682, og ved skiftet efter ham den 24-FEB samme år ses, at sønnen Jens (ane 1006) overtog en *Nyevangsgaard*, der var pænt forsynet med såvel indbo som besætning og redskaber. Boopgørelsen viser også, at økonomien har været ganske god - der var aktiver for 263 Sletdaler og passiver for 168 Sletdaler.

2013. Ane Andersdatter, død før 23-APR-1689 Villingørød, Esbønderup sogn, Holbro hrd, Frederiksborg amt.

Ane overlevede *Rasmus* med 7 år, og der afholdtes skifte efter hende 23-APR-1689.

2014. Laurids Pedersen³, Gårdfæster, død omk 1684 Villingørød, Esbønderup sogn, Holbo hrd, Frederiksborg amt. Viet Maren Rasmusdatter, børn: Kirsten Larsdatter (ane 1007), Trued Larsdatter, Boeld Larsdatter, Rasmus Larsen, Niels Larsen født omk 1664.

Laurids (Lars) *Pedersen* var født på *Thorshøjgaard* i Villingørød og overtog 19-AUG-1660 fæstet af Ertebjerggaard som *Oluf Thommesen tilforn paaboede*.

Efter *Laurids* død omk 1684 overtog sønnen *Niels Larsen⁴* fæstet af *Ertebjerggaard*.

2015. Maren Rasmusdatter.

¹ Kilde: Frida Kristensen: *De Villingørødder ved Storreaaen*, udgivet 1987

² *förlou* = arveafgift

³ Kilde: Frida Kristensen: *De Villingørødder ved Storreaaen*, udgivet 1987

⁴ *Niels Larsen* fik tilnavnet *den unge*, da der også i sognet levede en ældre *Niels Larsen*

2018. Niels Rasmussen¹, Sognefoged og Gårdfæster, født omk 1600, død omk 1672. Viet Bodil Olufsdatter, børn: Ole Nielsen født omk 1629, Rasmus Nielsen født omk 1631, Anders Nielsen, Hans Nielsen født omk 1636, Søren Nielsen født omk 1643, Maren Nielsdatter født omk 1644 (ane 2009), Karen Nielsdatter.

Omk 1672 døde *Gaardfæsteren og Sognefogeden Niels Rasmussen*, der var fæster på gård no. 4 i *Dageløkke*². Der blev skiftet mellem hans efterlevende hustru *Boeld Olufsdatter* og arvingerne, hvoraf alle 7 sønner og døtre blev gårdfæstere: *Anders Nielsen* på gård no. 8 i Dageløkke, *Oluf Nielsen* på gård no. 5 i Dageløkke, *Hans Nielsen* på gård no. 7 i Dageløkke, *Rasmus Nielsen*, der blev fæster af gård no. 1 i Højsager i Asminderød sogn. *Niels's* datter *Maren* blev med sin mand Rasmus Olesen fæster af gård no. 4 i Søholm i Asminderød sogn og datteren *Karen* blev gift med Asmund Olsen, der var fæster af gård no. 6 i Langstrup i Asminderød.

Og endelig var der den yngste af sønnerne *Søren Nielsen*, der overtog den fædrene gård no. 4 i Dageløkke efter *Niels's* død. Ved 1688-matriklen sattes hartkornet til 9-2-3-1, hvor det gamle hartkorn kun havde været på 3-2-3-0. Dett kunne tyde på, at der var blevet tillagt mere jord.

I 1688 var der i Dageløkke 8 gårdfæstere og 5 husfæstere uden jord, og på de 226,80 tønder land, skulle de svare et samlet hartkorn på 61 tdr.

2019. Bodil Olufsdatter, død eft 1672.

2948. Niels Rasmussen³, Hjulmand og Gårdfæster, død 1641 Lejbølle, Bøstrup sogn, Langelands Nørre hrd. Viet Ukendt fru Niels Rasmussen, barn: Rasmus Nielsen født omk 1620 (ane 1474).

Hjulmand Niels Rasmussen havde ifølge Tranekær Lens Regnskaber fæstet gård nr. 16 i Lejbølle i Bøstrup sogn i året 1619.

2949. Ukendt fru Niels Rasmussen.

Der er ikke bevaret kirkebøger fra Bøstrup sogn ældre end 1684.

3112/3120/3116/3124. Ewert Voetmann¹, Kunstgartner, født omk 1595 Westphalen, Tyskland. Viet Gjertrud Ewerts, børn: Peter Ewertsen Voetmann født omk 1620 (ane 1556/1560), Hans Ewertsen Voetmann født omk 1630 (ane 1558/1562).

¹ Landbyskriveren.dk: *Bønder og andet godtfolk i 1700-tallets Asminderød sogn*

² ligger i dag i Humlebæk sogn, men i 1672 hørte Dageløkke til i Asminderød sogn

³ Kilde: Mona Kristensen, Lejbølle i Tullebølle og Nordlangelands Lokalarkiv

De første af slægten Voetmann der kendes hér i landet, er *Ewert Voetmann*, der var kunstgartner på den hertugelige Ruhmohrsgaard og hans hustru *Gjertrud Ewert's*. De var begge indvandret fra Westfahlen omk 1626 og er antagelig født i 1590-erne.

Hvorfor de netop fandt herop vides ikke. Trediveårs-krigen kan have været en årsag, men ligeså sandsynligt er en invitation fra adelig side. Datidens Westfahlen, Kølnerlandet og Nederlandene var kulturcentre, hvor havebruget stod højt i kurs. Adelsmænd fra Slesvig og Holsten færdedes ofte på disse kanter og tog tilbage til hjemstavnen med håndværkere og kunstnere.

I året 1630 var Ewert kunstgartner på Ruhmohrsgård i Notmark sogn – en gård der ejedes af de skiftende sønderborgske hertuger.

Ewert og hustru *Gjertrud* bliver dobbelt-aner hele to gange! Dette skér ved, at deres sønner *Peter* og *Hans* får børn, der som fætter og kusine gifter sig med hinanden. Dette fætter-kusine-ægtepar bliver så bedsteforældre til et fætter-kusine-ægtepar, da to af deres børnebørn gifter sig med hinanden.

3113/3121/3117/3125. Gjertrud Ewerts, født omk 1595 Westphalen, Tyskland.

Man kender faktisk ikke hendes efternavn, idet efternavnet *Ewerts*, som skik og brug var på den tid, angiver at hun var gift med *Ewert*. Denne form for navngivning er ret almindelig anvendt i den tids kirkebøger.

Som vanligt var, havde familien en større børneflokk, hvor dog kun sønnerne *Peter* og *Hans* har kunnet følges. Ældste søn *Peter* var født i Westphalen, mens *Hans* var født i Notmark sogn, Als Sønder hrd, Sønderborg amt.

3116. Ewert Voetmann – samme som ane 3112/3120/3116/3124

3117. Gjertrud Ewerts – samme som ane 3113/3121/3117/3125

3118/3126. Peder Pedersen Padholm², Skovrider. Viet Mette Peders, barn: Catharina Pedersdatter Padholm født omk 1460 (ane 1559/1563).

¹ Viden om Voetmann-slægten er hentet fra Niels Ravn: *Gamle Slægter i Rye Sogn*, 1969 samt Børge Fogsgaard, www.fogsgaard.org

² Viden om Padholm-slægten er hentet fra Niels Ravn: *Gamle Slægter i Rye Sogn*, 1969 og fra Børge Fogsgaard, www.fogsgaard.org

Peder havde fået gården Padholm foræret af sin fyrstelige herre, Hertug *Hans den Yngre*, for god og tro tjeneste. Gården *Padholm* lå i Notmark sogn, Als Sønder hrd, Sønderborg amt.

Datteren *Catharina Pedersdatter Padholm* nævnes født omk 1640 i Padholm i Notmark sogn som datter af *Skovrider Peder Pedersen* og hustru *Mette Peders*.

3119/3127. Mette Peders.

Man kender faktisk ikke hendes efternavn, idet efternavnet *Peders* som skik og brug var på den tid, angiver at hun var gift med *Peder*. Denne form for navngivning er ret almindelig anvendt i den tids kirkebøger.

3120. Ewert Voetmann – samme som ane 3112/3120/3116/3124

3121. Gjertrud Everts – samme som ane 3113/3121/3117/3125

3124. Ewert Voetmann – samme som ane 3112/3120/3116/3124

3125. Gjertrud Everts – samme som ane 3113/3121/3117/3125

3126. Peder Pedersen Padholm – samme som ane 3118/3126

3127. Mette Peders – samme som ane 3119/3127

3264. Niels Jensen¹, Gårdejer. Viet Ukendt fru Niels Jensen, barn: Jens Nielsen (ane 1632).

Nævnes mellem 1610-1621 at bebo en selvejergård i Spettrup i Urlev sogn, Bjerre hrd, Vejle amt, hvor han årlig skulle i *Landgilde svare 2 groter leding*², *4 Skpr. havre og 15 Skilling og 1 Album i rede penge samt 4 Hestes Gæsteri* (foder og ophold).

3265. Ukendt fru Niels Jensen.

3266. Niels Kjeldsen Ulfborg³, Præst⁴, født omk 1590, Ulfborg sogn, Ulfborg hrd, Ringkøbing amt, død 1649 Dybe Præstegård, Dybe sogn, Vandfuld hrd, Ringkøbing amt. Viet Anne Nielsdatter Winding, barn: NN Nielsdatter (ane 1633).

¹ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

² *Groter Leding* = En krigsskat, vistnok svarende til 3 Skilling

³ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

⁴ S.V. Wiberg: *Almindelig Dansk Præstehistorie (gotisk skrift)*



Dybe Kirke

Niels var præst for *Dybe og Ramme Menigheder i Vandfuld herred* og skal være født ca. 1590 i Ulfsborg sogn. I året 1619 blev han kaldet til præst for nævnte menigheder. Han synes at have giftet sig ind i kaldet med *Formanden* (den forrige præst) *Peder Nielsens Enke*. Niels døde 1649 i *Dybe Præstegaard*.

3267. Anne Nielsdatter Winding, født 1598 Vinding Præstegård, Vindinge sogn, Ulfborg hrd, Ringkøbing amt, død eft 30-MAR-1649.

Anne Nielsdatter Winding er født i 1598 i *Vinding Præstegaard* og hun må være død efter 30-MAR-1649, hvor hun i de indkomne herredsbøger i Ribe Bispearkiv nævnes under *Vandfuld herred*.

3268. Jørgen Vinther¹, Gårdejer. Viet Ukendt fru Jørgen Vinter, barn: Anders Vinter født før 1630 (ane 1634).

Jørgen Vinther boede i Nørre Aldum og ses i Jordebogen 1661 at have været *Beboer og Jordegen Bonde*² af gård nr. 2, hvis tidligste hartkorn var sat til 7 Tdr. 5 Skpr. 1 Fjdr. - der senere blev reduceret med 2 Fjdr., men så pålagt 6 *Hestes Gæsteri* (foder og ophold).

3269. Ukendt fru Jørgen Vinther.

3270. Jørgen Jespersen³, Gårdejer, født omk 1600 Stenderup by, Stenderup sogn, Hatting hrd, Vejle amt, død omk 1655 Stenderup sogn. Viet Ukendt fru Jørgen Jespersen, børn: Kirsten Jørgensdatter, født omk 1630 (ane 1635), Hans Jørgensen.

Jørgen var selvejerbonde i Nørre Aldum og er født omk 1600 utvivlsomt i Stenderup by og sogn, hvor han 1637 ejede en gård. Hvem han var gift med vides ikke med bestemthed, men visse ting tyder på, at den ukendte hustru var enke efter den forrige ejer af af en gård i Sønder Aldum - Steffen Nielsen - der i 1604 i den ældste *Lensjordebog* som borger i Horsens stod som ejer af gården. I 1609 var Steffen Nielsen stadig ejer af gården, hvor han solgte *en hans hustru Kirsten tilhørende, ved Arv efter hendes forældre, tilfalden Gaard* i Vor Herred - mod at få

¹ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

² *Jordegen Bonde* = bonde, som selv ejer sin jord: selvejer

³ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

gården i Sønder Aldum samt et stykke engjord, der årligt skyldte *1 Fjerding smør*¹ - frit i egen og hustrus livstid.

Fra 1621 til 1638 ses Steffen Nielsens enke, Kirsten, som ejer og beboer af gården i Sønder Aldum.

Efter andragende herom af 31-DEC-1637 og Kancelliets svarbrev af 14-MAJ-1638 får *Jørgen Jespersen* gården i Sønder Aldum mod frihed for ydelser til Lensmanden for sin egen, hustrus og et barns livstid - imod at overdrage *Kronen* en selvejergård i Stenderup på 5 Tdr. Havre, 1 Td. Byg og 1 Td. Rug i *Bondeskyld*².

Jørgen sad på gården indtil 1655, hvor han døde – og sønnen Hans Jørgensen, med samme frihed som faderen, overtog gården.

3271. Ukendt fru Jørgen Jespersen.

3274. **Søren Nielsen**³. Viet Maren NN, barn: Maren Sørensdatter (ane 1637).

Iflg. Bie-slægten: Han var borger i St. Dalby omk 1648 og gift med Maren

3275. Maren NN.

6532. **Kjeld Pedersen**⁴, Præst, født omk 1550 Ulfborg sogn, Ulfborg hrd, Ringkøbing amt, død omk 1594 Ulfborg sogn. Viet Ukendt fru Kjeld Pedersen, barn: Niels Kjeldsen Ulfborg født omk 1590 (3266).

Kjeld er født omk 1550 og blev præst for Ulfborg-Råsted menigheder, hvor han i 1589 efterfulgte sin far *Peder Andersen* i kaldet. *Kjeld* døde omk 1594.



Ulfborg Kirke

6533. Ukendt fru Kjeld Pedersen.

6534. **Niels Pedersen Vildbjerg**⁵, Præst, født omk 1533 Vildbjerg Præstegård, Vildbjerg sogn, Hammerum hrd, Ringkøbing amt, død 11-OKT-1644 Vinding

¹ *1 Fjerding smør* = ¼ tønne smør = 23 kg smør

² *Bondeskyld* = den afgift, som fæsteren svarede ejeren – landgilde

³ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

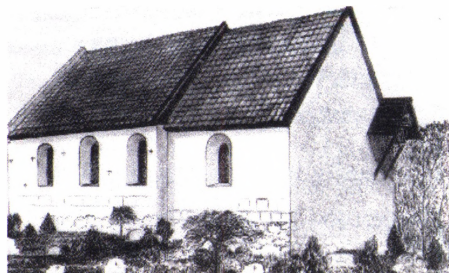
⁴ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

⁵ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

Præstegård, Vinding sogn, Ulfborg hrd, Ringkøbing amt. Viet 15-OKT-1583 Vinding sogn Else Jensdatter, barn: Anne Nielsdatter Winding, født 1598 (ane 3267).

Niels blev født omk 1553 i Vildbjerg Præstegård som søn af præsten *Hr. Peder*. Han var præst for Vinding-Vind menigheder i Ulfsborg herred,

Han blev gift i 1583 i Vinding Kirke med *Else Jensdatter (Søervad)* - der var *Formandens*¹ datter - og blev samme år også kapellan hos sin svigerfader, hvis præsteembede han overtog ved dennes død i 1610.



Vildbjerg Kirke

6535. Else Jensdatter, født omk 1565 Vinding sogn, Ulfborg hrd, Ringkøbing amt, død 1602 Vinding sogn.

6536. Anders Vinther³, Selvejrbonde, død omk 1618 Sønder Aldum, Stenderup sogn, Hatting hrd, Vejle amt. Viet NN Jørgensdatter, barn: Jørgen Vinther (ane 3268).

Anders var selvejerbonde og har antagelig længe før 1604 boet på sin selvejergård, matr. nr. 2 i Aldum - og fra nævnte år også er opfødt som ejer af en mindre gård i Aldum.

Sidstnævnte gård ses i *Bygholm Lens Jordebog* i 1618 at være ejet af Anders Vinthers hustru *NN Jørgensdatter*, hvorfor det ménes at *Anders Vinther* må være død omkring dette år.

6537. NN Jørgensdatter eft 1618 Aldum, Stenderup sogn, Hatting hrd, Vejle amt.

I *Bygholm Lens Jordebog* står *NN Jørgensdatter* i 1618 som ejer af matr. nr. 2 i Aldum, og det er forméntlig en gård, hun oprindeligt har arvet efter sin fader, der utvivlsomt var *Jørgen Olufsen* i Aldum.

¹ *Formandens* = den forrige (præsts datter)

² *Jubellærer* = En gejstlig, der havde været præst i mere end 50 år

³ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

6540. Jesper Pedersen¹, Gårdfæster, død eft 1614 Stenderup sogn, Hatting hrd, Vejle amt. Viet Ukendt fru Jesper Pedersen, barn: Jørgen Jespersen født omk 1600 (ane 3270).

Jesper Pedersen nævnes i Bygholm Lens ældste *Jordebog* fra 1604-1614 som fæster af en gård i Stenderup, som havde et Hartkorn på 7 Tdr. 6 Skpr. og 2 Alb. - hvoraf han i årlig *Landgilde* ydede 1 *Ørting Rug*, 2 *Ørting Byg*, 1 *Ørting Havre*², 1 *svin*, 1 *lam*, 1 *Gaas*, 2 *Høns* og en *Okse at stalde*. I 1614 afløstes han af en Oluf Sørensen.

6541. Ukendt fru Jesper Pedersen

13064. Peder Andersen³, Præst. Viet Ukendt fru Peder Andersen, barn: Kjeld Pedersen født omk 1550 (ane 6532).

Peder Andersen nævnes som præst for Ulfborg-Råsted menigheder. Han efterfulgte forgængerer *Knud Lauritsen* i præstekaldet - der var den første præst efter *Reformationen* i Ulfborg-Råsted sogne i Ulfborg herred i Ringkøbing amt.

Sønnen *Kjeld* efterfulgte *Peder Andersen* i præsteembedet i Ulfborg-Råsted sogne i Ulfborg hrd, i Ringkøbing amt.

13065. Ukendt fru Peder Andersen.

13068. Hr. Peder⁴, død omk 1583 Vildbjerg sogn, Hammerum hrd, Ringkøbing amt. Viet Ukendt fru Hr. Peder, børn: Niels Pedersen Vildbjerg født omk 1553 (ane 6534), Thomas Pedersen Vildbjerg.

Hr. Peder i Vildbjerg blev den første præst i Vildbjerg sogn efter *Reformationen* i 1536.

Hans patronym kendes ikke, men det vides, at han levede omk 1583, da hans søn *Thomas* blev ordineret i hans sted. *Hr. Peder*'s anden søn *Niels* blev præst for menigheden i Vinding-Vind sogn, der ligger i Ulfborg herred i Ringkøbing amt.

13069. Ukendt fru Hr. Peder⁵.

¹ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

² 1 *Ørting Rug* = 10 skæpper; 2 *Ørting Byg* = 24 skæpper; 1 *Ørting Havre* = 20 skæpper

³ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

⁴ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

⁵ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

13070. Jens Poulsen Søervad¹, Præst, født 1528 Sørvad, Vinding sogn, Ulfborg hrd, Ringkøbing amt, død 30-MAJ-1610 Vinding sogn. Viet (1) 06-JUN-1563 Aulum Aulum, Hammerum hrd, Ringkøbing amt Mette Jensdatter, børn: Else Jensdatter født omk 1565 (ane 6535), Jens Jensen Moesgaard født omk 1570, Inger Jensdatter. Viet (2) 10-MAJ-1584 Vinding sogn, Ulfborg hrd, Ringkøbing amt Anne Nielsdatter.

Jens Poulsen Søervad havde et usædvanligt livsforløb², hvilket har givet anledning til en række optegnelser. En hovedkilde til vor viden om manden er Terkel Dorschæus, den senere præst i kaldet, der i en indberetning for året 1766 til Biskop Block i Ribe fortæller følgende om *sl. Hr. Jens Poulsen Søervad* *haver sl. fader efter forrige præsters og ældgamle folks beretning fortalt følgende*:

Da bemeldte *Jens Poulsen Søervad* i sin alders 17. år stod og gravede tørv på sin fars hede, lagde han sig til hvile på jorden for at hvile lidet og faldt i søvn. Gården var en *Mensalgaard*³ til Aulum præstekald og bondeskylden tilhørte Udstrup, som baron Juel på Lundbæk ejede.

Da *Jens* vågnede af sin drøm blev han grebet af frygt for *soldateri*. Han kastede spaden bort og løb bort til Ribe skole, hvor daværende *Rektor Ripens* hørte og mærkede hans lyst *ad studio*⁴, samt hans lærevillighed og flittighed. Rektoren fik *Jens* antaget hos gode folk byen, som både fødte og klædte ham og siden hjalp ham med klæder og penge til Akademiet. Da han blev student, antog han *condition*⁵ i Sjælland, indtil han tog *ex philisophie* og siden sin eksamen.

Så snart han var færdig på Akademiet, og havde brugt de få penge han havde til bøger, sendte han sin kuffert med en skipper til Århus og *resolvede*⁶ selv at gå til fods gennem Sjælland og Fyn. Af mangel på penge kunne han ikke betale rejsen hjem, hvorfor han til fods ankom til Søervad en *sildig Løverdags aften*⁷ og bad om *Logement*⁸ af sin gamle far, som da sad udi sin høje alderdom i kakkelovnskrogen.

Denne gamle *Pater morosus*⁹ nægtede ham straks Logement, og da sønnen indstændig bad derom med gråd i øjnene over hans ukendelighed, bekræftede den

¹ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

² Kilde: Esbern Jespersen: *Kirker, Præster og Degne i Vinding-Vind*, udg. 1934, side 44-48

³ *Mensalgaard* = gård tilhørende kirken

⁴ *ad studio* = at studere

⁵ *condition* = stilling, arbejde, plads

⁶ *resolvede* = besluttede

⁷ *sildig Løverdags aften* = en sen lørdag aften

⁸ *Logement* = logi for midlertidigt ophold

⁹ *Pater morosus* = egensindige

gamle med ed, at han ej vilde have ham i huset læggendes dette til, at han ikke kunde vide, hvad for en landløber han var. Sønnen brast udi modige tårer og spurgte, om han dog ikke kunne kende ham og sagde, at han var hans søn, som den tid løb bort. Faderen vilde ikke tro sligt og svor på, at han aldrig havde set ham og sagde, at det var en stor løgn, han vilde trykke i ham.

Den gamle far berettede da til sidst, at vel havde han haft en søn som sikkerli- gen af frygt for at blive hentagen til soldat bortrømte, men han troede at sønnen var slagen ihjel eller omkommen. Af frygt for at blive skilt fra faderen bad *Jens* om, om de ikke ville spænde for vognen og køre ham til præstegården.

Præsten her tog da vel imod ham, og efter at han havde set og læst hans gode attester beholdt han *Jens* hos sig, tog ham til *capellan*¹ og siden hjalp ham til brø- det her. Siden blev denne gamle fader med besværlighed *persvaderet*² til at tro på sandhed, at kendes ved sin søn, at glæde sig hjertligen og at prise gud for sin nå- dige forsorg. Faderen døde året efter sønnens hjemkomst, og efter at *Jens* 07- APR-1557 var blevet *ordineret*³ præst i Vinding sogn.

Det fortælles endvidere, at *Jens Poulsen Søervad* den 11-APR-1560 tog til Au- lum Præstegård, hvor han friede til den kun 12 årige *Mette Jensdatter*, med hvem han den 09-NOV samme år *drak Fæstensøl*⁴, og til hvem han blev viet 06-JUN- 1563 – 2½ år senere!

Ægteparret levede sammen i 20 år og avlede 17 børn (8 sønner og 9 døtre). *Mette* døde 28-NOV-1582 - 14 dage efter at have født det sidste barn - og blev begravet St. Andreæ opstandelsesdag.



Vinding Kirke

Jens tænkte dog ingenlunde på at lægge op, men gik tilmed på frierfødder - og i 1584 stod hans bryl- lup i Vinding Præstegård med *Anne Jens Kone fra Lystbæk*. Både *Jens* og *Anne* var 56 år gamle ved vielsen; hun var født 10-MAJ-1528 og døde den 18-MAJ-1602.

Jens Poulsen Søervad døde som 82-årig i 1610 – og blev *Jubellærer*⁵.

¹ *Capellan* = hjælpepræst

² *persvaderet* = overbevist

³ *ordineret* = indsat som præst

⁴ *drak Fæstensøl* = holdt forlovelsesgilde

⁵ *Jubellærer* = en gejstlig, der havde været præst i mere end 50 år

Skønt det altså i dag er 400 år siden *Hæderlige Hr. Jens Poulsen Søervads* eventyr fik ende, kan man dog den dag i dag finde hans håndskrift i Vind Kirkes ældste Regnskabsbog.

Jens's datter Else blev gift med præsten Niels Pedersen, som blev *Jens* hjælpepræst i Vinding og senere efterfølger i embedet.

Det hævdes i øvrigt¹, at præstestolen er udført i 1627 af *Jens Poulsen Søervad's* søn *Jens Jensen Moesgaard*, der var snedker og ejer af gården *Moesgaard*.

13071. Mette Jensdatter, født 1548 Aulum sogn, Hammerum hrd, Ringkøbing amt, død 28-NOV-1582 Præstegården, Vinding sogn, Ulfborg hrd, Ringkøbing amt, begravet 12-DEC-1582 Vinding sogn.

Jens og *Mette* fik 17 børn, 8 sønner og 9 døtre, i deres 20 år lange ægteskab. De fleste af børnene levede ikke deres første år ud. *Mette Jensdatter* døde i barsels-seng 34 år gl. efter at have født sit 17. barn. Af de 17 børn blev kun 3 voksne - det var *Jens*, *Inger* og *Else*.

13074. Jørgen Olufsen², Selvejrbonde, død eft 26-JUL-1581 Aldum, Stenderup sogn, Hatting hrd, Vejle amt. Viet Ukendt fru Jørgen Olufsen, barn: NN Jørgensdatter (6537).

Jørgen Olufsen forsøgte i 1581 *formedelst Fattigdom* at sælge sin *jordegne Bondegaard* i Sdr. Aldum til *Kongen* (Frederik d. II). I kancelliskrivelse af 26-JUL-1581 sés, at Kongen indvilger og beordrer i den anledning *Lensmanden Niels Skram* til at undersøge *Herligheden* for at afslutte en handel med *Jørgen Olufsen*, men tinge med ham om *den nøjeste*³ *Pris*, der ialt fald ikke må overstige *150 Daler*.

Vi véd ikke, om handlen blev gennemført - eller om *Jørgens* svigersøn *Anders Vinther* senere har tilbagekøbt gården - men *Anders* står som ejer af gården i 1604, og *Anders* hustru – *Jørgen Olufsens* datter, NN *Jørgensdatter*, er noteret som ejer i 1618.

13075. Ukendt fru Jørgen Olufsen

¹ Kilde: Danske Kirker, bind 15, Nordvestjylland, side 324: Om Vinding kirkes prædikestol

² Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

³ *nøjeste* = billigste; tilfredsstillende

26140. Poul Christensen¹, Selvejrbonde², født omk 1485, død eft 1560 Sørvad, Vinding sogn, Ulfborg hrd, Ringkøbing amt. Viet Ukendt fru Poul Christensen, barn: Jens Poulsen Søervad født 1528 (ane 13070).

Poul Christensen blev født i slutningen af 1400-tallet og døde i en høj alder efter 1560. Han var ejer af gården *Søervad* i Vinding sogn, men gården var *Mensalgaard* under Aulum *Præstekald*³.

Tre breve, der er gengivet i Frederik I's registeranter, omtaler *Poul Christensen* i Sørvad i anledning af en *Marktrætte*⁴ med *Sysselprovsten*⁵ *Iver Juel*. Det kom til en retssag, og dommen må åbenbart være gået *Poul Christensen* imod - men derfor gav Poul ikke op.

Han klagede til *Kongen*, der befalede adelsmændene *Mogens Munk*, *Jens Hvas*, *Per Ebbesen*, *Mogens Juel*, *Enevold Juel* og *Per Iversen* i Staby at undersøge og pådømme sagen. Omk 1532 indstævnedes både *Provsten* og *Poul* med sine ejendomsbreve for *Kongens Retterting* i København - og den tidligere nævningekendelse blev midlertidigt suspenderet. Det endelige resultat af sagen kendes ikke.

26141. Ukendt fru Poul Christensen.

26142. Jens Jørgensen⁶, Præst, født omk 1510. Viet Ukendt fru Jens Jørgensen, børn: Mette Jensdatter født 1548 (ane 13071), Jørgen Jensen.

Jens var allerede præst i Aulum sogn i Hammerum hrd i Ringkøbing amt, da datteren *Mette* blev født i 1548. *Jens* er desuden nævnt i 1584 som medunderskriver af *Hylldningakten*⁷.



Aulum Kirke

Han var den første præst i Aulum sogn efter *Reformationen* i 1536 - og nåede desuden at blive *Jubellærer*⁸. *Jens* blev efterfulgt i embedet af sønnen *Jørgen Jensen*⁹.

¹ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

² Selvejrbonde = Bonde, der ejer sin gård, men betaler en afgift (penge/naturalier) til jordejeren

³ *Præstekald* = pastorat = det område, for hvilket en præst er ansvarlig

⁴ *Marktrætte* = uenighed om en mark (f.eks. om den årlige afgift for leje af marken)

⁵ *Sysselprovsten* = provst for flere sammenhængende sogne

⁶ Kilde: Dansk Slægtshistorisk Selskab: *Slægtsbog om Niels Pedersen Bie, født 1754*

⁷ *Hylldningsakten* = For prins Chr. IV, der blev konge af Danmark og Norge fra 1588 til 1648

⁸ *Jubellærer* = en gejstlig, der havde været præst i mere end 50 år

⁹ Kilde: S.V. Wibergs: *Almindelig dansk præstehistorie*

26143. Ukendt fru Jens Jørgensen.

Efterslægt (indrykningstavle)

Lis Lilly Due Rasmussen, født 13-AUG-1938 på Rigshospitalet, Københavns amt, døbt 27-NOV-1938 i Tårnby sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt. Hun blev gift med Tonny Johansen, 04-APR-1959 på Københavns Rådhus, født 21-JUN-1938 i København, døbt 23-OKT-1938 i Kapernaum sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, død 19-FEB-1998 på Gentofte Hospital, Gentofte sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, begravet i Hellerup sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt.

I. **Hejdi Lisa Johansen**, født 03-JUL-1959 på Rigshospitalet, Københavns amt, døbt 25-OKT-1959 i Island Brygge sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt. Hun blev gift med René Hjorth, 02-AUG-1986 i Hellerup sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, født 27-JUL-1959 i Maglegårds sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 13-DEC-1959 i Vangede sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt.

A. **Mich Hjorth**, født 31-AUG-1992 på Herlev Hospital, Københavns amt, døbt 11-APR-1993 i Smørum sogn, Smørum hrd, Københavns amt.

B. **Chris Hjorth**, født 13-FEB-1995 på Herlev Hospital, Københavns amt, døbt 28-MAJ-1995 i Smørum sogn, Smørum hrd, Københavns amt.

II. **Jimmi Johansen**, født 05-DEC-1961 i Vor Frelser sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 12-MAJ-1962 i Island Brygge sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt. Han blev gift med Ann Mosegård Jensen, 23-MAJ-1992 i Hellerup sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, født 30-JUL-1966 i Elkær, Grene sogn, Slavs hrd, Ribe amt, døbt 21-AUG-1966 i Grene sogn, Slavs hrd, Ribeamt.

A. **Christian Mosegård Johansen**, født 22-JUL-1994 i Hellerup sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 20-NOV-1994 i Hellerup sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt.

B. **Cecilie Mosegård Johansen**, født 17-SEP-1997 i Hellerup sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 08-FEB-1998 i Hellerup sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt.

III. **Rikke Johansen**, født 04-AUG-1971 i Helligkors sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 13-NOV-1971 i Island Brygge sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt. Hun var partner med (1) Allan Falk Nielsen, født 17-JUL-1969 i Søborg. Hun blev gift med (2) John Jæger Thomsen, 03-JUL-2010 i Indslev sogn, Vends hrd, Odense amt, født 07-JAN-1972 i Brørup sogn,

Malt hrd, Ribe amt. De blev skilt den 01-AUG-2012 i Overpræsidiets Syd-danmark.

- A. **Simon Falk Johansen**, (søn af Allan Falk Nielsen og Rikke Johansen) født 04-MAJ-1996 på Herlev Hospital, Københavns amt, døbt 08-SEP-1996 i Mørkhøj sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt.
- B. **Julie Falk Johansen**, (datter af Allan Falk Nielsen og Rikke Johansen) født 13-OKT-1998 på Herlev Hospital, Københavns amt, døbt 06-FEB-1999 i Mørkhøj sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt.
- C. **Mollie-Luna Jæger Johansen**, (datter af John Jæger Thomsen og Rikke Johansen) født 13-JAN-2007 på Odense Universitetshospital, Odense amt, døbt 12-MAJ-2007 i Ejby sogn, Vends hrd, Odense amt.
- D. **Filip Jæger Johansen**, (søn af John Jæger Thomsen og Rikke Johansen) født 15-MAR-2009 på Odense Universitetshospital, Odense amt, døbt 09-AUG-2009 i Ejby sogn, Vends hrd, Odense amt.

-0-0-0-

Leif John Due Rasmussen, født 28-APR-1940 på Rigshospitalet, Københavns amt, døbt 18-AUG-1940 i Nazaret sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt. Han blev gift med Lise Jørgensen, 05-MAR-1967 i Grundtvigskirken, Bispebjerg sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, født 16-AUG-1945 i Skt. Stefan sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 25-DEC-1945 i Grundtvigskirken, Bispebjerg sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt.

- I. **Janni Grethe Due Rasmussen**, født 01-JUL-1967 i Frederiksholm sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 05-NOV-1967 i Farum sogn, Ølstykke hrd, Frederiksborg amt. Hun blev gift med Anders La Cour, 06-AUG-1999 på Københavns Rådhus, født 29-SEP-1967 i Vordingborg sogn, Bårse hrd, Præstø amt.
 - A. **Elias Due La Cour**, født 09-SEP-1997 i Skt. Andreas sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, navngivet 04-NOV-1997 i Københavns Kommune.
 - B. **Kamma Lise Due La Cour**, født 18-JUL-2001 i Skt. Andreas sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, navngivet 13-NOV-2001 i Københavns Kommune.
- II. **Martin Bo Due Rasmussen**, født 27-DEC-1974 i Rødovre sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 16-MAR-1975 i Islev sogn, Sokkelund hrd, Kø-

benhavns amt. Han blev gift med Christiane Nymark, 03-JUL-2010 i hjemmet i Dragør, Københavns amt, født 16-OKT-1975 i Ringkøbing.

- A. **Augusta Due-Nymark**, født 08-NOV-2006 på Hvidovre Hospital, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 13-NOV-2006 i Natanaels sogn, Sokkelunds hrd, Københavns amt.
- B. **Theodor Due-Nymark**, født 07-SEP-2008 på Hvidovre Hospital, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 22-SEP-2008 i Natanaels sogn, Sokkelunds hrd, Københavns amt.

-o-o-o-

Lillian Anni Due Rasmussen, født 31-JUL-1942 på Rigshospitalet, Københavns amt, døbt 07-NOV-1942 i Mariendal sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt. Hun blev gift med (1) Erik Ernst Schlichting, 07-DEC-1963 i Gladsaxe Kommune, født 21-APR-1945 på Skt. Joseph Hospital, Griffentfeldsgade, København N, døbt 19-AUG-1945 i Helligkors sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt. De blev skilt den 05-FEB -1969 i Frederiksborg amt. Hun er siden 16-DEC-1981 partner med Bjørn Steffen Holdal, født 19-SEP-1943 i Virum sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt.

- I. **Sally Schlichting**, (datter af Erik Ernst Schlichting og Lillian Anni Due Rasmussen) født 20-MAJ-1964 i Helligkors sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, navngivet 09-JUN-1964 i Tagensbo sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt. Hun blev gift med Kaj Petersen, 05-JUN-1998 i Uggeløse sogn, Lyng-Frederiksborg hrd, Frederiksborg amt, født 21-FEB-1947 i Danstrup Fredensborg.

A. **Silja Gry Tinghuus Petersen Schlichting**, (datter af Kaj Petersen og adopteret af Sally Schlichting) født 10-APR-1985 i Undløse sogn, Merløse hrd, Holbæk amt, døbt 21-JUL-1985 i Undløse sogn, Merløse hrd, Holbæk amt.

B. **Jade Petersen Schlichting**, født 19-SEP-1999 i Uggeløse sogn, Lyng-Frederiksborg hrd, Frederiksborg amt, døbt 28-NOV-1999 i Uggeløse sogn, Lyng-Frederiksborg hrd, Frederiksborg amt.

- II. **Thomas Schlichting**, (søn af Erik Ernst Schlichting og Lillian Anni Due Rasmussen) født 23-SEP-1965 i Helligkors sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, navngivet i Fredens sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt. Han blev gift med Annemette Vig Jacobsen, 05-AUG-1995 i Øster Jølby sogn,

Morsø Nørre hrd, Thisted, født 06-APR-1965 i Hovedgård, Ørritslev sogn, Voer hrd, Skanderborg amt, døbt 09-MAJ-1965 i Ørritslev sogn, Voer hrd.

A. **Jon Vig Schlichting**, født 24-APR-1991 i Silkeborg sogn, Gjern hrd, Skanderborg, døbt 28-APR-1999 i Øster Jølby sogn, Morsø Nørre hrd, Thisted amt.

B. **Ask Nør Schlichting**, født 13-MAR-1993 i Silkeborg sogn, Gjern hrd, Skanderborg amt, døbt 28-APR-1999 i Øster Jølby sogn, Morsø Nørre hrd, Thisted amt.

C. **Liv Due Schlichting**, født 06-OKT-1998 i Nykøbing sogn, Morsø Sønder hrd, Thisted amt, døbt 28-APR-1999 i Øster Jølby sogn, Morsø Nørre hrd, Thisted amt.

-o-o-o-

Laila Alice Due Rasmussen, født 21-FEB-1946 i Maria sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 26-MAJ-1946 i Maria sogn. Hun blev gift med Kurt Teddy Dalby, 18-OKT-1969 på Roskilde Rådhus, Roskilde Amt, født 13-NOV-1939 i København.

I. **Klaus Rainer Dalby**, (søn af Kurt Teddy Dalby og Laila Alice Due Rasmussen) født 01-JAN-1970 i Tåstrup Nykirke sogn, Høje-Tåstrup Kommune, navngivet 18-MAR-1970 Ishøj sogn, Smørum hrd, Københavns amt. Han blev gift med Majken Janni Sass Hansen, 08-AUG-1998 i Kippinge sogn, Falsters Nørre hrd, Maribo amt, født 10-MAJ-1972 i Nykøbing Falster sogn, Guldborg Kommune.

A. **Laurits Sass Dalby**, født 07-OKT-2001 på Frederiksberg Hospital, Frederiksberg Kommune døbt 17-MAR-2002 i Anna sogn, Københavns Kommune.

B. **Clara Sass Dalby**, født 24-APR-2005 på Glostrup Hospital, Glostrup Kommune, døbt 21-AUG-2005 i Rønnevang sogn, Høje-Tåstrup Kommune.

II. **Karina Klaudia Dalby**, (datter af Kurt Teddy Dalby og Laila Alice Due Rasmussen) født 30-SEP-1971 i Tåstrup Nykirke sogn, Høje-Tåstrup Kommune, døbt 04-AUG-1985 i Ishøj sogn, Smørum hrd, Københavns amt. Hun blev gift med Klaus Stensbjerg Jensen, 18-AUG-2001 i Grundtvigskirken, Bispebjerg sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, født 08-JUL-1971 i Tå-

strup Nykirke sogn, Høje-Tåstrup Kommune, døbt 10-OKT-1971 i Thorslunde sogn, Smørum hrd, Københavns amt.

A. **Tobias Dalby Jensen**, født 09-JUN-2002 på Gentofte Hospital, navngivet 27- AUG-2002 i Skt. Jacobs sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt.

B. **Magnus Dalby Jensen**, født 19-SEP-2005 på Roskilde Sygehus, Roskilde, navngivet 23- OKT-2005 i Mosedede sogn, Greve Kommune.

III. **Kenni Dalby**, (søn af Kurt Teddy Dalby og Laila Alice Due Rasmussen) født 21-AUG-1980 på Glostrup Hospital, Glostrup, navngivet 05-FEB-1981 i Ishøj sogn, Smørum hrd, Københavns amt. Han blev gift med Mette Kauffmann Laursen, 30-JUN-2007 i Vallensbæk sogn, Smørum hrd, Københavns amt, født 18-MAJ-1980 på Glostrup Hospital, Glostrup, døbt 27- JUL-1980 i Ejby sogn, Ramsø hrd, Roskilde amt.

A. **Viktor Kauffmann Dalby**, født 25-OKT-2011 på Herlev Hospital, døbt 03-MAR-2012 i Vallensbæk sogn, Smørum sogn, Københavns amt.

-0-0-0-

Lasse Roar Due Rasmussen, født 26-AUG-1949 på Rigshospitalet, Københavns amt, døbt 26-DEC-1949 i Emdrup sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, død 02-JAN-1992 i Greve sogn, Tune hrd, Roskilde amt, begravet på Bispebjerg Kirkegård, København. Han blev gift med Marianne Mørk Rasmussen født 13-AUG-1977 i Emdrup sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, født 12-NOV-1958 i Vor Frelser sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 01-MAR-1959 i Sankt Matthæus sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, død 09-MAJ-1996 i København, begravet 24-MAJ-1996 på Bispebjerg Kirkegård, København.

I. **Michael Roar Mørk Rasmussen**, født 05-APR-1977 på Skt. Josephs Hospital, Helligkors sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt, døbt 02-OKT-1977 i Emdrup sogn, Sokkelund hrd, Københavns amt. Han blev partner med Henriette Lind 03-AUG-2008.



Familieskovtur 01-JUN-2013 på Søborggård Hestecenter. Gilleleje

Generationsopdelt aneliste

Anenr.	Navn	Født	Død
Forældre			
2	Roar Martinus Rasmussen	26-MAR-1915	24-JAN-2000
3	Ane Margrethe Alice Due Jensen	16-DEC-1915	05-NOV-2007
Bedsteforældre			
4	Hans Frederik Rasmussen	10-OKT-1872	02-APR-1941
5	Caroline Martine Rasmussen	13-AUG-1875	16-JUL-1965
6	Jens Madsen Jensen	13-DEC-1875	18-JUL-1950
7	Jørgine Marie Carlsen	21-JAN-1878	28-APR-1951
Oldeforældre			
8	Niels Rasmussen	07-MAJ-1834	23-JAN 1905
9	Kirstine Larsdatter	16-FEB-1844	23-JAN 1925
10	Jørgen Rasmussen	05-DEC-1842	18-JUL-1910
11	Johanne Kirstine Hansen	01-JUN-1845	25-FEB-1926
12	Jens Jensen	15-JAN-1847	11-MAR-1916
13	Ane Cathrine Sophie Mathiasen	18-JUN-1851	13-JUN-1921
14	Hans Carlsen	19-MAJ-1856	04-SEP-1915
15	Cecilie Hermandine Nielsen	16-JUN-1851	23-NOV-1908
Tip-oldeforældre			
16	Rasmus Hansen	08-SEP-1794	15-NOV-1867
17	Severine Rasmusdatter	16-MAR-1802	14-MAJ-1883
18	Lars Jensen	09-APR-1807	14-AUG-1868
19	Maria Kierstine Hansdatter	14-OKT-1811	12-JAN-1872
20	Rasmus Hansen	08-SEP-1794	15-NOV-1867
21	Severine Rasmusdatter	16-MAR-1802	14-MAJ-1883
22	Hans Nielsen	29-JUN-1811	25-MAR-1892
23	Karen Andersdatter	26-FEB-1812	eft 01-FEB-1890
24	Jens Jensen Smed	18-FEB-1816	12-OKT-1884
25	Woldborg Knudsdatter	15-OKT-1818	22-MAJ-1895
26	Mathias Theus Jochumsen	12-JAN-1821	23-JUN-1897
27	Rasmine Petrine Møller	19-OKT-1820	06-FEB-1858
28	Frederik Ferdinand Petersen	19-DEC-1829	21-JUN-1883

29	Caroline Wilhelmine Carlsdatter	14-FEB-1831	30-MAJ-1904
30	Herman Nielsen	16-FEB-1826	05-MAR-1865
31	Sophie Frederikke Larsdatter	08-AUG-1821	12-JUL-1871

Tip-tip-oldeforældre

32	Hans Jørgensen	1764	28-SEP-1829
33	Maren Nielsdatter	1762	26-DEC-1817
34	Rasmus Christensen	omk 1746	05-NOV-1818
35	Anne Sophia Jørgensdatter	omk 1760	16-SEP-1835
36	Jens Pedersen	1769	17-JUL-1841
37	Maren Pedersdatter	1776	15-JUN-1853
38	Hans Christensen	1784	12-SEP-1861
39	Mette Maria Kirstine Nielsdatter	1787	05-APR-1818
40	Hans Jørgensen	1764	28-SEP-1829
41	Maren Nielsdatter	1762	26-DEC-1817
42	Rasmus Christensen	omk 1746	05-NOV -818
43	Anne Sophia Jørgensdatter	omk 1760	16-SEP-1835
44	Niels Olsen	1782	26-DEC-1859
45	Johanne Kirstine Mortensdatter	1781	19-MAR-1861
46	Anders Jespersen	omk 1775	21-DEC-1849
47	Anna Kirstine Christensdatter	1776	09-OKT-1871
48	Jens Rasmussen	1781	14-APR-1834
49	Else Rasmusdatter	1784	25-MAR-1856
50	Knud Knudsen Due	30-SEP-1781	22-DEC-1856
51	Barbara Nielsdatter	1788	01-JAN-1851
52	Jochum Mathias Theus	omk 1771	11-DEC-1829
53	Zidse Pedersdatter	1780	14-APR-1855
54	Jens Peter Møller	1788	17-SEP-1849
55	Johanne Rasmusdatter	1798	31-AUG-1853
56	Lars Pedersen	omk 1794	03-JAN-1842
57	Sophia Christina Kruse	13-APR-1796	02-MAJ-1867
58	Carl Magnus Olsen	27-JUL-1795	07-AUG-1864
59	Marie Svendsdatter	20-OKT-1798	24-JUL-1857
60	Niels Christiansen	1795	eft 1850
61	Anne Marie Hermansdatter	1797	eft 1850
62	Lars Hansen	omk 1783	06-APR-1838
63	Sidse Jørgensdatter	1787	17-JAN-1856

Tip-tip-oldeforældre

64	Jørgen Hansen	omk 1731	1800
65	Mariane Marcusdatter	omk 1736	1810
66	Niels Larsen	omk 1734	14-DEC-1824
67	Susanne Jørgensdatter	omk 1730	1804
70	Jørgen Christensen	1734	02-APR-1814
71	Karen Nielsdatter	omk 1735	1783
72	Peder Aronsen	omk 1722	1809
73	Lisbeth Pedersdatter	1746	
74	Peder Jensen	omk 1742	12-JUL-1814
75	Maren Nielsdatter	1744	06-MAJ-1804
76	Anders Christensen	omk 1762	før 1829
77	Johanne Madsdatter	omk 1755	27-OKT-1829
78	Niels Jensen	omk 1755	
79	Sidsel Rasmusdatter	omk 1760	1792
80	Jørgen Hansen	omk 1731	1800
81	Mariane Marcusdatter	omk 1736	1810
82	Niels Larsen	omk 1734	14-DEC-1824
83	Susanne Jørgensdatter	omk 1730	1804
86	Jørgen Christensen	1734	02-APR-1814
87	Karen Nielsdatter	omk 1735	1783
88	Ole Larsen	1736	1809
89	Johanne Madsdatter	1742	1808
90	Morten Hansen	1741	1803
91	Kirsten Hansdatter	omk 1742	1807
92	Jesper Knudsen	omk 1751	1801
93	Giertrud Andersdatter	omk 1753	05-DEC-1820
94	Christen Lauritsen	omk 1740	13-MAR-1823
95	Maren Nicolaysdatter	omk 1750	19-NOV-1829
96	Rasmus Jensen	omk 1751	14-MAJ-1828
97	Cathrine Elisabeth Ernstatter Voetmann	1755	28-JUN-1825
98	Rasmus Andersen	1752	19-SEP-1835
99	Anne Jørgensdatter	1755	16-DEC-1797
100	Knud Knudsen Due	1752	04-JAN-1802
101	Voldborg Knudsdatter	1748	17-FEB-1802
102	Niels Pedersen Bie	1754	03-MAR-1837

103	Barbara Andersdatter	1757	1788
106	Peder Andersen	omk 1740	01-MAR-1819
107	Anne Cathrine Sørensdatter	omk 1751	28-SEP-1826
108	Peder Rasmussen	1758	08-MAJ-1829
109	Anna Jensdatter	1764	08-JUN-1832
110	Rasmus Nielsen	1763	02-AUG-1851
111	Johanne Hansdatter	omk 1776	25-JUL-1835
114	Johann Henrich Kruse	19-JAN-1764	19-FEB-1806
115	Maria Christiana Gigas	1766	10-SEP-1818
116	Ole Paulsen	omk 1747	før JAN-1808
117	Britte Magnusdatter	omk 1754	03-OKT-1815
118	Svend Mogensen	1756	21-AUG-1817
119	Bodil Olsdatter	1760	07-APR-1846
120	Christian Pedersen	omk 1738	06-FEB-1809
121	Maren Jensdatter	omk 1756	
122	Herman Poulsen	omk 1771	24-SEP-1821
123	Margrethe Jensdatter	omk 1770	
124	Hans Pedersen	omk 1745	omk 1786
125	Maren Nielsdatter	1761	29-AUG-1819
126	Jørgen Jørgensen	1749	01-NOV-1816
127	Ellen Pedersdatter	omk 1758	05-OKT-1818

Tip-3-oldeforældre

132	Lars Nielsen		før 25-SEP-1779
133	Ukendt fru Lars Nielsen	omk 1704	1772
140	Christen Christensen		1757
141	Mette Jørgensdatter	omk 1705	
142	Niels Jensen	omk 1694	før 18-FEB-1760
143	Anne Sophie Christensdatter		eft 1760
144	Aron Væver		1757
145	Ukendt fru Aron Væver		
146	Peder Christensen Haagen		1754
147	Johanne Jensdatter	omk 1720	1792
150	Niels Hansen	omk 1696	1766
151	Else Jensdatter	omk 1715	1764
164	Lars Nielsen		før 25-SEP-1779
165	Ukendt fru Lars Nielsen	omk 1704	1772

172	Christen Christensen		1757
173	Mette Jørgensdatter	omk 1705	
174	Niels Jensen	omk 1694	før 18-FEB-1760
175	Anne Sophie Christensdatter		eft 1760
176	Laurs Olsen	omk 1708	1783
177	Anna Christensdatter	omk 1708	1741
178	Mads Laursen	omk 1699	1755
179	Ane Margrethe Hansdatter		eft MAJ-1755
180	Hans Christensen	omk 1700	1763
181	Anna Hansdatter	1700	
184	Knud Jespersen		før 01-JUL-1787
185	Kirsten Hansdatter		før 01-JUL-1787
186	Anders Christensen		før 01-JUL-1787
187	Marie Hansdatter	omk 1719	før 16-JAN-1797
192	Jens Poulsen	1721	28-FEB-1795
193	Ukendt fru Jens Poulsen		
194	Ernst Johansen Schmidt Voetmann	1710	1785
195	Dorthea Christiansdatter Voetmann	1720	1755
196	Anders Nielsen	omk 1730	1785
197	Kirsten Thomasdatter	omk 1722	28-FEB -1800
198	Jørgen Simonsen	omk 1713	1790
199	Else Hansdatter	omk 1713	1773
200	Knud Knudsen Due	1710	1757
201	Mette Rasmusdatter	1714	1777
202	Knud Sørensen	omk 1718	1784
203	Mette Rasmusdatter	1717	1766
204	Peder Nielsen Bie	omk 1726	15-MAR-1804
205	Kirsten Andersdatter	1731	før 1801
206	Anders Olufsen		
207	Ukendt fru Anders Olufsen		
216	Rasmus Pedersen	omk 1732	18-OKT-1806
217	Anne Sørensdatter	omk 1732	09-APR-1804
218	Jens Christensen	1734	1780
219	Maren Rasmusdatter	omk 1734	1780
220	Niels Ovesen	1714	1766
221	Anne Abrahamsdatter	omk 1722	1797
222	Hans Jensen	omk 1749	

223	Anna Nielsdatter	omk 1745	
228	Johann Christian Kruuse	omk 1725	1789
229	Mette Kirstine Nielsdatter	1736	eft 18-JAN-1790
230	Johann Wilhelm Leopold Gigas	omk 1722	AUG-1790
231	Sisse Catharine Petersdatter	omk 1731	eft 01-FEB-1801
236	Mogens Pedersen	omk 1736	1762
237	Bente Svendsdatter	1732	24-DEC-1818
238	Ole Øhnzen	1730	23-MAR-1795
239	Johanne Christophersdatter	1731	1792
250	Niels Sørensen	1725	1800
251	Kirsten Olsdatter	1729	1793
252	Jørgen Jørgensen	1715	1766
253	Anne Knudsdatter		1753
282	Jørgen Hansen		før 01-JUN-1735
283	Ukendt fru Jørgen Hansen		
284	Jens Lauridsen		før 12-JUL-1719
285	Maren Nielsdatter		

Tip-4-oldeforældre

346	Jørgen Hansen		før 01-JUN-1735
347	Ukendt fru Jørgen Hansen		
348	Jens Lauridsen		før 12-JUL-1719
349	Maren Nielsdatter		
352	Ole NN		før 1716
353	Bodil Lauritsdatter		1736
362	Hans Madsen	omk 1668	1731
363	Karen Hansdatter		
368	Jesper Olufsen		omk 1740
369	Anne Rasmusdatter		før 1723
370	Hans Pedersen Smed		før 20-JUN-1748
371	Dorte Laursdatter		eft 20-JUN-1748
372	Christen Sørensen		1738
373	Anna Jacobsdatter		eft 1738
384	Poul Nielsen	omk 1667	1748
385	Kirsten Nielsdatter	omk 1684	1764
388	Johan Pedersen Schmidt	omk 1680	omk 1740
389	Anna Dorthea Voetmann	omk 1686	omk 1740

390	Christian Voetmann	omk 1688	1748
391	Ingeborg Hansdatter Rønne	omk 1683	1756
400	Knud Sørensen Due	omk 1671	1728
401	Kirsten Jensdatter	omk 1676	1730
402	Rasmus Pedersen	omk 1678	1762
403	Birgitte Bentsdatter	1688	1739
406	Rasmus Jensen	omk 1648	1730
407	Karen NN	omk 1682	
408	Niels Nielsen Bie	1691	1746
409	Mette Sørensdaughter	1697	1730
410	Anders Svensk		før 28-SEP-1744
411	Karen Nielsdatter		
436	Christen Jensen	omk 1707	1774
437	Kirsten Christensdaughter	omk 1706	1760
438	Rasmus Jensen		1761
439	Maren Nielsdatter		1759
440	Ove Pedersen	1689	1719
441	Anne Nielsdatter		
444	Jens Andersen		1763
445	Johanne Hansdatter	omk 1720	1756
458	Niels Hansen		
459	Ukendt fru Niels Hansen		
460	Johan Christopher Gigas		
461	Maria Magdalene Braun		23-APR-1788
472	Peder Andersen		1763
473	Karen Holgersdaughter		26-MAR-1762
474	Svend Nielsen	omk 1662	1742
475	Bente Pedersdaughter		eft 15-DEC-1742
476	Øhn Jensen	omk 1693	1772
477	Karen Nielsdatter		1766
478	Christopher Iversen	omk 1702	eft 1771
479	Bodil Knudsdaughter		før 24-NOV-1755
500	Søren Ibsen	omk 1682	1751
501	Maren Nielsdatter	omk 1695	1764
502	Ole Larsen	omk 1695	1749
503	Johanne Jensdatter	omk 1694	1771
504	Jørgen Rasmussen	1675	1747

505	Inger Jørgensdatter	omk 1675	1739
Tip-5-oldeforældre			
736	Oluf Jespersen		
737	Anne Rasmusdatter		før 09-MAR-1731
744	Søren Andersen		eft 24-APR-1719
745	Ukendt fru Søren Andersen		1719
778	Ernst Petersen Voetmann	omk 1652	1714
779	Mette Hansdatter Voetmann	21-SEP-1662	1721
780	Ernst Petersen Voetmann	omk 1652	1714
781	Mette Hansdatter Voetmann	21-SEP-1662	1721
800	Søren Due		1691
801	Ukendt fru Søren Due		
806	Bent Sørensen	omk 1659	før 26-APR-1712
807	Anne Nielsdatter Kørup	omk 1666	
816	Niels Jensen	omk 1650	18-MAJ-1691
817	Lene Andersdatter	omk 1660	omk 1727
818	Søren Pedersen	omk 1650	1718
819	Maren NN		1701
880	Peder Ovesen	omk 1653	1726
881	Maren Lauridsdatter	omk 1664	1721
1002	Niels Larsen	omk 1658	1729
1003	Anne Olsdatter	omk 1670	1732
1006	Jens Rasmussen	omk 1658	1716
1007	Kirsten Larsdatter		1728
1008	Rasmus Olsen	omk 1644	1722
1009	Maren Nielsdatter	omk 1644	1717
Tip-6-oldeforældre			
1474	Rasmus Nielsen	omk 1620	omk 1677
1475	Johanne NN	omk 1622	1694
1556	Peter Ewertsen Voetmann	omk 1620	omk 1683
1557	Ukendt fru Peter Ewertsen Voetmann		
1558	Hans Ewertsen Voetmann	omk 1630	
1559	Catharina Pedersdatter Padholm	omk 1640	
1560	Peter Ewertsen Voetmann	omk 1620	omk 1683
1561	Ukendt fru Peter Ewertsen Voetmann		

1562	Hans Ewertsen Voetmann	omk 1630	
1563	Catharina Pedersdatter Padholm	omk 1640	
1612	Søren Thomsen		
1613	Ukendt fru Søren Thomsen		
1614	Niels Nielsen		
1615	Ukendt fru Niels Nielsen		
1632	Jens Nielsen	omk 1620	før 26-OKT-1674
1633	NN Nielsdatter		
1634	Anders Vinther	før 1630	1702
1635	Kirsten Jørgensdatter	omk 1630	13-SEP-1691
1636	Peder Nielsen		
1637	Maren Sørens datter		1700
1762	Laurids Rasmussen		omk 1697
1763	Ukendt fru Laurids Rasmussen		
2012	Rasmus Jensen		før 24-FEB-1682
2013	Ane Andersdatter		før 23-APR-1689
2014	Lars Pedersen		omk 1684
2015	Maren Rasmusdatter		
2018	Niels Rasmussen	omk 1600	omk 1672
2019	Bodil Olufsdatter		eft 1672

Tip-7-oldeforældre

2948	Niels Rasmussen		1641
2949	Ukendt fru Niels Rasmussen		
3112	Ewert Voetmann	omk 1595	
3113	Gjertrud Ewerts	omk 1595	
3116	Ewert Voetmann	omk 1595	
3117	Gjertrud Ewerts	omk 1595	
3118	Peder Pedersen Padholm		
3119	Mette Peders		
3120	Ewert Voetmann	omk 1595	
3121	Gjertrud Ewerts	omk 1595	
3124	Ewert Voetmann	omk 1595	
3125	Gjertrud Ewerts	omk 1595	
3126	Peder Pedersen Padholm		
3127	Mette Peders		
3264	Niels Jensen		

3265	Ukendt fru Niels Jensen		
3266	Niels Kjeldsen Ulfborg	omk 1590	1649
3267	Anne Nielsdatter Winding	1598	eft 30-MAR-1649
3268	Jørgen Vinther		
3269	Ukendt fru Jørgen Vinther		
3270	Jørgen Jespersen	omk 1600	omk 1655
3271	Ukendt fru Jørgen Jespersen		
3274	Søren Nielsen		
3275	Maren NN		

Tip-8-oldeforældre

6532	Kjeld Pedersen	omk 1550	omk 1594
6533	Ukendt fru Kjeld Pedersen		
6534	Niels Pedersen Vildbjerg	omk 1553	11-OKT-1644
6535	Else Jensdatter	omk 1565	1602
6536	Anders Vinther		omk 1618
6537	NN Jørgensdatter		eft 1618
6540	Jesper Pedersen		eft 1614
6541	Ukendt fru Jesper Pedersen		

Tip-9-oldeforældre

13064	Peder Andersen		
13065	Ukendt fru Peder Andersen		
13068	Hr. Peder		omk 1583
13069	Ukendt fru Hr. Peder		
13070	Jens Poulsen Søervad	1528	1610
13071	Mette Jensdatter	1548	28-NOV-1582
13074	Jørgen Olufsen		eft 26-JUL-1581
13075	Ukendt fru Jørgen Olufsen		

Tip-10-oldeforældre

26140	Poul Christensen	omk 1485	eft 1560
26141	Ukendt fru Poul Christensen		
26142	Jens Jørgensen	omk 1510	
26143	Ukendt fru Jens Jørgensen		

Sogneopdelt aneliste

Sogn	Herred	Amt	Ane nr.
Asminderød	Lynge-Kronborg	Frederiksborg	126, 127, 252, 253, 504, 505, 1008, 1009, 2018
Brahetrolleborg	Sallinge	Svendborg	70, 71, 142
Bøstrup	Langelands Nørre	Svendborg	1475
Dover	Hjelmslev	Skanderborg	196, 197, 198, 199, 202, 203
Esbjerg Vor Frelser	Skast	Ribe	14
Esbønderup	Holbo	Frederiksborg	250, 251, 500, 501, 502, 503, 1002, 1003, 1006, 1007
Frederiksberg	Sokkelund	København	8
Fruering	Hjelmslet	Skanderborg	106, 107
Gierslev	Løve	Holbæk	22
Gosmer	Hads	Århus	108, 109, 216, 217, 436, 438, 439
Gylling	Hads	Århus	218, 219, 437
Hatting	Hatting	Vejle	50, 51, 100, 101, 102, 103, 200, 201, 400, 401
Hellebæk	Lynge-Kronborg	Frederiksborg	62, 63, 59
Hillerslev	Sallinge	Svendborg	32, 33, 34, 35, 64, 65, 66, 67, 132, 133, 140,
Hornbæk	Lynge-Kronborg	Frederiksborg	118, 119
Hornstrup	Nørvang	Vejle	444, 445
Horsens Kloster	Nim	Skanderborg	12, 13
Horsens Vor Frelser	Nim	Skanderborg	220, 221
Hvirring	Nim	Skanderborg	24, 25
Jorløse	Skipinge	Holbæk	79, 144, 147
Kattrup	Voer	Skanderborg	52, 53
Kolt	Ning	Århus	440, 880, 881
Lille Fuglede	Ars	Holbæk	18, 19, 36, 37, 38, 39, 74, 75, 146, 150, 151,
Lindelse	Langelands Sønder	Svendborg	178
Notmark	Als Sønder	Sønderborg	778, 779
Ruds Vedby	Løve	Holbæk	77

Ry	Tyrsting	Skanderborg	48, 49, 96, 97, 98, 99, 192
Silkeborg	Gjern	Skanderborg	390
Simmerbølle	Langelands Nørre	Svendborg	44, 45, 88, 89, 90, 91, 94, 95, 176, 177, 353
Skjold	Bjerre	Vejle	402, 403, 807
Skrøbelev	Langelands Nørre	Svendborg	180
Skt. Petri	Sokkelund	København	228
Slagelse Skt. Mikkel	Slagelse	Sorø	17
Slagelse Skt. Peder	Slagelse	Sorø	16
Snøde	Langelands Nørre	Svendborg	46, 47, 93, 745
Solbjerg	Sokkelund	København	9
Store Dalby	Hatting	Vejle	204, 408, 816, 818, 819, 1634, 1635, 1637
Store Heddinge	Stevns	Præstø	122
Sæby	Løve	Holbæk	72
Søborg	Holbo	Frederiksborg	124, 125
Them	Vrads	Skanderborg	384, 385
Tikøb	Lynge-Kronborg	Frederiksborg	15, 28, 29, 56, 57, 58, 117, 236, 237, 238, 239, 474, 476, 477
Snøde	Langelands Nørre	Svendborg	92
Trinitatis	Sokkelund	København	114, 115
Tyrsted	Hatting	Vejle	800
Vedslet	Voer	Skanderborg	54, 110, 111
Veng	Hjelmslev	Skanderborg	406
Vinding	Ulfborg	Ringkøbing	13070, 13071
Voerladegård	Tyrsting	Skanderborg	194, 195, 391
Vor Frue	Sømme	Roskilde	120
Vær	Voer	Skanderborg	55
Ørritslev	Voer	Skanderborg	26, 27

Udland

Sankt Petersborg		Rusland	230
Skåne		Sverige	116, 117
Magdeburg	Sachsen-Anholt	Tyskland	230, 460, 461
Westphalen		Tyskland	1556, 1557 3112, 3113

Navneliste (efternavne alfabetisk)

Abrahamsdatter, Anne	221	Due, Knud Knudsen	200
Andersdatter, Barbara	103	Due, Knud Sørensen	400
Andersdatter, Giertrud	93	Due, Søren	800
Andersdatter, Karen	23	Due, Ukendt fru Søren	801
Andersdatter, Kirsten	205	Ewerts, Gjertrud*	3113
Andersdatter, Lene	817	Gigas, Johan Christopher	460
Andersen, Jens	444	Gigas, Johann Wilhelm Leopold	230
Andersen, Peder	106	Gigas, Maria Christiana	115
Andersen, Peder	13064	Hansdatter, Ane Margrethe	179
Andersen, Peder	472	Hansdatter, Anna	181
Andersen, Rasmus	98	Hansdatter, Else	199
Andersen, Søren	744	Hansdatter, Johanne	111
Andersen, Ukendt fru Peder	13065	Hansdatter, Johanne	445
Andersen, Ukendt fru Søren	745	Hansdatter, Karen	363
Aronsen, Peder	72	Hansdatter, Kirsten	185
Bentsdatter, Birgitte	403	Hansdatter, Kirsten	91
Bie, Niels Nielsen	408	Hansdatter, Maria Kierstine	19
Bie, Niels Pedersen	102	Hansdatter, Marie	187
Bie, Peder Nielsen	204	Hansen, Johanne Kirstine	11
Braun, Maria Magdalene	461	Hansen, Jørgen*	282
Carlsdatter, Caroline Wilhelmine	29	Hansen, Jørgen*	64
Carlsen, Hans	14	Hansen, Lars	62
Carlsen, Jørgine Marie	7	Hansen, Morten	90
Christensdatter, Anna	177	Hansen, Niels	150
Christensdatter, Anna Kirstine	47	Hansen, Niels	458
Christensdatter, Anne Sophie*	143	Hansen, Rasmus*	16
Christensdatter, Kirsten	437	Hansen, Ukendt fru Jørgen*	283
Christensen, Anders	186	Hansen, Ukendt fru Niels	459
Christensen, Anders	76	Hermansdatter, Anne Marie	61
Christensen, Christen*	140	Holgersdatter, Karen	473
Christensen, Hans	180	Haagen, Peder Christensen	146
Christensen, Hans	38	Ibsen, Søren	500
Christensen, Jens	218	Iversen, Christopher	478
Christensen, Jørgen*	70	Jacobsdatter, Anna	373
Christensen, Poul	26140	Jensdatter, Anna	109
Christensen, Rasmus*	34	Jensdatter, Else	151
Christensen, Ukendt fru Poul	26141	Jensdatter, Else	6535
Christiansen, Niels	60	Jensdatter, Johanne	147
Christophersdatter, Johanne	239	Jensdatter, Johanne	503
Due, Knud Knudsen	50	Jensdatter, Kirsten	401
Due, Knud Knudsen	100	Jensdatter, Maren	121

Jensdatter, Margrethe	123	Kruse, Johann Henrich	114
Jensdatter, Mette	13071	Kruse, Sophia Christina	57
Jensen, Ane Margrethe Alice Due	3	Kruuse, Johann Christian	228
Jensen, Christen	436	Kørup, Anne Nielsdatter	807
Jensen, Hans	222	Larsdatter, Kirsten	1007
Jensen, Jens	12	Larsdatter, Kirstine	9
Jensen, Jens Madsen	6	Larsdatter, Sophie Frederikke	31
Jensen, Lars	18	Larsen, Niels	1002
Jensen, Niels	78	Larsen, Niels*	66
Jensen, Niels	3264	Larsen, Ole	88
Jensen, Niels	816	Larsen, Ole	502
Jensen, Niels*	142	Lauridsdatter, Maren	881
Jensen, Peder	74	Lauridsen, Jens*	284
Jensen, Rasmus	2012	Lauritsdatter, Bodil	353
Jensen, Rasmus	406	Lauritsen, Christen	94
Jensen, Rasmus	96	Laursdatter, Dorte	371
Jensen, Rasmus	438	Laursen, Mads	178
Jensen, Ukendt fru Niels	3265	Madsdatter, Johanne	77
Jensen, Øhn	476	Madsdatter, Johanne	89
Jespersen, Anders	46	Madsen, Hans	362
Jespersen, Jørgen	3270	Magnusdatter, Britte	117
Jespersen, Knud	184	Marcusdatter, Mariane*	65
Jespersen, Oluf	736	Mathiasen, Ane Cathrine Sophie	13
Jespersen, Ukendt fru Jørgen	3271	Mogensen, Svend	118
Jochumsen, Mathias Theus	26	Mortensdatter, Johanne Kirstine	45
Jørgensdatter, Anne	99	Møller, Jens Peter	54
Jørgensdatter, Anne Sophia*	35	Møller, Rasmine Petrine	27
Jørgensdatter, Inger	505	Nicolaysdatter, Maren	95
Jørgensdatter, Kirsten	1635	Nielsdatter, Anna	223
Jørgensdatter, Mette*	141	Nielsdatter, Anne	441
Jørgensdatter, NN	6537	Nielsdatter, Barbara	51
Jørgensdatter, Sidsel	63	Nielsdatter, Karen	477
Jørgensdatter, Susanne*	67	Nielsdatter, Karen	411
Jørgensen, Hans*	32	Nielsdatter, Karen*	71
Jørgensen, Jens	26142	Nielsdatter, Kirsten	385
Jørgensen, Jørgen	126	Nielsdatter, Maren	1009
Jørgensen, Jørgen	252	Nielsdatter, Maren	125
Jørgensen, Ukendt fru Jens	26143	Nielsdatter, Maren	439
Knudsdatter, Anne	253	Nielsdatter, Maren	75
Knudsdatter, Bodil	479	Nielsdatter, Maren	501
Knudsdatter, Voldborg	101	Nielsdatter, Maren*	33
Knudsdatter, Woldborg	25	Nielsdatter, Maren*	285
Knudsen, Jesper	92	Nielsdatter, Mette Kirstine	229

Nielsdatter, Mette Maria Kirstine	39	Pedersdatter, Bente	475
Nielsdatter, NN	1633	Pedersdatter, Ellen	127
Nielsen, Anders	196	Pedersdatter, Lisbeth	73
Nielsen, Cecilie Hermandine	15	Pedersdatter, Maren	37
Nielsen, Hans	22	Pedersdatter, Zidse	53
Nielsen, Herman	30	Pedersen, Christian	120
Nielsen, Jens	1632	Pedersen, Hans	124
Nielsen, Lars*	132	Pedersen, Jens	36
Nielsen, Niels	1614	Pedersen, Jesper	6540
Nielsen, Peder	1636	Pedersen, Kjeld	6532
Nielsen, Poul	384	Pedersen, Lars	2014
Nielsen, Rasmus	1474	Pedersen, Lars	56
Nielsen, Rasmus	110	Pedersen, Mogens	236
Nielsen, Svend	474	Pedersen, Ove	440
Nielsen, Søren	3274	Pedersen, Rasmus	216
Nielsen, Ukendt fru Larsen*	133	Pedersen, Rasmus	402
Nielsen, Ukendt fru Niels	1615	Pedersen, Søren	818
NN, Johanne	1475	Pedersen, Ukendt fru Jesper	6541
NN, Karen	407	Pedersen, Ukendt fru Kjeld	6533
NN, Maren	3275	Petersdatter, Sisse Catharine	231
NN, Maren	819	Petersen, Frederik Ferdinand	28
NN, Ole	352	Poulsen, Herman	122
Oldsatter, Anne	1003	Poulsen, Jens	192
Oldsatter, Bodil	119	Poulsen, Ukendt fru Jens	193
Oldsatter, Kirsten	251	Rasmusdatter, Anne	369
Olsen, Carl Magnus	58	Rasmusdatter, Anne	737
Olsen, Laurs	176	Rasmusdatter, Else	49
Olsen, Niels	44	Rasmusdatter, Johanne	55
Olsen, Rasmus	1008	Rasmusdatter, Maren	2015
Olufsdatter, Bodil	2019	Rasmusdatter, Maren	219
Olufsen, Anders	206	Rasmusdatter, Mette	201
Olufsen, Jesper	368	Rasmusdatter, Mette	203
Olufsen, Jørgen	13074	Rasmusdatter, Severine*	17
Olufsen, Ukendt fru Anders	207	Rasmusdatter, Sidsel	79
Olufsen, Ukendt fru Jørgen	13075	Rasmussen, Caroline Martine	5
Ovesen, Niels	220	Rasmussen, Hans Frederik	4
Ovesen, Peder	880	Rasmussen, Jens	1006
Padholm, Catharina Pedersdatter*	1559	Rasmussen, Jens	48
Padholm, Peder Pedersen*	3118	Rasmussen, Jørgen	504
Paulsen, Ole	116	Rasmussen, Jørgen	10
Peder, Hr.	13068	Rasmussen, Laurids	1762
Peder, Ukendt fru Hr.	13069	Rasmussen, Niels	2948
Peders, Mette*	3119	Rasmussen, Niels	8

Rasmussen, Niels	2018	Væver, Aron	144
Rasmussen, Peder	108	Væver, Ukendt fru Aron	145
Rasmussen, Roar Martinus	2	Winding, Anne Nielsdatter	3267
Rasmussen, Ukendt fru Laurids	1763	Øhnsen, Ole	238
Rasmussen, Ukendt fru Niels	2949		
Rønne, Ingeborg Hansdatter	391		
Schmidt, Johan Pedersen	388		
Simonsen, Jørgen	198		
Smed, Hans Pedersen	370		
Smed, Jens Jensen	24		
Svendsdatter, Bente	237		
Svendsdatter, Marie	59		
Svensk, Anders	410		
Søervad, Jens Poulsen	13070		
Sørendatter, Anne	217		
Sørendatter, Anne Cathrine	107		
Sørendatter, Maren	1637		
Sørendatter, Mette	409		
Sørensen, Bent	806		
Sørensen, Christen	372		
Sørensen, Knud	202		
Sørensen, Niels	250		
Theus, Jochum Mathias	52		
Thomasdatter, Kirsten	197		
Thomsen, Søren	1612		
Thomsen, Ukendt fru Søren	1613		
Ulfborg, Niels Kjeldsen	3266		
Vildbjerg, Niels Pedersen	6534		
Vinther, Anders	6536		
Vinther, Anders	1634		
Vinther, Jørgen	3268		
Vinther, Ukendt fru Jørgen	3269		
Voetmann, Anna Dorthea	389		
Voetmann, Cathrine E. Ernstatter	97		
Voetmann, Christian	390		
Voetmann, Dorthea Christiansdatter	195		
Voetmann, Ernst Johansen Schmidt	194		
Voetmann, Ernst Petersen*	778		
Voetmann, Ewert*	3112		
Voetmann, fru Peter Ewertsen*	1557		
Voetmann, Hans Ewertsen*	1558		
Voetmann, Mette Hansdatter*	779		
Voetmann, Peter Ewertsen*	1556		

* = dobbeltaner

Ordforklaringer og forkortelser

Mange ords betydning er vist i bogens fodnoter. Nedenstående er kun medtaget ord, der forekommer mange gange i teksten og/eller ord, hvortil forklaringen er mere detaljeret.

Aftægt: En pligt for en ejer af en landejendom til at underholde en tidligere ejer eller bruger med eventuel ægtefælle på livstid. Fastsattes oftest ved en tinglyst aftægtskontrakt.

Almisse: Fattighjælp der blev givet til folk, som ikke kunne klare sig selv.

Arv: Indtil 1857 var sønners *boslod* (arvelod = andel af en arv) dobbelt så stor som døtrenes boslod. Herfra stammer udtrykket *at få eller tage broderparten*, når noget skal deles. I dag kan udtrykket også bruges, når en pige får/tager *broderparten*.

Arveafkald (Afkalder arv): En erklæring, hvorved man frasiger sig arv eller bekræfter, at man har modtaget den arv, man har krav på.

Arveregler, uægte børn: En far til et uægte barn lader sig ikke altid finde. I ældre tid findes der kun en faderskabssag, hvis barnemoderen har anlagt sagen. Hvis hun selv havde mulighed for at opfostre barnet uden hjælp, eller hvis hun f.eks. ved privat overenskomst med barnefaderen havde fået et engangsbeløb, var der ikke nødvendigvis grund til at anlægge en sag. For det uægte barn havde alligevel ingen arveret efter faderen, medmindre de var *lyst i kuld og køn*.

Et barn født udenfor ægteskab, havde kun arveret efter sin mor og slægten på moderens side, en regel som var gældende frem til 1937. Er et uægte barn før 1937 tid ikke nævnt i skiftet efter den formodede far, kan man derfor ikke tage det som bevis på, at den afdøde ikke var far til barnet.

Bandlysning: Man blev lyst i band, hvis man ikke havde betalt sine afgifter til kirken, hvilket betød at man ikke kunne modtage sakramente.

Bol/Boel: I Sønderjylland en betegnelse for en almindelig gård, men i det øvrige kongerige en betegnelse for et landbrug, der var større end et hus men mindre end en ½-gård.

Bolsmand/Boelsmand: Ejer af en ejendom, der er mindre end en gård (1 tdr. hartkorn) og større end et almindeligt husmandssted.

Bonitet: Et stykke jords kvalitet/godhed.

Borgerlig vielse: Fra 1851 blev der givet adgang til at indgå borgerligt ægteskab, såfremt bruden eller brudgommen ikke tilhørte et af de anerkendte trossamfund eller tilhørte hvert sit. Vielsen blev indført i en særlig protokol.

Boslod: Den del af boet, der tilkom ægtefællen.

Broderlod: Den del af en arv, som tilkom en mand, var dobbelt så stor som en kvindes *Søsterlod*.

Datum ut supra: Samme dato som ovenfor (nævnt).

FT: Folketælling.

Folketællinger: Udover de egentlige folketællinger er i slægtsbogen også anvendt *Oeders Efterretninger*, der 1771 optalte alle gifte personer, enker og enkemænd i Sjællands stift. De egentlige folketællinger blev foretaget 01-JUL-1787, 01-FEB-1801, 18-FEB-1834, 01-FEB-1840, og derefter 01-FEB i årene 1845, 1850, 1855, 1860, 1870, 1880, 1885 (kun København og Frederiksberg), 1890, 1895 (kun København og Frederiksberg), 1901, 1911, 1916, 1921, 1925, 1930. I 1940 var optællingsdagen 05-NOV. Alle i en husstand boende personer blev optalt; også eventuelle lejere, gæster og tjenestefolk. Alle tællinger indeholder oplysninger om navn, adresse, alder og køn. I flere af tællingerne opgives endvidere ejendommens matr. nr., personernes ægteskabelige stilling, trossamfund, fødested, stilling i husstanden og erhverv.

Folketællinger yngre end 75 år er ikke umiddelbart tilgængelige, men de 7 folketællinger i perioden 1940-1970 kan ses på Rigsarkivet, hvis formålet er slægtsforskning.

Fæste: Der skelnes mellem to former for fæste, nemlig *Arvefæste* og *Livsfæste*. Arvefæste gav brugsret ikke blot til fæster og enke, men også til arvinger og er således nær ved at være ejendomsret. Livsfæste - det var det mest almindelige - gav brugsret i fæsters og eventuelt også enkens livstid.

Fæstebrev: Aftale, der oprettes mellem en godsejer og en fæster. Godsejeren kunne være en privat person eller f.eks. et universitet eller kongen. Fæsteren måtte bo på ejendommen og dyrke jorden, hvorfor han skulle betale en *Indfæstning* (en slags udbetaling) og *Landgilde* (en årlig afgift, der ofte blev betalt med naturallier) samt yde *Hoveri* (arbejde) for ejeren uden løn. Hoveriet blev dog gradvist ophævet og var helt borte i 1850.

En bekendtgørelse den 23-JAN-1719 bestemte, at fæstebreve skulle udfærdiges i 2 eksemplarer - et til ejeren og et til fæsteren. Ved lov i 1810 blev det bestemt, at godsejere herefter skulle lade fæstebreve tinglyse. Fæstevæsnen blev ophævet 1919.

Hartkorn: Navnet kom oprindeligt af, at man kaldte byg og rug for ”hartkorn” (hårdt korn) i modsætning til f.eks. havre. I 1664 indførtes hartkorns-beregningen, som skulle være grundlaget for fastsættelse af skatter og landgilder (se dette).

Beregningsgrundlaget viste sig for unøjagtigt, og i 1688 udarbejdedes en ny model, hvor jordene blev værdisat efter godhed (bonitet). Jordene blev klassificeret i seks grupper: *Allerbedst, god, middel, skrap, ond* og *allerværst*. For at kunne avle 1 tdr. (hart)korn på den allerbedste jord, behøvedes kun 2 tønder land (flademål), mens der på god jord måtte 4 tønder land til. På middel jord krævedes 6 tønder land, skrap jord fordrede 9 tønder land, ond jord 12 tønder land, og på den allerværste jord måtte man have 16-20 tønder land for at kunne frembringe 1 tdr. hartkorn. I visse visse egne af landet, f.eks. ved Herning, var jorden så mager og tør, at man skulle helt op til 45 tønder land for at kunne producere 1 tdr. hartkorn.

Lignende beregninger foretoges ved måling af græsnings-, eng- og skovarealers kvalitet. Jordvurderingerne blev foretaget af stedlige edsvorne bonitetsmænd, til hvis erfaring og dømmekraft der herskede fuld tillid. Bonitetsmændene måtte *indenfor Tingstokkene* gøre ed på, at de ville *gøre ret og skel*.

Disse hartkorns-ansættelser gjaldt som skattegrundlag indtil 1903, hvor vi i stedet fik ejendomsvurderingen som skattegrundlag.

Hartkorn måles i tdr., skpr., fjdk. og alb.: 1 tønde = 8 skæpper = 32 fjerdingkar = 96 album. Mindste enhed er ¼ album.

Hoveri: Foruden at betale herremanden *Landgilde*, der betaltes dels i naturalier og dels i penge, skulle *Fæsteren* ofte gøre *Ægt- og Arbejds-hoveri*. Foruden at arbejde på herremandens marker, kunne der også være tale om at arbejde som håndlanger ved bygningsarbejde samt *smaa-hoveri* som f.eks. husligt arbejde.

Hrd: Herred.

Ibm. eller ibid.: Forkortelser for ibidem, der betyder samme sted.

Inderste: Betegnelse for dem, der boede i inderstehuse; huse, der ikke hørte til noget gods men til en bondegård. Inderster omfattede forskellige grupper: Foruden egentlige landarbejdere også en del tidligere gårdbrugere, som modtog aftægtsydelse fra den gård, de forhen havde beboet; desuden en del medbrugere af gårde, idet det navnlig i 1600-årene forekom, at en gård havde to brugere. Også faste tjenestefolk kunne være inderster, som regel gifte, der boede i et hus tilhørende den gård, hvor de tjente; og endelig var der, hvad man kaldte *stakler*, som var enker og andre enligstillede kvinder, invalider og gamle. Disse sidste var i reglen yderst fattige og måtte ofte ernære sig ved tiggeri.

Indsidder: En person eller et par, der bor til leje i et hus eller på en gård; ofte kun i et enkelt værelse.

Introduktion til kirken: En kvinde ansås for uren, når hun havde født. Derfor skulle hun holde sig hjemme i 5-6 uger efter fødslen, og ved sin første kirkegang efter fødslen skulle hun *ledes ind* af præsten, før hun måtte betræde selve kirken. Kvinden mødte op og ventede i våbenhuset, indtil præsten hentede hende. Han ville holde en lille tale for hende – og bede en bøn, for derpå at lede hende hende ind i kirken til hendes vante plads i menigheden.

Moderen kunne ikke være til stede ved barnets dåb, idet Danske Lov af 1683 havde bestemt, at børn skulle døbes senest 8 dage efter fødslen - medmindre der var tale om et svageligt barn. I 1748 blev rangspersoner fritaget for *indledelsen*, og i 1754 blev det overladt til den enkelte selv at afgøre, om hun ønskede introduktion..

Kalender: Julius Cæsar indførte år 46 f. Kr. den Julianske Kalender (*gammel stil*). I denne indskød man hvert 4. år en skuddag, og året var således i gennemsnit 365 dage og 6 timer. Dette var imidlertid 11 minutter og 12 sekunder for langt. I 1582, da fejlen var vokset til 10 dage, indførte pave Gregor XIII den Gregorianske Kalender (*ny stil*). Man udelod de 10 dage, og for at ophæve fejlen i fremtiden fastsattes, at man i hundredårene, som efter den Julianske Kalender var skudår, skulle udelade skuddagen; dog beholdt man den hvert fjerde hundrede år. Denne kalender (*ny stil*) blev indført i Danmark i år 1700.

KB: Kirkebog.

Kirkebøger: KB. Den ældst-bevarede af kongerigets kirkebøger er fra Nordby på Fanø, og den påbegyndtes allerede 1611. I de følgende år begyndte adskillige præster af sig selv at føre kirkebog, og 1641 pålagde biskoppen over Sjælland alle præsterne i stiftet at gøre det samme. Ved kongebreve 1645 og 1646 blev pligten officielt fastslået, men detaljerede regler for indførsler i kirkebogen blev ikke givet, hvorfor de ældste kirkebøgers indhold er meget varieret.

Indtil slutningen af 1700-årene anførtes som regel kun dåbs- og begravelsesdag; ikke fødsels- og dødsdag. Konfirmationer og trolovelser blev også indført i kirkebogen; førstnævnte er stadig kirkelige handlinger, mens den tvungne kirkelige trolovelse ophævedes 1799.

I 1812 indførtes trykte kirkebogsskemaer, der foruden de sædvanlige oplysninger også indeholdt rubrikker for til- og afgang samt et jævnførelsesregister, hvor man på eet sted skulle kunne finde samtlige kirkebogsindførsler vedrørende en bestemt person. Disse er dog ofte mangelfuldt ført. Samtidig bestemtes, at kirkebogen skulle udføres i to enslydende eksemplarer; et af præsten (hovedministerialbogen) og et af degnen eller kirkesangeren (kontraministerialbogen). Bortset fra de bøger der er gået tabt ved brand o.l., findes alle landets kirkebøger i dag på mikrokort på Rigsarkivet i København og Landsarkiverne i Viborg og København, hvor de både kan lånes og købes. Kirkebøger på mikrokort findes også på de

mange lokalhistoriske arkiver.

Kirkebøger efter 1925 kan indeholde cpr-numre og er omfattet af en tilgængelighedsfrist på 100 år. Kirkebøger der er mere end 50 år gamle kan benyttes med speciel tilladelse, og man kan søge tilladelse til at benytte kirkebøger, der er mindre end 50 år gamle; dog er oplysninger om begravelser tilgængelige efter kun 10 år.

Kirkedage:

Faste kirkedage - som følger kalenderåret:

Novi Anni	= Nytårsdag = 1. januar
Circumcisio Domino	= Kristi omskærelses dag = 1. januar
Ephiphania	= Hellig tre Konger = 6. januar
Baptismus Christi	= Hellig tre Konger = 6. januar
Purificatio Mariæ Virginis	= Mariæ rensesdag (Kyndelmisse) = 2. februar
Annuntatio Mariæ Virginis	= Mariæ bebudelse = 25. marts
Joh Baptista Nativitas	= Sct Hans dag (Midsommer) = 24. juni
Visitatio Mariæ	= Mariæ besøgelse = 2. juli
Festo Michaelis	= Sct Michaels dag (Mikkelsdag) = 29. Septem.
Omnium sanctorum festum	= Alle Helgensdag = 1. november
Martinus ep. Conf	= Morten Bisp, Mortens dag = 11. november
Natalis Domino	= Juledag = 25. december
Stephanus Protomartyr	= Sct Stefansdag, 2. Juledag = 26. december

Bevægelige kirkedage - som styres af Påsken:

Påsken falder på den første søndag efter første fuldmåne efter forårsjævndøgn (21. marts). Påskesøndag eller påskedag falder tidligst den 22. marts og senest den 25. april. Mellem Hellig tre Konger og den første "bevægelige søndag" Dom. Septuagesima, ligger der fra 1 til 6 søndage, som betegnes "Søndag efter Hellig tre Konger" med numrene 1-6.







Dom. Septuagesima	= 9. søndag før Påske
Dom. Sexagesima	= 8. søndag før Påske
Dom. Esto Mihi	= Fastelavnssøndag = 7. søndag før Påske
Quinquagesima	= Fastelavnssøndag
Dom. Invocavit	= 1. søndag i Fasten = 6. søndag før Påske
Dom. Quintana	= 1. søndag i Fasten
Dom. Reminiscere	= 2. søndag i Fasten = 5. søndag før Påske
Dom. Oculi	= 3. søndag i Fasten = 4. søndag før Påske
Dom. Lætare	= 4. søndag i Fasten = 3. søndag før Påske
Dom. Judica	= 5. søndag i Fasten = 2. søndag før Påske
Dom. Palmarum	= Palmesøndag = søndag før Påske
Palmarum Dies	= Palmesøndag
Dies Viridium	= Skærtorsdag = torsdag før Påske
Coena Domini	= Skærtorsdag

Passio Domini	= Langfredag = fredag før Påske
Soteris	= Langfredag
Festum Paschatos	= Påskesøndag
Festum resurrectionis Domini	= Påskesøndag
Dominica Sancti Domini	= Påskesøndag
Dom. Quasimodogeniti	= 1. søndag efter Påske
Dom. Miserecordia	= 2. søndag efter Påske
Dom. Jubilate	= 3. søndag efter Påske
Store Bededag	= 4. fredag efter Påske
Dom. Cantate	= 4. søndag efter Påske
Dom. Rogate	= 5. søndag efter Påske
Ascencio Christi	= Kristi Himmelfart = 6. torsdag efter Påske
Ascencio Domini	= Kristi Himmelfartsdag
Dom. Exaudi	= 6. søndag efter Påske
Pentecoste	= Pinsedag = 7. søndag efter Påske
Festum Sancti Spiritus	= Pinsedag
2 Pinsedag	= 8. mandag efter Påske
Trinitatis Dominica	= 8. søndag efter Påske
Dom. 1. p. trin	= 1. søndag efter Trinitatis, 9. søndag efter Påske
Dom. 2. p. trin	= 2. søndag efter Trinitatis, 10. søndag efter Påske
o.s.v.	

Afhængig af hvornår Påsken falder, kan der være mellem 22 og 27 søndage efter Trinitatis, og derefter falder 1. søndag i Advent, som er kirkeårets begyndelse.

Derfor er en dåb i december ofte noteret under det følgende årstal i kirkebogen. 1. søndag i Advent er altid den 4. søndag før Jul, den falder tidligst 27. november og senest 3. december.

I nogle kirkebøger finder man symboler som betegnelser for ugedagene i stedet for de danske betegnelser, eller der er brugt latinske betegnelser for dagene:

Ugedag	Symbol	Planet	Latinsk betegnelse
Mandag		Måne	Dies lunae, feria secunda, dies secunda
Tirsdag		Mars	dies martis, feria tertia, dies tertia
Onsdag		Merkus	dies mercurii, feria quarta, dies quarta
Torsdag		Jupiter	dies jovis, feria quinta, dies quinta
Fredag		Venus	dies veneris, feria sexta, dies sexta
Lordag		Saturn	dies saturni, feria septima, dies septima

Symbolerne er planet-tegn, hentet på De latinske navne består af nummer: *prima*, *secunda* ... (første, anden...) og *dies* el. *feria* (dag).

Konfirmation: Den 13. januar 1736 blev den før-reformatoriske dåbsbekræftelse og modtagelsen af alterets sakramente genindført ved lov for alle, uanset rang. Det unge menneske skulle samtidig aflægge en tilfredsstillende kundskabsprøve for at kunne deltage i konfirmationen og dermed erhverve de borgerlige rettigheder, der var nødvendige for at kunne træde ud i livet eller *ind i de voksnes rækker*.

Hvis man ikke var konfirmeret, mistede man desuden retten til at indgå ægteskab, til at være fadder og til at vidne - og man kunne endda blive straffet, hvis man ikke inden sit 19. år var blevet konfirmeret. Bestod man ikke overhøringen på grund af manglende evner, skulle præsten sætte ind med ekstraundervisning, men skyldtes årsagen modvillighed, var straffen fængsel - i *Hullet paa Vand og Brød*. Skudsmålsbogen blev afskaffet ved lov i 1921, men uofficielt var den gradvist blevet afskaffet inden da.

Det forekom dog ikke så sjældent, at konfirmationer først fandt sted længe efter det fyldte 19. år. Der kan have været flere årsager til dette, men i de fleste tilfælde havde præsten blot ikke helt styr på fødselsdatoer. Et par eksempler på sene konfirmationer, findes i Brande sogns kirkebog for perioden 1788 til 1814. I 1802 blev *Ane Jensdatter fra Uhre konfirmeret* som 25-årig¹. Præsten skriver, at *Ane er vankundig i høj Grad, har gaaet (til forberedelse) i 5 Aar*. Samme år blev *Jens Mikkelsen fra Hyvild konfirmeret* som 22-årig². Her oplyser præsten, at *Jens har gaaet i 3 Aar (til forberedelse) og er krøbling*. Der er i samme kirkebog yderligere en halv snes lignende tilfælde.

Kopskat: Skat pr. person (afledt af tysk: *Kopf* = hoved).

Landgilde: Fæsterens årlige afgift i penge, korn eller naturalier til ejeren. Landgilde bestod først og fremmest af jordens frembringelser, korn, hø, kvæg smør o.s.v. Men dertil kom penge som erstatning for tjenester og ydelser, f.eks. gæsteripenge, arbejdspenge, plovspege og tærskpenge. De enkelte poster i landgildet kaldtes *persiller* (parceller), og allerede i middelalderen kunne de efter faste landgilde-takster omregnes til penge (sølv).

Lejermålssager: Sager om utroskab. Lejermål = samleje udenfor ægteskab.

¹ Præsten angiver hendes alder til 20 år, men hun blev døbt i 1776

² Præsten angiver hans alder til 19 år, men han blev døbt i 1779

Lægdsruller: Før 1788 var det godsejerne, der sørgede for udskrivningen af de værnepligtige, men ved stavnsbåndets indførelse 1788 overtog staten selv udskrivningen. Det var kun *bondestandens mandkøn*, der skulle være soldat, mens børn af adelspersoner, gejstlige og verdslige embedsmænd, degne og skoleholdere var fritaget.

Matr.: Matrikelnummer.

Matriklen 1662 og 1664: Som grundlag for de hartkorns-skatter, der pålagdes efter enevældens indførelse 1660, lod regeringen indrette de såkaldte matrikler, først *kommissionsmatriklen* 1661-1662, og da denne fandtes utilfredsstillende så *amtsstuematriklen* 1664. Heller ikke dén var man tilfreds med, og den afløstes af matriklen 1688.

Matriklen 1688: For at skaffe et bedre grundlag for beskatning end landgildematrikuleringen 1664 satte regeringen først i 1680-erne ind med en omfattende opmåling og taksering af al landets jord. Arbejdet begyndte med en opmåling af hver by's marker, enge, skove, åer og søer, og samtidig blev både brugers og ejers navne registreret. Sammen med opmålingen foretoges en taksation af jordenes *godhed* (inddelt i fire eller seks klasser); marker takseredes efter bonitet; enge efter det antal kreaturer der kunne græsse; skove efter *svins olden* (antal svin skoven kunne ernære) o.s.v.. Det hele omregnedes (i henhold til areal og kvalitet) til hartkorn. I matrikelbøgerne ses de enkelte byer og gårde anført med matr. nr., bruger (fæster) og ejernavn samt både den gamle og den nye hartkorn-ansættelse. Matriklen 1688 var i kraft i over 150 år og afløstes først af matriklen 1844.

Matriklen 1844: Efter indførelsen af landboreformerne var den gamle matrikel helt forældet, og man måtte tage fat på at udarbejde en ny matrikel. Rentekammerets plan hertil forelå allerede 1804, og samme år begyndte forarbejderne. Selve arbejdet med opmåling og taksering i hele landet var ikke afsluttet før 1827, og først i 1844 kunne den nye matrikel sættes i kraft.

m.f.p. eller m.p.p.: Med ført eller paaholdt pen.

Mål: 1 favn = 188,312 cm; 1 alen = 62,771 cm; 1 fod 31,385 cm; 1 tomme = 2,615 cm.

Navneskik: For 1600- og 1700-årenes vedkommende er det muligt at opstille visse retningslinier for danske *opkaldsskikke*:

Førstfødte søn blev opkaldt efter sin farfar og næstfødte søn efter sin morfar – og førstfødte datter blev opkaldt efter sin farmor, mens næstfødte datter opkaldtes efter sin mormor. Der fandtes dog særregler med højere prioritet:

Hvis en far døde før sin søns fødsel, fik sønnen faderens navn, ligesom den datter, hvis mor døde i barselseng, hyppigst arvede moderens navn. Næsten regelmæssigt vil man finde det første barn i et nyt ægteskab opkaldt efter den afdøde ægtefælle, forudsat det er af samme køn.

Opkaldes skulle også ældre søskende der var døde. Man kan derfor opleve, at flere børn i træk bliver døbt med samme navn. Her er der dog undtagelser, idet der godt kan være to levende brødre eller søstre, der bærer samme navn - hvis der har været to bedsteforældre med samme navn, der skulle opkaldes.

I ældre tid skulle de afdøde opkaldes før de levende, ja, i helt gammel tid opkaldtes levende helst slet ikke. Var morfar død, opkaldtes han gerne før en levende farfar. Desuden kunne en person, der havde en stor aktuel betydning, foretrækkes ved opkald. Hvis man f.eks. lige havde overtaget fæste på morfars gård, var det naturligt at opkalde ham, selvom han ikke stod for tur.

Blandt bondebefolkningen blev børnene benævnt efter den, de var søn eller datter af. Var *Hans* og *Maren* børn af *Niels Hansen*, kom de til at hedde: *Hans Nielsen* og *Maren Nielsdatter*. Den slags navne kaldes patronymer, og dem bar størstedelen af Danmarks befolkning indtil midten af sidste århundrede. Man skal derfor ikke regne med at kunne følge et *sen*-efternavn langt tilbage i tiden.

Penge:

1400-1500-tallets mønter:

- 1 mark = 16 skilling = 192 penninge
- 1 skilling = 3 albi = 4 sterling = 12 penninge
- 1 skilling grot = 9 skilling = 108 penninge
- 1 albi = 4 penninge
- 1 sterling = 3 penninge

Mønterne prægedes i sølv og deres værdi, d.v.s. købekraft, var mere afhængig af møntens lødighed og vægt end dens pålydende, og brudstykker af mønter var lige så gangbare som hele mønter. Udenlandsk-prægede mønter var almindeligt forekommende, især mønter præget i Lübeck. Disse havde en lidt større lødighed end de tilsvarende danske mønter og der skelnes derfor mellem "skilling dansk" og "mark dansk" på den ene side og "skilling lübsk" og "mark lübsk" på den anden side.

Købekraft: På 1400-1500-tallet kostede en

- tønde byg for 12 skilling dansk.(år 1420)
- fed ko for 27 skilling dansk = 3 skilling grot. (år 1458)
- høne for 1 skilling dansk (år 1465)
- gås for 1 skilling dansk (år 1510)

1600-1700-tallets mønter:

- 1 daler = = 1 rigsdaler (Rdl.) = 6 mark (Mk.) = 96 skilling (Sk.)
- 1 sletdaler (Sdl.) = 4 mark (Mk.) = 64 skilling (Sk.)
- 1 mark (Mk.) = 16 skilling (Sk.)

Købekraft: I 1740-erne kostede
1 pund oksekød for 4-5 skilling
1 pund svinekød for 6-7 skilling
1 daglønn til f.eks. en murersvend 40 skilling

Public Absolution: Både mænd og kvinder skulle stå offentligt til skrifte i kirken og angre sine synder i hele menighedens påhør for at opnå syndsforladelse.

Sandemænd: I følge Jydske Lov (1241) skulle der i hvert herred være otte sandemænd, som udnævntes for livstid af kongen, til hvem afgørelsen i grovere sager var henlagt. I Danske Lov (1683) indførtes sandemænd i hele landet, men de forsvandt vistnok de fleste steder i løbet af kort tid.

Skæggemand: Korthalset, tykbuget stendunk til øl eller brændevin. På de ældre typer var halsen formet som, eller bar, en afbildning af et skægget hoved.

Spanddage: En *Hoveriydelse* bestående i arbejde med et spand heste (2) og vogn, harve eller tromle.

Sst.: = samme sted.

Stervbo: Dødsbo (afledt af tysk: *Sterben* = at dø).

Søsterlod: Den del af en arv, som tilkom en kvinde, var kun halvt så stor som en mands *Broderlod*.

Testes: Vidner, faddere ved dåb.

Toft: Et lille jordstykke, der støder op til en gårds længer.

Torp: En mindre klynge af gårde; meget lille by.

Trolovelse og vielse: I 1582 blev det bestemt, at et ægteskab skulle fuldbyrdes af præsten. Før vielsen skulle der finde en trolovelse sted i præstens og fem andre personers nærværelse. Trolovelsen var forpligtende og kunne kun ophæves i ganske særlige tilfælde. Det var under straf forbudt de to trolovede *at søge seng med hinanden* før vielsen. Som et ydre tegn på trolovelsen bar fornemme personer fra slutningen af middelalderen en fingerring; den skulle *Være af guld, være trind, at han haver ingen ende, og sættes paa den fjerde finger, thi vise mestre og læger skriver, at der ganger en aare fra hjertet op til den fjerde finger.*

Oprindeligt var der kun tale om *fæstering* eller *viering* båret af bruden, men efter enevælden 1660 blev det almindeligt med to ringe. Iøvrigt var det også skik, at der ved trolovelser blev udvekslet *fæstengaver*. Den tvungne kirkelige trolovelse

blev ophævet 1799.

Før reglerne om trolovelse blev afskaffet i 1799 skulle trolovelsen bekendtgøres både i brudens og brudgommens sogn. Bekendtgørelsen (lysningen) blev i nogle tilfælde derfor indført i begge sognes kirkebøger. Selvom trolovelsen var afskaffet fortsatte den som en lokal tradition mange steder på landet.

I følge Forordning af 30. april 1824 *om Præsters Embed ang. Ægteskab* blev det understreget, at der fremover kun skulle ske lysning i brudens sogn: *Forinden vielsen maa holdes, bør Personernes Forsæt at indgaa Ægteskab, paa foreskreven Maade, 3 søndage efter hinanden, ved Høimessetienesten bekendtgøres fra Prædikestolen, i den menighed, hvortil bruden hører. Dog undtages herfra det Tilfælde, hvor Brudgommen er af Adel eller i Rangen, eller som Søn af en Embedsmand, der har Embedsrang i nogen af de 3 første Klasser, nyder Adelenes Rettigheder. Endelig følger det af sig selv, at Lysningen fra Prædikestolen bortfalder, naar de Paagiældende, ved Kongl. Bevilling, der fra ère frietagne.*

Også her vil man nogle steder kunne finde denne lysning indført i brudens sogn og i det sogn, hvor copulation/vielsen er foregået. Som det fremgår af ovennævnte bestemmelse gjaldt reglerne ikke for alle, ligesom præsterne heller ikke altid indførte lysningen i kirkebogen.

Ungnød: Ungkvæg.

Uægte børn: Tidligere havde den ugifte mor ikke nogen juridisk pligt til at afsløre, hvem der var far til dét barn, hun havde fået. Når myndighederne alligevel forsøgte at få kvinden til at udlægge en barnefader i f.eks. 1600- og 1700-tallet, skal årsagen findes i moralske forhold. Begge parter havde syndet imod det 6. bud. Derfor skulle de gøre bod og i øvrigt også betale den såkaldte *lejemålsbøde*. Kvinden kunne jo vanskeligt nægte, at hun havde født, hvorimod en udlagt barnefar kunne aflægge ed på, at det ikke var ham.

Fra 1763 kunne en barnefader få pålæg om at betale alimentationsbidrag, men kun indtil barnet fyldte 10 år. Derefter ophørte bidragspligten. I 1908 blev loven ændret, således at børnebidraget skulle betales indtil barnet blev 18, dog med mulighed for at søge om nedsættelse eller bortfald af bidrag efter at barnet var fyldt 14 år. Fra 1888 kunne moderen få børnepengene fra det offentlige, hvis den udlagte barnefader ikke var i stand til at betale.

Skete det, at det uægte barn som voksen fik brug for offentlig hjælp, var det ikke fødesognet, der havde forpligtelsen. Det var derimod det sogn, hvor moderen i sin tid havde opholdt sig 10 måneder før fødslen. Dette er baggrunden for, at man som regel finder en oplysning om *Moderens Ophold paa ti-maanedersdagen* ved et uægte barns indførsel i kirkebogen. I ældre tid kaldes et uægte barn i øvrigt også et *slegfredbarn* eller et *frillebarn*.

Ægtkørsel: Pligtkørsel. Bønder kunne pålægges pligt til at køre *Ægt*. Ved *Ægtkørsel* måtte bonden stille med et spand heste forspændt en vogn til befording

eller arbejdskørsel. Dette var en art *Hoveri*, der i krig fritog ham for krigstjeneste.

Årstal og begivenheder

- 1648 Frederik III konge til 1670. Han var konge af Danmark og Norge 1648-1670. Ved valget af konge i 1648 måtte han underskrive en overordentlig streng håndfæstning; men med stor taktisk dygtighed lykkedes det ham alligevel i 1660 at få afskaffet det gamle *Valgkongedømme* til fordel for et arveligt, *enevældigt styre*, der bestod indtil 1848.
- 1652 Alle bønderkarle mellem 16 og 40 år registreres som udskrivningsgrundlag for en national hær.
- 1654 Pest hærgede Danmark; alene i København døde en 1/3-del af befolkningen; over 9000 mennesker. 1. maj fastsættes som opsigelses- og fratrædelsesdato for fæstere.
- 1662 Lensvæsenet ophørte og omdøbtes til amter.
- 1670 Christian V konge til 1699. Han var konge af Danmark og Norge 1670-1699. Gennem en lang række grundlæggende reformer i finansvæsen, forvaltningssystem og retsvæsen i første halvdel af regeringstiden konsoliderede han det enevældige styre efter *Statsomvæltningen* 1660. Christian V forstod at forene værdigheden som enevældig monark med en jævn folkelig fremtræden, hvilket gjorde ham til en af de mest folkekære monarker i den enevældige kongerække.
- 1671 Der oprettedes fire nationale rytterregimenter; ialt ca. 4000 mand.
- 1683 Christian V's danske lov blev offentliggjort som den første samlede lov-bog for hele landet og som bl. a. påbød, at der skulle skiftes, før en efterlevende ægtefælle kunne indgå nyt ægteskab.
- 1688 *Træhest* og *Hundehus* kom i anvendelse.
- 1690 Det begyndte at blive almindeligt at bære paryk.
- 1699 Frederik IV konge til 1730. Han var konge af Danmark og Norge 1699-1730. I hans regeringstid udspillede sig det sidste store krigeriske opgør med Sverige, *Den store nordiske Krig 1709-20*. Det uafgjorte udfald førte til endelig opgivelse af håbet om generobring af Skånelandene, men til gengæld betød krigen en styrkelse af Danmarks sikkerhedspolitiske stilling. I kraft af sin samvittighedsfulde varetagelse af regeringsforretningerne kom han tæt på at realisere *Kongelovens* ideal om kongelig personlig enevælde.
- 1701 Værnepligt for bønderkarle indførtes, og landmilitisen som en nationalhær på over 15.000 mand oprettedes. Landet blev inddelt i lægder, som hver skulle stille én soldat. Tjenestetiden var 6 år.
- 1709-1720 Den Store Nordiske Krig. Med håbet om at vinde tabte landområder tilbage allierer Danmark sig med Sveriges fjender bl.a. Rusland .
- 1711 Byldepest i København, hvor over 23.000 mennesker døde - mere end en trediedel af befolkningen.
- 1728 Storbrand i København. 2/5-dele af byen går til, deriblandt Rådhuset, mange kirker og 1.700 huse. Omkring 4.000 familier bliver husvilde.

- 1730 Christian VI konge til 1746. Han var konge af Danmark og Norge 1730-1746. Han var den første i den oldenborgske kongerække, i hvis regeringstid riget ikke var i krig. Til gengæld var tiden præget af en svær økonomisk krise, der dog ikke forhindrede opførelsen af det nye pragtfulde residensslot *Christiansborg*, til erstatning for det forfaldne *Københavns Slot*. Den stærkt religiøse konge indførte 1735 streng kirketugt, der forbød enhver forlystelse på helligdage, ligesom han 1736 indførte *Konfirmationen* med obligatorisk konfirmationsforberedelse. Landmilitisen opløstes.
- 1731 Den militære tjenestetid for bønderkarle under 29 år blev sat til 8 år; og for bønderkarle over denne alder til 6 år.
- 1732 Indrulleres godsernes bønderkarle, når de er mellem 14 og 40 år.
- 1733 Stavnsbåndet indførtes og landmilitisen genoprettedes. Værnepligtige bønder mellem 14 og 36 år måtte herefter ikke forlade det gods, hvortil de hørte.
- 1736 Konfirmation indførtes men blev ikke straks af alle præster indskrevet i kirkebogen.
- 1741 Var der optaget 79.403 bønderkarle i reserverullen, men kun 19.634 blev erklæret for tjenstdygtige.
Det blev forbudt skræddere på landet at sy klæder af udenlandske stoffer
- 1746 Frederik V konge til 1766. Han var konge af Danmark og Norge 1746-1766. Han regeringstid var - i lighed med faderens - en fredsperiode. Økonomisk var det tillige en fremgangstid, hvilket bl.a. gav sig udtryk i en udvidelse af København med *Frederiksstaden* med de fire *Amalienborg-palæer* som centrum. Gennem hele regeringstiden støttede han sig til dygtige ministre som *overhofmarskal A.G. Moltke* og *udenrigsminister J.H.E. Bernstorff*, der med sikker sans for statens tarv varetog de daglige regeringsforretninger.
- 1746 Der indførtes stambøger i hæren.
- 1762 Hæren sattes på krigsfod (70.000 mand) pga. truende krig mod Rusland.
- 1764 Stavnsbåndet udvidedes til at omfatte alle bønder fra 4 år til 40 år.
- 1766 Christian VII konge til 1808. Han var konge af Danmark og Norge. 1766-1808. Kongen var et sart og nervøst gemyt, og en uhensigtsmæssig opdragelse medførte, at han udviklede *kronisk skizofreni*. I den syge konges sted varetoges regeringen af stærke personligheder i hans omgivelser, først af *Livlæge J.F. Struensee* og efter dennes fald i 1772 af *Geheimstatsminister Ove Høegh-Guldberg*. Fra 1784 var kronprins Frederik VI reelt kongemagtens legitime repræsentant.
- 1771 På Fødselsstiftelsen på Frederiks Hospital indbyggedes en kasse i muren, der kunne trækkes ud og ind. Heri kunne ugifte mødre anonymt lægge deres nyfødte barn. Heraf udtrykket *Skuffebarn*.
- 1776 Den amerikanske Uafhængighedserklæring.
- 1783 Det blev forbudt trolovede at flytte sammen før vielsen.

- 1788 Stavnsbåndet ophævedes. Staten overtog udskrivning af soldater; der førtes nu militære ruller over alle mænd i bondestanden lige fra fødslen.
- 1789 Den franske Revolution.
- 1791 Landet inddeles i 1656 lægder, der stort set svarede til sogneinddelingen
- 1795 Ny storbrand i København.
- 1801 Slaget på Reden den 02-APR. England vinder over den danske flåde
- 1802 En fattiglov indførtes, hvorefter hvert sogn havde pligt til at holde personer, født i sognet, i live. Der opstilledes en national hær af værnepligtige bønder på 35.000 mand og 79.000 mand i reserven.
- 1803 Alle regimentet var nu nationale, og hvervning var ophørt.
- 1807 Københavns bombardement.
- 1808 Frederik VI konge til 1839. Han var konge af Danmark 1808-1839 og af Norge 1808-1814. Som kronprins støttede han helhjertet de store landboreformer i 1780-erne, der førte Danmark ind i den moderne tid. Storpolitisk var det en svær tid. *Slaget på Rheden 1801*, *København's Bombardement 1807* og tabet af flåden var svære slag. Også *Statsbankerotten 1813* og tabet af Norge 1814 trak dybe spor, men kongens omsorg for sit folk bevirkede, at han nød stor folkelig respekt og fremstod som en elsket landsfader.
- 1810 Tvungen koppevaccination skulle indskrives i kirkebøger ved konfirmation og vielse.
- 1813 Statsbankerotten som følge af finanskrisen efter Napoleonskrigen.
- 1814 Danmark inddeltes i skoledistrikter. Tvungen skolegang gennemførtes fra det 7. til det 14. år.
- 1814 Danmark mistede Norge til Sverige - og dermed 1 mio. af sine 2,7 mio. indbyggere.
- 1816 En ny hærforordning fastsatte tjenestetiden til 2 år og kortere omskolingsindkaldelser i 4 år. Politiet indførte mandtalslister. Krav om borgerkab indførtes som en betingelse for måtte drive handel.
- 1818 Der opstod krise i landbruget, som varede til ca. 1828. Bønderne fik skattelettelser, og der oprettedes lånefonde for bønderne.
- 1827 De fattiges vilkår var blevet så ringe, at de nødtes til at tigge, hvilket blev straffet med fængsel eller forbedringshus. Sogne og købstæder ansatte fattigfogeder (stodderkonger).
- 1828 Forordning om, at børn skulle døbes med både for- og efternavn, som skulle bæres uforandret fremover.
- 1829 Ny værnepligtsordning blev indført. Værnepligten påhvilede herefter også sønner af møllere, kromænd og skoleholdere (degne) på landet. En værnepligtig kan dog stille med en anden mand og derved selv blive fri for militærtjenesten.
- 1839 Christian VIII konge til 1848. Han var en fætter til Frederik VI, der ikke efterlod sig mandlige arvinger. En kort periode i 1814 havde Christian

- VIII været konstitutionel konge i et selvstændigt Norge, men vendte hjem som kronprins, da Norge samme år gik i union med Sverige. Han var en velbegavet skønånd med stor interesse for kunst og videnskab; men hans korte regeringstid blev stærkt præget af de nationale og liberale strømninger, der efter hans død førte til en demokratisk forfatning
- 1840 Brændemærkning som straf for tyveri blev afskaffet.
- 1848 Frederik VII konge til 1863. Han blev den sidste oldenborger på den danske trone, da han døde uden arvinger. Hans regeringstid blev stærkt præget af det voksende modsætningsforhold til Tyskland. I eftertiden huskes han dog især som giveren af den demokratiske grundlov 1849, hvorved *Det kongelige Enevælde* ophørte - hvilket allerede i samtiden gav ham tilnavnet *Frederik Folkekær*. Ved hans død gik tronen over til den *Glücksborgske* sideline af kongeslægten.
- 1849 Krav om amtsпас afskaffedes. Lov om almindelig værnepligt gennemført Herremænds revselsesret overfor gifte husmænd blev afskaffet.
- 1851 Der blev givet tilladelse til borgerlig vielse.
- 1853 Koleraepidemi i København. Halvdelen af de angrebne døde, ialt 4.337.
- 1854 Tyendeloven gennemføres.
- 1856 Fattiggasser indførtes.
- 1857 Der vedtages lov om næringsfrihed, hvorved byernes handelsmonopol brydes. Dåbstvang blev afskaffet. Myndighedsalderen fastsattes til 25 år. Lige arveret for mænd og kvinder blev vedtaget.
- 1859 Gadenumre indførtes i København.
- 1863 Christian IX konge til 1906. Som konge af Danmark 1863-1906 var han den første konge af den Glücksborgske linie på den danske trone. Han tiltrådte regeringen umiddelbart inden krigen og det påfølgende nederlag i 1864. Hans regeringstid faldt sammen med den forbitrede forfatningskamp, der fulgte af ydmygelsen i 1864. Den sluttede omsider med partiet Venstres sejr ved Systemskiftet i 1901, hvor princippet om *Folketingsparlamentarisme* - dvs. at regeringen ikke må være i uoverensstemmelse med Folketingets flertal - blev knæsat. Trods langvarig modstand mod gennemførelse af dette princip udviklede kongen i sine sidste regeringsår et harmonisk samarbejde med de skiftende venstreregeringer.
- 1864 Danmark måtte afstå hertugdømmerne, og befolkningstallet gik ned fra 2,5 til 1,7 millioner.
- 1865 Afstraffelsespælen *Kagen* blev afskaffet.
- 1867 Kom atter en ny hærlov, der fastsatte en krigsstyrke på 60.000 mand, og *stillingsvæsenet* (at betale en anden for at udføre ens værnepligtstjeneste) blev afskaffet.
- 1872 Gældsfængsel afskaffedes.
- 1873 Møntsystemet *Kroner og Ører* blev indført (skandinavisk møntunion).
- 1891 Alderdomsunderstøttelsesloven blev vedtaget. Fattigloven blev bl.a. æn-

- dret med et forbud mod bortlicitation af de fattige (anbringelse hos den billigste familie).
- 1904 Navneloven vedtoges og gav ret til, mod en ringe betaling, at genoptage et tidligere slægtsnavn, der dermed samtidigt beskyttedes.
- 1906 Frederik VIII konge til 1912. Han var 62 år gammel, da han overtog tronen efter sin afdøde fader. Hans regeringstid blev derfor forholdsvis kort, men faldt til gengæld sammen med en kritisk periode i landets historie. Udadtill skulle Danmark forsøge at finde sin plads i den hastigt optrækkende konflikt mellem stormagterne, og indadtill skulle det politiske liv tilpasse sig de nye magtforhold og parlamentariske former efter *Systemskiftet* i 1901. I begge disse henseender var den demokratiske sindede konge en aktiv og vidende medspiller indtil sin pludselige død i 1912.
- 1907 Loven om metersystemet for mål og vægt blev vedtaget med ikrafttrædelse fra 1912.
- 1910 Kilometerstenen afløste milepælen.
- 1912 Christian X konge til 1947. Hans lange regeringstid indrammedes af de to verdenskrige, der på afgørende punkter ændrede Europas og Danmarks sikkerhedspolitiske situation. Den fik desuden sit særlige præg af den store verdenskrise i 1930-erne, der vendte op og ned på tilvante strukturer og forestillinger. I denne voldsomme forandringsproces formåede han at fastholde og udbygge sin position som nationalt samlingsmærke, hvilket især fandt synligt udtryk i forbindelse med *Sønderjyllands Genforening* i 1920 og i de mørke år under den tyske besættelse 1940-45.
- 1914-1918 Danmark undgik at blive inddraget i 1. Verdenskrig ved bl.a. at udlægge miner i de danske farvande. En sikringsstyrke på 60.000 mand blev indkaldt for at sikre Danmarks neutralitet.
- 1918 Var der mange dødsopfre p.g.a. influenzaepidemi og Den spanske syge.
- 1920 De allierede overdrog Nordslesvig til Danmark.
- 1921 Love om sygekasser og invaliderente blev vedtaget. Skudsmålsbøgerne blev afskaffet.
- 1924 De centrale folkeregistre blev indført.
- 1930 Tugthus- og dødsstraf blev afskaffet.
- 1939 Tyskland starter 2. Verdenskrig i Europa. Danmark besat 1940-1945
- 1947 Frederik IX konge til 1972. Hans regeringstid var sammenfaldende med opgivelsen af den traditionelle neutralitetspolitik til fordel for NATO-medlemskabet og den samtidige opbygning af den danske velfærdsstat - begge dele resultat af erfaringerne fra verdenskrigene og 1930-ernes kriser. Med sans for tidens krav gennemførte kongen i takt dermed den nødvendige omstilling af monarkiet fra en fjern, ophøjet institution til et symbolsk udtryk for den standsudjævning og lighedstænkning, der var en følge af moderniseringen.

- 1972 Margrethe II krones. Med vedtagelsen af *Tronfølge*loven i 1953, der åbnede mulighed for kvindelig arvefølge, blev *Prinsesse Margrethe* i en alder af 13 år tronfølger og efterfulgte derfor sin fader på tronen ved dennes død i 1972. Dronningen har i sin regeringstid videreført Frederik IX's arbejde med at modernisere monarkiet og åbne det ud mod omverdenen.
- 1973 Danmark indtræder i EF (nu EU).
- 1989 Berlinmurens fald - Vesttyskland og DDR genforenes året efter.
- 2009 USA får sin første farvede præsident.

Bilag 1: Ane 14 Hans Carlsen og Politibetjent

Dom:

Sagen 127-1876 Sagfører Raaschou som Actor ctr. Arrestanterne Johan Lytken eller Lythgen Franck og Hans Carlsen. Afsagt den 10. Marts 1876.

Under nærværende Sag tiltales ifølge Frederiksborg Amts Actionsordre af 18. Januar og 18. Februar s. A.¹ Arrestanterne Hans Carlsen og Johan Lytgen eller Lythgen Franck, Førstnævnte for voldeligt Overfald paa en Politibetjent og Sidste for at have lagt en Politibetjent Hindringer i Vejen for at udføre en ham ifølge hans Stilling paahvilende Pligt og for Brandstiftelse.

Hvad Arrestanten (Hans Carlsen) angaar, saa er det med hans af det iøvrigt Oplyste bestyrkede Tilstaaelse tilstrækkeligen godtgjort, at 2den Juledagsaften f. A.² da der afholdtes offentlig Dands i Gjæstgiverstedet i Marienlund og der i Skjænkestuen sammesteds var opstaaet Uenighed mellem Arrestanten og en anden tilstedeværende Karl, hvilket foranledigede den vagthavende Politibetjent Ehlers, der var iført Uniform, til at udvise sidstomtalte Karl, er Arrestanten fulgt bag efter denne og Betjenten fra Skjænkestuen ud i Gangen, hvor Arrestanten der var i en noget ophidset Stemning fremkaldt blandt andet af den Omstændighed, at Betjenten blandede sig i hans Mellemværende med Karlen, tilføjede Betjenten med sin knyttede Næve, som han indrømmer at have ført saa kraftigt han kunde, et Slag i Ansigtet saa at det sortnede for Betjentens Øjne og han nær var faldet omkuld.

Efter de afgivne Lægeerklæringer bestod Læsionen af en temmelig betydelig Svulst, i den venstre Tindingregion med en Hudafskrabning af Størrelse omtrent som et 10 Øre Stk³, der antages bibragt ved Slag eller Stød med et haardt stumpt Legeme, saaledes at Lægen dog ikke har anset det for umuligt, at Saaret kan være fremkommet ved Slag med en knyttet Næve, som i saa Fald maa være ført med betydelig Kraft. Læsionen skønnedes ikke at ville medføre nogen Skade for Paagjældendes fremtidige Helbred, ligesom Betjenten selv under Forhøret har erklæret at han ingen Smerter længer føler. For dette Forhold vil Arrestanten (Hans Carlsen) der er født den 19 Maj 1856 og efter Helsingørs Kjøbstads Extraretsdom af 18de Marts 1867 har været straffet med 10 Slag Ris for Tyveri samt under 6. September f. A. for Gadeuorden i Helsingør har vedtaget at udrede en Bøde af 10 Kr. være at anse med Straf efter Straffelovens § 100 cfr § 98 1ste Stykke.

¹ s. A. = samme år

² f. A. = forrige år

³ 10 Øre stk. = på størrelse med en 10-øre = ca. 10 mm

Med Hensyn dernæst til Arrestanten Johan Lytken eller Lythgen Franck, da er det ligeledes ved denne Tiltalte af det Fremkomne bestyrkede Tilstaaelse tilstrækkelig oplyst, at han har gjort sig skyldig til Straf efter den ovenfor citerede § 100 cfr § 98 2det Stk for at have lagt vedkommende Politibetjent Hindringer i Vejen ved Udførelsen af den ham efter sin Stilling paahvilende Pligt, idet han, der tilligemed Tiltalte Hans Carlsen deltog 2den Juledags Aften i den offentlige Dands paa Marianelund, har efter at samme Sidste havde tilføjet Politibetjent Ehlers Slaget i Ansigtet og som mistænkt derfor var af Betjenten bleven forbudt at opholde sig i Dandsesalen har søgt at tiltrødse H Carlsen Adgang dertil ved at aabne Døren til Localet med Magt og tage H Carlsen om Livet, og paa denne Maade føre ham derind, hvilket Franck gjorde, skjøndt han vidste at det var H Carlsen forbudt af Betjenten at komme i Dandsesalen og at denne endog 3 Gange var bleven sat ud derfra efter at have trængt sig derind.

Forsaavidt endelig Tiltalte Franck er actioneret for Brandstiftelse, da er han paa samme Maade overbevist om at have gjort sig skyldig i denne Forbrydelse; idet han Natten mellem den 27. og 28. Januar d. A. mellem Kl. 12 og 1 forsætlig har sat Ild paa det hans Broder Maskinmester C I Franck tilhørende og af Arrestantens Forældre Faster og Svoger med et lille Barn beboede Hus Ejendom Matr No 90 paa Helsingørs Overdrev, ved med en Tændstik at antænde Halmen der fandtes i den til Ejendommen hørende Ladebygning, hvilket havde til Følge at ikke alene denne Ladebygning og et tilstødende ligeledes straatækket Tørve og Svinehus men ogsaa den i Ladebygningen værende Beholdning af Sæd og Halm m. v. saavelsom nogle Aaleredskaber og Brændsel der fandtes i Tørvehuset, af hvilket Intet var brandforsikkert, blev fortæret af Ilden. Efterat Arrestanten havde paasat Ilden, løb han ad Helsingør til uden at tænke paa at vække Beboerne som han dog antog vare gaaede tilsengs men han stoledes paa at da Vaaningshuset og det denne sammenbyggede Staldbygning vare teglhængte, ville Ilden ikke kunne udbrede sig saa hurtig til disse Bygninger, at de nok vilde kunne faa Tid til at redde sig ud af Huset, men paa samme Tid har han dog maattet indrømme at det afbrændte Tørvehus ikke var fjernet fra Staldbygningen end 6 ¼ Alen og at der paa denne Gavl indimod Tørvehuset var anbragt en Dør af Træ, ligesom han heller ikke kan antages at have været ubekjendt med at Vinduerne i Sovekammeret hvor alle Husets Beboere Kl. mellem 10 og 11 vare gaaede til Hvile, vendte ud til Haven, hvad der forhindrede dem i hurtig at blive opmærksom paa den i Gaarden opstaaede Ild, hvorhos det er oplyst at det ikke var Skjæret af Ilden men den tilfældige Omstændighed at Arrestantens Fasters lille ca 2 Aar gl Barn blev uroligt og vækkede Moderen, der gav Anledning til at Beboerne kom paa Benene.

Arrestanten har saaledes ikke turdet nægte at han burde have indset at han udsatte Beboerne for Fare for at indebrændes men han vil i den ophidsede Stem-

ning hvori han befandt sig, men som dog efter hvad der er oplyst ingen Indflydelse skjønnes at kunne have paa Arrestantens Tilregnelighed, ikke have gjort sig nogen Tanke herom. Motivet til Ildspaaættelsen har Arrestanten angivet at være den Omstændighed at han var bleven vred paa sin Broder Claus Franck fordi denne... Arrestanten i Januar Maaned sidstleden opholdt sig i hans Hus og uden at foretage sig Noget flere Gange kom beruset hjem, havde skammet ham ud herfor og da Arrestanten herover blev grov, havde Broderen sagt til ham, at dersom han ikke forholdt sig bedre, ville Broderen ikke se ham i sit Hus hvorimod denne ikke – som af Arrestanten paastaet - vil have jaget ham ud af Huset eller ubetinget forbudt ham at komme der. Ifølge sin Forklaring valgte Arrestanten at hævne sig paa Broderen ved at stikke Ild paa hans Ejendom, fordi han antog, hvad ogsaa var Tilfældet, at han ikke havde sine der havende Ejendele assurerede og han saaledes kunde tilføje ham Skade.

For dette Forhold findes Arrestanten, der er født i Flensborg den 19. August 1851 og ikke tidligere har været straffet her i Landet men i Aaret 1874 skal have udstaaet 1 Aars Tugthusstraf i Glückstadt, for groft Tyveri, efter de foreliggende Omstændigheder at maatte anses efter Straffelovens §280.

Med Hensyn til den Straf Arrestanterne for de af dem saaledes begaaede Forbrydelser ville være at idømmes i Henhold til de ovenfor citerede Lovparagrafer, da skjønnes denne efter de forhaandenværende Omstændigheder passende at kunne fastsættes for Arrestanten H Carlsen til Fængsel paa Vand og Brød i 10 Dage hvori er taget i Betragtning som formildende Moment, at hans Varetægtsarrest alene paa Grund af hans Medtiltaltes Forhold er blevet forlænget i over 1 Maaned, og for Arrestanten Franck til Tugthusarbejde i 9 Aar, hvori tillige er indbefattet den ham ifølge Straffelovens § 100 cfr § 98 2det Stk. tilkommende Straf. Begge Arrestanter ville endvidere have at udrede alle af deres Arrest og Actionen flydende Omkostninger, hvoriblandt i Salair til Actor Sagfører Raaschou 12 Kroner og til Defensor Prokurator Langkilde 10 Kroner, Hans Carlsen med 1/3 og Franck med 2/3. Arrestanten Franck vil endelig efter derom aflagt Paastand have at udrede til Kjøbstædernes almindelige Brandforsikring i Branderstatning for de afbrændte Bygninger 2126 Kroner Brandlidte Maskinmester Franck har derimod frafaldet Krav paa Erstatning for de tilhørende uassurerede Løsørejendele der bleve fortærede af Ilden. Sagførelsen har været forsvarlig.

Thi kjendes for Ret

Arrestanten Hans Carlsen bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 2x5 Dage og Arrestanten Johan Lütken eller Luthgen Franck til Tugthusarbejde i 9 Aar, hvorhos begge Arrestanter bør udrede alle af deres Arrest og Actionen flydende Omkostninger, hvor iblandt i Salair til Actor Sagfører Raaschou 12 Kro-

ner og til Defensor Prokurator Langkilde 10 Kroner Hans Carlsen med 1/3 og Johan Lytken eller Luthgen Franck med 2/3. Saa har og Arrestanten Johan Lütken eller Lüthgen Franck til Kjøbstædernes almindelige Brandforsikring betale i Branderstatning 2126 Kroner. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. (Sign: Moltke).

Bilag 2: Ane 14 Hans Carlsen og mor og datter¹.

9. Maj 1896 kl. 12 middag blev Kronborg Østre Birks politiret sat paa Birkekontoret i Frederiksborg. Dommer kammertjener Moltke i overværelse af vidnerne Thuelsen og Hansen, hvor der foretages:

I anledning af indkaldte anmeldelse, om at Arbejdsmand Hans Carlsen Øerne, er sigtet for at have gjort sig skyldig i uterlig omgang m.m. overfor sin mor, Enken Caroline Thelin, hvorfor han i gaar er anholdt og indsat i Arresten kl. 22.

Dommeren fremlagde en rapport fra Ole Meldgaard af 2. Maj. Ole Meldgaard fremlagde sin rapport under ed.

Derefter fremstilledes arrestanten, der navngav sig Hans Carlsen 40 aar gl. der blev examineret til sandhed, efter den anledning rapporten giver, men han vedbliver sin til rapporten afgivne forklaring, idet han bestemt nægter, at have haft til hensigt, at foretage sig noget uterligt overfor sin moder ved den paagældende lejlighed.

Han paastaar nemlig, at han den omhandlede aften kl.10 passerede sin moders bopæl i Gurre og gik derind som han plejer, for at besøge hende og at han, der var noget beruset, kom ind i stuen, snublede han og faldt over i sengen hvor hun laa og rejste sig straks op, uden at have foretaget sig noget med sin mor.

Han havde ikke set Jens Olsen forlod sengen, hvori han laa med moderen og benægter rigtigheden af hans og moderens forklaring.

Det i egnen henstaaende rygte om, at han skulle være fader til det barn, hvormed hans 18-aarige datter Marie er frugtsommeligt benægter han ogsaa.

¹ Kronborg Østre Birk, Politiprotokol 1883-1896 afd. B side 461

Det blev ham foreholdt at i saavel hans egen kones og hans søns forklaring, undsiges rigtigheden heraf, idet disse har udsagt, at han har ligget i seng med datteren Marie medens hans kone laa i en slagbænk i samme stue, hvor anholdtes paastand er urigtig.

Han indrømmer at han for en snes aar siden, har været straffet for overfald paa en Politibetjent, med fængsel paa Vand og Brød i 2 x 5 dage.

Anholdte blev derefter igen afgivet til bevogtning.

Sagen contiuneret

Bilag 3: Ane 14 Hans Carlsen og mor og datter¹.

9. Maj 1896 kl. 12 middag blev Kronborg Østre Birks politiret sat her paa Birkekontoret i Frederiksborg. Dommer Kammertjener Moltke i overværelse af vidnerne Thuelsen og Hansen, hvor der foretoges:

No. 51 – 1896: I anledning af en indkommende anmeldelse, om at Arbejdsmand Hans Carlsen af Øerne, er sigtet for at have gjort sig skyldig i uterligt forhold m.m. overfor sin mor, Enken Caroline Thelin, hvorfor han i gaar er anholdt og indsat i arresten kl. 10 aften.

Dommeren fremgalde en rapport fra Ole Meldgaard af 2. Maj. Ole Meldgaard (gennemgik) sin rapport under Eds Tilbud².

Derefter fremstilledes arrestanten, der navngav sig Hans Carlsen 40 aar gl. der efter alvorlig Formaning til Sandhed blev examineret efter den anledning rapporten giver, men han (fastholder den til) rapporten afgivne forklaring, idet han bestemt nægter, at have haft til hensigt, at foretage sig noget uterligt overfor sin moder ved den paagældende lejlighed.

Han paastaar nemlig, at han den omhandlede aften kl.10 ved at passere sin moders bopæl i Gurre og gik derind som han plejer, for at besøge hende og at han, der var noget beruset, kom ind i stuen, snublede han og faldt over i sengen hvor hun laa og rejste sig straks efter op, uden at have foretaget sig noget med sin mor. Han havde ikke set Jens Olsen forlod sengen, hvori han laa med moderen og benægter rigtigheden af hans (Olsens) og moderens forklaring, der er i (overensstemmelse) med det i egnen henstaaende rygte om, at han skulle være

¹ Kronborg Østre Birk, Politiprotokol 1883-1896 afd. B side 461-472

² Eds Tilbud = edsansvar

fader til det barn, hvormed hans 18-aarige datter Marie er frugtsommelig benægter han ogsaa, uagtet at det blev ham foreholdt, at i saavel hans egen kones og hans søns forklaring, undsiger rigtigheden heraf, idet disse har udsagt, at han har ligget i seng med datteren Marie, medens hans kone laa i en slagbænk i samme stue, hvor(for) anholdtes paastand er urigtig. Han indrømmer, at han for en snes aar siden har været straffet for overfald paa en Politibetjent, med fængsel paa Vand og Brød i 2 x 5 dage.

Anholdte blev derefter igen afgivet til bevogtning.

11. Maj 1896 formiddag kl. 11½ blev Kronborg Østre Birks politiret holdt paa Tinghuset i Fredensborg af ..?.. Dommer Kammertjener Moltke i overværelse af vidnerne Olsen og Mathiesen, hvor der foretoges:

No 51-1896 Forhøret continueret:

I Forhøret fremstilledes Anholdte og erklærer nu, at ville afgive en oprigtig Tilstaaelse med Hensyn til den mod ham rettede Sigtelse for at have haft Samleie med sin Datter, i hvilken Henseende han forklarede, at siden sidste Efteraar har han stadig pleiet Samleie med sin 18 aarige Datter Marie, der havde sit Natteleie i samme Rum hvor hans Hustru laa, og han kan ikke andet end antage, at det Barn hvormed hun er frugtsommelig er frugten af det Samleie han saaledes har pleiet med sin Datter, da han første Gang havde legemlig Omgang med hende, var hun strax villig dertil uden at fremkomme med nogen Indvending derimod eller Betænkelighed der ved ligesom hun heller ikke senere har gjort Indvending derimod, han tror ikke, at hans Børn har lagt Mærke til naar han pleiede Omgang med Datteren, endskiøndt hun laa i samme Værelse i en Slagbænk medens hans Datter kom til ham i hans og Konens Seng som hun havde ombyttet med Slagbænken for at passe et mindre Barn, der laa i Vugge. Iøvrigt har han paa samme Tid han har haft Samleie med Datteren ogsaa pleiet Omgang med sin Kone, med hvem han har 5 Børn, hvaraf Marie er den ældste og den yngste 3 Aar. Foreholdt det i høi Grad forbryderiske i hans Handlemaade, erkjender han dette, men anfører til sin Undskyldning, at hans Kjønndrift er saa stærk, at han ikke har været stærk nok til at beherske den. Med Hensyn til Sigtelsen for Uteerlighed mod sin Moder, da vedbliver han sin tidligere Benægtelse i ethvert Tilfælde kan han ikke huske, at han har gjort sig skyldig i Saadant eller har haft til Hensigt at udøve Voldtægt mod hende, hvorved han bemærker, at han den omhandlede Aften var en hel Del beruset.

Forelagt og vedtaget. Afhørt:

Derefter fremstod Hmd: Ole Hansen af Gurre, der efter Formaning til Sandhed og under Eds Tilbud forklarede sig ganske overensstemmende med hvad han til Melgaards Rapp(ort) af 2 ds har udsagt, og som han vedtog efterat den var ham

forelagt, han tilføier, at Anholdte vel var en del beruset, men ikke videre end han kunde retirere¹ sig og tale fornuftig, i hvilken henseende Compt² bemærker, at da han vilde tage ham under Armen, yttrede han, at han kunde godt gaa selv, hvilket ogsaa viste sig at være Tilfældet.

Derefter fremstod Arbmd. Jens Olsen af Gurre 73 Aar gl: der efter Formaning til Sandhed og under Eds Tilbud ligeledes forklarede sig overensstemmende med hvad han til Rapp. har udsagt, og som han vedtog efterat den var ham forelagt, han maa ogsaa erklære, at Hans Carlsen skøndt noget beskienket, ingenlunde var det i den Grad, at han ikke vidste hvad han foretog sig. Endnu tilføier han paa Anledning, at da Anholdte kom ind i Stuen, snublede han vel, men dog uden at falde, og gik derefter hen og tog fat om Moderen i Sengen som omforklaret, og det er urigtigt naar Anholdte har forklaret, at det var ved at snuble, at han faldt over Moderens Seng. Forelagt og vedtaget.

Derefter fremstod Enken Karoline Thellin, Enke efter Arbmd: Hendrik Thellin af Hellebæk, nu boende i Gurre, der efter Formaning til Sandhed og under Eds Tilbud forklarede sig ganske, som hun til Rapp: har udsagt og som hun vedtog efter at den var hende forelagt, hun tilføier, at hendes Søn, Anholdte, med hvem hun har boet sammen i flere Aar, altid har opført sig ordentlig og anstændig imod hende, og hun antager, at det er Nydelsen af Spiritus, der har virket saaledes paa ham, at han har havet lyst til at tilfredsstille sin Kjønsdrift uden Hensyn til, at det var lige overfor sin Moder at han opførte sig som han gjorde. Imidlertid er hun dog overbevist om, at han har været sig bevidst hvad han foretog sig med hende ved den omhandlede Leilighed. Forelagt og vedtaget.

Anholdte fremstilledes paany og efterat være examineret efter de idag afgivne Forklaringer, blev han konfronteret med sin Moder, men ligesom han ikke vil kunne mindes hvorledes det gik til, at han kom til at ligge paa sin Moders Seng og, at det navnlig var da han var snublet ved sin Indtrædelse i Stuen, saaledes erklærer han ligeoverfor sin Moder, at han ikke husker, at han har foretaget sig noget uanstændigt med hende, idet han paastaar, at han den omhandlede Aften var i stærk beruset Tilstand, hvad han vedbliver, uagtet det blev ham foreholdt, at efter de afgivne Forklaringer, kan saadant ikke antages at have været Tilfælde(t). Forelagt og vedtaget.

Dommeren afsagde derefter følgende

Kjendelse

Da det ved Anholdtes Hans Carlsens egen Tilstaaelse er oplyst, at han har pleiet legemlig Omgang med sin 18aarige Datter, vil det være nødvendigt, at han saa-

¹ retirere = at kunne klare sig eller at hjælpe sig selv

² Compt = Comparanten eller Komparanten = person, der afhøres som vidne

vel for at sikre sig hans Tilstedeværelse, som for Undersøgelsens Skyld belægges med Varetægtsarrest.

Thi eragtes¹: Anholdte Hans Carlsen bør fængsles.

Kjendelsen blev oplæst for Arrestanten, der derefter blev indsat i Arresten. Efter Begjæring af Jens Olsen, Ole Hansen og Karoline Thellin blev der udbetalt dem hver i Reisegodtgjørelse for 3 løbende Mil 1 kr 50 øre - ialt 4 kr 50 øre. Forhøret udsat. Retten hævet (sign: Moltke, Retsvidner, Olsen (og) Mathisen.

No. 51 - 1896 Forhøret kontinuerede. Dommeren bemærkede at arrestantens datter Marie i gaar er foranstaltet anholdt og indsat i arresten kl. 6 ½ aften.

I retten mødte arrestantens hustru Cecilie Carlsen født Lem af Gurre og efter formaning til sandhed og idet hun henholdt sig til Melgaards rapport af 8 ds. bemærkede hun, at hun har avlet 6 børn med sin mand, hvoraf en er død, og de 4, hvoraf hendes datter Marie er den ældste, har været hjemme i huset og alle har ligget om natten i samme stue, i hvilken der fandtes en udtræks seng, hvor hun og manden laa, og 2 slagbænke i hvilke børnene deriblandt Marie laa, men hun indrømmer at datteren Marie ofte i det sidste aars tid har ligget i seng sammen med hende og hendes mand, hvor de har troet sig alene med Arrestanten, naar Kompendinden², for lettere at kunne vugge et barn, har lagt sig i slagbænken. Kompendinden har imidlertid ikke bemærket, at der fandtes noget utiladeligt forhold sted, mellem arrestanten og Marie, og det har overhovedet ikke faldet hende ind, at noget saadan kunne finde sted, men hun maa dog indrømme, at der er blevet snakket om, at der var noget forkert i forholdet mellem faderen og datteren. Kompendinden bemærkede nok før Jul, at datteren var frugtsommelig, og hun opgav for moderen at hun var blevet frugtsommelig med en arbejder paa Jernskibsværftet i Helsingør, hvortil hun daglig gik, for at lære at sy. Endvidere tilføjer hun, at hendes mand altid har robet en stærk konsdrift, og stadig har legemlig omgang med Kompendinden, lige til den sidste tid.

Efter arrestanten Hans Carlsen er blevet bekendtgjort med den af hans kones forklaring, erkender han det hele for rigtigt, og at han det sidste aars tid har haft legemlig omgang med datteren, naar de har ligget alene sammen i sengen.

Derefter fremstilledes anholdte Jørgine Marie Carlsen der opgav at være født 21. Jan. 1878 og efter alvorlig formaning til sandhed og efter nogen nægten, afgav hun tilstaaelse om, at hun som hendes fader (har) indrømmet, det sidste aars tid har haft legemlig omgang med ham, naar de medens moderen laa i slagbænken, laa ene sammen i sengen, hvor hendes fader allerede havde lagt

¹ Thi eragtes = indledende konklusion i en kendelse

² Kompendinden = kvinden, der afgiver forklaring

sig, naar hun lagde sig ved siden af ham. Hun maa indrømme at hun ikke har gjort modstand eller fremsat nogle indvendinger mod faderens forlangende om at pleje legemlig omgang med hende. Endelig erkendte hun at det er urigtigt hun har opgivet at en arbejder paa Jernskibsværftet er fader til det barn, hun venter at føde med det allerførste, idet hun ikke har haft legemlig omgang med andre end hendes far, arrestanten. Oplæst og vedtaget.

Arrestanten fremstilledes atter og erklærede, efter at være bekendt med sin datters i dag afgivne tilstaaelse, intet ved samme at have at bemærke, medens han uagtet gentagen til sandhed (at tale) og formaning gentager sin tidligere benægtelse af, at være sig bekendt at have udvist noget utugtigt forhold over for sin moder og endnu mindre have villet voldtage hende. Oplæst

Dommeren fremsatte derefter følgende kendelse:

Da Pigen Jørgine Marie Carlsen med egen tilstedeværelse er overbevist om, at have plejet legemlig omgang med sin fader arrestanten Hans Carlsen, vil det navnlig for at sikre sig hendes tilstedeværelse, være nødvendigt at hun belægges med varetægtsarrest.

Thi eragtes: Anholdte Jørgine Marie Carlsen bør fængsles. Arrestantinden af-førtes.

Paa begæring udbetaltes der Cecilie Carlsen sig rejsegodtgørelse for 4 løbende mil. Kr. 2. Dimmitteret¹

18. Maj 1896 middag kl. 12 blev Kronborg Østre Birks politiret holdt paa Tinghuset i Fredensborg af Dommeren Kmh. Moltke i overværelse af vidnerne Olsen og Mathiesen, hvor da:

No. 51-1896 Forhøret kontinuerede.

Dommeren fremlagde rapport fra Politibetjent Hansen ad D.D. og afskrift af arrestantindens skudsmaalsbog.

Arrestantinden Jørgine Marie Carlsen fremstilledes fri for Baand og Tvang og gentog paa ny sin v.f.² forhør afgivne tilstaaelse, idet hun paa anl.³ tilføjede, at hun som anført stadig har haft legemlig omgang med sin fader i det sidste aars tid og lige til den sidste maanedes tid før hende og hendes faders anholdelse, og vel har hendes fader ikke stillet nogen opfordring til hende, naar hun var kom-

¹ Dimmitteret eller dimiteret = sendt bort

² v.f. = ved forrige

³ Anl. = Anledning

*men i seng og laa ved siden af ham, men naar han nærmede sig hende tillod hun ham samleje med sig uden modstand. Hun vil ikke have gjort sig videre tanke om det forbryderiske heri, men indser nu, hvor galt hun har handlet. Hun paa-
staar derfor, at der er sig af selv og uden tilskyndelse fra hendes fader, at hun har opgivet for sin moder, at det barn, hvormed hun er frugtsommelig, er avlet med en arbejder fra Helsingørs Jernskibsværftet, idet hun mente derved at kunne skjule, at det var hendes fader, efter at hun var kommet paa det rene med, at det var et utilladeligt forhold, der fandt sted mellem hende og faderen, hvilket dog ikke har afholdt hende fra at fortsætte forholdet og tilfredsstille sine sanselige lyster med faderen.*

Hendes Forkl.¹ til Rapp.²?.. ..?.. ..?.. ligesom ogsaa den freml.³ afskrift af hendes skudsmaalsbog, hvorefter hun er født d: 21. Januar 1878. Oplæst.

Derefter fremstilledes fri for "Baand og Tvang" Arrestanten Hans Carlsen og blev exam.⁴ efter den af hans datter afgivne forkl. ved hvis rigtighed han intet havde at bemærke, idet han maatte erkende, at samleje har fundet sted mellem ham og arrestantinden lige til den sidste tid før deres anholdelse, og at det har fundet sted uden opfordring fra nogen af siderne idet hun straks tillod ham samleje, naar han nærmede sig hende. Ligesaa har han ikke talt med hende, efter at hun var blevet frugtsommelig om at lade en anden som barnefader, men saadan har hun selv fundet paa. Derefter blev arrestanten alvorligt formanet til at afgive tilstaaelse om det uterlige forhold, som han har gjort sig skyldig i overfor sin moder, men han vedbliver sin benægtelse, idet han dog ikke ligefrem vil sigte sin moder for at tale usandhed, men han kan blot ikke huske, at han har gjort sig skyldig i det tilsigtede forhold med hende, og dette vedbliver han, uagtet det blev ham fortalt, at saavel hans moder som Jens Olsen under Eds Tilbud have forklaret, at han har taget moderen paa brystet og paa benene, medens hun laa i sengen og at han ved den omhandlede lejlighed, om end en del beruset, dog ikke var det i en tilregneligheden udelukkende

Efterat arrestantens forklaring?.. ..?.. var ham foreholdt, skulle han dens rigtighed og navnlig at være født 19. Maj 1856. Oplæst.

Da ingen af Arrestanterne havde videre at bemærke, bleve de igen indsatte i Arresten og Forhøret sluttet idet Dommeren attesterede, at ingen af Arrestanterne have været straffede her i Jurisdictionen.

Retten hævet.

¹ Forkl. = Forklaring

² Rapp. = Rapport

³ freml. = fremlagte

⁴ exam. = examineret

29. Maj 1896 formiddag Kl. 11 blev Kronborg østre Birks Politiret holdt paa Tinghuset i Fredensborg af den ordinaire Dommer, Kammerherre Moltke i Overværelse af Retsvidnerne Olsen og Mathisen hvor da foretoges

No 51- 1896 Forhøret ..?..tioneret.

Dommeren freml. Daabsattest for Arrestanten Hans Carlsen samt Udskr.¹ af det optagne Forhør forsynet med..?.. samt 2 Straffattester ..?..de Hans Carlsen tidl. overgaaede Straffesager, hvorefter han senest er anset ved dette Birks Extraretsdom af 10 Marts 1876. efter ..?..§ 100 af 98 med Fængsel paa Vand og Brød i 2x5 Dage ligesom det af denne Dom ses efter Extraretsdom af 18 Marts 1867 er straffet i Helsingør for Tyveri med 10 Slag Ris og for Gadeuorden har vedtaget den Bøde af 10 Kr.

If.² tilsigelse fremstod Husmd. Ole Hansen af Gurre, Arbejdsmand Jens Olsen af Gurre samt arrestantens moder Caroline Thelin, født Carlsen, der hver for sig gentog deres til forhøret afgivne forklaringer, hvortil Jens Olsen endnu føjede, at der vel kunne være gaaet en halv snes minutter fra den tid, han forlod huset for at søge hjælp og til han kom tilbage med Ole Hansen. I øvrigt bemærker Jens Olsen og Caroline Thelin, at de begge tidligere have været straffede, førstnævnte 2 gange for tyveri og 1 gang for vold og sidstnævnte 1 gang for tyveri for ca. 12 aar siden. Paa grund heraf fandt dommeren anl. til ikke at lade de paa-gældende edfæste deres forklaringer.

Arrestanten Hans Carlsen fremstilledes fri for Baand og Tvang og efter at være gjort bekendt med den mod ham udstedte aktionsordre blev den freml. ..?.. ham foreholdt ligesom ogsaa daabsattesten og erkendte han at de nævnte domme ere ham overgaaede og at han har udstaaet de ham derefter idømte straffe samt at han som daabsattesten udviser er født 19. Maj 1856. Mod Jens Olsens forklaring havde han intet at bemærke.

Derefter fremstilledes arrestantinden Jørgine Marie Carlsen, som ligeledes blev gjort bekendt med den mod hende udstedte aktionsordre, og da ingen af de tiltalte havde mere at anføre, blev forhøret atter sluttet idet dommeren bemærkede, at arrestantinden d. 22 ds. her i arresten er nedkommen med fuldbaaret drengebarn. Efter begæring udbetaltes der Ole Hansen, Jens Olsen og Caroline Thelin hver rejsegodtgørelse for 3 løbende Mil 1 Kr. 50 Øre og for førstnævnte for tids-spilde 2 Kr. i alt 6 Kr. 50 Øre. Dimmiterede.

¹ Udskr. = Udskrift

² If. = 1 følge

Dom¹ i sagen No. 6-1896.

Sagfører Skjold Hansen som aktor ctr.² Arrestanterne Hans Carlsen og Jørgine Marie Carlsen. Afsagt 6. Juni 1896.

Under nærværende sag tiltales ifølge Frederiksborg Amts aktionsordre af 27. f.m. arrestanten Hans Carlsen og dennes datter Jørgine Marie Carlsen efter straffelovens § 161, førstnævnte tillige efter § 176 ... § 161(?). I henseende til den mod arrestanterne rettede sigtelse for blodskam, er det ved deres egen, af det i øvrigt fremkomne bestyrkede, tilstaaelse tilstrækkeligt godtgjort, at de have gjort dem skyldige heri, idet de i det sidste aarstid og lige indtil den sidste maaned før deres anholdelse i forrige maaned, stadig have plejet legemlig omgang med hinanden, hvoraf frugten har været et af arrestantinden den 22 f.m. heri arresten født drengbarn, og er det derhos oplyst, at samlejet har fundet sted i hjemmet naar de have ligget alene sammen i mandens og konens seng, naar sidstnævnte jævnlig om natten havde taget natteleje i en i samme stue staaende slagbænk for lettere at kunne vugge et mindre barn, ligesom de tiltalte have erkendt, at samlejet er sket uden særlig opfordring fra nogen af dem, idet arrestantinden, naar arrestanten nærmede sig hende, strax var villig til samleje uden at gøre nogen modstand eller fremføre nogen indvending eller betænkelighed derved. Samtidigt med, at han plejede omgang med datteren, har han, der paastaar at have en meget stærk kønsdrift, tillige plejet omgang med sin hustru.

Forsaavidt arrestanten er sat under tiltale efter straffelovens § 176 ... § 161, da gaar den af arrestantens moder enken Caroline Thelin født Carlsen under "Eds Tilbud" afgivne forklaring ud paa, at arrestanten Tirsdag aften den 28. april d.aa. kl. 9½ kom ind til hende i besøg og satte sig paa kanten af den seng, hvori hun laa, samt begyndte at føle hende paa brystet og tage hende paa benene og kysse hende, hvorhos hun har tilføjet, at hun ikke véd, hvorvidt han ville have tiltunget sig samleje, hvad han dog ikke forsøgte, hvis der ikke var kommen hjælp tilstede, som en i samme stue liggende 73 aarig mand Jens Olsen – der ligeledes under Eds Tilbud har bekræftet rigtigheden af Caroline Thelins udsagn – havde tilkaldt, nemlig naboen Husm. Ole Hansen af Gurre, ved hvis ankomst i stuen, arrestanten endnu laa og tumlede i sengen med moderen, som han hørte sige: Kan Du for Helvede ikke lade mig være?

Arrestanten har vel først benægtet at have behandlet sin moder paa en utærlig maade, og navnlig at han har villet voldtage hende, men har derefter forandret sin forklaring derhen, at han ikke husker andet, end at han ved sin indtrædelse i stuen snublede, saa at han kom til at falde paa sin moders seng, men at han dog ikke tør sigte sin moder for at tale usandhed. Under disse omstændigheder, og da det efter det oplyste maa antages, at arrestanten, om end en hel del beruset,

¹ Kronborg Østre Birk, Domsprotokol 1890-1897

² ctr. = contra = imod

dog har været sig bevidst, hvad han foretog sig, skønnes der at være tilvejebragt et efter omstændighederne tilstrækkeligt bevis for, at han ogsaa har gjort sig skyldig i det ham under denne del af aktionen paasigtede forhold.

Med hensyn til den straf, de tiltalte ifølge det foranførte vil være at finde i medfør af straffelovens § 161, og for arrestantens vedkommende tillige efter § 176 ..?.. §161 bemærkes, at arrestanten Hans Carlsen, der er født 19. maj 1856, har været straffet efter nærværende rets dom af 10. marts 1877 efter straffelovens § 100 ..?.. § 98 med fængsel paa vand og brød i 2 x 5 dage, og efter Helsingør Kjøbstads Extraretsdom af 18. marts 1867 for Tyveri med Straf af 10 Slag Ris, medens arrestantinden Jørgine Marie Carlsen, der er født den 21. januar 1878, ikke findes tidligere tiltalt eller straffet.

I henhold hertil findes straffen efter nøjagtig overvejelse af samtlige forhaandenværende omstændigheder passende at kunne fastsættes for arrestanten Hans Carlsen til tugthusarbejde i 8 aar og for arrestantinden Jørgine Marie Carlsen til forbedringshusarbejde i 3 aar, hvorhos de ville have in solidum¹ at udrede alle af deres arrest og aktionen flydende omkostninger, hvori blandt salær til aktor, sagfører Skjold Madsen i Helsingør, 14 kr., og til defensor, overretssagfører Raaschou i Hillerød, 12 kr. i sagførelse har været forsvarlig.

Thi kendes for Ret

Arrestanten Hans Carlsen bør hensættes til Tugthusarbejde i 8 Aar og Arrestantinden Jørgine Marie Carlsen til Forbedringshusarbejde i 3 Aar samt En for Begge og Begge for En udrede alle af deres Arrest og af Aktionen flydende Omkostninger, hvori blandt i salær til Aktor, Sagfører Skjold Madsen i Helsingør, 14 kr., og til Defensor, Overretssagfører Raaschou, 12 kr.

At efterkomme under Adfærd efter Loven. (sign:) F. Moltke

¹ *in solidum* = i fællesskab = én for begge og begge for én

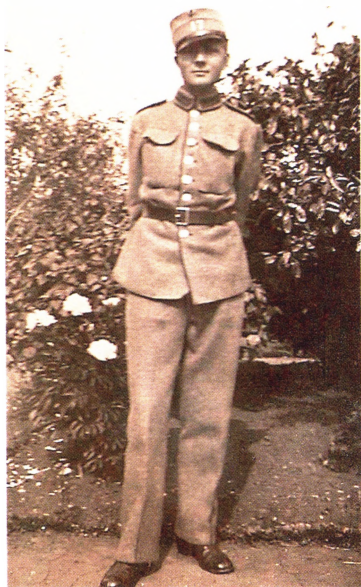


Ane 2 Roar (nr. 4 fra højre i 1. række) på Frederikssundsvejens Skole i 1926.



Ane 2 Roar mellem sine brødre Rinardo og Reinhardt og deres mor ane 5 ved siden af.

Nisi 1936 - 36.



Ane 2 Roar som soldat i Roskilde i 1936.

Mare Roar

Vi har modtaget det Brev og det Brev, og kan jo forstå at du har det saadan nogenlunde, for godt er der jo naturligvis langt til efter de Forhold du ellers er vant til men med godt Humør kan man jo overvinde mange vanskelige Tider og derfor op med Humøret, det er jo altid vært saalange Skoletiden vare men efter den Tid gaar det bedre. i maa jo op om Borgersen lille Mor kommer ikke med Hoffe paa Tungen til lille Roar. Det er Aften og ved at skænke og lille Mor er ved at lave Hoffe saa nu aflyd

Ane 4 Hans Frederik Rasmussen's brev til sønnen Roar i 1936 - side 1

Jeg, Mor kaldes Hoffen er færdig, vi er ene Pinardo er paa Skole aldt gaar ellers med det gamle af det er der ikke meget udover at lille Marius er kommet i Skole, og jeg ventler hver Dag der skal komme me. Brev efter mig, saa nu vil jeg slutte ellers bliver Brevet for langt og du har jo travet saa er jeg bange for du ikke faar Tid til at læse det, og saa glæder vi os til at se vor egen Dreng som en strøm strøm Goldat saa snart du faar fri.

Nu mange kære Hilsener
fra os alle her hjemme
Far.

Ane 4 Hans Frederik Rasmussen's brev til sønnen Roar i 1936 - side 2

den 19-9-38

Hare Rosa

Vi har lige modtaget dit dit Brev, hvori vi høre at, du allerede er i fart, men hvis du skal have Maden saa faar du det nok godt, men det skal du vel ikke naar i skal til Tyderups saa skal du nok med ud at vandre og ellers maa du sørge for at i faar nogen god Mad. Vi har det ellers ved det gamle der var det gamle Tor i Herlev og desuden var Tank Marie og Kristiansen her. Vær glad for at du er i arbejde naar du kommer Hjem for der kommer flere og



Ane 2 Roar's brors brev til Roar i 1938 – side 1.

Ane 4 Hans Frederik Rasmussen i 1938.

Arbejdsløst

flere i Dag kom der 5 Mand fra Sundby Maskinmedleri saa det gæver godt Vi sender saa Hjterne men vi har taget 3 af for de fylder saa meget du lovede at skrive dine adresse med det har du vel glemt men saa skæer den næste Gang for det er ikke sikkert at det jeg skriver er rigtig, husk saa paa at vi flytter Hjem paa Fred

En venlig Hilsen fra os alle
Rasmussen B

Ane 2 Roar's brors brev til Roar i 1938 – side 2



Ane 2 Roar i midten mellem to brødre bag sine forældre, ane 4 og 5.



Ane 3 Grethe.



Ane 6 Jens Madsen Jensen og hustru Marie Jørgine omgivet af børn og svigerbørn. Datteren ane 3 Grethe sidder ved bordet som nr. 7 fra venstre.



Ane 3 Grethe foran sin tante Anna.



Ane 3 Grethe bag præsten ved konfirmationen.



Ane 3 Grethe's børn: Leif, Lillian, Laila, Lis og Lasse.



Ane 2 og 3 Roar og Grethe.



Ane 2 Roar

*Alt for mange
døde alt for tidligt,
men gudskelov at
de var
- for ellers var jeg
ikke.*

Kurt Dalby



Roar og Grethe

fra Blåmunkevej

Kurt Dalby
- eget forlag
2013

ISBN 978-87-992923-1-8